

31996R2223

30.11.1996

ÚRADNÝ VESTNÍK EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV

L 310/1

NARIADENIE RADY (ES) č. 2223/96**z 25. júna 1996****o Európskom systéme národných a regionálnych účtov v spoločenstve**

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

(4) keďže Komisia musí používať súhrny národných účtov pre administratívu spoločenstva, a najmä pre rozpočtové kalkulácie;

so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva, a najmä na jej článok 213,

(5) keďže v roku 1970 bol uverejnený administratívny dokument „Európsky systém integrovaných hospodárskych účtov“ (ESÚ) pokrývajúci oblasť upravovanú týmto nariadením, ktorý bol zostavený výhradne Štatistickým úradom Európskych spoločenstiev a výhradne na jeho zodpovednosť; keďže tento dokument bol výsledkom niekoľkoročnej spolupráce Štatistického úradu Európskych spoločenstiev s národnými štatistickými inštitútmi členských štátov pri zostavovaní systému národných účtov spĺňajúcich požiadavky hospodárskej a sociálnej politiky Európskych spoločenstiev, a keďže predstavoval verziu spoločenstva (odvedenú od) systému národných účtov Organizácie spojených národov, ktorý sa v spoločenstve dovtedy používal;

so zreteľom na návrh nariadenia predloženého Komisiou,

so zreteľom na stanovisko Európskeho parlamentu ⁽¹⁾,

so zreteľom na stanovisko Európskeho menového inštitútu ⁽²⁾,

so zreteľom na stanovisko Hospodárskeho a sociálneho výboru ⁽³⁾,

(6) keďže kvôli aktualizácii pôvodného textu bolo v roku 1979 uverejnené druhé vydanie dokumentu (ďalej len „druhé vydanie ESÚ“) ⁽⁴⁾;

(1) keďže vykonávanie a dohľad nad Hospodárskou a menovou úniou si vyžadujú porovnateľné, aktualizované a spoľahlivé informácie o štruktúre a vývoji hospodárskej situácie každej krajiny a/alebo regiónu;

(2) keďže Komisia musí zohrávať svoju úlohu pri správe Hospodárskej a menovej únie, a musí najmä podávať Rade správy o pokroku dosiahnutom členskými štátmi pri plnení ich záväzkov na dosiahnutie Hospodárskej a menovej únie;

(7) keďže Štatistická komisia Organizácie spojených národov prijala vo februári 1993 nový systém národných účtov (SNU) tak, aby mohli byť výsledky vo všetkých členských krajinách Organizácie spojených národov medzinárodne porovnateľné;

(3) keďže hospodárske účty sú základným nástrojom analýzy hospodárskej situácie krajiny a/alebo regiónu za podmienky, že sú zostavované na základe jednotného súboru zásad, ktoré nie sú otvorené vzájomne odlišným výkladom;

(8) keďže sa má v prípade environmentálnych účtov venovať pozornosť Oznámeniu Komisie Európskemu parlamentu a Rade z 21. decembra 1994 nazvanému „Smerovania Európskej únie pre environmentálne ukazovatele a zelené národné účtovníctvo“;

⁽¹⁾ Ú. v. ES C 287, 30.10.1995, s. 114.

⁽²⁾ Stanovisko doručené 21.6.1995 (ešte neuverejnené v úradnom vestníku).

⁽³⁾ Ú. v. ES C 133, 31.5.1995, s. 2.

⁽⁴⁾ Eurostat: „Európsky systém integrovaných hospodárskych účtov“ (ESÚ), druhé vydanie, Štatistický úrad Európskych spoločenstiev, Luxemburg, 1979.

- (9) keďže spoločenstvo spolupracuje ku vzájomnému prospechu s tretími krajinami, najmä s krajinami Európskeho hospodárskeho priestoru;
- (10) keďže Európsky systém účtov musí byť založený tak, aby spĺňal požiadavky Hospodárskej a menovej únie, a bude musieť byť používaný na spájanie národných a regionálnych účtov stanovených legislatívou spoločenstva;
- (11) keďže výsledky účtov a tabuliek všetkých členských štátov zostavených podľa systému stanoveného týmto nariadením musia byť Komisii sprístupnené pre užívateľov k presným dátumom, najmä pokiaľ ide o monitoring hospodárskeho zblížovania a dosahovanie najužšej koordinácie hospodárskych politík členských štátov;
- (12) keďže systém stanovený týmto nariadením má postupne nahradiť všetky ostatné systémy ako referenčný rámec spoločných noriem, definícií, klasifikácií a účtovných pravidiel pre zostavenie účtov členských štátov podľa požiadaviek spoločenstva tak, aby bolo možné získať výsledky, ktoré sú medzi členskými štátmi vzájomne porovnateľné;
- (13) keďže štatistické výsledky musia byť občanom sprístupnené v súlade so zásadou transparentnosti;
- (14) keďže systém zavedený týmto nariadením, ktorý predstavuje verziu SNÚ upravenú pre štruktúry hospodárstiev členských štátov, musí dodržiavať usporiadanie SNÚ tak, aby boli údaje spoločenstva porovnateľné s údajmi zhromažďovanými u jeho hlavných medzinárodných partnerov;
- (15) keďže údaje musia byť zoskupené podľa širokej kategórie účtov a tabuliek, a keďže musia byť spracované a k presným dátumom Komisii oznamované iba informácie podstatné pre požiadavky spoločenstva;
- (16) keďže sa však vzhľadom na objem a veľkosť dotknutých účtov, úroveň podrobnosti a geografického pokrytia, ako aj na situáciu členských štátov v tomto ohľade, poskytnú výnimočne a dočasne určité dodatočné lehoty na odoslanie údajov tým členským štátom, ktoré nie sú objektívne schopné splniť termíny stanovené týmto nariadením;
- (17) keďže sa až neskôr prijme rozhodnutie o tom, ako sa budú rozčleňovať nepriamo merané služby finančného sprostredkovateľstva (tzv. Fisim);
- (18) keďže podľa zásady subsidiarity je vytvorenie spoločných štatistických noriem za účelom poskytovania porovnateľných informácií úlohou, ktorou je možné účinne sa zaoberať iba na úrovni spoločenstva, a keďže takéto normy sa vykonávajú v každom členskom štáte pod záštitou organizácií a inštitúcií zodpovedných za zhromažďovanie oficiálnych štatistik;
- (19) keďže je nevyhnutné zaviesť postup na úpravu a aktualizáciu ustanovení tohto nariadenia v spolupráci s Výborom Európskeho spoločenstva pre štatistické programy (VŠP) založeným rozhodnutím Rady 89/382/EHS, Euratom ⁽¹⁾; keďže tento postup úpravy sa obmedzí na zmeny a doplnenia, ktoré nezvyšujú vlastné zdroje;
- (20) keďže Výbor pre štatistické programy a Výbor pre menovú, finančnú štatistiku a štatistiku platobnej bilancie (VMFŠPB) založený rozhodnutím 91/115/EHS ⁽²⁾ sa vyslovili priaznivo k návrhu tohto nariadenia;
- (21) keďže smernica Rady 89/110/EHS, Euratom z 13. februára 1989 o harmonizácii zostavovania hrubého národného produktu v trhových cenách (HNPTc) ⁽³⁾ stanovuje, že HNPTc môže byť porovnateľný, iba ak sa uplatňujú pojmy a účtovné pravidlá Európskeho systému integrovaných hospodárskych účtov, a keďže nariadenie Rady (EHS, Euratom) č.1553/89 z 29. mája 1989 o konečných jednotných dojednaniach pre výber vlastných zdrojov kumulovaných z dane z pridanej hodnoty ⁽⁴⁾ stanovuje, že kvôli výpočtu váženého priemeru sadzby DPH sa rozpis transakcií podliehajúcich dani vykoná prostredníctvom národných účtov pripravených v súlade s Európskym systémom integrovaných hospodárskych účtov, keďže sa pre tieto nástroje, a v kontexte nariadenia Rady 3605/93 z 22. novembra 1993 o uplatňovaní protokolu o postupe pri nadmernom deficite ⁽⁵⁾, rozhodnutia Rady 94/728/ES, Euratom z 31. októbra 1994 o systéme vlastných zdrojov spoločenstva ⁽⁶⁾ a rozhodnutia Rady 94/729/ES z 31. októbra 1994 o rozpočtovej disciplíne ⁽⁷⁾, poskytne prechodné obdo-

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 181, 28.6.1989, s. 47.

⁽²⁾ Ú. v. ES L 59, 6.3.1991, s. 19.

⁽³⁾ Ú. v. ES L 49, 21.2.1989, s. 26. Smernica naposledy zmenená a doplnená Aktom o prístupení z roku 1994.

⁽⁴⁾ Ú. v. ES L 155, 7.6.1989, s. 9.

⁽⁵⁾ Ú. v. ES L 332, 31.12.1993, s. 7.

⁽⁶⁾ Ú. v. ES L 293, 12.11.1994, s. 9.

⁽⁷⁾ Ú. v. ES L 293, 12.11.1994, s. 14.

bie na vykonávanie systému stanoveného týmto nariadením,

Dodatočné lehoty poskytnuté určitým členským štátom v súlade s prílohou B uplynú najneskôr do 1. januára 2005.

PRIJALA TOTO NARIADENIE:

Článok 1

Účel

1. Účelom tohto nariadenia je ustanoviť Európsky systém účtov roku 1995, ďalej len „ESÚ 95“, tým, že sa určí:

- a) metodológia pre spoločné normy, pojmy, klasifikácie a pravidlá účtovníctva určené na zhromažďovanie a spájanie účtov a tabuliek na porovnateľných základoch pre účely spoločenstva, spolu s výsledkami získanými podľa podmienok stanovených v článku 3;
- b) program transferu účtov a tabuliek zhromaždených podľa ESÚ 95 k presným dátumom pre účely spoločenstva.

2. Berúc do úvahy články 7 a 8, toto nariadenie sa uplatňuje na všetky akty spoločenstva, ktoré sa odvolávajú na ESÚ alebo jeho pojmy.

3. Toto nariadenie nezaväzuje žiaden členský štát k používaniu ESÚ pri zhromažďovaní účtov pre svoje vlastné účely.

Článok 2

Metodológia

1. Metodológia ESÚ 95 uvedená v článku 1 ods. 1 písm. a) je stanovená v prílohe A.

2. Zmeny a doplnenia metodológie ESÚ 95, ktoré sú zamerané na ujasnenie a zlepšenie jeho obsahu, prijme Komisia rozhodnutím v súlade s postupom stanoveným v článku 4 za predpokladu, že tieto (zmeny a doplnenia) nemenia základné koncepty, nevyžadujú si dodatočné zdroje na svoje vykonávanie a nespôsobujú nárast vlastných zdrojov.

3. V súlade s príslušnými ustanoveniami zmluvy, Rada najneskôr do 31. decembra 1997 prijme rozhodnutie o zavedení systému rozčleňovania nepriamo meraných služieb finančného sprostredkovateľstva (Fisim) opísaných v prílohe I prílohy A, a prijme, ak je to primerané, kroky nevyhnutné pre jeho vykonávanie.

Článok 3

Odovzdanie Komisii

1. Členské štáty odovzdajú Komisii (štatistickému úradu) účty a tabuľky stanovené v prílohe B v rámci lehôt určených pre každú tabuľku.

Komisia po konzultácii s Výborom pre štatistické programy podá Rade najneskôr do 1. júla 2003 správu o uplatnení dodatočných poskytnutých lehôt tak, aby sa overilo či sú ešte opodstatnené. Táto správa je, ak je to nevyhnutné, sprevádzaná návrhom Komisie na opätovné poskytnutie dodatočných lehôt tým členským štátom, ktoré to požadujú.

2. Členské štáty odovzdajú výsledky prílohy B vrátane údajov, ktoré boli členskými štátmi vyhlásené za utajované v súlade s národnou legislatívou alebo praxou týkajúcou sa štatistického utajenia, a to podľa ustanovení nariadenie Rady (Euratom, EHS) č.1588/90 z 11. júna 1990 o prenose údajov podliehajúcich štatistickému utajeniu Štatistickému úradu Európskych spoločenstiev⁽¹⁾, ktoré upravuje zaobchádzanie s utajovanými informáciami.

V rámci lehôt stanovených v článku 2 ods. 2, akékoľvek zmeny – nové tabuľky, dotknuté krajiny a/alebo regióny – v údajoch požadovaných od členských štátov môžu byť predmetom rozhodnutia Komisie v súlade s postupom stanoveným v článku 4.

Článok 4

Postup

1. Komisii pomáha Výbor pre štatistické programy, ďalej len „Výbor“.

2. Zástupca Komisie predloží výboru návrh opatrení, ktoré sa majú prijať. Výbor doručí svoje stanovisko k návrhu v rámci lehôt, ktorú môže určiť predseda podľa naliehavosti veci. Stanovisko sa určí väčšinou stanovenou v článku 148 ods. 2 zmluvy v prípade rozhodnutí, u ktorých sa požaduje prijatie Rady na návrh Komisie. Hlasy zástupcov členských štátov vo výbore sú vážené spôsobom stanoveným v tomto článku. Predseda nehlasuje.

3. Komisia prijme opatrenia s okamžitou účinnosťou. Avšak, ak tieto opatrenia nie sú v súlade so stanoviskom výboru, oznámia ich Komisia bezodkladne Rade. V takomto prípade:

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 151, 15.6.1990, s. 1. Nariadenie zmenené a doplnené Aktom o pristúpení z roku 1994.

- a) Komisia odloží uplatňovanie opatrení, o ktorých rozhodla, po dobu troch mesiacov od dátumu oznámenia;
- b) Rada môže kvalifikovanou väčšinou prijať v lehote stanovenej v písm. a) odlišné stanovisko.

Článok 5

Úlohy výboru

Výbor preskúma všetky záležitosti prednesené jeho predsedom a týkajúce sa vykonávania tohto nariadenia buď z vlastnej iniciatívy alebo na žiadosť členského štátu.

Článok 6

Spolupráca s ostatnými výbormi

1. Komisia si vyžiada stanovisko Výboru pre menovú, finančnú štatistiku a štatistiku platobnej bilancie (VMFŠPB) vo všetkých veciach spadajúcich do jeho právomoci, v súlade s článkom 2 rozhodnutia 91/115/EHS.
2. Komisia oznámi Výboru pre hrubý národný produkt, založenému smernicou 89/130/EHS, Euratom všetky informácie, ktoré sú pre výkon jeho povinností nevyhnutné.

Článok 7

Dátum uplatňovania a dátum prvého prenosu údajov

1. ESÚ 95 sa po prvýkrát uplatní na údaje zavedené v súlade s prílohou B, ktoré sa majú odovzdať v apríli 1999.
2. Údaje sa odovzdajú Komisii (štatistickému úradu) v súlade s lehotami stanovenými v prílohe B.
3. V súlade s odsekom 1 budú členské štáty až do prvého odovzdávania založeného na ESÚ 95 aj naďalej zasielať Komisii (štatistickému úradu) účty a tabuľky zavedené druhým vydaním ESÚ.

4. Bez dopadu na článok 19 nariadenia Rady (EHS, Euratom) č. 1552/89 z 29. mája 1989 ⁽¹⁾ o vykonaní rozhodnutia 88/376/EHS, Euratom o systéme vlastných zdrojov spoločenstva, Komisia a členské štáty si overia uplatňovanie tohto nariadenia, a predložia výsledky tohto overenia výboru uvedenému v článku 4 ods. 1 tohto nariadenia.

Článok 8

Prechodné ustanovenia

1. Na účely rozpočtových a vlastných zdrojov a odlišne od článku 1 ods. 2 a článku 7 je Európskym systémom integrovaných hospodárskych účtov účinným v zmysle článku 1 ods. 1 smernice 89/130/EHS, Euratom a jeho sa týkajúcich právnych aktov, najmä nariadení (EHS, Euratom) č. 1552/89 a č. 1553/89 a rozhodnutí 94/728/ES, Euratom a 94/729/ES, druhé vydanie ESÚ, zatiaľ čo rozhodnutie 94/728/ES zostáva v účinnosti.
2. Pre účely správ členských štátov Komisii podľa postupu nadmerného deficitu stanoveného nariadením (ES) č. 3605/93, je Európskym systémom integrovaných hospodárskych účtov druhé vydanie ESÚ, a to až do správ podávaných od 1. septembra 1999.
3. Uplatňovanie druhého vydania ESÚ tak, ako je stanovené v odsekoch 1 a 2 tohto článku sa zabezpečí úpravou údajov obdržaných podľa článku 7 ods. 1 na základe ESÚ 95 tak, aby sa brali do úvahy zmeny vyplývajúce z rozdielov v koncepciách, pojmoch alebo nomenklatúrach medzi druhým vydaním ESÚ a a ESÚ 95.

Vykonávanie tejto zásady sa zavedie v súlade s postupom stanoveným v článku 6 smernice Rady 89/130/EHS, Euratom najneskôr do decembra 1996.

Článok 9

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiaty deň po jeho uverejnení v Úradnom vestníku Európskych spoločenstiev.

Toto nariadenie je záväzné vo svojej celistvosti a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli 25. júna 1996

Za Radu
predseda
M. PINTO

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 155, 7.6.1989, s. 1. Nariadenie naposledy zmenené a doplnené nariadením (EHS, Euratom) č. 2729/94 (Ú. v. ES L 293, 12.11.1994, s. 5).

PRÍLOHA A

EURÓPSKY SYSTÉM ÚČTOV
ESÚ 1995

OBSAH

	Strana
KAPITOLA 1. VŠEOBECNÉ ČRTY	20
POUŽITIA ESÚ	20
Rámec pre analýzu a politiku	20
Osem charakteristík koncepcií ESÚ	21
ESÚ 1995 a SNÚ 1993	27
ESÚ 1995 a ESÚ 1970	27
ESÚ AKO SYSTÉM	28
Štatistické jednotky a ich zoskupenia	28
Inštitucionálne jednotky a sektory	29
Miestne typy činných jednotiek a odvetví	29
Rezidenčné a nerezidenčné jednotky; celkové hospodárstvo a zvyšok sveta	29
Toky a zásoby	30
Toky	30
Transakcie	30
Vlastnosti transakcií	31
Interakcie verzus transakcie vo vnútri jednotky	31
Menové verzus nemenové transakcie	31
Transakcie s protistranou alebo bez nej	31
Reorganizované transakcie	31
Presmerovanie	31
Rozdelenie	32
Zistenie hlavnej strany transakcie	32
Hraničné prípady	32
Ostatné zmeny v aktívach	32
Ostatné zmeny v objeme aktív a pasív	32
Výnosy a straty z držby	33
Zásoby	33
Systém účtov a súhrnov	33
Pravidlá účtovníctva	33
Terminológia pre dve strany účtov	33
Podvojnú/štvoritú účtovníctvo	34
Oceňovanie	34
Zvláštne oceňovania týkajúce sa výrobkov	34
Oceňovanie v stálych cenách	35

	Strana
KAPITOLA 1. (pokračovanie)	
Čas zaznamenania	35
Konsolidácia a výpočet čistej hodnoty	35
Konsolidácia	35
Výpočet čistej hodnoty	36
Účty, vyrovnávacie položky a súhrny	36
Postupnosť účtov	36
Účet tovarov a služieb	37
Účet zvyšku sveta	37
Vyrovnávacie položky	37
Súhrny	37
Rámec vstup-výstup	37
KAPITOLA 2. JEDNOTKY A ZOSKUPENIA JEDNOTIEK	39
LIMITY NÁRODNÉHO HOSPODÁRSTVA	39
INŠTITUCIONÁLNE JEDNOTKY	41
INŠTITUCIONÁLNE SEKTORY	42
Nefinančné korporácie (S.11)	44
Subsektor: Verejné nefinančné korporácie (S.11001)	45
Subsektor: Národné súkromné nefinančné korporácie (S.11002)	46
Subsektor: Nefinančné korporácie kontrolované zahraničím (S.11003)	46
Finančné korporácie (S.12)	46
Subsektor: Centrálna banka (S.121)	48
Subsektor: Ostatné menové finančné inštitúcie (S.122)	49
Subsektor: Ostatní finanční sprostredkovatelia, s výnimkou poisťovacích korporácií a penzijných fondov (S.123)	50
Subsektor: Podniky pomocných finančných služieb (S.124)	50
Subsektor: Poisťovacie korporácie a penzijné fondy (S.125)	51
Vláda všeobecne (S.13)	52
Subsektor: Ústredná vláda (S.1311)	52
Subsektor: Štátna správa (S.1312)	52
Subsektor: Miestna štátna správa(S.1313)	52
Subsektor: Fondy sociálneho zabezpečenia (S.1314)	53
Domácnosti (S.14)	53
Subsektor: Zamestnávateľia (vrátane SZČO) (S.141 + S.142)	54
Subsektor: Zamestnanci (S.143)	54
Subsektor: Poberatelia majetkovej renty (S.1441)	54
Subsektor: Poberatelia dôchodkov (S.1442)	54
Subsektor: Poberatelia ostatných prerozdelených príjmov (S.1443)	54
Subsektor: Ostatní (S.145)	54
Neziskové organizácie poskytujúce služby domácnostiam (S.15)	55
Zvyšok sveta (S.2)	55
Sektorová klasifikácia výrobných jednotiek pre hlavné právne formy vlastníctva	56

	Strana
KAPITOLA 2. (pokračovanie)	
MIESTNE TYPY ČINNÝCH JEDNOTIEK A ODVETVÍ	58
Miestny typ činnej jednotky	59
Odvetvie	59
KLASIFIKÁCIA ODVETVÍ	60
JEDNOTKY HOMOGÉNNEJ VÝROBY A HOMOGÉNNE ODBORY	60
Jednotka homogénnej výroby	60
Homogénny odbor	60
KLASIFIKÁCIA HOMOGÉNNÝCH ODBOROV	61
KAPITOLA 3. TRANSAKCIE S VÝROBKAMI	62
VÝROBA A CELKOVÝ VÝSTUP	63
Základné, sekundárne a pridružené aktivity	64
Výstup (Výrobok) (P.1)	64
Čas zaznamenania a ocenenia výrobku	70
MEDZISPOTREBA (P.2)	75
Čas zaznamenania a ocenenia medzispotreby	77
KONEČNÁ SPOTREBA (P.3, P.4)	77
Výdavky konečnej spotreby (P.3)	77
Skutočná konečná spotreba (P.4)	78
Čas zaznamenania a ocenenia výdavkov konečnej spotreby	80
Čas zaznamenania a ocenenia skutočnej konečnej spotreby	80
TVORBA HRUBÉHO KAPITÁLU (P.5)	81
Tvorba hrubého fixného kapitálu (P.51)	81
Čas zaznamenania a ocenenia tvorby hrubého fixného kapitálu	83
Zmeny v zásobách (P.52)	84
Čas zaznamenania a ocenenia zmien v zásobách	85
Akvizície po odpočítaní odpredaja cenností (P.53)	86
DOVOZY A VÝVOZY TOVARU A SLUŽIEB (P.6 a P.7)	86
Dovozy a vývozy tovaru (P.61 a P.71)	87
Dovozy a vývozy služieb (P.62 a P.72)	89
TRANSAKCIE S EXISTUJÚCIM TOVAROM	91
KAPITOLA 4. DISTRIBUČNÉ TRANSAKCIE	93
KOMPENZÁCIE ZAMESTNANCOM (D.1)	93
Mzdy a výplaty (D.11)	93
Mzdy a výplaty v hotovosti	93
Mzdy a výplaty v naturáliách	93
Sociálne príspevky zamestnávateľov (D.12)	95
Skutočné sociálne príspevky zamestnávateľov (D.121)	95
Odvođené sociálne príspevky zamestnávateľov (D.122)	95

	Strana
KAPITOLA 4. (pokračovanie)	
DANE Z VÝROBY A DOVOZOV (D.2)	96
Dane z výrobkov (D.21)	97
Dane typu DPH (D.211)	97
Dane a clá na dovozy okrem DPH (D.212)	97
Dane z výrobkov, okrem DPH a dovozných daní (D.214)	98
Ostatné dane z výroby (D.29)	98
Dane z výroby a dovozu platené inštitúciám Európskej únie	99
DOTÁCIE (D.3)	100
Dotácie do výrobkov (D.31)	100
Dotácie na dovoz (D.311)	101
Ostatné dotácie do výrobkov (D.319)	101
Ostatné dotácie do výroby (D.39)	101
PRÍJMY Z MAJETKU (D.4)	103
Úroky (D.41)	103
Úroky z vkladov, pôžičiek, pohľadávok a dlhov	103
Úroky z cenných papierov	103
Úroky z pokladničných poukázok a podobných krátkodobých nástrojov	103
Úroky z dlhopisov a obligácií	103
Úrokové svopy a dohody o termínovaných obchodoch	104
Úroky z finančného prenájmu	104
Ostatné úroky	104
Čas zaznamenania	105
Distribuovaný príjem korporácií (D.42)	105
Dividendy (D.421)	105
Výbery z príjmov kvázi-korporácií (D.422)	106
Reinvestovaný príjem z priamych zahraničných investícií (D.43)	107
Majetkový príjem viazaný na držiteľov poisťných zmlúv (D.44)	107
Renty (D.45)	108
Renty z pôdy	108
Renty z podzemných aktív	108
BEŽNÉ DANE Z PRÍJMU, Z BOHATSTVA, ATĎ. (D.5)	108
Dane z príjmu (D.51)	109
Ostatné bežné dane (D.59)	109
SOCIÁLNE PRÍSPEVKY A DÁVKY (D.6)	110
Sociálne príspevky (D.61)	112
Skutočné sociálne príspevky (D.611)	112
Odvođené sociálne príspevky (D.612)	113
Sociálne dávky iné ako sociálne transfery v naturáliách (D.62)	114
Dávky sociálneho zabezpečenia v hotovosti (D.621)	114
Súkromne financované sociálne dávky (D.622)	115

	Strana
KAPITOLA 4. (pokračovanie)	
Nefinancované sociálne dávky na zamestnanca (D.623)	115
Dávky sociálnej pomoci v hotovosti (D.624)	115
Sociálne transfery v naturáliách (D.63)	115
Sociálne dávky v naturáliách (D.631)	115
Dávky sociálneho zabezpečenia, kompenzácie (D.6311)	116
Ostatné dávky sociálneho zabezpečenia v naturáliách (D.6312)	116
Dávky sociálnej pomoci v naturáliách (D.6313)	116
Transfery jednotlivých netrhových tovarov alebo služieb (D.632)	116
OSTATNÉ BEŽNÉ TRANSFERY (D.7)	117
Čisté platby neživotného poistenia (D.71)	117
Nároky vyplatenia neživotného poistenia (D.72)	118
Bežné transfery v rámci všeobecnej vlády (D.73)	118
Bežná medzinárodná spolupráca (D.74)	119
Rôzne bežné transfery (D.75)	120
Bežné transfery do NISD	120
Bežné transfery medzi domácnosťami	120
Pokuty a postihy	120
Lotérie a stávkové hry	121
Platby kompenzácií	121
Štvrtý vlastný zdroj na báze HNP	121
Ostatné	121
ÚPRAVA ZMENY ČISTÉHO MAJETKU DOMÁCNOSTÍ V REZERVÁCH PENZIJNÝCH FONDŮV (D.8)	122
KAPITÁLOVÉ TRANSFERY (D.9)	123
Kapitálové dane (D.91)	123
Investičné granty (D.92)	124
Ostatné kapitálové transfery (D.99)	125
KAPITOLA 5. FINANČNÉ TRANSAKCIE	127
KLASIFIKÁCIA FINANČNÝCH TRANSAKCIÍ	129
Menové zlato a zvláštne práva čerpania (ZPČ) (F.1)	131
Menové zlato (F.11)	131
Zvláštne práva čerpania (ZPČ)	132
Mena a vklady (F.2)	132
Mena (F.21)	132
Prevoditeľné vklady (F.22)	133
Ostatné vklady (F.29)	133
Cenné papiere okrem akcií (F.3)	134
Cenné papiere okrem akcií, s výnimkou finančných derivátov (F.33)	134
Krátkodobé cenné papiere okrem akcií, s výnimkou finančných derivátov (F.331)	135
Dlhodobé cenné papiere okrem akcií, s výnimkou finančných derivátov (F.332)	135
Finančné deriváty (F.34)	136

	Strana
KAPITOLA 5. (pokračovanie)	
Pôžičky (F.4)	137
Krátkodobé pôžičky (F.41)	137
Dlhodobé pôžičky (F.42)	137
Akcie a ostatný vlastný kapitál (F.5)	139
Akcie a ostatný vlastný kapitál, s výnimkou akcií podielových fondov (F.51)	140
Kótované akcie, s výnimkou akcií podielových fondov (F.511) a nekótované akcie s výnimkou akcií podielových fondov (F.512)	140
Ostatný vlastný imanie (F.513)	141
Akcie podielových fondov (F.52)	141
Technické rezervy poistenia (F.6)	141
Čistý majetok domácností v rezervách životného poistenia a rezervách penzijných fondov (F.61)	142
Čistý majetok domácností v rezervách životného poistenia (F.611)	142
Čistý majetok domácností v rezervách penzijných fondov (F.612)	143
Platby poistného vopred a rezervy v neuspokojených nárokoch (F.62)	144
Ostatné pohľadávky/závazky (F.7)	144
Obchodné úvery a zálohy (F.71)	145
Ostatné pohľadávky/závazky, s výnimkou obchodných úverov a záloh (F.79)	145
Položka poznámok: priame zahraničné investície (F.m)	146
PRAVIDLÁ ÚČTOVANIA PRE FINANČNÉ TRANSAKČIE	146
Oceňovanie	146
Čas zaznamenania	149
Spájanie finančných transakcií zo zmien v súvahách	149
Príloha 5.1.: Spojenie s meradlami peňazí	149
KAPITOLA 6. OSTATNÉ TOKY	151
SPOTREBA FIXNÉHO KAPITÁLU (K.1)	151
AKVIZÍCIE PO ODPOČÍTANÍ NEFINANČNÝCH NEVYROBENÝCH AKTÍV (K.2)	151
OSTATNÉ ZMENY V AKTÍVACH (K.3 až K.12)	152
OSTATNÉ ZMENY V OBJEME (K.3 až K.10 a K.12)	152
HOSPODÁRSKY VÝSKYT NEVYROBENÝCH AKTÍV (K.3)	153
HOSPODÁRSKY VÝSKYT VYROBENÝCH AKTÍV (K.4)	153
PRIROZENÝ RAST NEKULTIVOVANÝCH BIOLOGICKÝCH ZDROJOV (K.5)	153
HOSPODÁRSKY ZÁNIK NEVYROBENÝCH AKTÍV (K.6)	154
STRATY Z KATASTROF (K.7)	154
ZABRATIA BEZ KOMPENZÁCIE (K.8)	154
OSTATNÉ ZMENY V OBJEME NEFINANČNÝCH AKTÍV (K.9)	154
OSTATNÉ ZMENY V OBJEME FINANČNÝCH AKTÍV A ZÁVÄZKOV N.E.C. (K.10)	155

	Strana
KAPITOLA 6. (pokračovanie)	
ZMENY V KLASIFIKÁCII A ŠTRUKTÚRE (K.12)	156
Zmeny v sektorovej klasifikácii a štruktúre (K.12.1)	156
Zmeny v klasifikácii aktív a záväzkov (K.12.2)	156
NOMINÁLNE ZISKY/STRATY Z DRŽBY (K.11)	157
Neutrálne zisky/straty z držby (K.11.1)	158
Reálne zisky/straty z držby (K.11.2.)	158
Zisky z držby podľa typu finančných aktív	159
Mena a vklady (AF.2)	159
Pôžičky (AF.4) a ostatné pohľadávky/záväzky (AF.7)	159
Cenné papiere okrem akcií (AF.3)	159
Akcie a ostatný vlastný kapitál (AF.5)	160
Technické rezervy poistenia (AF.6)	160
Finančné aktíva v zahraničnej mene	160
KAPITOLA 7. SÚVAHY	161
TYPY AKTÍV	162
Nefinančné vyrobené aktíva (AN.1)	162
Nefinančné nevyrobené aktíva (AN.2)	162
Finančné aktíva a pasíva (AF)	163
OCEŇOVANIE VSTUPOV VO VÝSLEDKOVKÁCH	165
Všeobecné zásady oceňovania	165
NEFINANČNÉ AKTÍVA (AN)	166
Vyrobené aktíva (AN.1)	166
Fixné aktíva (AN.11)	166
Hmotné fixné aktíva (AN.111)	166
Nehmotné fixné aktíva (AN.112)	166
Zásoby (AN.12)	166
Cennosti (AN.13)	167
Nevyrobené aktíva (AN.2)	167
Hmotné nevyrobené aktíva (AN.21)	167
Pôda (AN.211)	167
Podzemné aktíva (AN.212)	167
Ostatné prírodné aktíva (AN.213 a AN.214)	167
Nehmotné nevyrobené aktíva (AN.22)	167
Finančné aktíva a pasíva (AF)	168
Menové zlato a ZPČ (AF.1)	168
Mena a vklady (AF.2)	168
Cenné papiere okrem akcií (AF.3)	168
Pôžičky (AF.4)	169
Akcie a ostatný vlastný kapitál (AF.5)	169

	Strana
KAPITOLA 7. (pokračovanie)	
Technické rezervy poistenia (AF.6)	169
Ostatné pohľadávky/závazky (AF.7)	170
Položka poznámok	170
Predmety dlhodobej spotreby (AN.m)	170
Priame zahraničné investície (AF.m)	170
Finančné súvahy	171
Príloha 7.1: Pojem každej kategórie aktív	172
Príloha 7.2: Mapa vstupov od úvodne súvahy po záverečnú súvahu	180
KAPITOLA 8. SÚSLEDNOSŤ ÚČTOV A SÚVAHOVÝCH POLOŽIEK	183
SÚSLEDNOSŤ ÚČTOV	186
Bežné účty	186
Výrobné účty (I)	186
Distribúcia a použitie účtov príjmu (II.)	186
Primárna distribúcia účtov príjmu (II.1)	188
Vytvorenie účtu príjmov (II.1.1)	188
Umiestnenie primárneho účtu príjmov (II.1.2)	188
Podnikateľský účet príjmov (II.1.2.1)	188
Umiestnenie ostatných primárnych účtov príjmov (II.1.2.2.)	194
Sekundárna distribúcia účtu príjmu (II.2)	194
Redistribúcia účtu príjmov v naturáliách (II.3)	202
Použitie účtu príjmov (II.4.)	202
Použitie účtu disponibilného príjmu (II.4.1)	202
Použitie účtu upraveného disponibilného príjmu (II.4.2)	202
Akumulované účty (III)	204
Kapitálový účet (III.1)	204
Zmena čistej hodnoty kvôli účtu úspor a transferov kapitálu (III.1.1)	204
Účet akvizícií nefinančných aktív (III.1.2)	204
Finančný účet (III.2)	204
Ostatné zmeny na účet aktív (III.3)	204
Ostatné zmeny na účte objemu aktív (III.3.1)	211
Účet opätovného ocenenia (III.3.2)	211
Účet neutrálnych ziskov/strát z držby (III.3.2.1)	211
Účet reálnych ziskov/strát z držby (III.3.2.2)	211
Súvahy (IV)	220
Úvodná súvaha (IV.1)	220
Zmeny v súvahe (IV.2)	220
Záverečná súvaha (IV.3)	220

	Strana
KAPITOLA 8. (pokračovanie)	
ÚČTY ZVYŠKU SVETA (V)	220
Bežné účty	225
Zahraničný účet tovarov a služieb (V.I)	225
Zahraničný účet primárnych príjmov a bežných transferov (V.II)	225
Účty akumulácie v zahraničí (V.III)	225
Kapitálový účet (V.III.1)	225
Finančný účet (V.III.2)	225
Ostatné zmeny na účte aktív (V.III.3)	225
Súvahy (V.IV)	226
ÚČET TOVAROV A SLUŽIEB (0)	234
INTEGROVANÉ HOSPODÁRSKE ÚČTY	235
SÚHRNY (AGREGÁTNE VELIČINY)	245
Hrubý domáci produkt v trhových cenách (HDP)	245
Prevádzkový prebytok celého hospodárstva	245
Zmiešaný príjem celého hospodárstva	245
Národný príjem (v trhových cenách)	245
Národný disponibilný príjem	245
Národný disponibilný dôchodok	246
Úspory	246
Bežná zahraničná platobná bilancia	246
Čisté požičiavanie(+) alebo vypožičiavanie (-) celého hospodárstva	246
Čistá hodnota celého hospodárstva	246
PREZENTÁCIA MATICE	246
Maticová prezentácia účtov ESÚ	247
Vlastnosti účtovných matíc	250
Úprava redukovaného formátu matice na špecifické typy analýz	251
KAPITOLA 9. RÁMEC VSTUP-VÝSTUP	266
TABULKY PONUKY A POUŽITIA	270
TABULKY SPÁJAJÚCE TAB. PONUKY A POUŽITIA S ODVETVOVÝMI ÚČTAMI	284
SYMETRICKÉ TABULKY VSTUP-VÝSTUP	284
KAPITOLA 10. MERADLÁ CIEN A OBJEMU	289
PÔSOBNOSŤ CENOVÝCH A OBJEMOVÝCH INDEXOV V SYSTÉME ÚČTOV	290
Integrovaný systém cenových a objemových indexov	290
Cenové a objemové indexy pre ostatné súhrny	291
VŠEOBECNÉ ZÁSADY MERANIA CENOVÝCH A OBJEMOVÝCH INDEXOV	292
Pojem cien a objemov trhových výrobkov	292
Rozdiely v kvalite a rozdiely v cene	292

	Strana
KAPITOLA 10. (pokračovanie)	
Zásady pre netrhové služby	293
Zásady pre pridanú hodnotu a HDP	294
PROBLÉMY PRI UPLATŇOVANÍ ZÁSAD	294
Všeobecné uplatňovanie	295
Uplatňovanie na špecifické toky	295
Toky tovarov a trhových služieb	295
Toky netrhových služieb	296
Dane a dotácie do výrobkov a vývozu	297
Spotreba fixného kapitálu	298
Kompenzácie zamestnancom	298
Zásoby vyrobených fixných aktív a bežné zásoby	298
Meranie skutočného príjmu celého hospodárstva	299
VÝBER VZORCOV INDEXOVÝCH ČÍSEL A ZÁKLADNÉHO ROKA	300
INTERVALOVÉ CENOVÉ A OBJEMOVÉ INDEXY	300
KAPITOLA 11. POPULAČNÉ A PRACOVNÉ VSTUPY	302
CELKOVÁ POPULÁCIA	302
EKONOMICKY AKTÍVNA POPULÁCIA	303
ZAMESTNANOSŤ	304
Zamestnanci	304
SZČO	305
Zamestnanosť a bydlisko	305
NEZAMESTNANOSŤ	306
PRACOVNÉ MIESTA	307
Pracovné miesta a bydlisko	307
CELKOVÉ ODPRACOVANÉ HODINY	307
EKVIVALENCIA PLNÉHO ÚVÄZKU	308
PRACOVNÝ VSTUP ZAMESTNANCA PRI STÁLEJ KOMPENZÁCII	309
KAPITOLA 12. ŠTVRŤROČNÉ HOSPODÁRSKE ÚČTY	310
KAPITOLA 13. REGIONÁLNE ÚČTY	312
ÚZEMIE REGIÓNU	312
JEDNOTKY A BYDLISKO	312
METÓDY REGIONALIZÁCIE	313
SÚHRNY PODĽA ODVETVÍ	314
ÚČTY DOMÁCNOSTÍ	316

	Strana
<i>PRÍLOHY</i>	
I. NEPRIAMO MERANÉ SLUŽBY FINANČNÉHO SPROSTREDKOVATELSTVA	317
Zmeny, ktoré sa majú urobiť v kapitolách ESÚ, ak sa má umiestniť Fisim	317
II. LEASING A SPLÁTKOVÝ NÁKUP TOVAROV DLHODOBEJ SPOTREBY	323
Pojmy	323
Leasing	323
Operatívny leasing	323
Finančný leasing	323
Splátkový nákup	324
Spôsob zaobchádzania na účtoch	324
Operatívny leasing	324
Finančný leasing	324
Splátkový nákup	325
III. POISTENIE	327
Úvod	327
Pojmy	327
Sociálne poistenie	327
Vládne schémy sociálneho zabezpečenia	327
Súkromne financované schémy sociálneho poistenia	328
Nefinancované schémy sociálneho poistenia prevádzkované zamestnávateľmi	328
Ostatné poistenie	328
Ostatné životné poistenie	328
Ostatné neživotné poistenie	328
Zaistenie	329
Podniky pomocných poisťovacích služieb	329
Spôsob zaobchádzania na účtoch	329
Sociálne poistenie	329
Vládne schémy sociálneho zabezpečenia	329
Súkromne financované schémy sociálneho poistenia	330
Nefinancované schémy sociálneho poistenia prevádzkované zamestnávateľmi	331
Ostatné poistenie	332
Ostatné životné poistenie	333
Ostatné neživotné poistenie	333
Zaistenie	335
Podniky pomocných poisťovacích služieb	335
Numerický príklad poisťovníctva	336
IV. KLASIFIKÁCIE A ÚČTY	341
Klasifikácie	341
Klasifikácia inštitucionálnych sektorov (S)	341

	Strana
Klasifikácia transakcií a ostatných tokov	342
Klasifikácia súvahových položiek (B)	345
Klasifikácia aktív (A)	346
Preskupenie a kódovanie odvetví (A), výrobkov (P) a investícií (tvorby fixného kapitálu) (Pi)	348
Klasifikácia individuálnej spotreby podľa účely (Coicop)	356
Klasifikácia funkcií vlády (Cofog)	357
Účty	359

Tabulky

2.1. Sektory a subsektory	42
2.2. Typ výrobcu, hlavné aktivity funkcie klasifikované podľa sektora	44
2.3. Sektorová klasifikácia výrobných jednotiek pre hlavné bežné právne formy vlastníctva	57
3.1. Rozdiel medzi trhovými výrobcami, výrobcami pre vlastnú konečnú spotrebu a ostatnými netrhovými výrobcami pre inštitucionálne jednotky	66
3.2. Inštitucionálne jednotky, miestne typy činných jednotiek (KAU) a výstup, rozdiel medzi trhom pre vlastné konečné použitie a ostatným netrhovým použitím	69
3.3. Deliaci trh pre vlastnú konečnú spotrebu a netrhové aktivity miestnych typov činných jednotiek (KAU) a ich výstupy	70
3.4. Zaobchádzanie pri preprave vyvázaných tovarov	90
3.5. Zaobchádzanie pri preprave dovázaných tovarov	91
5.1. Klasifikácia finančných transakcií	130
8.1. Názorná prezentácia účtov, súvahových položiek a hlavných súhrnov	184
8.2. Účet I: Výrobný účet	187
8.3. Účet II.1.1: Vytvorenie účtu príjmov	189
8.4. Účet II.1.2: Umiestnenie primárneho účtu príjmov	191
8.5. Účet II.1.2.1: Podnikateľský účet príjmov a II.1.2.2 Umiestnenie ostatných primárnych účtov príjmov	195
8.6. Účet II.2: Sekundárna distribúcia účtu príjmu	198
8.7. Účet II.3: Redistribúcia účtu príjmov v naturáliách	201
8.8. Účet II.4.1: Použitie účtu disponibilného príjmu	203
8.9. Účet II.4.2: Použitie účtu upraveného disponibilného príjmu	205
8.10. Účet III.1.1: Zmena čistej hodnoty kvôli účtu úspor a transferov kapitálu	206
8.11. Účet III.1.2: Účet akvizícií nefinančných aktív	207
8.12. Účet III.2: Finančný účet	209
8.13. Účet III.3.1: Ostatné zmeny na účte objemu aktív	212
8.14. Účet III.3.2: Účet opätovného ocenenia	216
8.15. Účet (IV): Súvahy	221
8.16. Úplná súslednosť účtov zvyšku sveta (účet zahraničných transakcií)	226
8.17. Účet 0: účet tovarov a služieb	234
8.18. Integrované hospodárske účty	236
8.19. Maticová prezentácia úplnej súslednosti účtov a súvahových položiek pre celé hospodárstvo	252
8.20. Schematická prezentácia matice sociálneho účtovníctva	259
8.21. Príklad podrobnejšej matice sociálneho účtovníctva	262
8.22. Príklad podrobnej submatice: čistá pridaná hodnota (základné ceny)	264

	Strana
9.1.	Zjednodušená tabuľka ponuky 266
9.2.	Zjednodušená tabuľka použitia 266
9.3.	Zjednodušená kombinovaná tabuľka ponuky a použitia 267
9.4.	Zjednodušená symetrická tabuľka vstup-výstup (výrobok po výrobku) 268
9.5.	Tabuľka ponuky v základných cenách, vrátane prevodu na ceny kupujúcich 271
9.6.	Tabuľka použitia v cenách kupujúcich 272
9.7.	Jednoduchá tabuľka obchodných a prepravných prirážok 276
9.8.	Jednoduchá tabuľka daní po odpočte dotácií na výroby 277
9.9.	Tabuľka použitia pre dovozy 281
9.10.	Tabuľka použitia v základných cenách pre domácu výrobu (výstup)) 282
9.11.	Tabuľka spájajúca tabuľku ponuky a použitia so sektorovými účtami 284
9.12.	Symetrická tabuľka vstup-výstup (výrobok po výrobku) 286
9.13.	Symetrická tabuľka vstup-výstup pre domáci produkt (výrobok po výrobku) 288
A.I.1	Dopad umiestnenia Fisim do inštitucionálnych sektorov, vrátane zmien za netrhových výrobcov 320
A.I.2	Dopad umiestnenia Fisim iba do nominálneho sektora 321
A.III.1	Vládne schémy sociálneho zabezpečenia 336
A.III.2	Súkromne financované schémy sociálneho poistenia 337
A.III.3	Nefinancované schémy prevádzkované zamestnávateľmi 338
A.III.4	Ostatné životné poistenie 339
A.III.5	Ostatné neživotné poistenie 340
A.IV.1	Účet 0: účet tovarov a služieb 359
A.IV.2	Úplná súslednosť účtov celého hospodárstva 359
A.IV.3	Úplná súslednosť účtov nefinančných korporácií 373
A.IV.4	Úplná súslednosť účtov finančných korporácií 382
A.IV.5	Úplná súslednosť účtov vlády všeobecne 392
A.IV.6	Úplná súslednosť účtov domácností 403
A.IV.7	Úplná súslednosť účtov neziskových organizácií poskytujúcich služby domácnostiam 414

KAPITOLA I

VŠEOBECNÉ ČRTY

1.01. Európsky systém národných a regionálnych účtov (ESÚ 1995, alebo iba ESÚ) je medzinárodne zlučiteľným účtovným rámcom pre systematický a podrobný opis celého hospodárstva (t. j. regiónu, krajiny alebo skupiny krajín), jeho zložiek a vzťahov s ostatnými celými hospodárstvami.

ESÚ 1995 nahrádza Európsky systém integrovaných hospodárskych účtov uverejnený v roku 1970 (ESÚ 1970; druhá, mierne upravená verzia sa objavila v roku 1978).

ESÚ 1995 je plne v súlade s revidovanými celosvetovými usmerneniami o národnom účtovníctve, čiže so Systémom národných účtov (SNÚ 1993, alebo iba SNÚ; tieto usmernenia boli vypracované za spoločnej zodpovednosti Organizácie spojených národov, Medzinárodného menového fondu (MMF), Komisie Európskych spoločenstiev, OECD a Svetovej banky). Avšak ESÚ je zameraný viac na okolnosti a potreby údajov v Európskej únii. Tak ako SNÚ je ja ESÚ harmonizovaný s koncepciami a klasifikáciami využívanými v mnohých iných oblastiach sociálnej a hospodárskej štatistiky. Danými prípadmi sú štatistiky o zamestnanosti, štatistiky výroby a štatistiky zahraničného obchodu. ESÚ môže preto slúžiť ako ústredný referenčný rámec sociálnej a hospodárskej štatistiky Európskej únie a jej členských štátov.

1.02. Rámec ESÚ pozostáva z dvoch hlavných súborov tabuliek:

- a) sektorové účty ⁽¹⁾;
- b) rámec vstup-výstup ⁽²⁾ a účty podľa odvetví ⁽³⁾.

Sektorové účty poskytujú podľa inštitucionálnych sektorov systematický opis rôznych etáp hospodárskeho procesu: výroby, tvorby príjmov, distribúcie príjmov, redistribúcie príjmov, použitia príjmov a finančnej a nefinančnej akumulácie. Sektorové účty taktiež zahŕňajú súvahy na popis zásob aktív, pasív a čistej hodnoty na začiatku a na konci účtovného obdobia.

Rámec vstup-výstup a účty podľa odvetví popisujú podrobnejšie výrobný proces (nákladovú štruktúru, vytváraný príjem a zamestnanosť) a toky tovarov a služieb (výstup, dovozy, vývozy, konečnú spotrebu, medzispotrebu, a tvorbu kapitálu podľa výrobných skupín).

ESÚ obsahuje koncepcie populácie a zamestnanosti ⁽⁴⁾. Tieto koncepcie sú relevantné tak pre sektorové účty ako aj pre rámec vstup-výstup.

ESÚ sa neobmedzuje na ročné národné účtovníctvo, ale uplatňuje sa na štvrťročné účty ⁽⁵⁾ a regionálne účty ⁽⁶⁾.

POUŽITIA ESÚ

Rámec pre analýzu a politiku

1.03. Rámec ESÚ je možné použiť na analýzu a hodnotenie:

- a) štruktúry celého hospodárstva. Dané prípady sú:
 1. pridaná hodnota a zamestnanosť podľa odvetví;
 2. pridaná hodnota a zamestnanosť podľa regiónov;

⁽¹⁾ Pozri kapitolu 8: „Súslednosť účtov a súvahových položiek“.

⁽²⁾ Pozri kapitolu 9: „Rámec vstup-výstup“.

⁽³⁾ Pozri kapitolu 8: „Súslednosť účtov a súvahových položiek“.

⁽⁴⁾ Pozri kapitolu 11: „Populácia a pracovné vstupy“.

⁽⁵⁾ Pozri kapitolu 12: „Štvrťročné hospodárske účty“.

⁽⁶⁾ Pozri kapitolu 13: „Regionálne účty“.

3. rozdelenie príjmu podľa sektorov;
 4. dovozy a vývozy podľa výrobných skupín;
 5. výdavky na konečnú spotrebu podľa výrobných skupín;
 6. tvorba fixného kapitálu a zásoby fixného kapitálu podľa odvetví;
 7. zloženie zásob a toky finančných aktív podľa typu aktíva a podľa sektoru.
- b) konkrétne časti alebo aspekty celého hospodárstva. Dané prípady sú:
1. bankovníctvo a financie v národnom hospodárstve;
 2. úloha vlády;
 3. hospodárstvo konkrétneho regiónu (v porovnaní s hospodárstvom krajiny ako celkom).
- c) rozvoj celého hospodárstva v čase. Dané prípady sú:
1. analýza tempa rastu HDP;
 2. analýza inflácie;
 3. analýza sezónnych zvyklostí vo výdavkoch domácností na základe štvrtročných účtov;
 4. analýza meniaceho sa významu konkrétnych typov finančných nástrojov v čase; napr. zvýšený význam opcí;
 5. porovnanie priemyselných štruktúr národného hospodárstva v dlhodobom horizonte, napr. počas obdobia 30 rokov.
- d) celé hospodárstvo vo vzťahu k ostatným hospodárskym celkom. Dané prípady sú:
1. porovnanie úloh vlády v členských štátoch Európskej únie;
 2. porovnanie vzájomnej závislosti medzi hospodárstvami Európskej únie;
 3. analýza zloženia a miesta určenia vývozov Európskej únie;
 4. porovnanie tempa rastu HDP alebo disponibilných príjmov na osobu v Európskej únii, v Spojených štátoch a v Japonsku.
- 1.04. Čísła z tohto rámca hrajú pre Európsku úniu a jej členské štáty významnú úlohu pri formulovaní a monitorovaní sociálnej a hospodárskej politiky.

Okrem toho tu sú niektoré veľmi dôležité konkrétne spôsoby použitia:

- a) pre monitoring a usmerňovanie európskej menovej politiky; kritériá konvergenzie pre Európsku menovú úniu boli vymedzené v zmysle čísel národných účtov (deficit štátneho rozpočtu, štátny dlh a HDP);
- b) pre poskytovanie menovej podpory regiónom Európskej únie: výdavky štrukturálnych fondov Európskej únie sú z časti založené na regionalizovaných číslach národných účtov;
- c) pre určenie vlastných zdrojov Európskej únie. Tieto závisia od čísel národných účtov hneď v troch smeroch:
 1. celkové zdroje Európskej únie sa určujú ako percento hrubého národného produktu (HNP) členských štátov;
 2. tretím vlastným zdrojom Európskej únie je vlastný zdroj DPH. Príspevky členských štátov na tento zdroj sú do značnej miery ovplyvnené číslami národných účtov, pretože tieto sa používajú na výpočet priemernej sadzby DPH;
 3. relatívna veľkosť príspevkov členských štátov pre štvrtý vlastný zdroj Európskej únie je založená na ich hrubých národných produktoch.

Osem charakteristík koncepcií ESÚ

- 1.05. Aby sa dosiahla primeraná rovnováha medzi potrebami údajov a možnosťami údajov, koncepcie v ESÚ majú osem dôležitých charakteristík. Sú:
- a) medzinárodne zlučiteľné;
 - b) harmonizované s (charakteristikami) sociálnych a hospodárskych štatistík;
 - c) konzistentné (rovnorodé);

- d) operatívne;
- e) odlišné od väčšiny administratívnych koncepcií;
- f) dobre zavedené a stanovené už dlhú dobu;
- g) zamerané na popis hospodárskeho procesu v menových a okamžite pozorovateľných veličinách;
- h) pružné a mnohoúčelové.

1.06. Koncepcie sú medzinárodne zlučiteľné pretože:

- a) ESÚ je pre členské štáty Európskej únie štandardom pri predkladaní údajov národných účtov všetkým medzinárodným organizáciám. Iba pre domáce publikácie nie je prísne dodržiavanie ESÚ povinné.
- b) koncepcie ESÚ sú vo všetkých ohľadoch v súlade s koncepciami celosvetových smerníc o národnom účtovníctve, t. j. so SNÚ.

Medzinárodná zlučiteľnosť konceptov je kľúčová pri porovnávaní štatistík odlišných krajín.

1.07. Koncepcie sú harmonizované s ostatnými v sociálnej a hospodárskej štatistike, pretože:

- a) ESÚ využíva mnohé koncepcie a klasifikácie (napr. NACE rev. 1), ktoré sú taktiež používané pre ostatné sociálne a hospodárske štatistiky členských štátov Európskej únie, napr. štatistiky výroby, štatistiky zahraničného obchodu a štatistiky zamestnanosti; koncepcie odlišnosti boli zachované na minime. Navyše tieto koncepcie a klasifikácie Európskej únie sú harmonizované s koncepciami a klasifikáciami Organizácie spojených národov;
- b) tak ako pri SNÚ, sú aj koncepcie ESÚ harmonizované s koncepciami hlavných medzinárodných smerníc o niektorých ostatných hospodárskych štatistikách, najmä s Príručkou MMF o platobnej bilancii (BPM), štatistikou štátnych financií MMF (GFS) a príjmovou štatistikou OECD, a rezolúciami ILO o koncepciách zamestnanosti, odpracovaných hodín a mzdových nákladov.

Táto harmonizácia s ostatnými sociálnymi a hospodárskymi štatistikami významne napomáha prepojeniu a porovnávaniu príslušných čísel. Následkom toho je možné zhromažďovať kvalitnejšie čísla o národných účtoch. Okrem toho informácie obsiahnuté v týchto špecifických štatistikách môžu teraz byť lepšie napojené na všeobecné štatistiky národného hospodárstva, t. j. čísel národných účtov ako je HNP alebo pridaná hodnota podľa odvetvia alebo sektora.

1.08. Jednotky účtovného rámca presadzujú súlad koncepcií používaných na opis odlišných častí hospodárskeho procesu (výroba, rozdelenie príjmov, použitie príjmov, akumulácia). Výsledkom tohto vnútorného súladu je možné navzájom užitočne prepojiť štatistiky z rôznych častí účtovného rámca. Je takto možné napríklad vypočítať nasledovné indexy:

- a) údaje o produktivite, ako je pridaná hodnota v pomere k odpracovaným hodinám (tento údaj si vyžaduje súlad medzi koncepciami pridanej hodnoty a odpracovaných hodín);
- b) národný disponibilný príjem na jednu osobu (tento index si vyžaduje súlad medzi koncepciami národného disponibilného príjmu a populáciou);
- c) tvorba fixného kapitálu ako percento zásob fixného kapitálu (tento index si vyžaduje súlad medzi pojmami týchto tokov a zásob);
- d) štátny deficit a dlh ako percento hrubého domáceho produktu (tieto údaje si vyžadujú súlad medzi koncepciami štátneho deficitu, štátneho dlhu a hrubého domáceho produktu);

Tento vnútorný súlad umožňuje odvodenie niektorých odhadov z rezídua (zvyšku), t. j. úspory možno odhadnúť ako rozdiel medzi disponibilným príjmom a výdavkami konečnej spotreby⁽⁷⁾.

1.09. Koncepcie v ESÚ sú operatívnymi koncepciami, keďže sú vytvorené s ohľadom na ich meranie. Operatívny charakter koncepcií sa ukazuje v niekoľkých spôsoboch:

- a) niektoré aktivity alebo položky sa musia popísať iba vtedy, keď sú významné čo do veľkosti. Toto sa týka napríklad výroby tovarov na vlastný účet v domácnostiach: tkané šatstvo a výroba hrncov nemajú byť zaznamenané ako výroba, pretože tieto typy výroby sú považo-

(7) Pozri kapitolu 8: „Súslednosť účtov a súvahových položiek“.

vané za nevýznamné v krajinách Európskej únie. Ďalším daným príkladom je to, že malé lacné nástroje a zariadenia sa zaznamenávajú ako tvorba fixného kapitálu iba vtedy, ak výdavky nákupcu na takéto predmety dlhodobej spotreby presiahnu 500 ECU (v cenách roka 1995) na jednu položku (alebo ak sú kupované hromadne, za celkové kúpené množstvo); ak tento výdavok nepresiahne túto hranicu, položky sú zaznamenané ako medzispotreba;

- b) niektoré koncepcie sú sprevádzané jasným uvedením spôsobu ich odhadu. Napríklad, pri vymedzení spotreby kapitálu sa odkazuje na lineárne (rovnomerné) odpisovanie, a pre odhad zásob fixného kapitálu sa odporúča metóda trvalých zásob. Ďalším daným prípadom je ocenenie výroby na vlastný účet: v zásade to má byť určené v základných cenách, avšak ak je to nevyhnutné, môžu byť základné ceny upravené dodaním rôznych relevantných nákladov;
 - c) boli prijaté niektoré zjednodušujúce dohovory. Napríklad kolektívne služby poskytované vládou sú podľa dohovoru celé zahrnuté do výdavkov konečnej spotreby;
 - d) koncepcie sú harmonizované s koncepciami sociálnej a hospodárskej štatistiky používanými ako vstupy pri zostavovaní národných účtov.
- 1.10. Avšak súčasne nie je vždy jednoduché uviesť tieto koncepcie do praxe, keďže sa zvyčajne rozchádzajú v určitých ohľadoch s koncepciami využívanými pri zdrojoch administratívnych údajov. Danými prípadmi sú tu podnikateľské účty, údaje o rôznych typoch daní (DPH, daň z osobného príjmu, dovozné poplatky, atď.), údaje sociálneho zabezpečenia a údaje od dozorných rád v bankovníctve a poisťovníctve. Administratívne údaje často slúžia ako vstupy pre zostavovanie národných účtov. Vo všeobecnosti preto musia byť transformované tak, aby boli v súlade s ESÚ.

Koncepcie v ESÚ sa zvyčajne odlišujú v niektorých ohľadoch od svojich administratívnych protistrán pretože:

- a) administratívne koncepcie sa medzi krajinami odlišujú. Následkom toho nie je možné dosiahnuť medzinárodnú zlučiteľnosť prostredníctvom administratívnych koncepcií;
- b) administratívne koncepcie sa menia v čase. Následkom toho nie je možné dosiahnuť prostredníctvom administratívnych koncepcií porovnateľnosť;
- c) koncepcie tvoriace základy zdrojov administratívnych údajov zvyčajne nie sú navzájom v súlade. Avšak spájanie a porovnávanie údajov, ktoré je kľúčové pre zostavovanie údajov národných účtov je možné iba vtedy, ak je súbor koncepcií konzistentný (rovnorodý);
- d) administratívne koncepcie vo všeobecnosti nie sú optimálne pre ekonomické analýzy a zhodnotenie hospodárskej politiky.

Napriek tomu však niekedy splňajú zdroje administratívnych údajov potreby národných účtov a ostatnej štatistiky celkom uspokojivo, pretože:

- a) koncepcie a klasifikácie pôvodne vytvorené pre štatistické účely môžu taktiež byť prijaté pre účely administratívne, napríklad klasifikácia vládnych výdavkov podľa typu;
- b) zdroje administratívnych údajov môžu explicitne brať ohľad na (oddelené) údajové potreby štatistiky; toto sa týka napríklad systému Intra-stat pre poskytovanie informácií o dodávkach tovarov medzi štátmi Európskej únie.

1.11. Hlavné koncepcie ESÚ sú dobre zavedené a stanovené už dlhší čas, pretože:

- a) boli schválené ako medzinárodný štandard pre ďalšie desaťročia;
- b) v následných medzinárodných usmerneniach o národnom účtovníctve bola väčšina základných koncepcií zmenená len minimálne.

Toto koncepčná spojitosť znižuje potrebu prepočítavania časových radov a štúdia nových koncepcií. Navyše obmedzuje zraniteľnosť koncepcií vo vzťahu k národným a medzinárodným politickým tlakom. Z týchto dôvodov mohli už po desaťročia slúžiť údaje národných účtov ako objektívna databáza údajov pre hospodársku politiku a analýzy.

1.12. Koncepcie ESÚ sú zamerané na opis hospodárskych procesov v menových okamžite pozorovateľných jednotkách. Väčšinou tie zásoby a toky, ktoré nie sú okamžite postrehnuteľné v menových jednotkách, alebo ktoré nemajú jasné menový ekvivalent, nie sú brané do úvahy.

Táto zásada nebola striktno uplatňovaná, pretože je potrebné taktiež brať do úvahy požiadavku rovnorodosti a rôznych údajových potrieb. Napríklad rovnorodosť si vyžaduje, aby hodnota kolektívnych služieb poskytovaných vládou bola zaznamenaná ako výstup, pretože platba

kompenzácie zamestnancom a nákup všetkých druhov tovarov a služieb vládou sú okamžite postrehnutelné v menových jednotkách (menovom vyjadrení). Navyše pre účely hospodárskej analýzy a politiky zvyšuje opis kolektívnych služieb vlády vo vzťahu k zvyšku národného hospodárstva taktiež užitočnosť národných účtov ako takých.

1.13. Pôsobnosť koncepcií v ESÚ je možné doložiť zväzšením niektorých hraničných otázok:

Nasledujúce spadá do produkčných hraníc ESÚ (pozri odseky 3.97 až 3.09):

- a) výroba individuálnych a kolektívnych služieb vlády;
- b) poskytovanie služieb bývania na vlastný účet vlastníkov – nájomcov;
- c) výroba tovarov pre vlastnú konečnú spotrebu, napr. u poľnohospodárskych výrobkov;
- d) výstavba na vlastný účet, vrátane výstavby domácností;
- e) poskytovanie služieb plateným personálom domácností;
- f) chov rýb na rybích farmách;
- g) výroba zakázaná zákonom, napr. prostitúcia a výroba drog;
- h) výroba, z ktorej nie sú daňovým orgánom priznávané celé príjmy, tajná výroba textílií;

Nasledovné je mimo týchto hraníc výroby:

- a) domáce a personálne služby vyprodukované a spotrebované v tej istej domácnosti, napr. upratovanie a príprava jedál alebo starostlivosť o chorých alebo starých ľudí;
- b) dobrovoľné služby, ktoré nevedú k výrobe tovarov, starostlivosť a upratovanie bez platby;
- c) prirodzené množenie rýb na otvorenom mori.

Vo všeobecnosti ESÚ zaznamenáva všetky výstupy vyplývajúce z výroby v rámci produkčných hraníc. Avšak sú tu určité špecifické výnimky z tohto pravidla:

- a) výstupy pridružených aktivít sa nezaznamenávajú; všetky vstupy spotrebované pridruženou aktivitou – materiál, práca, spotreba fixného kapitálu, atď. – sú brané ako vstupy do hlavnej alebo sekundárnej aktivity, ktoré (pridružená aktivita) podporuje;
- b) výstup vyprodukovaný pre medzispotrebu v tom istom miestnom type činnosti (KAU, pozri odsek 1.29) sa nezaznamenáva; avšak všetky výstupy vyprodukované pre ostatné miestne KAU patriace tej istej inštitucionálnej jednotke sa zaznamenávajú ako výstup.

Účtovnícka logika ESÚ znamená, že ak sú aktivity považované za výrobu a ich výstup sa má zaznamenať, potom sa taktiež zaznamenáva aj sprievodný príjem, zamestnanosť, konečná spotreba atď. napríklad keďže je poskytovanie služieb majiteľov – nájomcov domácností pre vlastnú potrebu zaznamenávaná ako výroba, to isté platí aj pre príjem a výdavky konečnej spotreby, ktoré sú pre vlastníkov – nájomcov takto vytvárané. Opak platí vtedy, keď aktivity nie sú zaznamenávané ako výroba : domáce služby vyprodukované a spotrebované v rámci tej istej domácnosti nevytvárajú príjem a výdavky konečnej spotreby, a podľa koncepcií ESÚ sa teda nejedná o žiadnu zamestnanosť.

ESÚ taktiež obsahuje mnohé špecifické dohovory:

- a) ocenenie vládneho výstupu;
- b) ocenenie výstupu nepriamo meraných služieb poisťovníctva a služieb finančného sprostredkovateľstva;
- c) zaznamenanie všetkých kolektívnych služieb poskytovaných vládou ako výdavky konečnej spotreby a nie ako medzispotreby;
- d) zaznamenanie použitia nepriamo meraných služieb finančného sprostredkovateľstva ako medzispotreby nominálneho sektora alebo nominálneho (menovaného) odvetvia.

- 1.14. Konceptie v ESÚ sa mnohoúčelové: konceptie ESÚ budú prijateľné pre široké spektrum použití, hoci možno bude pri niektorých použitíach potrebné ich doplnenie (pozri odsek 1.18).
- 1.15. Podrobný koncepčný rámec ESÚ ponúka príležitosť pružného použitia; niektoré konceptie nie sú explicitne v ESÚ prítomné, avšak môžu byť napriek tomu z neho ľahko odvodené. Napríklad pridaná hodnota pri nákladoch faktora môže byť odvodená odčítaním ostatných čistých daní výroby od pridanej hodnoty v základných cenách. Ďalším daným prípadom je vytvorenie nových sektorov reorganizáciou subsektorov vymedzených v ESÚ.
- 1.16. Pružné použitie je taktiež možné zavedením dodatočných kritérií, ktoré nie sú v rozpore s logikou systému. Napríklad, týmito kritériami môžu byť rozsah zamestnanosti vo výrobných jednotkách alebo veľkosť príjmu domácností. Pre zamestnanosť je možné zaviesť subklasifikáciu podľa úrovne vzdelania, veku a pohlavia.
- 1.17. Toto pružné použitie je možné začleniť do Matice sociálneho účtovníctva (MSÚ). MSÚ je maticová prezentácia, ktorá znázorňuje spojenia medzi tabuľkami ponuky a použitia a sektorovými účtami (pozri odseky 8.133 až 8.155). MSÚ bežne poskytuje dodatočné informácie o úrovni a zložení (ne)zamestnanosti prostredníctvom rozdelenia kompenzácií zamestnancov podľa typu zamestnanej osoby. Toto subrozdelenie platí tak pre použitie pracovnej sily podľa odvetví tak, ako je znázornené v tabuľkách použitia, ako aj pre ponuku práce podľa socio-ekonomických podskupín tak, ako je to znázornené v rozdelení účtu primárneho príjmu za subsektory sektoru domácností. Týmto spôsobom sa systematicky znázorňuje ponuka a použitie rôznych kategórií pracovnej sily.
- 1.18. Pri niektorých špecifických údajových potrebách je najlepším riešením vyhotovenie oddelených satelitných účtov. Danými prípadmi sú údajové potreby pre napr.
- analýzu úlohy cestovného ruchu v národnom hospodárstve;
 - analýzu nákladov a financovania zdravotníctva;
 - analýzu významu výskumu a vývoja a ľudského kapitálu pre národné hospodárstvo;
 - analýzu príjmov a výdavkov domácností na základe mikroorientovaných koncepcií príjmov a výdavkov;
 - analýzu vzájomného pôsobenia životného prostredia a hospodárstva;
 - analýzu výroby v rámci domácností;
 - analýzu zmien v blahobyte;
 - analýzu zmien medzi národnými účtami a podnikateľskými účtami, a ich vplyv na akciové a devízové trhy;
 - odhad daňových príjmov.
- 1.19. Satelitné účty môžu uspokojiť takéto údajové potreby tým, že:
- znázornia podrobnejšie tam, kde je to nevyhnutné, a naopak vynechajú nadbytočné podrobnosti inde;
 - zväčšia pôsobnosť účtovného rámca dodaním nemonetárnych informácií, napr. o znečistení a environmentálnych aktívach;
 - zmenia niektoré základné konceptie, napr. tým, že zväčšia koncepciu (pojem) tvorby kapitálu o množstvo výdavkov na výskum & vývoj alebo o výdavky na vzdelávanie.
- 1.20. Dôležitou črtou satelitných účtov je to, že v zásade všetky základné konceptie a klasifikácie štandardného rámca sú zachované. Zmeny v základných koncepciách sú zavedené iba vtedy, ak si špecifický účel satelitných účtov priamo vyžaduje modifikáciu. V takýchto prípadoch má satelitný účet taktiež obsahovať tabuľku znázorňujúcu spojenie medzi hlavnými agregátmi v satelitnom účte a agregátmi štandardného rámca. Takýmto spôsobom si štandardný rámec ponecháva svoju úlohu referenčného rámca, a súčasne sa učiní zadosť aj špecifickým potrebám.
- 1.21. Štandardný rámec nevenuje až takú pozornosť zásobám a tokom, ktoré nie sú okamžite pozorovateľné v menovom vyjadrení (alebo sú bez jasného menového ekvivalentu). Analýza takýchto zásob a tokov je už svojím charakterom zvyčajne dobre ošetrená združovaním štatistík nemonetárnym vyjadrením, napr.:

- a) výroba (výroba) v rámci domácností môže byť najľahšie opísaná v hodinách pričlenených pre alternatívne využitie;
- b) vzdelávanie možno opísať v zmysle typu vzdelávania, počtu žiakov, priemerného počtu rokov vzdelávania pred obdržaním diplomu, atď.
- c) dopady znečisťovania sa dajú najlepšie opísať ako zmeny v počte žijúcich druhov, v zdraví stromov v lese, objemoch odpadu, množstva oxidu uhľového a radiácie, atď.

Satelitné účty ponúkajú príležitosť spojiť takéto štatistiky nemonetárnych jednotkách so štandardným rámcem národných účtov. Spojenie je možné tým, že sa, pokiaľ je to možné, využije pre tieto nemonetárne štatistiky klasifikácia používaná v štandardnom rámci, napríklad klasifikácia podľa typu domácnosti alebo klasifikácia podľa odvetví. Takýmto spôsobom sa vyhotoví rovnorodý rozšírený rámec. Tento rámec môže potom slúžiť ako údajová základňa pre analýzu a zhodnotenie všetkých druhov interakcií medzi premennými v štandardnom rámci a medzi premennými rozšírenej časti.

1.22. Štandardný rámec a jeho hlavné agregáty nepopisujú zmeny v blahobyte. Rozšírené účty je možné vyhotoviť tak, že zahŕňajú aj vložené monetárne hodnoty napr.

- a) domáce a osobné služby produkované a spotrebované v rámci tej istej domácnosti;
- b) zmeny vo voľnom čase;
- c) výhody a nevýhody mestského života;
- d) nerovnosti v rozdelení príjmu medzi osobami.

Rozšírené účty môžu taktiež reklasifikovať konečné výdavky tzv. poľutovaniahodných nutností (obrana) na medzispotrebu, t. j. na niečo, čo neprispieva k blahobytu. Podobne škody z povodní iných prírodných katastrof je možné klasifikovať ako medzispotrebu, t. j. ako zníženie (absolútneho) blahobytu.

Takýmto spôsobom je možné vytvoriť veľmi hrubý a veľmi nedokonalý ukazovateľ zmien v blahobyte. Avšak blahobyť má mnoho rozmerov, z ktorých väčšinu nie je možné vyjadriť v menových reláciách. Lepším riešením merania blahobytu je preto využiť pre každý rozmer oddelené ukazovatele a jednotky merania. Ukazovateľmi môže byť napríklad úmrtnosť detí, priemerná dĺžka života, miera gramotnosti dospelých, národný produkt na osobu. Tieto ukazovatele je potom možné začleniť do satelitného účtu.

1.23. Aby sa dosiahol rovnorodý a medzinárodne zlučiteľný rámec, administratívne koncepcie sa v ESÚ nevyužívajú. Avšak kvôli rozličným národným účelom môže byť získavanie údajov na základe administratívnych koncepcií veľmi užitočné. Napríklad pre odhady daňových príjmov sa požadujú štatistiky zdaniteľného príjmu. Tieto štatistiky je možné poskytnúť prostredníctvom určitých modifikácií štatistiky národných účtov.

Podobný prístup je možné prijať pri niektorých koncepciách používaných v národnej hospodárskej politike, napr. pre:

- a) koncepciu inflácie používanú pri zvyšovaní dôchodkov, dávok v nezamestnanosti alebo kompenzáciách zamestnancov vo verejnej službe;
- b) koncepciu daní, sociálnych príspevkov, vlády a kolektívneho sektora používanú pri diskusiách o optimálnej veľkosti kolektívneho (štátneho, verejného) sektora;
- c) koncepciu „strategických“ sektorov/odvetví používanú pri národnej hospodárskej politike alebo hospodárskej politike EÚ;
- d) koncepciu „podnikateľských investícií“ používanú pri národnej hospodárskej politike.

Satelitné účty alebo jednoducho dodatkové tabulky môžu splniť takéto, zvyčajne špecificky národné, údajové potreby.

ESÚ 1995 a SNÚ 1993

1.24. ESÚ (ESÚ 1995) je plne v súlade s revidovaným Systémom národných účtov (SNÚ 1993), ktorý predstavuje usmernenia národného účtovania pre všetky krajiny po celom svete. Napriek tomu sú však medzi ESÚ 1995 a SNÚ 1993 niektoré rozdiely:

a) rozdiely v prezentácii, napr.:

1. v ESÚ existujú oddelené kapitoly o transakciách s výrobkami, distribučných transakciách a finančných transakciách. Naproti tomu v SNÚ sa tieto transakcie vysvetľujú v siedmych kapitolách zoradených podľa účtu, napr. kapitoly o účte výroby, primárnej distribúcii účtu príjmov, kapitálovom účte a účte zvyšku sveta;
2. ESÚ opisuje koncepciu tým, že poskytuje definíciu a zoznam toho, čo je zahrnuté a čo je vyňaté. SNÚ opisuje koncepcie zvyčajne vo všeobecnejších pojmoch a snaží sa taktiež vysvetliť logiku každého prijatého dohovoru;
3. ESÚ obsahuje aj kapitoly o regionálnych účtoch a štvrtročné účty;
4. SNÚ obsahuje aj kapitoly o satelitných účtoch.

b) Koncepcie ESÚ sú v niekoľkých prípadoch konkrétnejšie a presnejšie ako koncepcie SNÚ, napr.:

1. SNÚ neobsahuje veľmi presné pojmy o rozdiel medzi trhom vlastnej konečnej spotreby a ostatným prostredím inštitucionálnych jednotiek, miestnych KAU a ich výstupmi. Toto naznačuje, že v tomto ohľade nie sú ocenenie výstupu a klasifikácia podľa sektorov vymedzené dostatočne presne. ESÚ preto zaviedol niekoľko dodatočných ujasnení a taktiež pridal v niektorých konkrétnych prípadoch kritérium, podľa ktorého predaj trhového výrobcu má pokrývať aspoň 50 % výrobných nákladov (pozri tabuľku 3.1.);
2. ESÚ špecifikuje konkrétne hranice záznamov, napr. pre zaznamenávanie malých nástrojov a zariadení ako medzispotreby;
3. ESÚ predpokladá, že niekoľko typov domácej výroby tovarov, ako je tkané šatstvo a výroba nábytku, nie je natoľko významných v členských štátoch Európskej únie, a preto ich netreba zaznamenávať;
4. ESÚ udáva explicitný odkaz na špecifické inštitucionálne dojednania v Európskej únii, ako je Intrastat systém pre zaznamenávanie dodávok tovarov v rámci Európskej únie a príspevkov členských štátov do Európskej únie;
5. ESÚ obsahuje pre Európsku úniu špecifické klasifikácie, napr. CPA pre výrobky a NACE rev.1 pre odvetvia (špecifické avšak harmonizované so zodpovedajúcimi klasifikáciami Organizácie spojených národov);
6. ESÚ obsahuje dodatočnú klasifikáciu všetkých zahraničných transakcií: tieto majú byť rozdelené na transakcie medzi rezidentmi Európskej únie a transakcie s rezidentmi mimo Európskej únie.

ESÚ môže byť konkrétnejší ako SNÚ, pretože sa prvotne vzťahuje na členské štáty Európskej únie. Pre údajové potreby Európskej únie môže byť ESÚ taktiež konkrétnejší.

ESÚ 1995 a ESÚ 1970

1.25. ESÚ 1995 sa od ESÚ 1970 odlišuje v pôsobnosti ako aj v koncepciách. Väčšina z týchto rozdielov zodpovedá rozdielom medzi SNÚ 1968 a SNÚ 1993. Niektoré z týchto hlavných rozdielov v pôsobnosti sú:

- a) začlenenie súvah;
- b) začlenenie ostatných zmien v účtoch aktív, t. j. zavedenie koncepcií ostatných zmien v objeme, nominálnych ziskoch z držby a skutočných ziskoch z držby;
- c) zavedenie subsektorov u domácností;

- d) zavedenie novej koncepcie konečnej spotreby: skutočná konečná spotreba;
- e) zavedenie novej cenovo upravenej koncepcie príjmu: skutočný národný disponibilný príjem;
- f) začlenenie koncepcie parít kúpnej sily.

Niektoré z hlavných rozdielov v koncepciách sú:

- a) literárno-umelecká práca (písanie kníh, komponovanie hudby) je teraz považovaná za výrobu; platby za literárno-umelecké diela sú teda platbami za služby a nie príjmom z majetku;
- b) ocenenie výstupu služieb poisťovníctva sa v niektorých ohľadoch zmenilo, napr. príjmy z investícií technických rezerv sú teraz taktiež brané do úvahy pri oceňovaní výstupu neživotného poistenia;
- c) podrobnejšie ošetrovanie obchodných a prepravných prirážok;
- d) zavedenie reťazového spojenia pre výpočet stálych cien;
- e) bola zavedená koncepcia finančného leasingu (SNÚ 1968 a ESÚ 1970 obsahovali iba koncepciu operatívneho leasingu);
- f) výdavky na prieskum nerastov a na počítačový software sa teraz zaznamenávajú ako tvorba kapitálu (namiesto zaznamenania ako medzi-spotreba);
- g) kapitálová spotreba sa má taktiež zaznamenávať pri infraštruktúrnych prácach vlády (cesty, hrádze, atď.);
- h) identifikácia nových finančných nástrojov, ako sú dohody o spätnom nákupe, a odvodených finančných nástrojov akými sú opcie.

Taktiež tu sú rozdiely, ktoré nevyplývajú zo zmeny v SNÚ, napr.:

- a) zavedenie tabuliek ponuky a použitia (ktoré už boli začlenené do SNÚ 1968);
- b) zavedenie niektorých registračných hraníc a odkaz na špecifické inštitucionálne dojednania v Európskej únii (pozri odsek 1.24.);
- c) jasná voľba v prospech oceňovania výstupov v základných cenách (ESÚ 1970, SNÚ 1968 a SNÚ 1973 akceptujú aj ocenenie vo výrobných cenách);
- d) zavedenie koncepcií ekonomicky aktívnej populácie a nezamestnanosti (tieto koncepcie chýbali v SNÚ 1968 a 1993).

ESÚ AKO SYSTÉM

1.26. Hlavné črty systému sú:

- a) štatistické jednotky a ich zoskupenia;
- b) toky a zásoby;
- c) systém účtov a agregáty;
- d) rámec vstup-výstup.

ŠTATISTICKÉ JEDNOTKY A ICH ZOSKUPENIA ⁽⁸⁾

1.27. Charakteristickou črtou systému je použitie dvoch typov jednotiek a dvoch spôsobov rozdelenia hospodárstva, ktoré sú navzájom dosť odlišné a slúžia oddeleným analytickým účelom.

⁽⁸⁾ Pozri kapitolu 2: „Jednotky a zoskupenia jednotiek“.

Aby sa opísal príjem, výdavky a finančné toky, a súvahy, systém zoskupuje inštitucionálne jednotky do sektorov na základe ich hlavných funkcií, správania a cieľov.

Aby sa opísali procesy výroby a z dôvodov analýzy vstupov-výstupov, systém zoskupuje miestne typy činných jednotiek (miestne KAU) do odvetví na základe typu ich aktivity. Aktivita je charakterizovaná vstupom výrobkov, výrobným procesom a výstupom výrobkov.

Inštitucionálne jednotky a sektory

1.28. Inštitucionálne jednotky sú hospodárske subjekty, ktoré môžu podľa práva vlastníť tovary a aktíva, preberať záväzky z účasti v hospodárskych aktivitách a transakciách s ostatnými jednotkami. Pre účely systému sú inštitucionálne jednotky zoskupené do piatich vzájomne oddelených inštitucionálnych sektorov pozostávajúcich z nasledovných typov jednotiek:

- a) nefinančné korporácie;
- b) finančné korporácie;
- c) vláda všeobecne;
- d) domácnosti;
- e) neziskové organizácie poskytujúce služby domácnostiam.

Päť sektorov tvorí spolu celkové hospodárstvo. Každý sektor je rozdelený do subsektorov. Systém umožňuje zachytiť kompletný súbor tokových účtov a súvah tak, aby boli zostavené pre každý sektor, a ak je to žiadané aj subsektor, ako aj pre celkové hospodárstvo.

Miestne typy činných jednotiek a odvetví

1.29. Väčšina inštitucionálnych jednotiek vo svojej úlohe výrobcov realizuje viac ako jednu aktivitu; aby sa zdôraznili vzťahy technicko-ekonomického charakteru, musia byť tieto rozdelené s ohľadom na typ aktivity.

Miestne typy činných jednotiek majú za cieľ splniť tieto požiadavky operatívnym prístupom. Miestna KAU zoskupuje všetky časti inštitucionálnej jednotky v jej úlohe výrobcu, ktoré sú umiestnené na jednom mieste alebo vedľa seba, a ktoré prispievajú k výkonu aktivity na úrovni triedy NACE rev 1.

V zásade musí byť registrovaných toľko miestnych typov činných jednotiek, koľko je sekundárnych aktivít; avšak ak nie sú dostupné účtovné dokumenty, ktoré by boli nevyhnutné na opísanie takýchto aktivít, miestne typy činných jednotiek môžu zahŕňať jednu alebo niekoľko sekundárnych aktivít.

Skupina všetkých miestnych KAU zainteresovaných na rovnakej alebo podobnej aktivite predstavuje odvetvie.

Existuje hierarchický vzťah medzi inštitucionálnymi jednotkami a miestnymi KAU. Inštitucionálna jednotka obsahuje jednu alebo viac úplných miestnych KAU; miestna KAU patrí iba pod jednu inštitucionálnu jednotku.

Pre presnejšiu analýzu výrobného procesu sa využíva aj analytická jednotka výroby. Táto jednotka, ktorá nie je pozorovateľná (s výnimkou prípadu miestnej KAU vyrábajúcej iba jeden výrobok) je jednotkou homogénnej výroby vymedzenou ako jednotka, ktorá nezahŕňa žiadnu sekundárnu aktivitu. Zoskupenie týchto jednotiek predstavuje homogénne odbory.

Rezidenčné a nerezidenčné jednotky; celkové hospodárstvo a zvyšok sveta

1.30. Celkové hospodárstvo je vymedzené v pojmoch rezidenčných jednotiek. Jednotka je rezidenčnou jednotkou krajiny vtedy, keď má centrum hospodárskeho záujmu na hospodárskom území tejto krajiny — to jest, keď je zainteresovaná po dlhšiu dobu (jeden alebo viac rokov) do hospodárskych aktivít na tomto území. Inštitucionálne sektory uvedené vyššie sú skupinami rezidenčných inštitucionálnych jednotiek.

Rezidenčné jednotky sa zúčastňujú transakcií s nerezidenčnými jednotkami (to jest jednotkami, ktoré sú rezidenčné v iných hospodárstvach). Tieto transakcie sú zahraničnými transakciami hospodárstva a sú zoskupené na účte zvyšku sveta. Takže v systéme štruktúry účtovníctva hrá účet zvyšku sveta úlohu podobnú inštitucionálnemu sektoru, hoci nerezidenčné jednotky sú začlenené iba pokiaľ sa zúčastňujú na transakciách s rezidenčnými inštitucionálnymi jednotkami. Následne pokiaľ ide o kódovanie klasifikácií, je špecifická položka zvyšku sveta začlenená na konci klasifikácie sektorov.

Fiktívne rezidenčné jednotky brané v systéme ako inštitucionálne jednotky sú vymedzené ako:

- a) tie časti nerezidenčných jednotiek, ktoré majú centrum ekonomického záujmu na hospodárskom území krajiny (čo je vo väčšine prípadov jednotka, ktorá sa zúčastňuje na hospodárskych transakciách jeden a viac rokov, alebo ktorá realizuje stavebné aktivity po dobu kratšiu ako jeden rok, ak výstup predstavuje tvorbu hrubého fixného kapitálu);
- b) nerezidenčné jednotky v postavení vlastníkov pôdy alebo budov na hospodárskom území krajiny, avšak iba vo vzťahu k transakciám ovplyvňujúcim túto pôdu alebo budovy.

TOKY A ZÁSObY

- 1.31. Systém zaznamenáva dva základné druhy informácií: toky a zásoby. Toky sa týkajú krokov a výsledkov udalostí, ktoré sa uskutočnili v rámci daného časového obdobia, zatiaľ čo zásoby uvádzajú stavy v danom časovom momente.

Toky

- 1.32. Toky odrážajú tvorbu, transformáciu, výmenu, prevod alebo zánik hospodárskej hodnoty. Zahŕňajú zmeny v hodnote aktív a pasív inštitucionálnych jednotiek. Hospodárske toky sú dvojaké: transakcie a ostatné zmeny v aktívach. Transakcie sa uvádzajú na všetkých účtoch a tabulkách, kde sa objavujú aj toky, s výnimkou zmeny na účte objemu aktív a účte opätovného preceňovania. Ostatné zmeny aktív sa objavujú iba na týchto dvoch účtoch.

Základné transakcie a ostatné toky sú nespočítateľné. Systém ich zoskupuje do relatívne malého počtu typov podľa ich povahy.

Transakcie

- 1.33. Transakcia je hospodársky tok, ktorý je interakciou medzi inštitucionálnymi jednotkami po vzájomnej dohode, alebo je krokom v rámci inštitucionálnej jednotky, ktorý je užitočné brať ako transakciu, často najmä preto, že jednotka funguje v dvoch rozličných úlohách (postaveniach). Je vhodné rozdeliť transakcie na štyri hlavné skupiny:
 - a) transakcie s výrobkami: ktoré popisujú pôvod (domáci výstup alebo dovoz), a použitie (medzispotreba, konečná spotreba, tvorba kapitálu, alebo vývoz) výrobkov ⁽⁹⁾;
 - b) distribučné transakcie: ktoré popisujú to, ako sa pridaná hodnota vytvorená výrobou rozdeľuje na medzi pracovnú silu, kapitál a vládu, ako aj redistribúciu príjmu a bohatstva (dane z príjmu a bohatstva a ostatné transfery) ⁽¹⁰⁾;
 - c) finančné transakcie: ktoré popisujú čistú hodnotu získaných finančných aktív, alebo čistú hodnotu záväzkov (pasív) pre každý typ finančného nástroja. Takéto transakcie sa často vyskytujú ako protistrany k nefinančným transakciám, avšak môžu sa tiež vyskytovať ako transakcie zahŕňajúce iba finančné nástroje ⁽¹¹⁾;
 - d) transakcie nezahrnuté vo vyššie uvedených troch skupinách: spotreba fixného kapitálu a akvizície po odpočítaní odpredaja/odpisu nevyprodukovaných nefinančných aktív ⁽¹²⁾.

⁽⁹⁾ Pozri kapitolu 3: „Transakcie s výrobkami“.

⁽¹⁰⁾ Pozri kapitolu 4: „Distribučné transakcie“.

⁽¹¹⁾ Pozri kapitolu 5: „Finančné transakcie“.

⁽¹²⁾ Pozri kapitolu 6: „Ostatné toky“.

Vlastnosti transakcií

Interakcie medzi jednotkami verzus transakcie vo vnútri jednotky

- 1.34. Väčšina transakcií je interakciami medzi dvoma alebo viacerými inštitucionálnymi jednotkami. Avšak systém zaznamenáva niektoré kroky v rámci inštitucionálnych jednotiek ako transakcie. Účelom zaznamenávania týchto vnútrojednotkových transakcií je poskytnúť užitočnejší analytický rámec výstupu, konečného použitia a nákladov.

Spotreba fixného kapitálu, ktorá je systémom zaznamenávaná ako náklady, je dôležitou transakciou vo vnútri jednotky. Väčšina ostatných transakcií vo vnútri jednotky sú transakcie s výrobkami bežne zaznamenávané vtedy, keď inštitucionálne jednotky fungujú ako výrobcovia aj koneční spotrebitelia, ktorí spotrebujú časť svojho výstupu. Toto je často prípad domácnosti a štátu (vlády celkom).

- 1.35. Celý vyprodukovaný výstup použitý na konečnú spotrebu v rámci inštitucionálnej jednotky je zaznamenávaný. Vlastný vyprodukovaný výstup použitý na medzispotrebu v rámci tej istej inštitucionálnej jednotky sa zaznamenáva iba vtedy, keď sa medzispotreba uskutočňuje v odlišnom miestnom type činnosti jednotky v rámci jednej inštitucionálnej jednotky. Výstup vyprodukovaný a použitý ako medzispotreba v rámci toho istého miestneho typu činnosti jednotky sa nezaznamenáva.

Menové verzus nemenové transakcie

- 1.36. Väčšina transakcií zaznamenaných v systéme sú menové transakcie, kde jednotky vykonávajú alebo obdržia platby, alebo tvoria pasíva či získajú aktíva denominované v príslušnej jednotke meny.

Transakcie, ktoré nezahŕňajú výmenu hotovosti, alebo aktív či pasív denominovaných v menovej jednotke, sú nemenové (nemonetárne) transakcie. Transakcie vo vnútri jednotky sú bežne nemenovými transakciami. Nemenové transakcie zahŕňajúce viac ako jednu inštitucionálnu jednotku sa vyskytujú pri transakciách s výrobkami (barter výrobkov, výmenný obchod), distribučných transakciách (odmena v naturáliách, transfery v naturáliách, atď.) a iných transakciách (barter nevyrobených nefinančných aktív).

Systém zaznamenáva všetky transakcie v menových jednotkách. Hodnoty, ktoré sa majú zaznamenať pri nemenových transakciách musia byť preto merané nepriamo, alebo musia byť odhadnuté inak.

Transakcie s protistranou alebo bez nej

- 1.37. Transakcie zahŕňajúce viac ako jednu jednotku sú buď transakciami „niečo za niečo“ alebo „niečo za nič“. Prvé z nich sú výmenou medzi inštitucionálnymi jednotkami, t. j. poskytovanie tovarov, služieb alebo aktív výmenou za profajšok (ekvivalent) t. j. peniaze. Druhé sú typicky platbami v hotovosti alebo v naturáliách od jednej inštitucionálnej jednotky k druhej bez ekvivalentu. Transakcie „niečo za niečo“ sa vyskytujú vo všetkých štyroch skupinách transakcií, zatiaľ čo transakcie „niečo za nič“ sa vyskytujú hlavne medzi distribučnými transakciami vo forme napríklad daní, dávok sociálnej pomoci alebo darov.

Reorganizované transakcie

- 1.38. Zaochádzanie systému s väčšinou transakcií je jednoduché; to jest, transakcie sa zaznamenávajú takým istým spôsobom, akým sa objavujú v dotknutých inštitucionálnych jednotkách. Avšak niektoré transakcie sú reorganizované tak, aby ukázali jasnejšie príslušné základné hospodárske vzťahy. Transakcie môžu byť reorganizované tromi spôsobmi: presmerovaním, rozdelením a zistením hlavnej strany transakcie.

Presmerovanie

- 1.39. Transakcia, ktorú strany považujú za uskutočnenú priamo medzi jednotkami A a C, môže byť zaznamenaná ako nepriamo uskutočnená prostredníctvom tretej jednotky B. Takto jediná transakcia medzi A a C sa zaznamenáva ako dve transakcie: medzi A a B a jedna medzi A a C. V tomto prípade je transakcia presmerovaná.

Dobre známym príkladom presmerovania sú sociálne príspevky zamestnávateľov platené priamo zamestnávateľmi do fondov sociálneho poistenia. Systém zaznamenáva tieto platby ako dve transakcie: zamestnávatelia platia príspevky svojim zamestnancom, a zamestnanci platia tie isté príspevky fondom sociálneho poistenia.

Tak, ako pri všetkých presmerovaniach, je účelom presmerovania sociálnych príspevkov zamestnávateľov odhaliť hospodársku podstatu, ktorá je dôsledkom transakcie. V tomto prípade to znamená znázorniť sociálne príspevky zamestnávateľov ako príspevky platené na prospech zamestnancov.

Ďalším typom presmerovania je také, pri ktorom sa transakcia zaznamenáva ako uskutočnená medzi dvoma alebo viacerými inštitucionálnymi jednotkami, hoci podľa zainteresovaných strán sa vôbec žiadna transakcia neuskutočnila. Príkladom je spôsob zaobchádzania s príjmom z majetku dosiahnutým určitými poisťovacími fondmi, ktorý si poisťovacie spoločnosti ponechávajú. Systém zaznamenáva tento príjem z majetku ako zaplatený zo strany poisťovacích spoločností smerom k vlastníkom poisťiek (poisťných zmlúv), ktorí potom platia rovnakú sumu naspäť poisťovným podnikom ako dodatky k predpísanému poisťovnému.

Rozdelenie

- 1.40. Keď sa transakcia javí zainteresovaným stranám ako jediná transakcia, a pritom je zaznamenaná ako dve alebo viac odlišných klasifikovaných transakcií, transakcia je rozdelená. Rozdelenie zvyčajne neznamená zainteresovanie žiadnych dodatočných jednotiek do transakcie.

Platba predpísaného poisťového v neživotnom poistení je typickou rozdelenou transakciou. Hoci majitelia poisťiek o poisťovateľa považujú tieto platby za jednu transakciu, systém ich rozdeľuje do dvoch celkom odlišných transakcií: platby za poskytované služby neživotného poistenia a čisté predpísané poisťové za neživotné poistenie. Zaznamenávanie obchodných prirážok je ďalším významným prípadom rozdelenia.

Zistenie hlavnej strany transakcie

- 1.41. Ak jednotka realizuje transakciu v mene inej jednotky, transakcia sa zaznamenáva výhradne na účtoch hlavnej strany. Pravidlom je, že sa nemá zachádzať nad rámec tejto zásady, a napríklad skúšať rozdeliť dane alebo dotácie konečným platiteľom alebo konečným beneficiantom za prijatia určitých predpokladov.

Hraničné prípady

- 1.42. Pojem transakcie stanovuje, že interakcia medzi inštitucionálnymi jednotkami má existovať po vzájomnej dohode. Ak sa transakcia realizuje vzájomnou dohodou, predpokladá sa predchádzajúca vedomosť a súhlas inštitucionálnych jednotiek. Avšak toto neznamená, že všetky jednotky musia nevyhnutne vstupovať do transakcie dobrovoľne, pretože niektoré transakcie sú stanovované zákonom. Toto platí hlavne pre určité distribučné transakcie, akými sú platby daní, pokút a sankcií. Avšak zhabanie aktív bez kompenzácie sa nepovažuje za transakciu, dokonca ani keď je stanovené zákonom.

Protizákonné hospodárske kroky sú transakciami iba vtedy, keď do nich vstupujú všetky zainteresované strany dobrovoľne. Takto sú transakciami všetky nákupy, predaje alebo barte s drogami alebo ukradnutým majetkom, zatiaľ čo krádež transakciou nie je.

Ostatné zmeny v aktívach

- 1.43. Ostatné zmeny v aktívach zaznamenávajú zmeny, ktoré nie sú výsledkom transakcií⁽¹³⁾. Sú to buď:

- a) ostatné zmeny v objeme aktív a pasív; alebo
- b) výnosy a straty z držby.

Ostatné zmeny v objeme aktív a pasív

- 1.44. Tieto zmeny je možné zhruba rozdeliť do troch hlavných kategórií:

- a) bežné objavenie sa a zánik aktív inak, než transakciami;
- b) zmeny v aktívach a pasívach kvôli výnimočným, nepredpokladaným udalostiam;
- c) zmeny v klasifikácii a štruktúre.

⁽¹³⁾ Pozri kapitolu 6: „Ostatné toky“.

- 1.45. Príklady zmien v rámci kategórie a) sú objavenie alebo vyčerpanie podzemných (nerastných) aktív, a prirodzený rast nekultivovaných biologických zdrojov. Kategória b) obsahuje zmeny (bežne straty) aktív kvôli prírodným katastrofám, vojne alebo vážnym trestným činom⁽¹⁴⁾. Jednostranné zrušenie dlhu alebo zhabanie aktív bez kompenzácie patria taktiež do kategórie b). Kategória c) pozostáva zo zmien ako následkov reklasifikácie a reštrukturalizácie inštitucionálnych jednotiek alebo aktív a pasív.

Výnosy a straty z držby

- 1.46. Výnosy a straty z držby vyplývajú zo zmien v cenách aktív. Vyskytujú sa pri všetkých typoch finančných a nefinančných aktív a pasív. Výnosy a straty z držby sa kumulujú u vlastníka aktív a pasív výhradne ako výsledok držby aktív a pasív v čase, bez ich transformácie akýmkoľvek spôsobom.

Výnosy a straty z držby merané na základe súčasných trhových cien sa nazývajú nominálne výnosy a straty z držby. Tieto je možné rozložiť do neutrálnych výnosov a strát z držby odrážajúcich zmeny vo všeobecnej cenovej úrovni, a do reálnych výnosov a strát z držby odrážajúcich zmeny v relatívnej cene aktív.

Zásoby

- 1.47. Zásoby predstavujú držbu aktív a pasív v určitom časovom momente. Zásoby sa zaznamenávajú na začiatku a konci každého účtovného obdobia. Účty, ktoré znázorňujú zásoby, sa nazývajú súvahy⁽¹⁵⁾.

Zásoby sa taktiež zaznamenávajú pri populácii a zamestnanosti. Avšak takéto zásoby sa zaznamenávajú ako priemer počas účtovného obdobia.

Zásoby sú zaznamenávané pre všetky aktíva v rámci hraníc systému; to jest, pre finančné aktíva a pasíva, nefinančné aktíva, a to tak vyrobené ako aj nevyrobené. Avšak toto pokrytie je obmedzené na tie aktíva, ktoré sú používané v hospodárskej aktivite, a ktoré sú predmetom vlastníckych práv, takto sa zásoby nezaznamenávajú pre aktíva, ako je kapitál ľudských zdrojov a prírodné zdroje, ktoré nie sú nikým vlastnené.

V rámci svojich hraníc je systém vyčerpávajúci, pokiaľ ide o toky ako aj o zásoby. Toto znamená, že všetky zmeny v zásobách je možné plne vysvetliť zaznamenanými tokmi.

SYSTÉM ÚČTOV A SÚHRNOV (AGREGÁTOV)⁽¹⁶⁾

Pravidlá účtovania

- 1.48. Účet je prostriedkom zaznamenávania daného aspektu hospodárskeho života, použitia zdrojov alebo zmien v aktívach a zmien v pasívach počas účtovného obdobia, alebo zásob aktív a pasív existujúcich na začiatku alebo na konci tohto obdobia.

Terminológia pre dve strany účtov

- 1.49. Systém využíva pojem „zdroje“ (príjem) pre pravú stranu bežných účtov, kde sa objavujú také transakcie, ktoré zvyšujú množstvo ekonomickej hodnoty jednotky alebo sektora. Ľavá strana účtov, ktorá sa týka transakcií, ktoré znižujú množstvo ekonomickej hodnoty jednotky alebo sektora sa nazývajú „použitia“ (výdaje).

⁽¹⁴⁾ Následky menej závažných trestných činov, ako sú krádeže v obchodoch, je možné zaznamenať ako súčasť zmien v zásobách a teda ako transakciu.

⁽¹⁵⁾ Pozri kapitolu 7: „Súvahy“.

⁽¹⁶⁾ Pozri kapitolu 7: „Súvahy“ a kapitolu 8: „Súslednosť účtov a súvahových položiek“.

Pravá strana účtov akumulácie sa nazýva „zmeny pasív a čistej hodnoty“ a ich ľavá strana sa nazýva „zmeny aktív“.

Súvahy sú predkladané s „pasívami a čistou hodnotou“ (rozdiel medzi aktívami a pasívami) na pravej strane a „aktívami“ na strane ľavej. Porovnanie dvoch po sebe idúcich súvah znázorňuje zmeny pasív a čistej hodnoty a zmeny aktív.

Podvojný/štvoritý účtovníctvo

- 1.50. Pre jednotku alebo sektor je národné účtovníctvo založené na zásade podvojnosti. Každá transakcia musí byť zaznamenaná dvakrát, jedenkrát ako zdroj (alebo zmena pasív) a jedenkrát ako použitie (alebo zmena aktív). Celková suma transakcií zaznamenaných ako zdroje alebo zmeny pasív a celková suma transakcií zaznamenaných ako použitia alebo zmeny aktív sa musia navzájom rovnať, aby umožnili kontrolu správnosti účtov.

V praxi sú však národné účty – so všetkými jednotkami a sektormi – založené na zásade štvoritého vstupu, keďže väčšina transakcií zahŕňa dve inštitucionálne jednotky. Každá transakcia tohto typu musí byť zaznamenaná dva krát dvoma stranami transakcie. Napríklad sociálna dávka vyplatená v hotovosti vládou pre domácnosť je zaznamenaná na účtoch vlády ako použitie v rámci transferov a negatívna akvizícia aktív v rámci meny a vkladov; v účtoch sektora domácností je to zaznamenané ako zdroj v rámci transferov a akvizícia aktív v rámci meny a vkladov.

Na druhej strane transakcie v rámci jedinej jednotky (ako je spotreba výstupov to istou jednotkou, ktorá ich vyprodukovala) si vyžaduje iba dva vstupy (záznamy), ktorých hodnoty musia byť odhadnuté.

Oceňovanie

- 1.51. S výnimkou niektorých premenných týkajúcich sa populácie a pracovnej sily znázorňuje systém všetky toky a zásoby v menových jednotkách (menovom vyjadrení). Systém sa nepokúša určiť užitočnosť tokov alebo zásob. Namiesto toho sú toky a zásoby merané podľa ich výmennej hodnoty, t. j. hodnoty, za ktorú môžu byť toky alebo zásoby v skutočnosti vymenené za hotovosť. Trh sú teda základnou referenciou ESÚ pre oceňovanie.
- 1.52. V prípade menových transakcií a držby hotovosti a pasív sú požadované hodnoty vo väčšine ostatných prípadov priamo dostupné, pričom uprednostňovanou metódou oceňovania je odkaz na trhové ceny analogických tovarov, služieb alebo aktív. Táto metóda sa používa napr. pre barte a služby obydľí obývaných majiteľmi. Ak nie sú dostupné žiadne trhové ceny analogických výrobkov, napríklad v prípade netrhových služieb poskytovaných vládou, oceňovanie sa má uskutočniť podľa výrobných nákladov. Ak nie je použiteľná ani jedna z týchto dvoch metód, môžu byť toky a zásoby ocenené na úrovni diskontovanej súčasnej hodnoty alebo očakávanej budúcej návratnosti. Avšak kvôli vysokej neistote s tým spojenou je táto posledná metóda odporúčaná len ako posledná možnosť.
- 1.53. Zásoby majú byť ocenené v bežných cenách v čase, ku ktorému sa súvaha vzťahuje, a nie v čase výroby alebo získania tovarov alebo aktív, ktoré tvoria zásoby. Niekedy je nevyhnutné oceniť zásoby na úrovni odhadovanej súčasnej odpisovej hodnoty alebo na úrovni výrobných nákladov.

Zvláštne oceňovania týkajúce sa výrobkov ⁽¹⁷⁾

- 1.54. Výrobca a užívateľ výrobku zvyčajne vníma jeho hodnotu odlišne, a to kvôli prepravným nákladom, obchodným prirážkam, a daniam po odpočítaní dotácií do výrobkov. Aby sa názory účastníkov transakcie čo možno najviac priblížili, systém zaznamenáva všetky použitia v nákupných cenách, ktoré zahŕňajú prepravné náklady, obchodné prirážky, a dane po odpočítaní dotácií do výrobkov, zatiaľ čo výstupy sú zaznamenané v základných cenách, ktoré tieto súčasti vylučujú.

⁽¹⁷⁾ Pozri kapitolu 3: „Transakcie s výrobkami“.

- 1.55. Dovozy a vývozy výrobkov sa zaznamenávajú v hodnotách na hranici. Celkové dovozy a vývozy sa oceňujú na hraničnej colnici vývozcu, alebo v cenách fob (dodané na palubu). Zahraničná preprava a poisťovacie služby medzi hranicami dovozcu a vývozcu sa nezahŕňajú do hodnoty tovarov, ale sú zaznamenávané v rámci služieb. Keďže nemusí byť možné získať hodnoty fob na podrobný rozpis výrobkov, tabuľky obsahujúce podrobnosti o zahraničnom obchode znázorňujú dovozy ocenené na hraničnej colnici dovozcu (v cenách cif, náklady, poistenie, prepravné). Všetky prepravné a poisťovacie služby po hranicu vývozcu sú začlenené do hodnoty dovážaných tovarov. Pokiaľ sa tieto služby týkajú domácich služieb, pri predkladaní sa robí celková úprava fob/cif.

Oceňovanie v stálych cenách ⁽¹⁸⁾

- 1.56. Oceňovanie v stálych cenách znamená ohodnotenie tokov a zásob počas účtovného obdobia v cenách predchádzajúceho obdobia. Účelom oceňovania v stálych cenách je rozložiť časové zmeny hodnôt tokov a zásob na zmeny v cene a zmeny v objeme. Toky a zásoby v stálych cenách sa berú v objemovom vyjadrení.

Mnohé toky a zásoby, napr. príjem, nemajú svoj vlastný cenový a kvantitatívny rozmer. Avšak kúpna sila týchto premenných je možné získať úpravou súčasných hodnôt vhodným cenovým indexom, napr. cenový index konečného domáceho použitia s vyňatím zmien v zásobách. Takto upravené toky a zásoby sa chápu v reálnom vyjadrení. Príkladom je skutočný disponibilný príjem.

Čas zaznamenávania

- 1.57. Systém zaznamenáva toky na kumulačnej báze; to jest vtedy, keď je ekonomická hodnota vytvorená, transformovaná alebo ak zanikne, alebo keď pohľadávky a záväzky vzniknú, sú transformované, alebo zrušené.

Takto je výstup zaznamenaný vtedy, keď je vyprodukovaný, a nie vtedy, keď je nákupcom zaplatený; predaj aktíva je zaznamenaný v čase zmeny majiteľa aktíva a nie v čase vykonania zodpovedajúcej platby. Úrok sa zaznamenáva v účtovnom období kumulácie, bez ohľadu na to, či je v tomto období skutočne aj vyplatený. Zaznamenávanie na kumulačnej báze platí pre všetky toky, menové aj nemenové, vnútrojednotkové aj medzi jednotkami.

Avšak v niektorých prípadoch je nevyhnutné znázorniť určitú pružnosť, pokiaľ ide o čas zaznamenania. Toto platí najmä pre dane a ostatné toky týkajúce sa vlády všeobecne, ktoré často nie sú zaznamenané vo vládných účtoch na hotovostnej báze. Niekedy je ťažké realizovať presnú transformáciu týchto tokov z hotovostnej báze na bázu kumulačnú. V týchto prípadoch môže preto byť nevyhnutné použiť odhady (zaokrúhlenia).

Každý tok by mal byť zaznamenaný v rovnakom časovom momente pre všetky zainteresované inštitucionálne jednotky a na všetkých dotknutých účtoch. Táto zásada sa môže zdať jednoduchá, ale jej uplatňovanie jednoduché nie je. Inštitucionálne jednotky vždy neuplatňujú rovnaké účtovné pravidlá. Ak aj uplatňujú, môžu sa vyskytnúť rozdiely v skutočnom zaznamenávaní z praktických dôvodov, ako je omeškanie v komunikácii. Následne môžu byť transakcie zaznamenané účastníkmi transakcie v rôznych časoch. Nezrovnalosti musia byť odstránené úpravami.

Konsolidácia a výpočet čistej hodnoty

Konsolidácia

- 1.58. Konsolidácia sa týka vylúčenia, a to tak zo zdrojov aj z použití, tých transakcií, ktoré sa uskutočnia medzi jednotkami, ktoré sú zoskupené, a týka sa aj vylúčenia recipročných finančných aktív a pasív.

Pre subsektory a sektory platí ako zásada, že toky a zásoby medzi spojenými jednotkami nie sú medzi týmito jednotkami konsolidované.

⁽¹⁸⁾ Pozri kapitolu 10: „Meradlá cien a objemu“.

Avšak konsolidované účty môžu byť vytvorené pre doplnkové prezentácie a analýzy. Pri určitých druhoch analýz sú informácie o transakciách týchto (sub)sektorov s ostatnými sektormi a o zodpovedajúcom finančnom postavení dôležitejšie, ako celkové hrubé čísla.

Okrem toho účty a tabuľky znázorňujúce vzťahy veriteľ/dlžník poskytujú podrobný obraz o financovaní hospodárstva a považujú sa za veľmi užitočné pre pochopenie ciest, ktorými sa finančné prebytky presúvajú od konečných veriteľov ku konečným dlžníkom.

Výpočet čistej hodnoty

- 1.59. Jednotlivé sektory alebo jednotky môžu mať ten istý druh transakcie aj ako použitie (výdaj) a ako zdroj (príjem) (napr. platia aj obdržia úrok), a ten istý druh finančného nástroja ako aktívum a aj pasívum.

Systém odporúča hrubé záznamy, odhladnuc od stupňa výpočtu čistej hodnoty, ktoré je vnútorne daná v samotných klasifikáciách.

V skutočnosti čistá hodnota je implicitná pri viacerých kategóriách transakcií, pričom najzrejmším príkladom je „zmena zásob“, čo skôr zdôrazňuje analyticky významný aspekt celkovej tvorby kapitálu, než zachytenie denných prírastkov a výberov.

Podobne, až na niekoľko výnimiek, finančný účet a ostatné zmeny na účtoch aktív zaznamenávajú nárasty aktív a záväzkov na báze čistej hodnoty, čím znázorňujú konečné dôsledky týchto typov tokov na konci účtovného obdobia.

Účty, vyrovnávacie položky a agregáty (súhrny)

- 1.60. Pre jednotky (inštitucionálne jednotky, miestne typy činných jednotiek) a pre skupiny jednotiek (inštitucionálne sektory, a širšie aj zvyšok sveta, odvetvia), zaznamenávajú rôzne podúčty transakcie alebo ostatné toky, ktoré sú spojené s určitým konkrétnym aspektom hospodárskeho života (napríklad s výrobou). Takýto súbor transakcií nie je zvyčajne bilančne vyrovnaný; celkové čiastky zaznamenané ako pohľadávky a záväzky sa zvyčajne odlišujú. Preto sa musia zaviesť vyrovnávacie položky. Zvyčajne musí byť vyrovnávacia položka taktiež zavedená medzi celkovými aktívami a celkovými pasívami inštitucionálnej jednotky alebo sektora. Vyrovnávacie položky sú sami o sebe užitočným meradlom hospodárskej výkonnosti. Ak sa sčítajú za celé hospodárstvo, predstavujú významné agregáty.

Súslednosť účtov

- 1.61. Systém je vytvorený na súslednosti vzájomne prepojených účtov.

Úplná súslednosť účtov pre inštitucionálne jednotky a sektory je zložená z bežných účtov, akumulovaných účtov a súvah.

Bežné účty sa zaoberajú výrobou, tvorbou, distribúciou a redistribúciou príjmov a požitím príjmov vo forme konečnej spotreby. Akumulačné účty pokrývajú zmeny aktív a pasív a zmeny čistej hodnoty (pre každú inštitucionálnu jednotku alebo skupinu jednotiek rozdiel medzi aktívami a pasívami). Súvahy predstavujú zásoby aktív a pasív a čistú hodnotu.

- 1.62. Nie je možné predvídať aby bol úplný súbor účtov, vrátane súvah zostavený pre miestne typy činných jednotiek (KAU), pretože tieto subjekty vo všeobecnosti nemôžu vlastniť tovary alebo aktíva vo vlastnom mene, a nemôžu obdržať či predisponovať (rozdeliť) príjem. Súslednosť účtov pre miestne typy činných jednotiek a odvetví je skrátená na prvé bežné účty: účet výroby a účet tvorby príjmu, ktorých vyrovnávacou položkou je prevádzkový prebytok (zisk).

Účet tovarov a služieb

- 1.63. Účet tovarov a služieb znázorňuje pre hospodárstvo ako celok, celkové zdroje (výstup a dovozy) a použitia tovarov a služieb (medzispotreba, konečná spotreba, zmeny zásob, tvorba hrubého fixného kapitálu, akvizície po odpočítaní odpredajov cenností, a vývozy).

Účet zvyšku sveta

- 1.64. Účet zvyšku sveta pokrýva transakcie medzi rezidenčnými a nerezidenčnými inštitucionálnymi jednotkami a s nimi spojenými zásobami aktív a pasív, ak je to relevantné.

Keďže zvyšok sveta má v účtovnej štruktúre podobnú úlohu ako inštitucionálny sektor, účet zvyšku sveta je založený z pohľadu zvyšku sveta. Zdroje zvyšku sveta sa použitím (výdajom) celkového hospodárstva a naopak. Ak je vyrovnávací položka pozitívna, znamená to prebytok zvyšku sveta a deficit celkového (národného) hospodárstva, a platí opak, ak je vyrovnávací položka negatívna.

Vyrovňavacie položky

- 1.65. Vyrovnávací položka je účtovným objektom získaným po odpočítaní celkovej hodnoty vstupov na jednej strane účtu od celkovej hodnoty na strane druhej. Nie je možné merať ho nezávisle od ostatných vstupov; ako odvodený vstup odráža uplatňovanie všeobecných pravidiel účtovníctva pre špecifické vstupy na oboch stranách účtu.

Vyrovňavacie položky nie sú iba prostriedkami zabezpečenie rovnováhy účtov. Obsahujú v sebe značné množstvo informácií a zahŕňajú niektoré z najdôležitejších vstupov (záznamov) na účtoch, ako je možné vidieť z nasledovných príkladov vyrovnávacích položiek: pridaná hodnota, prevádzkový prebytok (zisk), disponibilný príjem, úspory, čistá hodnota poskytnutých pôžičiek/prijatých pôžičiek.

Súhrny (agregáty)

- 1.66. Agregáty sú zloženými hodnotami, ktoré merajú výsledok aktivity celého hospodárstva hodnoteného z konkrétneho pohľadu; napríklad z hľadiska výstupu, pridanej hodnoty, disponibilného príjmu, konečnej spotreby, úspor, tvorby kapitálu, atď. Hoci nie je výpočet agregátov jediným ani hlavným účelom systému, tento uznáva ich význam ako súhrnných ukazovateľov a kľúčových mierok pre účely makroekonomickej analýzy a porovnaní v čase a priestore.

Je možné rozlišovať dva typy agregátov:

- agregáty, ktoré sa týkajú priamo transakcií v systéme, ako sú výstupy tovarov a služieb, skutočná konečná spotreba, tvorba hrubého fixného kapitálu, kompenzácie zamestnancom, atď.;
 - agregáty, ktoré predstavujú vyrovnávací položky na účtoch, ako sú hrubý domáci produkt v trhových cenách (HDP), prevádzkový zisk celého hospodárstva, národný príjem, národný disponibilný príjem, úspory, bežná zahraničnoobchodná bilancia, čistá hodnota celkového hospodárstva (národné bohatstvo).
- 1.67. K užitočnosti celého radu údajov národných účtov sa pridáva ďalší rozmer tým, že sa tieto údaje vypočítavajú na jedného obyvateľa. Pre široké agregáty, akým je HDP alebo národný príjem či konečná spotreba domácností, je spoločným menovateľom celkový počet (rezidentov). Pri rozdelení účtov alebo častí účtov sektoru domácností na subsektory sú taktiež nevyhnutné údaje o počte domácností a počte osôb k nim patriacich v rámci každého subsektora ⁽¹⁹⁾.

RÁMEC VSTUP-VÝSTUP ⁽²⁰⁾

- 1.68. Rámec vstup-výstup pozostáva z tabuliek ponuky a použitia podľa odvetví, tabuliek spájajúcich tieto tabuľky so sektorovými účtami a symetrických tabuliek podľa homogénnych odborov (výrobných).

⁽¹⁹⁾ Pozri kapitolu 11: „Populačné a pracovné vstupy“.

⁽²⁰⁾ Pozri kapitolu 9: „Rámec vstup-výstup“.

- 1.69. Tabulky ponuky a použitia sú maticami (riadky výrobkov a stĺpce odvetví) znázorňujúcimi rozčlenenie výstupov odvetví podľa typu výrobkov a rozmiestnenie domácich a dovezených tovarov a služieb medzi rôzne priebežné alebo konečné použitia, vrátane vývozov. Tabuľka použitia taktiež znázorňuje podľa odvetví štruktúru výrobných nákladov a vytvorený príjem.

Tabulky ponuky a použitia sú koordinujúcim rámcom pre všetky tabulky podľa odvetví a (alebo) podľa výrobkov, ktoré zahŕňajú údaje o pracovných vstupoch, tvorbe hrubého fixného kapitálu, zásobách fixných aktív, podrobných cenových indexoch, a teda podrobne popisujú nákladovú štruktúru, vytvorený príjem, zamestnanosť, produktivitu práce a kapitálovú intenzitu.

- 1.70. Je možné spojiť tabulky ponuky a použitia so sektorovými účtami formou krížovej klasifikácie výstupov, medzis potreby a komponentov pridanej hodnoty podľa sektorov a odvetví.
-

KAPITOLA 2

JEDNOTKY A ZOSKUPENIA JEDNOTIEK

- 2.01. Hospodárstvo krajiny je výsledkom aktivít veľmi veľkého počtu jednotiek, ktoré realizujú nespočetné transakcie rôznych druhov za účelom výroby, financovania, poistenia, prerozdelenia a spotreby.
- 2.02. Jednotky a zoskupenia jednotiek použité v národných účtoch musia byť vymedzené s odkazom na druh ekonomickej analýzy, pre ktorú sú určené, a nie v zmysle typov jednotiek zvyčajne využívaných v štatistických dotazníkoch. Tieto posledne menované jednotky (podniky, holdin-gové spoločnosti, typy činných jednotiek, miestne jednotky, vládne ministerstvá, neziskové organizácie, domácnosti, atď.) nemusia byť vždy dostatočné pre účely národných účtov, keďže sú vo všeobecnosti založené na tradičných kritériách právnej, administratívnej a účtovnej povahy.

Štatistici majú brať do úvahy pojmy jednotiek analýzy používané v ESÚ tak, aby zaistili, že v prehľadoch, v ktorých sa zhromažďujú aktuálne údaje, sú postupne zavádzané všetky informačné prvky potrebné na zhromaždenie údajov založených na jednotkách analýzy používaných v ESÚ.

- 2.03. Črtou systému je použitie troch typov jednotiek zodpovedajúcich dvom veľmi odlišným spôsobom ďalšieho delenia hospodárstva. Aby sa analyzovala výroba, je nevyhnutné vybrať jednotky, ktoré zohľadňujú vzťahy technicko-ekonomickej povahy; aby sa analyzovali toky ovplyvňujúce príjem, kapitálové a finančné transakcie a súvahy, je nevyhnutné vybrať jednotky, ktoré umožňujú skúmať vzťahy a správanie medzi hospodárskymi subjektami.

Berúc do úvahy tieto dva ciele, inštitucionálne jednotky vhodné na analýzu ekonomického správania, miestne typy činných jednotiek a jednotky homogénnej výroby vhodné na analýzu technicko-hospodárskych vzťahov, sú vymedzené neskôr v tejto kapitole. V praxi sú tieto tri typy jednotiek vytvárané kombináciou alebo ďalším rozdelením základných jednotiek štatistických dotazníkov, alebo niekedy obdržaných priamo zo štatistických dotazníkov (šetrení, výskumov). Pred uvedením presných definícií týchto troch typov používaných v ESÚ je nevyhnutné definovať limity národného hospodárstva.

LIMITY NÁRODNÉHO HOSPODÁRSTVA

- 2.04. Jednotky, či už inštitucionálne, miestne typy činných jednotiek alebo jednotky homogénnej výroby, ktoré tvoria hospodárstvo krajiny, a ktorých transakcie sú zaznamenané v ESÚ, s ú ťi, ktoré majú centrum hospodárskeho záujmu na hospodárskom území tejto krajiny. Tieto jednotky, známe ako rezidenčné jednotky, môžu ale nemusia mať štátnu príslušnosť tejto krajiny, môžu ale nemusia byť právnickými osobami, a môžu ale nemusia byť prítomné na hospodárskom území krajiny v čase realizácie transakcie. Po takomto vymedzení limitov národného hospodárstva v zmysle rezidenčných jednotiek je nevyhnutné definovať zmysel pojmov hospodárske územie a centrum ekonomického záujmu.
- 2.05. Pojem hospodárske územie znamená:
- a) geografické územie spravované vládou, v rámci ktorého sa voľne pohybujú osoby, tovary, služby a kapitál;
 - b) akékoľvek slobodné pásma, vrátane hraničných skladov a továrni pod colnou kontrolou;
 - c) národné vzdušné pásma a výsostné vody, a kontinentálne šelfy ležiace v medzinárodných vodách, na ktoré má krajina výhradná právo ⁽¹⁾;
 - d) územné enklávy (t. j. geografické územia situované vo zvyšku sveta a používané podľa medzinárodných dohovorov alebo medzistátnych dohôd ústrednými vládnymi agentúrami krajiny (veľvyslanectvami, konzulátmi, vojenskými základňami, vedeckými základňami, atď.);

⁽¹⁾ Rybárske lode, ostatné lode, plávajúce plošiny a lietadlá sú chápané v ESÚ tak, ako akékoľvek iné mobilné zariadenie, či už vlastnené a/alebo prevádzkované rezidenčnými jednotkami krajiny, alebo vlastnené nerezidentmi a prevádzkované rezidenčnými jednotkami. Transakcie zahŕňajúce vlastníctvo (tvorba hrubého fixného kapitálu) a použitia (prenájom, poistenie) tohto typu zariadení sú pripisované hospodárstvu tej krajiny, ktorej je vlastník a/alebo prevádzkovateľ rezidentom. V prípade finančného leasingu sa predpokladá zmena vlastníctva.

- e) náleziská ropy, zemného plynu, atď. v medzinárodných vodách mimo kontinentálneho šelfu krajiny, obhospodarované jednotkami rezidenčnými na území, ktoré je vymedzené v predchádzajúcich pododsekoch.
- 2.06. Hospodárske územie nezahŕňa mimoúzemné enklávy (časti vlastného geografického územia krajiny používané orgánmi štátnej správy iných krajín, inštitúciami Európskej únie, alebo medzinárodnými organizáciami podľa medzinárodných dohovorov alebo dohôd medzi štátmi ⁽²⁾).
- 2.07. Pojem centrum hospodárskeho záujmu naznačuje skutočnosť, že existujú určité miesta v rámci hospodárskeho územia, na ktorom alebo z ktorého sa jednotka zapája, alebo má v úmysle aj naďalej zapájať, do hospodárskych aktivít a transakcií v značnom rozsahu, buď v neurčenom čase, alebo v čase určenom avšak dostatočne dlhom (jeden rok alebo viac). Z toho vyplýva, že jednotka, ktorá realizuje takéto transakcie na hospodárskom území niekoľkých krajín sa považuje za majúcu centrum hospodárskeho záujmu v každej z nich. Vlastníctvo pôdy a budov v rámci hospodárskeho územia sa považuje samo o sebe za postačujúce na to, aby tam mal ich vlastníci centrum hospodárskeho záujmu.
- 2.08. Na základe týchto definícií je možné jednotky považované za rezidenčné v krajine ďalej rozdeliť na:
- a) jednotky, ktoré sa v zásade zapájajú do výroby, financií, poisťovníctva alebo prerozdelenia vo vzťahu ku všetkým svojim transakciám s výnimkou tých, ktoré sa týkajú vlastníctva pôdy alebo budov;
 - b) jednotky, ktoré sa v zásade zapájajú do spotreby ⁽³⁾, vo vzťahu ku všetkým svojim transakciám s výnimkou tých, ktoré sa týkajú vlastníctva pôdy alebo budov;
 - c) všetky jednotky v postavení vlastníka pôdy alebo budov s výnimkou vlastníkov mimoúzemných enkláv, ktoré sú súčasťou hospodárskeho územia iných krajín, alebo sú štátmi *sui generis* (pozri odsek 2.06).
- 2.09. V prípade jednotiek, ktoré sú v zásade zapojené do výroby, financií, poisťovníctva alebo prerozdelenia vo vzťahu ku všetkým svojim transakciám s výnimkou tých, ktoré sa týkajú vlastníctva pôdy alebo budov, je možné rozlišovať nasledujúce dva prípady:
- a) aktivita vykonávaná výhradne na hospodárskom území krajiny: jednotky, ktoré realizujú takéto aktivity, sú rezidenčnými jednotkami krajiny;
 - b) aktivita realizovaná počas jedného roka alebo dlhšie na hospodárskom území niekoľkých štátov: iba tá časť jednotky, ktorá má centrum hospodárskeho záujmu na hospodárskom území krajiny, je považovaná za rezidenčnú jednotku. Môže to byť:
 - 1. buď inštitucionálna rezidenčná jednotka (pozri odsek 2.12.), ktorej aktivity realizované počas obdobia jedného roka alebo dlhšie na zvyšku sveta sú vyňaté a ošetrené oddelene ⁽⁴⁾ alebo
 - 2. fiktívna rezidenčná jednotka (pozri odsek 2.15), vo vzťahu k aktivite realizovanej v krajine počas doby jedného roka alebo dlhšie jednotkou, ktorá je rezidenčná v inej krajine ⁽⁴⁾.
- 2.10. V prípade jednotiek, ktoré sú v zásade zapojené do spotreby, s výnimkou ich postavenia ako vlastníka pôdy a budov, domácnosti, ktoré majú centrum ekonomického záujmu v krajine, sa považujú za rezidenčné jednotky, dokonca aj keď cestujú do zahraničia na krátke obdobia (menej ako jeden rok). Tieto zahŕňajú najmä nasledovné:
- a) prihraničných robotníkov, t. j. ľudí, ktorí prekračujú hranicu denne na ceste do práce v susednej krajine;

⁽²⁾ Územia používané inštitúciami Európskej únie a medzinárodnými organizáciami takto predstavujú územia štátov *sui generis*. Črta takýchto štátov je tá, že iba rezidenti sú inštitúciami sami o sebe (pozri odsek 2.10.e).

⁽³⁾ Spotreba nie je len jedinou možnou aktivitou domácností. Domácnosti sa môžu ako podnikatelia zapájať do akéhokoľvek druhu ekonomickej aktivity.

⁽⁴⁾ Iba ak sa takáto aktivita realizuje kratšie ako jeden rok, nemala by sa oddelovať od aktivít výrobných inštitucionálnej jednotky. Toto je možné urobiť aj tam, kde aktivita, hoci vykonávaná rok alebo dlhšie, nie je významná, a tiež vo všetkých okolnostiach inštalácie vybavenia (zariadenia) v zahraničí. Ale jednotka, ktorá je rezidenčná v inej krajine a ktorá realizuje stavebnú aktivitu v krajine po dobu kratšiu ako jeden rok, sa považuje za majúcu centrum ekonomického záujmu na hospodárskom území krajiny, ak výstup stavebnej aktivity predstavuje tvorbu hrubého fixného kapitálu. Takúto jednotku je potom potrebné chápať ako fiktívnu rezidenčnú jednotku.

- b) sezónnych robotníkov, t. j. ľudí, ktorí opúšťajú krajinu na niekoľko mesiacov, ale na menej ako jeden rok, aby pracovali v inej krajine v sektoroch, v ktorých je opakovane potrebná dodatočná pracovná sila;
 - c) turistov, pacientov, študentov ⁽⁵⁾, úradníkov na stážach, podnikateľov, obchodných cestujúcich, umelcov a členov posádok, ktorí cestujú za hranice;
 - d) miestne najímaný personál pracujúci v mimoúzemných enklávach zahraničných vlád;
 - e) personál inštitúcií Európskej únie a civilných či vojenských medzinárodných organizácií, ktoré majú svoje ústredia v mimoúzemných enklávach;
 - f) úradníkov, civilných alebo vojenských predstaviteľov vlád krajiny (vrátane ich domácností) so sídlom v mimoúzemných enklávach.
- 2.11. Všetky jednotky vo svojom postavení majiteľov pôdy a/alebo budov, ktoré tvoria časť hospodárskeho územia, sú považované za rezidenčné jednotky (pozri odsek 2.15) krajiny, v ktorej sú umiestnené dané pozemky alebo budovy.

INŠTITUCIONÁLNE JEDNOTKY

- 2.12. *Pojem:* Inštitucionálna jednotka je základným hospodárskym rozhodovacím centrom charakterizovaným jednotným správaním a rozhodovacou samostatnosťou pri výkone svojej hlavnej funkcie. Rezidenčná jednotka sa považuje za inštitucionálnu jednotku, ak má rozhodovaciu samostatnosť vo vzťahu k svojej hlavnej funkcii, a vedie buď súbor účtov, alebo by bolo možné a zmysluplné tak z hospodárskeho, ako aj z právneho hľadiska, zostaviť úplný súbor účtov, ak by sa toto požadovalo.

Aby mohla byť považovaná za autonómnu v rozhodovaní vo vzťahu ku hlavnej funkcii, jednotka musí:

- a) byť oprávnená vlastníť tovary alebo aktíva zákonne vo vlastnom mene; takto bude schopná výmeny vlastníctva tovarov alebo aktív pri transakciách s ostatnými inštitucionálnymi jednotkami;
- b) byť schopná prijímať hospodárske rozhodnutia a zapájať sa do hospodárskych aktivít, za ktoré môže byť sama braná na zodpovednosť pre zákonom;
- c) byť schopná preberať pasíva vo vlastnom mene, pristupovať na ďalšie povinnosti či iné záväzky, a uzatvárať zmluvy.

Aby mohla byť viesť úplný súbor účtov, jednotka musí viesť účtovné záznamy pokrývajúce všetky jej hospodárske a finančné transakcie realizované počas účtovného obdobia, ako aj vypracovávať súvahy aktív a pasív.

- 2.13. Nasledovné zásady platia vždy, keď subjekty nemajú zreteľne obe charakteristiky inštitucionálnej jednotky:

- a) domácnosti majú vždy samostatnosť v rozhodovaní vo vzťahu k svojim základným funkciám a musia byť preto inštitucionálnymi jednotkami, hoci nevedú úplný súbor účtov;
- b) subjekty, ktoré nevedú úplný súbor účtov, a pre ktoré by nebolo možné a zmysluplné zostaviť úplný súbor účtov, ak by sa toto požadovalo, sú kombinované s inštitucionálnymi jednotkami, do účtov ktorých sa začleňujú ich čiastkové účty;
- c) subjekty, ktoré pri vedení úplného súboru účtov nemajú samostatnosť v rozhodovaní pri výkone svojich hlavných funkcií sú kombinované s jednotkami, ktoré ich kontrolujú;
- d) subjekty, ktoré spĺňajú definíciu inštitucionálnej jednotky, sú tak chápané, aj keď svoje účty nezverejňujú;
- e) subjekty tvoriace súčasť skupiny jednotiek zapojených do výroby a vedúcich si úplný súbor účtov sú považované za inštitucionálne jednotky, dokonca ak sa aj vzdali svojej samostatnosti v rozhodovaní v prospech centrálného orgánu (holdingovej spoločnosti) zodpovedného za všeobecné smerovanie skupiny; holdingová korporácia je sama o sebe považovaná za inštitucionálnu jednotku samostatnú od jednotiek, ktoré kontroluje, pokiaľ nie je uplatniteľné písmeno b);

⁽⁵⁾ Študenti sa vždy považujú za rezidentov, bez ohľadu na dĺžku štúdia v zahraničí.

- f) kvázi-korporácie vedú úplný súbor účtov a nemajú samostatné právne postavenie. Avšak vykazujú ekonomické a finančné správanie, ktoré je odlišné od ich vlastníkov a podobné správaniu korporácií. Preto sú považované za majúce samostatnosť v rozhodovaní a sú považované za inštitucionálne jednotky.

2.14. Holdingové korporácie sú inštitucionálnymi jednotkami, ktorých hlavnou funkciou je kontrolovať a riadiť skupinu dcérskych spoločností.

2.15. Fiktívne rezidenčné jednotky sú vymedzené ako:

- a) tie časti nerezidenčných jednotiek, ktoré majú centrum ekonomického záujmu (väčšinou tie, ktoré sa zapájajú do hospodárskych transakcií po dobu jedného roka alebo dlhšie, alebo ktoré realizujú stavebné aktivity po dobu menej ako jedného roka, ak je výstupom tvorba hrubého fixného kapitálu) na hospodárskom území krajiny;
- b) nerezidenčné jednotky vo svojom postavení majiteľa pôdy alebo budov na hospodárskom území krajiny, avšak iba vo vzťahu k transakciám ovplyvňujúcim túto pôdu alebo budovy.

Fiktívne rezidenčné jednotky sú brané za inštitucionálne jednotky, dokonca ak aj vedú iba čiastkové účty a nemusia vždy mať samostatnosť v rozhodovaní.

2.16. Záverom, za inštitucionálne jednotky je možné považovať nasledovné:

- a) jednotky, ktoré majú úplný súbor účtov a samostatnosť v rozhodovaní:
1. súkromné a verejné korporácie;
 2. družstvá a spoločnosti s právnou subjektivitou;
 3. verejní výrobcovia s právnou subjektivitou podľa osobitných právnych predpisov;
 4. neziskové organizácie s právnou subjektivitou;
 5. agentúry všeobecnej vlády;
- b) jednotky, ktoré majú úplný súbor účtov a ktoré sú považované za majúce samostatnosť v rozhodovaní: kvázi-korporácie (pozri odsek 2.13 písm. f);
- c) jednotky, ktoré nevyhnutne nemusia viesť úplný súbor účtov, avšak ktoré sa dohovorom považované za majúce samostatnosť v rozhodovaní:
1. domácnosti
 2. fiktívne rezidenčné jednotky (pozri odsek 2.15).

INŠTITUCIONÁLNE SEKTORY

2.17. Potreba agregovania znamená, že je nemožné uvažovať o jednotlivých inštitucionálnych jednotkách oddelene; tieto musia byť skombinované do skupín nazývaných inštitucionálne sektory alebo jednoducho sektory, z ktorých niektoré sú rozdelené do subsektorov.

Tabuľka 2.1 – Sektory a subsektory

Sektory a subsektory	Verejný	Národný súkromný	Kontrolovaný zahraničím
Nefinančné korporácie S.11	S.11001	S. 11 002	S. 11003
Finančné korporácie S.12			
Centrálna banka S.121			
Ostatné menové finančné inštitúcie S.122	S.12201	S. 12202	S. 12203
Ostatní finanční sprostredkovatelia, s výnimkou korporácií a penzijných fondov S.123	S.12301	S.12302	S.12303
Podniky pomocných finančných služieb S.124	S.12401	S. 12402	S. 12403
Poisťovacie korporácie a penzijné fondy S.125	S.12501	S.12502	S.12503

Sektory a subsektory		Verejný	Národný súkromný	Kontrolovaný zahraničím
Vláda všeobecne	S.13			
Centrálna vláda	S.1311			
Štátna správa (vláda)	S.1312			
Miestna štátna správa	S.1313			
Fondy sociálneho zabezpečenia	S.1314			
Domácnosti	S.14			
Zamestnávateľia (vrátane SZČO)	S.141 + S.142			
Zamestnanci	S.143			
Poberatelia majetkovej renty	S.1441			
Poberatelia dôchodkov	S.1442			
Poberatelia ostatných prerozdelených príjmov	S.1443			
Ostatní	S.145			
Neziskové organizácie poskytujúce služby domácnostiam	S.15			
Zvyšok sveta	S.2			
Európska únia	S.21			
Členské krajiny Európskej únie	S.211			
Inštitúcie EÚ	S.212			
Tretie krajiny a medzinárodné organizácie	S.22			

2.18. Každý zo sektorov a subsektorov zoskupuje inštitucionálnej jednotky, ktoré majú podobný typ ekonomického správania.

Inštitucionálne jednotky sú zoskupené do sektorov na základe typu výrobcu, ktorými sú, a v závislosti na ich hlavnú aktivitu a funkciu, ktoré sa považujú za príznačné pre ich ekonomické správanie.

Sektor je rozdelený na subsektory podľa kritérií relevantných pre daný sektor; toto umožňuje presnejší popis ekonomického správania jednotiek.

Účty za sektory a subsektory zaznamenávajú všetky aktivity, či už hlavné alebo sekundárne, pre pokryté inštitucionálne jednotky.

Každá inštitucionálna jednotka patrí iba do jedného sektora alebo subsektora.

2.19. Ak je hlavnou funkciou inštitucionálnej jednotky výroba tovarov a služieb, je pri rozhodovaní o začlenení do sektora nevyhnutné rozlišovať v prvom rade typ výrobcu, ku ktorému jednotka patrí.

V ESÚ sa rozlišujú tri typy výrobcov:

- súkromní a verejní trhový výrobcovia (pozri odsek 3.24 a tabuľku 3.1 kapitoly 3);
- súkromní výrobcovia pre vlastné konečné použitie (pozri odsek 3.25 a tabuľku 3.1 kapitoly 3);
- súkromní a verejní ostatní netrhový výrobcovia (pozri odsek 3.26 a tabuľku 3.1 kapitoly 3).

Inštitucionálne jednotky, ktoré sú trhovými výrobcami, sú klasifikované do sektorov nefinančných korporácií (S.11), finančných korporácií (S.12) alebo domácností (S.14).

Inštitucionálne jednotky, ktoré sú súkromnými výrobcami pre vlastné konečné použitie, sú klasifikované v sektore domácností (S.14) spolu s nezačlenenými podnikmi vlastnenými domácnosťami (pozri odsek 3.30).

Inštitucionálne jednotky, ktoré sú ostatnými netrhovými výrobcami, sú klasifikované v sektore vlády všeobecne (S.13) alebo v sektore neziskových organizácií poskytujúcich služby domácnostiam (S.15).

2.20. Tabuľka 2.2. znázorňuje typ výrobcu, hlavné aktivity a funkcie, ktoré sú charakteristické pre každý sektor:

Tabuľka 2.2 – Typ výrobcu, hlavné aktivity a funkcie klasifikované podľa sektorov

Sektor	Typ výrobcu	Hlavná aktivita a funkcia
Nefinančné korporácie (S.11) (pozri odsek 2.21)	Trhový výrobca	Výroba trhových tovarov a poskytovanie nefinančných služieb
Finančné korporácie (S.12) (pozri odsek 2.22)	Trhový výrobca	Finančné sprostredkovanie vrátane poistenia, pridružené finančné aktivity
Vláda všeobecne (S.13) (pozri odsek 2.68)	Verejný iný netrhový výrobca	Výroba a dodávka ostatných netrhových výstupov pre kolektívnu a individuálnu spotrebu a realizácia transakcií zameraných na prerozdelenie národného príjmu a bohatstva
Domácnosti (S.14) – ako spotrebiteľia – ako podnikatelia (pozri odsek 2.75)	Trhový výrobca alebo súkromný výrobca pre vlastné konečné použitie	Spotreba Výroba trhových výstupov a výstupov pre vlastné použitie
Neziskové organizácie poskytujúce služby domácnostiam (S.15) (pozri odsek 2.87)	Súkromný iný netrhový výrobca	Výroba a dodávka ostatných netrhových výstupov pre individuálnu spotrebu

Zvyšok sveta (S.2) je zoskupením inštitucionálnych jednotiek (pozri odsek 2.89), ktoré nie je charakterizované rovnakými cieľmi a typmi správaní; zoskupuje spolu nerezidenčné inštitucionálne jednotky, pokiaľ tieto realizujú transakcie s inštitucionálnymi jednotkami.

NEFINANČNÉ KORPORÁCIE (S.11)

2.21. *Definícia:* Sektor nefinančných korporácií (S.11) pozostáva z inštitucionálnych jednotiek, ktorých distribučné a finančné transakcie sú odlišné od transakcií ich majiteľov, a ktoré sú trhovými výrobcami (pozri odseky 3.31, 3.32 a 3.37), ktorých hlavnou aktivitou je výroba tovarov a poskytovanie nefinančných služieb ⁽⁶⁾.

2.22. Sektor nefinančných korporácií taktiež zahŕňa nefinančné kvázi-korporácie.

2.23. Pojem „nefinančné korporácie“ označuje všetky subjekty považované za nezávislé právnické osoby, ktoré sú trhovými výrobcami, a ktorých hlavnou aktivitou je výroba tovarov a poskytovanie nefinančných služieb.

Inštitucionálne jednotky týmto pokryté sú nasledovné:

- súkromné a verejné korporácie, ktoré sú trhovými výrobcami z rozhodujúcej časti zapojenými do výroby tovarov a poskytovania nefinančných služieb;
- družstvá a spoločnosti s právnou subjektivitou, ktoré sú trhovými výrobcami z rozhodujúcej časti zapojenými do výroby tovarov a poskytovania nefinančných služieb;
- verejní výrobcovia s právnou subjektivitou podľa osobitných predpisov, ktoré sú trhovými výrobcami z rozhodujúcej časti zapojenými do výroby tovarov a poskytovania nefinančných služieb;
- neziskové organizácie s právnou subjektivitou, ktoré sú trhovými výrobcami z rozhodujúcej časti zapojenými do výroby tovarov a poskytovania nefinančných služieb ⁽⁷⁾;

⁽⁶⁾ Po vzájomnom dohovore, sú trhové regulačné orgány, ktorých jedinou alebo hlavnou aktivitou je kupovať, skladovať a predávať poľnohospodárske a iné potravinárske výrobky, klasifikované pod S.11 (pozri odsek 2.69 a) poznámka 11).

⁽⁷⁾ Vrátane inštitúcií financovaných z dobrovoľných príspevkov kvázi-fiskálnej povahy, vyrubených výrobcom tými jednotkami, ktorých hlavnou aktivitou je poskytovať za to výmenu služby. Tieto príspevky sa považujú za nákup trhových služieb.

- e) holdingové korporácie kontrolujúce (pozri odsek 2.26) skupinu korporácií, ktoré sú trhovými výrobcami, ak je prevažujúcim typom aktivity skupiny korporácií ako celku – merané na základe pridanej hodnoty – výroba tovarov a poskytovanie nefinančných služieb;
- f) súkromné a verejné kvázi-korporácie, ktoré sú trhovými výrobcami z rozhodujúcej časti zapojenými do výroby tovarov a poskytovania nefinančných služieb.

2.24. Pojem „nefinančné kvázi-korporácie“ označuje všetky subjekty bez nezávislého právneho postavenia, ktoré sú trhovými výrobcami z rozhodujúcej časti zapojenými do výroby tovarov a poskytovania nefinančných služieb, a spĺňajú podmienky spôsobilosti pre kvázi-korporácie (pozri odsek 2.13 písm. f).

Kvázi korporácie musia viesť úplný súbor účtov a byť prevádzkované tak, ako keby boli korporáciami. De facto vzťah k ich vlastníkovi je vzťah korporácie a akcionára.

Takto sú nefinančné kvázi-korporácie vlastnené domácnosťami, vládnymi jednotkami alebo neziskovými organizáciami zoskupené s nefinančnými korporáciami v sektore nefinančných korporácií.

Existencia úplného súboru účtov, vrátane súvah, nie je postačujúcou podmienkou na to, aby boli trhoví výrobcovia braní ako kvázi-korporácie. Preto spoločnosti a verejní výrobcovia, okrem tých, ktorí sú zahrnutí do odseku 2.23 a, b, c a f a jediní vlastníci – dokonca ak aj vedú úplný súbor účtov – nie sú vo všeobecnosti odlišnými inštitucionálnymi jednotkami, pretože nemajú samostatnosť v rozhodovaní, ich riadenie je pod kontrolou domácností, neziskových organizácií alebo vlády, ktorí ich vlastnia.

2.25. Sektor nefinančných korporácií taktiež zahŕňa všetky fiktívne rezidenčné jednotky (pozri odsek 2.15), ktoré sú podľa dohovoru brané, ako keby boli kvázi-korporáciami.

2.26. Kontrola nad korporáciou je vymedzená ako schopnosť určovať všeobecnú politiku korporácie výberom vhodných riaditeľov, ak je to nevyhnutné.

Jediná inštitucionálna jednotka (iná korporácia, domácnosť alebo vládna jednotka) má zabezpečenú kontrolu nad korporáciou tým, že vlastní viac ako polovicu akcií s hlasovacím právom, alebo inak kontroluje viac ako polovicu hlasov akcionárov. Okrem toho vláda má zabezpečenú kontrolu nad korporáciou následkom zvláštneho legislatívneho výnosu alebo nariadenia, ktoré ju splnomocňuje na určovanie politiky korporácie alebo menovanie riaditeľov.

Aby kontrolovala viac ako polovicu hlasov akcionárov, nemusí inštitucionálna jednotka sama o sebe vlastniť žiadne akcie s hlasovacím právom. Korporácia C môže byť dcérskou spoločnosťou inej korporácie B, v ktorej korporácia A vlastní väčšinu akcií s hlasovacím právom.

Korporácia C sa považuje za dcérsku spoločnosť korporácie B keď: buď korporácia B kontroluje viac ako polovicu hlasov akcionárov v korporácii C alebo korporácia B je akcionárom v C s právom menovania alebo odvolania väčšiny riaditeľov v C.

2.27. Sektor nefinančných korporácií je rozdelený do troch subsektorov:

- a) verejné nefinančné korporácie (S.11001);
- b) národné (domáce) súkromné nefinančné korporácie (S.11002);
- c) zahraničím kontrolované nefinančné korporácie (S.11003).

Subsektor: Verejné nefinančné korporácie (S.11001)

2.28. *Pojem:* Subsektor verejných nefinančných korporácií pozostáva zo všetkých nefinančných korporácií a kvázi-korporácií, ktoré sú predmetom kontroly (pozri odsek 2.26) zo strany vládných jednotiek (orgánov).

2.29. Verejné kvázi-korporácie sú kvázi korporáciami vlastnenými priamo vládnymi jednotkami.

Subsektor: Národné (domáce) súkromné nefinančné korporácie (S.11002)

- 2.30. *Pojem:* Subsektor národných súkromných nefinančných korporácií pozostáva zo všetkých nefinančných korporácií a kvázi-korporácií, ktoré nie sú kontrolované vládou alebo nerezidenčnými inštitucionálnymi jednotkami. Tento subsektor zahŕňa všetky neziskové organizácie, ktoré sú zahrnuté sektoru nefinančných korporácií (pozri odsek 2.23 písm. d).

Tento subsektor zahŕňa korporácie a kvázi korporácie vo forme podnikov na základe priamych zahraničných investícií (pozri odsek 4.65) neklasifikovaných v subsektore zahraničím kontrolovaných nefinančných korporácií (S.11003).

Subsektor: Zahraničím kontrolované nefinančné korporácie (S.11003)

- 2.31. *Pojem:* Subsektor zahraničím kontrolovaných nefinančných korporácií pozostáva zo všetkých nefinančných korporácií a kvázi-korporácií, ktoré sú kontrolované nerezidenčnými inštitucionálnymi jednotkami (pozri odsek 2.26).

Tento subsektor zahŕňa:

- a) všetky dcérske spoločnosti nerezidenčných korporácií;
- b) všetky korporácie kontrolované nerezidenčnou inštitucionálnou jednotkou, ktorá sama o sebe nie je korporáciou: napríklad, korporácia, ktorá je kontrolovaná zahraničnou vládou; zahŕňa aj korporácie kontrolované skupinou nerezidenčných jednotiek konajúcich v zhode;
- c) všetky pobočky alebo nezačlenené zastúpenia nerezidenčných korporácií alebo nezačlenení výrobcovia, ktorí sú fiktívnymi rezidentmi chápanými ako nefinančné kvázi-korporácie (pozri odsek 2.25).

FINANČNÉ KORPORÁCIE (S.12)

- 2.32. *Pojem:* Sektor finančných korporácií (S.12) pozostáva zo všetkých korporácií a kvázi korporácií, ktoré sú v zásade z rozhodujúcej časti zapojené do finančného sprostredkovania (finanční sprostredkovatelia) a/alebo do pridružených finančných služieb (podniky pomocných/pridružených finančných služieb) ⁽⁸⁾.

Finančné sprostredkovanie je aktivitou, v ktorej inštitucionálna jednotka získava finančné aktíva a súčasne preberá záväzky (pasíva) (pozri odsek 2.34) na svoj vlastný účet (pozri odsek 2.33) tým, že sa zapája do finančných transakcií na trhu (pozri odseky 2.37 až 2.38). Aktíva a pasíva finančných sprostredkovateľov majú rôzne charakteristiky zahŕňajúce aj to, že sa prostriedky v procese finančného sprostredkovania transformujú alebo preskupujú s ohľadom na splatnosť, rozsah, riziko ap.

Pridružené finančné služby sú aktivitami úzko spätými s finančným sprostredkovaním, ktoré však sami nie sú týmto finančným sprostredkovaním.

- 2.33. Prostredníctvom procesu finančného sprostredkovania sa presúvajú prostriedky medzi tretími stranami s prebytkom na jednej strane a tými, ktorí majú nedostatok prostriedkov na strane druhej. Finančný sprostredkovateľ nekoná jednoducho iba ako agent (zástupca) týchto inštitucionálnych jednotiek, ale sám sa vystavuje riziku tým, že získava finančné aktíva a preberá na seba pasíva na vlastný účet.

- 2.34. V procese finančného sprostredkovania môžu byť zahrnuté všetky kategórie pasív s výnimkou kategórie ostatných záväzkov (AF.7).

Finančné aktíva začlenené do procesu finančného sprostredkovania je možné klasifikovať v ktorejkoľvek kategórii, s výnimkou kategórie technických rezerv poistenia (AF.6) avšak vrátane kategórie ostatných pohľadávok (faktoring). Okrem toho môžu finanční sprostredkovatelia investovať svoje prostriedky do nefinančných aktív vrátane nehnuteľností. Avšak aby boli považovaní za finančných sprostredkovateľov, musia korporácie okrem toho preberať aj záväzky (pasíva) na trhu a transformovať prostriedky. Preto sú korporácie obchodujúce iba s nehnuteľnosťami (NACE rev.1, oddiel 70) vylúčené.

⁽⁸⁾ Po vzájomnom dohovore zahŕňa sektor S.12 holdingové korporácie, ktoré iba kontrolujú a usmerňujú skupinu dcérskych spoločností z rozhodujúcej časti zapojených do finančného sprostredkovateľstva a/alebo pridružených finančných služieb (pozri odsek 2.43) a neziskové organizácie s právnou subjektivitou poskytujúce služby finančným korporáciám (pozri odsek 2.44).

- 2.35. Primárna funkcia poisťovacích korporácií a penzijných fondov spočíva v zdieľaní rizika. Hlavným záväzkami týchto inštitúcií sú technické rezervy poistenia (AF.6). Protajškom rezerv sú investície poisťovacích korporácií a penzijných fondov, ktoré preto konajú ako finanční sprostredkovatelia.
- 2.36. Podielové fondy primárne preberajú pasíva prostredníctvom emisie akcií (AF.52). Transformujú tieto prostriedky získaním finančných aktív a/alebo nehnuteľností. Podielové fondy sú preto klasifikované ako finanční sprostredkovatelia. Tak ako pri ostatných korporáciách, každá zmena v hodnote ich aktív a pasív, okrem vlastných akcií, je zohľadnená v ich vlastných prostriedkoch (pozri odsek 7.05) pretože sa výška vlastných prostriedkov bežne rovná hodnote akcií podielového fondu, každá zmena v aktívach a pasívach fondu sa odrazí na trhovej hodnote týchto akcií.

Podielové fondy investujúce výhradne do nehnuteľností sa taktiež považujú za finančných sprostredkovateľov.

- 2.37. Vo všeobecnosti je finančné sprostredkovanie obmedzené na finančné transakcie na trhu. Inými slovami, získavanie aktív a preberanie pasív sa má realizovať pre širokú verejnosť alebo pre v rámci ne špecifikované a relatívne veľké podskupiny. Ak je aktivita obmedzená na malé skupiny osôb alebo rodín všeobecne, nedochádza k finančnému sprostredkovaniu. Finančné sprostredkovanie najmä nezahŕňa inštitucionálne jednotky poskytujúce pokladničné služby skupine spoločností. Tieto inštitucionálne jednotky sú umiestnené v sektore podľa prevládajúcej funkcie skupiny spoločností v rámci hospodárskeho územia. Avšak v prípadoch, kde sú inštitucionálne jednotky poskytujúce pokladničné služby predmetom finančného dohľadu, klasifikujú sa podľa dohovoru v sektore finančných korporácií.
- 2.38. Výnimky zo všeobecného obmedzenia finančného sprostredkovania len na finančné transakcie na trhu môžu existovať. Príkladmi sú komunálne banky a sporiteľne, ktoré sa významne spoliehajú na danú obec, alebo korporácie finančného leasingu závislé od materskej skupiny spoločností pri získavaní alebo investovaní prostriedkov. Avšak ich požičiavanie alebo prijímanie úspor má byť nezávislé na obci alebo materskej skupine, ak majú byť klasifikované ako finanční sprostredkovatelia.
- 2.39. Pridružené finančné služby obsahujú pridružené aktivity na realizáciu transakcií s finančnými aktívami a pasívami alebo na transformáciu či preskupovanie prostriedkov. Podniky pomocných finančných služieb sa nevystavujú riziku získaním aktív či preberaním pasív. Oni iba napomáhajú finančnému sprostredkovaniu.
- 2.40. Inštitucionálne jednotky zahrnuté do sektoru finančných korporácií (S.12) sú nasledovné:
- súkromné a verejné korporácie, ktoré sú z rozhodujúcej časti zapojené do finančného sprostredkovania a/alebo do pridružených finančných aktív;
 - družstvá a spoločnosti s právnou subjektivitou, ktoré sú z rozhodujúcej časti zapojené do finančného sprostredkovania a/alebo do pridružených finančných aktív;
 - verejní výrobcovia s právnou subjektivitou podľa osobitných právnych predpisov, ktorí sú z rozhodujúcej časti zapojení do finančného sprostredkovania a/alebo do súvisiacich finančných aktív;
 - neziskové organizácie s právnou subjektivitou, ktoré sú z rozhodujúcej časti zapojené do finančného sprostredkovania a/alebo do pridružených finančných aktív;
 - holdingové korporácie kontrolujúce (pozri odsek 2.14), ak je prevažujúcim typom aktivity skupiny korporácií ako celku finančné sprostredkovanie a/alebo pridružené finančné aktivity;
 - nezačlenené podielové fondy s investičným portfóliom vlastneným skupinou účastníkov, ktorých riadenie sa vo všeobecnosti realizuje inými finančnými korporáciami. Tieto fondy sú inštitucionálnymi jednotkami podľa dohovoru, a sú oddelené od riadenia finančných korporácií.
 - finančné kvázi-korporácie:
 - nezačlenené jednotky z rozhodujúcej časti zapojené do finančného sprostredkovania a podliehajúce riadeniu a dohľadu (vo väčšine prípadov klasifikované v subsektore ostatných menových finančných inštitúcií alebo poisťovacích korporácií či subsektore penzijných

fondov) sa považujú za samostatné v rozhodovaní a majúce samostatné riadenie nezávislé od ich vlastníkov. Ich ekonomické a finančné správanie je podobné správaniu finančných korporácií. Sú preto chápané ako oddelené inštitucionálne jednotky.

2. ostatné nezačlenené jednotky z rozhodujúcej časti zapojené do finančného sprostredkovania ale nepodliehajúce riadeniu a dohľadu sú považované za finančné kvázi-korporácie iba vtedy, ak spĺňajú podmienky pre spôsobilosť kvázi-korporácií (pozri odsek 2.13 písm. f));
3. nezačlenené jednotky z rozhodujúcej časti zapojené do pridružených finančných aktivít sú považované za finančné kvázi-korporácie iba vtedy, ak spĺňajú podmienky pre spôsobilosť kvázi-korporácií (pozri odsek 2.13 písm. f)).

2.41. Sektor finančných korporácií je rozdelený do piatich subsektorov:

- a) centrálna banka (S.121);
- b) ostatné menové finančné inštitúcie (S.122);
- c) ostatní finanční sprostredkovatelia, s výnimkou korporácií a penzijných fondov (S.123);
- d) podniky pomocných finančných služieb (S.124);
- e) poisťovacie korporácie a penzijné fondy (S.125).

Sektor ostatných menových finančných inštitúcií sa považuje za ekvivalentný so subsektorom ostatných vkladových korporácií tak, ako je tento vymedzený v SNÚ 1993 body 4.88 až 4.94. Zatiaľ čo pojem ostatných menových finančných inštitúcií má za cieľ (pozri odsek 2.48) pokryť tých finančných sprostredkovateľov, prostredníctvom ktorých sa prenášajú dopady menovej politiky centrálnej banky na ostatné subjekty hospodárstva, subsektor ostatných vkladových korporácií je vymedzený v SNÚ 1993 s odkazom na opatrenia pre peniaze všeobecne. Kombinované subsektory S.121 a S.122 sa zhodujú s menovými finančnými inštitúciami pre štatistické účely tak, ako je to vymedzené v Európskom menovom inštitúte (pozri odsek 2.49).

2.42. S výnimkou subsektora S.121 môže byť každý subsektor ďalej delený na:

- a) verejné finančné korporácie;
- b) národné (domáce) súkromné finančné korporácie;
- c) zahraničím kontrolované finančné korporácie.

Kritériá pre toto ďalšie delenie sú rovnaké, ako pre nefinančné korporácie (pozri odesky 2.26 až 2.31).

2.43. Holdingové korporácie, ktoré iba kontrolujú a usmerňujú skupinu dcérskych spoločností z rozhodujúcej časti zapojených do finančného sprostredkovateľstva a/alebo pridružených finančných služieb, sú klasifikované v subsektore ostatných finančných sprostredkovateľov s výnimkou poisťovacích korporácií a penzijných fondov (S.123) ⁽⁹⁾. Avšak holdingové korporácie, ktoré sú sami o sebe finančnými korporáciami, majú byť umiestnené do subsektorov podľa hlavného typu finančnej aktivity.

2.44. Neziskové organizácie s právnou subjektivitou slúžiace potrebám finančných korporácií, avšak nezapojené do finančného sprostredkovania a pridružených finančných aktivít, sú klasifikované v subsektore podnikov pomocných finančných služieb (S.124).

Subsektor: Centrálna banka (S.121)

2.45. *Pojem:* Subsektor centrálnej banky (S.121) pozostáva zo všetkých finančných korporácií a kvázi-korporácií, ktorých hlavnou funkciou je emitovať menu, zachovávať vnútornú a vonkajšiu hodnotu meny a prechovávať časť alebo všetky medzinárodné rezervy krajiny.

⁽⁹⁾ Klasifikácia holdingových korporácií v rámci finančných korporácií sa odchyľuje od SNÚ 1993 4.100 tak, aby sa zachoval súlad s menovými finančnými inštitúciami pre štatistické účely tak, ako je vymedzená EMI, a súlad s oficiálnymi štatistikami poisťovacích korporácií.

2.46. Nasledovní finanční sprostredkovatelia sú klasifikovaní v subsektore S.121:

- a) národná centrálna banka, taktiež v prípade, ak je súčasťou Európskeho systému centrálnych bánk;
- b) centrálné menové orgány v zásade verejnoprávneho pôvodu (t. j. orgány spravujúce devízy alebo emitujúce menu), ktoré vedú úplný súbor účtov a majú samostatnosť v rozhodovaní vo vzťahu k centrálnej vláde. Väčšinou sú tieto aktivity realizované buď v rámci centrálnej vlády alebo v rámci centrálnej banky. V týchto prípadoch neexistujú žiadne oddelené inštitucionálne jednotky.

2.47. Subsektor S.121 nezahŕňa agentúry a orgány, iné ako centrálna banka, ktoré regulujú alebo dohliadajú na finančné korporácie alebo finančné trhy. Sú klasifikované v subsektore S.124 (pozri odsek 2.58 písm. g) ⁽¹⁰⁾.

Subsektor: Ostatné menové finančné inštitúcie (S.122)

2.48. *Definícia:* Subsektor ostatné menové finančné inštitúcie (S.122) pozostáva zo všetkých finančných korporácií a kvázi-korporácií, s výnimkou tých klasifikovaných v subsektore centrálna banka, ktoré sú z rozhodujúcej časti zapojené do finančného sprostredkovania a ktorých podnikanie spočíva v prijímaní vkladov a/alebo substitútov blízky vkladom od inštitucionálnych jednotiek iných ako sú menové inštitucionálne jednotky, a poskytovať na svoj vlastný účet pôžičky a/alebo realizovať investície do cenných papierov.

2.49. Menové finančné inštitúcie (MFI) obsahujú subsektor centrálnej banky (S.121) a subsektor ostatné menové finančné inštitúcie (S.122), a zhoduje sa s menovými finančnými inštitúciami pre štatistické účely tak, ako sú vymedzené EMI (pozri odsek 2.41).

2.50. MFI nemožno opísať jednoducho ako „banky“, pretože môžu zahŕňať aj niektoré finančné korporácie, ktoré sa nemôžu nazývať bankami, pričom niektorým z nich to v niektorých krajinách ani nemusí byť dovolené, zatiaľ čo iné finančné korporácie popisujúce sami seba ako banky nie sú v skutočnosti MFI. Vo všeobecnosti sú v subsektore S.122 klasifikovaní nasledovní finanční sprostredkovatelia:

- a) komerčné banky, „univerzálne banky“, viacúčelové banky;
- b) sporiteľne (vrátane spravovaných podielnických sporiteľní, klasických sporiteľní a pôžičkových združení);
- c) poštové ziro inštitúcie, poštové banky, ziro banky;
- d) vidiecke kreditné banky, poľnohospodárske kreditné banky;
- e) družstevné kreditné banky, kreditné združenia;
- f) špecializované banky (obchodné banky, emisné domy, súkromné banky).

2.51. Nasledovní finanční sprostredkovatelia môžu byť tiež klasifikovaní v subsektore S.122, ak je ich podnikaním obdržanie splatných prostriedkov od verejnosti, či už vo forme vkladov alebo v inej forme, akou je priebežné vydávanie dlhopisov a ostatných porovnateľných cenných papierov. Inak by mali byť klasifikované v subsektore S.123:

- a) korporácie zapojené do poskytovania hypoték (vrátane stavebných družstiev, hypotekárnych bánk a hypotekárnych kreditných inštitúcií);
- b) podielové fondy (vrátane investičných fondov, jednotkových podielových fondov a iných schém kolektívneho financovania, napr. podnikov kolektívneho investovania v prevoditeľných cenných papieroch — UCIT);
- c) obecné kreditné inštitúcie.

2.52. Subsektor S.122 nezahŕňa:

- a) holdingové korporácie, ktoré iba kontrolujú a usmerňujú skupinu pozostávajúcu prevažne z ostatných menových finančných inštitúcií, a ktoré nie sú sami o sebe finančnými inštitúciami. Sú klasifikované v subsektore S.123 (pozri odsek 2.43);
- b) neziskové organizácie s právnou subjektivitou a slúžiace ostatným menovým finančným inštitúciami, avšak nezapojené do finančného sprostredkovania. Sú klasifikované v subsektore S.124 (pozri odsek 2.44).

⁽¹⁰⁾ Toto je odchýlka od SNÚ roku 1993, body 4.86 a 4.101 tak, aby sa zachoval súlad s menovými finančnými inštitúciami pre štatistické účely tak, ako sú vymedzené EMI.

Subsektor: Ostatní finanční sprostředkovatelé, s výjimkou pojišťovacích korporací a penzijných fondů (S.123)

- 2.53. *Pojem:* Subsektor ostatní finanční sprostředkovatelé, s výjimkou pojišťovacích korporací a penzijných fondů (S.123) pozostává ze všech finančních korporací a kvázi-korporací, které sú z rozhodující části zapojené do finančního sprostředkování tím, že preberajú závazky vo forme inej ako mena, vklady a/alebo vkladom blízke substitúty od inštitucionálnych jednotiek iných ako sú menové finančné inštitúcie, alebo vo forme technických rezerv poistenia.
- 2.54. Subsektor S.123 zahŕňa rôzne typy finančných sprostredkovateľov, najmä takých, ktorí sa zaoberajú predvážne dlhodobým financovaním. Vo väčšine prípadov tak dlhodobá splatnosť tvorí základ pre odlíšenie od subsektoru ostatných menových finančných inštitúcií. Hranice s poisťovňami a penzijnými fondmi môže byť určená neexistenciou záväzkov vo forme poisťných technických rezerv.
- 2.55. Najmä nasledovné finančné korporácie a kvázi-korporácie sú klasifikované v subsektore S.123, pokiaľ nie sú MFI (menovými finančnými inštitúciami):
- korporácie zapojené do finančného leasingu;
 - korporácie zapojené do splátkového predaja a poskytovania osobných alebo komerčných financií (vo forme pôžičiek);
 - korporácie zapojené do faktoringu;
 - dealeri cenných papierov a derivátov (na vlastný účet);
 - špecializované finančné korporácie, ako sú spoločnosti rizikového a akciového kapitálu, a spoločnosti financovania vývozu/dovozu;
 - finančné korporácie vytvorené na držbu kapitalizovaných aktív;
 - finanční sprostředkovatelé, ktorí přijímajú vklady a vkladom blízke substitúty iba od MFI;
 - holdingové korporácie, ktoré iba kontrolujú a usmerňujú skupinu dcérskych spoločností z rozhodujúcej časti zapojených do finančného sprostředkovatelstva a/alebo pridružených finančných služieb, avšak sami o sebe nie sú finančnými korporáciami (pozri odsek 2.43).
- 2.56. Subsektor S.123 nezahŕňa neziskové organizácie s právnou subjektivitou slúžiace ostatným finančným sprostredkovateľom s výjimkou poisťovacích korporácií a penzijných fondov, avšak nezapojených do finančného sprostředkovania. Tieto sú klasifikované v subsektore S.124 (pozri odsek 2.44).

Subsektor: Podniky pomocných finančních služeb (S.124)

- 2.57. *Pojem:* Subsektor podniky pomocných finančních služeb (S.124) pozostává ze všech finančních korporací a kvázi korporací, které sú z rozhodujúcej časti zapojené do pomocných (pridružených) finančných aktivít, to jest aktivít úzko spojených s finančným sprostředkovaním, ktoré však nie sú samotným finančným sprostředkovaním (pozri odsek 2.39).
- 2.58. V subsektore S.124 sú najmä klasifikované nasledovné finančné korporácie a kvázi korporácie:
- poisťovací brokeri, záchranári a havarijní poisťovací komisári, poisťovací a penzijní konzultanti, atď.
 - úveroví brokeri, brokeri s cennými papiermi, poisťovací poradcovia, atď.;
 - zakladacie spoločnosti, ktoré spravujú emisiu cenných papierov;
 - korporácie, ktorých hlavnou úlohou ja ručenie indosamentom, zmenkami a podobnými nástrojmi;
 - korporácie, ktoré spravujú deriváty a zaistovacie inštrumenty, ako sú svopy, opcie a termínované obchody (bez ich emisie);

- f) korporácie poskytujúce infraštruktúru pre finančné trhy;
- g) ústredné orgány dohľady nad finančnými sprostredkovateľmi a finančnými trhmi, ak sú tieto oddelenými inštitucionálnymi jednotkami;
- h) manažéri penzijných fondov, podielových fondov, atď.;
- i) korporácie poskytujúce burzové a poisťovacie devízové operácie;
- j) neziskové organizácie s právnou subjektivitou slúžiace finančným korporáciám, avšak nezapojené do finančného sprostredkovania, alebo pomocných (pridružených) finančných aktivít (pozri odsek 2.44).

2.59. Subsektor S.124 nezahŕňa holdingové korporácie, ktoré iba kontrolujú a usmerňujú skupinu dcérskych spoločností z rozhodujúcej časti zapojených do pomocných finančných aktivít, ktoré však nie sami o sebe podnikmi pomocných finančných služieb. Sú klasifikované v subsektore S.123 (pozri odsek 2.43).

Subsektor: Poisťovacie korporácie a penzijné fondy (S.125)

2.60. *Pojem:* Subsektor poisťovacie korporácie a penzijné fondy (S.125) pozostáva zo všetkých finančných korporácií a kvázi korporácií, ktoré sú z rozhodujúcej časti zapojené do finančného sprostredkovania v dôsledku zdieľania (rozloženia) rizík (pozri odsek 2.35).

2.61. Spravované poisťovacie zmluvy sa môžu vzťahovať na jednotlivcov a/alebo skupiny, s účasťou vyplývajúcou zo všeobecných povinností uložených vládou alebo bez nej. Okrem toho zmluvy sociálneho poistenia (pozri odseky 4.83 až 4.91) predstavujú niekedy značnú časť spravovaných zmlúv.

2.62. Subsektor S.125 zahŕňa tak korporácie povinného poistenia ako aj zaistovacie korporácie.

2.63. Subsektor S.125 nezahŕňa:

- a) inštitucionálne jednotky, ktoré spĺňajú obe kritériá uvedené v odseku 2.74 sú klasifikované v subsektore S.1314;
- b) inštitucionálne jednotky, ktoré iba kontrolujú alebo usmerňujú skupinu pozostávajúcu z prevažne poisťovacích korporácií a penzijných fondov, avšak ktoré samotné nie sú poisťovacími korporáciami alebo penzijnými fondmi. Tieto sú klasifikované v subsektore S.123 (pozri odsek 2.43);
- c) neziskové organizácie s právnou subjektivitou slúžiace poisťovacím korporáciám a penzijným fondom, avšak nezapojené do finančného sprostredkovania. Tieto sú klasifikované v subsektore S.124 (pozri odsek 2.44).

2.64. Subsektor poisťovacie korporácie a penzijné fondy je možné ďalej rozdeliť na:

- a) poisťovacie korporácie;
- b) (autonómne) penzijné fondy.

Autonómne penzijné fondy sú penzijné fondy, ktoré majú samostatnosť (autonómiu) v rozhodovaní a vedú úplný súbor účtov. Sú preto inštitucionálnymi jednotkami. Neautonómne penzijné fondy nie sú inštitucionálnymi jednotkami a zostávajú súčasťou inštitucionálnej jednotky, ktorá ich zakladá.

2.65. Riziká týkajúce sa jednotlivcov alebo skupín možno zahrnúť do aktivít korporácií životného a neživotného poistenia. Niektoré poisťovacie korporácie môžu obmedzovať svoje aktivity iba na skupinové zmluvy. Tieto korporácie môžu poisťovať každú skupinu.

2.66. Penzijné fondy možno opísať ako inštitúcie, ktoré poisťujú skupinové riziká vzťahujúce sa na sociálne riziká a potreby (pozri odsek 4.84) poistených osôb. Typickými skupinami účastníkov v takýchto poisťovkách sú zamestnanci jediného podniku alebo skupiny podnikov, zamestnanci odvetvia alebo odboru, a osoby majúce tú istú profesiu. Výhody zahrnuté do poisťovacej zmluvy môžu začleňovať aj plnenia, ktoré sa zaplatia po smrti poistenca jeho vdove (vdovcovi) a deťom (najmä v prípade smrti pri výkone služby), plnenia, ktoré sa zaplatia po odchode do dôchodku a plnenia, ktoré sa zaplatia po tom, čo sa poistenec stal zdravotne postihnutým.

2.67. V niektorých krajinách je všetky tieto typy poistenia možné poistiť rovnako ak v korporáciách životného poistenia a penzijných fondoch. V iných krajinách musia byť niektoré z druhov týchto rizík poistené prostredníctvom korporácií životného poistenia. V porovnaní s korporáciami životného poistenia sú tu penzijné fondy obmedzené (zákonom) len na konkrétne skupiny zamestnancov a samostatne zárobkovo činných osôb.

VLÁDA VŠEOBECNE (S.13)

2.68. *Pojem:* Sektor vlády všeobecne (S.13) zahŕňa všetky inštitucionálne jednotky, ktoré sú ostatnými netrhovými výrobcami (pozri odsek 3.26), a ktorých výstupy sú určené pre individuálnu a kolektívnu spotrebu, a sú z rozhodujúcej časti financované povinnými platbami vykonávanými jednotkami patriacimi do iných sektorov, a/alebo všetkými inštitucionálnymi jednotkami z rozhodujúcej časti zapojenými do redistribúcie národného dôchodku a bohatstva.

2.69. Inštitucionálne jednotky zahrnuté do sektoru S.13 sú nasledovné:

- a) subjekty vlády všeobecne (s výnimkou výrobcov organizovaných ako verejné korporácie alebo s právnou subjektivitou podľa osobitných právnych predpisov, alebo kvázi korporácie tam, kde je ktorýkoľvek z nich klasifikovaný v nefinančnom alebo finančnom sektore), ktoré spravujú a financujú skupinu aktivít, čím poskytujú hlavne netrhové tovary a služby určené k prospechu spoločnosti ⁽¹⁾;
- b) neziskové organizácie s právnou subjektivitou, ktoré sú ostatnými netrhovými výrobcami, a ktoré sú kontrolované a z rozhodujúcej časti financované vládou všeobecne;
- c) autonómne penzijné fondy, ak sú splnené dve podmienky odseky 2.74.

2.70. Sektor vlády všeobecne je rozdelený do nasledovných subsektorov:

- a) centrálna vláda (S.1311);
- b) štátna správa (S.1312);
- c) miestna štátna správa (S.1313);
- d) fondy sociálneho zabezpečenia (S.1314).

Subsektor: Ústredná vláda (S.1311)

2.71. *Pojem:* Subsektor ústredná vláda zahŕňa všetky administratívne ministerstvá štátov a ostatné centrálné agentúry, ktorých právomoc je bežne rozložená na celé hospodárske územie, s výnimkou správy fondov sociálneho zabezpečenia.

Do subsektoru S.1311 sú zahrnuté tie neziskové organizácie, ktoré sú kontrolované a z rozhodujúcej časti financované ústrednou vládou, a ktorých právomoc je rozložená na celé hospodárske územie.

Subsektor: Štátna správa (S.1312)

2.72. *Pojem:* Subsektor štátnej správy pozostáva z jednotiek štátnej správy, ktoré sú oddelenými inštitucionálnymi jednotkami vykonávajúcimi niektoré z funkcií vlády na úrovni nižšej ako je ústredná vláda a vyššej, ako je úroveň vládnych inštitucionálnych jednotiek existujúcich na miestnej úrovni, s výnimkou správy fondov sociálneho zabezpečenia.

Do subsektoru S.1312 sú zahrnuté tie neziskové organizácie, ktoré sú kontrolovanými a z rozhodujúcej časti financované jednotkami štátnej správy, a ktorých právomoc je obmedzená na jednotlivé hospodárske územia vo vnútri štátov.

Subsektor: Miestna štátna správa (S.1313)

2.73. *Pojem:* Subsektor miestna štátna správa zahŕňa tie typy verejnej správy, ktorých právomoc je rozložená iba na určitú miestnu časť hospodárskeho územia, s výnimkou miestnych agentúr a fondov sociálneho zabezpečenia.

⁽¹⁾ Po dohovore sú trhové regulačné organizácie, ktoré sú buď výhradne alebo z rozhodujúcej časti púhymi distribútormi dotácií klasifikované v S.13, subsektore ústrednej vlády S.1311. Avšak tie organizácie, ktoré sú výhradne alebo z rozhodujúcej časti zapojené do nákupu, držby a predaja poľnohospodárskych alebo potravinárskych výrobkov, sú klasifikované v S.11 (pozri odsek 2.21, poznámka 6).

Do subsektoru S.1313 sú zahrnuté tie neziskové organizácie, ktoré sú kontrolované a z rozhodujúcej časti financované miestnou štátnou správou, a ktorých právomoc je obmedzená na jednotlivé hospodárske územia miestnej štátnej správy.

Subsektor: Fondy sociálneho zabezpečenia (S.13.14)

2.74. *Pojem:* Subsektor fondy sociálneho zabezpečenia zahŕňa všetky centrálné, štátne a miestne inštitucionálne jednotky, ktorých hlavnou aktivitou je poskytovanie sociálnych dávok, a ktoré spĺňajú každé z dvoch nasledujúcich kritérií:

- a) zákonom alebo nariadením sú určité skupiny populácie povinné zúčastňovať sa schémy alebo platiť príspevky;
- b) Vláda všeobecne je zodpovedná za správu inštitúcie vo vzťahu k vyrovnaníu alebo schvaľovaniu príspevkov a dávok nezávisle od svojej úlohy dozorného orgánu alebo zamestnávateľa (pozri odsek 4.89).

Zvyčajne nie je žiadne priame spojenie medzi výškou príspevku plateného jednotlivcom a rizikom, ktorému je tento jednotlivec vystavený.

DOMÁCNOSTI (S.14)

2.75. *Pojem:* Sektor domácností (S.14) pokrýva jednotlivcov alebo skupiny jednotlivcov ako spotrebiteľov, a alternatívne tiež ako podnikateľov produkujúcich trhové tovary a nefinančné a finančné služby (trhový výrobcovia) za predpokladu, že v posledne menovanom prípade zodpovedajúce aktivity nie sú aktivitami oddelených subjektov považovaných za kvázi korporácie. Taktiež zahŕňa jednotlivcov alebo skupiny jednotlivcov ako výrobcov tovarov a nefinančných služieb výhradne pre svoju vlastnú konečnú spotrebu (použitie) (pozri odseky 3.20, 3.25 a 3.30).

Domácnosti ako spotrebiteľov je možné definovať ako malé skupiny osôb, ktoré zdieľajú spoločné ubytovacie priestory, ktorí si delia časť alebo celý svoj príjem a bohatstvo, a ktorí spotrebúvajú určité typy tovarov a služieb kolektívne, hlavne ide o bývanie a stravu. Je možné pridať aj kritériá rodiny a citových väzieb.

Hlavné zdroje týchto jednotiek sú odvodené od kompenzácií zamestnancom, príjmu z majetku, transferov z ostatných sektorov alebo obdržania či odpredaja trhových výrobkov či obdržanie výnosov z výstupu v podobe výrobkov pre vlastnú konečnú spotrebu.

2.76. Sektor domácností zahŕňa:

- a) jednotlivcov alebo skupiny jednotlivcov, ktorých hlavnou funkciou je spotreba;
- b) osoby žijúce trvalo v inštitúciách, ktoré nemajú žiadnu alebo majú len malú samostatnosť v krokoch alebo rozhodnutiach ekonomickej povahy (napr. členovia náboženských rádov žijúci v kláštoroch, dlhodobo hospitalizovaní pacienti, väzni vo výkone dlhodobých trestov, staré osoby žijúce trvale v domovoch dôchodcov). Takíto ľudia sa spolu považujú za tvoriacich inštitucionálnu jednotku, to jest za jedinú domácnosť;
- c) jednotlivcov alebo skupiny jednotlivcov, ktorých hlavnou funkciou je spotreba, a ktorí produkujú tovary a nefinančné služby výhradne pre vlastné konečné použitie; iba dve kategórie služieb produkovaných pre vlastnú konečnú spotrebu sú začlenené do systému: služby obydlí obývaných majiteľmi a domáce služby produkované platenými zamestnancami;
- d) výhradní majitelia – podniky jednotlivcov a obchodné spoločnosti bez samostatného právneho postavenia – iné ako kvázi korporácie – ktoré sú trhovými výrobcami;
- e) neziskové organizácie poskytujúce služby domácnostiam, bez právnej subjektivity, alebo tie, ktoré majú toto postavenie ale majú malý význam (pozri odsek 2.88).

2.77. Sektor domácností je ďalej rozdelený do šiestich subsektorov:

- a) zamestnávateľa (vrátane SZČO) (S.141 + S.142);
- b) zamestnanci (S.143);
- c) poberatelia dôchodkovej renty (S.1441);

- d) poberatelia dôchodkov (S.1442);
- e) poberatelia ostatných prerozdelených príjmov (S.1443);
- f) ostatní (S.145).

2.78. Domácnosti sú rozdelené do subsektorov podľa najväčších príjmových kategórií (príjem zamestnávateľov, kompenzácie zamestnancom, atď.) domácností ako celku. Ak sa v jednej domácnosti vyskytuje viac ako jeden príjem daného druhu, klasifikácia musí byť založená na celkovom príjme domácnosti v rámci každej kategórie.

Subsektor: Zamestnávatelia (vrátane SZČO) (S.141 + S.142)

2.79. *Pojem:* Subsektor zamestnávateľa (vrátane SZČO) pozostáva zo skupiny domácností pri ktorých znamenajú (zmiešané) príjmy (B.3) akumulujúce sa u vlastníkov neregistrovaných domácich podnikov z ich aktivít v postavení výrobcov trhových tovarov alebo služieb s alebo bez platených zamestnancov najväčší zdroj príjmu pre domácnosť ako celok aj vtedy, keď nepredstavuje viac ako polovicu celkového príjmu domácnosti.

Subsektor: Zamestnanci (S.143)

2.80. *Pojem:* Subsektor zamestnanci pozostáva zo skupiny domácností, pre ktoré je príjem kumulujúci sa z kompenzácií zamestnancom (D.1) hlavným zdrojom pre domácnosť ako celok.

Subsektor: Poberatelia dôchodkovej renty (S.1441)

2.81. *Pojem:* Subsektor poberatelia dôchodkovej renty pozostáva zo skupiny domácností, pre ktoré je príjem z majetku (D.4) najväčším zdrojom príjmu domácnosti ako celku.

Subsektor: Poberatelia dôchodkov (S.1442)

2.82. *Pojem:* Pododvetvie poberatelia dôchodkov pozostáva zo skupiny domácností, pre ktoré je príjem kumulujúci sa z dôchodkov najväčším zdrojom príjmu domácnosti ako celku.

Penzijné domácnosti sú domácnosti, ktorých najväčšia časť príjmu pozostáva zo starobných alebo iných dôchodkov, vrátane dôchodkov od predchádzajúcich zamestnávateľov.

Subsektor: Poberatelia ostatných prerozdelených príjmov (S.1443)

2.83. *Pojem:* Subsektor poberatelia ostatných prerozdelených príjmov pozostáva zo skupiny domácností, pre ktoré je príjem kumulujúci sa z ostatných bežných transferov najväčším zdrojom príjmu domácnosti ako celku.

Ostatné bežné transfery sú všetky bežné transfery iné ako príjem z majetku, dôchodkov a príjem osôb trvale žijúcich v inštitúciách.

Subsektor: Ostatní (S.145)

2.84. *Pojem:* Subsektor ostatní pozostáva z osôb žijúcich trvale v inštitúciách.

Osoby žijúce trvale v inštitúciách sú klasifikované osobitne, pretože kritérium najväčšieho zdroja príjmov neumožňuje zmysluplnú klasifikáciu týchto osôb do jedného z predchádzajúcich sektorov.

2.85. Ak hlavný zdroj príjmu domácnosti ako celku nie je dostupný pre účely sektorovej klasifikácie, predstavuje príjem referenčnej osoby druhú najlepšiu charakteristiku, ktorá sa má pre klasifikačné účely použiť. Referenčná osoba domácnosti je za bežných okolností osoba s najväčším

príjmom. Ak nie je posledne menovaná informácia dostupná, pre účely rozdelenia domácností na subsektory sa použije príjem tej osoby, ktorá prehlási, že je referenčnou osobou.

- 2.86. Avšak vhodné a potrebné môžu byť aj ďalšie kritériá pre rôzne analýzy alebo ako základ pre strategické rozhodovanie, napr. rozčlenenie domácností ako podnikateľov podľa aktivity: poľnohospodárske domácnosti, nepoľnohospodárske domácnosti (priemysel, služby).

NEZISKOVÉ ORGANIZÁCIE POSKYTUJÚCE SLUŽBY DOMÁCNOSTIAM (S.15)

- 2.87. *Pojem:* Sektor neziskových organizácií poskytujúcich služby domácnostiam (NISD) (S.15) pozostáva z organizácií s právnou subjektivitou, ktoré slúžia domácnostiam a ktoré sú ostatnými súkromnými netrhovými výrobcami (pozri odsek 3.32). Ich hlavné zdroje okrem zdrojov získaných z občasných predajov, sú získané z dobrovoľných príspevkov v hotovosti alebo v naturáliách od domácností v postavení spotrebiteľov, z platieb realizovaných vládou všeobecne ⁽¹²⁾ a z majetkových príjmov.

- 2.88. Tam, kde tieto inštitúcie nie sú veľmi významné, nie sú do tohto sektoru zahrnuté, pričom ich transakcie sú zmiešané s transakciami domácností (S.14).

Sektor NISD zahŕňa nasledovné hlavné typy NISD, ktoré poskytujú netrhové tovary a služby domácnostiam:

- a) odbory, odborné alebo humanitné združenia, spotrebiteľské združenia, politické strany, cirkvi alebo náboženské spoločnosti (vrátane tých, ktoré sú financované avšak nie kontrolované vládou), a spoločenské, kultúrne, rekreačné a športové kluby;
- b) dobročinné spolky, organizácie úľavy a pomoci financované dobrovoľnými prevodmi v hotovosti alebo v naturáliách od iných inštitucionálnych jednotiek.

Sektor S.15 zahŕňa agentúry dobročinnosti, úľavy a pomoci slúžiace nerezidenčným jednotkám a vylučuje subjekty, kde dáva členstvo nárok na vpred určený súbor tovarov a služieb.

ZVYŠOK SVETA (S.2)

- 2.89. *Pojem:* Zvyšok sveta (S.2) je zoskupením jednotiek bez akýchkoľvek charakteristických funkcií alebo zdrojov; pozostáva z nerezidenčných jednotiek ⁽¹³⁾, pokiaľ sú tieto zapojené do transakcií s rezidenčnými inštitucionálnymi jednotkami, alebo pokiaľ iné hospodárske prepojenia s rezidenčnými jednotkami. Jeho účty poskytujú celkový pohľad na hospodárske vzťahy spájajúce národné hospodárstvo so zvyškom sveta.

- 2.90. Zvyšok sveta nie je sektorom, pre ktorý sa musí viesť úplný súbor účtov, hoci je často vhodné opísať zvyšok sveta tak, ako keby to bol sektor. Sektory sa získavajú rozčlenením celkového hospodárstva tak, aby sa získali homogénnejšie skupiny rezidenčných inštitucionálnych jednotiek, ktoré sú podobné, pokiaľ ide o ich ekonomické správanie, ciele a funkcie. Toto nie je prípad pre sektor zvyšku sveta: tam sú zaznamenané transakcie a ostatné toky nefinančných a finančných korporácií, neziskových organizácií, domácností a vlády všeobecne s nerezidenčnými inštitucionálnymi jednotkami a ostatnými hospodárskymi vzťahmi medzi rezidentmi a nerezidentmi, napr. nároky rezidentov a nerezidentov.

- 2.91. Je potrebné poznamenať, že pravidlo podľa ktorého účty zvyšku sveta zahŕňajú iba transakcie realizované medzi rezidenčnými inštitucionálnymi jednotkami a nerezidenčnými jednotkami, podlieha nasledujúcim dvom výnimkám:

- a) služby prepravy (po hranicu vyvážajúcej krajiny) poskytované rezidenčnými jednotkami vo vzťahu k dovážaným tovarom sú znázornené na účtoch zvyšku sveta v dovozných cenách FOB, hoci sú produkované rezidenčnými jednotkami (pozri odsek 3.144);

⁽¹²⁾ Neziskové organizácie kontrolované a z rozhodujúcej časti financované vládou sú klasifikované vo vládnom sektore všeobecne (pozri odsek 2.69 b)).

⁽¹³⁾ Zahrnuté sú aj orgány EÚ a medzinárodné organizácie (pozri tiež odsek 2.06).

- b) transakcie so zahraničnými aktívami medzi rezidentmi patriacimi do odlišných sektorov sú znázornené v podrobných finančných účtoch zvyšku sveta; hoci neovplyvňujú finančné postavenie krajiny vo vzťahu ku zvyšku sveta, ovplyvňujú finančné vzťahy jednotlivých sektorov so zvyškom sveta;
- c) transakcie s pasívami krajiny medzi nerezidentmi patriacimi do odlišných geografických zón sú znázornené v geografickom rozčlenení účtov zvyšku sveta. Hoci tieto transakcie neovplyvňujú celkové pasíva krajiny voči zvyšku sveta, ovplyvňujú pasíva k rôznym častiam sveta.

2.92. Sektor zvyšku sveta (S.2) sa ďalej delí na:

- a) Európsku úniu (S.21)
 - 1. členské štáty Európskej únie (S.211);
 - 2. inštitúcie Európskej únie (S.212);
- b) tretie krajiny a medzinárodné organizácie (S.22).

SEKTOROVÁ KLASIFIKÁCIA VÝROBNÝCH JEDNOTIEK PRE HLAVNÉ PRÁVNE FORMY VLASTNÍCTVA

2.93. Nasledujúci prehľad a odseky 2.94 až 2.101 zhrnújú základné zásady klasifikácie výrobných jednotiek do sektorov pri použití štandardnej terminológie na opis hlavných typov inštitúcií.

2.94. Súkromné a verejné korporácie, ktoré sú trhovými výrobcami, sú klasifikované takto:

- a) tie, ktoré sú z rozhodujúcej časti zapojené do výroby tovarov a nefinančných služieb: v sektore S.11, nefinančné korporácie (pozri odsek 2.23 písm. a));
- b) tie, ktoré sú z rozhodujúcej časti zapojené do finančného sprostredkovania a pomocných finančných služieb: v sektore S.12, finančné korporácie (pozri odseky 2.40 písm. a) a 2.40 písm. f)).

2.95. Družstvá a obchodné spoločnosti s právnou subjektivitou (právnické osoby), ktoré sú trhovými výrobcami, sú klasifikované takto:

- a) tie, ktoré sú z rozhodujúcej časti zapojené do výroby tovarov a nefinančných služieb: v sektore S.11, nefinančné korporácie (pozri odsek 2.23 písm. b));
- b) tie, ktoré sú z rozhodujúcej časti zapojené do finančného sprostredkovania a pomocných finančných služieb: v sektore S.12, finančné korporácie (pozri odsek 2.40 písm. b)).

Tabuľka 2.3. – Sektorová klasifikácia výrobných jednotiek pre hlavné právne formy vlastníctva

Štandardný právny popis	Typ výrobcu	Trhová výrobcovia hlavne zapojení do výroby tovarov a nefinančných služieb	Trhová výrobcovia hlavne zapojení do finančného sprostredkovateľstva	Ostatní netrhoví výrobcovia	
				Verejní výrobcovia (pozri odsek 3.28)	Súkromní výrobcovia (pozri odsek 3.29)
Súkromné a verejné korporácie		S.11 nefinančné korporácie (pozri odsek 2.23 písm. a))	S.12 finančné korporácie (pozri odsek 2.40 písm. a) a f))		
Družstvá a obchodné organizácie s právnou subjektivitou		S.11 nefinančné korporácie (pozri odsek 2.23 písm. b))	S.12 finančné korporácie (pozri odsek 2.40 písm. b))		
Verejní výrobcovia s právnou subjektivitou podľa osobitných právnych predpisov		S.11 nefinančné korporácie (pozri odsek 2.23 písm. c))	S.12 finančné korporácie (pozri odsek 2.40 písm. c))		
Verejní výrobcovia bez právnej subjektivity	S charakteristikou kvázi-korporácie	S.11 nefinančné korporácie (pozri odsek 2.23 písm. f))	S.12 finančné korporácie (pozri odsek 2.40 písm. g))		
	Ostatné			S.13 vláda všeobecne (pozri odsek 2.69 písm. a))	
Neziskové organizácie s právnou subjektivitou		S.11 nefinančné korporácie (pozri odsek 2.23 písm. d))	S.12 finančné korporácie (pozri odsek 2.40 písm. d))	S.13 vláda všeobecne (pozri odsek 2.69 písm. b))	S.15 neziskové organizácie poskytujúce služby domácnostiam ⁽¹⁾ (pozri odsek 2.87)
Obchodné spoločnosti bez právnej subjektivity Výhradní majitelia – podniky jednotlivcov	S charakteristikou kvázi-korporácie	S.11 nefinančné korporácie (pozri odsek 2.23 písm. f))	S.12 finančné korporácie (pozri odsek 2.40 písm. g))		
	Ostatné	S.14 domácnosti (pozri odsek 2.75)	S.14 domácnosti (pozri odsek 2.75)		
Holdingové korporácie, ktorých prevažujúcim typom aktivity skupiny korporácií nimi kontrolovaných je výroba	Tovarov a nefinančných služieb	S.11 nefinančné korporácie (pozri odsek 2.23 písm. e))			
	Finančných služieb		S.12 finančné korporácie (pozri odsek 2.40 písm. e))		

(1) S výnimkou neziskových organizácií minimálneho významu (pozri odsek 2.88).

- 2.96. Verejní výrobcovia s právnou subjektivitou podľa osobitných právnych predpisov, ktorí sú trhovými výrobcami, sú klasifikovaní takto:
- a) tí, ktorí sú z rozhodujúcej časti zapojení do výroby tovarov a poskytovania nefinančných služieb: v sektore S.11, nefinančné korporácie (pozri odsek 2.23 písm. c));
 - b) tí, ktorí sú z rozhodujúcej časti zapojení do finančného sprostredkovania a pomocných finančných služieb: v sektore S.12, finančné korporácie (pozri odsek 2.40 písm. c)).
- 2.97. Verejní výrobcovia bez právnej subjektivity, ktorí sú trhovými výrobcami, sú klasifikovaní takto:
- a) ak sú kvázi korporáciami (pozri odsek 2.13 písm. f)):
 1. tí, ktorí sú z rozhodujúcej časti zapojení do výroby tovarov a poskytovania nefinančných služieb: v sektore S.11, nefinančné korporácie (pozri odsek 2.23 písm. f));
 2. tí, ktorí sú z rozhodujúcej časti zapojení do finančného sprostredkovania a pomocných finančných služieb: v sektore S.12, finančné korporácie (pozri odsek 2.40 písm. g)).
 - b) ak nie sú kvázi korporáciami: v sektore S.13, vláda všeobecne, keďže zostávajú nedeliteľnou súčasťou jednotiek, ktoré ich kontrolujú (pozri odsek 2.69 písm. a).
- 2.98. Neziskové organizácie (združenia, nadácie) s právnou subjektivitou sú klasifikované nasledovne:
- a) tie, ktoré sú trhovými výrobcami a ktoré sú z rozhodujúcej časti zapojené do výroby tovarov a nefinančných služieb: v sektore S.11, nefinančné korporácie (pozri odsek 2.23 písm. d));
 - b) tie, ktoré sú z rozhodujúcej časti zapojené do finančného sprostredkovania a pomocných finančných služieb: v sektore S.12, finančné korporácie (pozri odsek 2.40 písm. d)).
 - c) tie, ktoré nie sú trhovými výrobcami:
 1. v sektore S.13, vláda všeobecne, ak sú verejnými výrobcami kontrolovanými a z rozhodujúcej časti financovanými vládou všeobecne (pozri odsek 2.69 písm. b));
 2. v sektore S.15, neziskové organizácie poskytujúce služby domácnostiam, ak sú súkromnými výrobcami (pozri odsek 2.87).
- 2.99. Výhradní majitelia – podniky jednotlivcov a obchodné spoločnosti bez právnej subjektivity, ktoré sú trhovými výrobcami, sú klasifikované nasledovne:
- a) ak sú kvázi korporáciami (pozri odsek 2.13 písm. f)):
 1. tí, ktorí sú z rozhodujúcej časti zapojení do výroby tovarov a poskytovania nefinančných služieb: v sektore S.11, nefinančné korporácie (pozri odsek 2.23 písm. f));
 2. tí, ktorí sú z rozhodujúcej časti zapojení do finančného sprostredkovania a pomocných finančných služieb: v sektore S.12, finančné korporácie (pozri odsek 2.40 písm. g)).
 - b) ak nie sú kvázi korporáciami: v sektore S.14, domácnosti (pozri odsek 2.75).
- 2.100. Holdingové korporácie (t. j. korporácie , ktoré usmerňujú skupinu spoločností) sú klasifikované nasledovne:
- a) v sektore S.11, nefinančné korporácie, ak je prevažujúcim typom aktivity skupiny korporácií, ktoré sú trhovými výrobcami ako celok, výroba tovarov a poskytovania nefinančných služieb (pozri odsek 2.23 písm. e));
 - b) v sektore S.12, finančné korporácie, ak je prevažujúcim typom aktivity skupiny korporácií ako celku finančné sprostredkovanie (pozri odsek 2.40 písm. e)).
- 2.101. Tabuľka 2.3 znázorňuje v schematickej forme rôzne prípady vymenované vyššie v texte.

MIESTNE TYPY ČINNÝCH JEDNOTIEK A ODVETVÍ

- 2.102. V praxi je väčšina inštitucionálnych jednotiek produkujúcich tovary a služby zapojená súčasne do kombinácie aktivít. Môžu sa zapájať do hlavnej aktivity, niektorých sekundárnych aktivít a niektorých pridružených aktivít (pozri odseky 3.10 až 3.13).

- 2.103. Aktivita sa uskutočňuje vtedy, keď sú zdroje ako vybavenie, práca, výrobné techniky, informačné siete alebo výrobky kombinované tak, že vedú k vytvoreniu špecifického tovaru alebo služby. Aktivita je charakterizovaná vstupom výrobkov (tovarov a služieb), výrobným procesom a výstupom výrobkov.

Aktivity môžu byť určované s odkazom na špecifickú úroveň NACE rev. 1 ⁽¹⁴⁾.

- 2.104. Ak jednotka vykonáva viac ako jednu aktivitu, sú všetky aktivity, ktoré nie sú aktivitami pridruženými, hodnotené podľa hrubej pridanej hodnoty. Na základe vytvorenej prevažujúcej hrubej pridanej hodnoty, je možné potom rozlišovať medzi hlavnou aktivitou a sekundárnymi aktivitami. Pridružené aktivity nie sú izolované na vytvorenie samostatných subjektov ani nie sú oddelené od hlavnej či sekundárnej aktivity tých subjektov, ktorým slúžia (na výrobu).
- 2.105. Aby sa analyzovali toky uskutočňované v procese výroby a pri použití tovarov alebo služieb, je nevyhnutné vybrať tie jednotky, ktoré zdôrazňujú vzťahy technicko-ekonomického charakteru. Táto požiadavka znamená, že inštitucionálne jednotky sú spravidla rozdeľované na menšie a homogénnejšie jednotky s ohľadom na typ výroby. Miestne typy činných jednotiek sú určené na splnenie tejto požiadavky ako prvý ale aj na prax orientovaný operatívny prístup.

MIESTNY TYP ČINNEJ JEDNOTKY

- 2.106. *Pojem:* Miestny typ činnej jednotky (miestna KAU) je súčasťou KAU, ktorá zodpovedá miestnej jednotke ⁽¹⁵⁾. KAU združuje všetky súčasti inštitucionálnej jednotky vo svojom postavení výrobcu prispievajúceho k realizácii aktivity na úrovni triedy (štyri číslice) NACE rev.1 a zodpovedá jednej alebo viacerým operačným subdivíziám inštitucionálnej jednotky. Informačný systém inštitucionálnej jednotky musí byť schopný uviesť alebo vypočítať pre každú miestnu KAU aspoň hodnotu výroby, medzispotreby, kompenzácií zamestnancom, prevádzkový prebytok, zamestnanosť a hrubú tvorbu fixného kapitálu.

Miestna jednotka je inštitucionálnou jednotkou produkujúcou tovary alebo služby alebo ich časť, a to na geograficky identifikovanom mieste.

Miestna KAU môže zodpovedať inštitucionálnej jednotke ako výrobca alebo jeho súčasť; na druhej strane nemôže nikdy patriť do dvoch rozdielnych inštitucionálnych jednotiek.

- 2.107. Ak obsahuje inštitucionálna jednotka produkujúca tovary a služby hlavnú aktivitu a tiež aj jednu alebo niekoľko sekundárnych aktivít, má byť ďalej rozdelená na rovnaký počet KAU, a sekundárne aktivity majú byť klasifikované pod položkami odlišnými od hlavnej aktivity. Na druhej strane pridružené aktivity nie sú oddelené od hlavnej alebo sekundárnych aktivít. Avšak KAU spadajúce pod konkrétnu položku systému klasifikácie môže produkovať výrobky mimo homogénnej skupiny z dôvodu sekundárnych aktivít s nimi spojených, ktoré nie je možné oddelene identifikovať z dostupných účtovných podkladov. Takto KAU môže realizovať jednu alebo viacero sekundárnych aktivít.

ODVETVIE

- 2.108. *Pojem:* Odvetvie pozostáva zo skupiny miestnych KAU zapojených do rovnakej alebo podobnej aktivity. Na najpodrobnejšej úrovni klasifikácie pozostáva odvetvie z tých miestnych KAU spadajúcich pod jedinú triedu (štyri číslice) NACE rev. 1, ktoré sú teda zapojené do rovnakej aktivity tak, ako je vymedzené v NACE rev. 1.

Odvetvia obsahujú tak miestne KAU produkujúce trhové tovary a služby a miestne KAU produkujúce netrhové tovary a služby. Podľa pojmy odvetvia pozostáva zo skupiny miestnych KAU zapojených do rovnakého typu výrobných aktivít bez ohľadu na to, či inštitucionálne jednotky, ku ktorým patria, produkujú trhový alebo netrhový výstup.

⁽¹⁴⁾ NACE Rev.1: Štatistická klasifikácia hospodárskych aktivít v Európskom spoločenstve v súlade s Nariadením Rady (EHS) č.3037/90 z 9.októbra 1990.

⁽¹⁵⁾ Miestna KAU sa nazýva prevádzkou v SNU a ISIC rev. 3.

2.109. Odvetvia je možné klasifikovať do troch kategórií:

- a) odvetvia produkujúce trhové tovary a služby (trhové odvetvia) a tovary a služby pre vlastné použitie ⁽¹⁶⁾;
- b) odvetvia produkujúce netrhové tovary a služby vlády všeobecne: netrhové odvetvia vlády všeobecne;
- c) odvetvia produkujúce netrhové tovary a služby neziskových organizácií poskytujúcich služby domácnostiam: netrhové odvetvia neziskových organizácií poskytujúcich služby domácnostiam.

KLASIFIKÁCIA ODVETVÍ

2.110. Klasifikácia použitá na zoskupenie miestnych KAU do odvetví je NACE rev. 1.

JEDNOTKY HOMOGENEJ VÝROBY A HOMOGENNE ODBORY

2.111. Miestna KAU spĺňa požiadavky analýzy výrobného procesu iba približne (pozri odseky 2.105 a 2.107). Jednotka, ktorá je optimálna pre tento druh analýzy, t. j. analýzy vstup-výstup je jednotka homogénnej výroby.

JEDNOTKA HOMOGENEJ VÝROBY

2.112. *Pojem:* Rozlišovacou črtou jednotky homogénnej výroby je jedinečná aktivita, ktorá je identifikovaná svojimi vstupmi, konkrétnym procesom výroby, a svojimi výstupmi. Výrobky, ktoré predstavujú vstupy a výstupy, sú sami o sebe odlišné nie iba svojimi fyzickými charakteristikami a rozsahom, v ktorom sú spracovávané, ale tiež aj použitou výrobnou technikou: je možné ich identifikovať s odkazom na klasifikáciu výrobkov (pozri odsek 2.118).

2.113. Ak inštitucionálna jednotka realizuje výrobu tovarov a poskytovanie služieb vykonávaním hlavnej aktivity a tiež jednej alebo viacerých sekundárnych aktivít, bude táto jednotka rozdelená do rovnakého počtu jednotiek homogénnej výroby. Prídružené aktivity nie sú oddelené od hlavnej aktivity alebo sekundárnych aktivít. Tak ako pri miestnych KAU, môže aj jednotka homogénnej výroby zodpovedať inštitucionálnej jednotke alebo jej časti; na druhej strane, nemôže nikdy patriť do dvoch odlišných inštitucionálnych jednotiek.

HOMOGENNÝ ODBOR

2.114. *Pojem:* Homogénny odbor pozostáva zo zoskupenia jednotiek homogénnej výroby. Súbor aktivít pokrytý homogénnym odborom je identifikovaný s odkazom na klasifikáciu výrobkov. Homogénny odbor produkuje iba tie výrobky a služby, ktoré sú špecifikované v klasifikácii, a žiadne iné.

2.115. Homogénne odbory sú jednotky vytvorené kvôli ekonomickej analýze. Jednotky homogénnej výroby nie je zvyčajne možné pozorovať priamo; údaje zozbierané od jednotiek využívané v štatistických dotazníkoch musia byť preskúpané tak, aby tvorili homogénne odbory.

2.116. Homogénne odbory je možné klasifikovať do troch kategórií:

- a) homogénne odbory produkujúce trhové tovary a služby (trhové odbory) a tovary a služby pre vlastné konečné použitie ⁽¹⁷⁾;
- b) homogénne odbory produkujúce netrhové tovary a služby vlády všeobecne: netrhové odbory vlády všeobecne;

⁽¹⁶⁾ Služby pre vlastné konečné použitie sa týkajú iba služieb bývania vyprodukovaných obyvateľmi-majiteľmi a domácich služieb vyprodukovaných formou zamestnania plateného personálu (pozri odsek 3.21).

⁽¹⁷⁾ Služby pre vlastné konečné použitie sa týkajú iba služieb bývania vyprodukovaných obyvateľmi-majiteľmi a domácich služieb vyprodukovaných formou zamestnania plateného personálu (pozri odsek 3.21).

c) homogénne odbory produkujúce netrhové tovary a služby neziskových organizácií poskytujúcich služby domácnostiam: netrhové odbory neziskových organizácií poskytujúcich služby domácnostiam.

2.117. Homogénne odbory produkujúce trhové tovary a služby (trhové odvetvia) a tovary a služby pre vlastné konečné použitie pozostávajú zo všetkých jednotiek homogénnej výroby akéhokoľvek inštitucionálneho sektora, ktoré sú výhradne zapojené do výroby trhových tovarov alebo služieb alebo tovarov a služieb pre vlastné konečné použitie. Výroba trhových tovarov a poskytovanie služieb v rámci vlády všeobecne alebo neziskových inštitucionálnych sektorov (vrátane výroby pre nich samotných) sa považuje za homogénnu výrobu a je klasifikovaná v príslušnom trhovom odbore.

Netrhové homogénne odbory vlády všeobecne, ktoré produkujú netrhové tovary a služby, pozostávajú zo všetkých jednotiek homogénnej výroby v sektore vlády všeobecne, ktoré produkujú netrhové tovary a služby.

Netrhové homogénne odbory neziskových organizácií poskytujúcich služby domácnostiam pozostávajú zo všetkých jednotiek homogénnej výroby v sektore neziskových organizácií poskytujúcich služby domácnostiam, ktoré produkujú netrhové tovary a služby.

KLASIFIKÁCIA HOMOGÉNNYCH ODBOROV

2.118. Klasifikácia homogénnych odborov použitá v tabulkách vstup-výstup je založená na Klasifikácii výrobkov podľa aktivity (CPA) ⁽¹⁸⁾. CPA je klasifikáciou výrobkov, ktorej súčasťou sú štrukturované podľa kritéria priemyselného pôvodu, pričom priemyselný pôvod je vymedzený NACE rev. 1.

⁽¹⁸⁾ CPA: Klasifikácia výrobkov podľa aktivity v súlade s nariadením Rady (EHS) č. 3696/93 z 29. októbra 1993.

KAPITOLA 3

TRANSAKČIE S VÝROBKAMI

3.01. *Pojem:* Výrobky (produkty) sú všetky tovary a služby, ktoré sú vytvorené v rámci hraníc výroby. Tie sú vymedzené v odseku 3.07.

3.02. V rámci ESÚ sa rozlišované nasledovné hlavné kategórie transakcií s výrobkami:

Kategórie transakcií	Kód
Výstup (výrobok)	P.1
Medzispotreba	P.2
Výdavky konečnej spotreby	P.3
Skutočná konečná spotreba	P.4
Tvorba hrubého kapitálu	P.5
Vývozy tovarov a služieb	P.6
Dovozy tovarov a služieb	P.7

3.03. Transakcie s výrobkami sa zaznamenávajú na nasledovných účtoch:

- na účte tovaru a služieb sú výstup a dovozy zaznamenané ako zdroje a ostatné transakcie s výrobkami sa zachytené ako použitie;
- na účte výroby je výstup zaznamenaný ako zdroj a okamžitá spotreba sa zaznamenáva ako použitie;
- na účte použitia disponibilného príjmu sa výdavky na konečnú spotrebu zaznamenávajú ako použitie;
- na upravenom účte použitia disponibilného príjmu sa skutočná konečná spotreba zaznamenáva ako použitie;
- na kapitálovom účte sa zachytáva tvorba hrubého fixného kapitálu ako použitie (zmena v aktívach);
- na zahraničnom účte tovarov a služieb sa dovozy tovarov a služieb zaznamenávajú ako zdroj, a vývozy tovarov a služieb sa zaznamenávajú ako použitie.

3.04. V tabuľke ponuky (dodávok) sú výstup a dovozy zaznamenané ako dodávky. V tabuľke použitia je medzispotreba, tvorba hrubého kapitálu, výdavky konečnej spotreby a vývozy zaznamenané ako použitia. V symetrickej tabuľke vstup-výstup je výstup a dovozy zaznamenaný ako dodávky a ostatné transakcie s výrobkami ako použitia.

3.05. Dodávky výrobkov sa oceňované v základných cenách (pozri odsek 3.48). Použitia výrobkov sú oceňované v nákupných cenách (pozri odsek 3.06). Pre niektoré typy dodávok a použitia sa využívajú podrobnejšie zásady oceňovania pre dovozy a vývozy tovarov.

3.06. *Pojem:* V čase nákupu je nákupnou cenou cena, ktorú v skutočnosti kupujúci zaplatí za výrobky, vrátane akýchkoľvek daní po odpočítaní dotácií do výrobkov (avšak s vyňatím odpočítateľných daní na výrobky, ako je napr. DPH); vrátane akýchkoľvek prepravných poplatkov platených kupujúcim oddelene tak, aby bola dodávka prebraná v požadovanom čase a na požadovanom mieste; po odpočítaní akýchkoľvek zliav za množstvo alebo za mimosezónne nákupy od štandardnej ceny alebo poplatku; s vyňatím úrokových či spracovateľských poplatkov pridaných podľa úverových dojednaní; s vyňatím akýchkoľvek zvláštnych poplatkov vynaložených v dôsledku zlyhania včasnej platby v lehote uvedenej v momente realizácie nákupu.

Ak sa čas použitia nekryje s časom nákupu, majú sa vykonať úpravy takým spôsobom, aby sa brali do úvahy zmeny v cene kvôli plynutiu času (spôsobom symetrickým so zmenami v cenách zásob). Takéto úpravy sú obzvlášť dôležité, ak sa ceny dotknutých výrobkov počas roka výrazne menia.

VÝROBA A VÝSTUP

3.07. *Pojem:* Výroba je činnosť realizovaná pod kontrolou a na zodpovednosť inštitucionálnej jednotky, ktorá využíva vstupy pracovnej sily, kapitálu, tovarov a služieb na výrobu tovarov a poskytovanie služieb. Výroba nepokrýva výhradne prirodzené procesy bez akéhokoľvek angažovania sa či usmerňovania človekom, ako je nárast populácie rýb v medzinárodných vodách (avšak chov rýb je výrobou).

3.08. Výroba zahŕňa:

- a) výrobu všetkých individuálnych alebo kolektívnych tovarov alebo poskytovanie služieb, ktoré sú dodávané jednotkám iným, než sú výrobcovia (alebo majú takéto určenie);
- b) výrobu všetkých tovarov na vlastný účet, ktorá je ponechaná výrobcami pre ich vlastnú konečnú spotrebu alebo tvorbu hrubého fixného kapitálu. Výroba na vlastný účet pre tvorbu hrubého fixného kapitálu zahŕňa výrobu fixných aktív ako je výstavba, vývoj softvéru a využívanie nerastov pre vlastnú tvorbu hrubého fixného kapitálu (pri pojme tvorba hrubého fixného kapitálu pozri odseky 3.100 až 3.127).

Výroba tovarov domácnosťami sa vo všeobecnosti týka:

1. výstavby obydľí na vlastný účet;
2. výroby a uskladnenia poľnohospodárskych výrobkov;
3. spracovania poľnohospodárskych výrobkov, ako je výroba múky mletím, uchovaním ovocia sušením alebo zaváraním do fliaš; výroby mliečnych výrobkov, ako je maslo, syr, výroba piva, vína a alkoholu;
4. výroby ostatných primárnych výrobkov ako je ťažba soli, drvenie rašeliny alebo prevážanie vody;
5. ostatné formy spracovania, ako je tkanie odevov, výroba keramiky a výroba nábytku.

Výroba domácností na vlastný účet sa má pri tovaroch zaznamenávať, ak je tento typ výroby významný, t. j. ak je názor, že je kvantitatívne významný vo vzťahu k celkovej ponuke tohto tovaru v krajine.

Vzájomným dohovorom sa do ESÚ zahŕňa iba výstavba obydľí na vlastný účet a výroba, skladovanie a spracovanie poľnohospodárskych výrobkov; všetky ostatné výroby tovarov v domácnostiach na vlastný účet sa považujú za nevýznamné v krajinách Európskej únie.

- c) poskytovanie služieb bývania na vlastný účet vlastníckmi — užívateľmi;
- d) domáce a osobné služby produkované zamestnaným a plateným domácim personálom;
- e) dobrovoľné aktivity, ktoré vyústia v tovary, napr. výstavba obydľí, kostola alebo inej budovy, sa tiež zaznamenajú ako výroba. Dobrovoľné aktivity, ktoré nevyústia do tovarov, napr. starostlivosť o ľudí, upratovanie bez platby, sú vyňaté.

Všetky takéto aktivity sú zahrnuté aj vtedy, ak sú protizákonné, daňovo nepodchytené, nezaznamenané v sociálnom zabezpečení, alebo u iných štatistických či iných verejných orgánov.

3.09. Výroba nezahŕňa poskytovanie domácich a osobných služieb, ktoré sú vyrobené a spotrebované v rámci tej istej domácnosti (s výnimkou plateného a zamestnaného personálu a služieb obydľí vlastnených obyvateľmi). Danými prípadmi sú:

- a) upratovanie, dekorácie a údržba obydľí, pokiaľ sú tieto aktivity bežné pre nájomníkov;
- b) upratovanie, údržba a oprava predmetov dlhodobej spotreby v domácnostiach;
- c) príprava a podávanie jedál;
- d) starostlivosť, vzdelávanie a vedenie detí;
- e) starostlivosť o chorých, zoslabnutých alebo starých ľudí;
- f) preprava členov domácnosti alebo ich tovarov.

HLAVNÉ, SEKUNDÁRNE A PRIDRUŽENÉ AKTIVITY

- 3.10. *Pojem:* Hlavnou aktivitou miestnej KAU je aktivita, ktorej pridaná hodnota prevyšuje hodnotu akejkoľvek inej aktivity realizovanej v rámci tej istej jednotky. Klasifikácia hlavnej aktivity je určená odkazom na NACE rev.1, najprv na najvyššej úrovni klasifikácie a potom na podrobnejších úrovniach.
- 3.11. *Pojem:* Sekundárnou aktivitou je aktivita realizovaná v rámci jednej miestnej KAU okrem hlavnej aktivity. Výstupom sekundárnej aktivity je sekundárny výrobok.
- 3.12. *Pojem:* Výstup pridruženej aktivity nie je určený na použitie mimo podniku. Pridružená aktivita je podpornou aktivitou realizovanou v rámci podniku tak, aby sa vytvorili podmienky, v ktorých je možné realizovať hlavné alebo sekundárne aktivity miestnych KAU. Pridružené aktivity bežne produkujú výstupy, ktoré je možné nájsť ako vstupy do takmer každého druhu výrobných aktivít, veľkej aj malej.

Pridružené aktivity môžu byť napr. nákup, predaj, marketing, účtovníctvo, spracovanie údajov, preprava, skladovanie, údržba, služby upratovania a bezpečnostné služby. Podniky môžu mať voľbu medzi zapojením do pridružených aktivít alebo nákupom týchto služieb na trhu od špecializovaných výrobcov služieb.

Tvorba kapitálu na vlastný účet sa nepovažuje za pridruženú aktivitu.

- 3.13. Pridružené aktivity sa považujú za nedeliteľnú súčasť hlavnej alebo vedľajšej aktivity, s ktorými sú spájané. Výsledkom je, že:
- výstup pridruženej aktivity nie je explicitne rozoznateľný a nie je ani oddelene zaznamenávaný. Z toho vyplýva, že použitie tohto výstupu sa taktiež nezaznamenáva;
 - všetky vstupy spotrebované pridruženou aktivitou –materiály, práca, spotreba fixného kapitálu, atď. sú považované za vstupy do hlavnej alebo sekundárnej aktivity, ktorú podporujú.

VÝROBA (P.1)

- 3.14. *Pojem:* Výstup pozostáva z výrobkov vytvorených počas účtovného obdobia.

Konkrétne zahrnuté prípady sú:

- tovary a služby, ktoré poskytuje jedna miestna KAU iným miestnym KAU patriacim k tej istej inštitucionálnej jednotke;
- tovary, ktoré sú produkované miestnou KAU a zostávajú v zásobách ku koncu obdobia, v ktorom boli vyprodukované, bez ohľadu na ich následné použitie.

Avšak tovary a služby vyprodukované a spotrebované v rámci toho istého účtovného obdobia tou istou miestnou KAU nie sú samostatne identifikované. Nie sú preto zaznamenané ako súčasť výstupu alebo medzis potreby tejto miestnej KAU.

- 3.15. Ak inštitucionálna jednotka obsahuje viac ako jednu miestnu KAU, výstupom inštitucionálnej jednotky je suma výstupov je miestnych KAU ako súčastí, vrátane výstupov dodaných medzi týmito súčastami KAU.
- 3.16. V ESÚ sa rozlišujú tri typy výstupu:
- trhový výstup (P.11);
 - výstup produkovaný pre vlastné konečné použitie (P.12);
 - iný netrhový výstup (P.13).

Rozlíšenie sa taktiež uplatňuje na miestne KAU a inštitucionálne jednotky:

- trhový výrobcovia;
- výrobcovia pre vlastné konečné použitie;
- iní netrhový výrobcovia.

Rozdiel medzi trhom vlastnej konečnej spotreby a ostatnou (mimotrhou) oblasťou je podstatný, pretože určuje zásady oceňovania, ktoré sa uplatnia na výstup: trhový výstup, výstup produkovaný pre vlastné konečné použitie a celkový výstup trhových výrobcov a výrobcov pre vlastné konečné použitie sa oceňujú v základných cenách, zatiaľ čo celkový výstup ostatných netrhových výrobcov (miestnych KAU) sa oceňujú z nákladovej strany. Celkový výstup inštitucionálnej jednotky je hodnotený ako suma celkových výstupov jej miestnych KAU, a teda závisí tiež na rozlíšení trhu na trh vlastnej konečnej spotreby a ostatnú (mimotrhou) oblasť (pozri odseky 3.54 až 3.56). Okrem toho sa toto rozlíšenie používa na klasifikovanie inštitucionálnych jednotiek podľa sektorov (pozri odseky 3.27 až 3.37).

Rozlíšenie sa definuje smerom zhora nadol, t. j. najprv sa rozlíšenie definuje pre národné jednotky, potom pre miestne KAU a potom pre ich výstupy. Následkom toho je možné pochopiť presný zmysel rozlíšenia na úrovni výrobku (t. j. vymedzenie pojmu trhového výstupu, výstupu vlastné konečné použitie a iných netrhových výstupov) iba tak, že sa prihliada tiež na črty inštitucionálnej jednotky a miestnej KAU, ktoré tento výstup produkujú.

Po všeobecnej definícii troch typov výstupov a troch typov výrobcov (pozri odseky 3.17 až 3.26) je zhora nadol predstavené rozlíšenie medzi trhom a mimotrhou oblasťou .

- 3.17. *Pojem:* Trhový výstup pozostáva z výstupu realizovaného na trhu (pozri odsek 3.18) alebo určeného na trhovú realizáciu.
- 3.18. Trhový výstup zahŕňa:
- výrobky predávané za ekonomicky významné ceny;
 - výrobky vymieňané barom;
 - výrobky použité pri platbách v naturáliách (vrátane kompenzácie zamestnancov v naturáliách a zmiešaného príjmu v naturáliách);
 - výrobky dodávané jednou miestnou KAU inej v rámci tej istej inštitucionálnej jednotky, ktoré sa majú použiť ako medzivstupy alebo na konečné použitie;
 - výrobky pridané k zásobám hotovej výroby a rozpracovanej výroby určené na jedno alebo viac vyššie uvedených spôsobov použitia (vrátane prirodzeného rastu výrobkov živočíšnej a rastlinnej výroby a nedokončených konštrukcií, pri ktorých je kupujúci neznámy).
- 3.19. *Pojem:* V ESÚ je ekonomicky významná cena vymedzená čiastočne vo vzťahu k inštitucionálnej jednotke a miestnej KAU, ktorá vyprodukovala výstup (pozri odseky 3.27 až 3.40). Napríklad po dohovore sa celý výstup neregistrovaných podnikov vlastných domácností, ktorý je predaný iným inštitucionálnym jednotkám, predáva za ekonomicky významné ceny, t. j. má sa považovať za trhový výstup. Pre výstupy niektorých iných inštitucionálnych jednotiek sa tento predáva za ekonomicky významné ceny vtedy, keď je viac ako 50 % výrobných nákladov pokrytých predajom.
- 3.20. *Pojem:* Výstup vyprodukovaný pre vlastné konečné použitie pozostáva z tovarov alebo služieb, ktoré sú ponechané buď pre konečnú spotrebu tej istej inštitucionálnej jednotky alebo pre tvorbu hrubého fixného kapitálu tej istej inštitucionálnej jednotky.
- 3.21. Výrobky ponechané pre vlastnú konečnú spotrebu môžu byť produkované iba sektorom domácností. Typickými príkladmi sú:
- poľnohospodárske výrobky ponechané u farmárov;
 - služby bývania vyprodukované vlastníkmi — obyvateľmi (nehnutelnosti);
 - služby v domácnosti vyprodukované plateným zamestnaným personálom.
- 3.22. Výrobky použité pre vlastnú tvorbu hrubého fixného kapitálu môžu byť vyprodukované ktorýmkoľvek sektorom. Príkladmi sú:
- zvláštne mechanické nástroje vyprodukované strojárskymi podnikmi;
 - obydlia, alebo dostavby obydlií vyprodukované v domácnostiach;

c) výstavba na vlastný účet, vrátane komunálnej výstavby realizovanej skupinou domácností.

3.23. *Pojem:* Ostatný netrhový výstup pokrýva výstup, ktoré sú poskytované ostatným jednotkám bezplatne, alebo za ceny, ktoré nie sú ekonomicky významné.

3.24. *Pojem:* Trhový výrobcovia sú miestne KAU alebo inštitucionálne jednotky, ktorých hlavnou časťou výstupu je trhový výstup.

Je potrebné poznamenať, že ak je miestna KAU alebo inštitucionálna jednotka trhovým výrobcom, jej hlavným výstupom je podľa pojmu trhový výstup, keďže koncept trhového výstupu je vymedzený po uplatnení rozlíšenia trhu pre vlastné konečné použitie a ostatnej mimotrhovej oblasti na miestne KAU a inštitucionálne jednotky, ktoré tento výstup vyprodukovali.

3.25. *Pojem:* Výrobcovia pre svoje vlastné konečné použitie sú miestne KAU alebo inštitucionálne jednotky, ktorých hlavná časť výstupu je výstup pre vlastné konečné použitie v rámci tej istej inštitucionálnej jednotky.

3.26. *Pojem:* Ostatní netrhoví výrobcovia sú miestne KAU alebo inštitucionálne jednotky, ktorých hlavná časť výstupu je poskytovaná bezplatne alebo za ekonomicky bezvýznamné ceny.

Inštitucionálne jednotky: rozlíšenie medzi trhom pre vlastné konečné použitie a mimotrhovou oblasťou

3.27. Pre inštitucionálnej jednotky ako výrobcov je rozlíšenie medzi trhom pre vlastné konečné použitie a ostatnou mimotrhovou oblasťou zhrnuté v tabuľke 3.1. Dopady na klasifikáciu podľa sektorov sú tu taktiež znázornené.

Tabuľka 3.1 – Rozlíšenie medzi trhovými výrobcami, výrobcami pre svoje vlastné konečné použitie a ostatnými netrhovými výrobcami pre inštitucionálne jednotky

Typ inštitucionálnej jednotky				Klasifikácia	
Súkromný alebo verejný?		Nezisková organizácia (NPI) alebo nie?	Predaj pokrýva viac ako 50 % výrobných nákladov	Typ výrobcu	Sektor(y)
1. Súkromní výrobcovia	1.1. Neregistrované podniky vlastnené domácnosťami (s výnimkou kvázi korporácií vlastnených domácnosťami)			1.1. = trhový alebo pre vlastné konečné použitie	Domácnosti
	1.2. Ostatní súkromní výrobcovia (vrátane kvázi korporácií vlastnených domácnosťami)	1.2.1. Súkromné NPI	1.2.1.1. áno 1.2.1.2. nie	1.2.1.1. = trhový 1.2.1.2. = ostatní netrhoví	Korporácie NISD
		1.2.2. Ostatní súkromní výrobcovia, ktorí nie sú NPI		1.2.2. = trhový	Korporácie
2. Verejní výrobcovia			2.1. áno 2.2. nie	2.1. = trhový 2.2. = ostatní netrhoví	Korporácie Vláda všeobecne

Tabuľka znázorňuje, že aby bolo možné určiť, či má byť inštitucionálna jednotka klasifikovaná ako trhový výrobca, výrobca pre vlastné konečné použitie alebo netrhový výrobca, je potrebné následne uplatňovať niekoľko rozlíšení.

- 3.28. Prvým rozlíšením je delenie na súkromných a verejných výrobcov. Verejný výrobca je výrobca, ktorý je kontrolovaný vládou všeobecne. V prípade neziskových organizácií je verejným výrobcom nezisková organizácia kontrolovaná a z rozhodujúcej časti financovaná vládou všeobecne. Všetci ostatní výrobcovia sú súkromnými výrobcami. Kontrola je vymedzená ako schopnosť určovať všeobecnú (firemnú) politiku alebo program inštitucionálnej jednotky tým, že sa vymenujú príslušní riaditelia alebo manažéri, ak je to nevyhnutné. Vlastníctvo viac ako polovice akcií korporácie postačuje, avšak nie je nevyhnutnou podmienkou pre kontrolu (pozri odsek 2.26).
- 3.29. Ako znázorňuje tabuľka 3.1, súkromných výrobcov možno nájsť vo všetkých sektoroch s výnimkou vlády všeobecne. Naproti tomu verejní výrobcovia sú iba v sektore korporácií (nefinančné korporácie a finančné korporácie) a v sektore vlády všeobecne.
- 3.30. Špecifickou kategóriou súkromných výrobcov sú neregistrované podniky vlastnené domácnosťami. Tieto sú vždy výrobcami trhovými alebo pre vlastnú konečné použitie. Posledne menované sa vyskytuje v prípade poskytovania služieb obydli obývaných majiteľmi a výroby tovarov na vlastný účet. Všetky neregistrované podniky vlastnené domácnosťami sú klasifikované v sektore domácností. Výnimku treba urobiť len pri podnikoch — kvázi korporáciách vlastnených domácnosťami. Tieto sú trhovými výrobcami klasifikovanými v sektoroch finančných a nefinančných korporácií.
- 3.31. Pri ostatných súkromných výrobcoch je potrebné rozlišovať medzi súkromnými neziskovými organizáciami a ostatnými súkromnými výrobcami.
- Pojem:* Nezisková organizácia je vymedzená ako právny subjekt vytvorený za účelom výroby tovaru alebo poskytovanie služieb, ktorej postavenie nedovoľuje, aby sa stali zdrojom príjmu, zisku alebo iných finančných výnosov pre tie jednotky, ktoré ich založili, kontrolovali alebo financujú. V praxi môžu ich produktívne aktivity vytvárať buď prebytky alebo deficit, avšak žiadne prebytky, ktoré dosiahnu, nesmú byť pridelené iným inštitucionálnym jednotkám.
- Všetci ostatní súkromní výrobcovia, ktorí nie sú neziskovými organizáciami, sú trhovými výrobcami.
- 3.32. Aby sa dal určiť typ výrobcu a sektor v prípade súkromných neziskových organizácií, je potrebné uplatňovať 50 %-né kritérium:
- a) ak je viac ako 50 % výrobných nákladov pokrytých predajom, je inštitucionálna jednotka trhovým výrobcom a je klasifikovaná v sektore nefinančných a finančných korporácií;
- b) ak je menej ako 50 % výrobných nákladov pokrytých predajom, je inštitucionálna jednotka netrhovým výrobcom a je klasifikovaná v sektore NISD. Avšak ostatní netrhové neziskové organizácie, ktoré sú kontrolované a z rozhodujúcej časti financované vládou všeobecne, sú klasifikované v sektore vláda všeobecne.
- 3.33. Pri rozlišovaní trhových a ostatných netrhových výrobcov prostredníctvom 50 %-ného kritéria sú predaj a výrobné náklady vymedzené takto:

- a) predaj pokrýva celkový predaj po odpočítaní daní z výrobkov, avšak vrátane všetkých platieb realizovaných vládou všeobecne alebo inštitúciami Európskej únie a poskytnutými akémukoľvek druhu výrobcu v tomto type aktivity, t. j. všetky platby spojené s objemom alebo hodnotou výstupu sa započítavajú, ale platby na pokrytie celkového deficitu sú vylúčené;

Táto pojem predaja zodpovedá definícii výstupu v základných cenách s tou výnimkou, že:

1. výstup v základných cenách je vymedzený, až keď bolo rozhodnuté, či je tento trhový alebo netrhový; predaj sa využíva iba na ocenenie výstupu; ostatné netrhové výstupy sú ocenené nákladovo;

2. platby realizované vládou všeobecne na pokrytie celkového deficitu verejných korporácií a kvázi korporácií sú súčasťou ostatných dotácií do výrobkov tak, ako je vymedzené v odseku 4.35 písm. c). následkom toho zahŕňa trhový výstup v základných cenách tak tiež platby realizované vládou všeobecne na pokrytie celkového deficitu;
- b) výrobné náklady sú sumou nákladov medzispotreby, kompenzácie zamestnancov, spotreby fixného kapitálu ostatných výrobných daní. Pri tomto kritériu nie sú odpočítavané ostatné dotácie do výroby. Aby sa zabezpečila jednotnosť konceptov predaja a výrobných nákladov pri uplatňovaní 50 %-ného kritéria, majú výrobné náklady vylúčiť všetky náklady vynaložené na tvorbu kapitálu na vlastný účet.

50 %-né kritérium sa má uplatňovať pri pohľade na určitý rozsah rokov; iba ak kritérium platí za niekoľko rokov alebo platí za súčasný rok, a očakáva sa, že bude platiť aj v budúcnosti, má byť prísne uplatňované. Malé výkyvy v objeme predaja z jedného roka na druhý si nevyžadujú reklasifikáciu inštitucionálnych jednotiek (a ich miestnych KAU a výstupu).

3.34. Predaj môže pozostávať z rôznych súčastí. Napríklad v prípade zdravotníckych služieb poskytovaných nemocnicou môže predaj zodpovedať:

- a) nákupom zamestnávateľov, ktoré sa zaznamenajú ako príjem v naturáliách zaplatený ich zamestnancom výdavky týchto zamestnancov na konečnú spotrebu;
- b) nákupy súkromných poisťovacích spoločností;
- c) nákupy fondov sociálneho zabezpečenia a vlády všeobecne, ktoré sa majú klasifikovať ako dávky v naturáliách;
- d) nákupy domácností bez náhrady (výdavky na konečnú spotrebu).

Iba ostatné dotácie do výroby a dary (od dobročinných organizácií) nie sú považované za predaj.

Podobne predaj prepravných služieb podniku môže zodpovedať medzispotrebe výrobcov, príjmu v naturáliách poskytovanému zamestnávateľmi, sociálnym dávkam v naturáliách poskytovaných vládou, a nákupom domácností bez náhrady.

- 3.35. Súkromné neziskové organizácie poskytujúce služby podnikom sú zvláštnym prípadom. Sú zvyčajne financované príspevkami alebo predplatným od skupiny dotknutých podnikov. Predplatné sa považuje nie za transfer ale za platbu za poskytnuté služby, t. j. sa považuje za predaj. Tieto neziskové organizácie sú preto trhovými výrobcami a sú klasifikovaní v sektoroch finančných a nefinančných korporácií.
- 3.36. Pri uplatňovaní 50 %-ného kritéria na predaj a výrobné náklady súkromných alebo verejných neziskových organizácií, vrátane predaja, všetky platby spojené s objemom výstupu môžu byť v niektorých prípadoch zavádzajúce. Toto sa môže týkať napr. financovania výstupov verejných a súkromných škôl: platy vlády všeobecne možno napojiť na počet žiakov, avšak toto môže byť predmetom rokovania s vládou ako takou. V takomto prípade musia byť tieto platby považované za predaj, hoci majú explicitné prepojenie s objemom výstupu, napr. s počtom žiakov. Toto znamená, že škola financovaná z rozhodujúcej časti takýmito platbami je ďalším netrhovým výrobcom. Ak je škola verejným výrobcom, t. j. ak je z rozhodujúcej časti financovaná a kontrolovaná vládou, má byť klasifikovaná v sektore vlády všeobecne. Ak je škola súkromným ostatným netrhovým výrobcom, má byť klasifikovaná v sektore neziskových organizácií poskytujúcich služby domácnostiam.
- 3.37. Verejní výrobcovia môžu byť trhovými výrobcami alebo ostatnými netrhovými výrobcami. Ak 50 %-né kritérium rozhodne, že inštitucionálna jednotka má byť považovaná za trhového výrobcu, je klasifikovaná v sektoroch finančných a nefinančných korporácií. 50 %-né kritérium rozhoduje tiež vtedy, keď má byť vládna jednotka považovaná za kvázi korporáciu vlastnenú vládou: iba ak spĺňa 50 %-né kritérium, môže byť takáto kvázi korporácia vytvorená. Ak je inštitucionálna jednotka ostatným netrhovým výrobcom, je klasifikovaná v sektore vláda všeobecne. Rozlíšenie medzi neziskovými organizáciami a ostatnými výrobcami je takto irelevantné pre klasifikáciu verejných výrobcov.

Miestne KAU a ich výstup: rozlíšenie medzi trhom pre vlastné konečné použitie a mimotrhou oblasťou

3.38. Po uplatnení rozlíšenia trhu pre vlastné konečné použitie a mimotrhou oblasti na inštitucionálne jednotky ako výrobcov je možné toto rozlíšenie uplatniť aj na miestne KAU a ich výstupy. Tento vzťah je znázornený v tabuľke 3.2.

Tabuľka 3.2 – Inštitucionálne jednotky, miestne KAU a výstup, a rozlíšenie medzi trhom pre vlastné konečné použitie a mimotrhou oblasťou

Inštitucionálna jednotka	Hlavná miestna	Sekundárna miestna KAU	Hlavný výstup hlavnej miestnej KAU	Sekundárny výstup hlavnej miestnej KAU	Hlavný výstup sekundárnej miestnej KAU	Sekundárny výstup sekundárnej miestnej KAU
Trhový výrobca	Trhový výrobca	Trhový výrobca Výrobca pre vlastné konečné použitie	Trhový výstup	Trhový výstup Výstup pre vlastné konečné použitie	Trhový výstup Výstup pre vlastné konečné použitie	Trhový výstup Výrobca pre vlastné konečné použitie Trhový výstup
Výrobca pre vlastné konečné použitie	Výrobca pre vlastné konečné použitie		Výstup pre vlastné konečné použitie	Trhový výstup		
Ostatný netrhový výrobca	Ostatný netrhový výrobca	Trhový výrobca Ostatný netrhový výrobca	Ostatný netrhový výrobca	Trhový výstup Výstup pre vlastné konečné použitie Ostatný netrhový výstup	Ostatný netrhový výstup Ostatný netrhový výstup	Trhový výstup Výstup pre vlastné konečné použitie Trhový výstup Výstup pre vlastné konečné použitie Ostatný netrhový výstup

3.39. Pre inštitucionálne jednotky kvalifikované ako trhoví výrobcovia je samozrejme hlavná miestna KAU taktiež trhovým výrobcom. Sekundárna miestna KAU môže byť trhovým výrobcom, avšak aj výrobcom pre vlastné konečné použitie. Avšak sekundárna miestna KAU nemôže byť podľa dohovoru ďalším ostatným netrhovým výrobcom. Toto znamená, že sekundárne miestne KAU v sektoroch nefinančných korporácií a finančných korporácií sú všetky trhovými výrobcami alebo výrobcami pre vlastné konečné použitie.

- 3.40. Pre inštitucionálne jednotky, ktoré sú ostatnými netrhovými výrobcami, bude hlavnou miestnou KAU taktiež ostatný netrhový výrobca. Sekundárne miestne KAU môžu byť trhovými výrobcami alebo statnými netrhovými výrobcami. To znamená, že sektory vlády všeobecne a NISD môžu obsahovať (niektoré) sekundárne KAU, ktoré sú trhovými výrobcami (hoci všetky inštitucionálne jednotky v týchto sektoroch sú netrhovými výrobcami). Aby sa určilo, či sú sekundárne miestne KAU trhovými alebo ostatnými netrhovými výrobcami, má sa uplatňovať 50 %-né kritérium.
- 3.41. Po uplatnení rozlíšenia trhu pre vlastné konečné použitie a ostatných netrhových inštitucionálnych jednotiek a ich miestnych KAU, je možné uplatniť rozlíšenie aj na výstupy miestnych KAU. Tento vzťah je znázornený v tabuľke 3.3.

Tabuľka 3.3 – Rozlíšenie trhu pre vlastné konečné použitie a mimotrbovej oblasti pre miestne KAU a ich výstupy

	Trhoví výrobcovia	Výrobcovia pre vlastné konečné použitie	Ostatní netrhoví výrobcovia	Celkom
Trhový výstup	X	x	x	Celkový trhový výstup
Výstup pre vlastné konečné použitie	x	X	x	Celkový výstup pre vlastné konečné použitie
Ostatný netrhový výstup	0	0	X	Celkový netrhový výstup
Celkom	Celkový výstup trhových výrobcov	Celkový výstup výrobcov pre vlastné konečné použitie	Celkový výstup ostatných netrhových výrobcov	Celkový výstup

X = veľký výstup; x = malý výstup; 0 = žiadny výstup (podľa dohovoru).

- 3.42. Podľa dohovoru miestne KAU ako trhoví výrobcovia a výrobcovia pre vlastné konečné použitie nemôžu tvoriť ostatný netrhový výstup. Ich výstup je možné preto zaznamenať iba ako trhový výstup alebo výstup pre vlastné konečné použitie príslušne podľa toho aj ocenený (pozri odseky 3.46 až 3.52).
- 3.43. Miestne KAU ako ostatní netrhoví výrobcovia môžu tvoriť ako sekundárne výstupy trhový výstup a výstup pre vlastné konečné použitie. Výstup pre ich vlastné konečné použitie pozostáva z tvorby kapitálu na vlastný účet. Výskyt trhového výstupu sa má určovať v zásade uplatňovaním 50 %-ného kritéria na jednotlivé výrobky: trhový výstup je výstup, ktorý je predaný aspoň za 50 % svojich výrobných nákladov. Toto môže platiť pre prípady, keď napríklad štátne nemocnice účtujú za svoje služby ekonomicky významné ceny. Inými príkladmi je predaj reprodukcí štátnych múzeí a predaj predpovede počasia zo strany meteorologických ústavov.
- 3.44. V štatistickej praxi môže byť ťažké jasne rozlišovať medzi jednotlivými výrobkami miestnych KAU pri vládných inštitúciách a NISD. Toto platí dokonca viac pre výrobné náklady vo vzťahu k rozličným výrobkom. V tomto prípade je jednoduchým riešením považovať všetky príjmy netrhových výrobcov z ich sekundárnej aktivity (aktivít) za príjmy jedného typu trhového výstupu. Toto platí napríklad pre príjmy múzea z predaja plagátov a pohľadníc ⁽¹⁾.
- 3.45. Ostatní netrhoví výrobcovia taktiež môžu mať príjmy z predaja svojho ostatného netrhového výstupu za nie ekonomicky významné ceny, napríklad príjmy múzea z lístkov pre vstup doň. Tieto príjmy sa týkajú ostatného netrhového výstupu. Avšak ak je ťažké rozlíšiť oba typy príjmov (príjmy z lístkov a príjmy z predaja plagátov a pohľadníc), možno ich všetky považovať buď za príjmy z trhového výstupu alebo príjmy z ostatného netrhového výstupu. Voľba medzi týmito dvoma alternatívnymi záznamami má závisieť od predpokladaného relatívneho významu oboch typov príjmov (z lístkov verus príjmov z predaja plagátov a pohľadníc).

ČAS ZAZNAMENÁVANIA A OCEŇOVANIA VÝSTUPU

- 3.46. Výstup sa má zaznamenať a oceniť pri jeho tvorbe podľa výrobných nákladov.

⁽¹⁾ Hoci tieto príjmy nemusia byť postačujúce na pokrytie 50 % všetkých nákladov predajne v múzeu, napr. pretože tieto taktiež zahŕňajú kompenzácie zamestnancom múzea – personálu obchodu.

- 3.47. Celý výstup sa má oceňovať v základných cenách, avšak pre nasledovné prípady platia špecifické dohovory:
- oceňovanie ostatných netrhových výstupov;
 - oceňovanie celkového výstupu ostatných netrhových výrobcov (miestne KAU);
 - oceňovanie celkového výstupu inštitucionálnej jednotky, pri ktorej miestna KAU je ostatným netrhovým výrobcom. (pozri odseky 3.53 až 3.56).
- 3.48. *Pojem:* Základná cena je cena, ktorú od nákupcu môže obdržať výrobca za jednotku tovaru alebo služby vyprodukovanej ako výstup, po odpočítaní akejkoľvek dane splatnej pre túto jednotku ako následok jej výroby alebo predaja (t. j. daní z výrobkov), a po pripočítaní akejkoľvek dotácie obdržanej na túto jednotku následkom jej výroby alebo predaja (t. j. dotácie do výrobkov). Táto cena vylučuje akékoľvek prepravné poplatky fakturované oddelene zo strany výrobcu. Zahŕňa všetky prepravné prirážky účtované výrobcom v tej istej faktúre, dokonca aj vtedy, keď sú začlenené na faktúre ako samostatná položka.
- 3.49. Výstup pre vlastné konečné použitie (P.12) sa má oceňovať v základných cenách podobných výrobkov predávaných na trhu; následkom toho sa môžu pri takomto výstupe vyskytnúť čistý prevádzkový prebytok alebo zmiešaný príjem. Toto taktiež platí pre služby obydli vlastnených užívateľmi (pozri odsek 3.64). Avšak zvyčajne bude nevyhnutné oceňovať výstup z výstavby na vlastný účet podľa výrobných nákladov.
- 3.50. Dodatky k rozpracovanej výrobe sú oceňované v pomere k odhadovanej súčasnej základnej cene hotovej výroby.
- 3.51. Ak má hodnota výstupu považovaného za rozpracovanú výrobu byť ocenená vopred, má byť toto ocenenie založené na skutočných vynaložených nákladoch, s pripočítaním prirážky odhadovaného prevádzkového prebytku alebo odhadovaného zmiešaného príjmu. Predbežné odhady by mali byť následne nahradené odhadmi získanými rozdelením skutočnej hodnoty (ak sa stane známou) hotovej výroby. Posledne menovaná je sumou hodnôt:
- hotových výrobkov predaných alebo vymenených v bartri;
 - záznamov hotovej výroby v zásobách, po odpočítaní výberov zo zásob;
 - hotovej výroby pre vlastné konečné použitie.
- 3.52. Pre budovy a konštrukcie získané v nekompletnom stave sa cena odhaduje na základe doterajších nákladov, vrátane prirážky za prevádzkový prebytok či zmiešaný príjem. Táto prirážka vznikne, ak je možné hodnotu odhadnúť na základe cien podobných budov alebo konštrukcií. Čiastky etapových platieb je možné použiť na priblíženie hodnôt tvorby hrubého fixného kapitálu realizovanej nákupcom v každej etape (za predpokladu nulových záloh vopred či omeškaní v platbách).
- Ak ešte nie je výstavba štruktúry na vlastný účet ukončená v rámci jediného účtovného obdobia, má sa hodnota výstupu a zodpovedajúcej tvorby hrubého fixného kapitálu odhadnúť uplatnením čiastky z celkových nákladov výroby vynaložených počas príslušného obdobia na odhadovanú súčasnú základnú cenu. Ak nie je možné odhadnúť základnú cenu hotovej konštrukcie, musí byť ocenená podľa celkových výrobných nákladov. Ak sú všetky alebo časť pracovných nákladov poskytované zdarma, čo sa môže stať pri komunálnych výstavbách domácností, použije sa odhad nákladov platenej práce, ktorá by bola bývala zahrnutá do odhadovaných výrobných nákladov pri použití sadzieb mzdy pre podobné typy prác v okolí alebo v regióne.
- 3.53. Celkový výstup ostatného netrhového výrobcu (miestnej KAU) sa má oceniť v celkových výrobných nákladoch, t. j. je to suma:
- medzis potreby (P.2);
 - kompenzácie zamestnancom (D.1);
 - spotreby fixného kapitálu (K.1);
 - ostatných daní z výroby (D.29) po odpočítaní dotácií do výroby (D.39).

Ostatné dotácie do výroby majú byť odpočítané. Avšak je potrebné uvedomiť si, že ostatné dotácie do výroby pri iných netrhových výrobcach budú často v praxi chýbať, alebo sa budú týkať iba veľmi malých čiastok (pozri odsek 4.36).

Podľa dohovoru nie sú platby úrokov zahrnuté ako náklady netrhovej výroby (hoci by mohli byť považované v niektorých prípadoch za významné výrobné náklady, napr. v prípade korporácií – bytových podnikov). Náklady ostatnej netrhovej výroby taktiež nezahŕňajú začlenenie najomnej hodnoty nerezidenčných budov vlastnených a využívaných v inej netrhovej výrobe.

- 3.54. Celkový výstup inštitucionálnej jednotky je sumou celkového výstupu miestnych KAU tvoriacich túto jednotku. Toto platí taktiež pre inštitucionálne jednotky, ktoré sú ostatnými netrhovými výrobcami.
- 3.55. V prípade chýbania sekundárneho trhového výstupu ostatných netrhových výrobcov (miestnych KAU) sa má ostatný netrhový výstup oceňovať vo výrobných nákladoch. V prípade sekundárneho trhového výstupu ostatných netrhových výrobcov sa má ostatný netrhový výstup oceňovať ako reziduálna (zvyšková) položka, t. j. ako rozdiel medzi celkovými nákladmi výroby ostatných netrhových výrobcov po odpočítaní príjmov z trhového výstupu.
- 3.56. V zásade sa má trhový výstup ostatných netrhových výrobcov oceňovať v základných cenách. Avšak aj keď môžu mať ostatné netrhové miestne KAU potvrdenia o predaji, ich celkový výstup pokrývajúci tak ich trhový ako aj ostatný netrhový výstup (a potenciálne aj výstup pre vlastné konečné použitie) je stále oceňovaný podľa výrobných nákladov. Hodnota jej trhového výstupu je daná potvrdeniami a predaji trhových výrobkov, hodnotu ich ostatného netrhového výstupu získaného reziduálne ako rozdiel na jednej strane medzi hodnotami celkového výstupu a na strane druhej trhového výstupu a výstupu pre vlastné konečné použitie. Hodnota ich potvrdení z predaja ostatných netrhových tovarov alebo služieb v cenách, ktoré nie sú ekonomicky významné zostáva súčasťou hodnoty jej ostatného netrhového výstupu.
- 3.57. Pre určité špecifické typy výstupov je čas zaznamenávania a oceňovania výstupu predmetom nasledujúcich ujasnení a výnimiek uvedených podľa poradia oddielov CPA.
- 3.58. A. Výrobky poľnohospodárstva, poľovníctva a lesníctva;
B. Ryby

Výstup poľnohospodárskych výrobkov má byť zaznamenávaný tak, ako sú tieto výrobky priebežne produkované počas celého obdobia výroby (a nie jednoducho len vtedy, keď sa zberá úroda alebo keď sa porážajú zvieratá).

Rastúce plodiny, stojaca gulatina a zásoby rýb alebo zvierat chované pre stravovacie účely sa majú považovať za zásoby nedokončenej výroby počas procesu, a previesť do zásob hotovej výroby, keď je proces ukončený.

- 3.59. D. Vyrobené výrobky;
F. Stavebné práce

Ak zmluva o predaji uzatvorená vopred v prípade výstavby budovy alebo inej konštrukcie presahuje niekoľko účtovných období, výstup vyprodukovaný v každom z nich sa považuje za predaný kupujúcemu na konci tohto obdobia: t. j. to znamená, že je v tvorbe hrubého fixného kapitálu kupujúceho a nie v rozpracovanej výrobe stavebného priemyslu. V skutočnosti je vyprodukovaný výstup považovaný za predaný kupujúcemu po etapách tak, ako posledne menovaný nadobúda právne vlastníctvo k výstupu. Ak si zmluva vyžaduje etapové platby, hodnota výstupu môže byť často odhadnutá približne podľa hodnoty etapových platieb realizovaných v každom období. V prípade neexistencie zmluvy o predaji sa však nedokončený výstup vyprodukovaný v každom období zaznamenáva ako rozpracovaná výroba.

- 3.60. G. Služby veľkoobchodu a maloobchodu; služby opráv motorových vozidiel, motocyklov a osobných a domácich tovarov

Výstup služieb veľkoobchodného a maloobchodného predaja sa meria obchodnými prirážkami pridávanými k tovarom, ktoré sa nakúpili za účelom ďalšieho predaja.

Pojem: Obchodná prirážka je rozdiel medzi skutočnou cenou platenou pri nákupe tovarov za účelom ďalšieho predaja a cenou, ktorú by musel zaplatiť distribútor, aby nahradil tovar v čase predaja, alebo iného naloženia s ním.

Podľa dohovoru nie sú zisky a straty z držby zahrnuté do obchodnej prirážky. Avšak v praxi nemusia zdroje údajov umožňovať oddelenie všetkých ziskov a strát z držby.

3.61. H. *Hotelové a reštauračné služby*

Hodnota výstupu služieb hotelov, reštaurácií a kaviarní zahŕňa hodnotu potravy, nápojov, atď. ktoré boli skonzumované.

3.62. I. *Služby prepravy, skladovania a komunikácie*

Výstup prepravných služieb je meraný hodnotou čiastok pohľadávok za prepravu tovarov alebo osôb. Preprava pre vlastné použitie v rámci miestnej KAU sa považuje za pridruženú aktivitu a nie je samostatne identifikovaná či zaznamenávaná.

Výstup služieb skladovania sa meria hodnotou dodatku k rozpracovanej výrobe, buď ako dodatočný výstup v zmysle prepravy v čase (napr. uskladnenie v mene inej miestnej KAU) alebo ako fyzická zmena (napr. v prípade zretia vína).

Výstup služieb cestovných kancelárií sa meria ako hodnota služieb účtovaných kancelárkami (poplatky alebo Komisie) a nie ako hodnota plných výdavkov realizovaných cestujúcimi – klientmi cestovnej kancelárie. Posledne menované môžu zahŕňať napr. aj poplatky za prepravu tretími stranami.

Výstup služieb tour operátorov sa meria plnými výdavkami realizovanými zo strany cestujúcich – klientov tour operátora.

Rozdiel medzi službami cestovnej kancelárie a službami tour operátora je ten, že služby cestovnej kancelárie sa rovnajú iba sprostredkovaniu v mene cestujúceho, zatiaľ čo služby tour operátora vytvárajú nový výrobok, t. j. je zorganizovaný výrobok (tour), pri ktorom ceny jednotlivých komponentov (cesta, ubytovanie a zábava) nie sú pre cestujúceho rozoznateľné ako také.

3.63. J. *Služby finančného sprostredkovania (toto zahŕňa poisťovacie služby a služby dôchodkového financovania)*

Výstup finančného sprostredkovania, za ktoré nie sú účtované žiadne explicitné poplatky, sa podľa dohovoru meria ako celkový príjem z majetku obdržaný jednotkami poskytujúcimi tieto služby po odpočítaní celkových platieb úrokov, s vylúčením hodnoty každého príjmu obdržaného z investícií vlastných prostriedkov (keďže takýto príjem nevzniká z finančného sprostredkovania), a v prípade sekundárnych poisťovacích aktivít finančného sprostredkovateľa, s vylúčením príjmu z investícií technických poisťovacích rezerv. Zisky a straty z držby majú byť ignorované pri meraní tohto výstupu, pretože v celom systéme nie sú zisky z držby zaznamenané na účte výroby ale na oddelenom účte (účet ostatných zmien v aktívach). Toto sa týka aj ziskov z držby devíz a cenných papierov u profesionálnych dealerov (hoci ich zisky z držby môžu byť vo všeobecnosti pozitívne a samotnými dealermi považované za časť ich bežného príjmu). Avšak obchodné prírážky na devízy a cenné papiere (t. j. všeobecné rozdiely medzi nákupnými cenami pre dealera a nákupnými cenami kupujúceho) sa majú do výstupu zahrnúť tak, ako pre veľkoobchodníkov a maloobchodníkov. Analogicky tu môžu taktiež nastať problémy s údajmi pri rozlišovaní takýchto obchodných prírážok od ziskov z držby; tieto je treba čo najlepšie prekonať.

Výstup služieb finančného sprostredkovania poskytovaného centrálnymi bankami sa má merať rovnako, ako služby poskytované ostatnými finančnými sprostredkovateľmi.

Aktivity požiivatateľov peňazí, ktorí požiivajú iba svoje vlastné prostriedky, sa nepovažujú za poskytovanie služieb.

Finanční sprostredkovatelia môžu taktiež poskytovať rôzne finančné služby a obchodné služby, za ktoré sa explicitne účtujú poplatky alebo Komisie (provízie). Danými prípadmi môže byť napr. zmenárenská činnosť a investičné poradenstvo, nákup nehmuteľností a daňové poradenstvo.

Výstup poisťovacích služieb (poplatok za službu) sa meria ako:

	Celkové skutočné predpísané poistné
plus	celkové dodatočné predpísané poistné (rovnajúce sa príjmu z investícií technických poisťovacích rezerv)
mínus	celkové splatné poistné nároky

mínus zmena v aktuárnych rezervách a rezervách pre ziskové poisťovanie (poistná matematika)

Zisky a straty z držby sa majú ignorovať pri meraní výstupu poisťovacích služieb; nemajú sa považovať za príjem z investícií technických poistných rezerv a nemajú sa taktiež chápať ako zmeny v aktuárnych rezervách a rezervách pre ziskové poisťovanie.

Treba si všimnúť, že technické poistné rezervy je možné investovať do sekundárnych aktivít poisťovacej spoločnosti napr. prenájom obydľí alebo kancelárií, v takomto prípade je čistý prevádzkový prebytok z týchto sekundárnych aktivít príjmom z investícií technických poistných rezerv.

Podobne sa výstup služieb dôchodkového financovania meria ako:

	Celkové skutočné príspevky na dôchodky
<i>plus</i>	celkové dodatočné príspevky (rovnajúce sa príjmu z technických rezerv penzijných fondov)
<i>mínus</i>	celkové splatné dávky
<i>mínus</i>	zmena v aktuárnych rezervách

3.64. K. Služby v oblasti nehnuteľností, prenájmu a obchodné služby

Výstup služieb obydľí obývaných vlastníckmi sa má oceňovať podľa odhadovanej hodnoty nájmu, ktorý by nájomník platil za rovnaké ubytovanie, berúc do úvahy faktory ako sú poloha, okolie, vybavenie, atď. ako aj veľkosť a kvalitu samotného obydľia. Pri garážach umiestnených oddelene od obydľia, ktoré sú vlastníkom používané na spotrebné účely v spojitosti s používaním obydľia, sa má použiť podobný vstup. Žiaden vstup sa nemá vykonať pri garážach používaných ich súkromnými vlastníckmi iba na účely parkovania blízko miesta výkonu práce. Nájomná hodnota obydľí užívaných vlastníckmi v zahraničí, t. j. letné byty, sa nemá zaznamenávať ako súčasť domácej výroby, ale ako dovoz služieb a zodpovedajúci čistý prevádzkový prebytok zaznamenávaný ako primárny príjem získaný zo zvyšku sveta. V prípade obydľí užívaných vlastníckmi — nerezidentmi sa majú realizovať analogické záznamy. V prípade bytov užívaných systémom time-sharingu (rôzne obdobia, rôzni užívatelia) sa má zaznamenávať iba príslušná časť účtovanej služby.

Výstup služieb v oblasti nehnuteľností pre nerezidenčné budovy sa meria hodnotou splatného nájomného.

Výstup služieb operatívneho leasingu (prenájom strojného zariadenia, vybavenia, atď.) sa meria hodnotou nájomného, ktoré nájomca platí prenajímateľovi. Toto je jasne odlišené od finančného leasingu, ktorý je metódou financovania získania fixných aktivít, t. j. formou pôžičky od prenajímateľa nájomcovi. V prípade finančného leasingu pozostáva nájomne (hlavne) zo splátok a platieb úrokov, a hodnota služieb je veľmi malá v porovnaní s celkovým plateným nájomným (pozri prílohu II „Leasing a splátkový predaj predmetom dlhodobej spotreby“).

Tam, kde je to možné, má sa rozlišovať samostatná miestna KAU pre výskum a vývoj (R&D). Ak toto nie je možné, všetky významné aktivity R&D (v porovnaní s hlavnou aktivitou) majú byť zaznamenané ako sekundárna aktivita miestnej KAU.

Služby výstupu výskumu a vývoja sa merajú takto:

- R&D špecializovaných komerčných výskumných laboratórií alebo ústavov sa meria príjmami z predaja, zmlúv, provízií, poplatkov atď. zvyčajným spôsobom;
- výstup R&D pre použitie v rámci toho istého podniku má byť v zásade ocenený na základe odhadovaných základných cien, ktoré by boli zaplatené, ak by sa výskum a vývoj subkontrahoval komerčne (mimo podniku). Avšak v praxi je pravdepodobné, že sa ocení na základe celkových výrobných nákladov.
- R&D vládnych jednotiek, univerzít, neziskových výskumných ústavov atď. sa zvyčajne považuje za netrhovú výrobu a je teda ocenený na základe nákladov výroby. Výnosy z predaja výskumu a vývoja ostatných netrhových výrobcov sa majú zaznamenávať ako trhový výstup zo sekundárnych aktivít.

Výdavky na výskum a vývoj majú byť odlišené od výdavkov na všeobecné vzdelávanie a odborné vzdelávanie. Výdavky na výskum a vývoj nezahŕňajú náklady na vývoj softvéru ako hlavnej sekundárnej aktivity. Avšak ich odraz v účtovníctve je takmer rovnaký; jediným rozdielom je to, že software sa považuje za vyprodukované nehmotné aktívum a nie je patentovaný.

3.65. L. *Služby verejnej správy a obrany, služby povinného sociálneho zabezpečenia*

Služby verejnej správy, obrany a služby povinného sociálneho zabezpečenia sú vždy poskytované ako ostatné netrhové služby a podľa toho majú byť aj oceňované.

3.66. M. *Služby vzdelávania;*
N. *Zdravotnícke a sociálne služby*

Pre služby vzdelávania a zdravotnícke služby môže byť často nevyhnutné vymedziť jasné hranice medzi trhovými a ostatnými netrhovými výrobcami a medzi ich trhovým a ostatným netrhovým výstupom. Napríklad, pri niektorých typoch vzdelávania a lekárskej starostlivosti je možné uvaliť nominálne poplatky zo strany vládnych inštitúcií (alebo iných inštitúcií vďaka špecifickým dotáciám), ale pri iných typoch vzdelávania a lekárskej starostlivosti sa môžu účtovať komerčné sadzby. Ďalším bežným príkladom je, že ten istý typ služby (napr. vyššie školstvo) je na jednej strane poskytované štátom (alebo jeho prostredníkom) a na druhej strane komerčnými inštitúciami. Preto tu existujú veľké rozdiely medzi účtovanými cenami a kvalitou služieb.

Vzdelávanie a zdravotnícke služby nezahŕňajú aktivity výskumu a vývoja; zdravotnícke služby nezahŕňajú vzdelávanie v sektore zdravotníctva, napr. vo fakultných nemocniciach.

3.67. O. *Ostatné spoločenské, sociálne a personálne služby*

Výroba kníh, záznamov, filmov, softvéru, kaziet, diskov, atď. je dvoj etapový proces a podľa toho sa meria:

1. výstup výroby originálov (nehmotné fixné aktívum) je meraný cenou zaplatenou v prípade predaja, alebo ak k predaju nedochádza, základnou cenou platenou za podobné originály, výrobnými nákladmi alebo diskontovanou cenou budúcich výnosov očakávaných v prípade jeho použitia vo výrobe;
2. vlastník tohto aktíva ho môže použiť priamo alebo na výrobu kópií v následných obdobiach. Ak poskytol vlastníku licenciu ostatným výrobcam na využitie originálu vo výrobe, poplatky, provízie, licenčné poplatky atď., ktoré obdrží z licencií, sa stávajú jeho výstupom z jeho služieb. Avšak predaj nehmotného aktíva je negatívnou tvorbou fixného kapitálu.

3.68. P. *Súkromné domácnosti s plateným osobami*

Výstup služieb domácností produkovaných zamestnaným plateným personálom je podľa dohovoru oceňovaný kompenzáciou platených zamestnancov; toto zahŕňa akýkoľvek kompenzáciu v naturáliách, ako je strava alebo ubytovanie.

MEDZISPOTREBA (P.2)

3.69. *Pojem:* Medzispotreba pozostáva z hodnoty tovarov a služieb spotrebovaných ako vstupy v procese výroby, s vyňatím fixných aktív, ktorých spotreba sa zaznamenáva ako spotreba fixného kapitálu. Tovary a služby môžu byť buď transformované alebo priamo využité vo výrobnom procese.

3.70. Medzispotreba zahŕňa nasledovné hraničné prípady:

- a) hodnota všetkých tovarov alebo služieb použitých ako vstupy do pridružených aktivít. Bežnými príkladmi sú nákup, predaj, marketing, účtovníctvo, spracovanie údajov, preprava, skladovanie, údržba, bezpečnosť, atď. Tieto tovary a služby nie sú rozlíšené od tovarov a služieb spotrebovaných hlavnou (alebo sekundárnou) aktivitou miestnej KAU;

- b) hodnota tovarov a služieb, ktoré sú obdržané od inej miestnej KAU v rámci tej istej inštitucionálnej jednotky iba vtedy, ak spĺňajú všeobecnú definíciu v odseku 3.69;
- c) náklady využívania prenajatých fixných aktív, napr. operatívny leasing strojov alebo automobilov;
- d) predplatné, príspevky alebo poplatky platené združeniam neziskových organizácií;
- e) položky nepovažované za tvorbu hrubého kapitálu:
 - 1. malé nástroje, ktoré sú lacné a používajú sa na relatívne jednoduché operácie, ako sú píly, kladivá, skrutkovače, a ostatné ručné nástroje; malé zariadenia, ako sú vreckové kalkulačky. Podľa dohovoru v ESÚ sa všetky výdavky na takéto predmety dlhodobej spotreby, ktoré nepresahujú hodnotu 500 ECU za jednu položku (v cenách roku 1995) alebo za celkové kúpené množstvo (ak sa nakupuje v celkoch), zaznamenávajú ako medzis potreba;
 - 2. bežná a pravidelná údržba a oprava fixných aktív využívaných vo výrobe;
 - 3. vojenské zbrane ničenia alebo vybavenie potrebné na ich dodanie (avšak nie ľahké zbrane alebo ozbrojené vozidlá získané políciou alebo bezpečnostnými silami, ktoré sa považujú za tvorbu hrubého fixného kapitálu);
 - 4. služby výskumu a vývoja, odborné vzdelávanie personálu, výskum trhu a podobné aktivity, nakúpené od externej organizácie alebo poskytované samostatnou miestnou KAU v rámci tej istej inštitucionálnej jednotky;
- f) platby za použitie nehmotných nevyprodukovaných aktív, ako sú patentované aktíva, obchodné značky, atď. (s vyňatím platieb za nákup takýchto majetkových práv: tieto sú považované za získanie nehmotných nevyprodukovaných aktív);
- g) výdavky zamestnancov preplácané zamestnávateľom, pri položkách nevyhnutných pre výrobu zamestnávateľa, ako sú zmluvné záväzky na nákup nástrojov alebo bezpečnostných doplnkov na vlastný účet;
- h) výdavky zamestnávateľov, ktoré sú k ich vlastnému prospechu ako aj k prospechu ich zamestnancov, pretože sú nevyhnutné pre zamestnávateľovu výrobu. Danými prípadmi sú:
 - 1. preplácanie cestovného, odlučného, a nákladov na zábavu pre zamestnancov tam, kde tieto náklady boli vynaložené v priebehu plnenia pracovných povinností;
 - 2. poskytnutie komfortu vybavenia na pracovisku;(podrobnejší zoznam je uvedený v odseku o kompenzáciách zamestnancom (D.1));
- i) poplatky neživotného poistenia platené miestnymi KAU (pozri tiež prílohu III „Poistenie“): aby sa zaznamenali iba poplatky za službu ako medzis potreba, má byť zaplatené poistné diskontované napr. zaplatené nároky z poistného a čistá zmena aktuárnych rezerv. Posledne menované môže byť pridelené miestnym KAU ako časť zo zaplateného poistného;
- j) iba za hospodárstvo celkom: všetky služby finančného sprostredkovania nepriamo merané (Fisim) a poskytované rezidenčnými výrobcami.

3.71. Medzis potreba nezahŕňa:

- a) položky považované za tvorbu hrubého fixného kapitálu, ako sú:
 - 1. cennosti;
 - 2. objavenie nerastných surovín;
 - 3. významné zlepšenia, ktoré idú výrazne nad rámec toho, čo sa požaduje na jednoduché udržanie aktív v prevádzkyschopnom stave, napr. renovácia, rekonštrukcia alebo zväčšenie;
 - 4. software nakupovaný alebo produkovaný na vlastný účet;
- b) výdavky zamestnávateľov považované za mzdy a platy v naturáliách (pozri odsek 4.05);
- c) pri trhovom výrobcovi alebo výrobcovi na vlastný účet, využitie kolektívnych služieb poskytovaných vládnyimi jednotkami (považovanými za výdavok kolektívnej spotreby štátu);

- d) tovary alebo služby produkované a spotrebované v rámci rovnakého účtovného obdobia a v rámci tej istej miestnej KAU (taktiež nie sú zaznamenávané ako výstup);
- e) platby za štátne licencie a poplatky, ktoré sú považované za dane z výroby (pozri odseky 4.79 až 4.80.).

ČAS ZAZNAMENÁVANIA A OCEŇOVANIA MEDZISPOTREBY

- 3.72. Výrobky používané na medzispotrebu sa majú zaznamenávať a oceňovať v čase, v ktorom vstupujú do výrobného procesu. Majú sa oceňovať v nákupných cenách podobných tovarov alebo služieb v tomto čase.
- 3.73. V praxi zvyčajne výrobné jednotky nezaznamenávajú skutočné použitie tovarov vo výrobe priamo. Zaznamenávajú nákupy určené na použitie ako vstupy a zmeny vo výške zásob týchto tovarov. Medzispotreba sa má preto odhadovať odčítaním zmien v zásobách od nákupov vstupov (pozri odseky 3.120 až 3.124 pre správne oceňovanie posledne menovaného).

KONEČNÁ SPOTREBA (P.3, P.4)

- 3.74. Používajú sa dva koncepty konečnej spotreby:

- a) výdavky konečnej spotreby (P.3);
- b) skutočná konečná spotreba (P.4)

Výdavky konečnej spotreby sú konceptom, ktorý sa odvoláva na výdavky sektora na spotrebu tovarov a služieb. Naproti tomu skutočná konečná spotreba sa odvoláva na získanie tovarov alebo služieb. Rozdiel medzi týmito konceptmi spočíva v spôsobe, akým hodnotia tovary a služby financované vládou alebo NISD, avšak dodávané domácnostiam ako sociálne transfery v naturáliách.

VÝDAVKY KONEČNEJ SPOTREBY (P.3)

- 3.75. *Pojem:* Výdavky konečnej spotreby pozostávajú z výdavkov vynaložených rezidenčnými inštitucionálnymi jednotkami na tovary alebo služby, ktoré sú použité pre priame uspokojenie jednotlivých potrieb alebo nutností alebo kolektívnych potrieb členov spoločensva. Výdavky konečnej spotreby sa môžu uskutočniť na domácom území alebo v zahraničí.
- 3.76. Výdavky domácností na konečnú spotrebu zahŕňajú nasledovné hraničné prípady:
- a) služby obydľí užívaných vlastníckmi;
 - b) príjem v naturáliách, ako je:
 - 1. tovary alebo služby obdržané zamestnancami ako príjem v naturáliách;
 - 2. tovary alebo služby vyprodukované ako výstupy nezaregistrovaných podnikov vlastnených domácnosťami, ktoré sú ponechané na spotrebu pre členov domácnosti. Danými prípadmi sú potraviny a iné poľnohospodárske tovary, ubytovacie služby poskytované užívateľmi – vlastníckmi a služby domácností produkované zamestnaním plateného personálu (sluhovia, kuchári, záhradníci, šoféri, atď.);
 - c) položky nepovažované za medzispotrebu, ako sú:
 - 1. materiály pre malé opravy a interiérové dekorácie obydľí bežne vykonávané nájomníkmi ako aj vlastníckmi;
 - 2. materiály na opravu a údržbu predmetov dlhodobej spotreby, vrátane automobilov;
 - d) položky nepovažované za tvorbu kapitálu, najmä predmety dlhodobej spotreby, ktoré aj naďalej vykonávajú svoju funkciu počas niekoľkých účtovných období; toto zahŕňa transfer vlastníctva niektorých predmetov dlhodobej spotreby z podniku na domácnosť (pozri transakcie s existujúcimi tovarmi, odsek 3.148);
 - e) priamo účtované finančné služby;
 - f) poisťovacie služby podľa čiastky implicitného poplatku za službu (pozri odsek 3.63);

- g) služby dôchodkového financovania podľa čiastky implicitného poplatku za službu (pozri odsek 3.63);
- h) platby domácností za licencie, povolenia atď., ktoré sú považované za nákupy služieb (pozri odseky 4.79 a 4.80);
- i) nákup výstupu za ekonomicky nevýznamné ceny, napr. poplatky za vstupné do múzea (pozri odsek 3.45).

3.77. Výdavky domácností na konečnú spotrebu nezahŕňajú:

- a) sociálne transfery v naturáliách, ako sú výdavky najprv vynaložené domácnosťami avšak následne preplatené v rámci sociálneho zabezpečenia, napr. niektoré výdavky na zdravotníctvo;
- b) položky považované za medzispotrebu alebo tvorbu hrubého fixného kapitálu, ako sú:
 - 1. výdavky domácností vlastniacich nezaregistrované podniky, ak sú tieto výdavky vynaložené na účely podnikania, napr. na predmety dlhodobej spotreby, ako sú motorové vozidlá, nábytok, elektrické vybavenie (tvorba hrubého fixného kapitálu), a tiež na predmety krátkodobej (okamžitej) spotreby ako je palivo (medzispotreba);
 - 2. výdavky, ktoré vynaloží vlastník — užívateľ na dekoráciu, údržbu a opravu obydlia, ktorá nie je bežne vykonávaná nájomníkom (považované za medzispotrebu pri poskytovaní ubytovacích služieb);
 - 3. nákup obydli (považované za tvorbu hrubého fixného kapitálu);
 - 4. výdavky na cennosti (považované za tvorbu hrubého fixného kapitálu);
- c) položky považované za získanie nevyprodukovaných aktív, najmä nákup pôdy;
- d) všetky tie platby domácností, ktoré sa majú považovať za dane, ako sú poplatky za vlastné autá, lode alebo lietadlá a tiež povolenia na lov, strelbu alebo rybolov (pozri odseky 4.79. až 4.80.);
- e) predplatné, príspevky a poplatky platené domácnosťami pre NISD, ako sú odbory, profesné združenia, spotrebiteľské združenia, cirkvi a spoločenské, kultúrne, rekreačné a športové kluby;
- f) dobrovoľné transfery domácností v hotovosti alebo v naturáliách pre organizácie dobročinnosti, úľavy a pomoci.

3.78. Výdavky konečnej spotreby NISD zahŕňajú dve oddelené kategórie:

- a) hodnota tovarov a služieb produkovaných NISD, iné ako tvorba kapitálu na vlastný účet a iné ako výdavky realizované domácnosťami a ostatnými jednotkami;
- b) výdavky NISD na tovary alebo služby produkované trhovými výrobcami, ktoré sú dodávané bez transformácie domácnostiam na ich spotrebu ako sociálne transfery v naturáliách.

3.79. Výdavky konečnej spotreby vlády zahŕňajú dve kategórie výdavkov podobných výdavkom NISD:

- a) hodnota tovarov a služieb produkovaných vládou všeobecne, iné ako tvorba kapitálu na vlastný účet;
- b) výdavky vlády všeobecne na tovary alebo služby produkované trhovými výrobcami, ktoré sú dodávané bez transformácie domácnostiam na ich spotrebu ako sociálne transfery v naturáliách. Toto znamená, že vláda všeobecne iba platí za tovary a služby, ktoré predávajúci poskytujú domácnostiam.

3.80. Korporácie nevynakladajú výdavky konečnej spotreby. Ich nákupy rovnakého druhu tovarov alebo služieb, ako sú používané domácnosťami na konečnú spotrebu, sú buď používané na medzispotrebu alebo poskytované zamestnancom ako kompenzácie v naturáliách, t. j. vstupujú tu ako výdavky domácností na konečnú spotrebu. Dokonca aj tam, kde korporácie, napríklad prostredníctvom reklamy, financujú individuálnu spotrebu, je tento výdavok považovaný za priebežný.

SKUTOČNÁ KONEČNÁ SPOTREBA (P.4)

3.81. *Pojem:* Skutočná konečná spotreba pozostáva z tovarov alebo služieb, ktoré sú získané rezidenčnými inštitucionálnymi jednotkami pre priame uspokojenie ľudských potrieb, či už individuálnych alebo kolektívnych.

- 3.82. *Pojem:* Tovary a služby na individuálnu spotrebu („individuálne tovary a služby“) sú získavané domácnosťami a používané na uspokojenie potrieb a túžob členov tejto domácnosti. Individuálne tovary a služby majú nasledovné charakteristiky:
- musí byť možné zachytiť a zaznamenať získavanie tovarov a služieb individuálnou domácnosťou alebo jej členmi, a taktiež čas, kedy k nemu došlo;
 - domácnosť musí súhlasiť so získaním tovaru alebo služby a podniknúť všetky nevyhnutné kroky na jeho uskutočnenie, napríklad návštevou školy alebo kliniky;
 - tovar alebo služba musí byť taký, aby jeho získanie jednou domácnosťou alebo osobou, prípadne malou obmedzenou skupinou osôb, vylučovalo jeho získanie inými domácnosťami alebo osobami.
- 3.83. *Pojem:* Služby kolektívnej spotreby („kolektívne služby“) sú poskytované súčasne všetkým členom spoločenstva alebo všetkým členom danej časti spoločenstva, ako sú domácnosti žijúce v konkrétnom regióne. Kolektívne služby majú nasledovné charakteristiky:
- je možné poskytovať ich súčasne každému členovi spoločenstva alebo konkrétnym častiam spoločenstva, akým je konkrétny región alebo lokalita;
 - využitie takýchto služieb je zvyčajne pasívne a nevyžaduje si výslovný súhlas alebo aktívnu účasť všetkým dotknutých jednotlivcov;
 - poskytovanie kolektívnej služby jednému jednotlivcovi neznižuje množstvo dostupné pre ostatných v tom istom spoločenstve alebo v tej istej časti spoločenstva. Nejestvuje tu rivalita pri jej získavaní.
- 3.84. Všetky výdavky konečnej spotreby domácností sú individuálne. Podľa dohovoru sú všetky tovary a služby poskytované NISD považované za individuálne.
- 3.85. Pri tovaroch a službách poskytovaných vládami jednotkami je hranica medzi individuálnymi a kolektívnymi tovarmi a službami stanovená na základe Klasifikácie funkcií vlády (Cofog).

Podľa dohovoru sú všetky vládne výdavky konečnej spotreby pod každou z nasledovných položiek považované za výdavky na služby individuálnej spotreby, s výnimkou výdavkov na všeobecnú správu, riadenie, výskum, atď. v každej kategórii:

- 04 Školstvo;
- 05 Zdravotníctvo;
- 06 Sociálne zabezpečenie a sociálna starostlivosť;
- 08.01 Šport a rekreácia;
- 08.02 Kultúra.

Okrem toho sa majú výdavky pod nasledovnými položkami taktiež považovať za individuálne, ak sú významné:

- 07.11 (časť) zabezpečenia bývania;
- 07.31 (časť) zberu odpadu domácností;
- 12.12 (časť) prevádzkovania systému dopravy.

Výdavky kolektívnej spotreby sú zostatkom výdavkov konečnej spotreby vlády. Pozostávajú najmä zo:

- správy a riadenia spoločnosti;
- zabezpečenia bezpečnosti a obrany;
- udržiavania práva a poriadku, legislatívy a riadenia;
- zabezpečenia zdravia verejnosti;
- ochrany životného prostredia;
- výskumu a vývoja;
- infraštruktúry a hospodárskeho rozvoja.

3.86. Vzťahy medzi rôznymi využívanými konceptmi možno znázorniť v tabuľke:

	Sektor vynakladajúci výdavky			Akvizície celkom
	Vláda	NISD	Domácnosti	
Individuálna spotreba	X (= sociálne transfery v naturáliách)	X (= sociálne transfery v naturáliách)	X	Skutočná konečná individuálna spotreba domácností
Kolektívna spotreba	X	0	0	Skutočná kolektívna konečná spotreba vlády
Celkom	Výdavky konečnej spotreby vlády	Výdavky konečnej spotreby NISD	Výdavky konečnej spotreby domácností	Skutočná konečná spotreba = celkový výdavky konečnej spotreby

3.87. Výdavky konečnej spotreby NISD sú podľa dohovoru všetky individuálne. Následkom toho sa skutočná konečná spotreba rovná sume skutočnej konečnej spotreby domácností a skutočnej konečnej spotreby vlády všeobecne.

3.88. Podľa dohovoru sa nevedú žiadne sociálne transfery v naturáliách so zvyškom sveta (hoci tu sú takéto transfery v peňažnom vyjadrení). Následkom toho sa celková konečná spotreba rovná výdavkom celkovej konečnej spotreby.

ČAS ZAZNAMENANIA A OCENENIA VÝDAVKOV KONEČNEJ SPOTREBY

3.89. Ako bolo vysvetlené v kapitole 1, tovary a služby majú byť vo všeobecnosti zaznamenané vtedy, keď sa vytvoria pohľadávky, to jest vtedy, keď nákupca vstupuje do záväzku voči predajcovi. To znamená, že výdavok na tovar sa má zaznamenať v čase zmeny vlastníctva; výdavok na službu sa zaznamenáva vtedy, keď sa ukončí dodávka služby.

3.90. Výdavok na tovar získaný v systéme predaja na splátky alebo podľa podobnej úverovej dohody (a tiež v rámci finančného leasingu) sa má zaznamenať v čase dodávky tovaru, a to aj keď nenastáva v tomto čase žiadna právna zmena vlastníctva.

3.91. Spotreba na vlastný účet sa má zaznamenať vtedy, keď sa vyprodukuje výstup ponechaný na vlastnú konečnú spotrebu.

3.92. Výdavky konečnej spotreby domácností sa zaznamenávajú v nákupných cenách. Toto je cena, ktorú kupujúci v skutočnosti platí za výrobky v čase nákupu. Podrobnejšiu definíciu je možné nájsť v odseku 3.06.

3.93. Tovary a služby dodané ako kompenzácia zamestnancov v naturáliách sú oceňované v základných cenách, keď sú vyprodukované zamestnávateľom, a to v nákupných cenách zamestnávateľa pri ich kúpe zamestnávateľom.

3.94. Tovary a služby ponechané pre vlastnú spotrebu sú oceňované v základných cenách.

3.95. Výdavky vlády všeobecne na konečnú spotrebu alebo výdavky NISD na výrobky nimi vyprodukované sa zaznamenávajú v čase výroby, ktorý je taktiež časom dodania týchto služieb zo strany vlády alebo NISD. Pri výdavkoch konečnej spotreby tovarov a služieb dodaných prostredníctvom trhových výrobcov je časom zaznamenania čas dodávky.

3.96. Výdavky vlády všeobecne na konečnú spotrebu alebo výdavky NISD sa rovnajú sume ich výstupu, plus výdavky na tovary dodané domácnostiam cez trhových výrobcov (t. j. sociálne transfery v naturáliách), s odpočítaním platieb iných jednotiek a odpočítaním tvorby kapitálu na vlastný účet.

ČAS ZAZNAMENANIA A OCENENIA SKUTOČNEJ KONEČNEJ SPOTREBY

3.97. Tovary a služby sú získané inštitucionálnymi jednotkami vtedy, keď sa tieto stávajú novými majiteľmi tovarov, alebo keď sa pre nich ukončí dodávka tovarov alebo služieb.

3.98. Akvizície (skutočná konečná spotreba) sa oceňujú v nákupných cenách za jednotky, ktoré tvoria výdavky.

Transfery v naturáliách okrem sociálnych transferov v naturáliách od vlády a NISD sa považujú za hotovostné transfery. Podľa toho teda sa teda hodnoty tovarov alebo služieb skutočne zaznamenávajú ako výdavky inštitucionálnych jednotiek alebo sektorov, ktoré ich získavajú.

3.99. Hodnoty dvoch agregátov výdavkov konečnej spotreby a skutočnej konečnej spotreby sú rovnaké. Tovary a služby získané rezidenčnými domácnosťami prostredníctvom sociálnych transferov v naturáliách sú teda oceňované v tých istých cenách, za ktoré boli oceňované v agregátoch výdavkov.

TVORBA HRUBÉHO KAPITÁLU (P.5)

3.100. Tvorba hrubého kapitálu pozostáva z :

- a) tvorby hrubého fixného kapitálu (P.51);
- b) zmien v zásobách (P.52);
- c) akvizícií po odpočítaní odpredaja cenností (P.53).

3.101. Tvorba hrubého kapitálu znamená hrubú čiastku spotreby fixného kapitálu. K čistej tvorbe kapitálu sa dostaneme odpočítaním spotreby fixného kapitálu od tvorby hrubého kapitálu.

TVORBA HRUBÉHO FIXNÉHO KAPITÁLU (P.51)

3.102. *Pojem:* Tvorba hrubého fixného kapitálu (P.51) pozostáva z akvizícií rezidenčných výrobcov po odpočítaní odpredaja fixných aktív počas daného obdobia, a pripočítaní určitých dodatkov k hodnotám nevyprodukovaných aktív realizovaných výrobnou aktivitou výrobcu alebo inštitucionálnej jednotky. Fixné aktíva sú hmotné alebo nehmotné aktíva vyprodukované ako výstupy z výrobných procesov, ktoré sú opakovane alebo priebežne používané vo výrobnom procese po dobu dlhšiu ako jeden rok.

3.103. Tvorba hrubého fixného kapitálu pozostáva tak z kladných ako aj záporných hodnôt:

- a) kladné hodnoty:
 1. nové alebo existujúce nakúpené fixné aktíva;
 2. fixné aktíva vyprodukované a ponechané pre vlastné použitie výrobcu (vrátane výroby na vlastný účet alebo fixných aktív neukončených alebo nezrelých);
 3. nové alebo existujúce fixné aktíva získané barom;
 4. nové alebo existujúce fixné aktíva obdržané ako kapitálové transfery v naturáliách;
 5. nové alebo existujúce fixné aktíva získané užívateľom v rámci finančného leasingu;
 6. významné zdokonalenia fixných aktív a existujúcich historických pamiatok;
 7. prirodzený rast takých prírodných aktív, ktoré prinášajú opakovane plody;
- b) záporné hodnoty, t. j. odpredaj fixných aktív zaznamenaný ako negatívne akvizície:
 1. predané existujúce fixné aktíva;
 2. existujúce fixné aktíva vymenené v rámci bartra;
 3. existujúce fixné aktíva vymenené v rámci kapitálových transferov v naturáliách.

3.104. Komponenty odpredaja fixných aktív nezahŕňajú:

- a) spotrebu fixného kapitálu (ktorá zahŕňa predvídané bežné náhodné poškodenie);
- b) výnimočné straty, ako sú straty kvôli suchu alebo iným prírodným katastrofám (zaznamenané ako iná zmena v objeme aktív).

3.105. je možné odlišovať nasledovné typy tvorby hrubého fixného kapitálu:

- a) akvizície hmotných fixných aktív po odpočítaní odpredajov:
 1. obydlia;
 2. iné budovy a stavby;
 3. stroje a zariadenia;
 4. a kultivované aktíva, napr. stromy a dobytok;

- b) akvizície nehmotných fixných aktív po odpočítaní odpredajov:
 - 1. prieskum nerastov;
 - 2. počítačový software;
 - 3. originály zábavných, literárnych alebo umeleckých diel;
 - 4. ostatné nehmotné fixné aktíva;
- c) významné zdokonalenia hmotných nevyprodukovaných aktív, najmä tých, ktoré sa týkajú pôdy (hoci akvizícia nevyprodukovaných aktív nie je zahrnutá);
- d) náklady spojené s prevodom vlastníctva nevyprodukovaných aktív, ako sú pôda a patentované aktíva (hoci akvizícia samotných týchto aktív nie je zahrnutá).

3.106. Významné zlepšenia pôdy zahŕňajú:

- a) získanie pôdy z mora stavbou násypov, morských hrádzí alebo priehrad za týmto účelom;
- b) výrub lesov, vyčistenie od skál tak, aby pôda mohla po prvý krát byť použitá na výrobu;
- c) odvodnenie močarísk alebo zavlažovanie púští konštrukciou hrádzí, priekop alebo zavlažovacích kanálov;
- d) prevencia proti záplavám alebo erózii z mora alebo riek stavbou vlnolamov, morských hrádzí alebo povodňových bariér.

Tieto aktivity môžu viesť k vytvoreniu významných nových stavieb, ako sú morské hrádze, povodňové bariéry a priehrady, avšak tieto nie sú samé o sebe používané priamo na výrobu iných tovarov alebo služieb takým spôsobom, ako väčšina ostatných stavieb. Ich výstavba sa realizuje na to, aby sa získala lepšia pôda a je to práve pôda ako nevyprodukované aktívum, ktoré je potrebné na ďalšiu výrobu. Napríklad priehrada vybudovaná na výrobu elektriny slúži účelu odlišnému od priehrady určenej na zadržanie postupu mora. Iba budova druhého typu priehrady má byť klasifikovaná ako zlepšenie pôdy.

3.107. Tvorba hrubého fixného kapitálu zahŕňa aj hraničné prípady ako:

- a) akvizície obytných lodí, vlečných člnov, mobilných domovov a karavanov používaných ako obydľia domácností, a akékoľvek s nimi spojené stavby ako sú garáže;
- b) stavby a zariadenia používané armádou (podobné tým, ktoré využívajú civilní výrobcovia), ako sú letiskové plochy, doky, cesty a nemocnice;
- c) ľahké zbrane a ozbrojené vozidlá používané nevojenskými jednotkami;
- d) zmeny v stáde dobytká využívaného rok za rokom, ako je chovný dobytok, dojnice, ovce chované na vlnu a ťažné zvieratá;
- e) zmeny v stave porastov (stromov) kultivovaných rok za rokom, ako sú ovocné stromy, vínná réva, gumovníky, palmy, atď.;
- f) zdokonalenia existujúcich fixných aktív, ktoré idú nad rámec požiadaviek opráv bežnej údržby;
- g) akvizícia fixných aktív finančným leasingom.

3.108. Tvorba hrubého fixného kapitálu nezahŕňa:

- a) transakcie zahrnuté do medzispotreby, ako:
 - 1. nákup malých nástrojov pre výrobné účely (pozri odsek 3.70 písm. e));
 - 2. bežná údržba a oprava;
 - 3. nákup vojenských zbraní a ich podporných systémov;
 - 4. nákup fixných aktív, ktoré sa majú použiť v rámci zmluvy o operačnom leasingu (pozri taktiež dodatok II „Leasing a splátkový predaj tovarov dlhodobej spotreby“);
- b) transakcie zaznamenané ako zmeny v zásobách:
 - 1. zvieratá chované na porážku, vrátane hydiny;
 - 2. stromy pestované na rezivo (rozpracované);

- c) stroje a zariadenia získané domácnosťami na účely konečnej spotreby (výdavky konečnej spotreby);
 - d) zisky a straty z držby fixných aktív (ostatné zmeny v aktívach);
 - e) straty fixných aktív v dôsledku katastrof (ostatné zmeny v aktívach), napr. zničenie kultivovaných aktív a stáda dobytku vypuknutím choroby (a bežne nepokrytých poistením) alebo škody v dôsledku abnormálnych záplav, škody z vetra a lesných požiarov (pozri kapitolu 6).
- 3.109. Tvorba hrubého fixného kapitálu vo forme zlepšení (zdokonalení) existujúcich fixných aktív sa má klasifikovať spolu s akvizíciami nových fixných aktív rovnakého druhu.
- 3.110. Nehmotné fixné aktíva bežne pozostávajú z nových informácií, špecializovaných vedomostí, atď. a obsahujú:
- a) prieskum nerastov obsahujúci náklady samotného testovacieho vrtu alebo iných výskumov, prepravné náklady, atď.;
 - b) počítačový software a veľké databázy, ktoré sa majú použiť vo výrobe po dobu dlhšiu ako jeden rok;
 - c) literárne a umelecké originály rukopisov, prekladov, modelov, filmov, zvukových záznamov, atď.
- 3.111. Pri fixných aktívach aj pri nevyprodukovaných nefinančných aktívach pozostávajú náklady prevodu vlastníctva vynaložené ich novým vlastníkom z:
- a) poplatkov zaplatených pri prijímaní dodávky aktíva (nové alebo existujúceho) v požadovanom mieste a čase, ako sú prepravné poplatky, poplatky za zavedenie, poplatky za kompletizáciu, atď.;
 - b) odborné poplatky alebo zaplatené sprostredkovateľské poplatky, ako sú poplatky platené výskumníkom, inžinierom, právnikom, oceňovateľom, atď. a sprostredkovateľské poplatky platené realitným maklérom, aukčným maklérom, atď.;
 - c) dane splatné novým vlastníkom pri prevode vlastníctva aktíva.

Všetky tieto náklady sa majú zaznamenať u nového vlastníka ako tvorba hrubého fixného kapitálu. Treba si uvedomiť, že za dane sa považujú dane za služby sprostredkovateľov a nie dane za kúpené aktívum.

ČAS ZAZNAMENANIA A OCENENIA TVORBY HRUBÉHO FIXNÉHO KAPITÁLU

- 3.112. Tvorba hrubého fixného kapitálu sa zaznamenáva vtedy, keď je vlastníctvo fixných aktív prevedené na inštitucionálnu jednotku, ktorá má v úmysle tieto využívať na výrobu.

Modifikácia tohto všeobecného pravidla je potrebná v prípade:

- a) finančného leasingu (zmena vlastníctva sa vkladá až potom);
- b) tvorby fixného kapitálu na vlastný účet.

Aktíva získané v rámci finančného leasingu sú zaznamenané tak, ako keby sa užívateľ stal majiteľom vtedy, keď preberá držbu nad tovarmi. Tvorba kapitálu na vlastný účet sa zaznamenáva v momente výroby.

- 3.113. Tvorba hrubého fixného kapitálu sa oceňuje v nákupných cenách, vrátane poplatkov za zavedenie a ostatných nákladov prevodu vlastníctva. Ak je tvorba na vlastný účet, vtedy sa oceňuje v základných cenách podobných fixných aktív (čo predpokladá prirážku k čistému prevádzkovému prebytku alebo zmiešanému príjmu), alebo v cenách nákladov výroby, ak nie sú (základné ceny) dostupné.

- 3.114. Akvizície nehmotných fixných aktív sa oceňujú rôzne:

- a) pri prieskumoch nerastov podľa nákladov skutočného testovacieho vrtu, a nákladov vynaložených na umožnenie realizácie testov, ako sú letecké alebo iné prieskumy;
- b) pri počítačovom softvéri: podľa nákupných cien pri nákupe na trhu, alebo podľa odhadovaných základných cien (alebo nákladov výroby, ak nie je možné predchádzajúce), ak sa tento software vyvíja interne;
- c) pri origináloch zábavných, literárnych alebo umeleckých diel: oceňované v cene platenej nákupcom v čase predaja, alebo ak predaju nedôjde, v základnej cene platenej za podobné originály, resp. podľa nákladov výroby alebo diskontnej hodnoty budúcich výnosov očakávaných z jeho použitia vo výrobe.

3.115. Odpredaj existujúcich fixných aktív predajom sa oceňuje v (základných) cenách po odpočítaní všetkých nákladov prevodu vlastníctva znášaných predávajúcim.

3.116. Náklady prevodu vlastníctva je možné uplatniť na vyprodukované aktíva vrátane fixných aktív a aj na nevyprodukované aktíva, akým je pôda.

Tieto náklady sú začlenené do nákupných cien v prípade vyprodukovaných aktív. Musia byť oddelené od nákupov a predajov samotných v prípade pôdy a ostatných nevyprodukovaných aktív, a zaznamenané pod oddelenou položkou klasifikácie tvorby hrubého fixného kapitálu.

ZMENY V ZÁSOBÁCH (P.52)

3.117. *Pojem:* Zmeny v zásobách sa merajú hodnotou vstupov do zásob po odpočítaní hodnoty výberov a hodnoty všetkých priebežných strát tovarov v zásobách.

3.118. Kvôli fyzickému znehodnoteniu alebo náhodnému poškodeniu či drobným krádežiam sa môžu priebežné straty vyskytnúť pri všetkých druhoch tovarov v zásobách, ako sú:

- a) straty na materiále a dodávkach;
- b) straty v prípade rozpracovanej výroby;
- c) straty hotovej výroby;
- d) straty tovarov určených na opätovný predaj (napr. drobné krádeže v obchodoch).

3.119. Zásoby pozostávajú z nasledovných kategórií:

- a) materiál a dodávky (tovary):

materiál a dodávky pozostávajú zo všetkých komodít v zásobách s cieľom ich použitia ako priebežných vstupov vo výrobe; toto zahŕňa komodity v zásobách vlády. Položky ako sú zlato, diamanty atď. sa zahŕňajú len vtedy. Keď sú určené na priemyselné použitie alebo oné výroby;

- b) rozpracovaná výroba

rozpracovaná výroba pozostáva z výstupov, ktoré sú vyprodukované, ale ešte nedokončené. Zaznamenáva sa v zásobách svojho výrobcu. Môže mať množstvo rozličných foriem, napr.:

1. rastúce plodiny;
2. dozrievajúce plody stromov a živé stáda;
3. nedokončené stavby (s výnimkou tých, ktoré sú vyprodukované podľa zmluvy o predaji dohodnutých vopred alebo stavieb na vlastný účet považovaných za tvorbu fixného kapitálu);
4. nedokončené ostatné fixné aktíva, napr. lode a ropné plošiny;
5. čiastočne dokončený výskum pre právnu alebo konzultačnú dokumentáciu;
6. čiastočne dokončená filmová výroba;
7. čiastočne dokončené počítačové programy.

Rozpracovaná výroba musí byť zaznamenaná pri každom výrobnom procese, ktorý nie je skončený na konci daného obdobia. Toto je dôležité najmä pri štvrtročných účtoch, napr. pri poľnohospodárskych plodinách nezozberaných v danej štvrtine roka.

K zníženiu rozpracovanosti výroby dochádza pri ukončení výrobného procesu. V tomto momente sa celá rozpracovaná výroba premieňa na hotový výrobok.;

- c) hotové tovary:

hotové tovary ako súčasť zásob pozostávajú z výstupov, ktoré nemá ich výrobca v úmysle ďalej spracovávať pred ich expedíciou (taktiež ak sú dodávané ako priebežný vstup do iných výrobných procesov);

- d) tovary na ďalší predaj:

tovary na ďalší predaj sú tovary získané za účelom ďalšieho predaja v ich súčasnom stave.

ČAS ZAZNAMENANIA A OCENENIA ZMIEN V ZÁSOBÁCH

- 3.120. Čas zaznamenania a ocenenia zmien v zásobách má byť v súlade s časom ostatných transakcií s výrobkami. Toto platí najmä pre medzispotrebu (pre materiály a tovary), výstup (napr. rozpracovanú výrobu a výstup z uskladnenia poľnohospodárskych výrobkov), pre tvorbu hrubého fixného kapitálu (napr. rozpracovanú výrobu). Súlad sa taktiež požaduje na spracovanie objednávkových tokov. Napríklad ak sú tovary spracované v zahraničí a dochádza k podstatnej fyzickej zmene tovarov, majú byť tovary zahrnuté do vývozov (a neskôr do dovozov) (pozri odsek 3.135). Tento vývoz sa odráža súčasným obmedzením zásob a neskôr je zaznamenaný aj s ním spojený dovoz ako nárast zásob (tam, kde sa tieto okamžite nepoužívajú alebo nepredávajú).
- 3.121. Zmeny v zásobách majú byť ocenené v čase vstupu do zásob (pre vstupy tovarov) alebo v čase čerpania zásob (pre čerpanie zo zásob tovarov).
- 3.122. Použité ceny majú byť v súlade s časom ostatných tokov, čo konkrétnejšie znamená, že:
- výstup hotových tovarov prevedených do výrobných zásob sa oceňuje tak, ako keby boli tieto tovary predané vtedy, za bežné základné ceny;
 - dodatky k rozpracovanej výrobe sa oceňujú v pomere k odhadovanej bežnej základnej cene hotových výrobkov;
 - zníženia rozpracovanosti výroby ako čerpanie zásob po dokončení výroby sa oceňujú v bežných základných cenách nedokončenej výroby;
 - tovary prevedené zo zásob do predaja sú oceňované v základných cenách;
 - tovary na ďalší predaj u veľkoobchodníkov a maloobchodníkov, atď. sú oceňované v ich skutočných alebo odhadovaných nákupných cenách pre obchodníka;
 - tovary na ďalší predaj stiahnuté zo zásob sa oceňujú v nákupných cenách, za ktoré môžu byť nahradené v čase stiahnutia zo zásob (nie pri akvizícii).
- 3.123. Straty v dôsledku fyzického znehodnotenia, poisťiteľných náhodných škôd alebo krádeží sú zaznamenávané a oceňované takto:
- pre materiály a tovary: pri skutočnom čerpaní materiálov a tovarov, keď sa majú použiť na výrobu (medzispotrebu);
 - pre rozpracovanú výrobu: ako odpočítanie z dodatkov kumulovaných vo výrobe a realizovaných (použitých) v tom istom období;
 - pre hotovú výrobu a tovary na ďalší predaj: považujú sa za čerpania zásob v bežných cenách neznehodnotených tovarov.
- 3.124. Predchádzajúce odseky opisali koncepčne správne oceňovanie každej jednotlivej transakcie smerom do a zo zásob, ktorá je nevyhnutná na zosúladenie s výstupom, medzispotrebou a konečným použitím. V praxi je toto často príliš ťažké na uplatnenie a preto sa majú používať aproximačné metódy:
- ak sú zmeny v objeme zásob dosť pravidelné, je praktickou metódou, ktorá sa blíži k teoretickému princípu oceňovania, násobenie objemu zmeny zásob priemernými cenami za dané obdobie (nákupné ceny za zásoby užívateľov, veľkoobchodníkov alebo maloobchodníkov, základné ceny za zásoby výrobcov);
 - v prípade, že ceny daných tovarov zostávajú relatívne stabilné, nemusia ani väčšie výkyvy v objeme znehodnotiť výsledky jednoduchej aproximácie, t. j. násobenie zmeny objemu priemernou cenou;
 - ak sa objem aj ceny zásoby výrazne menia v rámci účtovného obdobia, požadujú sa zložitejšie metódy aproximácie. Napríklad štvrtročné oceňovanie zmien v zásobách alebo apriórne využitie informácií o rozložení výkyvov v rámci účtovného obdobia (výkyvy môžu byť najväčšie na konci kalendárneho roka, počas žatvy, atď.);
 - ak sú dostupné iba informácie o cenách na začiatku a konci obdobia (napr. v prípade veľkoobchodu alebo maloobchodu, v ktorom existujú často zásoby mnohých odlišných výrobkov), je potrebné odhadovať aj zmeny v objeme medzi začiatkom a koncom obdobia. Toto je možné urobiť odhadom (predpokladom) mier obrátkovosti podľa typu výrobku.

Treba si uvedomiť, že sezónne zmeny v cenách môžu odrážať rozdiel v kvalite, napr. výpredajové ceny alebo mimosezónne ceny ovocia a zeleniny. Tieto zmeny v kvalite sa majú považovať za zmeny v objeme.

AKVIZÍCIE PO ODPOČÍTANÍ ODPREDAJA CENNOSTÍ (P.53)

3.125. *Pojem:* Cennosti sú nefinančné tovary, ktoré sa nepoužívajú primárne na výrobu alebo spotrebu, fyzicky sa za bežných podmienok neznehodnocujú v čase, a sú získavané najmä ako uchovanie hodnoty.

3.126. Cennosti zahŕňajú nasledujúce typy tovarov:

- a) vzácne kamene a kovy, ako sú diamanty, nepeňažné zlato, platina, striebro, atď.;
- b) starožitnosti a iné umelecké predmety, ako sú maľby, sochy, atď.;
- c) ostatné cennosti, ako je bižutéria vyrobená zo vzácných kameňov a kovov a zberateľské predmety.

Tieto typy tovarov sa majú zaznamenať ako akvizícia alebo odpredaj cenností v prípade:

- a) získania alebo odpredaja nemenového zlata, striebra, atď. centrálnou bankou alebo inými bankami a ostatnými finančnými sprostredkovateľmi;
- b) získania alebo odpredaja týchto tovarov podnikmi, ktorých hlavnou alebo sekundárnou aktivitou nie je výroba alebo obchod s takýmto typom tovarov; následkom toho nie je akvizícia alebo odpredaj zahrnutý do medzispotreby alebo tvorby fixného kapitálu týchto podnikov;
- c) získania alebo odpredaja takýchto tovarov domácnosťami; následkom toho nie sú takéto akvizície zahrnuté do výdavkov konečnej spotreby domácností.

V ESÚ sa podľa dohovoru zaznamenávajú aj nasledovné prípady ako akvizície alebo odpredaje cenností:

- a) akvizícia alebo odpredaj týchto tovarov klenotníkmi a obchodníkmi umeleckých diel (podľa všeobecného pojmu cenností, akvizícia alebo odpredaj týchto tovarov klenotníkmi a obchodníkmi umeleckých diel sa má zaznamenať ako zmena v zásobách);
- b) akvizícia alebo odpredaj týchto tovarov múzeami (podľa všeobecného pojmu cenností, akvizícia alebo odpredaj týchto tovarov múzeami sa má zaznamenať ako tvorba fixného kapitálu).

Tento dohovor sa vyhýba častej reklasifikácii medzi tromi hlavnými typmi tvorby kapitálu, t. j. medzi akvizíciou po odpočítaní odpredaja cenností, tvorbou fixného kapitálu a zmenami v zásobách, napr. v prípade transakcií s takými tovarmi medzi domácnosťami a obchodníkmi s umeleckými dielami.

3.127. Výroba cenností sa oceňuje v základných cenách (pozri odsek 3.67 o výrobe originálov). Všetky ostatné akvizície cenností sa oceňujú v nákupných cenách za nich platených, vrátane všetkých sprostredkovateľských odmien alebo poplatkov. Ceny taktiež zahŕňajú prirážky pri kúpe od obchodníkov s umeleckými dielami. Odpredaje cenností sa oceňujú v základných cenách obdržaných predávajúcimi, po dopočítaní všetkých odmien alebo poplatkov platených agentom alebo iným sprostredkovateľom. Neberúc do úvahy výrobu cenností sa, celkovo, akvizície po odpočítaní odpredajov medzi rezidenčnými sektormi navzájom rušia, pričom zostávajú iba prirážky pre sprostredkovateľov alebo obchodníkov.

DOVOZY A VÝVOZY TOVAROV A SLUŽIEB (P.6 a P.7)

3.128. *Pojem:* Vývoz tovarov a služieb pozostáva z transakcií s tovarmi a službami (predaj, barter — výmenný obchod, dary alebo granty) od rezidentov nerezidentom.

3.129. *Pojem:* Dovoz tovarov a služieb pozostáva z transakcií s tovarmi a službami (nákup, barter, dary alebo granty) od nerezidentov rezidentom.

3.130. Dovozy a vývozy tovarov a služieb nezahŕňajú:

- a) obchod v rámci prevádzok, t. j.
 1. dodávky nerezidentom od nerezidenčných pobočiek rezidenčných podnikov, napr. predaj v zahraničí u zahraničných pobočiek nadnárodného podniku kontrolovaného/vlastneného rezidentmi;
 2. dodávky rezidentom od rezidenčných pobočiek nerezidenčných podnikov, napr. predaj domácich pobočiek zahraničnej nadnárodnej spoločnosti;
- b) primárne toky príjmu z alebo do zvyšku sveta, ako sú kompenzácie zamestnancom, úroky a výnosy z priamych investícií. Príjmy z priamych investícií môžu zahŕňať nerozlišiteľnú časť poskytovania rôznych služieb, napr. vzdelávanie zamestnancov, služieb riadenia a použitie patentov a obchodných značiek;
- c) predaj alebo nákup finančných aktív alebo nevyprodukovaných aktív, ako sú pôda a patenty.

3.131. Dovozy a vývozy tovarov a služieb možno rozlíšiť na:

- a) dodávky v rámci Európskej únie;
- b) dovozy a vývozy mimo Európskej únie;

Kvôli jednoduchosti budú oba uvádzané ako dovozy a vývozy.

DOVOZY A VÝVOZY TOVAROV (P.61 a P.71)

3.132. Dovozy a vývozy tovarov nastávajú vtedy, keď dochádza k zmene vlastníctva tovarov medzi rezidentmi a nerezidentmi (bez ohľadu na to, či dôjde k zodpovedajúcemu fyzickému pohybu tovarov cez hranice).

3.133. Avšak v štyroch prípadoch je zmena vlastníctva modifikovaná pri zaznamenaní dovozov a vývozov tovarov:

- a) finančný leasing: zmena vlastníctva z prenajímateľa na nájomcu sa má podľa finančného prenájmu vyznačiť vtedy, keď nájomca preberá nad tovarom držbu (pozri príloha II „Leasing a splátkový predaj tovarov dlhodobej spotreby);“
- b) dodávky medzi spriaznenými podnikmi (pobočkami, dcérskymi spoločnosťami, alebo zahraničnou pobočkou): zmena vlastníctva sa má vyznačiť vždy, keď sú tovary medzi spriaznenými podnikmi dodané;
- c) tovary na významné spracovanie na objednávku alebo opravu sa zaznamenávajú tak v dovozoch a vývozoch, hoci nedochádza k žiadnej zmene vlastníctva;
- d) obchod: žiaden dovoz ani vývoz sa nezaznamenáva, keď obchodníci alebo komoditní dealeri nakupujú od nerezidentov a potom ďalej predávajú opäť nerezidentom v rámci toho istého účtovného obdobia. Podobné zaobchádzanie sa využíva pre obchodovanie nerezidentov.

3.134. V nasledovných prípadoch dochádza k vývozu tovarov bez toho, aby tovary vôbec prekročili hranicu krajiny:

- a) tovary vyrobené rezidenčnými jednotkami pôsobiacimi v medzinárodných vodách sú predané priamo nerezidentom v zahraničí (ropa, zemný plyn, rybárske produkty, morské záchranné práce, atď.);
- b) prepravné zariadenia alebo iné hnutelné zariadenia nepripojené k pevnému miestu nemusia prekročiť hranicu vyvážajúcej krajiny po tom, čo boli ich rezident predal nerezidentovi;
- c) tovary sú stratené, alebo zničené po zmene vlastníctva predtým, než prekročili hranice vyvážajúcej krajiny.

Analogické prípady sa týkajú aj dovozov tovarov.

3.135. Dovozy a vývozy tovarov zahŕňajú transakcie medzi rezidentmi a nerezidentmi:

- a) nemenové zlato, t. j. zlato nepoužívané na účely menovej politiky;
- b) strieborné prúty, diamanty, a ostatné vzácne kovy a kamene;
- c) papierové peniaze a mince mimo obehu a nevydané cenné papiere (ocenené ako tovary, nie podľa menovitej hodnoty);
- d) elektrina, plyn a voda;
- e) stáda hnané cez hranice;
- f) balíková pošta;
- g) vládne vývozy vrátane tovarov financovaných z grantov a pôžičiek;
- h) tovary prevedené z alebo do vlastníctva organizácie hmotných rezerv;
- i) tovary dodané rezidenčným podnikom pre jeho nerezidenčné pobočky;
- j) tovary obdržané rezidenčným podnikom od jeho nerezidenčných pobočiek;
- k) pašované tovary;

- l) ostatné nezachytené zásielky, ako sú dary a zásielky menšej ako minimálnej hodnoty;
- m) tovary spracované na objednávku zo zahraničia, pokiaľ ide o významnú fyzickú zmenu. Podobné tovary spracované na domácom území v mene nerezidentov;
- n) investičné tovary opravené v zahraničí, pokiaľ ide o významné množstvo rekonštrukčných alebo výrobných prác. Podobné tovary opravované na domácom území v mene nerezidentov.

3.136. Dovozy a vývozy tovarov nezahŕňajú nasledovné tovary, ktoré však napriek tomu môžu prekročiť hranice krajiny:

- a) tovarov prepravované cez krajinu ako tranzit;
- b) tovary zasielané do alebo z vlastných veľvyslanectiev krajiny, vojenských základní alebo iných enkláv v rámci štátneho územia inej krajiny;
- c) prepravné zariadenia a iné hnutelné typy zariadení, ktoré opúšťajú krajinu dočasne, bez toho aby došlo k zmene vlastníctva (stavebné zariadenia na inštaláciu alebo výstavbu v zahraničí);
- d) zariadenia a ostatné tovary, ktoré sú zaslané do zahraničia kvôli malému spracovaniu, údržbe, servisu alebo oprave;
- e) ostatné tovary, ktoré dočasne opúšťajú krajinu, pričom sa v zásade vrátia do jedného roka do štátu ich pôvodu a bez zmeny vlastníctva (napr. tovary zaslané do zahraničia na výstavy a na zábavné účely, tovary v rámci operatívneho leasingu, vrátane leasingov na niekoľko rokov, tovary vrátené kvôli tomu, že nedošlo k očakávanému predaju);
- f) tovary v zásielke stratené alebo zničené po tom, čo prekročili hranicu a predtým, než došlo k zmene vlastníctva.

3.137. V zásade sa majú dovozy a vývozy zaznamenávať vtedy, keď dôjde k prevodu vlastníctva. V praxi sa zmena vlastníctva považuje za uskutočnenú vtedy, keď strany transakcie túto zaznačia do svojich účtovných kníh alebo na svoje účty. Toto nemusí byť v súlade s rôznymi štádiami zmluvného procesu, ako:

- a) čas záväzku (dátum na zmluve);
- b) čas poskytnutia tovarov a služieb a získania nároku na platbu (dátum prevodu);
- c) čas vyrovnania tohto nároku (dátum platby).

3.138. Dovozy a vývozy tovarov sa majú oceňovať v cenách fob (dodané na palubu, vyplatené na loď) na hraniciach vyvážajúcej krajiny. Táto hodnota (ocenenie) pozostáva z:

- a) hodnoty tovarov v základných cenách;
- b) príslušných prepravných a distribučných služieb až do tohto miesta na hranici, vrátane nákladov nakládky na prepravu ďalej (tam, kde je to primerané) (pozri tabuľku 3.4, druhý stĺpec v druhej časti tabuľky);
- c) všetky dane po odpočítaní dotácií na vyvážané tovary; pre dodávky v rámci Európskej únie toto zahŕňa DPH a ostatné dane na tovary splatné vo vyvážajúcej krajine.

Pri dodávke a využívaní symetrických tabuliek vstup-výstup musia byť dovozy tovarov pri jednotlivých výrobových skupinách oceňované odlišne: v cenách cif (cost-insurance-freight, náklady-poistenie-dovozné) na hranici dovážajúcej krajiny.

Pojem: Cena cif je cenou tovaru dodaného na hranicu dovážajúcej krajiny, alebo cenou služby dodanej rezidentovi, pred platbou akýchkoľvek dovozných ciel alebo iných dovozných daní či obchodných alebo prepravných prirážok v krajine ⁽²⁾.

3.139. Zastúpenia alebo náhradné miery ceny fob môžu byť za určitých okolností nevyhnutné, ako napr.:

- a) barter s tovarmi sa má oceniť v základných cenách, ktoré by bolo možné obdržať, ak by boli tovary predané za hotovosť;

⁽²⁾ Pri zahrnutých obchodných a prepravných prirážkach, pozri taktiež tabuľku 3.5. tretí stĺpec v druhej časti tabuľky.

- b) transakcie medzi spriaznenými podnikmi: spravidla sa majú používať transferov é ocenenia. Avšak ak sa tieto značne odlišujú od trhových cien, majú byť nahradené odhadovaným trhovým cenovým ekvivalentom, alebo aspoň byť samostatne určené pre analytické účely;
- c) tovary prevádzane podľa finančného prenájmu: tovary majú byť ocenené na základe nákupnej ceny platenej prenajímateľom (nie podľa kumulatívnej hodnoty nájomných platieb);
- d) dovozy tovarov sa majú odhadovať na základe colných údajov (pri obchode mimo Európskej únie) alebo podľa informácií Intrastatu (pre obchod v rámci Európskej únie). Oba zdroje údajov neuplatňujú ocenenie fob, používajú cif cenu na hranici Európskej únie respektíve ceny cif na štátnej hranici. Keďže ceny fob sú využívané na najvyššej agregátnej úrovni a ceny cif sa používajú pri výrobných skupinách, tieto modifikácie sa musia uplatňovať iba na najvyššej úrovni, t. j. úpravou cif/fob;
- e) dovozy a vývozy tovarov, ktoré sa majú odhadnúť na základe prehľadových informácií alebo rôznych typov *ad hoc* informácií. V takýchto prípadoch je možné získať iba celkovú hodnotu predaja v rozčlenení podľa výrobkov. Následkom toho je odhad založený na nákupných cenách a nie na cenách fob.

DOVOZY A VÝVOZY SLUŽIEB (P.62 a P.72)

3.140. *Pojem:* Vývozy služieb pozostávajú zo všetkých služieb poskytovaných rezidentmi pre nerezidentov.

3.141. *Pojem:* Dovozы služieb pozostávajú zo všetkých služieb poskytovaných nerezidentmi pre rezidentov.

3.142. Vývozy služieb zahŕňajú aj nasledovné hraničné prípady:

- a) preprava vyvážaných tovarov po tom, čo opustili hranicu vyvážajúcej krajiny, ak sa táto poskytuje rezidenčným prepravcom (prípady 2 a 3 v tabuľke 3.4);
- b) preprava dovážaných tovarov rezidenčným prepravcom:
 - 1. až po hranicu vyvážajúcej krajiny, ak sú tovary ocenené v cenách fob tak, aby sa vyvážila hodnota prepravy zahrnutá do ceny fob (prípady 3 v tabuľke 3.5);
 - 2. až po hranicu dovážajúcej krajiny, ak sú tovary ocenené v cenách cif tak, aby sa vyvážila hodnota prepravy zahrnutá do ceny cif (prípady 3 a 2 cif v tabuľke 3.5);
- c) preprava tovarov rezidentmi v mene nerezidentov, ktorá nezahŕňa dovozy alebo vývozy tovarov (napr. preprava tovarov, ktoré neopúšťajú krajinu ako vývozy, alebo preprava tovarov mimo domáceho územia);
- d) medzinárodná alebo národná preprava cestujúcich v mene nerezidentov vykonávaná rezidenčnými prepravcami;
- e) aktivity menšieho spracovania a opravy v mene nerezidentov;
- f) stavebné služby, ak sa kancelária na stavenisku v zahraničí nepovažuje za kvázi korporáciu. Toto platí pre stavebné projekty trvajúce menej ako jeden rok, ktorých výstupom nie je tvorba hrubého fixného kapitálu (pozri odsek 2.09 a najmä príslušnú poznámku č. 4);
- g) inštalácia zariadenia v zahraničí, ak je projekt svojou povahou obmedzeného trvania;
- h) finančné služby v množstve priamych sprostredkovateľských odmien a poplatkov;
- i) služby poisovníctva v množstve poplatku za službu;
- j) výdavky nerezidenčných turistov a služobne cestujúcich (podľa dohovoru klasifikované ako služby; avšak pre účely dodania a využitia symetrických tabuliek vstup-výstup môže byť nevyhnutné celkové rozčlenenie podľa výrobkov);
- k) výdavky nerezidentov na služby zdravotníctva a školstva poskytované rezidentmi; toto zahŕňa poskytovanie týchto služieb na domacom území, ako aj v zahraničí;
- l) služby letných sídel obývaných vlastníkami — nerezidentmi (pozri odsek 3.64);
- m) royalties a licenčné poplatky, ktorých obdržanie je spojené s autorizovaným použitím nehmotných nevyprodukovaných nefinančných aktív a vlastníckych práv, ako sú patenty, autorské práva, obchodné značky, priemyselné procesy, franšízy, atď. a s použitím prostredníctvom licenčných dohôd vyprodukovaných originálov alebo prototypov, ako sú rukopisy, malby, atď.

3.143. Pri dovoze služieb je väčšina hraničných prípadov zrkadlovým obrazom prípadov vývozu služieb; preto je potrebné iba obmedzené množstvo špecifických ujasnení pre dovozy služieb.

3.144. Dovozy prepravných služieb zahŕňajú nasledovné hraničné prípady:

- a) preprava vyvázaných tovarov až po hranicu vyvážajúcej krajiny, ak je poskytovaná nerezidenčným prepravcom na vyváženie hodnoty prepravy v cene fob vyvázaných tovarov (prípád 4 v tabulke 3.4);
- b) preprava dovážaných tovarov nerezidenčnými prepravcami:
 1. od hranice vyvážajúcej krajiny ako oddelená prepravná služba pri dovoze tovarov sa oceňuje vo fob cenách (prípady 4 a 5 tabulky 3.5);
 2. od hranice dovážajúcej krajiny ako oddelená prepravná služba pri dovoze tovarov ocenených v cif cenách (v tomto prípade je už cena prepravnej služby medzi hranicami vyvážajúcej a dovážajúcej krajiny zahrnutá do ceny cif tovaru; prípad 4 v tabulke 3.5);
- c) preprava tovarov nerezidentmi v mene rezidentov, ktorá nezahŕňa dovozy alebo vývozy tovarov (napr. preprava tovarov tranzitom alebo preprava mimo domáceho územia);
- d) medzinárodná alebo národná preprava cestujúcich v mene rezidentov vykonávaná nerezidenčnými prepravcami.

Dovozy prepravných služieb nezahŕňajú prepravu vyvázaných tovarov po tom, čo tieto opustili hranicu vyvážajúcej krajiny, ak sú služby poskytované nerezidenčným prepravcom (prípady 5 a 6 tabulky 3.4). Vývozy tovarov sú ocenené v cenách fob a všetky takéto prepravné služby sa teda majú považovať za transakcie medzi nerezidentmi, t. j. medzi nerezidenčným prepravcom a nerezidenčným dovozcom. Toto platí aj vtedy, keď sú tieto prepravné služby platené podľa vývozných cif zmlúv samotným vývozcom.

3.145. Dovozy vo vzťahu k priamym nákupom v zahraničí rezidentmi pokrývajú všetky nákupy tovarov a služieb vykonané rezidentmi počas cesty v zahraničí za účelmi či už služobnými alebo osobnými. Je potrebné rozlišovať dve kategórie, keďže si tieto vyžadujú odlišné zaobchádzanie:

- a) výdavky služobne cestujúcich sú medzispotreba;
- b) výdavky ostatných cestujúcich na súkromných cestách sú výdavkom konečnej spotreby domácností.

3.146. Dovozy a vývozy služieb sa zaznamenávajú v čase, v ktorých sú realizované, čo vo väčšine prípadov zodpovedá času, v ktorom sú služby vyprodukované. Dovozy služieb sa majú hodnotiť v nákupných cenách a vývozy služieb v cenách základných.

Tabuľka 3.4 – Triedenie prepravy vyvázaných tovarov

Vysvetlenie k čítaniu tejto tabuľky: prvá časť tejto tabuľky naznačuje, že tu existuje šesť odlišných možností prepravy vyvázaných tovarov, v závislosti na tom, či je prepravca rezidentom alebo nie, a v závislosti na mieste realizácie prepravy: z miesta na domácom území po štátnu hranicu, zo štátnej hranice na hranicu dovážajúcej krajiny alebo z hranice dovážajúcej krajiny na miesto vo vnútri územia dovážajúcej krajiny. V druhej časti tejto tabuľky je pre každú z týchto šiestich možností vyznačené, či sa majú zaznamenať ako vývoz tovarov, vývoz služieb, dovoz tovarov alebo dovoz služieb.

Domáce územie	Územie medzi krajinami	Územie dovážajúcej krajiny
1. rezidenčný prepravca ⇒	2. rezidenčný prepravca ⇒	3. rezidenčný prepravca ⇒
4. nerezidenčný prepravca ⇒	5. nerezidenčný prepravca ⇒	6. nerezidenčný prepravca ⇒

	Vývoz tovarov (fob)	Vývoz služieb	Dovoz tovarov (cif/fob)	Dovoz služieb
1	X	—	—	—
2	—	X	—	—
3	—	X	—	—
4	X	—	—	X
5	—	—	—	—
6	—	—	—	—

Tabuľka 3.5 — Triedenie prepravy dovážaných tovarov

Vysvetlenie k čítaniu tejto tabuľky: prvá časť tejto tabuľky naznačuje, že tu existuje šesť odlišných možností prepravy dovážaných tovarov, v závislosti na tom, či je prepravca rezidentom alebo nie, a v závislosti na mieste realizácie prepravy: z miesta vyvážajúcej krajiny po hranicu vyvážajúcej krajiny, zo štátnej hranice vyvážajúcej krajiny na hranicu dovážajúcej krajiny alebo z hranice dovážajúcej krajiny na miesto vo vnútri územia dovážajúcej krajiny. V druhej časti tejto tabuľky je pre každú z týchto šiestich možností vyznačené, či sa majú zaznamenať ako dovoz tovarov, dovoz služieb, vývoz tovarov alebo vývoz služieb. V niektorých prípadoch (2 a 5) toto zaznamenanie závisí od zásady ocenenia uplatnenej na dovážané tovary.

Domáce územie	Územie medzi krajinami	Územie dovážajúcej krajiny
1. rezidenčný prepravca ⇐	2. rezidenčný prepravca ⇐	3. rezidenčný prepravca ⇐
4. nerezidenčný prepravca ⇐	5. nerezidenčný prepravca ⇐	6. nerezidenčný prepravca ⇐

	Ocenenie dovezených tovarov	Dovoz tovarov	Dovoz služieb	Vývoz tovarov (fob)	Vývoz služieb
1	cif/fob	—	—	—	—
2	fob	—	—	—	—
	cif	X	—	—	X
3	cif/fob	X	—	—	X
4	cif/fob	—	X	—	—
5	fob	—	X	—	—
	cif	X	—	—	—
6	cif/fob	X	—	—	—

Všimnite si, že premena ocenenia dovážaných tovarov v cif cenách na fob pozostáva z:

- úpravy cif/fob, t. j. z 2 cif do 2 fob (znižuje to celkové vývozy a dovozy);
- reklasifikácie cif/fob, t. j. z 5 cif do 5 fob (celkové dovozy a vývozy zostávajú nezmenené).

TRANSAKCIE S EXISTUJÚCIMI TOVARMÍ

3.147. *Pojem:* Existujúce tovary sú tovary, ktoré už mali užívateľa (okrem zásob).

3.148. Existujúce tovary zahŕňajú:

- existujúce budovy a ostatné tovary – fixný kapitál, ktoré sú predané výrobnými jednotkami ostatným jednotkám:

1. na opätovné použitie ako také;
 2. na zničenie alebo rozobratie; výsledné produkty sa zvyčajne stávajú surovinami (zbytkové odpadové železo používané na výrobu nových tovarov napr. ocele);
- b) cennosti, ktoré sú predané z jednej jednotky do druhej;
- c) existujúce spotrebné predmety dlhodobej spotreby, ktoré domácnosti alebo vojenské jednotky predali iným jednotkám:
1. na opätovné použitie ako také;
 2. na rozobratie a premenu na demoličné materiály;
- d) existujúce tovary krátkodobej spotreby (okamžitej spotreby) (odpadový papier, staré šaty, staré fľaše, atď.), ktoré sú predané ktoroukoľvek jednotkou, buď na opätovné použitie alebo na suroviny pre výrobu nových tovarov (recyklované tovary).
- 3.149. Transfer existujúcich tovarov sa zaznamenáva ako negatívny výdavok (akvizícia) pre predajcu a pozitívny výdavok (akvizícia) pre kupujúceho.
- 3.150. Toto má nasledovné dôsledky:
- a) ak sa uskutoční predaj existujúceho fixného aktíva alebo cennosti medzi dvoma rezidenčnými výrobcami, pozitívne a negatívne hodnoty zaznamenané pri tvorbe hrubého fixného kapitálu sa navzájom rušia pre hospodárstvo ako celok, s výnimkou nákladov na prevod vlastníctva;
 - b) ak je existujúce nehnuteľné fixné aktívum (napr. budova) predané nerezidentovi, je tento podľa dohovoru považovaný za kupujúceho finančné aktívum, t. j. za majetok hypotetickej rezidenčnej jednotky. Táto rezidenčná jednotka sa považuje za nákupcu, čoho dôsledkom je realizácia predaja a nákupu fixného aktíva medzi rezidentmi;
 - c) ak sa vyvezie existujúce hnutelné fixné aktívum, ako je loď alebo lietadlo, nezaznamenáva sa inde žiadna hrubá tvorba fixného kapitálu v hospodárstve na vyrovnanie negatívnej tvorby hrubého fixného kapitálu u predávajúceho;
 - d) niektoré tovary dlhodobej spotreby, ako sú automobily, je možné klasifikovať ako fixné aktíva alebo ako predmety dlhodobej spotreby v závislosti na vlastníkovi a na účele použitia. Ak je teda vlastníctvo takéhoto tovaru prevedené z podniku na domácnosť, aby sa využívalo na konečnú spotrebu, je negatívna tvorba hrubého fixného kapitálu zaznamenaná u podniku a pozitívny výdavok konečnej spotreby zaznamenaný u domácnosti. V zriedkavejšom prípade, ak je vlastníctvo takéhoto tovaru prevedené z domácnosti na podnik, je pri domácnosti potrebné zaznamenať negatívny výdavok konečnej spotreby a pre podnik pozitívnu hrubú tvorbu fixného kapitálu;
 - e) transakcie s existujúcimi cennosťami sa majú zaznamenávať ako akvizícia cenností (pozitívna hrubá tvorba kapitálu) zo strany kupujúceho a ako odpredaj cennosti (negatívna hrubá tvorba kapitálu) zo strany predávajúceho. V prípade transakcie so zvyškom sveta sa má vývoz a dovoz tovaru zaznamenať (pozri odsek 3.135). Predaj cennosti zo strany domácnosti sa nemá zaznamenať ako negatívny výdavok konečnej spotreby;
 - f) ak sú existujúce vojenské predmety dlhodobej spotreby predané do zahraničia zo strany vlády, má byť toto zaznamenané ako vývoz tovarov a ako negatívna medzispotreba a konečná spotreba vlády.
- 3.151. Pri nákladoch predaja znášaných bývalým vlastníkom (náklady prevodu vlastníctva) sa musí zaznamenať strata z držby. Podobný zápis sa má vykonať na strane jeho pôvodných nákladov akvizície, ktoré neboli odpísané ako spotreba fixného kapitálu.
- 3.152. Transakcie s existujúcimi tovarmi sa majú zaznamenať v čase zmeny vlastníctva. Zásady oceňovania, ktoré sa majú uplatňovať, sú tie, ktoré sú primerané typu transakcie s danými výrobkami.

KAPITOLA 4

DISTRIBUČNÉ TRANSAKCIE

4.01. *Pojem:* Distribučné transakcie pozostávajú z transakcií prostredníctvom ktorých sa pridaná hodnota generovaná vo výrobe rozdeľuje medzi prácu, kapitál

Systém rozlišuje medzi bežnými a kapitálovými transfermi, pričom druhé menované sa považujú za prerozdelenie úspor alebo bohatstva viac, než za prerozdelenie príjmov.

KOMPENZÁCIE ZAMESTNANCOM (D.1)

4.02. *Pojem:* Kompenzácia zamestnancom (D.1) je vymedzená ako celková odmena, hotovostná alebo v naturáliách, splatná zamestnávateľom pre zamestnanca za prácu ním vykonanú počas účtovného obdobia.

Kompenzácia zamestnancov sa rozčleňuje na:

- a) mzdy a výplaty (D.11):
 - mzdy a výplaty v hotovosti;
 - mzdy a výplaty v naturáliách;
- b) sociálne príspevky zamestnávateľa (D.12):
 - skutočné sociálne príspevky zamestnávateľa (D.121);
 - odvodené sociálne príspevky zamestnávateľa (D.122).

MZDY A VÝPLATY (D.11)

Mzdy a výplaty v hotovosti

4.03. Mzdy a výplaty v hotovosti zahŕňajú hodnoty akýchkoľvek sociálnych príspevkov, daní z príjmu atď. splatných zamestnancom dokonca aj vtedy, ak sú tieto v skutočnosti zraňané zamestnávateľom a priamo platené do systému sociálneho poistenia, daňovým orgánom, atď. v mene zamestnanca:

Mzdy a výplaty v hotovosti zahŕňajú nasledovné typy odmien:

- a) základné mzdy a platy splatné v pravidelných intervaloch;
- b) zvýhodnené sadzby platené za nadčasy, prácu v noci, víkendovú prácu, nepriaznivé alebo nebezpečné pracovné podmienky;
- c) náklady príspevkov na živobytie, miestne príplatky a odlúčenie;
- d) prémie na základe produktivity alebo ziskov, vianočné alebo novoročné prémie s výnimkou sociálnych dávok zamestnancov (pozri odsek 4.07 písm. c), 13. A 14 plat (ročný dodatkový plat);
- e) príspevky na dopravu do a z práce, s výnimkou príspevkov alebo náhrad výdavkov zamestnancov za cestovanie, odlúčenie, sťahovanie a zábavu vynaložených v priebehu plnenia pracovných povinností (pozri odsek 4.05 písm. a);
- f) plat za sviatky pri oficiálnych sviatkoch alebo výročných dňoch voľna;
- g) provízie, všimné, poplatky za účasť a príplatky za riadenie platené zamestnancom;
- h) bonusy ad hoc alebo iné mimoriadne platby spojené s celkovou výkonnosťou podniku a realizované podľa motivačných schém;
- i) platby realizované zamestnávateľmi podľa schém sporenia;
- j) mimoriadne platby zamestnancom, ktorí odchádzajú z podniku, ak tieto platby nie sú spojené s kolektívnou dohodou;
- k) príspevky na bývanie zaplatené v hotovosti zamestnávateľmi pre svojich zamestnancov.

Mzdy a výplaty v naturáliách

4.04. *Pojem:* Mzdy a výplaty v naturáliách pozostávajú z tovarov a služieb poskytovaných zdarma alebo za znížených cien zo strany zamestnávateľov, ktoré môžu byť spotrebované zamestnancami v nimi zvolenom čase a podľa ich vlastného uváženia tak, aby sa uspokojili ich vlastné potreby alebo túžby, resp. potreby a túžby

ostatných členov ich domácností. Tieto tovary a služby alebo iné výhody nie sú nevyhnutné pre výrobný proces zamestnávateľa. Pre zamestnancov predstavujú tieto mzdy a výplaty dodatočný príjem; ak by si sami kupovali tieto tovary a služby, museli by za ne zaplatiť trhové ceny.

4.05. Najbežnejšími mzdami a výplatami v naturáliách sú:

- a) jedlá a nápoje, vrátane tých ktoré sa skonzumujú počas služobných ciest (pretože by boli aj tak skonzumované na pracovisku) avšak okrem zvláštnych jedál alebo nápojov podmienených mimoriadnymi pracovnými podmienkami. Cenové zľavy získané v dotovaných závodných jedálňach, alebo získané stravnými lístkami, sa majú zahŕňať do miezd a výplat v naturáliách;
- b) služby bývania alebo ubytovania na vlastný účet resp. kúpené, a to takého typu, ktorý môže byť využívaný všetkými členmi domácnosti, ku ktorej zamestnanec patrí;
- c) uniformy alebo iné druhy zvláštno ošatenia, ktoré si na časté nosenie mimo pracoviska aj na pracovisku vybral zamestnanec;
- d) služby motorových vozidiel alebo iných predmetov dlhodobej spotreby poskytované na súkromné využitie zamestnancom;
- e) tovary a služby produkované ako výstupy vlastných výrobných procesov zamestnávateľa, ako sú voľné lístky pre zamestnancov železníc alebo leteckých spoločností, deputátne uhlie pre baníkov, alebo strava zadarmo pre zamestnancov v poľnohospodárstve;
- f) poskytnutie športových, rekreačných alebo dovolenkových zariadení pre zamestnancov a ich rodiny;
- g) preprava do a z práce s výnimkou organizácie v čase zamestnávateľa, parkovanie vozidiel;
- h) jasle pre deti zamestnancov;
- i) platby realizované zamestnávateľmi pracovným poradcom alebo podobným orgánom;
- j) prémie akcie (podieľy) distribuované zamestnancom;
- k) odmena v naturáliách môžu taktiež zahŕňať hodnotu úroku účtovaného zamestnávateľom pri poskytovaní pôžičiek zamestnancom pri zníženej alebo dokonca nulovej úrokovej sadzbe. Túto hodnotu je možné odhadnúť ako čiastku, ktorú by zamestnanec musel zaplatiť, ak by mu bol účtovaný priemerný úrok hypotekárneho úveru (pri kúpe domu) alebo spotrebného úveru (pri kúpe iných tovarov alebo služieb), po odpočítaní skutočne zaplateného úroku. Odvodená platba od zamestnanca je presmerovaná najmä na primárnu distribúciu príjmov naspäť k zamestnávateľovi.

4.06. Tovary a služby, alebo iné výhody, sa majú oceňovať v základných cenách v čase výroby zo strany zamestnávateľa, v nákupných cenách v dobe nákupu zamestnávateľom (to jest, cena skutočne zaplatená zamestnávateľom).

Ak sa (tovary a služby) poskytujú zadarmo, prepočítava sa celková hodnota miezd a výplat v naturáliách podľa základných cien (alebo nákupných cien zamestnávateľa, ak sú ním tovary nakupované) tovarov a služieb, či iných výhod.

Ak sú poskytované za znížené ceny, je hodnota daná rozdielom medzi vyššie vysvetleným výpočtom a čiastkou platenou zo strany zamestnanca.

4.07. Mzdy a výplaty v naturáliách nezahŕňajú:

- a) výdavky zamestnávateľov, ktoré sú im rovnako na prospech ako ich zamestnancom, pretože sú nevyhnutné pre výrobný proces zamestnávateľa:
 1. dávky alebo náhrady zamestnancom za cestovanie, oddelenie od rodiny, sťahovanie alebo zábavu vynaložené v priebehu plnenia pracovných povinností;
 2. výdavky na vybavenosť v mieste práce, lekárske prehliadky požadované z titulu povahy práce, dodávka pracovných odevov, ktoré sa nosia výlučne alebo hlavne v práci;

3. ubytovacie služby v mieste výkonu práce, ktoré nemôžu byť používané domácnosťami, ku ktorým zamestnanci patria – kabíny, internáty, chaty atď.;
4. zvláštne jedlá alebo nápoje nevyhnutné z dôvodu výnimočných pracovných podmienok;
5. dávky vyplácané zamestnancom za nákup nástrojov, zariadení alebo zvláštneho ošatenia potrebného výhradne alebo primárne na ich prácu, alebo tá časť ich miezd alebo plátov, ktorá sa podľa pracovnej zmluvy vyžaduje na takéto nákupy.

Takéto výdavky na tovary a služby, ktoré sú zamestnávateľia povinní poskytovať pre svojich zamestnancov tak, aby títo boli schopní vykonávať svoju prácu, sa považujú za medzis potrebu zo strany zamestnávateľov.

- b) čiastky miezd a plátov, ktoré zamestnávateľia aj naďalej platia svojim zamestnancom dočasne počas choroby, materskej dovolenky, liečenia z pracovného úrazu, invalidity, nadpočetnosti, atď. Tieto platby sa považujú za nevyplácané sociálne dávky pre zamestnancov (D.623), pričom rovnaké čiastky sú uvádzané pod vloženými sociálnymi príspevkami zamestnávateľov (D.122);
- c) ostatné nevyplácané sociálne dávky pre zamestnancov, vo forme dávok pre deti, manželov(-ky), dávok na vzdelávanie vo vzťahu k závislým osobám, a vo forme poskytovania bezplatných lekárskejších služieb (iných ako tie, ktoré si vyžaduje povaha práce) zamestnancom alebo ich rodinám;
- d) všetky dane splatné zamestnávateľom zo mzdy a výplaty — napríklad daň zo závislej činnosti. Takéto dane sa považujú za iné dane z výroby.

SOCIÁLNE PRÍSPEVKY ZAMESTNÁVATEĽOV (D.12)

- 4.08. Čiastka rovnajúca sa hodnote sociálnych príspevkov znášaných zamestnávateľmi, aby títo zabezpečili pre svojich zamestnancov nárok na sociálne dávky, musí byť zaznamenaná v rámci kompenzácie zamestnancov. Sociálne príspevky zamestnávateľov môžu byť buď skutočné, alebo odvodené.

Skutočné sociálne príspevky zamestnávateľov (D.121)

- 4.09. *Pojem:* Skutočné sociálne príspevky zamestnávateľov (D.121) pozostávajú z platieb realizovaných na prospech zamestnancov smerom k poisťovateľom (fondom sociálneho zabezpečenia a súkromne financovaných schém). Tieto platby pokrývajú povinné, dohodnuté, zmluvné a dobrovoľné príspevky vo vzťahu k poisteniu sociálnych rizík alebo potrieb (pozri odsek 4.92 písm. a).

Hoci sú tieto príspevky zamestnávateľov platené priamo nimi smerom k poisťovateľom, považujú sa za súčasť kompenzácie zamestnancov, ktorí sú potom bráni tak, ako keby ich oni platili týmto poisťovateľom.

Ovodené sociálne príspevky zamestnávateľov (D.122)

- 4.10. *Pojem:* Ovodené sociálne príspevky zamestnávateľov (D.122) predstavujú protiváhu nevyplácaným sociálnym dávkam (po odpočítaní prípadných sociálnych príspevkov zamestnancov) platených priamo zamestnávateľmi pre svojich zamestnancov alebo bývalých zamestnancov a ostatným oprávneným osobám⁽¹⁾ bez toho, aby to zahŕňalo poisťovacie podnikanie alebo autonómny penzijný fond, a bez vytvorenia zvláštneho fondu alebo oddelenej rezervy pre tento účel.

Skutočnosť, že určité sociálne dávky sú platené priamo zamestnávateľmi, a nie sprostredkovane cez fondy sociálneho zabezpečenia či iných poisťovateľov, v žiadnom prípade neuberá na ich charaktere dávok sociálnej starostlivosti. Avšak keďže náklady týchto dávok tvoria časť z mzdových nákladov zamestnávateľov, majú byť takisto zahrnuté do kompenzácie zamestnancom.

- 4.11. V účtoch odvetví sa náklady priamych sociálnych dávok objavujú najprv pri použití v generovaní (tvorbe) účtu príjmov, ako súčasť kompenzácie zamestnancov, a druhýkrát medzi použitím na druhotné rozdelenie účtu príjmov, ako sociálne dávky. Aby sa vyrovnal neskôr menovaný účet, predpokladá sa, že domácnosti zamestnancov platia späť do odvetví zamestnávateľov ich odvodené (nepriame) sociálne príspevky, ktor

⁽¹⁾ Employers' imputed social contributions include an amount equal in value to the wages and salaries which employers temporarily continue to pay in the event of the sickness, maternity, industrial injury, disability, redundancy, etc. of their employees, if that amount can be separated.

é financujú spolu s konečnými sociálnymi príspevkami zamestnancov priame dávky sociálnej starostlivosti pre týchto zamestnancov zo strany tých istých zamestnávateľov. Tento kruh (cyklus) je podobný okruhu skutočných sociálnych príspevkov zamestnancov, ktorý prechádza účtami domácností, a potom sa tieto výdavky považujú za platené domácnosťami smerom k poisťovateľom.

Pri ocenení odvodených sociálnych príspevkov zamestnávateľov, ktorých čiastka nemusí nevyhnutne zodpovedať s čiastkou priamych sociálnych dávok, je potrebné odvolať sa na položku D.612.

4.12. Čas zaznamenania kompenzácie zamestnancom:

- a) mzdy a výplaty (D.11) sú zaznamenávané v období, počas ktorého sa vykonáva práca. Avšak bonusy ad hoc alebo iné výnimočné platby, trinásty plat, atď. sú zaznamenávané vtedy, keď sú splatné;
- b) skutočné sociálne príspevky zamestnávateľov (D.121) sú zaznamenávané v období, počas ktorého sa vykonáva práca;
- c) odvodené sociálne príspevky zamestnávateľov (D.122):
 1. predstavujúce protíváhu povinným priamym sociálnym dávkam sú zaznamenávané v období, počas ktorého sa vykonáva práca;
 2. predstavujúce protíváhu dobrovoľným priamym sociálnym dávkam sú zaznamenávané v čase, kedy sú tieto dávky poskytované.

4.13. Kompenzácie zamestnancom môžu pozostávať z:

- a) kompenzácie rezidenčných zamestnancov rezidenčnými zamestnávateľmi;
- b) kompenzácie rezidenčných zamestnancov nerezidenčnými zamestnávateľmi;
- c) kompenzácie nerezidenčných zamestnancov rezidenčnými zamestnávateľmi;

Tieto odlišné formy sú v ESÚ zaznamenávané nasledovne:

1. kompenzácia rezidenčných a nerezidenčných zamestnancov rezidenčnými zamestnávateľmi spája dohromady položky písm. a) a c) a objavuje sa na strane použitia pri tvorbe účtu príjmov sektorov a odvetví, ku ktorým zamestnávateľia patria;
2. kompenzácia rezidenčných zamestnancov rezidenčnými a nerezidenčnými zamestnávateľmi spája dohromady položky písm. a) a b) a objavuje sa na strane zdrojov pri rozdeľovaní primárneho príjmu domácností;
3. položka b), kompenzácia rezidenčných zamestnancov nerezidenčnými zamestnávateľmi, sa objavuje na strane použitia na vonkajšom účte primárneho príjmu a bežných transferov;
4. položka c), kompenzácia nerezidenčných zamestnancov rezidenčnými zamestnávateľmi sa objavuje na strane zdrojov na vonkajšom účte primárneho príjmu a bežných transferov.

DANE Z VÝROBY A DOVOZOV (D.2)

4.14. *Pojem:* Dane z výroby a dovozov (D.2) pozostávajú z povinných nevyžiadaných platieb v hotovosti alebo v naturáliách, ktoré sú uvalené centrálnou vládou, alebo inštitúciami Európskej únie vo vzťahu k výrobe alebo dovozom tovarov a služieb, využívanie práce, vlastníctvo alebo používanie pôdy, budov alebo iných aktív vo výrobe. Tieto dane sú splatné bez ohľadu na to, či sa dosiahnu zisky alebo nie.

4.15. Dane z výroby a dovozov sa delia na:

- a) dane z výrobkov (D.21):
 1. dane typu DPH (D.211);
 2. dane a clá na dovozy s výnimkou DPH (D.212):
 - dovozné clá (D.2121);
 - dane z dovozu s výnimkou DPH a dovozných ciel (D.2122);

3. dane z výrobkov, s výnimkou DPH a dovozných daní (D.214);
- b) ostatné dane z výroby (D.29).

DANE Z VÝROBKOV (D.21)

- 4.16. *Pojem* : Dane z výrobkov (D.21) sú dane splatné na jednotku tovaru alebo služby vyprodukovej alebo obchodovanej. Daň môže byť konkrétnou čiastkou peňazí na jednotku množstva tovaru alebo služby, alebo je možné vypočítať ju ad valorem ako konkrétne percento ceny na jednotku alebo hodnotu tovarov a služieb vyprodukovaných alebo obchodovaných. Všeobecným princípom je, že dane vypočítané z výrobku majú byť, bez ohľadu na to, ktorá inštitucionálna jednotka platí daň, zahrnuté do daní z výrobkov, pokiaľ nie sú výslovne zahrnuté do inej položky.

Dane typu DPH (D.211)

- 4.17. *Pojem*: Daň typu DPH je daňou z tovarov a služieb vyberanou po častiach podnikmi, ktorá je nakoniec účtovaná v plnej miere konečnými kupujúcimi.

Táto položka daní typu DPH (D.211) pozostáva z dane z pridanej hodnoty, ktorá je vyberaná vládou všeobecne a ktorá sa uplatňuje na domáce a dovezené výrobky ako aj, ak je to primerané, na odpočítateľné dane uplatňované za pravidiel podobných pravidlám upravujúcim DPH, pre jednoduchosť tu celkovo nazývané „DPH“.

Výrobcovia sú povinní platiť iba rozdiel medzi čiastkami z DPH z predaja a nákupu, a to svoju medzispotrebu alebo tvorbu hrubého fixného kapitálu.

DPH sa zaznamenáva ako čistá v tom zmysle, že:

- a) výstupy tovarov a služieb a dovozov sú ocenené s vyňatím fakturovanej DPH;
- b) nákupy tovarov a služieb sú zaznamenávané vrátane neodpočítateľnej DPH. DPH sa zaznamenáva ako znášaná kupujúcimi, nie predávajúcimi, a teda sa zaznamenáva iba u tých kupujúcich, ktorí si ju nemôžu odpočítať. Väčšia časť DPH sa preto zaznamenáva v systéme ako zaplatená za konečné použitie, najmä u spotreby domácností. Časť DPH však môže byť platená podnikmi, a to najmä tými, ktoré sú vyňaté z povinnosti DPH.

Za hospodárstvo celkom sa DPH rovná rozdielu medzi celkovou fakturovanou DPH celkovou odpočítateľnou DPH.

Dane a clá na dovozy s výnimkou DPH (D.212)

- 4.18. *Pojem*: Dane a clá s výnimkou DPH (D.212) pozostávajú z povinných platieb uložených centrálnou vládou alebo inštitúciami Európskej únie na dovážané tovary s výnimkou DPH tak, aby boli uvoľnené do voľného obehu na hospodárskom území, a aj na služby poskytované rezidenčným jednotkám zo strany jednotiek nerezidenčných.

Tieto platby zahŕňajú:

- a) dovozné clá (D.2121): tieto pozostávajú z ciel alebo iných dovozných poplatkov splatných podľa tabuliek colných sadzieb na tovary daného typu pri vstupe do použitia na hospodárskom území krajiny konečného využitia;
- b) dane z dovozov s výnimkou DPH a dovozných ciel (D.2122).

Táto položka zahŕňa:

1. poplatky za dovezené poľnohospodárske výrobky;
2. menové kompenzačné čiastky uvalené na dovozy;
3. spotrebné dane a zvláštne dane na niektoré dovezené výrobky za predpokladu, že takéto dane na podobné výrobky domáceho pôvodu sú platené samotnou pobočkou výrobcu;
4. všeobecné dane z obratu splatné na dovozy tovarov a služieb;

5. dane na konkrétne služby poskytované nerezidenčnými podnikmi rezidenčným jednotkám v rámci hospodárskeho územia;
6. zisky verejných podnikov vykonávajúcich monopol nad dovozmi niektorých tovarov alebo služieb, ktoré sú prevádzané na štát.

Čisté dane a clá na dovozy s výnimkou DPH sú vypočítavané po odrátaní dovozných dotácií (D.311) od daní a ciel na dovozy s výnimkou DPH (D.212).

Dane z výrobkov, s výnimkou DPH a dovozných daní (D.214)

- 4.19. *Pojem:* Dane z výrobkov, s výnimkou DPH a dovozných daní (D.214) pozostávajú z tovarov a služieb, ktoré sa stávajú splatnými v dôsledku výroby, vývozu, predaja, transferu, prenájmu alebo dodávky týchto tovarov a služieb, alebo v dôsledku ich použitia pre vlastnú spotrebu alebo vlastnú tvorbu kapitálu.
- 4.20. Táto položka zahŕňa najmä:
- a) spotrebné poplatky a dane (okrem tých, ktoré sú zahrnuté do dovozných daní a poplatkov);
 - b) kolkové poplatky za predaj špecifických výrobkov, ako sú alkoholické nápoje alebo tabak, a v prípade právnych dokumentov alebo šekov;
 - c) dane z finančných a kapitálových transakcií, splatné pri nákupe alebo predaji nefinančných alebo finančných aktív, vrátane devíz. Tieto sa stávajú splatné pri zmene vlastníctva pôdy alebo iných aktív, s výnimkou kapitálových transferov (hlavne dedičstva a darov). Považujú sa za dane zo služieb sprostredkovateľov;
 - d) dane (poplatky) pri registrácii vozidla;
 - e) daň zo zábavných činností;
 - f) dane z lotérií, hazardných hier a stávk, okrem daní z výhier;
 - g) dane zo splatného poistného;
 - h) ostatné dane zo špecifických služieb: hotel a ubytovne, ubytovacie služby, reštaurácie, doprava, komunikácie, reklama;
 - i) všeobecné dane z predaja a obratu (s výnimkou daní typu DPH); tieto zahŕňajú dane z maloobchodného a veľkoobchodného predaja výrobcov, dane z nákupu, dane z obratu;
 - j) zisky fiškálnych monopolov prevádzané na štát, okrem tým, ktoré vykonávajú monopol na dovozmi určitých tovarov a služieb (zahrnuté do D.2122). Fiškálne monopoly sú verejné podniky, ktorým bol udelený právny monopol na výrobou alebo distribúciu konkrétneho druhu tovaru alebo služby tak, aby sa vytvoril príjem a nie kvôli presadzovaniu verejnej hospodárskej alebo sociálnej politiky. Ak sa verejnému podniku udelia monopolné právomoci v dôsledku zámernej hospodárskej alebo sociálnej politiky, kvôli zvláštnej povahe tovaru alebo služby prípadne technológie výroby – napríklad pri prirodzených monopoloch, poštách a telekomunikáciách, železničiaroch atď. – nemá sa tento považovať za fiškálny monopol. Podľa všeobecného pravidla sú fiškálne monopoly bežne aktívne vo výrobe tovarov alebo pri poskytovaní služieb, ktoré môžu byť výrazne zdanené v iných krajinách; väčšinou sú obmedzené na výrobu určitých spotrebných tovarov (alkoholické nápoje, tabak, zápalky, atď.) alebo palív;
 - k) vývozné dane a menové kompenzačné čiastky vyberané z vývozov.
- 4.21. Čisté dane z výrobkov sa získavajú odpočítaním dotácií do výrobkov (D.31) z daní z výrobkov (D.21).

OSTATNÉ DANE Z VÝROBY (D.29)

- 4.22. *Pojem:* Ostatné dane z výroby (D.29) pozostávajú zo všetkých daní, ktoré znášajú podniky v dôsledku aktivít vo výrobe, bez ohľadu na množstvo alebo hodnotu tovarov a služieb vyprodukovaných alebo predaných.

Môžu byť splatné z pôdy, fixných aktív alebo zamestnávanej pracovnej sily v procese výroby, alebo z určitých aktivít či transakcií.

4.23. Ostatné dane z výroby (D.29) zahŕňajú najmä:

- a) dane z vlastníctva alebo využívania pôdy, budov, alebo iných stavieb používaných podnikmi vo výrobe (vrátane vlastníkov – obyvateľov obydľí);
- b) dane z používania fixných aktív (motorové vozidlá, stroje, zariadenia) na účely výroby, či už sú tieto aktíva vlastné alebo prenajaté;
- c) dane z celkového zúčtovania miezd a daň zo závislej činnosti;
- d) daň z medzinárodných transakcií (zahraničné cesty, odoslanie peňazí do zahraničia, alebo podobné transakcie s nerezidentmi) na účely výroby;
- e) dane platené podnikmi za získanie podnikateľských alebo profesionálnych licencií, ak sú tieto licencie poskytované automaticky po zaplatení splatnej čiastky. Avšak ak vláda vykonáva kontroly vhodnosti alebo bezpečnosti podnikateľských priestorov, spoľahlivosti alebo bezpečnosti využívaného zariadenia, profesionálnej spôsobilosti zamestnávateľského personálu, alebo kvality čo normy pre tovary alebo vyprodukované služby ako podmienku pre udelenie takejto licencie, považujú sa platby za nákupy poskytnutých služieb, pokiaľ nie sú čiastky účtované za licencie neprimerane veľké k nákladom na kontroly realizované vládou;
- f) dane zo znečistenia vyplývajúceho z výrobných aktivít. Tieto pozostávajú z daní uvalených na emisiu alebo vypúšťanie dráždivých plynov, tekutín alebo iných škodlivých látok do prostredia. Nezahŕňajú platby realizované za zber a nakladanie s odpadom alebo dráždivými – škodlivými látkami zo strany verejných orgánov, ktoré predstavujú medzispotrebu podnikov;
- g) záporný odpočet DPH vyplývajúci z systému jednotnej sadzby, často prítomný v sektore poľnohospodárstva.

4.24. Táto položka nezahŕňa dane z osobného používania motorových vozidiel atď. domácnosťami, ktoré sa zachytávajú ako bežné dane z príjmov, imania a pod.

DANE Z VÝROBY A DOVOZOV PLATENÉ INŠTITÚCIÁM EURÓPSKEJ ÚNIE

4.25. Dane z výroby a dovozov platených inštitúciám Európskej únie zahŕňajú najmä:

- a) dane platené priamo rezidenčnými výrobnými jednotkami inštitúciám Európskej únie (daň ESUO z ťažby a výroby ocele a železa pre výrobné podniky);
- b) dane vybrané národnými vládami v mene inštitúcií Európskej únie, menovite:
 - 1. príjmy zo spoločnej poľnohospodárskej politiky:
poplatky z dovezených poľnohospodárskych výrobkov, menové kompenzačné čiastky uvalené na dovozy a vývozy, poplatky z výroby cukru a daň z izoglukózy, dane z mlieka a obilnín;
 - 2. príjmy z obchodu s tretími krajinami: clá uvalené na základe jednotného sadzovníka Európskej únie (taric);
 - 3. príjmy z DPH v každom členskom štáte.

4.26. Zaznamenávanie daní z výroby a dovozov: dane z výroby a dovozov sú zaznamenávané pri výskyte aktivít, transakcií alebo iných udalostí, ktoré vytvárajú povinnosť platiť dane.

4.27. Avšak niektoré hospodárske aktivity, transakcia alebo udalosti, ktoré by mali podľa daňovej legislatívy predstavovať pre dotknuté jednotky povinnosť platiť dane, permanentne unikajú pozornosti daňových orgánov. Bolo by nerealistické predpokladať, že takéto aktivity, transakcie alebo udalosti majú za následok vznik finančných aktív alebo záväzkov vo forme pohľadávok alebo finančných záväzkov. Z tohto dôvodu sú čiastky na zaznamenanie v systéme určované čiastkami splatnými len na základe doložených daňových výmerov, vyhlásení alebo iných nástrojov, ktoré vytvárajú povinnosť vo forme jasných záväzkov platby zo strany daňovníkov. Systém nezahŕňa chýbajúce dane nedoložené daňovými výmermi.

Dane doložené daňovými výmermi, ktoré neboli nikdy splatené (napríklad v dôsledku bankrotu) sa považujú za zaplatené; sú tu dve eventuality:

- a) odpísanie zlých dlhov vládou, ktorá uznáva, že nie je možné finančný nárok vymôcť; toto odpísanie sa zaznamenáva v iných zmenách na účte objemu aktív vlády a predmetného dlžníka;
- b) zrušenie dlhu po vzájomnej dohode medzi vládou a dlžníkom. Toto zrušenie sa považuje za kapitálový transfer od vlády k dlžníkovi na kapitálovom účte, so súčasným vymazaním finančného nároku na finančnom účte.
- 4.28. Celková hodnota daní, ktoré by mali byť zaznamenané, zahŕňa všetky úroky účtované z omeškania platby splatných daní, a všetky pokuty uložené daňovými orgánmi, ak nie je možné zaznamenať tieto úroky a pokuty samostatne od daní; taktiež zahŕňa všetky poplatky, ktoré môžu byť uložené v spojitosti s výberom alebo vymáhaním nezaplatených daní. Zodpovedajúco tomu je celková hodnota daní znížená o množstvo akýchkoľvek úľavy realizované centrálnou vládou ako záležitosť hospodárskej politiky, a všetky daňové preplatky vrátené v dôsledku nadmerných platieb.
- 4.29. V systéme účtov sa dane z výroby a dovozov (D.2) objavujú:
- a) na strane použitia pri tvorbe príjmového účtu hospodárstva celkom;
- b) na strane zdrojov pri rozdeľovaní účtu primárneho príjmu sektoru centrálnej vlády a na zahraničnom účte pri primárnych príjmoch a bežných transferoch.
- Dane z výrobkov sú zaznamenávané ako zdroje na účte tovarov a služieb hospodárstva celkom. Toto umožňuje, aby boli zdroje tovarov a služieb – oceňované s vyňatím daní z výrobkov – vyrovnané s ich použitím, ktoré je oceňované vrátane týchto daní.
- Ostatné dane z výroby (D.29) sa objavujú medzi použitím pri generovaní účtov odvetví alebo sektorov, ktoré ich platia.

DOTÁCIE (D.3)

- 4.30. *Pojem:* Dotácie (D.3) sú bežné nesplatené platby, ktoré centrálna vláda alebo inštitúcia Európskej únie realizuje rezidenčným výrobcom⁽²⁾ s cieľom ovplyvnenia úrovni ich výroby, cien alebo oceňovanie výrobných faktorov.
- Ostatní netrhoví výrobcovia môžu obdržať iné dotácie do výroby iba ak tieto platby závisia od všeobecných nariadení uplatniteľných aj na trhových a netrhových výrobcov. Podľa dohovoru sa dotácie do výrobkov nezaznamenávajú pri ostatných netrhových výstupoch (P.13).
- 4.31. Dotácie poskytnuté inštitúciami Európskej únie pokrývajú iba bežné transfery realizované priamo týmito inštitúciami smerom k rezidenčným výrobným jednotkám.
- 4.32. Dotácie sú klasifikované na:
- a) dotácie do výrobkov (D.31):
1. dotácie na dovoz (D.311);
 2. ostatné dotácie do výrobkov (D.319);
- b) ostatné dotácie do výroby (D.39).

DOTÁCIE DO VÝROBKOV (D.31)

- 4.33. *Pojem:* Dotácie do výrobkov (D.31) sú dotácie splatné na jednotku tovaru alebo služby vyrobenej alebo dovezenej. Táto dotácia môže byť konkrétnou čiastkou peňazí na jednotku tovaru alebo služby, alebo môže byť vypočítaná ad valorem ako konkrétne percento jednotkovej ceny. Dotácia môže byť taktiež vypočítaná ako rozdiel medzi konkrétnou cieľovou cenou a trhovou cenou v skutočnosti platenou kupujúcimi. Dotácia do výrobku je zvyčajne splatná, keď je výrobok vyrobený, predaný, alebo dovezený. Podľa dohovoru sa môžu dotácie do výrobkov týkať iba trhového výstupu (P.11) alebo výstupu pre vlastné konečné použitie (P.12).

⁽²⁾ Dotácie sú poskytované inštitúciami Európskej únie rezidenčným jednotkám kdekoľvek v spoločenstve.

Dotácie na dovoz (D.311)

- 4.34. *Definícia:* Dotácie na dovoz (D.311) pozostávajú z dotácií do tovarov a služieb, ktoré sa stávajú splatnými pri prekročení tovaru cez hranice na použitie na hospodárskom území, alebo pri dodávke služieb rezidenčným inštitucionálnym jednotkám. Môžu zahŕňať straty znášané v dôsledku zámernej vládnej politiky vládnych obchodných organizácií.

Ostatné dotácie do výrobkov (D.319)

- 4.35. Ostatné dotácie do výrobkov (D.319) zahŕňajú:

- a) dotácie do výrobkov používaných na domácom trhu: tieto pozostávajú z dotácií splatných pre rezidenčných výrobcov vo vzťahu k ich výrobe, ktoré sa používajú alebo sú spotrebované v rámci hospodárskeho územia;
- b) straty vládnych obchodných organizácií, ktorých funkciou je nakupovať výrobky od nerezidentov a potom ich predávať za nižšie ceny rezidentom alebo nerezidentom, ak sú tieto znášané v dôsledku zámernej vládnej hospodárskej alebo sociálnej politiky;
- c) dotácie verejným korporáciám alebo kvázi korporáciám na kompenzácie pretrvávajúcich strát, ktoré znášajú pri svojich výrobných aktivitách v dôsledku toho, že účtujú ceny, ktoré sú nižšie ako priemerné náklady výroby z dôvodu zámernej vládnej alebo európskej hospodárskej alebo sociálnej politiky;
- d) priame dotácie do vývozu splatné priamo rezidenčným výrobcom vtedy, keď výrobky opúšťajú hospodárske územie alebo pri dodávke služieb nerezidentom — s výnimkou vrátenia daní na hraniciach, ktoré boli predtým zaplatené a s výnimkou zrušenia daní, ktoré by inak boli splatné, ak by boli tovaru predané alebo použité v rámci hospodárskeho územia.

OSTATNÉ DOTÁCIE DO VÝROBY (D.39)

- 4.36. *Pojem:* Ostatné dotácie do výroby (D.39) pozostávajú z dotácií okrem dotácií do výrobkov, ktoré môžu rezidenční výrobcovia obdržať v dôsledku aktivít vo výrobe.

Pri svojom netrhovom výstupe môžu ostatní netrhoví výrobcovia obdržať ostatné dotácie do výroby iba vtedy, ak sú tieto platby od centrálnej vlády závislé na všeobecných nariadeniach uplatniteľných aj na trhových a netrhových výrobcov.

- 4.37. Táto položka zahŕňa najmä:

- a) dotácie do celkových výplát alebo do pracovnej sily: tieto pozostávajú z dotácií splatných z celkového objemu platov alebo miezd, alebo pracovnej sily, resp. do zamestnávania konkrétnych typov osôb, ako sú fyzicky postihnuté osoby alebo osoby, ktoré boli po dlhý čas nezamestnané, prípadne dotácie do nákladov schém vzdelávania organizovaných alebo financovaných zo strany podnikov;
- b) dotácie na zníženie znečistenia: tieto pozostávajú z bežných dotácií zameraných na pokrytie všetkých alebo niektorých nákladov dodatočného spracovania vykonaného za účelom zníženia alebo vylúčenia vypúšťania znečisťujúcich látok do prostredia;
- c) granty na úrokové úľavy pre rezidentov, výrobné jednotky, dokonca ak aj sú zamerané na povzbudenie tvorby kapitálu ⁽³⁾. V praxi sú to bežné transfery vytvorené na odľahčenie prevádzkových nákladov výrobcov. Považujú sa na účtoch za dotácie výrobcom z nich profitujúcim, dokonca aj keď rozdiel v úrokoch je prakticky platený priamo vládou úverovým inštitúciám poskytujúcim pôžičku;
- d) nadmerný odpočet DPH vyplývajúci zo systému pevnej sadzby často prítomnej v sektore poľnohospodárstva.

⁽³⁾ Avšak, ak grant slúži dvojitému účelu financovania tak amortizácie ako aj dlhu resp. platby úrokov z neho, a keď nie je možné rozdeliť tento grant na dve časti, celý grant sa považuje za investičný grant.

4.38. Nasledovné sa nepovažuje za dotácie:

- a) bežné transfery od centrálnej vlády domácnostiam v postavení spotrebiteľov; tieto sa považujú buď za sociálne dávky alebo rôzne bežné transfery (D.75);
- b) bežné transfery medzi rôznymi časťami centrálnej vlády v postavení výrobcu netrhových tovarov a služieb, s výnimkou ostatných dotácií do výroby (D.39). Bežné transfery sú znázornené v položke bežné transfery v rámci centrálnej vlády (D.73);
- c) investičné granty (D.92);
- d) mimoriadne platby do fondov sociálneho poistenia, pokiaľ sú tieto platby určené na zvýšenie poistných rezerv týchto fondov. Takéto platby sú znázornené pod položkou ostatné kapitálové transfery (D.99);
- e) transfery realizované centrálnou vládou nefinančným korporáciám a kvázi korporáciám na pokrytie strát nahromadených počas niekoľkých finančných rokov, alebo výnimočných strát v dôsledku faktorov mimo kontroly podniku, sú klasifikované pod položkou ostatné kapitálové transfery (D.99);
- f) zrušenie dlhov, ktoré výrobné jednotky znášali smerom k vláde (vyplývajúce napríklad z pôžičiek poskytnutých vládnu agentúrou nefinančnému podniku, ktorý nahromadil obchodnú stratu za niekoľko finančných rokov). Vo všeobecnosti sa tieto transakcie považujú v účtoch za ostatné kapitálové transfery (D.99) (pozri odsek 4.165 písm. f);
- g) platby realizované centrálnou vládou alebo zvyškom sveta za poškodenie alebo straty kapitálových tovarov v dôsledku vojny, iných politických udalostí, národných katastrof, sú znázornené v položke ostatné kapitálové transfery (D.99);
- h) akcie a iné imanie korporácií nakúpené centrálnou vládou, ktoré sú znázornené pod položkou akcie a iné imanie (AF.5);
- i) platby realizované agentúrou centrálnej vlády, ktorá prebrala zodpovednosť za neobvyklé dôchodkové poplatky ovplyvňujúce verejný podnik. Tieto platby sa musia zaznamenať pod rôznymi bežnými transfermi (D.75);
- j) platby realizované centrálnou vládou pre trhových výrobcov na úplné alebo čiastočné platby za tovary alebo služby, ktoré poskytujú títo trhoví výrobcovia priamo a jednotlivu domácnostiam v kontexte sociálnych rizík alebo potrieb (pozri odsek 4.84), a na ktoré majú domácnosti zákonom uznané právo. Tieto platby sú zahrnuté do výdavkov individuálnej spotreby centrálnej vlády (P.31) a následne v sociálnych dávkach v naturáliách (D.631) a skutočnej individuálnej spotrebe domácností (P.41).

4.39. Čas zaznamenávania: dotácie sú zaznamenávané vtedy, keď nastane transakcia alebo udalosť (výroba, predaj, dovoz, atď.), ktorá podmieňuje dotáciu.

Konkrétne prípady:

- a) dotácie, ktoré majú formu rozdielu medzi nákupnou cenou a predajnou cenou účtovanou vládnu obchodnou agentúrou sa zaznamenávajú v čase, kedy sú tovary agentúrou nakúpené, ak je v tom čase známa predajná cena;
- b) dotácie zamerané na pokrytie straty znášanej výrobcom sú zaznamenávané v čase, kedy sa rozhodne vládna agentúra tieto straty pokryť.

4.40. V systéme účtov sa dotácie objavujú:

- a) na strane pasív pri generovaní účtu príjmov celkového hospodárstva;
- b) na strane negatívnych zdrojov pri rozdeľovaní na účte primárnych príjmov centrálnej vlády a na zahraničnom účte primárneho príjmu a bežných transferov.

Dotácie do výrobkov sú zaznamenávané ako negatívne zdroje na účte tovarov a služieb celkového hospodárstva. Toto umožňuje aby boli zdroje tovarov a služieb vyrovnané s ich využitím.

Ostatné dotácie do výroby (D.39) sa objavujú ako negatívne použitie pri generovaní účtov príjmov odvetví alebo sektorov, ktoré ich obdržali.

Dôsledky systému viacnásobných výmenných kurzov na dane z výroby a dovozov a na dotácie: viacnásobné výmenné kurzy nie sú v súčasnosti uplatniteľné medzi členskými štátmi Európskej únie. V takomto systéme sa:

- a) implicitné dane z dovozov sú považované za dane z dovozov s výnimkou DPH a dovozných ciel (D.2122);
- b) implicitné dane z vývozov sú považované za dane z výrobkov, s výnimkou DPH a dovozných daní (D.214);
- c) implicitné dotácie na dovozy sa považujú za dovozné dotácie (D.311);
- d) implicitné dotácie na vývozy sa považujú za ostatné dotácie do výrobkov (D.319).

PRÍJMY Z MAJETKU (D.4)

- 4.41. *Pojem:* Príjem z majetku (D.4) je príjmom, ktorý má obdržať vlastník finančného aktíva alebo hmotného nevyprodukovaného aktíva za poskytnutie prostriedkov alebo poskytnutie finančného nevyprodukovaného aktíva k dispozícii pre inú inštitucionálnu jednotku.

Príjmy z majetku sú klasifikované v systéme nasledovne:

- a) Úrok (D.41);
- b) Distribuovaný príjem korporácií (D.42):
 - 1. Dividendy (D.421);
 - 2. Výbery z príjmov kvázi-korporácií (D.422);
- c) Reinvestovaný príjem z priamych zahraničných investícií (D.43);
- d) Majetkový príjem viazaný na držiteľov poisťných zmlúv (D.44);
- e) Renty (D.45).

ÚROK (D.41)

- 4.42. *Pojem:* Podľa podmienok finančného nástroja medzi nimi dohodnutého, je úrok (D.41) čiastkou, ktorú má dlžník povinnosť zaplatiť veriteľovi za dané časové obdobie bez toho, aby sa znížila hodnota zostávajúcej istiny.

- 4.43. Veritelia požičiavajú prostriedky dlžníkom tak, že to vedie k vytvoreniu toho-ktorého finančného nástroja uvedeného nižšie v texte:

- a) vklady (AF.2);
- b) cenné papiere okrem akcií (AF.3);
- c) pôžičky (AF.4);
- d) iné pohľadávky (AF.7).

Úroky z vkladov, pôžičiek, pohľadávok a dlhov (záväzkov)

- 4.44. Úrok splatný a platený v spojení s týmito finančnými aktívami a pasívami je určený uplatnením príslušnej úrokovej miery k zostávajúcej istiny v každom časovom okamihu počas celého účtovného obdobia.

Úroky z cenných papierov

Úroky z pokladničných poukážok a podobných krátkodobých nástrojov

- 4.45. Rozdiel medzi menovitou hodnotou a cenou platenou v čase vydania (t. j. diskont) meria úrok splatný počas doby životnosti pokladničnej poukážky. Nárast hodnoty pokladničnej poukážky v dôsledku akumulácie úroku nepredstavuje zisk z držby, pretože dochádza k nemu vďaka nárastu zostávajúcej istiny a nie kvôli zmene ceny aktíva.

Úroky z dlhopisov a obligácií

- 4.46. Dlhopisy a obligácie sú dlhodobé cenné papiere, ktoré dávajú držiteľovi bezpodmienečné právo na: fixné alebo zmluvne určené množstvo peňažného príjmu vo forme kupónových platieb, alebo na uvedenú fixnú sumu ku špecifikovanému dátumu alebo dátumom pri splatení cenného papiera, respektíve obe tieto podmienky.

- a) dlhopisy s nulovým kupónom — nie sú tu žiadne kupónové platby. Úrok založený na rozdieli medzi splatnou cenou a emisnou cenou musí byť rozložený na roky do splatnosti dlhopisu. Úrok kumulujúci sa každý rok je reinvestovaný do dlhopisu svojim držiteľom, a preto musia byť príslušné zápisy rovnajúce sa hodnote akumulovaného úroku zaznamenané vo finančných účtoch ako akvizícia ďalšej hodnoty dlhopisu zo strany držiteľa ako emisia dlhopisov zo strany emitenta alebo dlžníka (t. j. ako nárast „objemu hodnoty“ pôvodného dlhopisu);
- b) ostatné dlhopisy vrátane dlhopisov s vysokým diskontom. Úrok má dve časti:
1. čiastka peňažného príjmu splatného z kupónových platieb za každé obdobie;
 2. čiastka úroku kumulujúceho sa za každé obdobie priradená k rozdielu medzi cenou v dobe splatnosti a emisnou cenou, ktorá sa vypočíta rovnako ako pri dlhopisoch s nulovým kupónom;
- c) cenné papiere viazané indexom: čiastky kupónových platieb a/alebo zostávajúcej istiny sú napojené na cenový index. Zmena v hodnote zostávajúcej istiny medzi začiatkom a koncom konkrétneho účtovného obdobia kvôli pohybu príslušného indexu sa považuje za úrok kumulovaný v tomto období, okrem akéhokoľvek iného úroku splatného v tomto období. Úrok kumulujúci sa v dôsledku úpravy cez index sa účinne reinvestuje do cenných papierov a musí byť zaznamenaný vo finančných účtoch držiteľa a emitenta.

Úrokové svopy a dohody o termínovaných obchodoch

- 4.47. Svopy sú zmluvnými dojednaniami medzi dvoma inštitucionálnymi jednotkami, ktoré sa dohodnú na výmene sérií pohľadávok rovnakej miery zadĺženia v čase. Bežnými druhmi svopov sú úrokové svopy a menové svopy.

Série úrokových platieb vyplývajúcich zo svopových dojednaní sa majú zaznamenávať bez platieb medzi dvoma stranami svopu; akékoľvek platby tretím stranám sú zaznamenávané ako nákupy služieb.

Rovnaká zásada sa uplatňuje na transakcie podľa dohôd o termínovaných obchodoch.

Úroky z finančného prenájmu

- 4.48. Finančný prenájom je alternatívou pôžičiek ako metóda financovania nákupu strojov a zariadení. Je to zmluva, ktorá premiestňuje fondy od požičiavateľa k dlžníkovi: nájomca (dlžník) nakupuje zariadenie a prenajímateľ sa zmluvne zaväzuje platiť splátky, ktoré umožňujú nájomcovi počas doby trvania zmluvy získať späť všetky alebo takmer všetky náklady vrátane úroku.

Prenajímateľ sa považuje za poskytujúceho nájomcovi takú pôžičku, ktorá sa rovná hodnote nákupnej ceny platenej za aktívum, pričom sa táto pôžička postupne úplne splatí počas doby prenájmu. Splátka platená za každé obdobie nájomcom sa preto považuje za skladajúcu sa z dvoch súčastí: splátka istiny a splátka úroku. Sadzba úroku na takto odvodenú pôžičku je implicitne určená celkovou sumou zaplatenou v splátkach počas doby trvania prenájmu vo vzťahu k nákupnej cene aktíva. Podiel splátky, ktorý predstavuje úrok, postupne klesá počas doby trvania prenájmu tak, ako sa postupne spláca istina. Pôvodná pôžička nájomcu spolu s následným splatením istiny je zaznamenaná vo finančných účtoch prenajímateľa a nájomcu. Úrokové platby sú zaznamenané v rámci úroku v ich príslušných účtoch primárnej distribúcie príjmov.

Ostatné úroky

- 4.49. Nasledovné sa taktiež považuje za úrok:

- a) úrok účtovaný za prekročenie limitov výberu v banke, dodatočný úrok platený z vkladov ponechaných dlhšie, ako bolo pôvodne dohodnuté, a platby niektorým držiteľom dlhopisov, ktoré sú určené lotériou;

- b) úrok obdržaný z podielových fondov (pozri odsek 2.51 písm. b), z investícií ktoré realizovali akcionári a ktorý je im pripísaný, dokonca ak je aj kapitalizovaný. Nezahŕňa to zisky alebo straty z držby pri finančných nástrojoch patriacich jednotkovým podielovým fondom, ktoré sa nezaznamenávajú ako príjem z majetku.

Čas zaznamenania

- 4.50. Úrok sa zaznamenáva na kumulačnej báze: to jest, úrok sa zaznamenáva sa ako hromadiaci v čase u veriteľa z množstva zostávajúcej istiny. Úrok kumulujúci sa v každom účtovnom období musí byť zaznamenaný bez ohľadu na to, či bol alebo nebol skutočne zaplatený či pridaný k zostávajúcej istine. Ak nie je v skutočnosti zaplatený, nárast istiny musí byť taktiež zaznamenaný vo finančných účtoch ako ďalšia akvizícia tohto druhu finančného aktíva zo strany veriteľa a rovnaká akvizícia záväzku na strane dlžníka.
- 4.51. Úrok sa má zaznamenať pred odpočítaním akýchkoľvek daní naň uvalených. Obdržaný a zaplatený úrok sa vždy zaznamenáva vrátane grantov (dotácií) na úrokové úľavy, dokonca aj vtedy ak sú tieto granty platené priamo finančným inštitúciám a nie beneficentom (pozri dotácie).
- 4.52. V systéme účtov sa úrok objavuje:
- medzi zdrojmi a medzi použitiami v rozdeľovaní účtu primárnych príjmov sektorov ⁽⁴⁾;
 - na strane zdrojov a medzi použitiami na zahraničnom účte primárnych príjmov a bežných transferov.

DISTRIBUOVANÝ PRÍJEM KORPORÁCIÍ (D.42)

Dividendy (D.421)

- 4.53. *Definícia:* Dividendy (D.421) sú formou príjmu z majetku obdržaného vlastníckmi akciami (AF.5), na ktoré majú nárok v dôsledku umiestnenia finančných prostriedkov k dispozícii korporáciám. Zvyšovanie kmeňového imania prostredníctvom emisie akcií je alternatívnym spôsobom zvyšovania prostriedkov k požíciavaniu. Naproti pôžičkovému kapitálu však kmeňové imanie neznamená záväzok viazaný k peňažnému vyjadreniu, a pre držiteľov akcií korporácie nevzniká nárok na pevný alebo vopred stanovený príjem.
- 4.54. Táto položka taktiež zahŕňa:
- akcie vydané akcionárom v podobe vyplácania dividend za finančný rok. Avšak emisie bonusových akcií, ktoré predstavujú kapitalizáciu vlastných prostriedkov vo forme rezerv a nerozdeleného zisku, a predstavujú vznik nových akcií pre akcionárov v pomere k ich podielom, nie sú v tomto zahrnuté;
 - dividendy obdržané podielovými fondmi (pozri odsek 2.51 písm. b) z investícií, ktoré realizovali, a ktoré sa pripisujú akcionárom dokonca aj vtedy, ak sú kapitalizované. Nezahŕňa to zisky alebo straty z držby finančných nástrojov patriacich jednotkovým podielovým fondom, ktoré nie sú zaznamenané ako príjem z majetku;
 - príjem platený centrálnej vláde verejnými podnikmi s právnou subjektivitou, hoci formálne nepredstavujú korporáčne podniky.
- 4.55. Čas zaznamenania: dividendy sú zaznamenané v čase splatnosti tak, ako je táto určená korporáciou.

⁽⁴⁾ Táto prax sa líši od praxe väčšiny podnikateľského účtovníctva, kde sa zaplatený úrok bežne objavuje ako fixným úrokom podobným ostatným nákladom výroby na prevádzkovom účte.

V systéme účtov sa dividendy objavujú:

- a) medzi použitiami pri rozdeľovaní účtu primárnych príjmov odvetví, v ktorých sú korporácie klasifikované;
- b) medzi zdrojmi pri rozdeľovaní účtu primárnych príjmov odvetví, v ktorých sú klasifikovaní akcionári;
- c) medzi zdrojmi a použitiami na zahraničnom účte primárnych príjmov a bežných transferov.

Výbery z príjmov kvázi-korporácií (D.422)

- 4.56. *Pojem:* Výbery z príjmov kvázi korporácií (D.422) pozostávajú z čiastok, ktoré podnikatelia v skutočnosti vyberú pre svoje vlastné použitie zo ziskov vytvorených kvázi korporáciami, ktoré im patria.
- 4.57. Tieto čiastky sa majú zaznamenať pred odpočítaním akýchkoľvek bežných daní z príjmu, majetku atď., ktoré sa vždy považujú za zaplatené vlastníckmi podnikov.
- 4.58. Ak dosiahne kvázi korporácia hrubý zisk, jednotka, ktorá ju vlastní sa môže rozhodnúť ponechať časť zisku alebo zisk v podnikaní, najmä z investičných dôvodov. Tento príjem ponechaný v podniku sa objavuje ako úspory kvázi korporácií, a iba zisky v skutočnosti vybrané jednotkami – vlastníckmi sú zaznamenávané v účtoch pod položkou výbery z príjmov kvázi korporácií.
- 4.59. Ak je zisk dosiahnutý vo zvyšku sveta pobočkami, zastúpeniami atď. rezidenčných podnikov a pokiaľ sa tieto pobočky atď. považujú za nerezidenčné jednotky, ponechané zisky sa objavujú ako reinvestované výnosy z priamych zahraničných investícií (D.43). Iba príjem v skutočnosti preveďený na materský podnik sa považuje v účtoch za výbery z príjmu kvázi korporácií obdržané zo zvyšku sveta. Rovnaké zásady sa uplatňujú pri riešení vzťahov medzi pobočkami, zastúpeniami atď. pôsobiacimi na hospodárskom území a nerezidenčnými materskými podnikmi, ku ktorým patria.
- 4.60. Táto položka zahŕňa čistý prevádzkový prebytok obdržaný rezidentmi ako vlastníckmi pôdy a budov vo zvyšku sveta, alebo nerezidentmi ako vlastníckmi pôdy a budov na hospodárskom území. V praxi sa vo vzťahu ku všetkým transakciám s pôdou a budovami realizovaným na hospodárskom území krajiny nerezidenčnými jednotkami považujú tieto v súlade s dohovormi prijatými v ESÚ za pojmovo rezidenčné jednotky, v ktorých nerezidenční vlastníckmi vlastnia kmeňové imanie.

Nájomná hodnota obydli obývaných vlastníckmi v zahraničí sa registruje ako dovozy služieb a zodpovedajúci čistý prevádzkový prebytok obdržaný zo zvyšku sveta; nájomná hodnota obydli obývaných vlastníckmi patriacimi k nerezidentom sa registruje ako vývoz služieb a zodpovedajúci čistý prevádzkový prebytok ako primárny príjem platený zvyšku sveta.

- 4.61. Položka výbery z príjmu kvázi korporácií nezahŕňa čiastky, ktoré ich vlastníckmi obdržia:
- a) z predaja existujúcich fixných kapitálových tovarov;
 - b) z predaja pôdy a nehmotných aktív;
 - c) z výberov kapitálu (napr. celkovej alebo čiastočnej likvidácie ich kmeňového imania v kvázi korporácii).

Tieto čiastky sa považujú za výbery na finančných účtoch. Naopak, akékoľvek finančné prostriedky poskytnuté vlastníckmi (vlastníckmi) kvázi korporácie na účely získavania aktív alebo zníženia záväzkov sa považujú za navýšenie kmeňového imania. Avšak ak sú kvázi korporácie vlastnené vládou, a ak dosahujú neustálu prevádzkovú stratu v dôsledku úmyselnej vládnej hospodárskej alebo sociálnej politiky, považujú sa všetky pravidelné transfery finančných prostriedkov do podniku vykonané vládou na pokrytie strát za dotácie.

- 4.62. Čas zaznamenávania: výbery z príjmu kvázi korporácií sa zaznamenávajú vtedy, keď sú vlastníckmi realizované.
- 4.63. V systéme účtov sa výbery z príjmov kvázi korporácií objavujú:
- a) medzi použitiami pri rozdeľovaní účtu primárnych príjmov odvetví, v ktorých sú kvázi korporácie klasifikované;

- b) medzi zdrojmi pri rozdeľovaní účtu primárnych príjmov odvetví vlastníkov;
- c) medzi použitiami a zdrojmi na zahraničnom účte primárnych zdrojov a bežných transferov.

REINVESTOVANÉ PRÍJMY Z PRIAMÝCH ZAHRANIČNÝCH INVESTÍCIÍ (D.43)

4.64. *Definícia:* Reinvestované príjmy z priamych zahraničných investícií (D.43) sa rovnajú:

prevádzkovému prebytku z podnikov priamych zahraničných investícií

plus akýkoľvek majetok alebo bežné transfery na strane pohľadávok

mínus akékoľvek príjmy z majetku alebo bežné transfery splatné (záväzky), vrátane akýchkoľvek čiastok zaplatených priamym zahraničným investorom a všetkým bežným daniam splatným z príjmu, majetku, atď. podniku priamej zahraničnej investície.

4.65. Podnik priamej zahraničnej investície je registrovaný (v OR) alebo neregistrovaný podnik, v ktorom investor so sídlom v inom hospodárstve vlastní 10 % alebo viac bežných akcií alebo hlasovacích práv (pre registrovaný podnik) alebo ekvivalent tejto hodnoty (neregistrovaný podnik). Podniky priamych zahraničných investícií obsahujú tie subjekty, ktoré sú identifikované ako dcérske spoločnosti (investor vlastní viac ako 50 %) partneri (investor vlastní 50 % alebo menej) a pobočky (čiastočne alebo úplne vlastnené neregistrované podniky), buď priamo alebo nepriamo vlastnené investorom. Následne sú „podniky priamych zahraničných investícií“ širším pojmom ako „zahraničím kontrolované korporácie“.

4.66. Skutočné delenia môžu byť realizované z podnikateľského príjmu podnikov priamych zahraničných investícií vo forme dividend alebo výberov z príjmu kvázi korporácií.

Okrem toho sú ponechané príjmy považované za také, ako keby boli rozdelené a vyplatené priamym zahraničným investorom v pomere k ich vlastníctvu kmeňového imania podniku a následne reinvestované.

Reinvestované príjmy z priamych zahraničných investícií môžu byť buď kladné alebo záporné.

4.67. Čas zaznamenávania: reinvestované príjmy z priamych zahraničných investícií sú zaznamenávané v čase ich dosiahnutia.

V systéme účtov sa reinvestované príjmy z priamych zahraničných investícií objavia:

- a) medzi použitiami a zdrojmi pri rozdeľovaní účtu primárnych príjmov odvetví;
- b) medzi použitiami a zdrojmi zahraničného účtu primárnych príjmov a bežných transferov.

PRÍJMY Z MAJETKU VIAZANÉHO NA DRŽITEĽOV POISTNÝCH ZMLÚV (D.44)

4.68. *Pojem:* Príjmy z majetku viazané na držiteľov poistných zmlúv zodpovedá celkovému primárnemu príjmu obdržanému z investícií technických poistných rezerv. Technické poistné rezervy sú investované poisťovacími podnikmi a penzijnými fondmi do finančných aktív alebo pôdy (z ktorých sa dosahuje čistý príjem z majetku, t. j. po odpočítaní všetkých platených úrokov) alebo do budov (ktoré vytvárajú čistý prevádzkový prebytok). Každý dosiahnutý čistý príjem, ktorý vyplýva z investícií vlastných prostriedkov poisťovacích podnikov sa má vyňať v pomere k indexu medzi vlastnými prostriedkami a sumou vlastných prostriedkov a technických poistných rezerv.

4.69. Keďže technické rezervy sú aktívami držiteľov poistných zmlúv, výnosy z ich investovania sú uvádzané v účtoch ak zaplatené poisťovacími podnikmi a penzijnými fondmi držiteľom poisťiek vo forme príjmu z majetku viazaného na týchto držiteľov poistných zmlúv.

Keďže je tento príjem v praxi ponechaný u poisťovacích podnikov a penzijných fondov, považuje sa preto za platený naspäť poisťovacím podnikom a penzijným fondom vo forme splatného poistného a príspevkových dodatkov, ktoré sú dodané ku skutočnému splatnému vymeranému poistnému príspevkom.

Tieto poisťné a príspevkové dodatky zmlúv neživotného poistenia a životného poistenia realizované podľa schém sociálneho poistenia sú zaznamenávané spolu so skutočným poisťným a príspevkami v druhej distribúcii účtov príjmov dotknutých jednotiek.

Poisťné dodatky individuálneho životného poistenia nerealizované v rámci schém sociálneho poistenia, ako sú skutočné poisťné, nie sú bežnými transfermi a teda nie sú zaznamenávané v sekundárnej distribúcii účtov príjmov. Sú priamo zahrnuté ako jedna zo súčastí prispievajúcich k zmene v „čistých aktívach domácností v rezervách životného poistenia a rezervách penzijných fondov zaznamenávaných na finančných účtoch dotknutých jednotiek.“

4.70. Čas zaznamenávania: príjem z majetku viazaný na držiteľov poisťných zmlúv sa zaznamenáva v čase akumulácie.

4.71. V systéme účtov sa príjem z majetku viazaný na držiteľov poisťných zmlúv objavuje:

- a) na strane zdrojov pri rozdeľovaní účtu primárneho príjmu držiteľov poisťník;
- b) na strane použítí pri rozdeľovaní účtu primárneho príjmu poisťovateľov;
- c) na strane zdrojov a použítí na zahraničnom účte primárnych príjmov a bežných transferov.

RENTY (D.45)

Renty z pôdy

4.72. Renta obdržaná vlastníkom pôdy od nájomcu predstavuje formu príjmu z majetku.

Táto položka taktiež zahŕňa renty splatné vlastníkom vnútrozemských vodných plôch a riek za práva využívania takýchto vôd na rekreačné a iné účely, vrátane rybolovu.

Vlastník pôdy môže byť povinný platiť dane z pôdy alebo znášať určité výdavky spojené s údržbou výhradne ako následok vlastníctva pôdy. Dohovorom sú takéto dane a výdavky považované za splatné osobou s nárokom na užívanie pôdy, ktorá ich má odpočítať z renty, ktorú by inak bol povinný platiť vlastníkovi pôdy.

4.73. Renty z pôdy nezahŕňajú splátky budov a obydlí na nich situovaných; tieto splátky sa považujú za platbu za trhovú službu poskytovanú vlastníkom smerom k nájomcovi budovy alebo obydlia, a sú znázornené na účtoch ako konečná spotreba alebo medzispotreba jednotky nájomcu. Ak tu neexistuje objektívny základ, na ktorom by sa dala platba rozdeliť na rentu z pôdy a splátku za budovy na nej situované, celá čiastka sa považuje za rentu, ak je hodnota pôdy považovaná za vyššiu ako hodnota budov na tejto pôde, v ostatných prípadoch ide o splátku.

Renty z podzemných aktív

4.74. Táto položka zahŕňa užívacie poplatky, ktoré sa akumulujú u vlastníkov nálezísk nerastov alebo tuhých palív (uhlie, ropa alebo zemný plyn), ktorí poskytujú nájom ostatným inštitucionálnym jednotkám umožňujúci im skúmať alebo ťažiť z takýchto nálezísk počas určenej doby.

4.75. Čas zaznamenávania: renty sa zaznamenávajú v období, keď sú splatné.

4.76. V systéme účtov sa renty zaznamenávajú:

- a) na strane zdrojov a použítí pri rozdeľovaní účtu primárneho príjmu odvetví;
- b) na strane zdrojov a použítí na zahraničnom účte primárneho príjmu a bežných transferov.

BEŽNÉ DANE Z PRÍJMU, BOHATSTVA, ATĎ. (D.5)

4.77. *Pojem:* Bežné dane z príjmu, bohatstva, atď. (D.5) pokrývajú všetky povinné, nesplatené platby v hotovosti alebo v naturáliách, vyrubené pravidelne centrálnou vládou a zvyškom sveta z príjmu a bohatstva inštitucionálnych jednotiek, a niektoré periodické dane, ktoré nie sú vymerané ani z príjmu ani z bohatstva.

Bežné dane z príjmu, bohatstva atď. sa rozdeľujú na:

- a) dane z príjmu (D.51);
- b) ostatné bežné dane (D.59).

DANE Z PRÍJMU (D.51)

4.78. *Pojem:* Dane z príjmu (D.51) pozostávajú z daní z príjmu, zisku a kapitálových výnosov. Sú vymeriavané zo skutočného alebo predpokladaného príjmu jednotlivcov, domácností, korporácií alebo neziskových organizácií. Zahŕňajú dane vymerané z držby majetku, pôdy, nehnuteľností tam, kde sú tieto držby využívané ako základňa na odhad príjmu ich vlastníkov.

Dane z príjmu zahŕňajú:

- a) dane jednotlivcov a domácností (príjem zo závisle činnosti, majetku, podnikania, dôchodkov, atď.), vrátane daní zrážaných zamestnávateľmi (zrážková daň pri zdroji). Dane z príjmu vlastníkov neregistrovaných podnikov sú tu taktiež zahrnuté;
- b) dane z príjmu alebo zisku korporácií;
- c) dane zo zisku z držby;
- d) dane z výhier lotérií alebo stávkových hier, splatné z čiastok obdržaných výhercami na odlišné od daní z obratu výrobcov, ktorí organizujú stávkové hry alebo lotérie, ktoré sa považujú za dane z výrobkov.

OSTATNÉ BEŽNÉ DANE (D.59)

4.79. Ostatné bežné dane (D.59) zahŕňajú:

- a) bežné dane z kapitálu, ktoré pozostávajú z daní splatných periodicky z vlastníctva alebo používania pôdy alebo budov ich vlastníkmi, a bežné dane z čistého bohatstva a ostatných aktív (drahé kamene alebo iné vonkajšie znaky bohatstva) – s výnimkou daní uvedených v D.29 (ktoré sú platené podnikmi v dôsledku aktivít vo výrobe) a tých, ktoré sú uvedené v D.51 (dane z príjmu);
- b) daň z hlavy uvalená na dospelú osobu alebo na domácnosť bez ohľadu na príjem alebo bohatstvo;
- c) spotrebné dane splatné z celkových výdavkov (spotreby) osôb alebo domácností;
- d) platby domácností za povolenie (registráciu) užívania motorových vozidiel, lodí alebo lietadiel (ktoré nie sú využívané na účely podnikania), alebo za povolenia lovecké, strelné alebo rybárske atď. ⁽²⁾;
- e) dane z medzinárodných transakcií (zahraničné cesty, zahraničné peňažné zásielky, zahraničné investície, atď.) s výnimkou daní splatných výrobcami a s výnimkou dovozných ciel platených domácnosťami.

4.80. Bežné dane z príjmu, bohatstva atď. nezahŕňajú:

- a) dane z dedičstva, smrti alebo dane z darov inter vivos, ktoré sú považované za uvalené na kapitál beneficietov a sú uvádzané pod položkou kapitálové dane (D.91);
- b) občasné alebo výnimočné poplatky z kapitálu alebo bohatstva, ktoré sú pod položkou kapitálové dane (D.91);
- c) dane z pôdy, budov, alebo iných aktív vlastnených alebo prenajatých podnikmi a používaných na výrobu, ako sú dane považované za ostatné výrobné dane (D.29);

⁽²⁾ Hranica medzi daňami a nákupmi služieb od vlády je vymedzená na základe tých istých kritérií, ako sú kritériá uplatňované v prípade platieb realizovaných podnikmi: ak sú povolenia poskytované automaticky po platbe splatných čiastok, ich platba sa považuje za dane. Avšak ak vláda vydá povolenia na organizovanie niektorých riadnych regulačných funkcií (ako sú overovanie kompetencie alebo spôsobilosti dotknutej osoby), platby takto realizované sa majú považovať za nákupy služieb od vlády, a nie za platby daní, pokiaľ však nie sú tieto platby v zjavnom nepomere k nákladom poskytovania služieb.

d) platby domácností za licencie (povolenia) okrem povolení na používanie vozidla, lode alebo lietadla, alebo povolení na lov, strelbu či rybolov: vodičské preukazy a pilotné preukazy, televízne a rozhlasové licencie, povolenia k strelným zbraňam, prístupy do múzeí a knižníc, poplatky za odvoz odpadu, atď. ktoré sú považované vo väčšine prípadov za nákup služieb poskytovaných vládou ⁽⁶⁾.

4.81. Celková hodnota daní, ktoré sa majú zaznamenávať, zahŕňa každý úrok účtovaný z omeškania platby splatných daní a všetky pokuty udelené daňovými orgánmi, pokiaľ nie je možné zaznamenať takýto úrok a pokuty samostatne; zahŕňa to taktiež všetky poplatky, ktoré je možné účtovať v spojitosti s vymáhaním a vyrubeníím nezaplatenej dane. Podľa toho je (celková hodnota) znížená o čiastku akýchkoľvek úľav vlády všeobecne ako prejavu hospodárskej politiky a všetkých vrátených čiastok v dôsledku preplatkov.

4.82. Zaznamenávanie dane z príjmu, bohatstva, atď.: bežné dane z príjmu, bohatstva, atď. sú zaznamenávané v čase výskytu činností, transakcií alebo iných udalostí, ktoré vytvárajú povinnosť platby.

Avšak niektoré hospodárske činnosti, transakcie alebo udalosti, ktoré by podľa daňovej legislatívy mali znamenať pre dotknuté jednotky povinnosť platiť dane, neustále unikajú pozornosti daňových orgánov. Bolo by nerealistické predpokladať, že takéto činnosti, transakcie alebo udalosti znamenajú vznik finančných aktív alebo pasív vo forme pohľadávok alebo záväzkov. Z tohto dôvodu sú čiastky, ktoré sa majú

zaznamenávať v systéme, určované splatnými čiastkami iba vtedy, keď sú doložené daňovými výmermi, priznaniami, alebo inými listinami, ktoré vytvárajú povinnosť vo forme jasných záväzkov platby na strane daňovníkov. Systém nezachytáva chýbajúce dane nedoložené daňovými výmermi.

Dane doložené daňovými výmermi, ktoré neboli nikdy zaplatené (napríklad v dôsledku bankrotu) sa považujú za dane zaplatené; sú tu dve možnosti:

- a) odpísanie nedobytnnej pohľadávky vlády, ktorá týmto uznáva, že jej nárok už nemôže byť vymáhaný; toto odpísanie sa zaznamenáva v ostatných zmenách objemu aktív na účtoch vlády a súčasne na účte zlyhajúceho dlžníka;
- b) zrušenie dlhu po vzájomnej dohode medzi vládou z dlžníkom. Toto zrušenie sa považuje za kapitálový transfer zo strany vlády smerom k dlžníkovi na kapitálovom účte, so súčasným vymazaním nároku na účte finančnom.

V niektorých prípadoch je možné povinnosť platiť dane určiť len v neskoršom účtovnom období ako je to, v ktorom sa akumuluje príjem. Je preto potrebná určitá pružnosť v čase zaznamenávania takýchto daní. Dane z príjmu zrážané pri zdroji, ako sú dane PAYE a pravidelné zálohové platby daní z príjmu je možné zaznamenávať v obdobiach, v ktorých sú platené, a každá definitívna povinnosť dane z príjmu môže byť zaznamenaná v období, v ktorom je takáto povinnosť s konečnou účinnosťou určená.

V systéme účtov sú bežné dane z príjmu, bohatstva, atď. zaznamenávané:

- a) na strane použitia v sekundárnej distribúcii účtu príjmov sektorov, v ktorých sú daňovníci klasifikovaní;
- b) na strane zdrojov v sekundárnej distribúcii účtu príjmov vlády všeobecne;
- c) na strane použitia a zdrojov na zahraničnom účte primárnych príjmov a bežných transferov.

SOCIÁLNE PRÍSPEVKY A DÁVKY (D.6)

4.83. *Pojem:* Sociálne dávky sú transfery domácnostiam, v hotovosti alebo v naturáliách, ktoré sú určené na uľahčenie finančného bremena mnohých rizík alebo potrieb, ktoré sa realizujú prostredníctvom kolektívne organizovaných schém, alebo mimo schém vládnyimi jednotkami a NISD; zahŕňajú platby od vlády všeobecne výrobcov, ktorí jednotlivito prispievajú domácnostiam v kontexte sociálnych rizík alebo potrieb.

4.84. Zoznam rizík alebo potrieb, ktoré si môžu vyžiadať sociálne dávky, je podľa dohovoru stanovený nasledovne:

- a) choroba;
- b) invalidita, zdravotné postihnutie;

⁽⁶⁾ Hranicou medzi daňami a nákupmi služieb od vlády je vymedzenie podľa tých istých kritérií, ako sú tie používané v prípade platieb realizovaných podnikmi: ak sú licencie (povolenia) udeľované automaticky pri platbe splatných čiastok, považuje sa ich platba za dane. Avšak ak vláda používa vydávanie licencií na organizovanie niektorých riadnych regulačných funkcií (ako je overenie kompetentnosti alebo spôsobilosti dotknutej osoby) realizované platby sa majú považovať za nákupy služieb od vlády, a nie za platby daní, pokiaľ nie sú platby v jasnom nepomere k nákladom poskytnutia služby.

- c) pracovný úraz alebo choroba z povolania;
- d) dôchodkový vek;
- e) pozostalí;
- f) materstvo;
- g) rodina;
- h) podpora zamestnanosti;
- i) nezamestnanosť;
- j) bývanie ⁽⁷⁾;
- k) vzdelávanie;
- l) všeobecná núdza.

4.85. Sociálne dávky zahŕňajú:

- a) bežné a paušálne transfery zo schém, ktoré dostávajú príspevky, pokrývajú celé spoločenstvo alebo veľkú časť spoločenstva, a sú ukladané a kontrolované vládnymi jednotkami (schémy sociálneho zabezpečenia);
- b) bežné a paušálne transfery zo schém organizovaných podnikmi v mene svojich zamestnancov, bývalých zamestnancov alebo závislých osôb (súkromne financované alebo nefinancované schémy podnikov). Príspevky je možné realizovať zamestnancami alebo zamestnávateľmi; môžu byť taktiež realizované samostatne zárobkovo činnými osobami (SZČO);
- c) bežné transfery od vládnych jednotiek a NISD, ktoré nie sú podmienené predchádzajúcimi platbami príspevkov (pomoc).

4.86. Sociálne dávky nezahŕňajú:

- a) poisťné nároky založené na poisťkách uzatvorených výhradne z vlastnej iniciatívy poisteného, bez ohľadu na jeho zamestnávateľa alebo vládu;
- b) poisťné nároky z poisťiek uzatvorených s výhradným účelom dosiahnutia zľavy, dokonca ak aj tieto poisťky vyplývajú z kolektívnej dohody.

4.87. Aby bola individuálna poisťka považovaná za súčasť schémy sociálneho poistenia, možnosti a okolnosti, proti ktorým sú účastníci poistení, musia zodpovedať rizikám alebo potrebám uvedeným v odseku 4.84, a okrem toho musí byť tiež splnená jedna alebo viac nasledovných podmienok:

- a) účasť v schéme je povinná buď podľa zákona pre špecifikovanú kategóriu pracovníkov, či už zamestnancov, SZČO alebo nezamestnaných, alebo podľa podmienok zamestnávania pracovníka resp. skupiny pracovníkov;
- b) schéma je kolektívna a prevádzkovaná ku prospechu určenej skupiny pracovníkov, či už zamestnancov, SZČO alebo nezamestnaných, pričom je účasť obmedzená členstvom v tejto skupine;
- c) zamestnávateľ realizuje príspevok (skutočný alebo odvodený) do schémy v mene zamestnanca bez ohľadu na to, či takto prispieva aj samotný zamestnanec.

4.88. Schémy sociálneho poistenia sú schémami, v ktorých sú pracovníci povinní alebo podporovaní svojimi zamestnávateľmi resp. vládou všeobecne pri uzatváraní poistenia proti niektorým možnostiam alebo okolnostiam, ktoré môžu nepriaznivo ovplyvniť ich blaho alebo blaho závislých osôb.

Schémy sociálneho poistenia je možné klasifikovať podľa nasledovných typov:

- a) schémy sociálneho zabezpečenia, pokrývajúce celé spoločenstvo, alebo veľkú časť spoločenstva, ktoré sú ukladané a kontrolované vládnymi jednotkami;
- b) súkromne financované schémy, ktoré pozostávajú zo:
 - 1. zo schém, v ktorých sú sociálne príspevky platené tretím stranám (poisťovacím podnikom, samostatným penzijným fondom);

⁽⁷⁾ V prípade bývania sú sociálnymi dávkami platby realizované verejnými orgánmi pre nájomníkov za účelom zníženia ich nájomného, okrem zvláštnych dávok platených verejnými orgánmi v postavení zamestnávateľa.

2. zo schém, v ktorých si zamestnávateľa vytvárajú zvláštne rezervy, ktoré sú oddelené od ostatných rezerv, hoci takéto schémy nepredstavujú samostatné inštitucionálne jednotky zamestnávateľa. Tieto sa nazývajú neautonómnymi penzijnými fondmi. Rezervy sa považujú za aktíva, ktoré patria beneficiantom a nie zamestnávateľovi.
 - c) schémy, v ktorých zamestnávateľa platia sociálne dávky svojim zamestnancom, bývalým zamestnancom alebo ich závislým osobám zo svojich vlastných zdrojov, bez toho aby na tento účel vytvárali zvláštne rezervy
- 4.89. Schémy sociálneho poistenia organizované vládnymi jednotkami pre ich vlastných zamestnancov sú podľa primeranosti klasifikované ako súkromne financované alebo nefinancované schémy, a nie ako schémy sociálneho zabezpečenia.
- 4.90. Sociálne príspevky je možné rozdeliť na skutočné príspevky splatné podľa prvých dvoch kategórií schém uvedených v odseku 4.88 a na odvodené príspevky splatné v rámci nefinancovaných schém.
- 4.91. Sociálne príspevky je možné deliť na tie, ktoré sú povinné podľa zákona a na tie, ktoré povinné nie sú.

SOCIÁLNE PRÍSPEVKY (D.61)

Skutočné sociálne príspevky (D.611)

4.92. Skutočné sociálne príspevky zahŕňajú:

- a) skutočné sociálne príspevky zamestnávateľov (D.611). Tieto zodpovedajú toku D.121.

Skutočné sociálne príspevky zamestnávateľov sú platené zamestnávateľmi do fondov sociálneho zabezpečenia, poisťovních podnikov alebo do autonómnych resp. neautonómnych penzijných fondov spravujúcich schémy sociálneho poistenia ku prospechu svojich zamestnancov.

Keďže skutočné sociálne príspevky zamestnávateľov sú vytvorené ku prospechu ich zamestnancov, ich hodnota sa zaznamenáva ako jedna zo súčastí kompenzácie zamestnancov spolu so mzdami a výplatami v hotovosti a v naturáliách. Sociálne príspevky sú potom zaznamenávané ako zaplatené zamestnancami v podobe bežných transferov do fondov sociálneho zabezpečenia, poisťovních podnikov alebo autonómnych resp. neautonómnych penzijných fondov;

- b) sociálne príspevky zamestnancov (D.6112).

Tieto sú sociálnymi príspevkami splatnými zo strany zamestnancov do sociálneho zabezpečenia, súkromne financovaných alebo nefinancovaných schém. Sociálne príspevky zamestnancov pozostávajú zo skutočných splatných príspevkov, a v prípade súkromne financovaných schém, aj z doplatkov príspevkov splatných z majetkového príjmu viazaného na držiteľov poisťovních zmlúv a obdržaného zamestnancami – účastníkmi schém, s odpočítaním služobných poplatkov. Všetky služobné poplatky sa považujú za poplatky oproti príspevkom zamestnancov a nie zamestnávateľov;

- c) sociálne príspevky SZČO a nezamestnaných osôb (D.6113).

Tieto sú sociálnymi príspevkami splatnými na vlastný prospech osôb, ktoré nie sú zamestnancami — menovite SZČO (zamestnávateľa alebo pracovníci vo vlastnom mene) alebo nezamestnané osoby. Tieto taktiež zahŕňajú hodnotu dodatkov k príspevkom splatných z majetkového príjmu viazaného na držiteľov poisťovních zmlúv a obdržaného zamestnancami — účastníkmi schém, ktoré sú zaznamenávané ako spätná platba poisťovnímu podniku okrem ich ostatných príspevkov.

4.93. Platby skutočných sociálnych príspevkov môžu byť povinné z dôvodu štatútu alebo nariadenia, alebo môžu byť platené ako dôsledok kolektívnej dohody v konkrétnom odvetví resp. dohód medzi zamestnávateľom a zamestnancami konkrétneho podniku, alebo preto, že sú vpísané do samotnej pracovnej zmluvy. V určitých prípadoch môžu byť príspevky dobrovoľné.

Uvedené dobrovoľné príspevky pokrývajú:

- a) sociálne príspevky osôb, ktoré nie sú, alebo už nie sú právne povinné prispievať alebo naďalej prispievať do fondu sociálneho zabezpečenia;

- b) sociálne príspevky platené poisťňými podnikom (alebo spriazneným spoločnosťami a penzijným fondom klasifikovaným v rovnakom sektore) ako súčasť doplnkových poisťňých schém organizovaných podnikom na prospech svojich zamestnancov, a ku ktorým sa posledne menované pripojili dobrovoľne;
 - c) príspevky spriaznených spoločností s členstvom otvoreným pre zamestnancov alebo samostatne zárobkovo činných.
- 4.94. Aby sa rozlíšili sociálne príspevky, ktoré sú povinné od tých, ktoré povinné nie sú, pridáva sa klasifikácii dodatočná úroveň:
- a) povinné skutočné sociálne príspevky zamestnávateľov (D.61111);
 - b) dobrovoľné skutočné sociálne príspevky zamestnávateľov (D.61112);
 - c) povinné skutočné sociálne príspevky zamestnancov (D.61121);
 - d) dobrovoľné skutočné sociálne príspevky zamestnancov (D.61122);
 - e) povinné sociálne príspevky SZČO a nezamestnaných osôb (D.61131);
 - f) dobrovoľné sociálne príspevky SZČO a nezamestnaných osôb (D.61132).
- 4.95. Skutočné sociálne príspevky do fondov sociálneho zabezpečenia alebo iných vládnych agentúr sú zaznamenávané v hrubej čiastke ako distribučné transakcie.

Na druhej strane sociálne príspevky platené v rámci súkromne financovaných schém do poisťňých podnikov a do spriaznených spoločností a autonómnych penzijných fondov zahrnutých do toho istého sektora sa zaznamenávajú v čistej hodnote, t. j. po odpočítaní tej časti príspevku, ktorá predstavuje hodnotu poisťňej služby poskytovanej (rezidenčným alebo nerezidenčným) domácnostiam.

V prípade neautonómnych súkromne financovaných schém sociálneho poistenia, kde si zamestnávatelia uchovávajú svoje vlastné oddelené rezervy, neodpočítava sa žiaden služobný poplatok z príspevkov platených zamestnancami. Keďže takéto schémy nepredstavujú samostatné inštitucionálne jednotky oddelené od zamestnávateľov, náklady riadenia a správy fondov sú spojené s všeobecnými výrobnými nákladmi zamestnávateľa.

- 4.96. Čas zaznamenávania: skutočné sociálne príspevky zamestnávateľov (D.611) a sociálne príspevky zamestnancov (D.6112) sú zaznamenané v čase, kedy sa vykonáva práca zakladajúca povinnosť platiť príspevky. Sociálne príspevky SZČO a nezamestnaných osôb sú zaznamenávané vtedy, keď vznikne povinnosť platiť.
- 4.97. V systéme účtov sa skutočné sociálne príspevky zaznamenávajú:
- a) na strane použitia v sekundárnej distribúcii účtu príjmov domácností;
 - b) na strane použitia zahraničného účtu primárnych príjmov a bežných transferov (v prípade nerezidenčných domácností);
 - c) medzi zdrojmi na účte sekundárnej distribúcie príjmov rezidenčných poisťňiteľov alebo zamestnávateľov;
 - d) medzi zdrojmi na zahraničnom účte primárnych príjmov a bežných transferov (v prípade nerezidenčných poisťňiteľov alebo zamestnávateľov).

Odvodené sociálne príspevky (D.612)

- 4.98. Odvodené sociálne príspevky (D.612) predstavujú opačnú stranu sociálnych dávok (po odpočítaní sociálnych príspevkov zamestnancov) platených priamo zamestnávateľmi (t. j. nenapojených na skutočné príspevky zamestnávateľov) pre svojich zamestnancov alebo bývalých zamestnancov či iných oprávnených osôb.
- 4.99. Je nevyhnutné zaviesť odvodené sociálne príspevky, ak sú sociálne dávky distribuované priamo zamestnávateľmi zahrnuté do účtov pod kapitolou sociálne dávky, a ak náklady týchto dávok (z tej časti, ktorá nie je pokrytá skutočnými príspevkami zamestnancov) majú byť zahrnuté do kompenzácií zamestnancov platených zo strany zamestnávateľa.

Ak zamestnávateľia poskytujú sociálne dávky sami priamo svojim zamestnancom, bývalým zamestnancom alebo závislým osobám zo svojich vlastných zdrojov bez toho, aby využívali fond sociálneho zabezpečenia, poisťovací podnik alebo autonómny penzijný fond, a bez vytvorenia zvláštneho fondu alebo oddelenej samostatnej rezervy na tento účel, je možné beneficietov považovať za chránených pred rôznymi špeci-
fickými rizikami a okolnosťami aj keď nie sú na ich pokrytie realizované žiadne platby.

V praxi však môže byť ťažké rozhodnúť o veľkosti takýchto odvodených príspevkov. Podnik sám môže vypracovať nejaké odhady, snád na základe príspevkov platených do podobných financovaných schém tak, aby sa vypočítala pravdepodobná povinnosť v budúcnosti. Inak môže byť jedinou praktickou alternatívou použitie nefinančných sociálnych dávok splatných podnikom počas rovnakého účtovného obdobia (po odpočítaní skutočných príspevkov samotných zamestnancov), ako odhad odvodeného odmeňovania, ktoré by bolo potrebné na pokrytie odvodených príspevkov.

4.100. Zamestnávateľia sú zaznamenaní na účte generovania príjmov ako platitelia svojim existujúcim zamestnancom, čo je súčasť ich kompenzácie v čiastke opísanej ako odvodené sociálne príspevky rovnajúce sa hodnote odhadovaných sociálnych príspevkov, ktoré by boli potrebné na poskytovanie nefinancovaných sociálnych dávok, na ktoré majú zamestnanci právo. Zamestnanci sú zaznamenaní na účte sekundárnej distribúcie príjmov, ako spätne platiaci svojim zamestnávateľom rovnakú čiastku odvodených sociálnych príspevkov (t. j. bežné transfery) ako keby ich platili do samostatnej schémy sociálneho poistenia.

4.101. Čas zaznamenania: odvodené sociálne príspevky, ktoré predstavujú opačnú stranu povinných priamych sociálnych dávok, sa zaznamenávajú v čase, kedy vznikne povinnosť platiť tieto dávky.

Odvodené sociálne príspevky, ktoré predstavujú opačnú stranu dobrovoľných priamych sociálnych dávok, sú zaznamenávané v čase, kedy sú tieto dávky poskytované.

4.102. V systéme účtov sa sociálne príspevky zaznamenávajú:

- a) na strane použitia na účte sekundárnej distribúcie príjmov domácností a na zahraničnom účte primárnych príjmov a bežných transferov;
- b) medzi zdrojmi na účte sekundárnej distribúcie príjmov sektorov, ku ktorým zamestnávateľia patria a na zahraničnom účte primárnych príjmov a bežných transferov.

SOCIÁLNE DÁVKY OKREM SOCIÁLNYCH TRANSFEROV V NATURÁLIÁCH (D.62)

4.103. Položka D.62 sa skladá zo štyroch čiastkových položiek:

Dávky sociálneho zabezpečenia v hotovosti (D.621)

Tieto sú splatné domácnostiam zo strany fondov sociálneho zabezpečenia (okrem kompenzácií, pozri D.6311).

Tieto dávky sú poskytované v rámci schém sociálneho zabezpečenia.

Súkromne financované sociálne dávky (D.622)

Sú (v hotovosti alebo v naturáliách) splatné pre domácnosti zo strany poisťovacích podnikov alebo iných inštitucionálnych jednotiek spravujúcich súkromne financované schémy sociálneho poistenia.

Nefinancované sociálne dávky na zamestnanca (D.623)

Sú (v hotovosti alebo v naturáliách) splatné pre zamestnancov, ich závislých osôb alebo pozostalých zo strany zamestnávateľov spravujúcich nefinancované schémy sociálneho poistenia. Tieto bežne zahŕňajú:

- a) pokračujúce vyplácanie bežnej alebo obmedzenej mzdy počas období absencie v práci v dôsledku podlomeného zdravia, nehody, maters-tva, atď.;
- b) platbe rodinných, vzdelávacích alebo iných dávok vo vzťahu k závislým osobám;
- c) platby dôchodkových alebo vdovských dôchodkov bývalým zamestnancom alebo ich pozostalým a platby dávok odškodného pracovníkom alebo ich pozostalým v prípade nadbytočnosti, straty schopnosti, smrti v dôsledku nehody, atď. (ak je to spojené s kolektívnou dohodou);
- d) všeobecné zdravotnícke služby nespojené s prácou zamestnanca;
- e) zotavovne a domy pre dôchodcov.

Nefinancované sociálne dávky za zamestnanca splatné zamestnávateľmi ich bývalým zamestnancom alebo iným oprávneným osobám sa majú zaznamenávať pod skutočnými sociálnymi príspevkami zamestnávateľa, t. j. ako platby realizované zamestnávateľmi na prospech dotknutých osôb u poisťovateľov.

Dávky sociálnej pomoci v hotovosti (D.624)

Sú splatné domácnostiam zo strany vládnych jednotiek alebo NISD na uspokojenie tých istých potrieb ako dávky sociálneho poistenia, avšak nie sú realizované v rámci schémy sociálneho poistenia zahŕňajúcej sociálne príspevky a dávky sociálneho poistenia. Takéto dávky nezahŕňajú bežné transfery platené v dôsledku reakcie na udalosti alebo okolnosti, ktoré nie sú bežne pokryté schémami sociálneho poistenia (napr. transfery vykonané ako reakcia na prírodné katastrofy, zaznamenané v rámci ostatných bežných transferov alebo v rámci kapitálových transferov).

SOCIÁLNE TRANSFERY V NATURÁLIÁCH (D.63)

- 4.104. *Pojem:* Sociálne transfery v naturáliách pozostávajú z individuálnych tovarov a služieb poskytovaných v podobe transferov v naturáliách pre jednotlivé domácnosti zo strany vládnych jednotiek alebo NISD, či už sú kúpené na trhu alebo vyrobené ako netrhový výstup zo strany vládnych jednotiek alebo NISD. Transfery môžu byť financované z daní, iných príjmov vlády alebo z príspevkov sociálneho zabezpečenia, z darov alebo majetkových príjmov v prípade NISD.

Hoci niektoré netrhové služby produkované NISD majú niektoré charakteristiky kolektívnych služieb, všetky netrhové služby produkované NISD sú, kvôli jednoduchosť a podľa dohovoru považované svojou podstatou za individuálne. Služby poskytované pre domácnosti zdarma, alebo za ceny ekonomicky bezvýznamné, sú opísané ako individuálne služby tak, aby sa odlišili od kolektívnych služieb poskytovaných spoločstvu ako celku, resp. veľkej časti spoločnosti. Individuálne služby pozostávajú hlavne zo vzdelávacích a zdravotníckych služieb, hoci ostatné typy služieb, ako sú ubytovacie služby, kultúrne a rekreačné služby, sú taktiež často poskytované.

Položka sociálne transfery v naturáliách (D.63) zahŕňa sociálne dávky v naturáliách a transfery individuálnych netrhových tovarov a služieb.

Sociálne dávky v naturáliách (D.631)

- 4.105. Sociálne dávky v naturáliách sú sociálne transfery v naturáliách zamerané na uľahčenie finančného bremena domácností v spojení so sociálnymi rizikami alebo potrebami (pozri odsek 4.84). Je možné ich ďalej rozdeliť na tie, ktoré si môžu beneficientske domácnosti v skutočnosti aj sami kúpiť ako tovary a služby a potom ich nechať preplatiť a tie, pri ktorých sú služby poskytované priamo benefitantom. V druhom

případe vládné jednotky alebo NISD sčasti alebo úplne produkujú resp. nakupujú tovary a služby, ktoré sú výrobcami priamo poskytované pre beneficentov.

Dávky sociálneho zabezpečenia, kompenzácie (D.6311)

Tieto dávky pozostávajú z kompenzácie (preplatenia) z fondov sociálneho zabezpečenia schválených výdavkov u tých domácností, ktoré ich vynaložili na špecifikované tovary alebo služby.

Ak domácnosť kúpi tovar alebo službu, ktorá je jej následne preplatená úplne alebo sčasti z fondu sociálneho zabezpečenia, je možné posudzovať túto domácnosť tak, ako keby konala v mene fondu sociálneho zabezpečenia. V skutočnosti poskytuje domácnosť krátkodobý úver fondu sociálneho zabezpečenia, ktorý je vyrovnaný hneď, ako je domácnosť kompenzovaná.

Čiastka preplateného výdavku sa zaznamenáva ako priamo znášaná fondom sociálneho zabezpečenia v čase, kedy domácnosť realizuje nákup, zatiaľ čo jediný výdavok zaznamenaný pre domácnosť je rozdiel, ak nejaký je, medzi zaplatenou nákupnou cenou a preplatenou čiastkou. Takto sa čiastka preplateného výdavku nepovažuje za bežný transfer v hotovosti z fondov sociálneho zabezpečenia smerom k domácnostiam.

Ostatné dávky sociálneho zabezpečenia v naturáliách (D.6312)

Tieto pozostávajú zo sociálnych transferov v naturáliách s výnimkou kompenzácií, ktoré sú realizované z fondov sociálneho zabezpečenia do domácností. Väčšina ostatných dávok sociálneho zabezpečenia v naturáliách pozostáva z lekárskeho alebo

zubného ošetrovania, chirurgických zákrokov, nemocničných pobytov, poskytnutia okuliarov alebo kontaktných šošoviek, resp. podobných tovarov alebo služieb v kontexte sociálnych rizík alebo potrieb. Služba sa poskytuje priamo beneficentom, bez preplácania, trhovými alebo netrhovými výrobcami, a podľa toho má byť aj oceňovaná. Všetky platby realizované samotnými domácnosťami sa majú odpočítavať.

Dávky sociálnej pomoci v naturáliách (D.6313)

Tieto pozostávajú z transferov v naturáliách poskytovaných pre domácnosti vládnymi jednotkami alebo NISD, ktoré sú povahou podobné ako dávky sociálneho zabezpečenia v naturáliách, avšak nie sú poskytované v kontexte schémy sociálneho poistenia. Pokiaľ to nie je zahrnuté v schéme sociálneho poistenia, sú tu zahrnuté sociálne bývanie, dávky na obydľia, denné sanatóriá, odborné vzdelávanie, zľavy na sadzbách cestovného (za predpokladu, že tu je sociálny účel), a podobné tovary a služby v kontexte sociálnych rizík alebo potrieb. Všetky platby realizované samotnými domácnosťami sa majú odpočítavať.

Transfery individuálnych netrhových tovarov a služieb (D.632)

4.106. *Pojem:* Transfery individuálnych netrhových tovarov a služieb (D.632) pozostávajú z tovarov a služieb poskytovaných jednotlivým domácnostiam zdarma alebo za ceny, ktoré sú ekonomicky bezvýznamné, a to zo strany netrhových výrobcov, vládnych jednotiek alebo NISD. Zodpovedajú výdavkom individuálnej spotreby NISD a vlády (pozri odsek 3.85), po odpočítaní sociálnych dávok v naturáliách (D.631) poskytnutých domácnostiam v rámci dojednaní sociálneho zabezpečenia resp. sociálnej pomoci.

4.107. Čas zaznamenávania sociálnych dávok:

- a) v hotovosti, sú zaznamenávané keď sú uznané nároky na dávky;
- b) v naturáliách, sú uznané v čase poskytovania služieb alebo v čase uskutočnenia zmeny vlastníctva tovarov poskytovaných priamo domácnostiam zo strany netrhových výrobcov.

4.108. V systéme účtov sa sociálne dávky okrem sociálnych transferov v naturáliách (D.62) zaznamenávajú:

- a) na strane použitia na účte sekundárnej distribúcie príjmu sektorov poskytujúcich dávky;
- b) na strane použitia na zahraničnom účte primárnych príjmov a bežných transferov (v prípade dávok poskytovaných zvyškom sveta);
- c) medzi zdrojmi na účte sekundárnej distribúcie príjmu domácností;
- d) medzi zdrojmi na zahraničnom účte primárnych príjmov a bežných transferov (v prípade dávok poskytovaných nerezidenčným domácnostiam).

Sociálne transfery v naturáliách (D.63) sa zaznamenávajú:

- a) na strane použitia na účte redistribúcie príjmov v naturáliách u sektorov poskytujúcich dávky;
- b) medzi zdrojmi v na účte redistribúcie príjmov v naturáliách u domácností.

Spotreba tovarov a služieb takto prenesených sa zaznamenáva na strane použitia účtu upraveného disponibilného príjmu.

Podľa dohovoru neexistujú žiadne sociálne transfery v naturáliách so zvyškom sveta (sú registrované pod D.62 — sociálne dávky okrem sociálnych transferov v naturáliách).

OSTATNÉ BEŽNÉ TRANSFERY (D.7)

ČISTÉ PLATBY NEŽIVOTNÉHO POISTENIA (D.71)

4.109. *Pojem:* Čisté platby neživotného poistenia (D.71) sú tie poistné platby, ktoré sú splatné podľa poistných zmlúv uzatvorených inštitucionálnymi jednotkami. Poistné zmluvy uzatvorené jednotlivými domácnosťami sú tie, ktoré sú uzatvorené z ich vlastnej iniciatívy a pre ich vlastný prospech, nezávisle od ich zamestnávateľov alebo vlády a mimo akejkoľvek schémy sociálneho poistenia⁽⁸⁾. Čisté platby neživotného poistenia obsahujú tak skutočné poistné splatné držiteľom poistky na získanie poistného krytia počas účtovného obdobia (vyzberané poistné) a dodatočné poistné splatné z majetkových príjmov viazaných na držiteľov poistných zmlúv, po odpočítaní služobných poplatkov poisťovacích podnikov dojednávajúcich poistenie.

Čisté platby neživotného poistenia sú čiastky dostupné na poskytnutie krytia proti rôznym udalostiam alebo nehodám s následkom v podobe škody na tovaroch alebo majetku, či ujmy na zdraví osôb v dôsledku prírodných alebo ľudských faktorov (ohň, povodne, havárie, kolízie, potopenia, krádeže, násilie, nehody, choroba, atď.) alebo proti finančným stratám vyplývajúcim z udalostí akými sú choroba, nezamestnanosť, nehody, atď.

4.110. Čas zaznamenávania: čisté platby neživotného poistenia sú zaznamenané v čase výberu.

Splatné poistné, z ktorého sa odpočítavajú služobné poplatky, sú tie časti celkového poistného plateného v bežnom období, alebo v predchádzajúcich obdobiach, ktoré pokrývajú riziká prítomné v bežnom období.

Poistné vybrané v bežnom období musí byť rozlíšené od poistného splatného počas bežného obdobia, ktoré pravdepodobne pokrýva riziká v budúcich obdobiach, ako aj v bežnom období.

4.111. V systéme účtov sa čisté platby neživotného poistenia zaznamenávajú:

- a) na strane použitia na účte sekundárnej distribúcie účtu príjmov u rezidenčných držiteľov poistných zmlúv;
- b) na strane použitia na zahraničnom účte primárnych príjmov a bežných transferov (v prípade nerezidenčných držiteľov poistných zmlúv);
- c) medzi zdrojmi na účte sekundárnej distribúcie príjmu rezidenčných poisťovacích podnikov;
- d) medzi zdrojmi na zahraničnom účte primárnych príjmov a bežných transferov (v prípade nerezidenčných poisťovacích podnikov).

⁽⁸⁾ Platby životného poistenia sa neobjavujú ako také v systéme účtov. Sú rozdelené na a) poistné predstavujúce formu sociálneho príspevku (sú splatné do schém sociálneho poistenia); b) individuálne poistné v životnom poistení. Prvé sú zahrnuté do položky skutočné sociálne príspevky a posledne menované sa nepovažujú za distribučné transakcie. Obe kategórie životného poistenia zvyšujú technické rezervy poistenia, ktoré sa objavujú na finančnom účte a v súvahe.

NÁROKY VYPLATENIA NEŽIVOTNÉHO POISTENIA (D.72)

4.112. *Pojem:* Nároky vyplatenia neživotného poistenia (D.72) predstavujú nároky splatné podľa zmlúv vo vzťahu k neživotnému poisteniu; ⁽⁹⁾ t. j. čiastky, ktoré sú poisťovacie podniky povinné vyplatiť pri vyrovaní strát zo zranení alebo škôd na osobách alebo tovaroch (vrátane fixného kapitálu).

4.113. Nároky vyplatenia neživotného poistenia nezahŕňajú platby, ktoré predstavujú sociálne dávky.

4.114. Keďže sú služobné poplatky neživotného poistenia vypočítavané odrátaním nárokov splatných z kombinovanej hodnoty vybraného poistného a dodatkového poistného, vyplýva z toho to, že celkové splatné nároky sa musia rovnať čistému neživotnému poistnému splatnému u poisťovacieho podniku počas toho istého účtovného obdobia. Toto zdôrazňuje skutočnosť, že základnou funkciou neživotného poistenia je redistribúcia zdrojov.

Vyrovanie nároku neživotného poistenia sa považuje za transfer žiadateľovi o nárok. Takéto platby sa vždy považujú za bežné transfery, dokonca aj keď ide o veľké sumy v dôsledku nehodového zničenia fixného aktíva alebo vážneho osobného zranenia jednotlivca. Čiastky obdržané žiadateľom sú nie sú zvyčajne viazané na žiaden konkrétny účel, a tovary alebo služby, ktoré boli zničené alebo poškodené, nemusia byť nevyhnutne opravené alebo nahradené.

Niektoré nároky vznikajú z dôvodov škody alebo zranenia, ktoré spôsobil držiteľ poisťky na majetku alebo osobám — tretím stranám. V týchto prípadoch sú uznané nároky zaznamenávané ako priamo splatné u poisťovacieho podniku smerom k poškodeným stranám, a nie nepriamo cez držiteľa poisťky.

4.115. Čas zaznamenania: nároky vyplatenia neživotného poistenia sa zaznamenávajú v čase výskytu nehody alebo inej udalosti.

4.116. V systéme účtov sú nároky zaznamenané:

- a) na strane použitia na účte sekundárnej distribúcie príjmu rezidenčných poisťovacích podnikov;
- b) na strane použitia na zahraničnom účte primárnych príjmov a bežných transferov (v prípade nerezidenčných poisťovacích podnikov);
- c) medzi zdrojmi na účte sekundárnej distribúcie účtu príjmov beneficientských sektorov;
- d) medzi zdrojmi na zahraničnom účte primárnych príjmov a bežných transferov (v prípade nerezidenčných beneficiентов).

BEŽNÉ TRANSFERY V RÁMCI VLÁDY VŠEOBECNE (D.73)

4.117. *Pojem:* Bežné transfery v rámci vlády všeobecne (D.73) zahŕňajú transfery medzi rôznymi subsektormi vlády všeobecne (ústredná vláda, štátna správa, miestna štátna správa, fondy sociálneho zabezpečenia) s výnimkou daní, dotácií, investičných grantov a ostatných kapitálových transferov.

4.118. Bežné transfery v rámci vlády všeobecne nezahŕňajú transakcie v mene inej jednotky; tieto sú zaznamenávané iba raz na účtoch na strane zdrojov beneficientskej jednotky, v ktorej mene sa transakcia vykonáva. Táto situácia nastáva najmä vtedy, keď vládna agentúra (napr. ministerstvo ústrednej vlády) vyberá dane, ktoré sú automaticky transferované vcelku alebo sčasti do inej vládnej agentúry (napr. miestnemu orgánu). V tomto prípade sú výnosy daní pre inú vládnu agentúru znázornené ako keby boli ňou priamo vyberané, a nie ako bežný transfer v rámci vlády všeobecne.

⁽⁹⁾ Nároky vyplatenia životného poistenia sa neobjavujú ako také v systéme účtov. Sú rozdelené na: a) nároky predstavujúce formu sociálneho príspevku (sú splatné do schém sociálneho poistenia); b) individuálne nároky v životnom poistení. Prvé sú zahrnuté do položky sociálne príspevky okrem sociálnych transferov v naturáliách a posledne menované sa nepovažujú za distribučné transakcie. Obe kategórie nárokov životného poistenia znižujú technické rezervy poistenia, ktoré sa objavujú na finančnom účte a v súvahe.

Na druhej strane transfery daňových výnosov, ktoré tvoria súčasť blokových transferov od ústrednej vlády k iným vládnym agentúram, sú zahrnuté do bežných transferov v rámci vlády všeobecne. Tieto transfery nezodpovedajú žiadnej špecifickej kategórii daní, a sú realizované automaticky, avšak hlavne prostredníctvom určitých fondov (fondy okresov a miestnych orgánov) v súlade s rozdelením stanoveným ústrednou vládou.

4.119. Čas zaznamenávania: bežné transfery v rámci vlády všeobecne sa zaznamenávajú v čase, ktorý je stanovený účinnými nariadeniami.

4.120. V systéme účtov sa bežné transfery v rámci vlády všeobecne zaznamenávajú na strane použítí a zdrojov na účte sekundárnej distribúcie účtu príjmov subsektorov vlády všeobecne ⁽¹⁰⁾.

BEŽNÁ MEDZINÁRODNÁ SPOLUPRÁCA (D.74)

4.121. *Pojem:* Bežná medzinárodná spolupráca (D.74) zahŕňa všetky transfery v hotovosti alebo v naturáliách medzi vládou všeobecne a inými vládami alebo medzinárodnými organizáciami ⁽¹¹⁾.

4.122. Položka D.74 pokrýva:

- a) nedaňové príspevky vlády inštitúciám Európskej únie s výnimkou štvrtého vlastného zdroja založeného na HDP ⁽¹²⁾;
- b) príspevky vlády medzinárodným organizáciám (s výnimkou daní splatných členskými vládami nadnárodných organizácií);
- c) všetky bežné transfery, ktoré môže vláda všeobecne obdržať od inštitúcií alebo organizácií uvedených v bodoch a) a b) ⁽¹³⁾;
- d) bežné transfery medzi vládami (buď v hotovosti, napr. platby zamerané na rozpočtové deficity cudzích krajín alebo zámorských území) alebo v naturáliách (napr. dary v podobe stravy, vojenského vybavenia, núdzovej pomoci po prírodných katastrofách vo forme stravy, ošatenia, liekov, atď.);
- e) mzdy a platy platené vládou, inštitúciami Európskej únie alebo medzinárodnou organizáciou poradcom alebo expertom technickej pomoci sprístupnenej pre rozvojové krajiny.

Bežná medzinárodná spolupráca zahŕňa transfery medzi vládou všeobecne a medzinárodnými organizáciami umiestnenými v krajine, keďže medzinárodné organizácie sa nepovažujú za rezidenčné inštitucionálne jednotky krajín, v ktorých sú umiestnené.

4.123. Čas zaznamenávania: čas, v ktorom účinné nariadenia stanovujú vykonanie transferov (povinné transfery), alebo čas, v ktorom sú transfery realizované (dobrovoľné transfery).

4.124. V systéme účtov sa bežná medzinárodná spolupráca zaznamenáva:

- a) na strane použítí a zdrojov na účte sekundárnej distribúcie príjmov sektoru vlády všeobecne;
- b) na strane použítí na zahraničnom účte primárnych príjmov a bežných transferov.

⁽¹⁰⁾ Bežné transfery v rámci vlády všeobecne sú internými tokmi sektoru vlády všeobecne, a neobjavujú sa na konsolidovaných účtoch sektoru ako celku.

⁽¹¹⁾ Medzinárodné organizácie v zmysle užívanom v systéme odvodzujú svoju právomoc priamo od národných štátov, ktoré sú ich členmi, alebo nepriamo prostredníctvom medzinárodných organizácií, ktorých sú tieto národné štáty členmi.

⁽¹²⁾ Poplatky platené rezidenčným výrobcom inštitúciám Európskej únie sú zaznamenávané na účtoch ako dane z výroby platené „zvyšku sveta“; štvrtý vlastný zdroj založený na HDP vytvorený rozhodnutím Rady z 24. júna 1988 o systéme vlastných zdrojov spoločenstva je klasifikovaný pod D.75 rôzne iné transfery.

⁽¹³⁾ Bežné transfery, ktoré realizujú inštitúcie Európskej únie priamo rezidenčným trhovým výrobcom sú znázornené ako dotácie platené zvyškom sveta.

RÔZNE BEŽNÉ TRANSFERY (D.75)

Bežné transfery pre NISD

4.125. Bežné transfery pre NISD zahŕňajú všetky dobrovoľné príspevky (okrem dedičstiev), predplatné členského a finančnú pomoc, ktorú NISD obdržia od domácností (vrátane nerezidenčných domácností), a v menšej miere aj od ostatných jednotiek.

4.126. Zahŕňa sa tu nasledovné:

- a) pravidelné členské platené domácnosťami do odborových organizácií, a do politických, športových, kultúrnych, náboženských a im podobných organizácií klasifikovaných v sektore NISD;
- b) dobrovoľné príspevky (okrem dedičstiev) od domácností, korporácií a zvyšku sveta pre NISD, vrátane transferov v naturáliách vo forme darov potravín, ošatenia, prikrývok, liekov, atď. pre charitu na distribúciu rezidenčným a nerezidenčným domácnostiam;
- c) pomoc a granty vlády všeobecne, okrem transferov realizovaných na špecifický účel financovania kapitálových výdavkov, ktoré sú znázornené pod investičnými grantmi.

Vylúčené sú platby členských poplatkov alebo členských príspevkov do NIS slúžiacich obchodnému účelu ako napr. obchodná komora alebo obchodná asociácia, ktoré sa považujú za platby za vykonané služby.

4.127. Čas zaznamenávania: bežné transfery pre NISD sa zaznamenávajú v čase vykonania.

4.128. V systéme účtov sa bežné transfery pre NISD zaznamenávajú:

- a) na strane použitia na účte sekundárnej distribúcie príjmov prispievajúcich sektorov;
- b) na strane použitia na zahraničnom účte primárnych príjmov a bežných transferov;
- c) medzi zdrojmi na účte sekundárnej distribúcie príjmov sektoru NISD.

Bežné transfery medzi domácnosťami

4.129. *Pojem:* Bežné transfery medzi domácnosťami pozostávajú zo všetkých bežných transferov v hotovosti alebo v naturáliách, ktoré boli zaslané alebo obdržané rezidenčnými domácnosťami, do ale od iných rezidenčných alebo nerezidenčných domácností. Tieto zahŕňajú najmä platby emigrantov alebo pracovníkov s trvalým pobytom v zahraničí (alebo pracujúcich tam po dobu jedného roka alebo dlhšie) členom ich rodín žijúcim v krajine pôvodu, resp. transfery rodičov deťom na inom mieste.

4.130. Čas zaznamenávania: čas výskytu transferov.

4.131. V systéme účtov sa bežné transfery medzi domácnosťami zaznamenávajú:

- a) na strane použitia a zdrojov účtu sekundárnej distribúcie príjmov domácností;
- b) na strane použitia a zdrojov zahraničného účtu primárnych príjmov a bežných transferov.

Pokuty a postihy

4.132. *Pojem:* Pokuty a postihy uložené inštitucionálnym jednotkám zo strany súdov alebo súdom podobných orgánov sa považujú za povinné bežné transfery.

4.133. Nezahrnuté pod touto položkou sú:

- a) pokuty a postihy uložené daňovými orgánmi za vyhýbanie sa alebo neskoré platby daní, ktoré zvyčajne nie je možné odlíšiť od samotných daní;
- b) platby poplatkov na obdržanie licencií; takéto platby sú buď daňami alebo platbami za služby poskytované vládou (pozri. D29 a D.59).

4.134. Čas zaznamenávania: pokuty a postihy sú zaznamenané v čase vzniku povinnosti platby.

Lotérie a stávkové hry

4.135. Čiastky platené za tikety lotérií alebo za podanie stávok pozostávajú z dvoch súčastí: platba služobného poplatku jednotke organizujúcej lotériu alebo stávkovú hru a zvyšný bežný transfer ktorý je zaplatený víťazom. Služobný poplatok môže byť dosť významný a musí niekedy pokryť dane z poskytovania služieb stávkových hier. Transfery sa považujú systémovo za realizované priamo medzi účastníkmi lotérie alebo stávkovej hry, t. j. medzi domácnosťami. Ak sa zúčastňujú nerezidenčné domácnosti, môžu nastať významné čisté transfery medzi sektorom domácností a zvyškom sveta. Bežné transfery sú zaznamenávané v čase ich vykonania.

Platby kompenzácií

4.136. *Pojem:* Platby kompenzácií pozostávajú z bežných transferov platených inštitucionálnymi jednotkami iným inštitucionálnym jednotkám ako kompenzácia za zranenie osôb alebo škodu na majetku spôsobenú najprv menovanými, s výnimkou platby nárokov z neživotného poistenia. Platby kompenzácií môžu byť buď povinné platby uložené súdom, alebo platby ex gratia realizované vládnymi jednotkami alebo NISD v kompenzácií za zranenia alebo škody spôsobené prírodnými katastrofami okrem tých, ktoré sú klasifikované ako kapitálové transfery.

4.137. Čas zaznamenávania: platby kompenzácií sú zaznamenávané v čase ich realizácie (platby ex gratia) resp. v čase, kedy majú byť realizované (povinné platby).

Štvrtý vlastný zdroj založený na HDP

4.138. „Štvrtý vlastný zdroj založený na HDP“ vytvorený rozhodnutím Rady z 24. júna 1988 o systéme vlastných zdrojov spoločenstva je bežným transferom plateným vládou všeobecne v každom členskom štáte smerom k inštitúciám Európskej únie.

Je to zvyškový príspevok k rozpočtu týchto inštitúcií, ktorý je vymeraný na základe úrovne HDP každej z členských krajín.

Čas zaznamenávania: štvrtý vlastný zdroj založený na HDP sa zaznamenáva vtedy, keď sa má zaplatiť.

V systéme účtov sa štvrtý vlastný zdroj založený na HDP objavuje:

- a) na strane použitia na účte sekundárnej distribúcie príjmov vlády všeobecne;
- b) medzi zdrojmi na zahraničnom účte primárnych príjmov a bežných transferov.

Ostatné

4.139. a) bežné transfery od NISD vláde všeobecne, ktoré nie sú daňami;

b) platby vlády všeobecne verejnoprávnym podnikom klasifikovaným v sektore nefinančných korporáčnych a kvázi-korporáčnych podnikov určené na pokrytie výnimočných dôchodkových poplatkov;

c) cestovné a ceny platené rezidenčným a nerezidenčným domácnostiam vládou všeobecne a NISD;

- d) bonusové platby z úspor poskytnuté v intervaloch zo strany vlády všeobecne domácnostiam za účelom ich odmenenia za úspory počas daného obdobia;
 - e) náhrady domácností za výdavky znášané v ich mene organizáciami verejného blaha;
 - f) bežné transfery od NISD smerom k zvyšku sveta;
 - g) sponzorovanie zo strany korporácií, ak tieto platby nemožno považovať za nákupy reklamy alebo iných služieb (napríklad transfery z dobrého dôvodu, štipendiá);
 - h) bežné transfery od vlády všeobecne domácnostiam v ich postavení spotrebiteľa, ak nie sú zaznamenané ako sociálne dávky.
- 4.140. Čas zaznamenávania: tieto transfery sú zaznamenané v čase ich vykonania, s výnimkou tých od vlády všeobecne, ktoré sú zaznamenané v čase, kedy majú byť realizované.

V systéme účtov sa rôzne bežné transfery objavujú:

- a) medzi zdrojmi a použitiami na účte sekundárnej distribúcie príjmu všetkých sektorov;
- b) medzi zdrojmi a použitiami na zahraničnom účte primárnych príjmov a bežných transferov.

ÚPRAVA ZMENY ČISTÉHO MAJETKU DOMÁCNOSTÍ V REZERVÁCH PENZIJNÝCH FONDŮ (D.8)

- 4.141. *Pojem:* Úprava zmeny čistého majetku domácností v rezervách penzijných fondov (D.8) predstavuje úpravu potrebnú na zvýraznenie zmien v domácich úsporách pri tzv. aktuárnych rezervách, na ktoré majú domácnosti konečný nárok (nárok, ktorý sa opätovne objaví na finančnej úrovni ako aktívum pod položkou F.61), a ktorý je napĺňaný poistnými a príspevkami zaznamenanými na účte sekundárnej distribúcie príjmu ako sociálne príspevky.
- 4.142. Keďže domácnosti sú na finančných účtoch a súvahách považované za vlastníkov rezerv súkromne financovaných schém tak autonómnych ako aj neautonómnych, je nevyhnutná položka úpravy na to, aby sa zabezpečilo, že žiaden prebytok dôchodkových príspevkov na dôchodkové výnosy (t. j. platených transferov nad splatnými transfermi) neovplyvní úspory domácností.

Aby sa tento účinok neutralizoval pridáva sa úprava:

- celková hodnota skutočných sociálnych príspevkov vo vzťahu k dôchodkom splatným do súkromne financovaných schém
- plus* celková hodnota dodatočných príspevkov splatných z majetkových príjmov viazaných na držiteľov poistných zmlúv
- mínus* hodnota spojených služobných poplatkov
- mínus* celková hodnota dôchodkov vyplatených ako dávky sociálneho poistenia súkromne financovanými dôchodkovými schémami

k disponibilnému príjmu, alebo upravenému disponibilnému príjmu domácností na strane použitia príjmového účtu predtým, než sa dospeje k hodnote úspor.

Takto sú príjmy domácností rovnaké, ako keby sa dôchodkové príspevky a príjmy dôchodkov neuvádzali na účte druhotného rozdelenia príjmov ako bežný transfer. Táto úprava je nevyhnutná, aby sa príjmy domácností dostali do súladu so zmenou v ich čistom podiele na rezervách penzijných fondov, uvádzanou v sústave finančných účtov. Opačné úpravy je však nevyhnutné vykonať na účte použitia príjmov poistovní alebo autonómnych penzijných fondov alebo u zamestnávateľov, ktorí vytvárajú neautonómne penzijné fondy.

- 4.143. Čas zaznamenávania: úprava sa zaznamenáva podľa tokov, z ktorých sa skladá.

4.144. V systéme účtov sa úprava zmeny čistého majetku domácností v rezervách penzijných fondov zaznamenáva:

- a) na strane použitia účtu príjmov sektora poisťovacích podnikov a ostatných sektorov spravujúcich neautonómne penzijné fondy;
- b) na strane použitia zahraničného účtu primárnych príjmov a bežných transferov (v prípade nerezidenčných inštitúcií);
- c) medzi zdrojmi na účte príjmov sektora domácností;
- d) medzi zdrojmi na zahraničnom účte primárnych príjmov a bežných transferov (v prípade nerezidenčných domácností).

KAPITÁLOVÉ TRANSFERY (D.9)

4.145. Kapitálové transfery sú odlišné od bežných transferov tým, že zahŕňajú získanie aktíva alebo aktív aspoň jednou zo strán transakcie. Či už hotovostne alebo v naturáliách, majú mať takéto transfery za následok následnú zmenu vo finančných alebo nefinančných aktívach znázornených na súvahách jednej alebo oboch strán transakcie.

4.146. Kapitálový transfer v naturáliách pozostáva z transferu vlastníctva aktíva (iného ako zásoby alebo hotovosť) resp. zo zrušenia povinnosti veriteľa bez akejkoľvek následnej kompenzácie.

Kapitálový transfer v hotovosti pozostáva z transferu hotovosti, ktorý uskutočnila prvá strana odpredajom aktíva alebo aktív (okrem zásob), alebo ktorú očakáva druhá strana s následným použitím ako akvizície aktíva alebo aktív (okrem zásob). Druhá strana, recipient má časti povinnosť použiť hotovosť na získanie aktíva alebo aktív ako podmienka, za ktorej sa transfer realizuje.

4.147. Kapitálové transfery pokrývajú kapitálové dane (D.91) a ostatné kapitálové transfery (D.99).

KAPITÁLOVÉ DANE (D.91)

4.148. *Pojem:* Kapitálové dane (D.91) pozostávajú z daní vyrubených v nepravidelných a veľmi zriedkavých intervaloch z hodnoty aktív alebo čistej hodnoty vlastnenej inštitucionálnymi jednotkami alebo z hodnôt aktív prevedených medzi inštitucionálnymi jednotkami v dôsledku dedičstiev, darmi inter vivos alebo inými transfermi.

4.149. Kapitálové dane zahŕňajú:

- a) dane z kapitálových transferov; dedičské dane, pozostalostné dane a dane z darov inter vivos, ktoré sú považované za uvalené na kapitál beneficiantov (okrem daní z predaja aktív, keďže tieto nie sú transfermi);
- b) kapitálové poplatky: občasná a výnimočná poplatky z aktív alebo čistej hodnoty vlastnenej inštitucionálnymi jednotkami⁽¹⁴⁾. Tieto zahŕňajú poplatky zo zhodnotenia, to jest dane zo zvýšenia čistej hodnoty poľnohospodárskej pôdy v dôsledku plánovacieho povolenia na rozvoj komerčných alebo obytných účelov.

4.150. Čas zaznamenávania: kapitálové dane sú zaznamenávané v čase, kedy vznikne príslušný nárok.

4.151. V systéme účtov sú kapitálové dane zaznamenávané:

- a) medzi zmenami pasív a čistej hodnoty (-) na kapitálovom účte sektorov, v ktorých sú daňovníci klasifikovaní;
- b) medzi zmenami pasív a čistej hodnoty (+) na kapitálovom účte vlády všeobecne;
- c) medzi zmenami pasív a čistej hodnoty na kapitálovom účte zvyšku sveta.

⁽¹⁴⁾ Avšak, dane z kapitálových ziskov sú znázornené v účtoch pod položkou bežné dane z príjmu, bohatstva, atď.

INVESTIČNÉ GRANTY (D.92)

- 4.152. *Pojem:* Investičné granty (D.92) pozostávajú z kapitálových transferov v hotovosti alebo v naturáliách realizovaných vládou alebo zvyškom sveta ⁽¹⁵⁾ostatným rezidenčným alebo nerezidenčným inštitucionálnym jednotkám na financovanie všetkých alebo časti nákladov ich akvizícií aktív.
- 4.153. Investičné granty je možné realizovať v hotovosti alebo v naturáliách. Investičné granty v naturáliách pozostávajú z transferov prepravných zariadení, strojov a iného vybavenia vlád iným rezidenčným alebo nerezidenčným inštitucionálnym jednotkám a tiež z priameho poskytovania budov alebo iných stavieb pre rezidenčné alebo nerezidenčné jednotky.
- 4.154. Investičné granty nezahŕňajú transfery vojenského vybavenia vo forme zbraní alebo vybavenia, ktorého jedinou funkciou je odpáliť takéto zbrane, keďže tieto nie sú klasifikované ako fixné aktíva.
- 4.155. Hodnota tvorby kapitálu realizovanej vládou všeobecne ku prospechu ostatných sektorov hospodárstva sa má znázorňovať taktiež v rámci investičných grantov všade tam, kde je beneficiant identifikovateľný a kde sa stáva vlastníkom kapitálu. V takýchto prípadoch sa tvorba kapitálu zaznamenáva medzi zmenami aktív na kapitálovom účte beneficianta a je financovaná investičným grantom, ktorý sa objavuje medzi zmenami v pasívach a čistej hodnote na tom istom účte.
- 4.156. Položka D.92 zahŕňa nielen jednorazové platby určené na financovanie tvorby kapitálu počas toho istého obdobia, ale aj splátky vo vzťahu ku tvorbe kapitálu realizovanej počas predchádzajúceho obdobia. Takto sa tieto časti ročných platieb vlády všeobecne, ktoré predstavujú umorenie dlhu, kontrahované podnikmi za účelom projektov tvorby kapitálu, za ktorého amortizáciu prevzala vláda úplnú alebo čiastkovú zodpovednosť, taktiež považujú za investičné granty.
- Granty poskytované vládnymi inštitúciami na úľavu úrokového zaťaženia sa však vylučujú, a to i keď predmetom tejto podpory je stimulácia tvorby kapitálu. V praxi tvorí prevzatie časti splátok úrokov vládou, tak ako vlastný tok úrokov, bežnou rozdeľovacou transakciou. Pokiaľ však granty slúžia pre dvojaký účel, na financovanie splácania dojednaného dlhu a na platbu za úroky z kapitálovej pôžičky a nie je možné tieto dva prvky odlišiť, potom sa celý grant považuje v účtoch za investičný grant.
- 4.157. Investičné granty pre sektor nefinančných korporácií a kvázi korporácií zahŕňa okrem grantov pre súkromné podniky aj kapitálové granty verejnoprávnym podnikom s právnou subjektivitou za predpokladu, že si vládne ministerstvo, ktoré grant poskytuje, neponechá právo nároku voči verejnoprávnemu podniku.
- 4.158. Investičné granty pre sektor domácností zahŕňajú vybavenie a modernizačné granty podnikom okrem korporácií a kvázi korporácií a granty domácnostiam na výstavbu, nákup a vylepšovanie obydlií.
- 4.159. Investičné granty vláde všeobecne zahŕňajú všetky platby (okrem grantov na úrokové úľavy) realizované pre sektory vlády všeobecne ⁽¹⁶⁾ za účelom financovania tvorby kapitálu. Najdôležitejšími príkladmi sú transfery od ústrednej vlády miestnym orgánom za konkrétnym účelom financovania ich tvorby hrubého fixného kapitálu. Je potrebné zdôrazniť, že transfery všeobecnej povahy s cieľom rôznych alebo bližšie neurčených účelov sú znázornené v rámci bežných transferov vlády všeobecne, ak aj sú dokonca použité na pokrytie výdavkov tvorby kapitálu.
- 4.160. Investičné granty neziskovým organizáciám od vlády všeobecne a od zvyšku sveta sú odlišené od bežných transferov neziskovým organizáciám prostredníctvom použitia toho istého kritéria.
- 4.161. Investičné granty pre zvyšok sveta majú byť taktiež obmedzené na transfery so špecifickým cieľom financovania tvorby kapitálu nerezidenčných jednotiek. Zahŕňajú napríklad nevyžiadané transfery na výstavbu mostov, ciest, tovární, nemocníc alebo škôl v rozvojových krajinách, alebo na výstavbu budov pre medzinárodné organizácie. Môžu obsahovať platby splátok počas určitého obdobia ako aj samostatné platby. Táto položka taktiež pokrýva dodávky fixného kapitálu – tovarov zdarma.

⁽¹⁵⁾ Investičné granty zvyšku sveta zahŕňajú granty platené priamo inštitúciami Európskej únie (napr. určité transfery realizované Európskym poľnohospodárskym poradným a záručným fondom, sekcia EAGGF).

⁽¹⁶⁾ Investičné granty v rámci vlády všeobecne sú interné toky sektora vlády a neobjavujú sa na konsolidovanom účte sektora ako celku.

4.162. Čas zaznamenávania: investičné granty v hotovosti sú zaznamenávané vtedy, kedy je splatná príslušná platba. Investičné granty v naturáliách sú zaznamenávané v čase prevodu vlastníctva k aktívam.

4.163. V systéme účtov sa investičné granty zaznamenávajú:

- a) medzi zmenami pasív a čistej hodnoty (-) na kapitálovom účte vlády všeobecne;
- b) medzi zmenami pasív a čistej hodnoty (+) na kapitálovom účte sektorov prijímajúcich granty;
- c) medzi zmenami pasív a čistej hodnoty na kapitálovom účte zvyšku sveta.

OSTATNÉ KAPITÁLOVÉ TRANSFERY (D.99)

4.164. *Pojem:* Ostatné kapitálové transfery (D.99) pokrývajú transfery iné ako sú investičné granty a kapitálové dane, ktoré samé o sebe nedistribujú opätovne príjem, ale redistribuujú úspory alebo bohatstvo medzi rôzne sektory alebo subsektory hospodárstva alebo zvyšku sveta.

4.165. Ostatné kapitálové transfery zahŕňajú nasledovné transakcie:

- a) platby vlády všeobecne alebo zvyšku sveta vlastníkom kapitálových tovarov zničených alebo poškodených vojnou, inými politickými udalosťami alebo prírodnými katastrofami (povodne, atď.);
- b) transfery od vlády všeobecne nefinančným korporáciám a kvázi korporáciám na pokrytie strát akumulovaných počas niekoľkých finančných rokov alebo výnimočných strát z príčin mimo kontroly podniku;
- c) transfery medzi subsektormi vlády všeobecne určené na pokrytie neočakávaných výdavkov alebo akumulovaných deficitov ⁽¹⁷⁾;
- d) nevratné bonusové platby z úspor poskytnuté vládou všeobecne domácnostiam za odmenu za ich úspory realizované počas obdobia niekoľkých rokov;
- e) dedičstvá, veľké dary inter vivos a dary medzi jednotkami patriacimi do rôznych sektorov alebo veľké dary neziskovým organizáciám (napríklad dary univerzitám na pokrytie nákladov vybudovania nových obytných internátov, knižníc, laboratórií, atď.);
- f) protistojace transakcie zrušenia dlhov po dohode medzi inštitucionálnymi jednotkami patriacimi do rôznych sektorov alebo subsektorov (napríklad zrušenie dlhu vládou vo vzťahu k cudzej krajine; platby na splnenie záruk oslobodzujúcich dlžníkov od ich záväzkov). Takéto zrušenia po vzájomnej dohode sa považujú za kapitálový transfer od veriteľa smerom k dlžníkovi vo výške rovnajúcej sa hodnote nezaplateného dlhu v čase jeho zrušenia. Avšak vyňaté tu sú:
 1. zrušenie finančných nárokov voči, a prevzatie záväzkov od, kvázi korporácií zo strany vlastníka kvázi korporácie. Tento prípad sa považuje za transakciu akcií a iného vlastného imania (pozri odsek 5.16);
 2. zrušenie dlhu voči resp. jeho prevzatie od verejnoprávnej korporácie zo strany vlády tam, kde táto kvázi korporácia prestáva ako inštitucionálna jednotka v systéme existovať. Tento prípad je zaznamenávaný pod ostatnými zmenami na účte objemu aktív (pozri odseky 5.16, 6.29 a 6.30);
 3. zrušenie dlhu voči resp. jeho prevzatie od verejnoprávnej korporácie zo strany vlády tam, kde je to súčasťou prebiehajúceho procesu privatizácie, ktorá sa má dosiahnuť v krátkom časovom horizonte. Tento prípad sa považuje za transakciu akcií a iného vlastného imania (pozri odsek 5.16).

Odpísanie dlhu nie je transakciou medzi inštitucionálnymi jednotkami a preto sa neobjavuje ani na kapitálovom účte ani na finančnom účte systému. Ak sa veriteľ rozhodne o takomto odpísaní, má byť toto zaznamenané v ostatných zmenách na účte objemu aktív veriteľa

⁽¹⁷⁾ Tieto transfery medzi subsektormi vlády všeobecne sú tokmi v rámci sektoru vlády všeobecne a neobjavujú sa na konsolidovanom účte sektora ako celku.

a dlžníka (pozri odsek 6.27 písm. d). Ustanovenia oprávok nedobytného dlhu sa považujú za účtovné vstupy ktoré sú vnútornou záležitosťou inštitucionálneho výrobcu a neobjavujú sa nikde inde v systéme. Jednostranné popretie dlhu (aj odmietnutie zaplatiť dlh) nie je taktiež transakciou a nie je v systéme rozoznávané;

- g) tá časť realizovaných kapitálových ziskov, ktorá sa redistribuuje do iného sektora, ako sú napríklad kapitálové zisky redistribuované poisťovacími spoločnosťami do domácností. Avšak príslušné transakcie transferov pre vládu všeobecne pri výnosoch z privatizácie realizované nepriamo (prostredníctvom holdingovej spoločnosti napríklad) musia byť zaznamenané ako finančné transakcie s akciami a ostatným vlastným imanom (F.5) a preto nemajú žiaden priamy dopad na úroveň čistého požičiavania / vypožičiavania vlády všeobecne;
- h) hlavné platby kompenzácií za značné škody alebo vážne zranenia nepokryté poisťovacími zmluvami (okrem platieb vlády všeobecne alebo zvyšku sveta opísaných v bode a)). Platby môžu byť uložené súdne alebo urovnané mimosúdnou cestou. Zahŕňajú platby kompenzácií za škody spôsobené veľkými výbuchmi, únikmi ropy, podružnými účinkami liekov, atď.;
- i) mimoriadne platby do fondov sociálneho poistenia realizované zamestnávateľmi (vrátane vlády alebo realizované vládou) (ako súčasť jej sociálnej funkcie, pokiaľ sú tieto platby určené na zvýšenie aktuárnych rezerv týchto fondov. Sprievodná úprava od fondov sociálneho poistenia k domácnostiam je taktiež zaznamenaná ako ostatné kapitálové transfery (D.99) (pozri prílohu III „Poistenie“, odsek 20).

4.166. Čas zaznamenávania:

- a) ostatné kapitálové transfery v hotovosti sú zaznamenané v čase splatnosti platby;
- b) ostatné kapitálové transfery v naturáliách sú zaznamenané v čase prevodu vlastníctva aktíva alebo v čase zrušenia zodpovednosti veriteľa.

4.167. V systéme účtov sa ostatné kapitálové transfery znázorňujú medzi zmenami pasív a čistej hodnoty na kapitálovom účte sektorov a zvyšku sveta.

KAPITOLA 5

FINANČNÉ TRANSAKCIE

- 5.01. *Pojem:* Finančné transakcie sú transakcie s finančnými aktívami a pasívami medzi inštitucionálnymi jednotkami, a medzi nimi a zvyškom sveta.
- 5.02. Berúc do úvahy definíciu transakcie (pozri odsek 1.33) je finančná transakcia interakciou medzi inštitucionálnymi jednotkami alebo medzi inštitucionálnymi jednotkami a zvyškom sveta, kde je po vzájomnej dohode zahrnutá súčasná tvorba alebo likvidácia finančného aktíva a protistojaceho (zrkadlového) pasíva, alebo kde dochádza k zmene vlastníctva finančného aktíva alebo k prevzatíu pasíva.
- 5.03. Finančné aktíva sú hospodárske aktíva pozostávajúce z prostriedkov platby, finančných nárokov a hospodárskych aktív, ktoré sú povahou blízke finančným nárokom.
- 5.04. Prostriedky platby pozostávajú z menového zlata, zvláštnych práv čerpania, meny a prevoditeľných vkladov.

Finančné nároky oprávňujú ich vlastníkov, veriteľov, k obdržaniu platby alebo série platieb bez akéhokoľvek protiplnenia, a to od inštitucionálnych jednotiek, dlžníkov, ktorí znášajú príslušné zrkadlové pasíva.

Príkladmi hospodárskych aktív, ktoré sú povahou blízke finančným nárokom sú akcie a ostatné vlastné imanie a čiastočne aj prípadné (podmienečné) aktíva. Inštitucionálna jednotka emitujúca takéto finančné aktívum sa považuje z subjektu preberajúci príslušnú zodpovednosť.

- 5.05. Prípadné aktíva sú zmluvnými dojednaniami medzi inštitucionálnymi jednotkami a medzi nimi a zvyškom sveta, ktoré špecifikujú jednu alebo viacej podmienok, ktoré musia byť splnené pred vykonaním finančnej transakcie. Príkladmi sú záruky za platby od tretích strán, akreditívy, úverové linky, možnosti vydávania zmeniek/úpisov (NIF) a mnohé iné nástroje derivátov. V systéme je prípadné aktívum finančným aktívum v prípadoch, kedy má samotné zmluvné dojednanie svoju trhovú hodnotu, keďže je obchodovateľné a je možné ho na trhu finančne vyjadriť. Inak nie je prípadné aktívum v systéme zaznamenávané ⁽¹⁾.
- 5.06. Rozlišuje sa sedem kategórií finančných aktív: menové zlato a zvláštne práva čerpania (AF.1), mena a vklady (AF.2), cenné papiere okrem akcií (AF.3), pôžičky (AF.4), akcie a ostatné vlastné imanie (AF.5), technické rezervy poistenia (AF.6) a ostatné pohľadávky/závazky (AF.7).
- 5.07. V systéme má každé aktívum príslušné protistojace pasívum, s výnimkou tých finančných aktív, ktoré sú klasifikované v kategórii menové zlato a zvláštne práva čerpania (AF.1). Šesť kategórií pasív sa rozlišuje podľa príslušných kategórií protistojacich finančných aktív.
- 5.08. Klasifikácia finančných transakcií zodpovedá klasifikácii finančných aktív a pasív. Rozlišuje sa sedem kategórií finančných transakcií: transakcie s menovým zlatom a zvláštnymi právami čerpania (F.1), transakcie s menou a vkladmi (F.2), transakcie s cennými papiermi okrem akcií (F.3), transakcie s pôžičkami (F.4), transakcie s akciami a ostatným vlastným imaním (F.5), transakcie s technickými rezervami poistenia (F.6), a transakcie s ostatnými pohľadávkami/závazkami (F.7).
- 5.09. Držané finančné aktíva a zostávajúce pasíva v danom časovom momente (v sektore a vo zvyšku sveta) sú zaznamenávané v súvahe (pozri kapitolu 7). Finančné transakcie majú za následok zmeny v súvahách. Avšak zmeny medzi počiatočnou súvahou a konečnou súvahou môžu taktiež zahŕňať ostatné toky (pozri kapitolu 6). Nedochádza k nim v dôsledku interakcií medzi inštitucionálnymi jednotkami resp. medzi nimi a zvyškom sveta po vzájomnej dohode. Ostatné toky sú rozčlenené na precenenia finančných aktív a pasív a zmeny v objeme finančných aktív a pasív nevznikajúce v dôsledku finančných transakcií. Prvé menované sú zaznamenávané na účte precenenia a posledne menované na účte ostatných zmien v objeme aktív v rámci kategórií katastrofických strát, ostatných zmien v objeme finančných aktív a pasív, n.e.c. a zmenách v klasifikácii a štruktúre.

⁽¹⁾ Technické rezervy poistenia (AF.6) sú nepodmienečným pasívom poisťovacích korporácií a penzijných fondov. Avšak príslušné finančné aktíva jednotlivých držiteľov poisťných zmlúv a beneficiarov sú vo väčšine prípadov prípadnými (podmienečnými) aktívami.

- 5.10. Finančné transakcie medzi inštitucionálnymi jednotkami sú zaznamenávané na finančných účtoch dotknutých sektorov. Finančné transakcie medzi inštitucionálnymi jednotkami a zvyškom sveta sú zaznamenávané na finančných účtoch dotknutých sektorov a na zahraničnom finančnom účte, ktorým je finančný účet zvyšku sveta (pozri kapitolu 8).

Finančný účet (sektora a zvyšku sveta) znázorňuje na svojej ľavej strane akvizície po odpočítaní odpredajov finančných aktív, zatiaľ čo na jeho pravej strane sú príslušné pasíva po odpočítaní ich splácania. Súvahová položka finančného účtu, to jest čistá akvizícia finančných aktív po odpočítaní znášaných pasív je čisté požičiavania (+) resp. čisté vypožičiavanie (-) (B.9).

- 5.11. Finančný účet sektora môže byť konsolidovaný alebo nekonsolidovaný. Nekonsolidovaný finančný účet sektora znázorňuje zmeny finančných aktív a pasív v dôsledku všetkých finančných transakcií, v ktorých sú klasifikované inštitucionálne jednotky sektora zainteresované. Konsolidovaný finančný účet sektora znázorňuje zmeny finančných aktív a pasív v dôsledku finančných transakcií medzi inštitucionálnymi jednotkami klasifikovanými v sektora a ostatnými inštitucionálnymi jednotkami zvyšku sveta. V porovnaní s nekonsolidovaným finančným účtom sú finančné transakcie medzi inštitucionálnymi jednotkami klasifikovanými v rámci sektora vylúčené z konsolidovaného finančného účtu. Zahraničný finančný účet podľa pojmu konsolidovaný.
- 5.12. Finančná transakcia medzi dvoma inštitucionálnymi jednotkami zvyšuje čistý objem pôžičiek/výpožičiek jednej inštitúcie a zároveň znižuje čistý objem pôžičiek/výpožičiek druhej príslušnej inštitucionálnej jednotky. Finančné transakcie medzi inštitucionálnymi jednotkami toho istého sektora nemenia čistý objem pôžičiek/výpožičiek v rámci sektora ako celku. Konsolidovaný a nekonsolidovaný finančný účet sektora znázorňujú rovnaký čistý objem pôžičiek/výpožičiek. Rovnakým spôsobom nemenia finančné transakcie medzi inštitucionálnymi jednotkami čistý objem pôžičiek/výpožičiek hospodárstva ako celku. Na zahraničnom finančnom účte je to tá istá čiastka avšak na opačnej strane. Preto je čistý objem pôžičiek a výpožičiek medzi inštitucionálnymi jednotkami a zvyškom sveta nula.
- 5.13. Finančný účet dlžníka/veriteľa ⁽²⁾ (v sektore alebo zvyšku sveta) je rozšírením finančného účtu, znázorňujúc na dôvažok aj rozčlenenie čistej akvizície finančných aktív podľa sektora dlžníka a rozčlenenie znášaných pasív podľa sektora podľa sektora veriteľa. Preto poskytuje informácie o vzťahoch dlžník/veriteľ a je v súlade s finančnou súvahou dlžníka/veriteľa (pozri kapitolu 7.69). V prípade finančných transakcií na sekundárnych trhoch však neposkytuje informácie o inštitucionálnych jednotkách, ktorým boli finančné aktíva predané alebo od ktorých boli kúpené, to jest finančný účet dlžníka/veriteľa neposkytuje úplnú odpoveď na otázku o tom, kto financuje koho v príslušnom účtovnom období.
- 5.14. Finančný účet je účtom záverečným v rámci úplnej súslednosti účtov, takže zaznamenáva transakcie (pozri kapitolu 8). Preto finančný účet nemá súvahovú položku, ktorá je prenášaná do ďalšieho účtu. V systéme je súvahová položka finančného účtu identická so súvahovou položkou kapitálového účtu. V praxi je zvyčajne nájdená nezrovnalosť medzi týmito účtami, pretože sú vypočítavané na základe odlišných štatistických údajov.
- 5.15. Finančné transakcie majú vždy zrkadlový obraz v systéme. Týmto obrazom môžu byť finančné transakcie alebo nefinančné transakcie.

Súčasný vzostup alebo pokles tak finančných aktív ako aj finančných pasív, alebo výmena jedného finančného aktíva za druhé sú zaznamenávané ako celok v rámci finančného účtu (sektora alebo zvyšku sveta). V prípadoch, kde je transakcia a jej zrkadlová transakcia finančného charakteru, mení sa portfólio finančných aktív a pasív, a môže sa taktiež zmeniť celková výška finančných aktív a pasív zainteresovaných inštitucionálnych jednotiek alebo zvyšku sveta, avšak nemení sa čistá výška pôžičiek/výpožičiek alebo čistá hodnota.

Zrkadlové obrazy finančných transakcií môžu taktiež byť transakciami s výrobkami (pozri kapitolu 3), distribučnými transakciami (pozri kapitolu 4) alebo transakciami nefinančných nevyrobených aktív (pozri odsek 6.06). V prípadoch, kde zrkadlový obraz finančnej transakcie nie je finančnou transakciou, mení sa celková čistá hodnota pôžičiek/výpožičiek inštitucionálnych jednotiek alebo zvyšku sveta.

- 5.16. Zrkadlová transakcia k transakcii finančnej môže byť (bežným alebo kapitálovým) transferom (pozri kapitolu 4). V tomto prípade zahŕňa finančná transakcia zmenu vlastníctva finančného aktíva alebo prevzatie zodpovednosti za pasíva dlžníka (prevzatie dlhu) alebo súčasnú likvi-

⁽²⁾ SNÚ z roku 1993 (11.103 až 11.111) používa termín účet podrobných tokov prostriedkov.

dáciu finančného aktíva a zrkadlového pasíva (zrušenie dlhu resp. odpustenie dlhu). Zrkadlová transakcia k prevzatíu dlhu a zrušeniu dlhu je klasifikovaná v kategórii kapitálové transfery (D.9) a je zaznamenávaná na kapitálovom účte.

Ak vlastník kvázi korporácie prevezme pasíva alebo zruší finančné nároky voči kvázi korporácii, zrkadlová transakcia prevzatia dlhu alebo zrušenia dlhu je transakciou s akciami a iným vlastným imaním (F.5).

Ak vláda zruší alebo prevezme dlh od verejnej korporácie, ktorá ako inštitucionálna jednotka zanikne v systéme, transakcia sa zaznamenáva na kapitálovom účte alebo finančnom účte. V tomto prípade je tok zaznamenaný na účte ostatných zmien v objeme aktív (kapitola 6 „ostatné toky“).

Ak vláda prevezme alebo zruší dlh verejnej korporácie ako súčasť prebiehajúceho procesu privatizácie, ktorá má byť dosiahnutá v krátkom časovom horizonte, zrkadlová transakcia je transakciou s akciami a iným vlastným imaním. Privatizácia znamená vzdanie sa kontroly na verejnou korporáciu (pozri odsek 2.26) odpredajom akcií a iného vlastného imania. Takéto zrušenie alebo prevzatie vedie k nárastu vlastných prostriedkov (pozri odsek 7.05) bez ohľadu na to, či k tomuto nárastu vlastných prostriedkov došlo kvôli emisii akcií alebo nie.

Odpísanie alebo zníženie hodnoty nedobytných dlhov zo strany úverov a jednostranné zrušenie zodpovednosti za pasíva dlžníka (zamietnutie dlhu zo strany dlžníka) nie sú klasifikované ako finančné transakcie, pretože nezahŕňajú interakciu medzi inštitucionálnymi jednotkami, alebo medzi inštitucionálnymi jednotkami a zvyškom sveta podľa vzájomnej dohody. Odpísanie alebo zníženie hodnoty nedobytného dlhu zo strany veriteľov sa zaznamenáva na účte ostatných zmien v objeme aktív (pozri odsek 6.27 písm. d). Zamietnutie dlhu nie je v systéme vedené.

- 5.17. Zrkadlová transakcia k finančnej transakcii môže byť aj úrokom (D.41). Úroky sú splatné u veriteľov a platené dlžníkmi pri určitých druhoch finančných nárokov klasifikovaných v kategórii mena a vklady (AF.2), cenné papiere okrem akcií (AF.3) a pôžičky (AF.4) resp. ostatné pohľadávky a záväzky (AF.7). V systéme sa úrok zaznamenáva na kumuláčnej báze, to znamená, že sa zaznamenáva ako hromadiaci sa priebežne v čase u veriteľa, a to z čiastky nezaplatenej dlžnej istiny (pozri odsek 4.50.) Skutočná platba úroku nie je zaznamenávaná ako úrok (D.41), ale zahŕňa transakciu týkajúcu sa zmeny vlastníctva platobných prostriedkov. Zrkadlová transakcia je finančnou transakciou znižujúcou čistý objem finančných nárokov veriteľa vo vzťahu k dlžníkovi. Ak sa akumulovaný úrok v čase splatnosti dlžníkom nezplatí, znamená to prídanie úrokov z omeškania. Keďže akumulovaný úrok je už v systéme zaznamenaný, úroky z omeškania nemenia celkové finančné aktíva alebo pasíva, môžu však zmeniť ich klasifikáciu (5.131).
- 5.18. Zrkadlová transakcia k finančnej transakcii môže byť aj majetkovým príjmom alokovaným avšak nedistribuovaným. Príkladmi sú úrok (D.41) a dividendy (D.421) obdržané podielovými fondmi z investícií, ktoré urobili a ktoré sú alokované avšak nedistribuované akcionárom (pozri odseky 4.49 písm. b) a 4.54 písm. b)), reinvestované zisky z priamych zahraničných investícií (D.43) a majetkový príjem viazaný na držiteľov poisťných zmlúv (D.44) v prípade individuálneho životného poistenia neuzavretého v rámci schém sociálneho poistenia. Účinok zrkadlovej finančnej transakcie je ten, že sa (pozitívne alebo negatívne) reinvestuje majetkový príjem.

KLASIFIKÁCIA FINANČNÝCH TRANSAKCIÍ

- 5.19. Finančné transakcie sú klasifikované v kategóriách ďalej delených do subkategórií, pričom niektoré z nich sú ešte ďalej delené do subpozícií. Klasifikácia transakcií s finančnými aktívami a pasívami zodpovedá klasifikácii finančných aktív a pasív (pozri odesky 5.06 až 5.08). Preto sú pojmy kategórií, subkategórií a subpozícií a dodatkových vysvetlení poskytnuté v ESÚ iba raz — v tomto oddieli kapitoly finančných transakcií. Kapitola súvahy neopakuje pojmy a ich vysvetlenia vo svojom hlavnom texte ale poskytuje ich v prílohe a zhrnutí všetkých aktív a pasív vymedzených v systéme.
- 5.20. Klasifikácia finančných transakcií a finančných aktív a pasív je primárne založená na likvidite a právnych charakteristikách finančných aktív. Klasifikácia neobsahuje funkčné kategórie s výnimkou poznámkovej položky týkajúcej sa priamych zahraničných investícií. Pojmy kategórií, subkategórií a subpozícií sú vo všeobecnosti nezávislé na klasifikácii inštitucionálnych jednotiek. Podrobné okolnosti, za akých môžu byť využívané klasifikácie finančných aktív a pasív, závisia na inštitucionálnom sektore, ktorý sa má analyzovať.

Tabuľka 5 – Klasifikácia finančných transakcií

Klasifikácia finančných transakcií	Kód		
Menové zlato a zvláštne práva čerpania (ZPČ)	F.1		
Menové zlato		F.11	
Zvláštne práva čerpania (ZPČ)		F.12	
Mena a vklady	F.2		
Mena		F.21	
Prevoditeľné vklady		F.22	
Ostatné vklady		F.29	
Cenné papiere okrem akcií	F.3		
Cenné papiere okrem akcií, s výnimkou finančných derivátov		F.33	
Krátkodobé			F.331
Dlhodobé			F.332
Finančné deriváty		F.34	
Pôžičky	F.4		
Krátkodobé pôžičky		F.41	
Dlhodobé pôžičky		F.42	
Akcie a ostatné vlastný kapitál	F.5		
Akcie a ostatný vlastný kapitál, s výnimkou akcií podielových fondov		F.51	
Kótované akcie			F.511
Nekótované akcie			F.512
Ostatný vlastný kapitál			F.513
Akcie podielových fondov		F.52	
Technické rezervy poistenia	F.6		
Čistý majetok domácností v rezervách životného poistenia a rezervách penzijných fondov		F.61	
Čistý majetok domácností v rezervách životného poistenia			F.611
Čistý majetok domácností v rezervách penzijných fondov			F.612
Platby poistného vopred a rezervy v nevyplatených nárokoch		F.62	
Ostatné pohľadávky/záväzky	F.7		
Obchodné úvery a zálohy		F.71	
Ostatné pohľadávky/záväzky, s výnimkou obchodných úverov a záloh		F.79	
Poznámková položka: Priame investície	F.m		

5.21. Analýza kanálov transferu finančnej politiky si môže vyžadovať identifikáciu monetárnych opatrení v súvahách a tiež na finančných účtoch sektorov a zvyšku sveta. Avšak pojmy monetárnych opatrení sa v jednotlivých krajinách líšia a taktiež sa líšia aj v čase. Okrem toho sú zložené zo súčastí, ktoré vo väčšine prípadov nezodpovedajú kategóriám, subkategóriám alebo subpozíciám finančných aktív a pasív tak, ako sú vymedzené v systéme. Okrem toho sektory tvoriace peňažné prostriedky, držiace tieto prostriedky a aj sektory neutrálne závisia od pojmu uvažovaných monetárnych agregátov. Preto nie sú monetárne opatrenia v systéme vymedzené. Napriek tomu sa v prílohe 5.1 poskytuje metóda, ktorá umožňuje, aby bolo akékoľvek monetárne opatrenie v súvahe a na finančných účtoch aj zobrazené.

5.22. Inovácie na finančných trhoch zmenšili užitočnosť krátkodobého/dlhodobého rozlišovania finančných aktív a pasív. Avšak tam kde je analýza doby splatnosti dôležitá, ako pri analýzach úrokových mier a výnosov aktív, môže sa požadovať rozčlenenie spektra splatností. Preto rozlíšenie splatnosti je uznané ako sekundárne kritérium klasifikácie tam, kde je to relevantné.

Pojem: Krátkodobé finančné aktíva (pasíva) sú finančné aktíva (pasíva), ktorých pôvodná splatnosť je bežne jeden rok alebo menej, a vo výnimočných prípadoch maximálne dva roky ⁽³⁾.

Dlhodobé finančné aktíva (pasíva) sú finančné aktíva (pasíva), ktorých pôvodná splatnosť je bežne viac ako jeden rok, vo výnimočných prípadoch minimálne dva roky.

5.23. Mnoho kategórií, subkategórií a subpozícií finančných aktív a pasív je možné rozčleniť na jednotky v ktorých sú denominované.

Pojem: Finančné aktíva (pasíva) v domácej mene sú finančné aktíva (pasíva) denominované v jednotkách meny zákonného platidla krajiny.

Finančné aktíva (pasíva) v zahraničnej mene sú finančné aktíva (pasíva), ktoré nie sú denominované v jednotkách meny zákonného platidla krajiny.

Finančné aktíva v zahraničnej mene zahŕňajú finančné aktíva denominované v menovom koši, napríklad ECU alebo ZPČ a finančné aktíva denominované v zlate. Rozdiel medzi národnou a cudzou menou je obzvlášť užitočný pre kategóriu mena a vklady (AF.2).

MENOVÉ ZLATO A ZVLÁŠTNE PRÁVA ČERPANIA (ZPČ) (F.1)

5.24. Kategória F.1 pozostáva z dvoch subkategórií finančných transakcií:

- a) menové zlato (F.11);
- b) zvláštne práva čerpania (ZPČ) (F.12).

5.25. Finančné aktíva klasifikované v kategórii menové zlato a ZPČ (AF.1) sú jedinými finančnými aktívami, pre ktoré v systéme nie je profajšok. Preto transakcie s menovým zlatom a ZPČ vždy zahŕňajú zmenu vlastníctva finančných aktív (pozri odsek 5.02).

Menové zlato (F.11)

5.26. *Pojem:* Subkategória menové zlato (F.11) pozostáva zo všetkých transakcií s menovým zlatom (AF.11), t. j. so zlatom držaným ako súčasť zahraničných rezerv u menových orgánov alebo iných subjektov, ktoré podliehajú účinnej kontrole týchto orgánov.

5.27. Sektor menových orgánov, ktorý je založený na funkčnom koncepte, pozostáva zo subsektora centrálnej banky (S.121) a ústredných vládnych inštitúcií, ktoré realizujú operácie zvyčajne pridelené centrálnej banke. Takéto operácie zahŕňajú emisiu meny, udržiavanie a správu medzinárodných rezerv a prevádzka fondov devízovej stabilizácie.

Preto môže byť zlato za bežných okolností finančným aktívom iba pre centrálnu banku alebo ústrednú vládu. Avšak za určitých okolností môžu mať aj ostatné inštitúcie (finančné korporácie) právo na zlato, ktoré je možné predávať len s konkrétnym súhlasom menových orgánov. Za takýchto obmedzujúcich okolností je možné uplatniť účinnú kontrolu na držbu zlata u finančných korporácií iných ako banky.

5.28. Menové zlato má zvyčajne formu prútov s rýdzosťou 995/1000.

5.29. Transakcie s menovým zlatom prevažne pozostávajú z nákupu a predaja menového zlata medzi menovými orgánmi. Nákupy menového zlata sú zaznamenávané na finančných účtoch domácich menových orgánov ako nárasty finančných aktív. Zrkadlové zápisy sú potom zníženiami finančných aktív zvyšku sveta.

5.30. Transakcie s nemenovým zlatom, čiže zlatom iného typu než je menové zlato, sa považujú za akvizície po odpočítaní odpredaja cenností (ak je jediným účelom poskytnúť uchovanie hodnoty) a inak ako konečná spotreba alebo medzispotreba a/alebo zmena v zásobách. Transakcie s nemenovým zlatom zahŕňajú transakcie menových orgánov v zlate, ktoré nie je súčasťou zahraničných rezerv.

5.31. Ak menové orgány pridávajú nemenové zlato k ich držbe menového zlata alebo ak uvoľnia zo svojej držby zlato menové na nemenové účely, považuje sa to za monetizáciu resp. demonetizáciu zlata. Monetizácia alebo demonetizácia zlata neznamená žiadne zápisy do finančných účtov; namiesto toho je zmena v súvahách uvedená zápismi na účet iných zmien v objeme aktív ako reklasifikácia, t. j. reklasifikácia zlata ako cennosti (AN.13) na menové zlato (AF.11) (pozri odsek 6.32). Demonetizácia zlata sa zaznamenáva symetricky.

⁽³⁾ V niektorých prípadoch môžu byť cenné papiere okrem akcií vydané sektorom vlády všeobecne so splatnosťou do piatich rokov klasifikované ako krátkodobé.

5.32. Vklady, cenné papiere a pôžičky denominované v zlate sa považujú za finančné aktíva iné ako monetárne zlato a sú klasifikované spolu s podobnými finančnými aktívami v zahraničnej mene v príslušnej kategórii.

Svopy v nemenovom zlate, to je jest dojednania zahŕňajúce dočasnú výmenu nemenového zlata za vklady, sa považujú za pôžičky so zábezpe-
kou (kolateralizované pôžičky) (pozri odsek 5.81 písm. e).

Zvláštne práva čerpania (ZPČ) (F.12)

5.33. *Pojem:* Subkategória zvláštne práva čerpania (ZPČ) (F.12) pozostáva zo všetkých transakcií v ZPČ (AF.12), to je medzinárodných rezervných aktív vytvorených Medzinárodným menovým fondom (MMF) a prideleným jeho členom na doplnenie existujúcich rezerv.

5.34. ZPČ sa nepovažujú za pasíva MMF a členovia MMF, ktorým sú ZPČ pridelené nemajú skutočnú (bezpodmienečnú) povinnosť splatiť príspevky v ZPČ. ZPČ sú držané výlučne oficiálnymi držiteľmi, ktorými sú bežne centrálné banky, pričom sú prevoditeľné medzi účastníkmi oddelenia MMF pre ZPČ a inými držiteľmi určenými MMF (ostatné centrálné banky a niektoré medzinárodné organizácie). ZPČ predstavujú zaistené a bezpodmienečné právo držiteľa na získanie iných rezervných aktív, najmä aktív devízových.

5.35. Zmeny v ZPČ držaných menovým orgánom môžu vyvolať transakcie v ZPČ zahŕňajúce platby v ZPČ alebo ich obdržanie od MMF, iných účastníkov oddelenia MMF pre ZPČ alebo iných držiteľov. Sú zaznamenávané na finančných účtoch menových orgánov a zvyšku sveta. Zmeny v ZPČ môžu taktiež nastať zo zmien v ZPČ, ktoré sa majú zaznamenať na účte precenenia, alebo z príspevkov a zrušenia ZPČ, ktoré sa majú zaznamenávať na účte zmeny aktív (pozri odsek 6.27 písm. a)).

MENA A VKLADY (F.2)

5.36. *Pojem:* Kategória mena a vklady pozostáva zo všetkých transakcií v mene a z vkladov (AF.2), to jest z meny v obehu a všetkých typov vkladov v národnej a zahraničnej mene.

5.37. Kategória F.2 sa rozdeľuje na tri subkategórie finančných transakcií:

- a) mena (F.21);
- b) prevoditeľné vklady (F.22);
- c) ostatné vklady (F.29).

Rozdiel medzi prevoditeľnými a neprevoditeľnými vkladmi môže byť ťažký a nie veľmi užitočný v niektorých krajinách hlavne z hľadiska analytického (pre rozdiel medzi vkladmi a pôžičkami pozri odseky 5.74 až 5.76).

Mena (F.21)

5.38. *Pojem:* Subkategória mena (F.21) pozostáva zo všetkých menových transakcií, to jest z bankoviek a mincí v obehu, ktoré sú bežne používané na realizáciu platieb.

5.39. Subkategória AF.21 zahŕňa:

- a) bankovky a mince v obehu emitované rezidenčnými menovými orgánmi;
- b) bankovky a mince v obehu emitované nerezidenčnými menovými orgánmi s držbou u rezidentov.

5.40. Subkategória AF.21 nezahŕňa:

- a) bankovky a mince, ktoré nie sú v obehu, napríklad zásoba vlastných bankoviek centrálnej banky alebo pohotovostné zásoby bankoviek;
- b) upomienkové (slávnostné) mince, ktoré nie sú bežne používané na realizáciu platieb.

5.41. Všetky sektory a zvyšok sveta môžu byť držiteľom meny. Mena sa emituje centrálnou bankou, ústrednou vládou, zvyškom sveta a vo výnimočných prípadoch aj ostatnými finančnými menovými inštitúciami. Mena sa považuje za pasívum emitujúcej medzinárodnej jednotky.

Prevoditeľné vklady (F.22)

- 5.42. *Pojem:* Subkategória prevoditeľné vklady (F.22) pozostáva zo všetkých transakcií s prevoditeľnými vkladmi (AF.22), to jest z vkladov v národnej alebo zahraničnej mene, ktoré sú okamžite prevoditeľné na menu alebo ktoré sú prevoditeľné šekom, bankovým príkazom, odpísaním z účtu alebo podobne, a to bez akéhokoľvek druhu významného obmedzenia alebo postihu.
- 5.43. Subkategória AF.22 zahŕňa prevoditeľné vklady u rezidenčných a nerezidenčných menových finančných inštitúcií. Pokrývajú prevoditeľné vklady medzi menovými finančnými inštitúciami, ako sú vklady u ostatných menových finančných inštitúcií držané v centrálnej banke na splnenie povinných požiadaviek na rezervy, pokiaľ tieto vklady zostávajú prevoditeľné, resp. prevádzkové zostatky a devízové vklady podľa svojich dojednaní resp. transakcií medzi menovými finančnými inštitúciami.
- 5.44. Všetky sektory a zvyšok sveta môže mať v držbe prevoditeľné vklady. Sú to pasíva prevažne menových finančných inštitúcií a zvyšku sveta, niekedy aj ústrednej vlády.

Ostatné vklady (F.29)

- 5.45. *Pojem:* Subkategória ostatné vklady (F.29) pozostáva zo všetkých transakcií s ostatnými vkladmi (AF.29), to jest vkladov (v národnej alebo cudzej mene) okrem prevoditeľných vkladov. Ostatné vklady nemôžu byť použité na realizáciu platieb v ktoromkoľvek čase a nie sú prevoditeľné na menu alebo na prevoditeľné vklady bez významnejšieho obmedzenia či postihu.
- 5.46. Subkategória AF.29 zahŕňa:
- termínované vklady. Tieto vklady nie sú okamžite disponibilné pretože podliehajú fixným podmienkam alebo lehote oznámenia pred samotným výberom. Zahŕňajú napríklad vklady v centrálnej banke ako formu povinných rezerv v rozsahu, v ktorom s nimi vkladatelia nemôžu narábať bez oznámenia vopred alebo bez obmedzenia;
 - úspory – sporiteľné vklady, vkladné knižky, vkladové certifikáty, ktoré nie sú prevoditeľné, alebo ktorých prevoditeľnosť je aj v prípade teoretickej možnosti len veľmi obmedzená;
 - vklady vyplývajúce z úsporových schém alebo zmluvy o sporení. Tieto vklady často zahŕňajú záväzok zo strany vkladateľa vykonávať pravidelné vklady počas určeného obdobia, a splatené kapitálové prostriedky resp. akumulovaný úrok nie sú k dispozícii pred uplynutím stanoveného obdobia. Tieto vklady sú niekedy kombinované s poskytnutím pôžičiek na konci úsporového obdobia tak, že sú tieto primerane akumulovaným úsporám, a to za účelom kúpy alebo výstavby obydlia;
 - doklad o vklade emitovaný sporiteľnými alebo pôžičkovými spoločenstvami, stavebnými družstvami, úverovými združeniami a im podobnými, niekedy nazývaný aj akcie, ktoré sú právne alebo v praxi splatné na požiadanie alebo v relatívne krátkej lehote;
 - splatné platby rozpätia (marže) spojené s finančnými derivátmi, ktoré sú pasívami menových finančných inštitúcií (pozri odsek 5.81 písm. c));
 - krátkodobé dohody o spätnom nákupe (repo-obchody) ktoré sú pasívami menových finančných inštitúcií (pozri odsek 5.81 písm. d))⁽⁴⁾;
- 5.47. Subkategória AF.29 nezahŕňa prevoditeľné certifikáty a vklady a prevoditeľné úsporové certifikáty. Tieto sú klasifikované v kategórii cenné papiere iné ako akcie, s výnimkou finančných derivátov (AF.33).
- 5.48. Subkategória AF.29 ďalej zahŕňa:
- oficiálne ECU držané v centrálnej banke. Tieto finančné aktíva pozostávajú z ECU emitovaných EMI oproti menovým rezervám centrálnych bánk členských štátov za účelom vykonávania dohody o Európskom menovom systéme. Tieto ECU môže EMI a centrálna banka členských štátov použiť ako prostriedok vyrovnania a na transakcie medzi nimi a EMI. EMI môže poskytnúť menovým orgánom tretích krajín a medzinárodným menovými inštitúciám status ostatných držiteľov ECU⁽⁵⁾;

⁽⁴⁾ SNÚ z roku 1993 (11.32, 11.72 a 11.83) klasifikuje dohody o spätnom nákupe pod pôžičkami, pokiaľ tieto nezahŕňajú bankové pasíva a sú klasifikované v národných intenciách ako peniaze všeobecne; v posledne menovanom prípade sú dohody o spätnom nákupe klasifikované pod ostatnými vkladmi.

⁽⁵⁾ Články 6.2 a 6.3 Protokolu o štatúte Európskeho menového inštitútu pripojený k Zmluve o založení Európskeho spoločenstva.

- b) finančné nároky alebo pasíva centrálnej banky vyplývajúce z mimoriadne krátkodobých finančných mechanizmov a krátkodobých mechanizmov finančnej podpory. Tieto sú spravované EMI ⁽⁶⁾;
- c) finančné nároky voči MMF, ktoré sú súčasťou medzinárodných rezerv a ktoré nie sú zachytené v pôžičkách. Pozostávajú z členských tranžových zostatkov MMF, ktoré vznikajú platbou časti členského do rezervných aktíva čistým použitím členskej meny zo strany MMF;
- d) pasíva smerom k MMF, ktoré nie sú zachytené v pôžičkách. Tieto pozostávajú z použitia prostriedkov v rámci účtu všeobecných zdrojov MMF; meria sa nimi čiastka členskej meny, ktorú je člen povinný spätne odkúpiť.

5.49. Všetky sektory a zvyšok sveta môžu mať v držbe ostatné vklady. Sú to pasíva prevažne menových finančných inštitúcií a zvyšku sveta, avšak zahŕňajú aj ostatné sektory, napríklad vládu všeobecne (pozri odesky 5.74 až 5.76).

CENNÉ PAPIERE OKREM AKCIÍ (F.3)

- 5.50. *Pojem:* Kategória cenné papiere okrem akcií (F.3) zahŕňa všetky transakcie s cennými papiermi okrem akcií (AF.3), to jest finančné aktíva, ktoré sú cennými papiermi na doručiteľa, sú zvyčajne prevoditeľné a obchodované na sekundárnych trhoch alebo ich možno na trhu vymeniť, a neposkytujú držiteľovi žiadne vlastnícke práva v inštitucionálnej jednotke, ktorá ich emitovala.
- 5.51. Kategória AF.3 pokrýva finančné aktíva, ktoré sú bežne reprezentované dokumentmi určenými do obehu, a ktorých nominálna hodnota sa určuje pri emisii. Zahŕňa to zmenky, dlhopisy, vkladové certifikáty, obchodné cenné papiere, obligácie, finančné deriváty a podobné cenné papiere bežne obchodované na finančných trhoch (pre rozdiel medzi cennými papiermi okrem akcií a pôžičkami pozri odseky 5.77 až 5.80).
- 5.52. Všetky sektory a zvyšok sveta môžu mať v držbe cenné papiere okrem akcií ako finančné aktíva. Sú pasívami prevažne finančných a nefinančných korporácií, ústrednej vlády, štátnej správy a miestnej štátnej správy, a zvyšku sveta.
- 5.53. Kategória F.3 je rozdelená na dve subkategórie finančných transakcií ⁽⁷⁾:
- a) cenné papiere okrem akcií, s výnimkou finančných derivátov (F.33);
 - b) finančné deriváty (F.34).

Cenné papiere okrem akcií, s výnimkou finančných derivátov (F.33)

- 5.54. *Pojem:* Subkategória cenných papierov okrem akcií s výnimkou finančných derivátov (F.33) pozostáva zo všetkých transakcií s cennými papiermi okrem akcií, s výnimkou finančných derivátov (AF.33), to jest z cenných papierov okrem akcií, ktoré dávajú držiteľovi bezpodmienečné právo na pevný alebo zmluvne dohodnutý premenlivý peňažný príjem vo forme kupónových platieb (úroku) a/alebo uvedenú pevnú sumu ku konkrétnemu dátumu alebo dátumom resp. počnúc od dátumu stanoveného v čase emisie.
- 5.55. Subkategória F.33 môže byť rozdelená, tam kde je to relevantné, do dvoch subpozícií finančných transakcií:
- a) krátkodobé cenné papiere okrem akcií, s výnimkou finančných derivátov (F.331);
 - b) dlhodobé cenné papiere okrem akcií, s výnimkou finančných derivátov (F.332).

⁽⁶⁾ Článok 6.1, druhá odrážka štatútu Európskeho menového inštitútu pripojeného k Zmluve o založení Európskeho spoločenstva.

⁽⁷⁾ SNÚ z roku 1993 (11.79, 11.80 a 11.81) odporúča voliteľnú subklasifikáciu transakcií s cennými papiermi okrem akcií podľa splatnosti na krátkodobé (F.31) a dlhodobé (F.32). Avšak SNÚ z roku 1993 umožňuje dodatočnú voliteľnú subklasifikáciu transakcií s cennými papiermi okrem akcií znázorňujúcu finančné deriváty osobitne tam, kde je to významné z hľadiska analýzy a stratégie. Táto druhá možnosť je prijatá v ESÚ. To taktiež uľahčuje spojenie so subkategóriou dlhových cenných papierov tak, ako bola vymedzená v roku 1993 v príručke k platobnej bilancii, ktorá rozdeľuje cenné papiere na dlhopisy, zmenky, nástroje peňažného trhu a finančné deriváty. Kódy F.31 a F.32 sa nepoužívajú v ESÚ, aby sa zamedzilo zmiešaniu s kódmi SNÚ z roku 1993.

Krátkodobé cenné papiere okrem akcií, s výnimkou finančných derivátov (F.331)

- 5.56. *Definícia:* Subpozícia krátkodobé cenné papiere okrem akcií, s výnimkou finančných derivátov (F.331) pozostáva zo všetkých transakcií s krátkodobými cennými papiermi okrem akcií (AF.331), to jest z cenných papierov s pôvodnou krátkou dobou splatnosti (pozri odsek 5.22) s výnimkou finančných derivátov.
- 5.57. Krátkodobé cenné papiere okrem finančných derivátov sú všeobecne emitované v diskontnej sadzbe.
- 5.58. Subpozícia AF.331 zahŕňa:
- pokladničné poukážky a ostatné krátkodobé cenné papiere vydané vládou všeobecne, vrátane tých, ktoré sú prevzaté inými menovými finančnými inštitúciami na splnenie ich povinných požiadaviek na rezervy;
 - prevoditeľné krátkodobé cenné papiere finančných a nefinančných korporácií. Pre tento druh cenného papiera sa používa množstvo názvov, vrátane obchodného cenného papiera, obchodnej zmenky, zmenky, vkladového certifikátu, obchodovateľnej zmenky;
 - krátkodobé cenné papiere emitované v rámci dlhodobo upísaných zmenkových nástrojov (NIF);
 - tzv. akceptancie bánk (BA). BA zahŕňa zo strany finančných korporácií prijatie zmienek emitovaných nefinančnými korporáciami a bezpodmienečné platobné prísluby na zaplatenie konkrétnej sumy k stanovenému dátumu. BA predstavuje bezpodmienečný finančný nárok na strane držiteľa a bezpodmienečnú povinnosť na strane akceptujúcej finančnej korporácie.
- 5.59. Subpozícia AF.331 nezahŕňa cenné papiere, ktorých prevoditeľnosť, aj keď teoreticky možná, je iba veľmi obmedzená v praxi, a ktoré sú teda klasifikované v subkategóriách ostatné vklady (AF.29) alebo krátkodobé pôžičky (AF.41) podľa primeranosti (pozri odseky 5.74 až 5.76).

Dlhodobé cenné papiere okrem akcií, s výnimkou finančných derivátov (F.332)

- 5.60. *Pojem:* Subpozícia dlhodobé cenné papiere okrem akcií, s výnimkou finančných derivátov (F.332) pozostáva zo všetkých transakcií s dlhodobými cennými papiermi okrem akcií, s výnimkou finančných derivátov (AF.332), to jest z cenných papierov okrem akcií s dlhou pôvodnou dobou splatnosti (pozri odsek 5.22) s výnimkou finančných derivátov.
- 5.61. Dlhodobé cenné papiere sú zvyčajne vydávané s kupónmi.
- 5.62. Subpozícia AF.332 zahŕňa:
- dlhopisy na držiteľa;
 - podriadené dlhopisy, často spomínané ako podriadené dlhy;
 - dlhopisy s alternatívnymi dátumami splatnosti, najneskorší z ktorých je vzdialený časovo viac ako jede rok;
 - nedatované alebo večné (perpetuálne) dlhopisy;
 - zmenky s plávajúcou sadzbou (FRN);
 - cenné papiere napojené na index, kde je hodnota istiny spojená s cenovým indexom, cenou komodity alebo s výmenným devízovým kurzom;
 - dlhopisy s vysokým diskontom, alebo dlhopisy s nulovým kupónom;
 - eurobondy. Emisia dlhopisov umiestňovaná súčasne na trhu aspoň dvoch krajín, denominovaná v mene, ktorá nemusí byť jednou z ich mien, zvyčajne prostredníctvom medzinárodných syndikátov finančných korporácií niekoľkých krajín;
 - súkromne emitované dlhopisy, to jest dlhopisy obmedzené dvojstrannými dohodami na určitých investorov, ak nie sú aspoň potenciálne prevoditeľné; ak nie, považujú sa za dlhodobé pôžičky;
 - pôžičky, ktoré sa stali de facto prevoditeľnými. Toto sa má vykladať tak, že to platí iba v prípade, že sú obchodované na organizovanom sekundárnom trhu (pozri odsek 5.79);
 - cenné papiere vyplývajúce z konverzie pôžičiek. Konverzia zahŕňa dve finančné transakcie: likvidácia pôžičky a vytvorenie nových cenných papierov;

- l) obligácie a dlhové akcie prevoditeľné na akcie, či už akcie emitujúcej korporácie alebo akcie inej korporácie, pokiaľ tieto ešte neboli prevedené. Konverzia zahŕňa dve finančné transakcie: likvidáciu obligácie alebo dlhových akcií a emisiu akcií. Tam, kde je to oddeliteľné od základného dlhopisu, je možné považovať možnosť konverzie za samostatné finančné aktívum klasifikované v subkategórii finančných derivátov (AF.34) (pozri odseky 5.67 písm. a) a 5.67 písm. b));
 - m) akcie ktoré prinášajú pevný príjem, avšak neposkytujú možnosť účasti na distribúcii zvyškovej hodnoty korporácie pri rozpustení, vrátane nezúčastnených preferenčných akcií.
- 5.63. Subpozícia AF.332 zahŕňa ďalšie finančné aktíva emitované ako súčasť kapitalizácie pôžičiek, dlhov z kreditných kariet, pohľadávok a ostatných aktív. Niekedy sa emituje nový cenný papier ako náhrada za pôvodné aktívum, ktoré je reálne zlikvidované. Alternatívne je pôvodné aktívum prevedené na inú inštitucionálnu jednotku a nové cenné papiere nahrádzajú pôvodné aktívum na súvahe pôvodnej inštitucionálnej jednotky. V tomto prípade má byť pôvodné aktívum zaznamenané na súvahe novej inštitucionálnej jednotky, ktorá ho má v držbe.
- 5.64. Subpozícia F.332 nezahŕňa:
- a) transakcie s cennými papiermi ako súčasť dohôd o spätnom nákupe. Dohody o spätnom nákupe sú klasifikované v subkategórii ostatné vklady (pozri odsek 5.46 písm. f) alebo v kategórii pôžičky (pozri odsek 5.81 písm. d)) v závislosti na dotknutej inštitucionálnej jednotke. Zapožičané akcie alebo akcie podliehajúce spätnému nákupu nemenia súvahu a zostávajú klasifikované v AF.332;
 - b) transakcie s neprevoditeľnými cennými papiermi. Sú klasifikované v subkategórii dlhodobé pôžičky;
 - c) transakcie s neprevoditeľnými pôžičkami, vrátane tých, ktoré boli predané tretej strane, ale pre ktoré neexistuje žiaden organizovaný sekundárny trh (pozri odsek 5.79).

Finančné deriváty (F.34)

- 5.65. *Pojem:* Subkategória finančné deriváty (F.34) pozostáva zo všetkých transakcií s finančnými derivátmi (AF.34), to je zo všetkých finančných aktív založených na resp. odvodených z rôznych základných cenných papierov. Základný cenný papier je zvyčajne iným finančným aktívom, ale môže to byť aj komodita alebo index.
- 5.66. Finančné deriváty sa taktiež nazývajú sekundárnymi cennými papiermi a keďže je na ich vytvorenie častou motiváciou vyhnutie sa riziku, volajú sa tiež zaistovacími cennými papiermi. Iba tie sekundárne cenné papiere, ktoré majú trhovú hodnotu z dôvodu obchodovateľnosti alebo vymeniteľnosti na trhu, sú finančnými aktívami v systéme a sú klasifikované v subkategórii AF.34 (pozri odsek 5.05).
- 5.67. Subkategória AF.34 zahŕňa:
- a) opcie, obchodovateľné a prepážkové (OTC). Opcie sú prípadnými aktívami, ktorá dávajú svojim držiteľom právo, avšak nie záväzok kúpiť od (v prípade call opcie) resp. predať (v prípade put opcie) emitentovi opcie (upisovateľ opcie) finančné alebo nefinančné aktíva (základný cenný papier) za vopred určenú cenu (uplatnená pevná cena) v rámci časovej lehoty (americká opcia) alebo k určitému dátumu (európska opcia). Kupujúci opcie platí prémii (cenu opcie) za záväzok upisovateľa opcie predať alebo kúpiť určené množstvo základného aktíva alebo poskytnúť na požiadanie kupujúceho primeranú odmenu. Podľa dohovoru sa tento záväzok považuje za pasívum upisovateľa opcie, pretože cena opcie predstavuje bežné náklady upisovateľa opcie na nákup prípadných pasív;
 - b) poukážky. To je forma obchodovateľných opcií, ktoré dávajú svojim držiteľom právo kúpiť od emitenta poukážky (zvyčajne od korporácie) určitý počet akcií alebo dlhopisov za špecifikovaných podmienok počas určenej časovej doby. Existujú taktiež menové poukážky, hodnota ktorých je založená na čiastke požadovanej meny na nákup inej meny k alebo pred dátumom uplynutia platnosti poukážky a taktiež krížové poukážky viazané na tretie meny. Podľa dohovoru sa považuje emitent poukážky za znášajúci pasívum predstavujúce bežné náklady skúpenia prípadného pasíva emitenta;
 - c) termínované obchody, ale iba ak majú trhovú hodnotu, pretože sú obchodovateľné alebo vymeniteľné. Termínované obchody sú záväzky dodať alebo prevziať dodávku konkrétneho množstva štandardného vyhotovenia určitej komodity, devízy alebo cenného papiera za pevnú

cenu a ku konkrétnemu dátumu resp. počas konkrétnej lehoty. Termínované obchody môžu byť taktiež založené na indexe, a nie na konkrétnom finančnom resp. nefinančnom aktíve;

- d) svopy, ale iba ak majú trhovú hodnotu, pretože sú obchodovateľné alebo vymeniteľné. Svopy sú zmluvné dojednania medzi dvoma stranami, ktoré sa dohodnú na výmene za vopred stanovených podmienok pre reťazec platieb v rovnakej čiastke celkového zadĺženia. Dva najrozšírenejšie druhy sú svopy na úrokové miery a menové svopy. Svopy na úrokové miery zahŕňajú výmenu úrokových platieb rôzneho charakteru, ako sú pevná sadzba a plávajúca sadzba, dve odlišné plávajúce sadzby, pevná sadzba v jednej mene za plávajúcu sadzbu v inej mene atď. (pozri odsek 4.47). Menové svopy zahŕňajú výmenu konkrétneho množstva dvoch odlišných mien s následnými splátkami, ktoré zahŕňajú tak úrokové ako aj splátkové toky v čase a za vopred určených podmienok;
- e) dohody o termínových kurzoch, ale iba ak majú trhovú hodnotu, pretože sú obchodovateľné alebo vymeniteľné. FRA (dohody o termínových kurzoch — forward rate agreements) sú zmluvné dojednania, v ktorých dve strany sa za účelom svojej ochrany pred zmenami úrokových mier dohodnú na úroku, ktorý má byť zaplatený ku konkrétnemu dátumu vyrovnania z menovitej hodnoty istiny, ktorá sa nikdy nevymieňa. Platby sa týkajú rozdielu medzi dohodnutým termínovým kurzom a kurzom prevažujúcim na trhu v čase vyrovnania nároku. Sú zaznamenávané ako majetkový príjem v systéme (pozri odsek 4.47).

5.68. Subkategória AF.34 nezahŕňa:

- a) základný cenný papier, na ktorom je založený finančný derivát;
- b) splatné platby marže týkajúce sa finančných derivátov. Tieto sú klasifikované v ostatných vkladoch (AF.29) (pozri odsek 5.46 písm. e)) ale pôžičkách (AF.4) (pozri odsek 5.81 písm. c) v závislosti na dotknutej inštitucionálnej jednotke;
- c) sekundárne cenné papiere, ktoré nie sú obchodovateľné a nemôžu byť na trhu vymeniteľné.

PÔŽIČKY (F.4)

5.69. *Pojem:* Kategória pôžičky zahŕňa všetky transakcie s pôžičkami (AF.4), to jest finančné aktíva vytvorené vtedy, keď veritelia požičiavajú dlžníkom prostriedky, buď priamo alebo prostredníctvom brokerov, pričom sú tieto pôžičky buď doložené neprevoditeľnými dokladmi alebo nedoložené dokladmi.

5.70. Všeobecne sú pôžičky charakterizované nasledovnými črtami:

- a) podmienky upravujúce pôžičku sú buď pevné u finančných korporácií poskytujúcich pôžičku alebo prejednávané medzi veriteľom a dlžníkom priamo, resp. prostredníctvom brokera;
- b) iniciatíva týkajúca sa pôžičky za bežných okolností je u dlžníka (vypožičiatela);
- c) pôžička je bezpodmienečným dlhom veriteľovi, ktorý musí byť splatený ku dňu splatnosti a ktorý nesie so sebou úrok.

5.71. Kategória F.4 môže byť rozdelená do dvoch subkategórií finančných transakcií:

- a) krátkodobé pôžičky (F.41);
- b) dlhodobé pôžičky (F.42).

Krátkodobé pôžičky (F.41)

5.72. *Pojem:* Subkategória krátkodobé pôžičky (F.41) pozostáva zo všetkých transakcií zo krátkodobými pôžičkami (AF.41), to jest z pôžičiek s krátkou pôvodnou dobou splatnosti (pozri odsek 5.22).

Dlhodobé pôžičky (F.42)

5.73. *Pojem:* Subkategória dlhodobé pôžičky (F.42) pozostáva zo všetkých transakcií zo dlhodobými pôžičkami (AF.42), to jest z pôžičiek s dlhou pôvodnou dobou splatnosti (pozri odsek 5.22).

- 5.74. Rozdiel medzi transakciami v pôžičkách (F.4) a transakciami vo vkladoch (F.22, F.29) môže byť často založený na kritériu, kto berie na seba v transakcii iniciatívu. V prípade, kde iniciatívu má dlžník (vypožičiavateľ) transakcia sa má klasifikovať v kategórii pôžičky. V prípadoch, kde iniciatívu má veriteľ (požičiavateľ), transakcia sa má klasifikovať v jednej z vkladových subkategórií. Avšak kritérium toho, kto má v danej transakcii iniciatívu je často záležitosťou individuálneho úsudku.
- 5.75. Podľa dohovoru sú krátkodobé pôžičky poskytnuté menovým finančným inštitúciám, či už rezidenčným alebo nerezidenčným, za bežných okolností klasifikované v jednej zo subkategórií vkladov (AF.22, AF.29), a krátkodobé vklady akceptované inštitucionálnymi jednotkami okrem menových finančných inštitúcií, či už rezidenčných alebo nerezidenčných, sú za bežných okolností klasifikované v subkategórii krátkodobé vklady (AF.41). Preto sú vklady pasívmi prevažne rezidenčných a nerezidenčných menových inštitúcií (pozri odseky 5.44 a 5.49.), aj keď menové finančné inštitúcie za bežných okolností nemajú žiadne pôžičkové pasíva v systéme.
- 5.76. Môže byť užitočné z analytického hľadiska umožniť výnimky z vyššie uvedených dohovorov. Príkladmi sú úsporové vklady u vlády všeobecne a svopy nemenového zlata medzi menovými finančnými inštitúciami (pozri odsek 5.81 písm. e))⁽⁸⁾.
- 5.77. Rozdiel medzi transakciami v pôžičkách (F.4) a transakciami s cennými papiermi okrem akcií (F.3) môže byť založený na stupni trhovej vymeniteľnosti (predajnosti) finančných aktív a jej dopade.
- 5.78. Emisie cenných papierov pozostávajú z veľkého počtu identických dokumentov, pričom každý je dokladom o celej čiastke, ktorých súčet tvorí celkové požičané množstvo. V porovnaní s nimi sú pôžičky vo väčšine prípadov doložené jediným dokumentom a transakcie s pôžičkami sa realizujú medzi jedným veriteľom a jedným dlžníkom. V prípade syndikovaných pôžičiek je však pôžička poskytovaná niekoľkými veriteľmi.
- 5.79. Sekundárne obchodovanie s pôžičkami existuje. Avšak jednotlivé pôžičky sú obchodované iba zriedkavo. V prípadoch, kde sa pôžička stáva prevoditeľnou na organizovanom trhu, má sa klasifikovať v kategórii cenné papiere okrem akcií. Explicitná konverzia pôvodnej pôžičky je pritom bežne zahrnutá do toho (pozri odseky 5.62 písm. j a 5.62 písm. k)).
- 5.80. Štandardné pôžičky sú ponúkané vo väčšine prípadov finančnými korporáciami a sú často poskytované domácnostiam. Finančné korporácie určujú podmienky a domácnosti sa iba môžu rozhodnúť buď prijať alebo neprijať tieto podmienky. V porovnaní s týmito sú podmienky neštandardných pôžičiek zvyčajne výsledkom rokovania medzi veriteľom a dlžníkom. Toto je dôležité kritérium, ktoré uľahčuje rozdelenie medzi neštandardné pôžičky a cenné papiere okrem akcií. V prípade emisií verejných cenných papierov sú emisné podmienky určované dlžníkom, možno po diskusii s bankovým manažérom. V prípade emisií súkromných cenných papierov však o podmienkach emisie rokujú dlžník s veriteľom (pozri odsek 5.62 písm. i)).
- 5.81. Kategória AF.4 zahŕňa:
- zostatky na bežných účtoch, napríklad vnútropodnikové zostatky medzi nefinančnými korporáciami a ich nerezidenčnými dcérskymi spoločnosťami, avšak s výnimkou zostatkov, ktoré sú pasívmi menových finančných inštitúcií klasifikovaných v subkategóriách vkladov;
 - zostatky účtov zamestnancov z titulu ich účasti na ziskoch korporácií;
 - splatné platby marže týkajúce sa finančných derivátov, ktoré sú pasívmi inštitucionálnych jednotiek okrem menových finančných inštitúcií (odsek 5.46 písm. e));
 - krátkodobé dohody o spätnom nákupe (repo — obchody) ktoré sú pasívmi inštitucionálnych jednotiek iných ako menové finančné inštitúcie (pozri odsek 5.46 písm. f) a dlhodobé dohody o spätnom nákupe;
 - pôžičky vyplývajúce zo svopov v nemenovom zlate. Tieto sú dojednaniami zahŕňajúcimi dočasnú výmenu nemenového zlata za vklady. Ich ekonomická podstata je podobná zabezpečeným (kolateralizovaným) pôžičkám v tom, že kupujúci zlata poskytuje predávajúcemu platby vopred založené zlatom po dobu trvania dojednania a dostáva za to od neho sumu z fixnej ceny, keď sa zlato opätovne nakupuje;
 - pôžičky, ktoré sú zrkadlovým obrazom bankových akceptancií (akceptov, prijatých zmeniek) (pozri odsek 5.58 písm. d));

⁽⁸⁾ Devízové svopy medzi centrálnou bankou a ostatnými menovými finančnými inštitúciami, to jest centrálnou bankou získavajúcou devízy od inej menovej finančnej inštitúcie za vklady v centrálnej banke, kde existuje záväzok zopakovať v spätnom smere transakciu v neskoršom dátume, nie sú klasifikované v kategórii pôžičky. Toto je odchýlka od SNU roku 1993 (11.33).

- g) finančný leasing a dohody o splátkovom predaji ⁽⁹⁾;
- h) pôžičky na financovanie obchodných úverov;
- i) hypotekárne úvery;
- j) spotrebiteľské úvery;
- k) revolvingové úvery;
- l) pôžičky na splátky;
- m) pôžičky platené ako zábezpeka za splnenie určitých povinností.

5.82. Kategória AF.4 zahŕňa ďalej:

- a) finančné nároky alebo pasíva zo zostatkov strednodobej finančnej pomoci pre platobné bilancie členských štátov. Pôžičky sú spravované EMI ⁽¹⁰⁾;
- b) finančné nároky voči MMF doložené pôžičkami v rámci Všeobecných pôžičkových dojednaní alebo podľa zvláštnych pôžičkových dojednaní s členmi.
- c) pasíva voči MMF doložené pôžičkami podľa finančných nástrojov štrukturálnej úpravy, nástrojov štrukturálneho rozvoja a podielového fondu.

5.83. Kategória AF.4 nezahŕňa:

- a) ostatné pohľadávky/závazky (AF.7) vrátane obchodných úverov a záloh (AF.71);
- b) finančné aktíva alebo pasíva vyplývajúce z vlastníctva nehnuteľných aktív, ako sú pozemky a stavby, u nerezidentov. Tieto sú klasifikované v subpozícii ostatné vlastné imanie (AF.513) (pozri odsek 5.95 písm. f).

5.84. Pôžičky môžu byť finančnými aktívami alebo pasívami všetkých sektorov a zvyšku sveta. Avšak menové finančné inštitúcie nemajú v systéme za bežných okolností žiadne krátkodobé pasíva.

5.85. Subkategórie krátkodobých a dlhodobých pôžičiek nie sú rozdelené do subpozícií v systéme. Napriek tomu môže byť užitočné z analytického hľadiska obzvlášť ich rozdelenie pri dlhodobých pôžičkách na spotrebiteľský úver ⁽¹¹⁾, hypotekárne úvery ⁽¹²⁾ a ostatné pôžičky.

AKCIE A OSTATNÉ VLASTNÉ IMANIE (F.5)

5.86. *Pojem:* Kategória akcie a ostatné vlastné imanie (kapitál) (F.5) pozostáva zo všetkých transakcií s akciami a ostatným vlastným imaním (AF.5), to jest z finančných aktív, ktoré predstavujú majetkové práva v korporáciách a kvázi korporáciách. Tieto finančné aktíva vo všeobecnosti oprávňujú držiteľov k podielom na ziskoch korporácií alebo kvázi korporácií a k podielu na ich čistých aktívach v prípade likvidácie ⁽¹³⁾.

Akcie ponúkané na predaj avšak nepredané v emisii sa v systéme nezaznamenávajú. Akcie a ostatné vlastné imanie sú preplácané pri nákupe emitujúcej korporácie alebo pri ich výmene za čisté aktíva korporácie v prípade jej likvidácie.

⁽⁹⁾ Pozri prílohu II „Leasing a splátkový predaj tovarov dlhodobej spotreby.“

⁽¹⁰⁾ Článok 6.1, tretia odrážka štatútu Európskeho menového inštitútu pripojeného k Zmluve o založení Európskeho spoločenstva.

⁽¹¹⁾ Spotrebiteľské úvery sú pôžičkami poskytovanými pre domácnosti, ktoré v týchto prípadoch slúžia účelom mimo ich podnikateľskej činnosti a profesie. Hypotekárne úvery na financovanie stavby obydľia alebo jeho kúpu (medzi inými aj preklenovacie úvery) sú z tohto vyňaté. Je zámerom, aby sa spotrebiteľské úvery týkali výhradne úverov používaných na nákup tovarov a/alebo služieb, ktoré sú spotrebúvané jednotlivými domácnosťami. Národná prax si však môže vyžadovať trochu odlišné vymedzenie.

⁽¹²⁾ Hypotekárne úvery sú dlhodobými pôžičkami zabezpečovanými hypotékou na obydlie užívané dlžníkom pre svoje vlastné ubytovanie. Národná prax si však môže vyžadovať trochu odlišné vymedzenie.

⁽¹³⁾ Čisté aktíva v prípade likvidácie sú vymedzené ako čiastka aktív podnikov po odpočítaní pasív okrem pasív voči samotným majiteľom vo vzťahu k ich investovanému kapitálu.

5.87. Kategória F.5 je rozdelená do dvoch subkategórií finančných transakcií:

- a) akcie a ostatné vlastné imanie s výnimkou akcií podielových fondov (F.51);
- b) akcie podielových fondov (F.52).

Akcie a ostatné vlastné imanie, s výnimkou akcií podielových fondov (F.51)

5.88. *Pojem:* Subkategória akcie a ostatné vlastné imanie, s výnimkou akcií podielových fondov (F.51) pozostáva zo všetkých transakcií s akciami a ostatným vlastným imaním, s výnimkou akcií podielových fondov (AF.5) to jest z finančných aktív s výnimkou akcií podielových fondov, ktoré predstavujú majetkové práva v korporáciách a kvázi-korporáciách. Tieto finančné aktíva vo všeobecnosti oprávňujú ich držiteľov k podielu na ziskoch korporácií alebo kvázi korporácií a k podielu na ich čistých aktívach v prípade ich likvidácie.

5.89. Subkategória F.51 môže byť rozdelená tam, kde je to relevantné, do troch subpozícií finančných transakcií:

- a) kótované akcie, s výnimkou akcií podielových fondov (F.511);
- b) nekótované akcie, s výnimkou akcií podielových fondov (F.512);
- c) ostatné vlastné imanie (F.513).

Kótované akcie, s výnimkou akcií podielových fondov (F.511) a nekótované akcie, s výnimkou akcií podielových fondov (F.512)

5.90. *Pojem:* Subpozícia kótované akcie s výnimkou akcií podielových fondov (F.511) pozostáva zo všetkých transakcií s kótovanými akciami s výnimkou akcií podielových fondov (AF.511) a subpozícia nekótované akcie s výnimkou akcií podielových fondov (F.512) pozostáva zo všetkých transakcií s nekótovanými akciami s výnimkou akcií podielových fondov (AF.512). Akcie pokrývajú benefičný úrok z kapitálu korporácií vo forme cenných papierov, ktoré sú v zásade prevoditeľné. Subpozícia AF.511 pokrýva akcie s cenami kótovanými na oficiálnej burze cenných papierov alebo na inej forme sekundárneho trhu, a subpozícia AF.512 pokrýva akcie, ktoré nie sú kótované.

5.91. Subpozícia AF.511 a AF.512 zahŕňa:

- a) kapitálové akcie emitované spoločnosťami s ručením obmedzeným: toto sú cenné papiere, ktoré dávajú ich držiteľom štatút spolujateľov a oprávňujú ich k podielu na celkových distribuovaných ziskoch a podielu na čistých aktívach v prípade likvidácie;
- b) preplatené akcie v spoločnostiach s ručením obmedzeným: toto sú akcie, ktorých kapitál bol splatený, avšak ktoré sú ponechané aj naďalej u držiteľov, ktorí sú aj naďalej spoluvlastníkmi a majú právo na podiel zo zisku, ktorý zostane po zaplatení dividend zo zostávajúceho upísaného kapitálu, a tiež na podiel z akéhokoľvek prebytku, ktorý môže zostať po likvidácii, t. j. z čistých aktív po odpočítaní zostávajúceho upísaného kapitálu;
- c) podielové dividendové akcie emitované spoločnosťami s ručením obmedzeným: to sú cenné papiere:
 - 1. ktoré majú podľa krajiny a okolností ich vytvorenia mnoho mien ako sú zakladateľské akcie, ziskové akcie, dividendové akcie, atď. a ktoré nie sú súčasťou upísaného základného kapitálu;
 - 2. ktoré nedávajú ich držiteľom štatút spoluvlastníkov, prísne vzaté (právo na podiel zo splateného základného kapitálu, právo na výnos z tohto kapitálu, právo voliť na zhromaždeniach akcionárov, atď.);
 - 3. ktoré dávajú držiteľom právo na podiel z akéhokoľvek zisku zostávajúceho po tom, čo boli zaplatené dividendy zo základného kapitálu a na časť z akéhokoľvek prebytku zostávajúceho po likvidácii;
- d) preferované (preferenčné) akcie alebo akcie ktoré umožňujú účasť na distribúcii zvyškovej hodnoty pri rozpustení korporácie. Tieto akcie môžu byť kótované alebo nekótované na oficiálnej burze.

5.92. Subpozície AF.511 a AF.512 nezahŕňajú:

- a) akcie ponúknuté na predaj avšak neprevzaté počas emisie. Nie sú zaznamenávané v systéme;
- b) obligácie a pôžičkový kapitál prevoditeľný na akcie. Tieto sú znázornené v účtoch pod subkategóriou AF.33 až do času, kedy sú prevádzané (pozri odsek 5.62 písm. l));
- c) kmeňové imanie partnerov s ručením neobmedzeným (verejná obchodná spoločnosť) v registrovaných verejných obchodných spoločnostiach. Tieto sú klasifikované v subpozícii AF.513;
- d) vládne investície do kapitálu medzinárodných organizácií, ktoré sú právne založené ako korporácie s akciovým kapitálom. Tieto sú znázornené v subpozícii AF.513 (pozri odsek 5.95 písm. c)).

5.93. Subpozície F.511 a F.512 nezahŕňajú emisie bonusových (prémiových) akcií, to jest vydanie nových akcií akcionárom podľa pomeru ich podielov. Takáto emisia, ktorá nemení ani pasíva korporácie voči akcionárom ani pomery aktív – teda podielov, ktoré má každý akcionár v korporácii, nepredstavuje finančnú transakciu a nezaznamenáva sa v systéme (pozri odsek 6.56). To isté platí pre delené emisie.

Ostatné vlastné imanie (F.513)

5.94. *Pojem:* Subpozícia ostatné vlastné imanie (F.513) pozostáva zo všetkých transakcií s vlastným imaním (AF.513), to jest zo všetkých foriem vlastného imania okrem toho, ktoré je klasifikované v subpozíciách AF.511 a AF.512 a v subkategórii AF.52.

5.95. Subpozícia AF.513:

- a) všetky formy vlastného imania korporácií, ktoré nie sú akciami:
 1. vlastné imanie v neregistrovaných verejných obchodných spoločnostiach upísané komanditistami;
 2. vlastné imanie v spoločnostiach s ručením obmedzeným, ktorých vlastníci sú spoločníkmi a nie akcionármi;
 3. kapitál investovaný do spoločností s neobmedzeným ručením resp. komanditných spoločností s právnou subjektivitou;
 4. kapitál investovaný do družstevných spoločností s právnou subjektivitou;
- b) investície vlády všeobecne do kapitálu verejnoprávnych podnikov, ktorých kapitál nie je rozdelený na akcie a ktoré majú právnou subjektivitu podľa osobitných právnych predpisov (pozri odsek 2.16 písm. c));
- c) vládne investície do kapitálu medzinárodných alebo nadnárodných organizácií, s výnimkou MMF, dokonca ak aj sú tieto organizácie právne založené ako spoločnosti s akciovým kapitálom (napr. Európska investičná banka);
- d) finančné zdroje EMI poskytované mimo príspevkov národných centrálnych bánk ⁽¹⁴⁾;
- e) kapitál investovaný do finančných a nefinančných kvázi korporácií (pozri odsek 2.13 písm. f)) Čiastka takýchto investícií zodpovedá novým investíciám (v hotovosti alebo v naturáliách) po odpočítaní kapitálových výberov (pozri odsek 4.61);
- f) finančné aktíva, ktoré majú nerezidenčné jednotky oproti rezidenčným jednotkám (pozri odsek 2.15) a naopak.

Akcie podielových fondov (F.52)

5.96. *Pojem:* Subkategória akcií podielových fondov (F.52) pozostáva zo všetkých transakcií s akciami podielových fondov (AF.52), to jest z akcií emitovaných špecifickým typom finančných korporácií, ktorých výhradným účelom je investovať zozbierané prostriedky na peňažnom trhu, kapitálovom trhu a/alebo do nehnuteľností.

5.97. Subkategória AF.52 zahŕňa akcie emitované finančnými korporáciami, ktoré sa podľa krajiny nazývajú podielovými fondmi, jednotkovými fondmi, investičnými fondmi resp. inými schémami kolektívneho investovania, napr. UCITS, ak sú otvorené, poloopené alebo uzatvorené fondy. Tieto akcie môžu byť kótované alebo nekótované. Tam, kde sú nekótované, sú zvyčajne splatné na požiadanie, v hodnote zodpovedajúcej ich podielu na vlastných prostriedkoch finančnej korporácie. Tieto vlastné prostriedky sú pravidelne prehodnocované na základe trhových cien ich rôznych súčastí.

TECHNICKÉ REZERVY POISTENIA (F.6) ⁽¹⁵⁾

5.98. *Pojem:* Kategória technické rezervy poistenia (F.6) pozostáva zo všetkých transakcií s technickými rezervami poistenia (AF.6), to jest z technických rezerv poisťovacích korporácií a (autonómnych a neautonómnych) penzijných fondov voči držiteľom poisťných zmlúv alebo beneficiantom tak, ako je to stanovené v smernici Rady 91/674/EHS z 19. decembra 1991 o ročných účtoch a konsolidovaných účtoch poisťovacích podnikov ⁽¹⁶⁾.

⁽¹⁴⁾ Článok 16.2 Protokolu k štatútu Európskeho menového inštitútu pripojeného k Zmluve o založení Európskeho spoločenstva.

⁽¹⁵⁾ Pozri prílohu III o poistení a opis zaobchádzania so sociálnym poistením a iným poistením v systéme.

⁽¹⁶⁾ Ú. v. ES L 374, 31.12.1991, s. 7 — 31.

5.99. Kategória AF.6 pokrýva:

- a) čistý majetok domácností v rezervách životného poistenia;
- b) čistý majetok domácností v rezervách penzijných fondov;
- c) zálohy platby poistného;
- d) rezervy pre neuspokojené nároky.

5.100. Technické rezervy poistenia sú finančnými aktívami:

- a) držiteľov poisťiek – vo vzťahu k čistému majetku domácností v rezervách životného poistenia a rezervách penzijných fondov, resp. vo vzťahu k zálohovým platbám poistného;
- b) beneficietov – vo vzťahu k rezervám pre neuspokojené nároky.

5.101. Technické rezervy poistenia sú pasívami:

- a) poisťovacích korporácií životného a neživotného poistenia a autonómnych penzijných fondov začlenených do subsektora poisťovacích korporácií a penzijných fondov (S.125);
- b) neautonómnych penzijných fondov začlenených do sektorov inštitucionálnych jednotiek, ktoré ich založili.

Rezervy alebo podobné prostriedky založené zamestnávateľmi na poskytovanie dôchodkov zamestnancom (neautonómne penzijné fondy) sú začlenené do kategórie AF.6 iba ak sú vypočítavané podľa poistných matematických kritérií podobných kritériám používaným poisťovacími korporáciami a autonómny penzijnými fondmi. Inak sú tieto rezervy pokryté akciami alebo iným vlastným imáním emitovaným inštitucionálnou jednotkou, ktorá tieto rezervy ustanovila.

5.102. Kategória AF.6 nezahŕňa rezervy ustanovené inštitucionálnymi jednotkami klasifikovanými v subsektore fondov sociálneho zabezpečenia (S.1314). V systéme nie sú tieto rezervy pasívami subsektora fondov sociálneho zabezpečenia.

5.103. Kategória F.6 sa rozdeľuje do dvoch subkategórií finančných transakcií:

- a) čistý majetok domácností v rezervách životného poistenia a penzijných fondov (F.61);
- b) zálohové platby poistného a rezervy pre neuspokojené nároky (F.62).

Čistý majetok domácností v rezervách životného poistenia a penzijných fondov (F.61)

5.104. *Pojem:* Subkategória čistý majetok domácností v rezervách životného poistenia a penzijných fondov (F.61) pozostáva zo všetkých transakcií s čistým majetkom domácností v rezervách životného poistenia a penzijných fondov (AF.61), to jest z technických rezerv uložených v dotknutých korporáciách a kvázi korporáciách za účelom uspokojenia predpokladaných nárokov a plnení, ak sú splnené stanovené podmienky.

5.105. Subkategória F.61 sa rozdeľuje na dve subpozície finančných transakcií:

- a) čistý majetok domácností v rezervách životného poistenia (F.611);
- b) čistý majetok domácností v rezervách penzijných fondov (F.612).

Čistý majetok domácností v rezervách životného poistenia (F.611)

5.106. *Pojem:* Subpozícia čistého majetku domácností v rezervách životného poistenia (F.611) pozostáva zo všetkých transakcií s čistým majetkom domácností v rezervách životného poistenia (AF.611), to jest z technických rezerv voči rizikám a technických rezerv na ziskové poisťovníctvo, ktoré sa pridávajú k hodnote splatnosti ziskových príspevkov alebo podobných poistných zmlúv.

5.107. Subpozícia AF.611 zahŕňa rezervy životného poistenia, rezervy na bonusy a rabaty a technické rezervy poisťných zmlúv životného poistenia tam, kde je investičné riziko znášané držiteľmi poisťky tak, ako je to vymedzené v článkoch 27, 29 a 31 smernice Rady 91/674/EHS z 19. decembra 1991 o ročných účtoch a konsolidovaných účtoch poisťovacích podnikov.

5.108. Transakcie s čistým majetkom domácností v rezervách životného poistenia pozostávajú z pridaných čiastok po odpočítaní znížení, ktoré je potrebné odlíšiť od nominálnych ziskov alebo strát z držby pri prostriedkoch investovaných poisťovacími korporáciami (pozri odsek 6.57).

Pridané čiastky pozostávajú z:

- a) skutočných platieb poisťného získaných za predchádzajúce účtovné obdobie;
- b) plus dodatky poisťného zodpovedajúce príjmu z investícií rezerv, ktoré sú viazané na držiteľov poisťných zmlúv;
- c) odpočítania služobných poplatkov životného poistenia.

Zníženia pozostávajú z:

- a) čiastky splatné pre držiteľov poistenia na dožitie a podobných poisťných zmlúv pri ich splatnosti a čiastky splatné pre beneficietov z úmrtí poistených osôb;
- b) plus platby splatné k poisťkám, ktoré sú ukončené pred splatnosťou.

5.109. Rezervy životného poistenia sú finančnými aktívami rezidenčných a nerezidenčných domácností a pasívami rezidenčných a nerezidenčných poisťovacích korporácií.

V prípade prevzatého skupinového poistenia napríklad u korporácie v mene jej zamestnancov sa považujú za veriteľov zamestnanci a nie zamestnávateľ, keďže oni sú považovaní za skutočných držiteľov poisťnej zmluvy.

Čistý majetok domácností v rezervách penzijných fondov (F.612)

5.110. *Pojem:* Subpozícia čistý majetok domácností v rezervách penzijných fondov (F.612) pozostáva zo všetkých transakcií s čistým majetkom domácností v rezervách penzijných fondov (AF.612), to jest z technických rezerv v držbe autonómnych a neautonómnych penzijných fondov založených zamestnávateľmi a/alebo skupinami SZČO na poskytovanie dôchodkov pre zamestnancov alebo samostatne zárobkovo činných.

5.111. Transakcie s čistým majetkom domácností v rezervách penzijných fondov pozostávajú z pridaných čiastok po odpočítaní znížení, ktoré je potrebné odlíšiť od nominálnych ziskov alebo strát z držby pri prostriedkoch investovaných penzijnými fondmi (pozri odsek 6.57).

Pridané čiastky pozostávajú z:

- a) skutočných platieb do penzijných fondov splatných pre zamestnancov, zamestnávateľov, SZČO alebo iných inštitucionálnych jednotiek v mene jednotlivcov alebo domácností s nárokmi voči fondom vyzbierané počas bežného účtovného obdobia;
- b) plus dodatky príspevkov zodpovedajúce príjmu z investícií rezerv penzijných fondov, ktoré sú viazané na zúčastnené domácnosti;
- c) odpočítania služobných za správu prostriedkov počas príslušného obdobia.

Zníženia pozostávajú z:

- a) sociálnych dávok rovnajúcich sa záväzkom splatným voči osobám na dôchodku alebo ich závislým osobám vo forme pravidelných platieb alebo iných dávok;

b) plus sociálne dávky, ktoré pozostávajú zo všetkých splatných paušálov pre osoby v momente ich odchodu do dôchodku.

5.112. Transakcie s čistým majetkom domácností v rezervách penzijných fondov nezahŕňajú prostriedky prevedené od neautonómnych penzijných fondov k autonómnyim penzijným fondom, klasifikované v subsektore poisťovacích korporácií a penzijných fondov (S.125), ako dôsledok konverzie jedného fondu na fond druhý. Táto udalosť sa má zaznamenať v kategórii zmeny v sektorovej klasifikácii a štruktúre (K.12.1) pri účte ostatných zmien v objeme aktív (pozri odsek 6.30).

5.113. Rezervy penzijných fondov sú finančnými aktívami rezidenčných a nerezidenčných domácností avšak nie sú finančnými aktívami inštitucionálnych jednotiek, ktoré ich spravujú.

Zálohové platby poistného a rezervy pre neuspokojené nároky (F.62)

5.114. *Pojem:* Subkategória zálohových platieb poistného a rezerv pre neuspokojené nároky (F.62) pozostáva zo všetkých transakcií so zálohovými platbami poistného a rezervami pre neuspokojené nároky (AF.62), to jest z technických rezerv založených poisťovacími korporáciami a (autonómnyimi a neautonómnyimi) penzijnými fondmi na:

- a) čiastku predstavujúcu tú časť hrubého predpísaného poistného, ktoré má byť alokované do nasledovného účtovného obdobia (zálohové platby poistného);
- b) celkové odhadované konečné náklady uspokojenia všetkých nárokov vyplývajúcich z udalostí, ktoré sa stali až do konca účtovného obdobia, či už ohlásených alebo neohlásených, po odpočítaní už zaplatených čiastok vo vzťahu k takýmto nárokom (rezervy pre neuspokojené nároky).

5.115. Zálohové platby predpísaného poistného vyplývajú zo skutočnosti, že poistné je vo všeobecnosti splatné na začiatku obdobia krytého poistením, pričom toto obdobie za bežných okolností nie je totožné so samotným účtovným obdobím.

Preto na konci účtovného obdobia pri vyhotovovaní súvahy sa časti predpísaného poistného splatného ku koncu účtovného obdobia určujú na pokrytie rizík nasledujúceho obdobia. Zálohové platby poistného sa vymeriavajú na základe časti rizík zahrnutých do času zostávajúceho do konca obdobia uplynutia platnosti zmluvy.

5.116. Zálohové platby predpísaného poistného sú finančnými aktívami držiteľov poistných zmlúv. Ak sa tieto zálohové platby viažu na životné poistenie, sú držiteľmi poisťiek rezidenčné alebo nerezidenčné domácnosti. Ak sa týkajú neživotného poistenia, držiteľia poisťiek môžu patriť ku ktorémukoľvek sektoru hospodárstva alebo k zvyšku sveta. Platby poistného alebo sociálne príspevky platené držiteľmi poisťiek môžu byť brané ako kritérium distribúcie zálohových platieb poistného medzi sektory hospodárstva a zvyšok sveta.

5.117. Rezervy pre neuspokojené nároky sú v držbe poisťovacích korporácií tak, aby sa pokryli čiastky očakávané v súvislosti s výplatom ešte nevyriešených nárokov, napríklad z titulu ich sporového priebehu. Platné nároky akceptované poisťovacími korporáciami sa považujú za splatné vtedy, keď udalosť predstavuje dôvod vzniku nároku, bez ohľadu na to, ako dlho sa bude nárok sporovo riešiť.

5.118. Rezervy pre neuspokojené nároky sú finančnými aktívami beneficentov, ktorí môžu patriť ku ktorémukoľvek sektoru hospodárstva alebo zvyšku sveta.

5.119. Subkategória AF.62 zahŕňa rezervy na nevyzberané poistné, ostatné technické rezervy, nevyriešené nároky a vyrovnávanie rezerv tak, ako je vymedzené článkami 25, 26, 28, a 30 Smernice Rady 91/674/EHS z 19. decembra 1991 o ročných účtoch a konsolidovaných účtoch poisťovacích podnikov.

OSTATNÉ POHLADÁVKY/ZÁVÄZKY (F.7)

5.120. *Pojem:* Kategória ostatných pohľadávok/záväzkov (F.7) pozostáva zo všetkých transakcií na účtoch pohľadávok/záväzkov (AF.7), to jest z finančných nárokov, ktoré sú vytvárané ako zrkadlový obraz finančných alebo nefinančných transakcií v prípadoch, kde dochádza k časovému rozdielu medzi touto transakciou a príslušnou platbou.

5.121. Kategória F.7 zahŕňa transakcie s finančnými nárokmi, ktoré vyplývajú zo skorých alebo neskorých platieb za transakcie s tovarmi alebo službami, distributívne transakcie alebo sekundárne obchodovanie s finančnými aktívami. Pozostávajú zo zrkadlových transakcií v prípade, že je platba splatná a ešte nezaplatená. Dlhly vyplývajúce z príjmu kumulujúceho sa v čase resp. z omeškania sú taktiež klasifikované v tejto kategórii.

5.122. Kategória F.7 nezahŕňa:

- a) štatistické nezrovnalosti okrem časových rozdielov medzi transakciami s tovarmi a službami, distributívnymi transakciami alebo finančnými transakciami a zodpovedajúcimi platbami;
- b) položky o ktorých nie je dostatok informácií na to, aby boli klasifikované. Klasifikácia má byť založená na akýchkoľvek dostupných informáciách;
- c) položky, o ktorých podstate nie je vôbec nič známe;
- d) rôzne položky súvahy opísané ako čisté chyby a vynechania (omyly);
- e) skoré alebo neskoré platby (vrátane omeškania) v prípade vytvorenia finančných aktív alebo splatenia pasív iných ako tých, ktoré sú klasifikované v kategórii F.7. tieto zostávajú klasifikované vo svojej kategórii.

5.123. Kategória F.7 je rozdelená na dve subkategórie finančných transakcií:

- a) obchodné úvery a zálohy (F.71);
- b) ostatné pohľadávky/záväzky, s výnimkou obchodných úverov a záloh (F.79).

Obchodné úvery a zálohy (F.71)

5.124. *Pojem:* Subkategória obchodné úvery a zálohy (F.71) pozostáva zo všetkých transakcií s obchodnými úvermi a zálohami (AF.71), to jest z finančných nárokov vyplývajúcich z priameho poskytnutia úveru dodávateľmi a kupujúcimi na transakcie s tovarmi a službami a zo zálohových platieb za prácu, ktorá sa vykonáva resp. sa má vykonať a je spojená s takýmito transakciami.

5.125. Subkategória AF.71 zahŕňa:

- a) finančné nároky týkajúce sa dodávky tovarov alebo služieb tam, kde sa platba neuskutočnila;
- b) obchodný úver akceptovaný faktoringovými korporáciami s výnimkou, kedy sa toto považuje za pôžičku;
- c) nájomné budov kumulujúce sa v čase;
- d) omeškanie týkajúce sa platieb za tovary a služby tam, kde toto nie je doložené pôžičkou.

5.126. Subkategória AF.71 nezahŕňa pôžičky na financovanie obchodných úverov. Tieto sú klasifikované v kategórii AF.4 (pozri odsek 5.81 písm. h)).

5.127. Obchodné úvery a zálohy môžu byť finančnými aktívami alebo pasívami všetkých sektorov a zvyšku sveta.

Ostatné pohľadávky/záväzky, s výnimkou obchodných úverov a záloh (F.79)

5.128. *Pojem:* Subkategória ostatné pohľadávky/záväzky, s výnimkou obchodných úverov a záloh (F.79) pozostáva zo všetkých transakcií s ostatnými pohľadávkami/záväzkami s výnimkou úverov a záloh (AF.79), to jest z finančných nárokov, ktoré vyplývajú z časových rozdielov medzi distributívnymi transakciami alebo finančnými transakciami na sekundárnom trhu a zodpovedajúcimi platbami. Taktiež zahŕňa finančné nároky splatné z príjmu kumulujúceho sa v čase.

5.129. Subkategória AF.79 zahŕňa finančné nároky vytvorené v dôsledku časových rozdielov medzi akumulovanými transakciami a platbami realizovanými vo vzťahu napríklad k:

- a) daniam;
- b) sociálnym príspevkom;
- c) mzdám a výplatám;

- d) renty z pôdy a podzemných aktív;
- e) dividendám;
- f) úrokom;
- g) transakciám s finančnými aktívami na sekundárnom trhu.

5.130. Zrkadlové finančné transakcie z úroku kumulujúceho sa z finančných aktív majú byť (pozri odsek 5.17) prednostne zaznamenávané ako reinvestície do tohto finančného aktíva. Zaznamenanie úroku však musí rešpektovať národné postupy. Ak sa kumulovaný úrok nezaznamenáva ako reinvestovaný do finančného aktíva, má byť klasifikovaný v subkategórii F.79.

5.131. K dátumu splatnosti platby úroku sa zaznamenávajú dve finančné transakcie (pozri odsek 5.17): za prvé, v prípade platby je to transakcia finančného aktíva použitého na platbu alebo v prípade nezaplatenia nárast úrokov z omeškania, pričom tieto sa majú zaznamenať v subkategórii F.79; za druhé, zrkadlová finančná transakcia znižujúca čistú hodnotu finančného nároku veriteľa voči dlžníkovi.

POZNÁMKOVÁ POLOŽKA: PRIAME ZAHRANIČNÉ INVESTÍCIE (F.m)

5.132. *Pojem:* Priame zahraničné investície (F.m) pozostávajú zo všetkých transakcií z priamymi zahraničnými investíciami (AF.m), to jest zo všetkých investícií zahŕňajúcich dlhodobý vzťah a odrážajúcich trvalý záujem jednej inštitucionálnej jednotky rezidenčnej v jednom hospodárstve (priamy investor) v inej inštitucionálnej jednotke rezidenčnej v hospodárstve inom, ako je hospodárstvo priameho investora (podnik priamych investícií). Priame investície zahŕňajú tak pôvodné finančné transakcie medzi priamym investorom a podnikom priamych investícií, ako aj všetky následné kapitálové transakcie medzi nimi a medzi spriaznenými podnikmi, tak registrovanými ako aj neregistrovanými⁽¹⁷⁾.

5.133. Transakcie s finančnými aktívami a pasívami, ktoré predstavujú priame zahraničné investície, sa majú zaznamenávať v rámci príslušných kategórií finančných transakcií, t. j. ako pôžičky (F.4), akcie a ostatné vlastné imanie (F.5) a ostatné pohľadávky/závazky F.7). Avšak čiastky priamych zahraničných investícií zahrnuté do každej z týchto kategórií sa taktiež majú zaznamenávať samostatne na poznámkovej položke.

ÚČTOVNÉ PRAVIDLÁ PRE FINANČNÉ TRANSAKcie

OCEŇOVANIE

5.134. Finančné transakcie sa zaznamenávajú v transakčných hodnotách (cenách), to jest cenách v národnej mene, za ktoré sú finančné aktíva a pasíva vytvorené resp. znášané, likvidované, vymieňané alebo preberané medzi inštitucionálnymi jednotkami, alebo medzi nimi a zvyškom sveta, a to výhradne na základe obchodných zvyklostí.

5.135. Finančné transakcie a ich finančné a nefinančné zrkadlové transakcie sú zaznamenávané v rovnakej transakčnej hodnote (cene). Je možné predvídať tri možnosti:

- a) finančná transakcia je transakciou s platobnými prostriedkami v národnej mene (pozri odseky 5.04 a 5.23): transakčná cena je rovná čiastke vymenených platobných prostriedkov;
- b) finančná transakcia je transakciou s platobnými prostriedkami v cudzej mene (pozri odseky 5.04 a 5.23) a zrkadlová transakcia nie je transakciou s platobnými prostriedkami v národnej mene: transakčná cena je rovná čiastke platobných prostriedkov vymenených a premenených na národnú menu pri uplatnení trhovej sadzby prevládajúcej v čase platby;
- c) ani finančná transakcia ani je zrkadlová transakcia nie sú transakciami s platobnými prostriedkami (pozri odsek 5.04): transakčná cena identifikovaná so súčasťou trhovou hodnotou finančných aktív a/alebo pasív, ktorých sa týka.

5.136. Transakčná cena sa týka konkrétnych finančných transakcií a ich zrkadlových transakcií. Teoreticky sa má transakčná cena jasne odlišiť od ceny založenej na cene kótovanej na trhu, na tzv. spravodlivej trhovej cene alebo akejkol'vek inej cene, ktorá má za účel vyjadriť všeobecnosť cien pre skupinu podobných alebo dokonca identických finančných aktív a/alebo pasív.

⁽¹⁷⁾ Vzor OECD pre priame zahraničné investície, tretie vydanie.

5.137. Transakčná cena nezahŕňa služobné poplatky, prirážky, sprostredkovateľské odmeny a podobné platby za služby poskytované pri realizácii transakcií; tieto sa majú zaznamenávať ako platby za služby. Dane z finančných transakcií sa taktiež vylučujú a považujú sa za dane zo služieb v rámci daní z výrobkov. Ak finančná transakcia zahŕňa novú emisiu pasív, transakčná cena je rovná čiastke znášaných pasív mimo akéhokoľvek zálohového úroku. Podobne ak pasívum zaniká, transakčná cena pre veriteľa aj dlžníka musí zodpovedať zníženiu pasív.

Osobitné kritériá oceňovania pre niektoré subkategórie finančných transakcií

5.138. Cenné papiere okrem akcií, s výnimkou finančných derivátov (F.33)

- a) Keď sú cenné papiere trhovo realizované emitentmi prostredníctvom upisovateľov alebo iných sprostredkovateľov a následne predané za vyššiu cenu konečnému investorovi, finančné aktíva a pasíva sa majú zaznamenávať v cenách platených investormi. Rozdiely medzi čiastkami zaplatenými investorom a čiastkami obdržanými emitentom sa majú považovať za platby služieb zo strany emitentov pre upisovateľov.
- b) Emisie cenných papierov sa zaznamenávajú v emisnej cene. Ak sú cenné papiere vydávané pod nominálom alebo nad ním (s prirážkou), nie nominálna hodnota ale výnosy emitenta v čase predaja sú zaznamenávané ako skutočná emisná cena. Rozdiel medzi emisnou cenou a splatnou cenou sa považuje za úrok akumulovaný počas doby životnosti cenného papiera.
- c) Dlhopisy s vysokým diskontom alebo s nulovým kupónom sa považujú za cenné papiere emitované pod nominálom. Úrok sa akumuluje počas doby životnosti dlhopisu a považuje sa za reinvestovaný do takýchto dlhopisov (pozri odsek 4.46).
- d) Ak sú pod nominálom vydávané dlhodobé dlhopisy, a diskont je bezvýznamný, rozdiel medzi emisnou cenou a splatnou cenou je možné odvodiť k dátumu emisie.
- e) V prípade cenných papierov, kde je hodnota istiny spojená s cenovým indexom, cenou komodity alebo devízovým výmenným kurzom, zaznamenáva sa emisná cena cenných papierov ako istina a indexové platby splácané pravidelne a/alebo dátum splatnosti sa považuje za úrok akumulovaný v čase počas doby životnosti cenného papiera a zrkadlová transakcia sa zaznamenáva na finančnom účte ako reinvestícia do cenných papierov iných ako akcie.
- f) Investície do cenných papierov v obehú na sekundárnom trhu sa zaznamenávajú v burzovej kotácii alebo v trhových cenách.
- g) Cenné papiere, ktoré dosiahli splatnosť sú zaznamenávané v splatnej hodnote, ktorá zahŕňa splatné prémie ale vylučuje platby lotérie a úsporové prémie, ktoré sú zaznamenávané ako úrok.
- h) Konverzia dlhopisov na akcie sa má považovať za predaj dlhopisov a nákup akcií (pozri odsek 5.62 písm. l)). Transakčná cena sa má odvodiť z trhovej hodnoty odpredávaných dlhopisov, s možným vyznačením ziskov alebo strát z držby akcií zaznamenávaných na účte preценenia (pozri odsek 6.54).

5.139. Finančné deriváty (F.34)

- a) Sekundárny obchod s opciami a uzatváranie opcií pred dodávkou zahŕňajú finančné transakcie. Ak opcia smeruje k dodávke (naplneniu kúpy a predaja), môže dôjsť k jej výkonu, ale nemusí. V prípade výkonu opcie tu môže byť platba od upisovateľa opcie k držiteľovi opcie rovnajúca sa rozdielu medzi prevažujúcou trhovou cenou základného aktíva a dohodnutou cenou alebo môže dôjsť k akvizícii alebo predaju základného finančného alebo nefinančného aktíva zaznamenaného v prevažujúcej trhovej cene a k zrkadlovej platbe medzi držiteľom opcie a upisovateľom v akcie vo výške dohodnutej ceny. Rozdiel medzi prevažujúcou trhovou cenou základného aktíva a dohodnutou cenou je v oboch prípadoch rovný likvidačnej hodnote opcie, to jest cene opcie pri dodávke. V prípadoch, kde k výkonu opcie nedôjde, neuskutočňuje sa žiadna transakcia.
- b) Finančné deriváty iné ako opcie bežne zahŕňajú zmluvy, v ktorých sa dve strany dohodnú na výmene konkrétnych aktív, buď reálnych alebo finančných, v určitom budúcom momente resp. momentoch. Transakcie, ktoré sa majú zaznamenať voči takýmto finančným derivátom zahŕňajú všetko obchodovanie so zmluvami ako aj čistú hodnotu dosiahnutých vyrovnaní. Môže tu taktiež dôjsť k potrebe zazname-

ania transakcií s ustanovením derivatívnych zmlúv. Avšak v mnohých prípadoch vstupujú obe strany do derivatívnej zmluvy bez akejkoľvek vzájomnej platby; v týchto prípadoch je cena transakcie ustanovujúcej zmluvu nulová a vo finančných účtoch sa nepožaduje žiaden zápis.

- c) Všetky explicitné poplatky platené alebo obdržané od brokerov alebo iných sprostredkovateľov za administráciu opcií, termínových obchodov, svopov a iných derivatívnych zmlúv sa považujú za platby za služby na príslušných účtoch. Reťazce úrokových platieb vyplývajúcich zo svopových dojednaní sa majú zaznamenať ako majetkový príjem a splátky istiny sa majú zaznamenať ako transakcie s príslušným základným cenným papierom v rámci finančného účtu. Strany svopu sa nepovažujú za poskytujúce služby jedna druhej, avšak každá platba tretej strane za administráciu svopu sa má považovať za platbu za služby (pozri odsek 4.47). Zatiaľ čo prémia platená predávajúcemu opcie môže byť teoreticky považovaná za zahrňujúcu služobný poplatok, v praxi zvyčajne nie je možné rozlíšiť prvok služby. Preto sa má celá cena zaznamenávať ako akvizícia finančného aktíva a ako znášanie pasíva zo strany predávajúceho.
- d) Tam, kde svopové zmluvy zahŕňajú výmenu čiastok istín, napríklad pri menových svopoch, prvotná výmena sa má zaznamenať ako transakcia so základným nástrojom výmeny a nie ako transakcia s finančnými derivátmi (F.34). Implicitne sa vytvorí finančný derivát s nulovou počiatočnou hodnotou. Následne cena derivátu zahŕňa aspoň nasledovné súčasti:
 - 1. bežnú trhovú hodnotu rozdielu medzi očakávanou budúcou zmluvnou hodnotou čiastok istiny, ktoré sa majú opätovne vymeniť, a čiastkami istiny špecifikovanými v zmluve; a
 - 2. bežnú trhovú hodnotu budúceho reťazca akýchkoľvek úrokov a iných hotovostných tokov špecifikovaných v zmluve.

Následné opätovné výmeny istiny budú upravené podmienkami svopovej zmluvy a môžu znamenať aj výmenu finančných aktív za cenu odlišnú od prevažujúcej trhovej ceny takýchto aktív.

Zrkadlová platba medzi stranami svopovej zmluvy bude tá, ktorá je špecifikovaná v zmluve. Rozdiel medzi trhovou hodnotou a zmluvnou hodnotou je potom rovný likvidáčnej hodnote aktíva/pasíva, keďže platí pre dátum splatnosti a má sa zaznamenať ako transakcia s finančnými derivátmi (F.34). Táto konečná derivatívna transakcia a každý konečný čistý úrok musia zodpovedať celkovému precenenému zisku alebo strate počas trvania svopovej zmluvy. Toto je analogické k postupu u opcií smerujúcich k naplneniu (bod a) vyššie).

5.140. Akcie a ostatné vlastné imanie, s výnimkou akcií podielových fondov (F.51)

- a) Nové akcie sú zaznamenávané v emisnej cene, ktorá bežne zodpovedá nominálnej hodnote plus emisná prémia.
- b) Transakcie s akciami v obehu sa zaznamenávajú v transakčnej cene. Keď táto nie je známa, môže byť odhadnutá podľa burzovej kotácie alebo trhovej ceny pre kótované akcie a účtovnej hodnoty nekótovaných akcií.
- c) Akcie s predbežnou dividendou sú ocenené podľa ceny určenej návrhom emitenta na dividendy.
- d) Emisie bonusových akcií nie sú zaznamenávané v systéme (pozri odsek 5.93). Avšak v prípadoch, kde emisia bonusových akcií zahŕňa zmeny v celkovej trhovej hodnote akcií korporácie, majú byť tieto zmeny zaznamenané na účte precenenia (pozri odsek 6.56).
- e) Transakčná cena ostatného imania (F.513) je čiastkou prostriedkov prevedených vlastníkami na ich korporácie alebo kvázi korporácie. V niektorých prípadoch je možné prostriedky previesť prevzatím pasív korporácie alebo kvázi korporácie.

5.141. Akcie podielových fondov (F.52)

- a) Transakcie s akciami podielových fondov zahŕňajú hodnotu čistých príspevkov do fondu.
- b) Majetkový príjem obdržaný podielovými fondmi, bez nákladov správy, pripísaný akcionárom, hoci aj nedistribovaný, má zrkadlový vstup na finančnom účte pod akciami podielových fondov. Účinkom je, že majetkový príjem je reinvestovaný.

ČAS ZAZNAMENÁVANIA

- 5.142. Finančné transakcie a ich zrkadlové transakcie sa majú zaznamenávať v rovnakom čase.
- 5.143. Ak je zrkadlovou transakciou k finančnej transakcii transakcia nefinančná, obe sú zaznamenávané v čase, kedy dôjde k nefinančnej transakcii. Napríklad ak má predaj tovarov alebo služieb za následok vznik obchodného úveru, táto finančná transakcia sa má zaznamenať až vtedy, keď sa vykonajú zápisy na príslušnom nefinančnom účte.
- 5.144. Ak je zrkadlovou transakciou k finančnej transakcia taktiež finančná transakcia, je možné predvídať tri možnosti:
- obe finančné transakcie sú transakciami s platobnými prostriedkami (pozri odsek 5.04): sú zaznamenávané v čase realizácie prvej platby;
 - iba jedno z dvoch finančných transakcií je transakciou s platobnými prostriedkami (pozri odsek 5.04): sú zaznamenávané v čase platby;
 - ani jedna z dvoch transakcií nie je transakciou s platobnými prostriedkami (pozri odsek 5.04): sú zaznamenávané v čase, kedy nastane prvá z finančných transakcií.

SKOMPILOVANÉ FINANČNÉ TRANSAKcie ZO ZMIEN V SÚVAHÁCH

- 5.145. V prípadoch, kde nie je dostupná základná štatistika finančných transakcií, je možné finančné transakcie skompilovať na základe zmien vo finančných súvahách, to jest zmien v čiastkach držaných finančných aktív a znášaných finančných pasív medzi záverečnou a úvodnou súvahou. Rozdiel medzi čiastkami finančných transakcií a zmenami vo finančných súvahách pozostáva zo zápisov na účte precenenia a na účte ostatných zmien v objeme aktív.

Príloha 5.1

Spojenie s meradlami peňazí

- 5.146. Táto príloha vysvetľuje metódu, ktorá umožňuje znázornenie meradiel peňazí v súvahách a na finančných účtoch.
- 5.147. Pojmy meradiel peňazí sa v jednotlivých krajinách líšia a tiež sa líšia v čase. Okrem toho tie pojmy nemusia byť nevyhnutne založené na klasifikácii finančných aktív a klasifikácii sektorov tak, ako sú tieto vymedzené v systéme. Preto nie meradlá peňazí ako také v systéme vymedzené.
- 5.148. V integrovaných meradlách peňazí v súvahách a na finančných účtoch sa objavujú nasledujúce problémy. Za prvé, meradlá peňazí môžu byť zložené zo súčastí, ktoré nezodpovedajú triedam, teda kategóriám, subkategóriám a subpozíciám finančných aktív a pasív vymedzených v systéme. Meradlo peňazí môže napríklad zahŕňať iba podtriedu kategórie mena a vklady (AF.2). Podtrieda môže byť vymedzená s dovolaním sa na splatnosť a/alebo na inštitucionálnu jednotku majúcu v držbe menu alebo vklady. Za druhé, meradlá peňazí môžu implikovať tvorbu peňazí, držbu peňazí a sektory z hľadiska peňazí neutrálne, ktoré sa možno neskladajú zo sektorov a subsektorov tak, ako sú tieto vymedzené v systéme. Za tretie zdroje údajov používané na kompiláciu menových agregátov sa môžu v praxi líšiť od zdrojov údajov používaných na kompiláciu súvah a finančných účtov sektorov a zvyšku sveta.
- 5.149. Aby sa identifikovali meradlá peňazí MX v súvahách a finančných účtoch, môže byť nevyhnutné rozdeliť ďalej každú triedu i finančných aktív a pasív vymedzených v systéme do dvoch podtried:
- MX_i : podtrieda finančných aktív (pasív) klasifikovaných v triede i a zahrnutých do meradla peňazí MX;
 - MX_{-i} : podtrieda finančných aktív (pasív) klasifikovaných v triede i a nezahrnutých do meradla peňazí MX.

V praxi neprispievajú niektoré triedy finančných aktív (pasív) do všeobecných meradiel peňazí, napríklad menové zlato a ZPČ (AF.1) alebo technické rezervy poistenia (AF.6). Preto MX_1 a MX_6 budú nula, to jest rozčlenenie AF.1 na MX a MX_{-1} alebo AF.6 na MX_6 a MX_{-6} nie je nevyhnutné.

- 5.150. Meradlo peňazí MX je rovné sume všetkých podtried finančných aktív MX sektorov držiacich peniaze a MX je rovné sume všetkých podtried finančných pasív MX_i sektorov vytvárajúcich peniaze.
- 5.151. Hlavnou výhodou tejto metódy je pružnosť. V prípadoch, kde sa zmení pojem meradla peňazí, je nutné prispôsobiť iba rozčlenenia niektorých tried finančných aktív a pasív na MX_i a MX_{-i}.

Meradlá peňazí v súvahách alebo na finančných účtoch

Finančné aktíva sektorov majúcich v držbe peniaze			Pasíva sektorov tvoriacich peniaze	
Celkom	Rozčlenenie podľa sektorov		Rozčlenenie podľa sektorov	Celkom
		AF.1		
		AF.2		
		z čoho MX ₂		
		MX ₋₂		
		AF.3		
		AF.33		
		z čoho MX ₃₃		
		MX ₋₃₃		
		AF.34		
		z čoho MX ₃₄		
		MX ₋₃₄		
		AF.4		
		AF.41		
		z čoho MX ₄₁		
		MX ₋₄₁		
		AF.42		
		z čoho MX ₄₂		
		MX ₋₄₂		
		AF.5		
		AF.51		
		z čoho MX ₅₁		
		MX ₋₅₁		
		AF.52		
		z čoho MX ₅₂		
		MX ₋₅₂		
		AF.6		
		AF.7		
		AF.71		
		z čoho MX ₇₁		
		MX ₋₇₁		
		AF.79		
		Finančné aktíva a pasíva celkom, z čoho MX		

KAPITOLA 6

OSTATNÉ TOKY

- 6.01. Ostatné toky pokrývajú spotrebu fixného kapitálu (K.1) akvizície a odpredaje nefinančných nevyrobených aktív (K.2) a ostatné zmeny v aktívach (K.3 až K.12).

Ostatné zmeny v aktívach pozostávajú z rôznych zmien v aktívach, pasívach a čistej hodnote, ktoré nie sú výsledkom transakcií zaznamenaných na kapitálových a finančných účtoch. Pokrývajú ostatné zmeny v objeme (K.3 až K.10 a K.12) a taktiež zisky a straty z držby (K.11).

SPOTREBA FIXNÉHO KAPITÁLU (K.1)

- 6.02. *Pojem:* Spotreba fixného kapitálu (K.1) predstavuje čiastku použitých fixných aktív počas daného obdobia, v dôsledku bežného opotrebenia a predpokladaného zastarania, vrátane oprávok (rezerv) na straty fixných aktív v dôsledku náhodného poškodenia, voči ktorému je možné poistenie.
- 6.03. Spotreba fixného kapitálu musí byť započítavaná do všetkých fixných aktív (s výnimkou zvierat), zahŕňajúc tak hmotné fixné aktíva a nehmotné fixné aktíva ako sú náklady na vyhľadávanie nerastov, software, významné zlepšenia nevyrobených aktív a náklady prevodu vlastníctva spojené s nevyrobenými aktívami.
- 6.04. Spotreba fixného kapitálu (ktorú je potrebné odlišiť od amortizácie pre daňové účely alebo amortizácie znázorňovanej na podnikateľských účtoch) má byť odhadovaná na základe zásoby fixných aktív a predpokladanej priemernej ekonomickej životnosti rôznych kategórií týchto tovarov. Na výpočet zásoby fixných aktív sa odporúča metóda večných zásob (perpetual inventory method – PIM) vždy tam, kde chýbajú priame informácie o zásobe fixných aktív. Zásoba fixných aktív má byť oceňovaná v nákupných cenách bežného obdobia.

Straty fixných aktív v dôsledku náhodného poškodenia, voči ktorému je možné poistenie, sú brané do úvahy pri vypočítavaní priemernej funkčnej životnosti daných tovarov. Za hospodárstvo ako celok je možné očakávať v rámci daného účtovného obdobia rovnosť skutočného náhodného poškodenia s priemerom, resp. blízkosť týchto hodnôt. Avšak pre jednotlivé jednotky a zoskupenia jednotiek sa môže skutočné bežné a priemerné náhodné poškodenie líšiť. V tomto prípade sa za sektory každá odlišnosť zaznamenáva ako ostatné zmeny v objeme fixných aktív.

Spotreba fixného kapitálu sa vypočítava podľa metódy „priameho odpisovania“, ktorým sa hodnota fixného aktíva odpisuje pevnou sadzbou počas celej doby životnosti tovaru.

Avšak v závislosti na trende znižovania účinnosti fixného aktíva je možné požadovať aj výpočet spotreby fixného kapitálu podľa metódy geometrickej amortizácie.

- 6.05. V systéme účtov sa spotreba fixného kapitálu zaznamenáva pod každou súvahovou položkou, ktoré je znázorňovaná v hrubých a čistých hodnotách. Zaznamenávanie „hrubej hodnoty“ znamená bez odpočítavania spotreby fixného kapitálu, zatiaľ čo zaznamenávanie „čistej hodnoty“ znamená po odpočítaní spotreby fixného kapitálu.

AKVIZÍCIE PO ODPOČÍTANÍ ODPREDAJOV NEFINANČNÝCH NEVYROBENÝCH AKTÍV (K.2)

- 6.06. *Pojem:* Nefinančné nevyrobené aktíva ⁽¹⁾ pozostávajú z pôdy a ostatných hmotných nevyrobených aktív, ktoré je možné použiť pri výrobe tovarov a služieb, a tiež z nehmotných nevyrobených aktív.
- 6.07. Pôda je vymedzená ako samotná zem, vrátane zeme pokrývajúcej a spojenej s povrchovou vodou ⁽²⁾. Spojená povrchová voda zahŕňa akékoľvek vnútrozemské vodné plochy (nádrže, jazerá, rieky), na ktorých je možné vykonávať vlastnícke práva.

⁽¹⁾ Pre vymedzenie pojmu aktív pozri prílohu 7.1 ku kapitole 7.

6.08. Nasledovné položky nie sú zahrnuté do pôdy:

- a) budovy alebo iné stavby na pozemkoch alebo cez nich (cesty, tunely, atď.)
- b) vinohrady, sady, alebo iné výsadby stromov či iných rastúcich plodín, atď.;
- c) podzemné aktíva;
- d) nekultivované biologické zdroje;
- e) vodné zdroje pod povrchom zeme.

Položky a) a b) sú vyrobenými dlhodobými aktívami, položky c), d) a e) patria medzi hmotné nevyrábané aktíva.

6.09. Akvizície a odpredaje pozemkov sú oceňované v bežných trhových cenách prevládajúcich v čase realizácie akvizície/odpredaja. Transakcie s pozemkami sa zaznamenávajú v rovnakej cene na účtoch kupujúceho a predávajúceho. Táto cena nezahŕňa náklady spojené s prevodom vlastníctva pozemkov (pôdy), ktoré sa považujú za tvorbu hrubého fixného kapitálu.

6.10. Akvizície a odpredaje ostatných hmotných nevyrobených aktív pokrývajú podzemné aktíva, nekultivované biologické zdroje a vodné zdroje. Podzemné aktíva zahŕňajú uhlie, ropu a zásoby zemného plynu, zásoby kovových rúd a nekovových rúd ⁽²⁾.

6.11. Akvizície a odpredaje ostatných hmotných nevyrobených aktív sú oceňované v bežných trhových cenách prevládajúcich v čase realizácie akvizície/odpredaja. Akvizície a odpredaje nezahŕňajú náklady spojené s prevodom vlastníctva. Tieto sú zaznamenávané ako tvorba hrubého fixného kapitálu.

6.12. Nehmotné nefinančné nevyrobené aktíva pozostávajú z patentov, prenájmov alebo iných prevoditeľných zmlúv, nakúpeného goodwillu a iných nehmotných nevyrobených aktív. Takéto prenájmy sú z pôdy, podzemných aktív a rezidenčných či nerezidenčných budov ⁽²⁾. Ďalšie príklady zahŕňajú prevoditeľné zmluvy s atlémi alebo autormi. Hodnota akvizícií alebo odpredajov nájmov či iných prevoditeľných zmlúv pozostáva z platieb realizovaných pre pôvodných alebo následných nájomcov tam, kde sú nájmy alebo koncesie predané či prevedené na iné inštitucionálne jednotky. Hodnota akvizícií a odpredajov nehmotných nevyrobených aktív nezahŕňa náklady spojené s prevodom vlastníctva. Náklady prevodu vlastníctva sú súčasťou tvorby hrubého fixného kapitálu.

6.13. Akvizície po odpočítaní odpredajov nefinančných nevyrobených aktív sú zaznamenávané na kapitálovom účte sektorov, hospodárstva celkom a zvyšku sveta.

OSTATNÉ ZMENY V AKTÍVACH (K.3 až K.12)

6.14. *Pojem:* Ostatné zmeny v aktívach sú toky, ktoré nie sú výsledkom transakcií zaznamenávaných na kapitálových a finančných účtoch. Rozlišujú sa dva druhy ostatných zmien. Prvý druh pozostáva zo zmien v objeme aktív. Druhý pozostáva zo zmien v cene aktív, pasív, alebo čistej hodnoty v dôsledku zmien v úrovni a štruktúre cien vedúcich k ziskom či stratám z držby.

OSTATNÉ ZMENY V OBJEME (K.3 až K.10 a K.12)

6.15. Ostatné zmeny v objeme sú tokmi s rozličnými funkciami. Jednou dôležitou funkciou je umožniť určitým aktívam vstup a opustenie systému pri bežnom chode udalostí – napr. vstupy a výstupy prirodzene sa vyskytujúcich aktív. Toto je dôležité pre zaznamenanie objavenia, vyčerpania a znehodnotenia prírodných aktív. Druhou funkciou je zaznamenať účinok výnimočných nepredpokladaných udalostí, ktoré ovplyvňujú prospech získavaný z aktív.

⁽²⁾ Pre vymedzenie pojmu aktív pozri prílohu 7.1 ku kapitole 7.

- 6.16. Ostatné zmeny v objeme pokrývajú deväť kategórií:
- a) hospodársky výskyt nevyrobených aktív (K.3);
 - b) hospodársky výskyt vyrobených aktív (K.4);
 - c) prirodzený rast nekultivovaných biologických zdrojov (K.5);
 - d) hospodársky zánik nevyrobených aktív (K.6);
 - e) straty z katastrof (K.7);
 - f) zabratia bez kompenzácie (K.8);
 - g) ostatné zmeny v objeme nefinančných aktív, n.e.c. (K.9);
 - h) ostatné zmeny v objeme finančných aktív a pasív, (K.10);
 - i) zmeny v klasifikácii a štruktúre (K.12).

HOSPODÁRSKY VÝSKYT NEVYROBENÝCH AKTÍV (K.3)

- 6.17. Hospodársky výskyt nefinančných nevyrobených aktív (K.3) predstavuje nárast objemu tohto druhu aktív, ktorý nie je výsledkom výroby.

Zahrnuté tu sú:

- a) hrubé nárasty úrovně využiteľných podzemných zdrojov: overené ložiská uhlia, ropy, zemného plynu, kovových a nekovových nerastov (rúd), ktoré sú hospodársky využiteľné. Toto taktiež pokrýva nárast zásob, pre ktoré sa využívanie (ťažba) stáva ekonomickou v dôsledku technologického pokroku alebo relatívnych cenových zmien;
- b) transfery ostatných prírodných aktív na hospodárske činnosti: prirodzene sa vyskytujúce celky, ktorých štatút sa mení na hospodárske aktíva, hospodárske aktíva sú pritom celkami, na ktorých sú vykonávané vlastnícke práva zo strany inštitucionálnych jednotiek, a z ktorých je možné čerpať hospodársky prospech pre ich vlastníkov (napr. ťažba v nedotknutých lesoch, prevod pozemkov zo stavu divočiny do stavu pôdy ekonomicky využiteľnej, rekultivácia pôdy);
- c) zmeny kvality nevyrobených aktív v dôsledku zmeny hospodárskeho využitia. Zmeny v kvalite sa berú rovnako ako zmeny v objeme. Zmeny v kvalite tu zaznamenané sa vyskytujú ako zrkadlová transakcia zmien v hospodárskom využití, ktoré sú znázornené v zmenách v klasifikácii (pozri odsek 6.32) – napr. z kultivovanej pôdy na pôdu ležiacu pod budovami;
- d) výskyt nevyrobených nehmotných aktív. Nehmotné nevyrobené aktíva vznikajú, keď sú celky patentované alebo sú spísané prevoditeľné zmluvy. Taktiež vtedy, keď sú podniky predávané za ceny prevyšujúce ich vlastné prostriedky (pozri odsek 7.05), pričom suma nákupnej ceny prevyšujúce vlastné prostriedky je aktívum tzv. „nakúpené goodwill“. Goodwill nedoložený predajom/kúpou sa nepovažuje za hospodárske aktívum.

HOSPODÁRSKY VÝSKYT VYROBENÝCH AKTÍV (K.4)

- 6.18. Hospodársky výskyt vyrobených aktív (K.4) nastáva v prípade tovarov, ktoré ešte nie sú zaznamenané v súvahách. Je to uznanie významnej alebo osobitnej hodnoty, ktorá sa považuje za výskyt hodný záznamu v rámci ostatných zmien v objeme.

Hospodársky výskyt vyrobených aktív zahŕňa:

- a) cennosti, ako sú vzácne kamene a umelecké diela, kde je vysoká hodnota alebo umelecký význam diela ešte nezaznamenaný v súvahe takto po prvý krát uznaný;
- b) historické pamiatky, kde je osobitný archeologický, historický alebo kultúrny význam stavby alebo miesta ešte nezaznamenaný v súvahe takto po prvý krát uznaný.

PRIRODZENÝ RAST NEKULTIVOVANÝCH BIOLOGICKÝCH ZDROJOV (K.5)

- 6.19. Prirodzený rast nekultivovaných biologických zdrojov (K.5) nie je pod priamou kontrolou a správou inštitucionálnej jednotky a teda nie je výrobou. Prírastková hodnota týchto hospodárskych aktív ako je stojace prírodná guľatina, ryby v ústiach riek musia byť preto považované za hospodársky výskyt.

6.20. Prírodný rast sa má zaznamenať ako prírastok (K.5); vyčerpanie týchto zdrojov sa má zaznamenať ako hospodársky zánik (K.61). V praxi však je možné prírodný rast zaznamenať iba v čistej hodnote, pretože fyzikálne miery, ktoré budú pravdepodobne jedinou základňou dostupnou pre záznam, sú v skutočnosti čistými mierami.

HOSPODÁRSKY ZÁNİK NEVYROBENÝCH AKTÍV (K.6)

6.21. Hospodársky zánik nefinančných nevyrobených aktív (K.6) zahŕňa:

- a) vyčerpanie prírodných hospodárskych aktív (K.61), ktoré pokrýva zníženie zásob podzemných aktív a vyčerpanie nekultivovaných biologických zdrojov zahrnutých do hraníc aktív (pozri odsek 6.19);
- b) iný hospodársky zánik nevyrobených aktív (K.62):
 1. iné zníženia úrovne využiteľných podzemných zdrojov (prehodnotenie využiteľnosti v dôsledku technológie alebo relatívnych cien);
 2. zmena kvality nevyrobených aktív v dôsledku zmien hospodárskych použití;
 3. znehodnotenie nevyrobených aktív v dôsledku hospodárskej činnosti. Tu je pokryté znehodnotenie pôdy, vodných zdrojov a v zásade všetkých ostatných prírodných aktív;
 4. odpísanie nakúpeného goodwillu, zrušenie prevoditeľných zmlúv a vyčerpanie patentovej ochrany.

STRATY Z KATASTROF (K.7)

6.22. Straty z katastrof (K.7) zaznamenané ako ostatné zmeny v objeme aktív sú výsledkom veľkých, samostatných a uznateľných udalostí, ktoré môžu zničiť položky v ktorejkoľvek kategórii hospodárskych (finančných alebo nefinančných) aktív.

6.23. Takéto udalosti zahŕňajú veľké zemetrasenia, sopečné výbuchy, prílivové vlny, výnimočne silné hurikány, suchá a iné prírodné katastrofy; vojnové skutky, nepokoje a iné politické udalosti; tiež aj technologické nehody ako sú vylitia toxických odpadov alebo únik rádioaktívnych častíc do vzduchu.

Tu sa zahŕňajú najmä:

- a) zníženie kvality pôdy v dôsledku výnimočných povodní alebo škôd z vetra;
- b) zničenie kultivovaných aktív suchom alebo epidémiou choroby;
- c) zničenie budov, zariadenia alebo cenností pri lesných požiaroch alebo zemetraseniach;
- d) náhodné zničenie meny alebo cenných papierov na doručiteľa v dôsledku prírodných katastrof alebo politických udalostí.

ZABRATIA BEZ KOMPENZÁCIE (K.8)

6.24. Zabratia bez kompenzácie (K.8) nastávajú vtedy, keď vlády alebo iné inštitucionálne jednotky, prevezmú vlastníctvo k aktívam iných inštitucionálnych jednotiek, vrátane nerezidenčných jednotiek, bez plnej kompenzácie, z dôvodov iných ako sú platby daní, pokút alebo podobných poplatkov. Nekompenzovaná časť jednostranného zabratia nie je kapitálovým transferom zaznamenávaným na kapitálovom účte.

OSTATNÉ ZMENY V OBJEME NEFINANČNÝCH AKTÍV (K.9)

6.25. V rámci ostatných zmien v objeme nefinančných aktív (K.9) sú zaznamenané účinky neočakávaných udalostí pri hospodárskom prospechu odvoditeľného z aktív.

Zahrnuté tu sú:

- a) nepredvídané opotrebenie. Spotreba fixného kapitálu nepokrýva nepredvídané opotrebenie fixných aktív a čiastka započítaná za ich bežné opotrebenie môže byť menšia ako skutočné opotrebenie. Je preto nutné zaviesť zápisy poklesu hodnoty fixných aktív vyplývajúcich zo zavedenia zlepšenej technológie;
- b) rozdiely medzi dávkami zahrnutými do spotreby fixného kapitálu za bežné škody a skutočné straty. Spotreba fixného kapitálu nepokrýva nepredvídané poškodenie a čiastka započítaná za ich očakávanú škodu môže byť menšia ako skutočná škoda. Je preto nutné urobiť úpravy nepredvídaného poklesu (alebo nárastu) hodnoty fixných aktív v dôsledku týchto udalostí;
- c) znehodnotenie fixných aktív nezapočítané do spotreby fixného kapitálu: pokles hodnoty fixných aktív kvôli napríklad nepredvídaným účinkom kyselín vo vzduchu a v daždi na povrchy budov alebo karosérie áut;
- d) opustenie výrobných zariadení pred ukončením alebo pred uvedením do ekonomickej prevádzky;
- e) výnimočné straty na zásobách (z požiarov, lúpeží, náletov hmyzu na zásoby obilnín);
- f) štatistické rozdiely týkajúci sa nefinančných aktív medzi konečným stavom súvahy za predchádzajúce obdobia a zodpovedajúcim počítočným stavom súvahy za bežné obdobie.

OSTATNÉ ZMENY V OBJEME FINANČNÝCH AKTÍV A ZÁVÄZKOV N.E.C. (K.10)

6.26. Všetky zmeny vo finančných aktívach a pasívach, ktoré nie sú v dôsledku finančných transakcií zaznamenané vo finančných účtoch, a ktoré nie sú viazané na zisky alebo straty z držby zaznamenané na účte precenenia, ktoré nie sú zmenami v klasifikácii a štruktúre a ktoré nie sú v dôsledku strát z katastrof a zabratí bez kompenzácie, je nutné zaznamenávať tu.

6.27. Kategória K.10 zahŕňa:

- a) príspevky a zrušenia ZPČ (AF.12) (pozri odseky 5.33 až 5.35):

Pre ZPČ neexistuje ani teoretické pasívum. Preto mechanizmy, ktorými sa ZPČ vytvárajú (uvedené ako príspevky v ZPČ) a zanikajú (zrušenia ZPČ) sa nepovažujú za mechanizmy vytvárajúce transakcie, ale za zápisy na účte ostatných zmien v objeme aktív. Príspevky ZPČ zvyšujú finančné aktíva menových orgánov, zrušenia ZPČ znižujú aktíva;

- b) ostatné zmeny objemu týkajúce sa vymedzených prospechových penzijných fondov

Vymedzené prospechové dôchodkové schémy sú tie, v ktorých je úroveň dôchodkových dávok zúčastneným zamestnancom aj garantovaná. Dávky sa týkajú niektorých podmienok dĺžky práce účastníkov, platu a nie sú úplne závislé na aktívach fondu. Príkladmi zmien v prospechovej štruktúre sú zmeny vzorcov (podmienok), zníženia dôchodkového veku, alebo financovania ročného navýšenia (zvyčajne vymedzeného ako stálych x percent za rok) v budúcich dôchodkoch alebo vo všetkých dôchodkoch počas vyplácania;

- c) výnimočné straty meny alebo cenných papierov na doručiteľa, napr. poškodenie požiarom alebo odcudzenie;

- d) odpísanie alebo zníženie nedobytných dlhov zo strany veriteľov.

Jednostranné uznanie veriteľa, že finančné aktívum už nemožno získať, v dôsledku bankrotu alebo iných faktorov, a následné odstránenie finančného aktíva zo súvahy veriteľa sa má započítať tu, spolu s odstránením zrkadlového pasíva dlžníka. Avšak v prípade, kde je dlžník inštitucionálnou jednotkou kontrolovanou veriteľom, odpísanie alebo zníženie dlhu veriteľom z dôvodov iných ako je bankrot sa zaznamenáva na akumuláčnych účtoch;

- e) štatistické nezrovnalosti týkajúce sa finančných aktív a pasív medzi záverečnou súvahou a zodpovedajúcou úvodnou súvahou.

6.28. Kategória K.10. nezahŕňa:

- a) zrušenie dlhu po vzájomnej dohode medzi dlžníkom a veriteľom (zrušenie dlhu a odpustenie dlhu): považuje sa za transakciu medzi veriteľom a dlžníkom (pozri odsek 4.165. f a 5.16) a nie za inú zmenu v objeme;

- b) zamietnutie dlhu: jednostranné zrušenie zodpovednosti (pasíva) dlžníkom sa neuznáva v systéme.

ZMENY V KLASIFIKÁCIÍ A ŠTRUKTÚRE (K.12)

- 6.29. Zmeny v klasifikácii a štruktúre (K.12) pozostávajú zo zmien v sektorovej klasifikácii a štruktúre inštitucionálnych jednotiek (K.12.1.) a zmien v klasifikácii aktív a pasív (K.12.2.).

ZMENY V SEKTOROVEJ KLASIFIKÁCIÍ A ŠTRUKTÚRE (K.12.1.)

- 6.30. Reklasifikácia inštitucionálnej jednotky z jedného sektora do druhého prevádza celú jeho súvahu, napr. inštitucionálna jednotka klasifikovaná v sektore domácností sa stáva kvázi korporáciou, ktorá má byť reklasifikovaná do sektoru korporácií.

Zmeny v štruktúre inštitucionálnych jednotiek pokrývajú výskyt a zánik niektorých finančných aktív a pasív vyplývajúcich z podnikovej reštrukturalizácie. Ak korporácia zaniká ako nezávislá právnická osoba pretože je pohltená jednou alebo viacerými korporáciami, všetky finančné aktíva/pasíva vrátane akcií a iného vlastného imania, ktoré existovali medzi korporáciou a tými, ktoré ju pohltili, sa zo systému vytrácajú. Náhrada existujúcich akcií akciami prevzatia novou korporáciou sa zaznamenáva ako splatenie akcií sprevádzaných emisiou nových akcií. Finančné aktíva/pasíva, ktoré existovali medzi pohltenu korporáciou a tretími stranami zostávajú nezmenené a prechádzajú na pohlcujúcu korporáciu (korporácie).

Podobne i v opačnom prípade, keď sa spoločnosť právne rozdelí na dve alebo viac inštitucionálnych jednotiek, sa nové finančné aktíva a záväzky (vznik finančných aktív) symetricky zachytí tiež v tejto kategórii (K.12.1.).

ZMENY V KLASIFIKÁCIÍ AKTÍV A PASÍV (K.12.2.)

- 6.31. Kategória K.12.2 rozlišuje monetizáciu/demonetizáciu zlata (K.12.21) a zmeny v klasifikácii aktív a pasív okrem monetizácie/demonetizácie zlata (K.12.22).
- 6.32. Monetizácia/demonetizácia zlata (K.12.21) sa zaznamenáva v ostatných zmenách na účte objemu aktív menových orgánov, to jest v subsektore centrálnej banky (S.121) alebo ústrednej vlády (S.1311).

Monetizácia zlata sa vyskytuje vtedy, keď menové orgány reklasifikujú zlato zo zásob cenností do rezervných aktív držaných menovými orgánmi. Ostatné zmeny na účte objemu aktív potom zaznamenávajú pokles v držbe cenností a nárast v držbe menového zlata.

Nákup menového zlata priamo od iných menových orgánov sa klasifikuje ako transakcie s menovým zlatom (F.11). všetky ostatné nákupy vrátane nákupov od finančných sprostredkovateľov alebo prostredníctvom organizovaného trhu so zlatom musia byť zaznamenané ako nákup cenností s následnou klasifikačnou zmenou.

Demonetizácia zlata sa vyskytuje vtedy, keď menové orgány prevádzajú zlato z rezervných aktív do cenností. Držba menového zlata menovými orgánmi sa potom zníži, pričom cennosti vykazujú nárast. Predaj menového zlata priamo iným menovým inštitúciám sa klasifikuje ako transakcie s menovým zlatom (F.11). Všetky ostatné predaje, vrátane predajov cez finančných sprostredkovateľov alebo prostredníctvom organizovaného trhu so zlatom musia byť zaznamenané ako cennosti predchádzané klasifikačnou zmenou.

- 6.33. Zmeny v klasifikácii aktív a pasív okrem monetizácie/demonetizácie zlata (K.12.22): príkladmi sú zmeny v použití pôdy alebo premena obydľí na obchodné priestory alebo naopak. V prípade pôdy sú oba zápisy (záporný zápis pre starú kategóriu a kladný pre novú kategóriu) nevyhnutne zaznamenané s rovnakou hodnotou v kategórii K.12.22. Zmena v hodnote pôdy vyplývajúca z tejto zmeny v použití sa zaznamenáva v hospodárskom výskyte (pozri odsek 6.17 písm. c) alebo zániku nevyrobených aktív (pozri odsek 6.21 písm. c) považovaných za objemové zmeny.

K.12.22 nezahŕňa konverziu dlhopisov na akcie. Táto konverzia sa zaznamenáva ako dve finančné transakcie (pozri odsek 5.62 písm. l).

- 6.34. Zápisy pre ostatné zmeny v objeme (K.3 až K.10 a K.12) sa zaznamenávajú na účte ostatných zmien objemu aktív v sektoroch, hospodárstve celkom a zvyšku sveta.

NOMINÁLNE ZISKY/STRATY Z DRŽBY (K.11)

- 6.35. Nominálne zisky z držby ⁽³⁾ sú tou kategóriou ostatných zmien v hodnote aktív, pasív a teda aj čistej hodnoty, ktorá odráža zmeny v úrovni a štruktúre cien. Nominálne zisky z držby sú rozdelené na neutrálne zisky z držby a reálne zisky z držby.
- 6.36. *Pojem:* Nominálne zisky z držby (K.11) pri danom množstve aktíva sú vymedzené ako zmena v hodnote pre vlastníka aktíva v dôsledku zmeny jeho ceny. Nominálny zisk z držby z pasíva je vymedzený ako zmena hodnoty tohto pasíva v dôsledku zmeny ceny, avšak s opačným znamienkom.
- 6.37. Pozitívny zisk z držby nastáva v dôsledku nárastu hodnoty daného aktíva alebo zníženia hodnoty daného pasíva. Negatívny zisk z držby, to jest strata z držby, nastáva v dôsledku zníženia hodnoty daného aktíva alebo zvýšenia hodnoty daného pasíva.
- 6.38. Nominálne zisky z držby zaznamenávané na účte precenenia sú tie, ktoré sa kumulujú z aktív alebo pasív, či už realizovaných alebo nie. Zisk z držby sa považuje za realizovaný, ak je dané aktívum predané, splatené, použité alebo inak odpredané, resp. pri pasíve zaplatené. Nerealizovaný zisk z držby je teda ten, ktorý sa kumuluje z aktíva, ktoré je stále vlastnené resp. z pasíva, ktoré je stále nevyrované na konci účtovného obdobia. Avšak keďže zisky z držby sú zaznamenávané na kumulačnej báze v systéme, rozdiel medzi realizovanými a nerealizovanými ziskami sa v klasifikácii účtov neobjavuje, hoci je užitočný pre niektoré účely.
- 6.39. Zisky z držby zahŕňajú zisky zo všetkých druhov aktív: nefinančné vyrobené a nevyrobené aktíva, finančné aktíva. Takto sú pokryté aj zisky z držby zásob, vrátane rozpracovanej výroby.
- 6.40. Nominálne zisky z držby sa môžu kumulovať z aktív držaných po akúkoľvek dobu počas účtovného obdobia, a nie len z aktív objavujúcich sa na úvodnej resp. záverečnej súvahe. Nominálne zisky z držby kumulujúce sa u vlastníka konkrétneho aktíva alebo z daného množstva špecifického typu aktíva, medzi dvoma časovými momentmi sú vymedzené ako:

súčasná hodnota aktíva v neskoršom časovom bode,

mínus

súčasná hodnota aktíva v skoršom časovom bode,

za predpokladu, že sa aktívum samotné nemení v danom čase kvantitatívne ani kvalitatívne. Nominálny zisk z držby (G) kumulujúci sa z daného množstva q a medzi časovými bodmi 0 a t môže byť vyjadrený nasledovne:

$$G = (p_t - p_0) \times q$$

Kde p_t a p_0 sú ceny aktíva v časoch 0 a t. u finančných aktív a pasív s pevnou bežnou hodnotou kde p_t a p_0 sú jednotné podľa pojmu sú nominálne zisky z držby vždy nula.

- 6.41. Pre účely výpočtu nominálnych ziskov z držby musia byť akvizície a odpredaje aktív ocenené rovnakým spôsobom ako na kapitálových a finančných účtoch a zásoby aktív musia byť ocenené rovnakým spôsobom ako na súvahách. V prípade fixných aktív je hodnotou akvizície čiastka zaplatená kupujúcim pre výrobcu alebo predávajúceho, plus náklady spojené s prevodom vlastníctva znášané kupujúcim. Hodnota

⁽³⁾ Pojem „nominálny zisk“ sa používa na označenie tak ziskov z držby ako aj strát, pričom je jasné, že zisky z držby môžu byť negatívne rovnako ako pozitívne. Podobne pojem aktívum je možné použiť na pokrytie tak aktív ako aj pasív.

odpredaja existujúceho fixného aktíva je čiastkou obdržanou predávajúcim od kupujúceho po odpočítaní nákladov prevodu vlastníctva znášaných predávajúcim.

Je možné odlíšiť štyri rôzne situácie vedúce k nominálnemu zisku z držby:

1. aktívum držané počas účtovného obdobia: nominálny zisk z držby kumulujúci sa počas účtovného obdobia je rovný hodnote v záverečnej súvahe po odpočítaní hodnoty úvodnej súvahy. Tieto hodnoty sú odhadované hodnoty aktív, ak by tieto boli získavané v čase vyhotovovanie súvah. Nominálny zisk nie je realizovaný.
2. aktívum držané na začiatku účtovného obdobia, ktoré je predané počas obdobia: kumulujúci sa zisk z držby je rovný skutočnej alebo odhadovanej hodnote odpredaja po odpočítaní hodnoty úvodnej súvahy. Nominálny zisk je realizovaný.
3. aktívum získané počas obdobia a stále držané na konci tohto obdobia: kumulujúci sa nominálny zisk z držby je rovný hodnote záverečnej súvahy po odpočítaní skutočnej alebo odhadovanej hodnoty akvizíčnej hodnoty aktíva. Nominálny zisk nie je realizovaný.
4. aktívum získané a odpredané počas účtovného obdobia: kumulujúci sa nominálny zisk z držby je rovný skutočnej alebo odhadovanej hodnote odpredaja po odpočítaní skutočnej alebo odhadovanej akvizíčnej hodnoty. Nominálny zisk je realizovaný.

6.42. Zahrnutý nominálny zisk z držby je ten, ktorý sa kumuluje z aktív alebo pasív, či už je alebo nie je realizovaný. Zisky sú zaznamenávané na účte precenenia sektorov, hospodárstva celkom, a zvyšku sveta.

NEUTRÁLNE ZISKY/STRATY Z DRŽBY (K.11.1)

6.43. *Pojem:* Neutrálny zisk z držby (K.11.1) z aktíva je vymedzený ako hodnota zisku z držby, ktorá by bola akumulovaná ak by sa cena aktíva menila v čase rovnakou mierou ako všeobecná cenová úroveň.

Neutrálne zisky z držby sú identifikované na uľahčenie odvodenia reálnych ziskov, ktoré redistribuujú medzi sektormi skutočnú kúpnu silu.

6.44. Všeobecný cenový index označme ako r . Neutrálny zisk z držby z daného množstva aktíva q v časoch 0 a t je potom daný nasledovným vyjadrením:

$$NG = p_0 \times q (r_t/r_0 - 1)$$

kde $p_0 \times q$ je bežná cena aktíva v čase 0 a r_t/r_0 je faktorom zmeny všeobecnej cenovej úrovne v časoch 0 a t . Podobný výraz r_t/r_0 platí pre všetky aktíva a pasíva.

6.45. Neexistuje ideálny všeobecný cenový index primeraný na výpočet neutrálnych ziskov z držby. Podľa dohody má byť index uplatňovaný na výpočet neutrálnych ziskov z držby cenový index pre konečné národné použitie okrem zmien v zásobách.

6.46. Neutrálne zisky z držby sú zaznamenávané na účte neutrálnych ziskov/strát z držby, ktorý je podúčtom účtu precenenia sektorov, hospodárstva ako celku a zvyšku sveta.

REÁLNE ZISKY/STRATY Z DRŽBY (K.11.2)

6.47. *Pojem:* Reálny zisk z držby (K.11.2) z aktíva je vymedzený ako rozdiel medzi nominálnym a neutrálnym ziskom z tohto aktíva.

Reálny zisk z držby (RG) z daného množstva aktíva q v časoch 0 a t je daný takto:

$$RG = G - NG$$

alebo

$$RG = (p_t/p_0 - r_t/r_0) \times p_0 \times q$$

Hodnoty reálnych ziskov z držby aktív takto závisia na pohyboch ich cien počas daného obdobia, vo vzťahu k pohybom ostatných cien v priemere meranom všeobecným cenovým indexom.

- 6.48. Reálne zisky z držby sú zaznamenávané na účte reálnych ziskov/strát z držby, ktorý je podúčtom účtu precenenia sektorov, hospodárstva celkom a zvyšku sveta.

ZISKY Z DRŽBY PODĽA TYPU FINANČNÉHO AKTÍVA

Mena a vklady (AF.2)

- 6.49. Bežné ceny meny a vkladov denominovaných v domácej mene zostávajú v čase konštantné. „Cena“ takéhoto aktíva je vždy jednotná, zatiaľ čo kvantita je daná počtom jednotiek meny v ktorej sú denominované. Nominálne zisky z držby takýchto aktív sú vždy nula. Z tohto dôvodu je rozdiel medzi hodnotami počiatočných a záverečných zásob takýchto aktív s výnimkou ostatných zmien v objeme aktív vždy pripisovaný cene samotných transakcií s aktívami. Toto je jeden prípad, v ktorom je bežne možné odpočítať posledne menované od čísel súvahy.
- 6.50. Aby sa vypočítali neutrálne a reálne zisky z držby aktív pevnej bežnej ceny, je však potrebné získať údaje o časoch a hodnote transakcií ako aj o hodnotách počiatočnej a záverečnej súvahy. Predpokladajme napríklad, že úver je poskytnutý a splatený počas účtovného obdobia, zatiaľ čo celková cenová úroveň sa zvyšuje. Z hľadiska veriteľa je neutrálny zisk z úveru kladný a reálny zisk je záporný, pričom čiastka závisí na dĺžke obdobia, po ktorú bol úver nesplatený, a na miere inflácie. Je nemožné zaznamenávať reálne straty bez údajov o hodnote realizovaných pôžičiek a ich splatení počas účtovného obdobia, a o časoch, v ktorých sú tieto pôžičky realizované a splácané. Vo všeobecnosti je možné usudzovať, že keď celková absolútna hodnota pozitívnych a negatívnych transakcií je vo vzťahu k úrovni počiatočnej a záverečnej súvahy vysoká, nebudú približné odhady neutrálneho a reálneho zisku z držby finančných aktív a záväzkov s nezmenenou súčasnou hodnotou odvodené z údajov súvahy asi veľmi uspokojivé. Dokonca aj záznamy o hodnotách finančných transakcií na hrubej báze, t. j. záznamy o pôžičkách realizovaných a splácaných samostatne na rozdiel od celkovej hodnoty pôžičiek po odrátení splátok, nemusia byť postačujúce bez informácií o načasovaní pôžičiek.

Pôžičky (AF.4) a ostatné pohľadávky/záväzky (AF.7)

- 6.51. To isté ako pre menu a vklady platí aj pre pôžičky a ostatné pohľadávky/záväzky, ktoré nie sú obchodované. Avšak ak je predaná existujúca pôžička alebo obchodný úver inej inštitucionálnej jednotke, rozdiel medzi splatenou cenou a transakčnou cenou sa má zaznamenať na účte precenenia predávajúceho a kupujúceho v čase transakcie.

Cenné papiere okrem akcií (AF.3)

- 6.52. Keď je emitovaný dlhopis za sadzbu nad (prémia) alebo pod (diskont) nominálom, vrátane dlhopisov s vysokým diskontom a nulovým kupónom, rozdiel medzi emisnou cenou a nominálnou či splatnou hodnotou sa meria úrokom, ktorý je emitent povinný vyplatiť počas doby životnosti dlhopisu. Takýto úrok sa zaznamenáva ako majetkový príjem splatný emitentom z dlhopisu a zaplatený držiteľovi dlhopisu okrem kupónového úroku splatného emitentom v určených intervaloch počas doby životnosti dlhopisu. Úrok kumulujúci sa takto je zaznamenaný na finančnom účte ako súčasne reinvestovaný do dlhopisu jeho držiteľom (pozri odsek 5.17). Je preto zaznamenaný na finančnom účte ako akvizícia aktíva, ktoré sa pridáva k existujúcemu aktívu⁽⁴⁾. Takto postupný nárast trhovej hodnoty dlhopisu, ktorý je viazaný na akumuláciu - reinvestovaný úrok, odráža rast nesplatené istiny — to jest veľkosti aktíva. Situácia je analogická k tovaru, ako je víno, ktoré dozrieva zatiaľ čo je uskladňované. Každý nárast ceny vína, ktorý je viazaný na zlepšenie jeho kvality, odráža nárast v objeme a nie v cene. Dlhopisy sa v čase kvalitatívne menia tak, ako sa blížia k dobe splatnosti a je nevyhnutné rozoznať tieto nárusty v ich hodnotách v dôsledku akumulácie úrokov, ktoré nie sú cenovými zmenami a a negenerujú zisky z držby.
- 6.53. Ceny dlhopisov s pevnou úrokovou sadzbou sa taktiež menia, avšak keď sa mení trhová úroková sadzba, ceny sa líšia opačne s pohybmi úrokových mier. Dopad danej úrokovej miery na cenu dlhopisu je tým menší, čím bližšie je dlhopis k momentu splatnosti. Zmeny v cenách dlhopisov, ktoré sú viazané na zmeny trhových úrokových mier, predstavujú cenové a nie množstevné zmeny. Preto tieto vytvárajú nominálne

⁽⁴⁾ Systém odporúča toto zaobchádzanie, avšak umožňuje zaznamenanie takéhoto úroku aj pod ostatnými pohľadávkami/záväzkami (AF.7) tam, kde sa to požaduje na súlad s národnými postupmi (pozri odsek 5.130).

zisky z držby alebo straty z držby tak pre emitentov ako aj pre držiteľov dlhopisov. Nárast úrokovej miery vytvára nominálny zisk z držby pre emitenta dlhopisu a rovnaký nominálny zisk z držby pre držiteľa dlhopisu a opačne, v prípade poklesu úrokových mier.

Nominálne zisky alebo straty z držby sa môžu rovnako kumulovať aj zo zmien. Avšak zmenky sú krátkodobými cennými papiermi s omnoho kratšou dobou splatnosti a zisky z držby generované zmenami úrokových mier sú vo všeobecnosti omnoho menšie, ako z dlhopisov tej istej nominálnej hodnoty.

- 6.54. Konverzia dlhopisov na akcie sa zaznamenáva ako dve finančné transakcie (pozri odsek 5.62.1). Zvyčajne sa realizuje za cenu pod trhovou cenou akcií a výsledné zisky z držby sa majú zaznamenať ako cenová zmena na príslušnom účte precenenia.
- 6.55. Cena finančných derivátov (AF.34) sa môže meniť v dôsledku zmien v hodnote základného cenného papiera, zmien v cenovej citlivosti základného cenného papiera, a s približovaním sa k výkonu splatnosti. Všetky takéto zmeny v hodnote majú byť považované za cenové zmeny a zaznamenané v rámci K.11.

Akcie o statné vlastné imanie (AF.5)

- 6.56. Bonusové akcie (pozri odsek 5.93) zvyšujú počet akcií a nominálnu hodnotu emitovaných akcií avšak teoreticky nemenia trhovú hodnotu celového balíka akcií. Podľa dohovoru bonusové akcie nevstupujú vôbec do účtov. Avšak tieto emisie sú určené na zlepšenie likvidity akcií na trhu a teda celková trhová hodnota všetkých akcií môže stúpnuť v tomto dôsledku; každá takáto zmena sa má považovať za účinok precenenia.

Technické rezervy poistenia (AF.6)

- 6.57. Zmeny v čistom vlastnom imaní (majetku) domácností v rezervách životného poistenia a v rezervách penzijných fondov (AF.61), ktoré sa vyskytujú na začiatku a konci účtovného obdobia a ktoré vyplývajú z nominálnych ziskov/strát z držby rezerv investovaných poisťovacími korporáciami a penzijnými fondmi, sú zaznamenávané na účte precenenia tak, ako zmeny v zálohových platbách predpísaného poistného a rezervách neuspokojených vkladov (AF.62) vyplývajúce zo ziskov/strát z držby.

FINANČNÉ AKTÍVA V ZAHRANIČNEJ MENE

- 6.58. Hodnota finančných aktív v zahraničnej mene sa meria ich bežnou trhovou hodnotou v zahraničnej mene premenenej na národnú menu v súčasnom výmennom kurze. Nominálne zisky z držby sa preto môžu vyskytnúť nie len z dôvodu zmien ceny aktíva v miestnej mene ale tiež v dôsledku zmeny devízových výmenných kurzov. Za týmto účelom musia byť transakcie s finančnými aktívami v zahraničnej mene premenené na národnú menu v čase realizácie transakcie, zatiaľ čo hodnoty počiatkovej a záverečnej súvahy musia byť premenené za použitia devízových výmenných kurzov prevládajúcich v časoch, ku ktorým sa súvahy viažu. Toto znamená, že celková hodnota transakcie – akvizície po odpočítaní odpredajov – vyjadrená v zahraničnej mene, je v skutočnosti premenená váženým priemerom devízového výmenného kurzu, v ktorých sú váhy dané hodnotami transakcií realizovaných v odlišných dátumoch.

KAPITOLA 7

SÚVAHY

7.01. *Pojem:* Súvaha je výkazom vyhotoveným v konkrétnom časovom momente o hodnotách vlastnených aktív a znášaných pasív.

Súvahová položka sa nazýva čistá hodnota (B.90)

7.02. Súvaha je vyhotovená za sektory, hospodárstvo celkom a zvyšok sveta.

Za sektor poskytuje súvaha v podobe súvahovej položky to, čo sa často nazýva národné bohatstvo – suma nefinančných aktív a čistých finančných aktív s ohľadom na zvyšok sveta.

Súvaha za zvyšok sveta, nazývaná účet zahraničných aktív a pasív, pozostáva výhradne z finančných aktív a pasív.

7.03. Korporácie sú vnímané ako disponujúce čistou hodnotou okrem hodnoty akcií a ostatné emitované vlastné imania. V prípade kvázi korporácií je čistá hodnota nula, pretože hodnota vlastného imania vlastníkov je považovaná za rozdiel medzi ich aktívami a pasívami. Preto čistá hodnota rezidenčných podnikov priamych zahraničných investícií, ktoré sú pobočkami nerezidenčných podnikov a teda sú považované za kvázi korporácie, je nula.

7.04. Rozdiel medzi celkovými finančnými aktívami a celkovými pasívami sa nazýva čisté finančné aktíva (pozri odsek 7.67).

7.05. Pre sektory nefinančných a finančných korporácií poskytuje výpočet vlastných prostriedkov analyticky užitočný ukazovateľ.

Vlastné prostriedky sú sumou čistej hodnoty (B.90) a akcií a ostatného emitovaného vlastného imania (AF.5).

7.06. Súvaha zakončuje súslednosť účtov, znázorňujúc celkový výsledok zápisov na účtoch výroby, distribúcie, použitia príjmov a akumulácie (pozri kapitolu 8: Súslednosť účtov a súvahových položiek).

7.07. Súvaha sa týka hodnoty aktív a pasív v danom časovom momente. Súvahy sa majú zostavovať na začiatku účtovného obdobia (to isté ako koniec predchádzajúceho obdobia) a na jeho konci.

7.08. Základná účtovná jednotka spája počiatočnú súvahu a záverečnú súvahu:

hodnota zásob konkrétneho typu aktíva v počiatočnej súvahe;

plus transakcie: celková hodnota získaných aktív po odpočítaní celkovej hodnoty odpredaných aktív, v transakciách, ktoré sa realizujú v rámci účtovného obdobia: transakcie s nefinančnými aktívami sú zaznamenávané na kapitálovom účte a transakcie s finančnými aktívami na finančných účtoch;

mínus spotreba fixného kapitálu;

plus ostatné objemové zmeny: hodnota iných kladných alebo záporných zmien v objeme držaných aktív (napríklad v dôsledku objavenia podzemného aktíva alebo zničenia aktíva v dôsledku vojny alebo prírodnej katastrofy): tieto zmeny sú zaznamenávané na účte ostatných zmien v objeme aktív;

plus precenenia: hodnota kladného alebo záporného zisku z držby akumulujúceho sa počas obdobia a vyplývajúceho zo zmeny ceny aktíva; tieto zmeny sú zaznamenávané na účte precenenia;

je identická s hodnotou zásob aktíva v záverečnej súvahe.

Účtovné spojenia medzi počiatočnou a záverečnou súvahou prostredníctvom transakcií a ostatných zmien v aktívach (ostatné zmeny v objeme ziskov z držby) sú schematicky znázornené v prílohe 7.2.

TYPY AKTÍV

7.09. Aktíva zaznamenávané v súvahách sú hospodárske aktíva.

7.10. *Pojem:* Hospodárske aktíva sú celky fungujúce ako uchovávanie hodnôt, nad ktorými sú vykonávané vlastnícke práva zo strany inštitucionálnych jednotiek, jednotlivito alebo kolektívne, a z ktorých je možné odvodiť hospodársky prospech tým, že ich vlastníci majú v držbe alebo ich určitý čas používajú.

7.11. Hospodársky prospech pozostáva z primárnych príjmov (prevádzkový prebytok z užívania, majetkový príjem z prenájmania ostatným) odvodených z používania aktíva a hodnota, vrátane možných ziskov /strát z držby, ktorú je možné realizovať odpredajom aktíva alebo jeho zrušením.

7.12. Prehľad klasifikácie a pokrytie hospodárskych aktív je uvedené v tabuľke 7.1. Podrobné vymedzenie každej kategórie aktíva je stanovené v prílohe 7.1. tejto kapitoly.

Z hraníc aktív sú vyňaté:

- a) ľudský kapitál;
- b) prírodné aktíva, ktoré nie sú hospodárskymi aktívami (napr. vzduch, riečna voda);
- c) podmienené aktíva, ktoré nie sú finančnými aktívami (pozri odsek 7.22).

7.13. Rozlišujú sa tri kategórie aktív:

- a) nefinančné vyrobené aktíva;
- b) nefinančné nevyrobené aktíva;
- c) finančné aktíva.

NEFINANČNÉ VYROBENÉ AKTÍVA (AN.1)

7.14. *Pojem:* Vyrobené aktíva (AN.1) sú nefinančnými aktívami, ktoré vznikli ako výstupy výrobných procesov.

7.15. Klasifikácia vyrobených aktív je vytvorená na rozlíšenie medzi aktívami na základe ich úlohy vo výrobe. Pozostáva z fixných aktív⁽¹⁾, ktoré sú používané priebežne a opakovane vo výrobe po dobu dlhšiu ako jeden rok; zásoby, ktoré sú využité vo výrobe ako medzispotreba, predané alebo inak použité; a cennosti. Posledne menované nie sú primárne využívané pre výrobu alebo spotrebu, avšak sú získavané a držané prvotne ako uchovávateľ hodnoty.

NEFINANČNÉ NEVYROBENÉ AKTÍVA (AN.2)

7.16. *Pojem:* Nevyrobené aktíva (AN.2) sú hospodárskymi aktívami, ktoré vznikli inak ako prostredníctvom výroby. Pozostávajú z hmotných a nehmotných aktív vymedzených nižšie v texte.

⁽¹⁾ Dva druhy tovarov dlhodobej spotreby sú vylúčené z tvorby hrubého fixného kapitálu: malé nástroje a niektoré druhy vojenských zariadení. Preto tu nejstávajú zodpovedajúce aktíva. Okrem toho sa za fixné aktíva nepovažuje dopravné zariadenia a iné strojové vybavenie a zariadenie získané domácnosťami. Tieto sú zahrnuté v poznámkovej položke „spotrebiteľské tovary dlhodobej spotreby“ v súvahe (pozri odsek 7.63).

- 7.17. Klasifikácia je určená na rozlíšenie aktív na základe spôsobu, ktorým vznikli. Niektoré z týchto aktív sa vyskytujú prirodzene, iné, ktoré môžu byť uvádzané ako štruktúry vytvorené spoločnosťou, vznikajú právnymi alebo účtovnými krokmi.
- 7.18. Všetky hmotné nevyrobené aktíva sú prírodné aktíva. To, ktoré prírodné aktívum je tu zahrnuté, sa určuje v súlade so všeobecnou definíciou hospodárskeho aktíva tým, či je aktívum predmetom účinného vlastníctva a či je schopné prinášať vlastníkom hospodársky prospech, berúc do úvahy existujúcu technológiu, vedomosti, hospodárske príležitosti, dostupné zdroje a súbor relatívnych cien. Okrem toho sú vylúčené tie prírodné aktíva, nad ktorými nebolo alebo nemôže byť vykonávané vlastnícke právo, ako je more alebo vzduch.
- 7.19. Nehmotné nevyrobené aktíva zahŕňajú patentované celky, prevoditeľné zmluvy, nakúpený goodwill, atď. celky nedoložené právnymi alebo účtovnými krokmi – ako sú kroky pri udeľovaní patentu alebo dodávka nejakého druhu hospodárskeho prospechu tretej strane – sú vylúčené.

FINANČNÉ AKTÍVA A PASÍVA (AF)

- 7.20. *Pojem:* Finančné aktíva (AF) sú hospodárskymi aktívami pozostávajúcimi z platobných prostriedkov, finančných nárokov a hospodárskych aktív, ktoré sú svojou povahou blízke finančným nárokom.
- 7.21. Platobné prostriedky pozostávajú z menového zlata, zvláštnych práv čerpania, meny a prevoditeľných vkladov. Finančné nároky oprávňujú ich vlastníkov, veriteľov, k obdržaniu platby alebo série platieb od iných inštitucionálnych jednotiek, dlžníkov – ktorí znášajú pasíva, bez akejkoľvek protiplatby.
- Príkladmi hospodárskych aktív, ktoré sú blízke finančným nárokom vo svojej podstate sú akcie a ostatné vlastné imanie a čiastočne aj podmienené aktíva. Inštitucionálna jednotka emitujúca takéto finančné aktívum sa považuje za nositeľa príslušného pasíva.
- 7.22. Podmienené aktíva sú zmluvnými dojednaniami medzi inštitucionálnymi jednotkami, a medzi nimi a zvyškom sveta, ktoré špecifikujú jednu alebo viacero podmienok, ktoré musia byť splnené pred tým, než nastane finančná transakcia. Príkladmi sú záruky za platby od tretích strán, akreditívy, úverové linky, upísané zmenkové nástroje (NIF) a mnohé derivatívne nástroje. V systéme je podmienené aktívum finančným aktívum v prípadoch, kde má samotné zmluvné dojednanie trhovú hodnotu, pretože je obchodovateľné alebo je možné ho vymeniť na trhu. Inak sa podmienené aktívum v systéme nezaznamenáva ⁽²⁾.
- 7.23. V systéme má každé aktívum svoje príslušné (zrkadlové) pasívum, s výnimkou tých finančných aktív, ktoré sú klasifikované v kategórii menové zlato a zvláštne práva čerpania (AF.1).
- 7.24. Klasifikácia finančných aktív a pasív zodpovedá klasifikácii finančných transakcií. Preto pojmy kategórií, subkategórií a subpozícií finančných aktív a pasív a doplnkové vysvetlenia sú v ESÚ poskytnuté iba raz – v kapitole finančné transakcie. Kapitola súvahy neopakuje pojmy a ich vysvetlenia vo svojom hlavnom texte ale poskytuje ich v prílohe 1 ako sumár aktív a pasív vymedzených v systéme.

⁽²⁾ Technické rezervy poistenia (AF.6) sú bezpodmienečným záväzkom poisťovní a penzijných fondov. Avšak súvahové finančné aktíva jednotlivých poisťencov a oprávnených subjektov sú vo väčšine prípadov podmienené aktíva.

Tabuľka 7.1 – Klasifikácia aktív

AN.	NEFINANČNÉ AKTÍVA (AN.1 + AN.2)
AN.1	Vyrobené aktíva
AN.11	Fixné aktíva ⁽¹⁾
AN.111	Hmotné fixné aktíva
AN.1111	Obydlia
AN.1112	Ostatné budovy a stavby
AN.11121	Neobytné budovy
AN.11122	Ostatné stavby
AN.1113	Stroje a zariadenia
AN.11131	Prepravné stroje a zariadenia
AN.11132	Ostatné stroje a zariadenia
AN.1114	Kultivované aktíva
AN.11141	Dobytok na chov, mlieko, jatočný dobytok
AN.11142	Vinohrady, sady a iné výsadby stromov s opakovanou úrodou
AN.112	Nehmotné fixné aktíva
AN.1121	Prieskum (vyhľadávanie) nerastov
AN.1122	Počítačový software
AN.1123	Zábavné, literárne alebo umelecké pôvodiny
AN.1129	Ostatné nehmotné fixné aktíva
AN.12	Zásoby
AN.121	Materiál a dodávky
AN.122	Rozpracovaná výroba
AN.1221	Rozpracovaná výroba v kultivovaných aktívach
AN.1222	Ostatná rozpracovaná výroba
AN.123	Dokončená výroba
AN.124	Tovar na opätovný predaj
AN.13	Cennosti
AN.131	Vzácne kovy a umelecké predmety
AN.132	Starožitnosti a ostatné umelecké predmety
AN.139	Ostatné cennosti
AN.2	Nevyrobené aktíva
AN.21	Hmotné nevyrobené aktíva
AN.211	Pôda
AN.2111	Pôda pod budovami a stavbami
AN.2112	Pôda kultivovaná
AN.2113	Pôda na rekreáciu a s ňou spojená povrchová voda
AN.212	Podzemné aktíva
AN.2121	Zásoby uhlia, ropy a zemného plynu
AN.2122	Zásoby rudných nerastov
AN.213	Nekultivované biologické zdroje
AN.214	Vodné zdroje
AN.22	Nehmotné nevyrobené aktíva
AN.221	Patentované subjekty
AN.222	Prenájmu a ostatné prevoditeľné zmluvy
AN.223	Nakúpený goodwill
AN.229	Ostatné nehmotné nevyrobené aktíva
AF.	FINANČNÉ AKTÍVA ⁽²⁾ (AF.1 + AF.2 + AF.3 + AF.4 + AF.5 + AF.6 + AF.7)
AF.1	Menové zlato a práva čerpania (ZPČ)
AF.11	Menové zlato
AF.12	Zvláštne práva čerpania (ZPČ)

AF.2	Mena a vklady
AF.21	Mena
AF.22	Prevoditeľné vklady
AF.29	Ostatné vklady
AF.3	Cenné papiere okrem akcií
AF.33	Cenné papiere okrem akcií, s výnimkou finančných derivátov
AF.331	Krátkodobé cenné papiere okrem akcií, s výnimkou finančných derivátov
AF.332	Dlhodobé cenné papiere okrem akcií, s výnimkou finančných derivátov
AF.34	Finančné deriváty
AF.4	Pôžičky
AF.41	Krátkodobé pôžičky
AF.42	Dlhodobé pôžičky
AF.5	Akcie a ostatný vlastný kapitál
AF.51	Akcie a ostatný vlastný kapitál, s výnimkou akcií podielových fondov
AF.511	Kótované akcie
AF.512	Nekótované akcie
AF.513	Ostatný vlastný kapitál
AF.52	Akcie podielových fondov
AF.6	Technické rezervy poistenia
AF.61	Čistý majetok domácností v rezervách životného poistenia a rezervách penzijných fondov
AF.611	Čistý majetok domácností v rezervách životného poistenia
AF.612	Čistý majetok domácností v rezervách penzijných fondov
AF.62	Platby poistného vopred a rezervy v nevyplatených nárokoch
AF.7	Ostatné pohľadávky/závazky
AF.71	Obchodné úvery a zálohy
AF.79	Ostatné

(¹) Poznámková položka AN.m: spotrebiteľské tovary dlhodobej spotreby

(²) Poznámková položka AF.m: priame zahraničné investície

OCEŇOVANIE ZÁPISOV V SÚVAHÁCH

VŠEOBECNÉ ZÁSADY OCEŇOVANIA

- 7.25. Konkrétna položka v súvahe má byť ocenená tak, ako keby bola nadobudnutá k dátumu, ku ktorému sa vzťahuje súvaha, vrátane všetkých s tým spojených nákladov prevodu vlastníctva v prípade nefinančných aktív. Toto znamená, že aktíva a pasíva majú byť ocenené za použitia bežných trhových cien k dátumu, ku ktorému sa vzťahuje súvaha.
- Znamená to, že aktíva majú byť ocenené na základe:
- nákupnej ceny, ak sú kupované;
 - základných cien, ak sú vyrobené na vlastný účet resp. na báze základných cien podobných výrobkov alebo sumy jeho nákladov, ak nie sú dostupné žiadne priame základné ceny.
- 7.26. Za ideálnych okolností majú byť ceny pozorovateľné na trhu. Ak nemožno zistiť žiadne ceny – čo môže byť prípad ak neboli zistené žiadne nákupy/predaje daných položiek v nedávnej minulosti – je potrebné sa pokúsiť odhadnúť, aké by boli ceny, ak by boli aktíva získané na trhu k dátumu, ku ktorému sa vzťahuje súvaha.
- 7.27. Okrem cien zistených na trhoch alebo odhadnutých zo znášaných cien alebo nákladov, môžu byť bežné ceny približne stanovené pre súvahové ocenenie:
- precenením a kumulovaním akvizícií po odpočítaní odpredajov;
 - súčasnou, alebo diskontovanou hodnotou budúcich výnosov.
- 7.28. Trhové ceny sú zvyčajne dostupné pre mnoho finančných aktív, existujúcich nehnuteľností (budovy a ostatné stavby plus pod nimi ležiaca pôda), existujúce prepravné zariadenia, plodiny a dobytok ako aj pre novo vyrobené fixné aktíva a zásoby.

- 7.29. Pre niektoré aktíva precenené sú pôvodné nadobúdacie ceny odpisované počas očakávanej životnosti aktív. Cena takéhoto aktíva v danom časovom momente jeho životnosti je určená jeho bežnou nadobúdacou cenou po odpočítaní akumulovanej hodnoty týchto odpisov. Väčšina fixných aktív môže byť zaznamenaná v súvahách v bežných nákupných cenách znížených o akumulovanú spotrebu fixného kapitálu (znížené náklady náhrady) ⁽³⁾.
- 7.30. V prípade aktív, pre ktoré sú výnosy buď odložené (ako v prípade reziva) alebo sú rozložené počas dlhého obdobia (ako v prípade podzemných aktív), musí byť použitá diskontná sadzba na výpočet súčasnej hodnoty očakávaných budúcich výnosov.
- Diskontná sadzba má byť odvodená z informácií založených na transakciách s konkrétnym typom uvažovaného aktíva – lesy, bane, lomy – a nie na použití všeobecnej úrokovej miery.
- 7.31. Hodnota aktív a pasív denominovaných v zahraničnej mene sa má premeniť na národnú menu podľa trhového výmenného kurzu prevládajúceho k dátumu, ku ktorému sa vzťahuje súvaha. Táto sadzba by mala byť stredom medzi sadzbami okamžitého nákupu a predaja pri menových transakciách.
- 7.32. Alternatívy k bežným trhovým hodnotám môžu byť užitočné pri niektorých analytických účeloch a môžu byť znázornené ako poznámkové položky v súvahách. Príklady alternatívneho oceňovania zahŕňajú nominálnu hodnotu dlhodobých dlhopisov a precenené splatenie resp. ekvivalentná hodnota pre korporatívne vlastné imanie.

NEFINANČNÉ AKTÍVA (AN.)

VYROBENÉ AKTÍVA (AN.1)

Fixné aktíva (AN.11)

Hmotné fixné aktíva (AN.111)

- 7.33. Hmotné fixné aktíva majú byť zaznamenané v trhových cenách, ak je to možné (alebo v základných cenách pri výrobe nových aktív na vlastný účet), a ak nie tak potom v bežných nákupných cenách znížených o akumulovanú spotrebu fixného kapitálu. Kúpne náklady prevodu vlastníctva spojené s týmito aktívami, primerane zníženými, sú zahrnuté do súvahovej hodnoty.

Nehmotné fixné aktíva (AN.112)

- 7.34. Prieskum nerastov má byť ocenený buď na základe akumulovaných čiastok platených podľa zmlúv udelených iným inštitucionálnym jednotkám na tento účel, alebo na základe nákladov znášaných pri prieskume vykonávanom na vlastný účet. Tá časť prieskumu realizovaná v minulosti, ktorá nebola ešte úplne odpísaná, má byť precenená v cenách a nákladoch bežného obdobia.
- 7.35. Počítačový software má byť ocenený na základe nákupnej ceny platenej na trhu, na základe odhadovaných základných cien pri internej výrobe, alebo na základe výrobných nákladov, ak nie sú takéto ceny k dispozícii. Software získaný v predchádzajúcich rokoch a ešte úplne neodpísaný má byť precenený v bežných cenách alebo nákladoch (ktoré môžu byť menšie ako pôvodná cena alebo náklady).
- 7.36. Zábavné, literárne alebo umelecké pôvodiny a iné nehmotné aktíva majú byť ocenené v nadobúdacej cene, ak sú tieto nehmotné aktíva v skutočnosti na trhu aj obchodované. V prípade nehmotných aktív, ktoré boli vyrobené na vlastný účet, môže byť nevyhnutné ich oceniť na základe ich výrobných nákladov, primerane precenených v cenách bežného obdobia a znížených. Inak môže byť nevyhnutné použiť odhady súčasnej hodnoty očakávaných budúcich výnosov, ktoré obdržia vlastníci týchto aktív.

Zásoby (AN.12)

- 7.37. Zásoby majú byť ocenené v cenách prevládajúcich k dátumu, ku ktorému sa viaže súvaha, a nie v cenách, v ktorých boli výrobky ocenené, keď vstúpili do zásob.

⁽³⁾ Suma znížených hodnôt všetkých fixných aktív ešte v používaní je opísaná ako čisté zásoby kapitálu. Hrubé zásoby kapitálu zahŕňajú hodnoty po akumulovanej spotrebe fixného kapitálu.

- 7.38. Zásoby materiálov a tovarov sú oceňované v nákupných cenách, a zásoby hotovej výroby a rozpracovanej výroby sú oceňované v základných cenách. Zásoby tovarov určených na opätovný predaj bez ďalšieho spracovania u veľkoobchodníkov a maloobchodníkov sú oceňované v cenách prevládajúcich k dátumu, ku ktorému sa viaže súvaha, bez prepravných nákladov znášaných veľkoobchodníkmi alebo maloobchodníkmi. Pre zásoby rozpracovanej (nedokončenej výroby) je možné vypočítať hodnotu záverečnej súvahy uplatnením čiastky celkových výrobných nákladov znášaných ku koncu obdobia ku základnej cene podobných hotových výrobkov k dátumu, ku ktorému sa viaže súvaha. Ak nie je základná cena hotových výrobkov k dispozícii, je možné ju odhadnúť pomocou hodnoty výrobných nákladov s prirážkou očakávaného čistého prevádzkového prebytku alebo (očakávaného čistého) zmiešaného príjmu.

Rastliny určené k jednorazovému zberu (okrem stromov pre drevo) a chované jatočné zvieratá je možné oceniť podľa cien podobných výrobkov na trhoch. Drevo na pni sa oceňuje na základe diskontovaných budúcich výnosov z predaja dreva v bežných cenách po odčítaní výdavkov na vypestovanie, spílenie týchto stromov atď.

Cennosti (AN.13)

- 7.39. Cennosti (umelecké práce, starožitnosti, bižutéria, vzácne kamene, nemenové zlato (pozri odsek 5.30.) a iné kovy) majú byť ocenené v bežných cenách. Tieto majú byť, v miere existencie organizovaných trhov pre takéto aktíva, oceňované v skutočných alebo odhadovaných cenách, ktoré by za ne boli zaplatené, ak by sa nakupovali na trhu, vrátane všetkých sprostredkovateľských poplatkov a provízií k dátumu, ku ktorému sa vzťahuje súvaha. Inak by mali byť oceňované v nadobúdacích cenách precenených na bežnú cenovú úroveň.

NEVYROBENÉ AKTÍVA (AN.2)

Hmotné nevyrobené aktíva (AN.21)

Pôda (AN.211)

- 7.40. Na kapitálovom účte sú výdavky na zlepšenie pôdy a náklady prevodu vlastníctva zaznamenávané ako tvorba hrubého fixného kapitálu, samostatne od pôdy ako takej.

Ak nie je možné oddeliť hodnotu pôdy od hodnoty budov alebo iných stavieb na nej umiestnených, aktíva musia byť klasifikované spolu na základe toho z nich, ktoré má pravdepodobne väčšiu hodnotu.

V súvahe sa pôda oceňuje v bežných trhových cenách.

Táto cena sa nemusí nevyhnutne rovnať sume všetkých komponentov predstavujúcich náklady nadobudnutia pôdy v čase jej nadobudnutia. Najmä bežné trhové ceny nemusia pokryť náklady prevodu vlastníctva alebo výdavky na zlepšenie kvality pôdy ešte neodpísané na nulovú hodnotu. Takže môže byť nevyhnutné zapísať tieto čiastky, buď celé alebo sčasti, ako straty z držby na účte precenenia.

Podzemné aktíva (AN.212)

- 7.41. Dokázané a overené zásoby nerastných ložísk umiestnených na alebo pod povrchom zeme, ktoré sú hospodársky využiteľné za daného stavu technológie a relatívnych cien, sú ocenené súčasnou hodnotou očakávaných čistých výnosov vyplývajúcich z komerčného využívania týchto aktív.

Ostatné prírodné aktíva (AN.213 a AN.214)

- 7.42. Keďže zistené ceny sa nebudú pri týchto aktívach asi vyskytovať, musia byť ocenené súčasnou hodnotou budúcich výnosov z nich očakávaných.

Nehmotné nevyrobené aktíva (AN.22)

- 7.43. Nehmotné nevyrobené aktíva (patentované celky, nájmy alebo iné prevoditeľné zmluvy a nakúpený goodwill) majú byť ocenené v bežných cenách, keď sú skutočne na trhoch obchodované. Inak sa musia vykonať odhady súčasnej hodnoty budúcich očakávaných výnosov, ktoré obdržia vlastníci takýchto aktív.

FINANČNÉ AKTÍVA A PASÍVA (AF.)

- 7.44. Finančné aktíva a pasíva majú byť v zásade oceňované v bežných cenách. Majú mať pripísanú rovnakú hodnotu, či už sa objavia ako finančné aktíva alebo pasíva. Ceny by nemali zahŕňať služobné poplatky, prirážky, sprostredkovateľské odmeny a podobné platby, ktoré sú zaznamenané ako služby poskytované pri realizácii transakcií.

Menové zlato a ZPČ (AF.1)

- 7.45. Menové zlato (AF.11) sa má oceňovať v cenách určených organizovanými trhmi so zlatom.

Hodnota ZPČ (AF.12) je určovaná denne MMF a sadzby voči domácim menám sú k dispozícii na devízových trhoch.

Mena a vklady (AF.2)

- 7.46. Pre menu (AF.21) je ocenením nominálna hodnota meny.

Pre vklady (AF.22, AF.29) majú byť hodnoty zaznamenávané v súvahách tými čiastkami istiny, ktoré musia dlžníci zmluvne splácať veriteľom podľa podmienok vkladov, keď majú byť vklady zrušené k dátumu zostavovania súvahy. Hodnoty majú zahŕňať akumulovaný úrok (pozri odsek 5.130).

Cenné papiere okrem akcií (AF.3)

- 7.47. Prijaté oceňovanie musí byť v súlade s účtovaním akumulovaného úroku a jeho klasifikáciou pre špecifické položky aktív (pozri odsek 5.128, 5.130 a 5.138). Ak bol akumulovaný úrok považovaný na finančnom účte za reinvestovaný do zodpovedajúcich cenných papierov, potom majú byť v súvahe cenné papiere okrem akcií, s výnimkou finančných derivátov (AF.33) oceňované v bežných trhových cenách tak, aby zahŕňali aj hodnotu akumulovaného úroku. Globálny celkový objem takto zahŕňa akumulovaný úrok (t. j. počet jednotiek cenných papierov v emisii plus dodatočný objem vyplývajúci z akumulovaného úroku, pozri odsek 6.52) a cenu, ktorá má byť uplatňovaná na každú z týchto jednotiek bez akumulovaného úroku.

Ak sa na finančnom účte hodnota kapitalizovaného úroku zahrnula do subkategórie F.79 (Ostatné pohľadávky/závazky iné než obchodné úvery a zálohy) skôr než do F.33 (Cenné papiere okrem akcií, s výnimkou finančných derivátov), potom by sa hodnota kapitalizovaného úroku tiež mala v súvahe zahrnúť do subkategórie AF.79.

- 7.48. Krátkodobé cenné papiere okrem akcií, s výnimkou finančných derivátov (AF.331) majú byť oceňované v ich bežnej trhovej hodnote.

Ak nie sú trhové ceny dostupné:

- a) krátkodobé cenné papiere vydané al pari majú túto hodnotu zloženú z nominálu a akumulovaného úroku, ktorý nie je alebo nebol splatný;
- b) diskontované cenné papiere majú byť ocenené v emisnej cene plus akumulovaný úrok.

Tieto priblíženia majú byť obmedzené na cenné papiere, ktorých pôvodná doba splatnosti nepresahuje tri mesiace.

- 7.49. Dlhodobé cenné papiere okrem akcií, s výnimkou finančných derivátov (AF.332) majú byť vždy oceňované v bežných trhových hodnotách, či už sú to dlhopisy, z ktorých je úrok platený pravidelne alebo dlhopisy s nízkym úrokom či s nulovým kupónom, z ktorých je platený žiaden resp. nízký úrok.
- 7.50. Finančné deriváty (AF.34) majú byť zahrnuté do súvah v ich bežných trhových cenách. V prípade, že neexistuje kótovaná trhová cena (napr. opcie OTC) má byť finančný derivát oceňovaný buď minimálnej požadovanej kúpnej čiastke na vyrovnanie zmluvy alebo v čiastke platenej prémie.

Podľa dohovoru znáša emitent finančného derivátu zrkadlové pasívum.

Pôžičky (F.4)

- 7.51. Hodnoty, ktoré sa majú zaznamenať v súvahe veriteľov aj dlžníkov sú čiastkami istiny, ktorú majú dlžníci povinne zmluvne vyplatiť veriteľom, a to aj v prípadoch, kde bola pôžička obchodovaná za cenu nad alebo pod nominál.

Akcie a ostatné vlastné imanie (AF.5)

- 7.52. Akcie a ostatné vlastné imanie sa majú oceňovať v bežných cenách. Tá istá bežná cena sa prijíma pre stranu aktív aj pasív, hoci akcie a ostatné vlastné imanie nie sú právne pasívom emitenta, ale vlastníckym právom k likvidačnej hodnote korporácie, ktorej čiastka nie je dopredu známa.
- 7.53. Kótované akcie (AF.511) majú byť oceňované reprezentačnou strednou trhovou cenou zistenou na burze alebo inom organizovanom finančnom trhu.
- 7.54. Hodnoty nekótovaných akcií (AF.512), ktoré nie sú pravidelne obchodované na organizovaných trhoch, majú byť odhadované s ohľadom na hodnoty kótovaných akcií. Avšak tieto odhady majú brať do úvahy rozdiely medzi dvoma typmi akcií, najmä ich likviditu, a majú zvažovať aj rezervy akumulované počas trvania korporácie a jeho odvetvia.
- 7.55. Odhadová metóda tu uplatňovaná značne závisí od základnej dostupnej štatistiky. Môže brať do úvahy napríklad údaje o aktivitách zlučovania zahŕňajúcich nekótované akcie. Okrem toho v prípadoch kde sa rezervy korporácií, ktoré vydávajú kótované akcie v priemere a v pomere k ich nominálnemu kapitálu líšia od rezerv korporácií, ktoré vydávajú nekótované akcie, je vhodné vypočítať bežnú cenu nekótovaných akcií v pomere k číslam zahŕňajúcim rezervy, ako je čistá hodnota uvádzaná korporáciou v súvahe, alebo vlastné prostriedky zostavené podľa zásad ESÚ:

$$\frac{\text{bežná cena nekótovaných akcií}}{\text{bežná cena kótovaných akcií}} = \frac{\text{bežná cena nekótovaných akcií}}{\text{bežná cena kótovaných akcií}} \times \frac{\text{vlastné prostriedky (nekót. korp)}}{\text{vlastné prostriedky (kót. korp.)}}$$

Pomer bežnej ceny k vlastným prostriedkom sa môžu v jednotlivých odvetviach podnikania líšiť. Preto je vhodné vypočítať bežnú cenu nekótovaných akcií podľa odvetvia. Môžu tu existovať aj ostatné rozdiely medzi kótovanými a nekótovanými korporáciami, ktorá môžu mať dopad na metódu odhadu.

- 7.56. ostatné vlastné imanie (AF.513) je veľmi často pasívom špecifických inštitucionálnych jednotiek (kvázi korporácií, korporácií vlastnených štátom, medzinárodných organizácií, vymedzených jednotiek, atď.) Vo všeobecnosti musia byť oceňované podľa špecifických metód, ako sú vlastné prostriedky alebo nominálna hodnota. Metóda vlastných prostriedkov sa má využiť najmä a systematicky pri kvázi korporáciách, keďže ich čistá hodnota je podľa dohovoru rovná nule.
- 7.57. Akcie podielových fondov (AF.52) sa majú oceňovať v ich bežnej burzovej cene, ak sú kótované, alebo v ich bežnej splatnej hodnote, ak sú splatné samotným fondom.

Technické rezervy poistenia (AF.6)

- 7.58. V prípade čistého majetku domácností v rezervách životného poistenia (AF.611) je možné určiť súčasnú hodnotu jednotlivých matematicky poistne určených nárokov v pomere k platbe kapitálu alebo príjmu. Táto hodnota zahŕňa pasíva korporácií životného poistenia k rezervám

na riziká a rezervám ziskového poistenia v pomere k hodnote príspevkov v dobe splatnosti na dožitie alebo podobné typy poistiek. V prípade ziskového poistenia zahŕňajú rezervy aj zisky z držby.

- 7.59. V prípade čistého majetku domácností v rezervách penzijných fondov (AF.612) závisí povaha pasíva fondov – a aktíva domácností od druhu dôchodkovej schémy.

Vymedzené prospechové dôchodkové schémy sú tie, v ktorých je úroveň sľúbeného dôchodkového prospechu vo vzťahu k zúčastneným zamestnancom zaručená. Pasívum vymedzenej prospechovej dôchodkovej schémy je rovné súčasnej hodnote sľúbeného prospechu. Keďže schéma môže byť dočasne prefinancovaná alebo podfinancovaná, môže mať prospechová dôchodková schéma pozitívnu alebo negatívnu čistú hodnotu.

Dôchodkové programy fondov sú také, v ktorých sú dávky priamo závislé na aktívach penzijného fondu. Záväzok tohto fondu má bežnú tržnú hodnotu aktív fondu. Čisté imanie penzijného fondu sa vždy rovná nule.

- 7.60. Hodnota zálohových platieb predpísaného poistného, ktorá je súčasťou AF.62, je určená na základe podielu príslušného rizika vo vzťahu k času zostávajúceho v zmluve. Hodnota rezerv pre neuspokojené nároky, ktoré sú taktiež súčasťou AF.62, je súčasťou hodnotou častok, ktorých vyplatenie sa očakáva pri uspokojovaní nárokov vrátane sporných nárokov.

Ostatné pohľadávky/záväzky (AF.7)

- 7.61. Obchodné úvery a zálohy (AF.71) alebo ostatné pohľadávky/záväzky (AF.79) sa majú oceňovať tak pre veriteľov aj dlžníkov v čiastke, ktorú sú dlžníci zmluvne povinní zaplatiť veriteľom pri uplynutí záväzku.

POZNÁMKOVÉ POLOŽKY

- 7.62. Aby sa znázornili položky špecializovaných analytických úrokov pre konkrétne sektory, sú v súvahách zahrnuté dve poznámkové položky:

- a) spotrebiteľské predmety dlhodobej spotreby (AN.m);
- b) priame zahraničné investície (AF.m).

Spotrebiteľské predmety dlhodobej spotreby (AN.m)

- 7.63. Spotrebiteľské predmety dlhodobej spotreby sú tovarmi dlhodobej spotreby používanými v domácnostiach v období dlhšom ako je jeden rok za účelom konečnej spotreby. Tieto predmety sú zahrnuté v súvahách ako poznámkové položky. Ich zahrnutie ako komponentu súvahy by bolo primerané, ako by systém predpokladal postupné spotrebovanie predmetov vo výrobných procesoch, ktorých výstup pozostáva zo služieb. Avšak spotrebiteľské predmety dlhodobej spotreby nie sú upravené týmto spôsobom.

- 7.64. Zásoby spotrebiteľských predmetov dlhodobej spotreby v domácnostiach – prepravné zariadenia a iné stroje a zariadenia sa majú oceňovať v bežných cenách, so započítaním akumulovaných poplatkov rovných spotrebe fixného kapitálu aj bez nich. Čísla znázornené ako poznámkové položky v súvahe majú však byť uvedené v súvahe bez týchto akumulovaných poplatkov.

- 7.65. Spotrebiteľské predmety dlhodobej spotreby vlastnené vlastníkami neregistrovaných podnikov môžu byť čiastočne využívané na podnikanie za účelom výroby a čiastočne členmi domácnosti na konečnú spotrebu. Hodnoty znázornené v súvahe na podnikanie majú odrážať časť použitia viazanú na podnikanie.

Priame zahraničné investície (AF.m)

- 7.66. Priame investície pozostávajú z finančných aktív, ne fyzického kapitálu, pretože podnik priamych investícií je korporáciou alebo kvázi korporáciou rezidenčnou v inej krajine. Finančné aktíva a pasíva, ktoré predstavujú priame investície, sa majú zaznamenávať podľa povahy

finančných aktív v kategóriách akcie a ostatné vlastné imanie, pôžičky, a ostatné pohľadávky/závazky. Čiastky priamych zahraničných investícií zahrnutých v rámci každej z týchto kategórií má byť zaznamenané oddelene ako poznámková položka.

FINANČNÉ SÚVAHY

- 7.67. Finančné súvahy (sektora a zvyšku sveta) znázorňujú na svojej ľavej strane finančné aktíva a na pravej strane pasíva. Súvahová položka finančnej súvahy sú čisté finančné aktíva (BF.90).
- 7.68. Finančná súvaha sektora môže byť konsolidovaná alebo nekonsolidovaná. Nekonsolidovaná finančná súvaha znázorňuje finančné aktíva a pasíva inštitucionálnych jednotiek klasifikovaných v sektore. Účet zahraničných aktív a pasív, to jest finančná súvaha zvyšku sveta (pozri odsek 8.77) je podľa dohovoru konsolidovaný.
- 7.69. Finančná súvaha podľa veriteľov/dlžníkov (sektora alebo zvyšku sveta) je rozšírením finančnej súvahy so znázornením rozčlenenia finančných aktív podľa sektorov dlžníkov a rozčlenenia pasív podľa sektorov veriteľov. Preto poskytuje informácie o vzťahoch dlžník-veriteľ a je v súlade s finančným účtom podľa veriteľov/dlžníkov (pozri odsek 5.13).
-

Príloha 7.1

Pojem každej kategórie aktíva

Klasifikácia aktív	Pojmy
NEFINANČNÉ AKTÍVA (AN.)	Celky, nad ktorými sú vykonávané vlastnícke práva inštitucionálnymi jednotkami, jednotlivou alebo kolektívne, a z ktorých je možné odvodiť hospodársky prospech pre ich vlastníkov počas ich držby, alebo z používania počas určitej doby, ktoré pozostávajú z hmotných aktív, tak vyrobených ako aj nevyrobených, a z väčšiny nehmotných aktív, pre ktoré nie sú zaznamenané žiadne zodpovedajúce pasíva.
Vyrobené aktíva (AN.1)	Nefinančné aktíva, ktoré vznikli ako výstupy z výrobných procesov. Vyrobené aktíva pozostávajú z fixných aktív, zásob a cenností tak, ako je vymedzené nižšie.
Fixné aktíva (AN.11)	Vyrobené aktíva, ktoré sú používané opakovane alebo priebežne vo výrobných procesoch po dobu dlhšiu ako jeden rok. Fixné aktíva pozostávajú z hmotných a nehmotných fixných aktív tak, ako je vymedzené nižšie.
Hmotné fixné aktíva (AN.111)	Fixné aktíva, ktoré pozostávajú z obydlí, ostatných budov a stavieb, strojov, zariadenia a kultivovaných aktív tak, ako je vymedzené nižšie.
Obydlia (AN.1111)	<p>Budovy, ktoré sú využívané úplne alebo najmä na bývanie, vrátane všetkých spojených stavieb, ako sú garáže, resp. všetky trvalo inštalované zariadenia v obydliach. Houseboaty, bárky, mobilné domovy a karavany používané najmä na bývanie domácností sú taktiež zahrnuté, tak ako historické pamiatky identifikované primárne na účely bývania. Náklady vyčistenia a prípravy miesta sú taktiež zahrnuté.</p> <p>Príklady zahŕňajú rezidenčné (obytné) budovy, ako sú jedno alebo dvojbytové obydlia a ostatné obytné budovy určené na stále obytné využitie.</p> <p>Nedokončené obydlia sú zahrnuté, pokiaľ sa predpokladá, že konečný užívateľ prevezme aj vlastníctvo, buď preto, že stavba sa realizuje na vlastný účet alebo je doložená existenciou kúpno-predajnej zmluvy.</p> <p>Obydlia získané pre príslušníkov armády sú zahrnuté, pretože sú používané tak ako obydlia civilných celkov, na poskytovanie služieb spojených s bývaním.</p>
Ostatné budovy a stavby (AN.1112)	<p>Nerezidenčné budovy a ostatné stavby, tak ako je vymedzené nižšie.</p> <p>Nedokončené budovy a stavby sú zahrnuté, pokiaľ sa predpokladá, že konečný užívateľ prevezme aj vlastníctvo, buď preto, že stavba sa realizuje na vlastný účet alebo je doložená existenciou kúpno-predajnej zmluvy. Budovy a stavby získané pre príslušníkov armády sú zahrnuté, pokiaľ majú podobnosť s civilnými budovami získanými na účely výroby a sú rovnakým spôsobom aj používané.</p>
Neobytné budovy (AN.11121)	<p>Budovy iné ako obydlia, vrátane pevných súčastí, zariadení a vybavenia, ktoré sú jednotnou súčasťou stavieb a náklady vyčistenia a prípravy. Historické pamiatky identifikované primárne ako nerezidenčné budovy sú taktiež zahrnuté.</p> <p>Príklady zahŕňajú sklady a priemyselné budovy, komerčné budovy, budovy verejnej zábavy, hotely, reštaurácie, školské budovy, nemocnice atď.</p>
Ostatné stavby (AN.11122)	Stavby okrem budov, vrátane nákladov na ulice, kanály a prípravu a vyčistenie miesta iného ako je rezidenčná či nerezidenčná budova. Zahrnuté sú tu taktiež-

Klasifikácia aktív	Pojmy
Stroje a zariadenia (AN.1113)	<p>historické pamiatky, pre ktoré nie je možná identifikácia ako obydlia prípadne nerezidenčné budovy, ako sú šachty, tunely, a iné stavby spojené s ťažbou podzemných aktív. (významné zlepšenia zeme, ako sú priehrady či nádrže na kontrolu záplav, sú zahrnuté do hodnoty pozemkov).</p> <p>Príklady zahŕňajú diaľnice, ulice, cesty, železničné koľaje, a letiskové rozbežistiá, mosty, estakády, tunely a metrá, vodné cesty, prístavy, priehrady a ostatné vodné diela, dialkové potrubia, komunikačné a elektrické vedenia, miestne potrubné systémy a káble, pridružené práce a výstavba pre baníctvo a výrobu, a športové a rekreačné stavby.</p> <p>Prepravné zariadenia a ostatné stroje a zariadenia tak, ako je vymedzené nižšie, okrem zariadení nadobudnutých domácnosťami pre konečnú spotrebu. Nástroje, ktoré sú relatívne lacné a nakupované v relatívne rovnakom intervale, ako sú ručné nástroje, môžu byť vylúčené. Vylúčené sú taktiež stroje a zariadenia neoddeliteľné od budov, ktoré sú začlenené do obydlí a nerezidenčných budov.</p> <p>Nedokončené stroje a zariadenia sú zahrnuté, pokiaľ sa predpokladá, že konečný užívateľ prevezme aj vlastníctvo pri dodávke aktíva. Stroje a zariadenia získané pre príslušníkov armády sú zahrnuté, pokiaľ majú podobnosť s tovarmi získanými zo strany civilných subjektov na účely výroby a sú rovnakým spôsobom aj používané.</p> <p>Stroje a zariadenia získané domácnosťami na konečnú spotrebu sa nepovažujú za aktívum. Namiesto toho je to začlenené do poznámkovej položky spotrebiteľské predmety dlhodobej spotreby v súvahách domácností. Houseboats, bárky, mobilné domovy a karavany používané najmä na bývanie domácností sú zahrnuté do obydlí.</p>
Prepravné stroje a zariadenia (AN.11131)	<p>Zariadenia na prepravu ľudí a predmetov. Príklady zahŕňajú výrobky okrem súčiastok zahrnutých do CPA (3), pododdiel DM, prepravné zariadenia ako sú motorové vozidlá, ťahače a polotahače, lode, železničné a električkové lokomotívy a vagóny, lietadlá a kozmické lode, motocykle bicykle atď.</p>
Ostatné stroje a zariadenia (AN.11132)	<p>Stroje a zariadenie neklasifikované inde. Príklady zahŕňajú výrobky okrem súčiastok, zavedenie, opravu a služby údržby zahrnuté do skupín CPA 29.1 stroje na výrobu a použitie mechanickej sily, s výnimkou lietadlových, motorových a cyklických strojov; 29.2 ostatné stroje všeobecného použitia; 29.3 poľnohospodárske a lesné stroje; 29.4. nástroje; 29.5 ostatné stroje zvláštneho použitia; v oddieli 30 CPA sú to kancelárske stroje a počítače; 31 elektrické stroje a prístroje n.e.c.; 32 rádiové, televízne a komunikačné zariadenia a prístroje a 33 lekárske, presné a optické nástroje, hodinky a hodiny. Ostatnými príkladmi sú výrobky okrem súčiastok zahrnuté do kategórie CPA 23.30.2, palivové časti (vločky), neaktivované pre jadrové reaktory; v skupine CPA 36.1 je to nábytok; 36.3 hudobné nástroje; 36.4, športový tovar; a 28.3 parogenerátory s výnimkou teplovodných boilerov ústredného kúrenia.</p>
Kultivované aktíva (AN.1114)	<p>Stáda chovné, mliečne, ťažné atď. a vinohrady, sady a iné výsadby stromov s pravidelnou opakovanou úrodou, ktoré sú pod priamou kontrolou, zodpovednosťou a správou inštitucionálnych jednotiek tak, ako je vymedzené nižšie.</p> <p>Nezrelé kultivované aktíva sú vylúčené, pokiaľ nie sú vyrábané pre vlastné použitie.</p>

Klasifikácia aktív	Pojmy
Stáda chovné, mliečne, ťažné atď. (AN.11141)	Stáda chované na každoročne poskytované produkty. Zahŕňa chovné stáda (vrátane rýb a hydiny), mliečny dobytok, ťažné zvieratá a iné zvieratá používané na výrobu vlny a zvieratá na prepravu, pretekanie alebo zábavu.
Vinohrady, sady a iné výsadby stromov prinášajúcich pravidelné plody (AN.11142)	Stromy (vrátane vínnej révy a krov) kultivované kvôli každoročne prinášaným plodom, vrátane tých, ktoré sú kultivované pre ovocie či plody-orechy, šťavu, miazgu a pre výrobky z kôry a lístia
Nehmotné fixné aktíva (AN.112)	Nehmotné fixné aktíva pozostávajú z prieskumu nerastov, počítačového softvéru, zábavných, literárnych a umeleckých pôvodín a ostatných fixných aktív, ako je vymedzené nižšie, s určeným použitím na dobu dlhšiu ako jeden rok.
Prieskum nerastov (AN.1121)	Hodnota výdavkov na prieskum ložísk ropy, zemného plynu a neropných surovín. Výdavky zahŕňajú predlicenčné náklady, náklady licencie a nadobúdacie náklady, náklady ocenenia a náklady skutočného testovacieho vrtu a hĺbenia, ako aj náklady vzdušných a iných prieskumov, prepravné náklady atď. znášané na umožnenie realizácie testov.
Počítačový software (AN.1122)	Počítačové programy, popisy programov a podporné materiály tak pre systémy ako aj pre uplatňovaný software. Sú tu zahrnuté nakúpené softvéry a software vyvinutý na vlastný účet, ak sú výdavky značné. Vysoké výdavky na kúpu, vývoj alebo rozšírenie počítačových databáz, ktoré sa majú užívať po dobu dlhšiu ako jeden rok, či už trhovo realizované alebo nie, sú taktiež zahrnuté.
Zábavné, literárne a umelecké pôvodiny (AN.1123)	Pôvodné filmy, zvukové nahrávky, rukopisy, kazety, modely atď. na ktorých sú zaznamenané dramatické predstavenia, rozhlasové a televízne programy, hudobné predstavenia, športové udalosti a literárne či umelecké výstupy. V niektorých prípadoch, ako sú filmy, môže existovať niekoľko originálov.
Ostatné nehmotné fixné aktíva (AN.1129)	Nové informácie, špecializované znalosti atď. neklasifikované inde, ktorých použitie vo výrobe je obmedzené na jednotky, ktoré si na ne ustanovili vlastnícke práva alebo na iné jednotky s licenciami od skôr menovaných.
Zásoby (AN.12)	Vyrobené aktíva, ktoré pozostávajú z tovarov a služieb, ktoré vznikli v bežnom období alebo v skorších obdobiach, a sú používané vo výrobe alebo inak až v neskoršom období. Pozostávajú z materiálov a dodávok, rozpracovanej výroby, hotovej výroby a výrobkov určených pre ďalší predaj, ako je vymedzené nižšie. Zahŕňajú všetky zásoby v držbe vládnych inštitúcií vrátane, ale nielen zásob strategických surovín, obilia a iných komodít zvláštneho významu pre krajinu.
Materiály a dodávky (AN.121)	Tovary, ktoré ich vlastníci majú v úmysle využiť ako medzivstupy vo svojich vlastných výrobných procesoch, a nie na opätovný predaj.
Rozpracovaná výroba (AN.122)	Tovary a služby, ktoré sú sčasti dokončené, avšak ktoré nie sú zvyčajne postúpené iným jednotkám bez ďalšieho spracovania, alebo ktoré nie sú zrelé a ktorých výrobný proces bude pokračovať v následnom období u toho istého výrobcu. Vylúčené sú tu čiastočne dohotovené stavby, pre ktoré ešte len má konečný užívateľ prevziať vlastníctvo, buď preto, lebo výroba je pre vlastné použitie alebo preto, že je to doložené existenciou kúpno-predajnej zmluvy. Pozostáva z rozpracovanej výroby kultivovaných aktív a ostatnej rozpracovanej výroby tak ako je vymedzené nižšie.
Rozpracovaná výroba kultivovaných aktív (AN.1221)	Dobytok chovaný na produkty iba z porážky/zabitia, ako sú komerčne chovaná hydina a ryby, stromy a iná vegetácia s jednorázovými plodmi pri zničení a nezrelé kultivované aktíva prinášajúce plody opakovane.
Ostatná rozpracovaná výroba (AN.1222)	Tovary iné ako kultivované aktíva a služby, ktoré boli sčasti spracované, vyrobené alebo zmontované výrobcom, avšak ktoré nie sú zvyčajne predávané, zasielané alebo postúpané iným bez ďalšieho spracovania.

Klasifikácia aktív	Pojmy
Hotová výroba (AN.123)	Tovary, ktoré sú pripravené na predaj alebo zaslanie zo strany výrobcu.
Tovary na ďalší predaj (AN.124)	Tovary nadobudnuté podnikmi, ako sú veľkoobchodníci a maloobchodníci, za účelom ich ďalšieho predaja bez ďalšieho spracovania (to jest, netransformované inak, než spôsobom prezentácie tak, aby boli atraktívne pre zákazníkov).
Cennosti (AN.13)	Vyrobené aktíva, ktoré nie sú primárne využívané na výrobu alebo spotrebu, a ktorých očakávaná hodnota vzrastie alebo prinajmenšom nepoklesne v reálnych cenách, ktoré sa nezhodnocujú za normálnych podmienok v čase a ktoré sú nadobúdané ako uchovanie hodnoty. Cennosti pozostávajú zo vzácných kovov a kameňov, starožitností a iných umeleckých predmetov či cenností vymedzených nižšie.
Vzácne kovy a kamene (AN.131)	Vzácne kovy a kamene, ktoré nie sú držané podnikmi na použitie pre výrobné procesy.
Starožitnosti a ostatné umelecké predmety (AN.132)	Malby, plastiky, atď. uznávané ako umelecké práce a starožitnosti.
Ostatné cennosti (AN.139)	Cennosti inde neklasifikované, ako sú zbierky a bižutéria značnej hodnoty vypracovaná zo vzácných kameňov a kovov.
Nevyrobené aktíva (AN.2)	Nefinančné aktíva, ktoré vznikli inak ako vo výrobných procesoch. Nevyrobené aktíva pozostávajú z hmotných aktív a nehmotných aktív tak, ako je vymedzené nižšie. Sú tu tiež zahrnuté náklady prevodu vlastníctva a významných zlepšení týchto aktív.
Hmotné nevyrobené aktíva (AN.21)	Nevyrobené aktíva, ktoré sa vyskytujú v prírode, a nad ktorými môžu byť vykonávané a prevádzané vlastnícke práva. Environmentálne aktíva, nad ktorými neboli, alebo nemôžu byť vykonávané vlastnícke práva, ako sú otvorené more alebo podzemné aktíva, sú vylúčené. Hmotné nevyrobené aktíva pozostávajú z pôdy, podzemných aktív, nekultivovaných biologických zdrojov a vodných zdrojov tak, ako je vymedzené nižšie.
Pôda (AN.211)	Zem, vrátane pôdy pokrývajúcej všetky spojené povrchové vody, nad ktorými je možné vykonávať vlastnícke práva. Sú tu taktiež zahrnuté významné zlepšenia, ktoré nie je možné oddeliť od pôdy samotnej. Nepatria sem ani budovy a iné stavby na pozemku situované alebo ním prechádzajúce; pestované plodiny, stromy a zvieratá; podzemné aktíva; nepestované biologické zdroje a vodní zdroje pod pozemkom. Pôda pozostáva z pozemkov pod budovami a stavbami, pôdy kultivovanej, rekreačnej a spojenej povrchovej vody, resp. ostatnej pôdy a s ňou spojenej povrchovej vody tak, ako je to vymedzené nižšie.
Pôda (pozemky) ležiace pod budovami a stavbami (AN.2111)	Pôda, na ktorej sú vystavané obydlia, nerezidenčné budovy a stavby alebo do ktorej sú vykopané ich základy, vrátane dvorov a záhrad považovaných za nedeliteľnú súčasť farmárskych a nefarmárskych obydlí a prístupové cesty k farmám.
Pôda kultivovaná (AN.2112)	Pôda, na ktorej sa realizuje poľnohospodárska alebo záhradnícka výroba pre komerčné alebo výživové účely, vrátane v zásade aj pôdy pod výsadbami, sadmi a vinohradmi.
Pôda na rekreáciu a s ňou spojená povrchová voda (AN.2113)	Pôda, ktorá sa používa ako súkromne vlastnená pre účely oddychu a zábavy, parky a oddychové plochy a verejné parky či rekreačné oblasti, spolu so spojenou povrchovou vodou.
Ostatná pôda a s ňou spojená povrchová voda (AN.2119)	Pôda neklasifikovaná inde, vrátane súkromných záhrad a pozemkov nekultivovaných pre výživové alebo komerčné účely, komunálne pasienky, pôda obkolesujúca obydlia okrem dvorov a záhrad považovaných za neoddeliteľnú súčasť farmy a nefarmárskych obydlí a s nimi spojenej povrchovej vody.

Klasifikácia aktív	Pojmy
Podzemné aktíva (AN.212)	Dokázané a overené zásoby nerastných ložísk umiestnených na alebo pod povrchom zeme, ktoré sú hospodársky využiteľné za daného stavu technológie a relatívnych cien. Vlastnícke práva k podzemným aktívam sú zvyčajne oddeliteľné od práv k pôde samotnej. Podzemné aktíva pozostávajú z uhlia, zásob ropy a zemného plynu, zásob rúd kovových nerastov a nekovových nerastov tak, ako je vymedzené nižšie
Uhlie, ropa a zásoby zemného plynu (AN.2121)	Čierne uhlie, ložiská hnedého uhlia a bitúmenov, zásoby ropy a polia zemného plynu.
Zásoby rúd kovov (AN.2122)	Zásoby rúd železných a neželezných kovov.
Zásoby nekovových rúd (AN.2123)	Kameňolomy a štrkopiesky; ložiská chemických a fertilizačných nerastov; ložiská soli; ložiská kremeňa a sadry, prírodných drahokamov, asfaltu a bitúmenu, rašeliny a iných nekovových nerastov okrem uhlia a ropy.
Nekultivované biologické zdroje (AN.213)	Zvieratá a rastliny s jednorázovým aj opakovaným plodením, nad ktorými sú vykonávané vlastnícke práva, ale pri ktorých nie je ich prirodzený rast a /alebo regenerácia pod priamou kontrolou, zodpovednosťou a správou inštitucionálnych jednotiek. Príkladmi sú nedotknuté lesy a rybníky na území krajiny.
Vodné zdroje (AN.214)	Zdroje povrchovej vody, pokiaľ ich vzácnosť vedie k výkonu vlastníckych práv/ užívacích práv, trhového oceneniu a niektorým opatreniam ekonomickej kontroly.
Nehmotné nevyrobené aktíva (AN.22)	Nevyrobené aktíva, ktoré sú výtvormi spoločnosti. Sú doložené právnymi a účtovnými krokmi, akými sú poskytnutie patentu alebo nejakého hospodárskeho prospechu tretej strane. Nehmotné nevyrobené aktíva pozostávajú z patentovaných celkov, nájmov a ostatných prevoditeľných zmlúv, nakúpeného goodwillu a ostatných nehmotných nevyrobených aktív.
Patentované celky (AN.221)	Vynálezy v kategóriách technických noviniek, ktorým je možné podľa zákona alebo súdnym rozhodnutím udeliť patentovú ochranu. Príkladmi sú zloženia hmoty, procesov, mechanizmov, elektrických a elektronických okruhov a zariadení, farmaceutických vzorcov a nových foriem živých bytostí umelo vytvorených.
Nájmy a ostatné prevoditeľné zmluvy (AN.222)	Nájmy alebo zmluvy, kde má nájomca právo postúpiť nájmom tretej strane nezávisle od prenajímateľa. Príkladmi sú nájmy pôdy a budov a ostatných stavieb, koncesie alebo výhradné práva využívať ložiská nerastov alebo rybárske plochy, prevoditeľné zmluvy s atlémi a autormi a opcie na nákup ešte nevyrobených hmotných aktív. Do nefinančných nehmotných aktív nepatria leasingové zmluvy na prenájom strojného zariadenia.
Nakúpený goodwill (AN.223)	Rozdiel medzi cenou platenou za podnik vcelku a sumou aktív po odpočítaní sumy pasív u ktorých bola každá položka nezávisle identifikovaná a ocenená. Cena goodwillu teda zahŕňa všetko pre podnikanie z dlhodobého hľadiska prospešné, čo nebolo nezávisle identifikované ako aktívum, ako aj hodnota skutočnosti, že skupina aktív používaných spolu nie je iba jednoduchým súčtom oddeliteľných aktív.

Klasifikácia aktív	Pojmy
Ostatné nehmotné nevyrobené aktíva (AN.229)	Nehmotné nevyrobené aktíva neklasifikované inde.
FINANČNÉ AKTÍVA A PASÍVA (AF.)	<p>Finančné aktíva sú hospodárske aktíva pozostávajúce z prostriedkov platby, finančných nárokov a hospodárskych aktív, ktoré sú povahou blízke finančným nárokom.</p> <p>Prostriedky platby pozostávajú z menového zlata, zvláštnych práv čerpania, meny a prevoditeľných vkladov.</p> <p>Finančné nároky oprávňujú ich vlastníkov, veriteľov, k obdržaniu platby alebo série platieb bez akéhokoľvek protiplnenia, a to od inštitucionálnych jednotiek, dlžníkov, ktorí znášajú príslušné zrkadlové pasíva.</p> <p>Príkladmi hospodárskych aktív, ktoré sú povahou blízke finančným nárokom sú finančné deriváty a akcie a ostatné vlastné imanie</p>
Menové zlato a práva čerpania (ZPČ) (AF.1)	Finančné aktíva klasifikované v tejto kategórii sú jedinými finančnými aktívami, pre ktoré v systéme nie je protajšok.
Menové zlato (AF.11)	Zlato držané ako súčasť zahraničných rezerv u menových orgánov alebo iných subjektov, ktoré podliehajú účinnej kontrole týchto orgánov.
Zvláštne práva čerpania (ZPČ) (AF.12)	Medzinárodné rezervné aktíva vytvorené Medzinárodným menovým fondom (MMF) a pridelené jeho členom na doplnenie existujúcich rezerv.
Mena a vklady (AF.2)	Mena v obehu a všetkých typov vkladov v národnej a zahraničnej mene.
Mena (AF.21)	Bankovky a mince v obehu, ktoré sú bežne používané na realizáciu platieb.
Prevoditeľné vklady (AF.22)	Vklady v národnej alebo zahraničnej mene, ktoré sú okamžite prevoditeľné na menu alebo ktoré sú prevoditeľné šekom, bankovým príkazom, odpísaním z účtu alebo podobne, a to bez akéhokoľvek druhu významného obmedzenia alebo postihu.
Ostatné vklady (AF.29)	Vklady (v národnej alebo cudzej mene) okrem prevoditeľných vkladov. Ostatné vklady nemôžu byť použité na realizáciu platieb v ktoromkoľvek čase a nie sú prevoditeľné na menu alebo na prevoditeľné vklady bez významnejšieho obmedzenia či postihu.
Cenné papiere okrem akcií (AF.3)	finančné aktíva, ktoré sú cennými papiermi na doručiteľa, sú zvyčajne prevoditeľné a obchodované na sekundárnych trhoch alebo ich možno na trhu vymeniť, a neposkytujú držiteľovi žiadne vlastnícke práva v inštitucionálnej jednotke, ktorá ich emitovala.
Cenné papiere okrem akcií, s výnimkou finančných derivátov (AF.33)	Cenné papiere okrem akcií, ktoré dávajú držiteľovi bezpodmienečné právo na pevný alebo zmluvne dohodnutý premenlivý peňažný príjem vo forme kupónových platieb (úroku) a/alebo uvedení pevnú sumu ku konkrétnemu dátumu alebo dátumom resp. počnúc od dátumu stanoveného v čase emisie.
Krátkodobé cenné papiere okrem akcií, s výnimkou finančných derivátov (AF.331)	Cenné papiere okrem akcií s pôvodnou krátkou dobou splatnosti s výnimkou finančných derivátov.
Dlhodobé cenné papiere okrem akcií, s výnimkou finančných derivátov (AF.332)	Cenné papiere okrem akcií s dlhou pôvodnou dobou splatnosti s výnimkou finančných derivátov.
Finančné deriváty (AF.34)	Všetky finančné aktíva založené na resp. odvodené z rôznych základných cenných papierov. Základný cenný papier je zvyčajne iným finančným aktívom, ale môže to byť aj komodita alebo index.

Klasifikácia aktív	Pojmy
Pôžičky (AF.4)	Finančné aktíva vytvorené vtedy, keď veritelia požičiavajú dlžníkom prostriedky, buď priamo alebo prostredníctvom brokerov, pričom sú tieto pôžičky buď doložené neprevoditeľnými dokladmi alebo nedoložené dokladmi.
Krátkodobé pôžičky (AF.41)	Pôžičky, ktorých pôvodná splatnosť je bežne jeden rok alebo menej a vo výnimočných prípadoch najviac dva roky, a pôžičky splatné na požiadanie.
Dlhodobé pôžičky (AF.42)	Pôžičky, ktorých pôvodná splatnosť je bežne viac ako jeden rok a vo výnimočných prípadoch viac ako minimálne dva roky.
Akcie a ostatný vlastný kapitál (AF.5)	Finančné aktíva, ktoré predstavujú majetkové práva v korporáciách a kvázi korporáciách. Tieto finančné aktíva vo všeobecnosti oprávňujú držiteľov k podielom na ziskoch korporácií alebo kvázi korporácií a k podielu na ich čistých aktívach v prípade likvidácie.
Akcie a ostatný vlastný kapitál, s výnimkou akcií podielových fondov (AF.51)	Finančné aktíva s výnimkou akcií podielových fondov, ktoré predstavujú majetkové práva v korporáciách a kvázi-korporáciách. Tieto finančné aktíva vo všeobecnosti oprávňujú ich držiteľov k podielu na ziskoch korporácií alebo kvázi korporácií a k podielu na ich čistých aktívach v prípade ich likvidácie.
Kótované akcie (AF.511)	Akcie pokrývajú benefičný úrok z kapitálu korporácií vo forme cenných papierov, ktoré sú v zásade prevoditeľné. Subpozícia AF.511 pokrýva akcie s cenami kótovanými na oficiálnej burze cenných papierov alebo na inej forme sekundárneho trhu, a subpozícia AF.512 pokrýva akcie, ktoré nie sú kótované.
Nekótované akcie (AF.512)	Nekótované akcie pokrývajú tie akcie, ktoré nie sú kótované.
Ostatný vlastný kapitál (AF.513)	Všetky formy vlastného imania okrem toho, ktoré je klasifikované v subpozíciách AF.511 a AF.512 a v subkategórii AF.52.
Akcie podielových fondov (AF.52)	Akcie emitované špecifickým typom finančných korporácií, ktorých výhradným účelom je investovať zozbierané prostriedky na peňažnom trhu, kapitálovom trhu a/alebo do nehnuteľností.
Technické rezervy poistenia (AF.6)	Technické rezervy poisťovacích korporácií a (autonómnych a neautonómnych) penzijných fondov voči držiteľom poisťných zmlúv alebo beneficiantom tak, ako je to stanovené v smernici Rady 91/674/EHS z 19. decembra 1991 o ročných účtoch a konsolidovaných účtoch poisťovacích podnikov.
Čistý majetok domácností v rezervách životného poistenia a rezervách penzijných fondov (AF.61)	Technické rezervy uložené v dotknutých korporáciách a kvázi korporáciách za účelom uspokojenia predpokladaných nárokov a plnení, ak sú splnené stanovené podmienky.
Čistý majetok domácností v rezervách životného poistenia (AF.611)	Technické rezervy voči rizikám a technických rezerv na ziskové poisťovníctvo, ktoré sa pridávajú k hodnote splatnosti ziskových príspevkov alebo podobných poisťných zmlúv.
Čistý majetok domácností v rezervách penzijných fondov (AF.612)	Technické rezervy v držbe autonómnych a neautonómnych penzijných fondov založených zamestnávateľmi a/alebo skupinami SZČO na poskytovanie dôchodkov pre zamestnancov alebo samostatne zárobkovo činných.
Platby poisťného vopred a rezervy v nevyplatených nárokoch (AF.62)	Technické rezervy založené poisťovacími korporáciami a (autonómnymi a neautonómnymi) penzijnými fondmi — čiastky predstavujúce tú časť predpísaného hrubého poisťného, ktorá má byť umiestnená v ďalšom účtovnom období (predplatené poisťné)

Klasifikácia aktív	Pojmy
Ostatné pohľadávky /záväzky (AF.7)	<p>— Celkovo odhadnutý konečný náklad zúčtujúci všetky požiadavky vznikajúce z udalostí, ktoré sa vyskytli až do konca evidenčného obdobia, či už oznámené alebo nie, menšie množstvá už zaplatené s ohľadom na takéto požiadavky (rezervy na neobslúžené požiadavky).</p> <p>Finančné nároky, ktoré sú vytvárané ako zrkadlový obraz finančných alebo nefinančných transakcií v prípadoch, kde dochádza k časovému rozdielu medzi touto transakciou a príslušnou platbou.</p>
Obchodné úvery a zálohy (AF.71)	Finančné aktíva vznikajúcu z priameho rozšírenia úveru medzi dodávateľmi a odberateľmi pri transakciách s výrobkami a službami a u zálohových platieb za prácu, ktorá je rozpracovaná alebo má byť vykonaná a je s takými transakciami spojená.
Ostatné pohľadávky a záväzky okrem obchodných úverov a záloh (AF.79)	Finančné nároky vyplývajúce z priameho poskytnutia úveru dodávateľmi a kupujúcimi na transakcie s tovarmi a službami a zo zálohových platieb za prácu, ktorá sa vykonáva resp. sa má vykonať a je spojená s takýmito transakciami.
Poznámkové položky:	Systém si vyžaduje niekoľko poznámkových položiek na znázornenie aktív neidentifikovaných samostatne v ústrednom rámci tam, kde je to v záujme špecializovaného analytického záujmu.
Spotrebiteľské tovary dlhodobej spotreby (AN.m)	Predmety dlhodobej spotreby nadobudnuté domácnosťami na konečnú spotrebu, ktoré u nich nie sú využívané ako uchovávanie hodnoty.
Priame zahraničné investície (AF.m)	Všetky investície zahŕňajúce dlhodobý vzťah a odrážajúcich trvalý záujem jednej inštitucionálnej jednotky rezidenčnej v jednom hospodárstve (priamy investor) v inej inštitucionálnej jednotke rezidenčnej v hospodárstve inom, ako je hospodárstvo priameho investora (podnik priamych investícií). Účelom priameho investora je vykonávať značnú mieru vplyvu na správu podniku rezidenčného v inom hospodárstve

(¹) Štatistická klasifikácia produktov podľa odvetvia (CPA), 1993.

Príloha 7.2

Mapa zápisov od počiatočnej súvahy po záverečnú súvahu

Klasifikácia aktív, pasív a čistej hodnoty	IV.1 Počiatočná súvaha	III.1 a III.2 Transakcie	III.3.1 Ostatné zmeny v objeme	III.3.2 Zisky z držby		IV.3 Záverečná súvaha
				III.3.2.1 Neutrálne zisky a straty z držby	III.3.2.2 Reálne zisky a straty z držby	
Nefinančné aktíva	AN.	P.5, K.1, K.2	K.3, K.4, K.5, K.6, K.7, K.8, K.9, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AN.
Vyrobené aktíva	AN.1	P.5, K.1	K.4, K.7, K.8, K.9, K. 12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AN.1
Fixné aktíva ⁽¹⁾	AN.11	P.51, K.1	K.4, K.7, K.8, K.9, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AN.11
Hmotné fixné aktíva	AN.111	P.511, K.1	K.4, K.7, K.8, K.9, K. 12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AN.111
Obydlia	AN.1111	P.511, K.1	K.4, K.7, K.8, K.9, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AN.1111
Ostatné budovy a stavby	AN.1112	P.511, K.1	K.4, K.7, K.8, K.9, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AN.1112
Stroje a zariadenia	AN.1113	P.511, K.1	K.7, K.8, K.9, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AN.1113
Kultivované aktíva	AN.1114	P.511, K.1	K.7, K.8, K.9, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AN.1114
Nehmotné fixné aktíva	AN.112	P.512, K.1	K.7, K.8, K.9, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AN.112
Zásoby	AN.12	P.52	K.7, K.8, K.9, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AN.12
Cennosti	AN.13	P.53	K.4, K.7, K.8, K.9, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AN.13
Nevyrobené aktíva	AN.2	K.2, P.513, K.1	K.3, K.5, K.61, K.62, K.7, K.8, K.9, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AN.2
Hmotné nevyrobené aktíva	AN.21	K.21, P.513, K.1	K.3, K.5, K.61, K.62, K.7, K.8, K.9, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AN.21
Pôda	AN.211	K.21, P.513, K.1	K.3, K.62, K.7, K.8, K.9, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AN.211

Klasifikácia aktív, pasív a čistej hodnoty	IV.1 Počiatočná súvaha	III.1 a III.2 Transakcie	III.3.1 Ostatné zmeny v objeme	III.3.2 Zisky z držby		IV.3 Záverečná súvaha
				III.3.2.1 Neutrálne zisky a straty z držby	III.3.2.2 Reálne zisky a straty z držby	
Podzemné aktíva	AN.212	K.21, P.513	K.3, K.61, K.62, K.7, K.8, K.9, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AN.212
Nekultivované biologické zdroje	AN.213	K.21, P.513	K.3, K.5, K.61, K.62, K.7, K.8, K.9, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AN.213
Vodné zdroje	AN.214	K.21, P.513	K.3, K.61, K.62, K.7, K.8, K.9, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AN.214
Nehmotné nevyrobené aktíva	AN.22	K.22, P.513	K.3, K.62, K.7, K.8, K.9, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AN.22
Finančné aktíva/ pasíva ⁽²⁾	AF.	F.	K.7, K.8, K.10, K.12.1, K.12.21, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AF.
Menové zlato a ZPČ (iba aktíva)	AF.1	F.1	K.7, K.8, K.10, K.12.1, K.12.21, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AF.1
Mena a vklady	AF.2	F.2	K.7, K.8, K.10, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AF.2
Cenné papiere okrem akcií	AF.3	F.3	K.7, K.8, K.10, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AF.3
Pôžičky	AF.4	F.4	K.7, K.8, K.10, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AF.4
Akcie a ostatné vlastné imanie	AF.5	F.5	K.7, K.8, K.10, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AF.5
Technické rezervy poistenia	AF.6	F.6	K.7, K.8, K.10, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AF.6
Ostatné aktíva/pasíva	AF.7	F.7	K.7, K.8, K.10, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AF.7
Čistá hodnota	B.90	B.10.1	B.10.2	B.10.31	B.10.32	B.90

⁽¹⁾ Poznámková položka: AN.m: Spotrebiteľské predmety dlhodobej spotreby

⁽²⁾ Poznámková položka: AF.m: Priame zahraničné investície

AN. ..., AF. ... sú z klasifikácie aktív

Súvahové položky

- B.10.1 Zmeny čistej hodnoty v dôsledku úspor a kapitálových transferov
- B.10.2 Zmeny čistej hodnoty v dôsledku ostatných zmien v objeme aktív
- B.10.31 Zmeny čistej hodnoty v dôsledku neutrálnych ziskov/strát z držby
- B.10.32 Zmeny čistej hodnoty v dôsledku reálnych ziskov/strát z držby
- B.90 Čistá hodnota

Transakcie s finančnými aktívami a pasívami

- F. Transakcie s finančnými aktívami a pasívami
- F.1 Menové zlato a zvláštne práva čerpania (ZPČ)
- F.2 Mena a vklady
- F.3 Cenné papiere okrem akcií
- F.4 Pôžičky
- F.5 Akcie a ostatné vlastný kapitál
- F.6 Technické rezervy poistenia
- F.7 Ostatné pohľadávky/závazky

Transakcie s tovarmi a službami

- P.5 Tvorba hrubého kapitálu
- P.51 Tvorba hrubého fixného kapitálu
- P.511 Akvizície po odpočítaní odpredaja hmotných fixných aktív
- P.512 Akvizície po odpočítaní odpredaja nehmotných fixných aktív
- P.513 Dodatky k hodnote nefinančných nevyprodukovaných aktív
- P.52 Zmeny v zásobách
- P.53 Akvizície po odpočítaní cenností

Ostatné akumulované vstupy

- K.1 Spotreba fixného kapitálu
- K.2 Akvizície po odpočítaní nevyrobených nefinančných aktív
- K.21 Akvizície po odpočítaní odpredaja pôdy a ostatných hmotných nevyrobených aktív
- K.22 Akvizície po odpočítaní odpredaja nehmotných nevyrobených aktív
- K.3 Hospodársky výskyt nevyrobených aktív
- K.4 Hospodársky výskyt vyrobených aktív
- K.5 Prirodzený rast nekultivovaných biologických zdrojov
- K.61 Vyčerpanie prírodných hospodárskych aktív
- K.62 Iný hospodársky zánik nevyrobených aktív
- K.7 Straty z katastrof
- K.8 Zabratia bez kompenzácie
- K.9 Ostatné zmeny v objeme nefinančných aktív n.e.c.
- K.10 Ostatné zmeny v objeme finančných aktív a záväzkov n.e.c.
- K.11 Nominálne zisky/straty z cenných papierov
- K.11.1 Neutrálne zisky/straty z držby
- K.11.2 Reálne zisky/straty z držby
- K.12 Zmeny v klasifikácii a štruktúre
- K.12.1 Zmeny v sektorovej klasifikácii a štruktúre
- K.12.21 Monetizácia/demonetizácia zlata
- K.12.22 Zmeny v klasifikácii aktív alebo záväzkov okrem monetizácie/demonetizácie zlata

KAPITOLA 8

SÚSLEDNOSŤ ÚČTOV A SÚVAHOVÝCH POLOŽIEK

- 8.01. ESÚ zachytáva toky a zásoby v usporiadanom súbore účtov opisujúcich ekonomický cyklus od tvorby príjmu, cez jeho distribúciu a redistribúciu a nakoniec ku kumulácii vo forme aktív.
- 8.02. Každý z účtov znázorňuje transakcie navzájom vyrovnané, buď kvôli použitým definíciám alebo kvôli významnému transferu na ďalšie účty.
- 8.03. Štruktúrované zaznamenávanie transakcií podľa logickej analýzy hospodárskeho cyklu poskytuje agregáty nevyhnutné pre skúmanie odvetví, inštitucionálneho sektora alebo subsektora, alebo hospodárstva ako celku. Rozčlenenie účtov bolo vytvorené tak, aby odhalilo najvýznamnejšie hospodárske informácie.
- 8.04. Účty sú zoskupené v troch kategóriách:
- bežné účty;
 - akumulačné účty;
 - súvahy.
- Bežné účty sa týkajú vytvárania distribúcie a redistribúcie príjmov a ich použitia vo forme konečnej spotreby. Nakoniec umožňujú aj výpočet úspor, ktoré sú podstatným faktorom akumulácie.
- Akumulačné účty analyzujú rôzne súčasti zmien v aktívach a pasívach rôznych jednotiek a umožňujú, aby boli zaznamenané zmeny v čistej hodnote (rozdiel medzi aktívami a pasívami).
- Súvahy znázorňujú celkové aktíva a pasíva rôznych jednotiek na začiatku a na konci účtovného obdobia, spolu s ich čistou hodnotou. Toky za každú položku aktív a pasív zaznamenané na akumuláčnych účtoch sú potom znova znázornené na súvahových účtoch.
- 8.05. Súslednosť účtov platí čiastočne alebo úplne na inštitucionálne jednotky, inštitucionálne sektory a subsektory, odvetvia a hospodárstvo ako celok.
- 8.06. Súvahové položky sú určované v hrubých a čistých hodnotách. V hrubých hodnotách sú počítané vtedy, keď sa neodpočítava spotreba fixného kapitálu a čistých po tomto odpočte. Je dôležitejšie vyjadrovať príjmové súvahové položky v reláciách čistých hodnôt.
- 8.07. Účty sú prezentované rôznymi spôsobmi:
- vo forme integrovaných hospodárskych účtov, znázorňujúc účty za všetky inštitucionálne sektory, hospodárstvo celkom a zvyšok sveta v jedinej tabulke;
 - vo forme súslednosti účtov, poskytujúc podrobnejšie informácie. Tabulky znázorňujúce každý účet sú uvádzané v oddieli tejto kapitoly nazvanej „Súslednosť účtov“;
 - vo forme matíc, v ktorých je každý účet reprezentovaný riadkovým/stĺpcovým párom.
- 8.08. Synoptická prezentácia účtov, súvahových položiek a hlavných agregátov:

Tabuľka 8.1 – Prehľad účtov, vyrovnávacích položiek a hlavných agregátov

Účty	Úplná súvislosť účtov inštitucionálnych sektorov			Súvahové položky		Hlavné agregáty
	I. Účet výroby II. Účet distribúcie a použitia príjmov	I. Účet výroby II. Účty primárnej distribúcie príjmov	II.1. Účet tvorby príjmu II.1.2. Účet alokácie primárneho príjmu	II.1.1. Účet príjmov z podnikania II.1.2.1. Účet alokácie ostatných primárnych príjmov	B.1. Pridaná hodnota B.2. Prevádzkový prebytok B.3. Zmiešaný príjem B.4. Príjem z podnikania B.5. Bilancia primárnych príjmov B.6. Disponibilný príjem B.7. Upravený disponibilný príjem B.8. Úspory	
Bežné účty	I. Účet výroby II. Účet distribúcie a použitia príjmov	I. Účet výroby II. Účty primárnej distribúcie príjmov	II.1. Účet tvorby príjmu II.1.2. Účet alokácie primárneho príjmu	II.1.1. Účet príjmov z podnikania II.1.2.1. Účet alokácie ostatných primárnych príjmov	B.1. Pridaná hodnota B.2. Prevádzkový prebytok B.3. Zmiešaný príjem B.4. Príjem z podnikania B.5. Bilancia primárnych príjmov B.6. Disponibilný príjem B.7. Upravený disponibilný príjem B.8. Úspory	Domáci produkt (HDP,NDP)
Akumulované účty	III. Akumulované účty	III.1. Kapitálový účet III.2. Finančný účet III.3. Účet ostatných zmien v aktívach	III.1.1. Zmena čistej hodnoty v dôsledku účtu úspor a kapitálových transferov III.1.2. Účet akvizície nefinančných aktív III.3.1. Ostatné zmeny na účte objemu aktív III.3.2. Účty precenenia	III.3.2.1. Neutrálné zisky/straty z držby III.3.2.2. Reálne zisky/straty z držby	B.10.1. Zmeny čistej hodnoty v dôsledku úspor a kapitálových transferov B.9. Čisté pôžičky / výpožičky B.9. Čisté pôžičky / výpožičky B.10.2. Zmeny čistej hodnoty v dôsledku ostatných zmien v objeme aktív B.10.3. Zmeny čistej hodnoty v dôsledku nominálnych ziskov/strát z držby B.10.31. Zmeny čistej hodnoty v dôsledku neutrálnych ziskov/strát z držby B.10.32. Zmeny čistej hodnoty v dôsledku reálnych ziskov/strát z držby	Národný dôchodok (HND, ČND) Národný disponibilný príjem Národné úspory

Účty	Účty			Súvahové položky		Hlavné agregáty			
	Úplná súvislosť účtov inštitucionálnych sektorov								
Súvahy	IV. Súvahy	IV.1. Počiatočná súvaha				B.90	Čistá hodnota	Národná čistá hodnota	
		IV.2. Zmeny v súvahe				B.10	Zmeny v čistej hodnote, celkom	Zmeny v národnej čistej hodnote	
		IV.3. Konečná súvaha				B.90	Čistá hodnota	Národná čistá hodnota	
0. Účet tovarov a služieb	Transakčné účty								
	0. Účet tovarov a služieb								
	Účet zvyšku sveta (účet zahraničných transakcií)								
Bežné účty	V. Účet zvyšku sveta	V.I. Zahraničný účet tovarov a služieb				B.11	Zahraničná bilancia tovarov a služieb	Zahraničná bilancia tovarov a služieb	
		V.II. Zahraničný účet primárnych príjmov a bežných transférov				B.12	Bežná zahraničná bilancia	Bežná zahraničná bilancia	
Účty akumulácie	V. Účet zvyšku sveta	V.III. Zahraničné účty akumulácie	V.III.1. Kapitálový účet	V.III.1.1. Zmeny čistej hodnoty v dôsledku úspor a kapitálových transférov		B.10.1	Zmeny čistej hodnoty v dôsledku úspor a kapitálových transférov		
			V.III.2. Finančný účet	V.III.1.2. Účet akvizície nefinančných aktív		B.9	Čisté pôžičky / výpožičky	Čisté pôžičky / výpožičky	
Súvahy	V. Účet zvyšku sveta	V.IV. Účet zahraničných aktív a pasív	V.III.3. Účet ostatných zmien v aktívach	V.III.3.1. Ostatné zmeny objemu aktív		B.10.2	Zmeny čistej hodnoty v dôsledku ostatných zmien v objeme aktív		
			V.IV.1. Počiatočná súvaha	V.IV.2. Zmeny v súvahe	V.IV.3. Záverečná súvaha		B.10.3	Zmeny čistej hodnoty v dôsledku nominálnych ziskov/strát z držby	
							B.90	Čistá hodnota	Čistá zahraničná finančná pozícia
						B.10	Zmeny v čistej hodnote, celkom	Čistá zahraničná finančná pozícia	
						B.90	Čistá hodnota	Čistá zahraničná finančná pozícia	

SÚSLEDNOSŤ ÚČTOV

8.09. Súslednosť účtov sa skladá z troch hlavných kategórií účtov:

- a) Bežné účty:
 1. Účet výroby (I);
 2. Účty distribúcie a použitia príjmov (II);
- b) Účty akumulácie (III);
- c) Súvahy (IV).

BEŽNÉ ÚČTY

Účet výroby (I) ⁽¹⁾

- 8.10. Účet výroby (I) znázorňuje transakcie týkajúce sa postupu výrobného procesu. Je vyhotovený pre inštitucionálne sektory a pre odvetvia. Jeho zdroje zahŕňajú výstup a jeho použitia zahŕňajú medzispotrebu.
- 8.11. Účet výroby je možné použiť na získanie jednej z najdôležitejších súvahových položiek v systéme – pridanej hodnoty, alebo hodnoty vytvorenej akoukoľvek jednotkou zainteresovanou do procesu výroby. Pridaná hodnota je ekonomicky významná tak pre inštitucionálne jednotky ako aj pre odvetvia.
- 8.12. Tak ako pri súvahových položkách nasledujúcich účtov, je možné aj pridanú hodnotu (súvahovú položku účtu) vypočítať pred alebo po spotrebe fixného kapitálu, to jest v hrubej alebo čistej hodnote. Berúc do úvahy, že výstup je oceňovaný v základných cenách a medzispotreba v nákupných cenách, pridaná hodnota nezahŕňa dane po odpočítaní dotácií do výrobkov.
- 8.13. Účet výroby na úrovni hospodárstva celkom zahŕňa v zdrojoch okrem výstupu tovarov a služieb aj dane po odpočítaní dotácií do výrobkov. Takto umožňuje aby sa získal hrubý domáci produkt (v trhových cenách) ako súvahová položka.
- 8.14. Keďže nepriamo merané služby finančného sprostredkovania (Fisim) nie sú alokované pre užívateľské sektory, celá hodnota Fisim sa považuje za medzispotrebu nominálneho sektora s nulovým výstupom a zápornou pridanou hodnotou avšak so opačným znamienkom ako pôvodná medzispotreba. Takýmto spôsobom sa znižuje o túto hodnotu pridaná hodnota všetkých sektorov a odvetví spolu. Aby sa uľahčila prezentácia účtov je možné nevložiť dodatočný stĺpec pre nominálny sektor, a namiesto toho brať do úvahy zodpovedajúce číslo v stĺpci hospodárstvo celkom.

Účty rozdelenia a použitia dôchodkov (II)

- 8.15. Rozdelenie a použitie dôchodkov sa analyzuje v štyroch fázach: prvotné rozdelenie dôchodkov, druhotné rozdelenie dôchodkov, znovurozdelenie naturálnych dôchodkov a použitie dôchodkov.

Prvá fáza sa týka tvorby dôchodkov, ktoré vyplývajú priamo z výrobného procesu a ich rozdelenia medzi výrobné faktory (práca, kapitál) a štátnu správu (cez dane z výroby a dovozu a subvencie). Umožňuje určiť prevádzkový prebytok (alebo zmiešané dôchodky v prípade domácností) a prvotné dôchodky.

Druhá fáza sleduje znovurozdelenie dôchodkov prostredníctvom iných transferov ako sú naturálne sociálne transfery. Vedie k vzniku disponibilného dôchodku.

Tretia fáza popisuje znovurozdelenie prostredníctvom naturálnych sociálnych transferov, čím vzniká upravený disponibilný dôchodok.

Štvrtá fáza popisuje, ako sa dôchodok spotrebováva a šetrí, čím vznikajú úspory.

⁽¹⁾ Pozri kapitolu 3: „Transakcie s výrobkami“.

Tabuľka 8.2. – Účet I: Účet výroby

Použitie	Zdroje											
	Zodpovedajúce vstupy		S.1 Národné hospod. spolu	S.15 NISD	S.14 Domácnosti	S.13 Štátna správa	S.12 Finanč. korporácie	S.11 Nefin. korpor.	Transakcie a bilancujúce položky			Spolu
	Účtu výrobkov a služieb	Účtu zahraničia							Účtu zahraničia	Účtu výrobkov a služieb		
3 595	3 595		1 753	102	434	1 269	37	3 595				3 595
P.1	Výstup		1 722	102	74	1 129	21	3 048				3 048
3 048	3 048											
P.11	trhový výstup / Fisim											
171	171		31	0	0	140	0	171				171
P.12	Výstup produktov pre vlastné konečné použitie											
376	376											
P.13	iný netrhový výstup											
376	376											
1 904	1 904		1 904	6	694	246	29	881				
P.2	Medzispotreba / Fisim											
133	133											
D.21-D.31	dane bez podpory pre výroby											
133	133											
1 824	1 824		1 824	31	575	188	73	872				
B.1g/B.1 * g	hrubá pridaná hodnota/hrubý domáci produkt											
222	222											
K.1	Spotreba fixného kapitálu											
222	222											
1 602	1 602		1 602	28	533	158	63	735				
B.1n/B.1 * n	čistá pridaná hodnota/čistý domáci produkt											
1 602	1 602											

P.11 Finančné korporácie: 102 vrátane 48 pre Fisim (P.119).

P.2 Národné hospod. spolu: 1904 zodpovedá sume inštitučného sektora (1856) a Fisim (48).

B.1g Národné hospod. spolu: 1824 zodpovedá sume inštitučného sektora (1739) a daní bez podpory pre výroby (133) bez Fisim (48).

Účty prvotného rozdelenia dôchodkov (II.1)

Účet tvorby dôchodkov (II.1.1.)

Usporiadanie účtu tvorby dôchodkov podľa inštitucionálnych sektorov je uvedené v nasledujúcej tabuľke.

- 8.16. Účet tvorby dôchodkov je prezentovaný aj podľa odvetví, a to v stĺpcoch tabuliek dodávok a použitia.
- 8.17. Účet tvorby dôchodkov prezentuje sektory, subsektory a odvetvia, ktoré sú skôr zdrojom ako miestom určenia prvotných dôchodkov.
- 8.18. Účet analyzuje rozsah, v akom môže pridaná hodnota pokrývať odmeny zamestnancov a ostatné dane znížené o subvencie na výrobu. Meria prevádzkový prebytok, ktorý je prebytkom (alebo deficitom) výrobných činností pred tým, ako sa na účte zohľadnia úroky, nájomné alebo poplatky, ktoré výrobná jednotka:
- musí zaplatiť z finančných aktív alebo z hmotných neprodukovaných aktív, ktoré si vypožičala alebo prenajala;
 - musí obdržať z finančných aktív alebo hmotných neprodukovaných aktív, ktorých je vlastníkom.
- Prevádzkový prebytok zodpovedá dôchodku, ktorý jednotky získajú z vlastného využívania svojich výrobných kapacít. Je to posledná bilancujúca položka, ktorá môže byť vypočítaná aj pre odvetvia a aj pre inštitucionálne sektory a subsektory.
- 8.19. V prípade nekorporatívnych podnikov v sektore domácností obsahuje bilancujúca položka účtu tvorby dôchodkov implicitne prvok, ktorý zodpovedá odmene za prácu vykonanú vlastníkom alebo členmi jeho rodiny, ktorá sa nedá oddeliť od jeho ziskov ako podnikateľa. Považuje sa za „zmiešané dôchodky“.
- 8.20. V prípade poskytovania ubytovacích služieb pre vlastné použitie realizované domácnosťami – vlastníkmi bytov, bilancujúca položka účtu tvorby dôchodkov predstavuje prevádzkový prebytok.

Účet rozdelenia prvotných dôchodkov (II.1.2)

- 8.21. Na rozdiel od tvorby dôchodkov, účet rozdelenia prvotných dôchodkov sa týka rezidentských jednotiek a inštitucionálnych sektorov skôr ako príjemcov ako výrobcov prvotných dôchodkov.
- 8.22. „Prvotný dôchodok“ je dôchodok, ktorý rezidentské jednotky získavajú na základe svojej priamej účasti vo výrobnom procese a dôchodok, ktorý môže získať vlastník finančných aktív alebo hmotných neprodukovaných aktív ako odmenu za to, že poskytol fondy alebo dal k dispozícii hmotné neprodukované aktíva inej inštitucionálnej jednotke.
- 8.23. Účet rozdelenia prvotných dôchodkov (II.1.2) môže byť zostavený len za inštitucionálne sektory a subsektory, pretože v prípade odvetví nie je možné rozdeliť určité toky spojené s financovaním (kapitálové pôžičky poskytnuté a prijaté) a aktívami.
- 8.24. Keďže služby finančného sprostredkovania merané nepriamo (FISIM) nie sú alokované do užívateľských sektorov, položky, ktoré zobrazujú úroky sú tie, ktoré zodpovedajú skutočným úrokom plateným a prijatým. Úprava sa urobí v zdrojoch v stĺpci finančné korporácie (so záporným znamienkom) a v stĺpci nominálneho sektora (s kladným znamienkom). Pre zjednodušenie prezentácie účtov je možné, namiesto vloženia dodatočného stĺpca pre nominálny sektor, prezentovať zodpovedajúci údaj v stĺpci národné hospodárstvo spolu.
- 8.25. Účet rozdelenia prvotných dôchodkov je rozdelený na účet podnikateľských dôchodkov (II.1.2.1) a účet rozdelenia ostatných prvotných dôchodkov (II.1.2.2).

Účet podnikateľských dôchodkov (II.1.2.1)

- 8.26. Účelom účtu podnikateľských dôchodkov je určiť bilancujúcu položku zodpovedajúcu pojmu bežného zisku pred rozdelením a odvedením daní z dôchodkov, tak ako sa bežne používa v podnikovom účtovníctve.

Tabuľka 8.4 – Účet II.1.2: Účet rozdelenia prvotných dôchodkov

Spolu	Zodpovedajúce vstupy		S.1 Národné hospod. spolu	S.15 Nezávisl. organiz. slúžiacie domácn.	S.14 Domácnosti	S.13 Štátna správa	S.12 Finančné korpor.	S.11 Nefin. korpor.	Zdroje		Spolu						
	Účtu výrobov a služieb	Účtu zahraničia							S.1 Národné hospod. spolu	S.15 Nezávisl. organiz. slúžiacie domácn.		S.14 Domácnosti	S.13 Štátna správa	S.12 Finančné korpor.	S.11 Nefin. korpor.	Zodpovedajúce vstupy	
																Účtu výrobov a služieb	Účtu zahraničia
									Transakcie a bilancujúce položky								
									B.2g Hrubý prevádzkový prebytok	276	429						
									B.3g Hrubé zmiešané dôchodky		442						
									B.2n Čistý prevádzkový pebytok	139	217						
									B.3n Čisté zmiešané dôchodky		432						
6	6								D.1 Odmeny zamestnancov	766	768						
6	6								D.11 Mzdy a platy	573	575						
									D.12 Sociálne príspevky zamestnávateľov	193	193						
									D.121 Skutočné soc. príspevky zamestnávateľov	174	174						
									D.122 Imputované soc. príspevky zamestnávateľov	19	19						
	0								D.2 Dane z produkcie a dovozu	235	235						
	0								D.21 Dane z produktov	141	141						
	0								D.211 Dane typu dane z pridanej hodnoty	121	121						
	0								D.212 Dane z dovozu a dovozné cla okrem DPH	17	17						

Zdroje

Použitie

Spolu	Zodpovedajúce vstupy		S.1 Národné hospod. spolu	S.15 Nezisk. organiz. slúžiace domácn.	S.14 Domácnosti	S.13 Štátna správa	S.12 Financ. korpor.	S.11 Nefin. korpor.	Transakcie a bilančovacie položky	S.11 Nefin. korpor.	S.12 Financ. korpor.	S.13 Štátna správa	S.14 Domácnosti	S.15 Nezisk. organiz. slúžiace domácn.	S.1 Národné hospod. spolu	Zodpovedajúce vstupy		Spolu
	Účtu výrobkov a služieb	Účtu zahraničia														Účtu zahraničia	Účtu výrobkov a služieb	
	0					17			D.2121 Dovožné clá			17			17	0	0	17
	0					0			D.2122 Dane z dov. okrem DPH a dovozných ciel			0			0	0	0	0
	0					3			D.214 Dane z produktov okrem DPH a daní z dovozu			3			3	0	0	3
	0					94			D.29 Ostatné dane z produkcie			94			94	0	0	94
	0					-44			D.3 Subvencie			-44			-44	0	0	-44
	0					-8			D.31 Subvencie na produkty			-8			-8	0	0	-8
	0					0			D.311 Subvencie na dovoz			0			0	0	0	0
	0					-8			D.319 Ostatné subvencie na produkty			-8			-8	0	0	-8
	0					-36			D.39 Ostatné subvencie na produkciu			-36			-36	0	0	-36
446	66	380	7	44	46	138	145		D.4 Dôchodky z majetku		78	160	30	134	5	407	39	446
222	16	206	7	17	39	77	66		D.41 Úroky		25	125	12	33	5	200	22	222
0		0				-48			P.119 Úprava FISIMu						0	0	0	
120	36	84	0	0	36	48			D.42 Rozdelené dôchodky korporácií		3	25	18	57	0	103	17	120
60	0	60				36	24		D.421 Dividendy		3	25	5	13	0	46	14	60
60	36	24				0	24		D.422 Výbery z dôchodkov kvázi-korporácií			13	44	0	57	3	3	60

Použitie	Zdroje																							
	Zodpovedajúce vstupy		S.1 Národné hospod. spolu	S.15 Nezisk. organiz. služby domácn.	S.14 Domácnosti	S.13 Štátna správa	S.12 Finanč. korpor.	S.11 Nefin. korpor.	Transakcie a bilančujúce položky		S.11 Nefin. korpor.													
	Účtu výrobkov a služieb a služieb	Účtu zahraničia							S.11 Nefin. korpor.	S.12 Finanč. korpor.														
Spolu	Účtu výrobkov a služieb a služieb	Účtu zahraničia	S.1 Národné hospod. spolu	S.15 Nezisk. organiz. služby domácn.	S.14 Domácnosti	S.13 Štátna správa	S.12 Finanč. korpor.	S.11 Nefin. korpor.	Transakcie a bilančujúce položky	S.11 Nefin. korpor.	S.12 Finanč. korpor.	S.13 Štátna správa	S.14 Domácnosti	S.15 Nezisk. organiz. služby domácn.	S.1 Národné hospod. spolu	Zodpovedajúce vstupy	Spolu							
14			14	0	0	0	0	0	D.43 Reinvestované zisky z priamych zahr. invest.	0	0	0	0	0	4	7	0	3	0	14	0	0	14	
25			25				25		D.44 Dôchodky z majetku patriace držiteľom poisťiek						5	0	0	20	0	25	0	0	25	
65			65	0	27	7	0	31	D.45 Nájomné						41	3	0	21	0	65	0	0	65	
1 855			1 855	6	1 390	221	29	209	B.5g/B.5 * Hrubé saldo prvotných dôchodkov / hrubý národný dôchodok															
1 633			1 633	3	1 348	191	19	72	B.5n/B.5 * Čisté saldo prvotných dôchodkov / čistý národný dôchodok															

Uprava FISIMu za celé národné hospodárstvo (0) je súčtom sektora finančných korporácií (-48) a nominálneho sektora (+48).

- 8.27. V prípade štátnej správy a neziskových organizácií poskytujúcich služby domácnostiam sa tento účet týka len ich trhových činností.
- 8.28. Podnikateľské dôchodky zodpovedajú prevádzkovému prebytku alebo zmiešaným dôchodkom (na strane zdrojov):
- plus dôchodky z majetku prijaté v súvislosti s finančnými a ostatnými aktívami patriacimi podniku (na strane zdrojov);
- minus úroky z dlhov, ktoré platí podnik, nájomné platené za pôdu a ostatné neprodukované hmotné aktíva prenajaté podnikom (na strane použitia).

Dôchodky z majetku platené vo forme dividend alebo reinvestovaných ziskov z priamych zahraničných investícií sa neodpočítavajú z podnikateľských dôchodkov.

Účet rozdelenia ostatných prvotných dôchodkov (II.1.2.2)

- 8.29. Účelom účtu rozdelenia ostatných prvotných dôchodkov je vrátiť sa od pojmu podnikateľských dôchodkov k pojmu prvotných dôchodkov. Preto obsahuje prvky prvotných dôchodkov nezahrnutých do účtu podnikateľských dôchodkov:
- a) v prípade korporácií, rozdelené dividendy a reinvestované zisky z priamych zahraničných investícií (na strane použitia);
- b) v prípade domácností:
1. dôchodky z majetku platené, okrem nájomného a úrokov platených v súvislosti s podnikateľskou činnosťou (na strane použitia);
 2. odmeny zamestnancov (na strane zdrojov);
 3. dôchodky z majetku prijaté, okrem tých, ktoré sú prijaté v súvislosti s činnosťou podniku (na strane zdrojov).
- c) v prípade štátnej správy:
1. dôchodky z majetku platené, okrem tých, ktoré sú platené v súvislosti s trhovými činnosťami (na strane použitia);
 2. dane z výroby a dovozu mínus subvencie (na strane zdrojov);
 3. prijaté dôchodky z majetku, okrem tých, ktoré sú prijaté v súvislosti s trhovými činnosťami na strane zdrojov.

Účet druhotného rozdelenia dôchodkov (II.2)

- 8.30. Účet druhotného rozdelenia dôchodkov ukazuje, ako sa saldo prvotných dôchodkov inštitucionálneho sektora alokuje pri znovurozdelení: na bežné dane z dôchodkov, majetku atď., sociálne príspevky a dávky (s výnimkou naturálnych sociálnych transferov) a ostatné bežné transfery.
- 8.31. Bilancujúcou položkou účtu je disponibilný dôchodok, ktorý zachytáva bežné transakcie a explicitne vylučuje kapitálové transfery, reálne zisky a straty na majetku a dôsledky takých udalostí, ako sú prírodné katastrofy.
- 8.32. Sociálne príspevky sú zaznamenané ^(?) na strane použitia účtu druhotného rozdelenia dôchodkov domácnosti a na strane zdrojov účtu druhotného rozdelenia dôchodkov inštitucionálnych sektorov zodpovedných za riadenie sociálneho poistenia. Ak ich platia zamestnávateľia za svojich zamestnancov, zahrnú sa najskôr do odmien zamestnancov na strane použitia účtu tvorby dôchodkov zamestnávateľov, pretože tvoria časť mzdových nákladov; zaznamenajú sa tiež ako odmeny zamestnancov na strane zdrojov účtu rozdelenia prvotných dôchodkov domácností, pokiaľ súvisia s dávkami pre domácnosti.

(?) Sociálne príspevky uvedené na strane použitia účtu druhotného rozdelenia dôchodkov domácnosti sú zachytené bez poplatkov za služby penzijných fondov a ostatných poisťovacích spoločností, ktorých zdroje sú úplne alebo sčasti vytvorené skutočnými sociálnymi príspevkami.

Tabuľka 8.5 – Účty podnikateľských dôchodkov II.1.2.1 a rozdelenia ostatných prvotných dôchodkov II.1.2.2

Použitie	Zdroje													Účty		
	Spolu	Zodpovedajúce skupiny		S.1 Národné hospod. spolu	S.15 Nezásk. organiz. slúžiace domácn.	S.14 Domácnosti	S.13 Štátna správa	S.12 Finanč. korpor.	S.11 Nefin. korpor.	Transakcie a bilančujúce položky	S.11 Nefin. korpor.	S.12 Finanč. korpor.	S.13 Štátna správa			
		Účty výrobov a služieb	Účty zahraničia													
II.1.2.1. Účty podnikateľských dôchodkov				429	8	92	46	55	276	Hrubý prevádzkový prebytok				429	429	II.1.2.1. Účty podnikateľských dôchodkov
				442		442				Hrubé zmiešané dôchodky					442	
				217		60	16	45	139	Čistý prevádzkový prebytok					217	
				432		432				Čisté zmiešané dôchodky					432	
	244	27	217	2	7	9	102	97	78	Dôchodky z majetku					268	
	160	13	147	2	0	2	77	66	25	Úroky					166	
	0		0						-48	Úprava FISIMu					0	0
									3	Rozdelené dôchodky korporácií					42	
									3	Dividendy					42	
									0	Výbery z dôchodkov kvázi korporácií					0	
	14	14							4	Reinvestované zisky z priam. zahran. invest.					11	
	25		25				25		5	Dôchodky z majetku patriace držiteľom poisť.					5	
	45		45	0	7	7	0	31	41	Nájomné					44	
	901		901	6	532	41	65	257		Hrubé podnikateľské dôchodky					44	
	679		679	3	490	11	55	120		Čisté podnikateľské dôchodky						

Zdroje

Použitie

Spolu	Zodpovedajúce vstupy		S.1 Národné hospod. spolu	S.15 Nezisk. organiz. služby domácn.	S.14 Domácnosti	S.13 Štátna správa	S.12 Finanč. korpor.	S.11 Nefin. korpor.	Transakcie a bilancujúce položky	S.11 Nefin. korpor.	S.12 Finanč. korpor.	S.13 Štátna správa	S.14 Domácnosti	S.15 Nezisk. organiz. služby domácn.	S.1 Národné hospod. spolu	Zodpovedajúce vstupy		Spolu
	Úctu výrokov a služieb	Úctu zahraničia														Úctu zahraničia	Úctu výrokov a služieb	
85			85		85				D.61121 Povinné sociálne príspevky zamestnancov						85			85
12			12		12				D.61122 Dobrovoľné soc. príspevky zamestnancov						12			12
32			32		32				D.6113 Sociálne príspevky samostatne činných a nepracujúcich						32			32
22			22		22				D.61131 Povinné sociálne príspevky samostatne činných a nepracujúcich						22			22
10			10		10				D.61132 Dobrovoľné sociálne príspevky samostatne činných a nepracujúcich						10			10
19			19		19				D.612 Imputované sociálne príspevky						19			19
332			332	1	332	289	29	13	D.62 Sociálne dávky okrem natur.soc. transferov						332	1	332	332
232			232		232				D.621 Peňažné dávky sociálneho zabezpečenia						232			232
29			29		29		28	1	D.622 Soc. dávky financované zo súkromných fondov						29		29	29

Účet znovurozdelenia naturálnych dôchodkov (II.3)

- 8.33. Účet znovurozdelenia naturálnych dôchodkov poskytuje širší obraz o dôchodkoch domácností, tým že zachytáva toky súvisiace s použitím jednotlivých výrobkov a služieb, ktoré tieto domácnosti dostávajú bezplatne, t. j. naturálne sociálne dávky a transfery individuálnych netrhových výrobkov a služieb; tieto dve kategórie tokov sú zlúčené do pojmu naturálnych sociálnych transferov. Takéto zachytenie uľahčuje porovnanie v čase, keď vzniknú rozdiely alebo zmeny v hospodárskych a sociálnych podmienkach a dopĺňa analýzu úlohy štátnej správy pri znovurozdeľovaní dôchodkov.
- 8.34. Naturálne sociálne transfery sa zaznamenávajú na strane zdrojov účtu znovurozdelenia naturálnych dôchodkov v prípade domácností a na strane použitia v prípade štátnej správy a neziskových organizácií poskytujúcich služby domácnostiam.
- 8.35. Bilancujúcou položkou na účte znovurozdelenia naturálnych dôchodkov je upravený disponibilný dôchodok.

Účet použitia dôchodkov (11.4)

- 8.36. Pre inštitucionálne sektory s konečnou spotrebou účet použitia dôchodkov zobrazuje, ako sa disponibilný dôchodok (alebo upravený disponibilný dôchodok) rozdeľuje medzi výdavky na konečnú spotrebu (alebo skutočnú konečnú spotrebu) a úspory.
- 8.37. V systéme majú konečnú spotrebu len štátna správa, neziskové organizácie poskytujúce služby domácnostiam a domácnosti. Okrem toho účet použitia dôchodkov zahŕňa pre domácnosti a pre penzijné fondy upravujúcu položku (D.8 Úpravy vyplývajúce zo zmien čistého majetku domácností v rezervách penzijných fondov), ktorá sa vzťahuje k spôsobu, akým sa zachytia transakcie medzi domácnosťami a penzijnými fondmi ⁽³⁾.

Účet použitia disponibilného dôchodku (11.4.1)

- 8.38. Účet použitia disponibilného dôchodku zahŕňa pojem výdavky na konečnú spotrebu financovanú rôznymi sektormi: sektorom domácností, štátnou správou a neziskovými organizáciami poskytujúcimi služby domácnostiam.
- 8.39. Bilancujúcou položkou na účte použitia disponibilného dôchodku sú úspory.

Účet použitia upraveného disponibilného dôchodku (II.4.2)

- 8.40. Účet použitia upraveného disponibilného dôchodku zahŕňa pojem skutočnej konečnej spotreby, ktorá zodpovedá hodnote výrobkov a služieb, ktoré sú skutočne k dispozícii domácnostiam pre konečnú spotrebu dokonca aj vtedy, ak ich nadobudnutie je financované štátnou správou alebo neziskovými organizáciami poskytujúcimi služby domácnostiam. Z uvedeného vyplýva, že skutočná konečná spotreba štátnej správy zodpovedá len kolektívnej konečnej spotrebe. Vzhľadom na to, že všetky výdavky na konečnú spotrebu neziskových organizácií poskytujúcich služby domácnostiam sú považované za individuálne, ich skutočná konečná spotreba sa rovná nule.
- 8.41. Na úrovni celého hospodárstva sa výdavky na konečnú spotrebu a skutočná konečná spotreba rovnajú; líši sa len rozdelenie medzi inštitucionálnymi sektormi. To isté platí pre disponibilný dôchodok a upravený disponibilný dôchodok.
- 8.42. Úspory sú bilancujúcou položkou v oboch verziách účtu použitia dôchodkov. Ich hodnota je rovnaká pre všetky sektory bez ohľadu na to, či sa získajú odpočítaním výdavkov na konečnú spotrebu z disponibilného dôchodku alebo odpočítaním skutočnej konečnej spotreby z upraveného disponibilného dôchodku.

⁽³⁾ Pozri kapitolu IV „Rozdeľovacie transakcie“.

- 8.43. Úspory predstavujú sumu (kladnú alebo zápornú) vyplývajúcu z bežných transakcií, čo vytvára spojenie s akumuláciou. Ak sú úspory kladné, nepoužitý dôchodok sa použije na nadobudnutie aktív alebo na splatenie pasív. Ak sú úspory záporné, určité aktíva sú likvidované alebo určité pasíva vzrastú.

ÚČTY AKUMULÁCIE (III) ⁽⁴⁾

- 8.44. Účty akumulácie predstavujú účty tokov. Zaznamenávajú rôzne príčiny zmien aktív a pasív jednotiek a zmenu ich čistého majetku.
- 8.45. Zmeny aktív sa zaznamenávajú na ľavej strane účtov (plus alebo mínus), zmeny pasív a čistého majetku na pravej strane (plus alebo mínus).

Účet kapitálu (111.1)

- 8.46. Účet kapitálu zaznamenáva nadobudnutie mínus úbytok nefinančných aktív rezidentskými jednotkami a meria zmeny čistého majetku v dôsledku úspor (posledná bilancujúca položka bežných účtov) a kapitálových transferov.
- 8.47. Účet kapitálu umožňuje určiť rozsah, v akom bolo nadobudnutie mínus úbytok nefinančného majetku financované z úspor a z kapitálových transferov. Ukazuje čisté pôžičky zodpovedajúce čiastke, ktorú má jednotka alebo sektor k dispozícii na financovanie, priamo alebo nepriamo, ostatných jednotiek alebo sektorov alebo čisté pôžičky prijaté, zodpovedajúce čiastke, ktoré si musí jednotka alebo sektor vypožičať od ostatných jednotiek alebo sektorov.

Účet zmien čistého majetku v dôsledku úspor a kapitálových transferov (111.1.1)

- 8.48. Tento účet umožňuje určiť zmeny čistého majetku v dôsledku úspor a kapitálových transferov, čo zodpovedá čistým úsporám plus kapitálové transfery prijaté mínus kapitálové transfery platené.

Účet nadobudnutia nefinančných aktív (111.1.2)

- 8.49. Tento účet zaznamenáva nadobudnutie mínus úbytok nefinančných aktív, aby sa prešlo od pojmu zmeny čistého majetku v dôsledku úspor a kapitálových transferov k čistým pôžičkám poskytnutým alebo prijatým.

Finančný účet (III.2)

- 8.50. Finančný účet zaznamenáva, podľa typu finančného nástroja, zmeny finančných aktív a pasív, ktoré tvoria čisté pôžičky poskytnuté alebo prijaté.
- 8.51. Klasifikácia aktív a pasív použitá vo finančnom účte je rovnaká ako klasifikácia použitá v súvahe.

Účet ostatných zmien aktív (III.3)

- 8.52. Účet ostatných zmien aktív zaznamenáva zmeny aktív a pasív jednotiek, iné ako sú tie, ktoré súvisia s úsporami a dobrovoľnými transfermi majetku, tieto sú zaznamenané na kapitálovom a finančnom účte. Je rozdelený na dva účty: účet ostatných zmien objemu aktív (III.3.1) a účet preценenia (III.3.2).

⁽⁴⁾ Pozri kapitolu V „Finančné transakcie“ a kapitolu VI „Ostatné toky“.

Zmeny pasív a čistého majetku

Zmeny aktív

Spolu	Zodpovedajúce vstupy		S.1 Národné hospod. spolu	S.15 Nezisk. organiz. slúžiace domácn.	S.14 Domácnosti	S.13 Štatna správa	S.12 Finanč. korpor.	S.11 Nefin. korpor.	Transakcie a bilančujúce položky	S.11 Nefin. korpor.	S.12 Finanč. korpor.	S.13 Štatna správa	S.14 Domácnosti	S.15 Nezisk. organiz. slúžiace domácn.	S.1 Národné hospod. spolu	Zodpovedajúce vstupy		Spolu	
	Úctu výrobkov a služieb	Úctu zahraničia														Úctu zahraničia	Úctu výrobkov a služieb		
36			36		36				F.6 Poistnotechnické rezervy						36			36	
33			33		33				F.61 Čistý majetok domácností v rezervách životného poistenia a penzijných fondov						33			33	
22			22		22				F.611 Čistý majetok domácnosti v rezervách životného poistenia						22			22	
11			11		11				F.612 Čistý majetok domácnosti v rezervách penzijných fondov						11			11	
3			3		3				F.62 Vopred zaplatené poisťné a nevyrovnané poisťné nároky						3			3	
82			61	8	40	6		7	F.7 Ostatné pohľadávky a záväzky						37	10	5	52	82
36			18	18	11	1		6	F.71 Ostatné úver a preddávky						8	6	4	18	36
46			3	43	8	29	5	1	F.79 Ostatné pohľadávky a záväzky okrem obchodného úveru a preddávok						29	4	1	34	46

Účet ostatných zmien objemu aktív (III.3.1)

- 8.53. Pohyby zaznamenané na účte ostatných zmien objemu aktív majú vplyv na čistý majetok uvedený v súvahe príslušných jednotiek, sektorov a subsektorov. Tieto zmeny, nazývané zmeny čistého majetku v dôsledku ostatných zmien objemu aktív, sú bilancujúcou položkou účtu.

Účet precenenia (III.3.2)

- 8.54. Účet precenenia zaznamenáva zmeny objemu aktív a pasív v dôsledku zmien ich cien.

Pre dané aktívum alebo pasívum je táto zmena meraná buď ako:

- rozdiel medzi jeho hodnotou na konci účtovného obdobia a jeho hodnotou na začiatku účtovného obdobia alebo ku dňu, v ktorom bol po prvýkrát zaznamenaný v súvahe;
- alebo ako rozdiel medzi hodnotou zodpovedajúcou dňu, keď bol zo súvahy vyradený a jeho hodnotou na začiatku účtovného obdobia alebo k dátumu, kedy bol po prvýkrát zaznamenaný v súvahe.

Tento rozdiel sa volá „nominálny zisk (alebo strata) na majetku“.

Nominálny zisk na majetku zodpovedá kladnému preceneniu aktíva alebo zápornému preceneniu (finančného) pasíva.

Nominálna strata na majetku zodpovedá zápornému preceneniu aktíva alebo kladnému preceneniu (finančného) pasíva.

- 8.55. Toky zaznamenané na účte precenenia menia čistý majetok uvedený v súvahe príslušných jednotiek. Táto zmena, nazývaná „zmena čistého majetku v dôsledku nominálnych ziskov a strát na majetku“, je bilancujúcou položkou účtu. Je zaznamenaná na strane zmien pasív a čistého majetku.
- 8.56. Účet precenenia sa delí na dva podúčty: účet neutrálnych ziskov a strát na majetku (III.3.2.1) a účet reálnych ziskov a strát na majetku (III.3.2.2).

Účet neutrálnych ziskov a strát na majetku (III.3.2.1)

- 8.57. Účet neutrálnych ziskov a strát na majetku zaznamenáva zmeny hodnoty aktív a pasív v proporcii k zmenám všeobecnej cenovej úrovne. Takéto zmeny zodpovedajú preceneniu nutnému na udržanie všeobecnej kúpnej sily aktív a pasív. Všeobecný cenový index, ktorý má byť použitý pre tento výpočet, je cenový index pre konečné národné použitie, bez zmeny stavu zásob.

Účet reálnych ziskov a strát na majetku (III.3.2.2)

- 8.58. Reálne zisky a straty na majetku merajú rozdiel medzi nominálnymi ziskami a stratami na majetku a neutrálnymi ziskami a stratami na majetku.
- 8.59. Ak nominálne zisky na majetku očistené od nominálnych strát na majetku daného aktíva prevyšujú neutrálne zisky na majetku očistené od neutrálnych strát na majetku, je to reálny zisk na majetku pre jednotku, ktorá ho vlastní. Tento zisk vyjadruje skutočnosť, že skutočná cena aktív vzrástla v priemere rýchlejšie ako všeobecná úroveň cien. Naopak, pokles relatívnej ceny aktív vytvára reálnu stratu na majetku pre jednotku, ktorá je jeho vlastníkom.

Z toho istého dôvodu zvýšenie relatívnej ceny pasív vytvára reálnu stratu pasív, zatiaľ čo zníženie relatívnej ceny pasív vytvára reálny zisk pasív.

Tabuľka 8.13 – Účet III.3.1: Účet ostatných zmien objemu aktív

Spolu		Zodpovedajúce vstupy		S.1 Národné hospod. spolu	S.15 Nezisk. organiz. slúžiace domácn.	S.14 Domácnosti	S.13 Štátna správa	S.12 Finanč. korpor.	S.11 Nefin. korpor.	S.11 Nefin. korpor.	S.12 Finanč. korpor.	S.13 Štátna správa	S.14 Domácnosti	S.15 Nezisk. organiz. slúžiace domácn.	S.1 Národné hospod. spolu	Zodpovedajúce vstupy		Spolu
		Úctu výrokov a služieb	Úctu zahraničia													Úctu zahraničia	Úctu výrokov a služieb	
Zmeny pasív a čistého majetku																		
Transakcie a bilancujúce položky																		
10	10	- 2	12	AN	Nefinančné aktiva													
- 7	- 7	- 2	- 2	AN.1	Produkované aktiva													
3	3	3	3	K.4	Ekonomický vznik produkovaných aktív													
- 9	- 9	- 4	- 5	K.7	Straty spôsobené živelnými pohromami a vojnovými udalosťami													
				K.8	Konfiskácia majetku bez náhrady													
1	1	1	1	K.9	Ostatné zmeny objemu nefinančných aktív													
- 2	- 2	- 3	3	K.12	Zmeny klasifikácií a štruktúry													
		- 3	3	K.12.1	Zmeny sektorovej klasifikácie a štruktúry													
- 2	- 2	- 2	- 2	K.12.2	Zmeny klasifikácie aktív a pasív													
- 2	- 2	- 2	- 2	K.12.21	Monetizácia/demonetizácia zlata													
				K.12.22	Zmeny klasifikácie aktív a pasív okrem monetizácie a demonetizácie zlata													
- 4	- 4	- 3	- 1	AN.11	Investičný majetok													
- 1	- 1	- 1	- 1	AN.12	Zásoby													

SÚVAHOVÉ ÚČTY (IV) ⁽⁵⁾

- 8.60. Cieľom súvah je poskytnúť obraz o aktívach, pasívach a čistom majetku jednotiek na začiatku a konci účtovného obdobia a o zmenách v súvahe. Postupnosť účtov je nasledujúca:
- počiatočná súvaha (IV.1)
 - zmeny v súvahe (IV.2)
 - konečná súvaha (IV.3).

Počiatočná súvaha (IV.1)

- 8.61. Počiatočná súvaha zaznamenáva hodnotu aktív a pasív vo vlastníctve jednotiek na začiatku účtovného obdobia.

Tieto položky sú vymedzené na základe klasifikácie aktív a pasív. Sú ocenené cenami platnými na začiatku účtovného obdobia.

Rozdiel medzi aktívami a pasívami – bilancujúca položka účtu – je čistý majetok na začiatku účtovného obdobia.

Zmeny v súvahe (IV.2)

- 8.62. Zmeny v súvahe zaznamenávajú zmeny hodnoty aktív a pasív počas účtovného obdobia a agregujú objemy zaznamenané na rôznych účtoch akumulácie, t. j. zmeny čistého majetku v dôsledku úspor a kapitálových transferov, zmeny čistého majetku v dôsledku ostatných zmien objemu aktív a zmeny čistého majetku v dôsledku nominálnych ziskov a strát na majetku.

Konečná súvaha (IV.3)

- 8.63. Konečná súvaha zaznamenáva hodnotu aktív a pasív vo vlastníctve jednotky na konci účtovného obdobia. Tieto položky sú vymedzené na základe rovnakej klasifikácie, aká je použitá v počiatočnej súvahe, a sú ocenené cenami platnými na konci obdobia.

Rozdiel medzi aktívami a pasívami je čistý majetok na konci účtovného obdobia.

- 8.64. Hodnota aktíva alebo pasíva v konečnej súvahe sa rovná súčtu ich hodnôt v počiatočnej súvahe a objemu zaznamenanému pre uvedenú položku na účte zmien v súvahe.

ÚČTY ZAHRANIČIA (V)

- 8.65. Účty zahraničia zaznamenávajú transakcie medzi rezidentskými a nerezidentskými jednotkami. Zahraničie nevytvára inštitucionálny sektor ako taký, ale v štruktúre systému má podobné postavenie.

- 8.66. Postupnosť účtov zahraničia má rovnakú štruktúru ako účty inštitucionálnych sektorov, t. j.:

- bežné účty;
- účty akumulácie;
- súvahy.

- 8.67. Tieto účty sú zostavené z hľadiska zahraničia. To znamená, čo je zdrojom pre zahraničie je použitím pre celé hospodárstvo, a naopak. Z rovnakého dôvodu finančné aktívum vo vlastníctve zahraničia je pasívom pre celé hospodárstvo a naopak (s výnimkou menového zlata a zvláštnych práv čerpania).

(⁵) Pozri kapitolu VII „Súvahové účty“.

Tabuľka 8.15 – Účet IV: Súvahové účty

Aktíva

Pasíva a čistý majetok

Účty	Spolu		Zodpovedajúce vstup:		S.1 Národné hospod. spolu	S.15 Nezisk. organiz. slúžiace domácn.	S.14 Domácnosti	S.13 Štátna správa	S.12 Finanč. korpor.	S.11 Nefin. korpor.	Transakcie, iné toky, stav a bilancujúce položky	S.11 Nefin. korpor.	S.12 Finanč. korpor.	S.13 Štátna správa	S.14 Domácnosti	S.15 Nezisk. organiz. slúžiace domácn.	S.1 Národné hospod. spolu	Zodpovedajúce vstup:		Spolu	Účty						
	Účty výrobov a služieb	Účty zahraničia	Účty výrobov a služieb	Účty zahraničia																							
IV.1 Počiatočná súvaha	9 922	6 047	9 922	6 047	9 922	324	2 822	1 591	144	5 041	AN	5 041	144	1 591	2 822	324	9 922	1 817	3 384	687	289	121	6 298	297	6 595	IV.1 Počiatočná súvaha	
	5 544	231	5 544	231	5 544	231	1 423	913	99	2 878	AN.11	2 878	99	913	1 423	231	5 544	40	1 281	102	10	38	1 471	116	1 587		
	3 875	272	3 875	272	3 875	81	1 124	590	40	2 040	AN.2	2 040	40	590	1 124	81	3 875	44	1 053	212	2	1 311	77	1 388			
	3 809	66	3 809	66	3 809	81	1 124	578	37	1 989	AN.21	1 989	37	578	1 124	81	3 809	897	715	4	1 406	3	1 406	3	1 409		
	66	770	66	770	66	66	12	3	51	AN.22	Nehmotné neprodukované aktíva	51	3	12	12	66	1 817	3 384	687	289	121	6 298	297	6 595	IV.1 Počiatočná súvaha		
	7 365	1 587	7 365	1 587	7 365	172	1 819	396	3 508	AF	Finančné aktíva/pasíva	897	3 508	396	1 819	172	7 365	40	1 281	102	10	38	1 471	116	1 587		
	1 454	1 409	1 454	1 409	1 454	8	24	115	1 187	AF.1	Menové zlato a zvláštne práva čerpania (ZPČ)	50	1 187	115	24	8	1 454	44	1 053	212	2	1 311	77	1 388			
	396	396	396	396	396	4	291	20	30	AF.2	Obeživo a vklady	382	950	150	840	110	3 809	897	715	4	1 406	3	1 406	3	1 409		
	272	272	272	272	272	10	178	41	5	AF.3	Cenné papiere okrem akcií	90	950	25	198	25	2 720	897	715	4	1 406	3	1 406	3	1 409		
	272	272	272	272	272	10	178	41	5	AF.4	Pôžičky	50	1 187	115	24	8	1 454	897	715	4	1 406	3	1 406	3	1 409		
	272	272	272	272	272	10	178	41	5	AF.5	Akcie a ostatné podiely	200	651	12	411	22	1 409	897	715	4	1 406	3	1 406	3	1 409		
	272	272	272	272	272	10	178	41	5	AF.6	Poistnotechnické rezervy	25	30	20	30	4	396	12	335	19	5	371	25	396			

Pasíva a čistý majetok

Aktiva

Účty	Zodpovedajúce skupiny		S.1 Národné hospod. spolu	S.15 Nezásk. organiz. slúžiace domácn.	S.14 Domácnosti	S.13 Štátna správa	S.12 Finanč. korpor.	S.11 Nefin. korpor.	Transakcie, iné toky, stavý a bilančujúce položky	Zodpovedajúce skupiny		Spolu	Účty						
	Účtu výrobov a služieb	Účtu zahraničia								Účtu zahraničia	Účtu výrobov a služieb								
361	134	227	3	55	19	150	150	150	AF.7	Ostatné pohľadávky a záväzky	22	108	35	302	59	361			
									B.90	Čistý majetok	4 121	2 668	1 300	4 352	375	10 416	276	10 692	
IV.2 Zmeny v súvahe									Zmeny v aktívach/ pasívach spolu										
482	482	25	110	56	1	290	290	290	AN	Nefinančné aktiva									
289	289	21	61	25	-1	182	182	182	AN.1	Produkované aktiva									
239	239	21	47	20	1	150	150	150	AN.11	Investičný majetok									
34	34		4	1		29	29	29	AN.12	Zásoby									
16	16		10	4	-2	3	3	3	AN.13	Cennosti									
193	193	4	49	30	2	108	108	108	AN.2	Neprodukované aktiva									
191	191	4	48	30	1	108	108	108	AN.21	Hmotné neprodukované aktiva									
2	2		1						AN.22	Nehmotné neprodukované aktiva									
787	57	730	33	199	123	294	81	81	AF	Finančné aktiva/pasíva	155	285	176	33	28	677	91	767	
19	1	18			1	17			AF.1	Menové zlato a zvláštne práva čerpania (ZPČ)									
130	11	119	12	68	7	15	17	17	AF.2	Obeživo a vklady	130	2		132	-2			130	
187	9	178	13	35	29	80	21	21	AF.3	Cenné papiere okrem akcií	7	87	71	165	22			187	
																			IV.2 Zmeny v súvahe

Pasiva a čistý majetok

Aktiva

Účty	Zodpovedajúce vstup			S.1 Národné hospod. spolu	S.15 Nezásk. organiz. sítzajúce domácn.	S.14 Domácnosti	S.13 Štátna správa	S.12 Finanč. korpor.	S.11 Nefin. korpor.	Transakcie, iné toky, stavu a bilancujúce položky	S.11 Nefin. korpor.	S.12 Finanč. korpor.	S.13 Štátna správa	S.14 Domácnosti	S.15 Nezásk. organiz. sítzajúce domácn.	Zodpovedajúce vstup			Účty	
	Spolu	Účtu výrobkov a služieb	Účtu zahraničia													S.1 Národné hospod. spolu	S.15 Nezásk. organiz. sítzajúce domácn.	S.14 Domácnosti		S.13 Štátna správa
250	10	240	5	45	163	27	AF.4	Pôžičky	68	93	28	24	213	37	250					
80	5	75	1	13	34	9	AF.5	Akcie a ostatné podiely	42	30	4	77	3	80						
38		38	38			AF.6	Poistnotechnické rezervy	38				38		38						
82	21	61	8	40	6	7	AF.7	Ostatné pohľadávky a záväzky	37	10	5	52	30	82						
						B.10	Zmeny čistého majetku spolu v dôsledku:	216	10	2	276	31	535	-34	501					
						B.10.1	Úspor a kapitálových transferov	65	4	-38	178	21	230	-38	192					
						B.10.2	Ostatných zmien objemu aktív	17	-4	2	2		17		17					
						B.10.3	Nominálnych ziskov/strát na majetku	134	10	38	96	10	288	4	292					
						B.10.31	Neutrálnych ziskov/strát na majetku	82	5	26	87	8	208	6	214					
						B.10.32	Reálnych ziskov/strát na majetku	51	5	12	9	2	80	-1	78					

Pasíva a čistý majetok

Aktíva

Účty	Zodpovedajúce skupiny		S.1 Národné hospod. spolu	S.15 Nezisk. organiz. slúžiace domácn.	S.14 Domácnosti	S.13 Štátna správa	S.12 Finanč. korpor.	S.11 Nefin. korpor.	Transakcie, iné toky, stav a bilančujúce položky	S.11 Nefin. korpor.	S.12 Finanč. korpor.	S.13 Štátna správa	S.14 Domácnosti	S.15 Nezisk. organiz. slúžiace domácn.	S.1 Národné hospod. spolu	Zodpovedajúce skupiny		Spolu	Účty
	Spolu	Účtu výrobov a služieb														Účtu zahraničia	Účtu výrobov a služieb		
IV.3 Konečná súvaha	10 404	10 404	10 404	349	2 932	1 647	145	5 331	AN	Nefinančné aktíva									
	6 336	6 336	6 336	264	1 759	1 026	103	3 183	AN.1	Produkované aktíva									
	5 783	5 783	5 783	252	1 470	933	100	3 028	AN.11	Investičný majetok									
	265	265	265	2	101	48		114	AN.12	Zásoby									
	288	288	288	10	188	45	3	41	AN.13	Cennosti									
	4 068	4 068	4 068	85	1 173	620	42	2 148	AN.2	Neprodukované aktíva									
	4 000	4 000	4 000	85	1 172	608	38	2 097	AN.21	Hmotné neprodukované aktíva									
	68	68	68		1	12	3	51	AN.22	Nehmotné neprodukované aktíva									
	8 152	8 152	8 152	205	2 018	519	3 802	978	AF	Finančné aktíva/pasíva									
	788	788	788			81	707		AF.1	Menové zlato a zvláštne práva čerpania (ZPČ)									
	1 717	1 717	1 601	122	908	157	15	399	AF.2	Obeživo a vklady									
	1 575	1 575	1 441	38	233	29	1 030	111	AF.3	Cenné papiere okrem akcií									
	1 704	1 704	1 624	8	29	160	1 350	77	AF.4	Pôžičky									
	1 489	1 489	1 171	23	424	46	670	209	AF.5	Akcie a ostatné podiely									
	434	434	26	408	4	329	20	30	AF.6	Poistnotechnické rezervy									
	443	443	155	288	11	95	25	157	AF.7	Ostatné pohľadávky a záväzky									
									B.90	Čistý majetok									
											4 337	278	1 302	4 628	406 10 951	242		11 193	
											1 972	3 669	863	322	149	6 975	388	7 362	IV.3 Konečná súvaha

BEŽNÉ ÚČTY**Účet výrobkov a služieb zahraničia (V.I)**

8.68. Dovoz výrobkov a služieb sa zaznamenáva na strane zdrojov účtu a vývoz výrobkov a služieb na strane použitia. Rozdiel medzi zdrojmi a použitím je bilancujúca položka účtu nazývaná „saldo vývozu a dovozu výrobkov a služieb“. Ak je kladné, je to prebytok pre zahraničie a deficit pre celé hospodárstvo, a ak je záporné, platí opačný vzťah.

8.69. Kvôli konzistentnosti s výrobou rezidentských jednotiek, je dovoz ocenený cenou, ktorá je ekvivalentná základnej cene, t. j. bez dovozných daní, ale včítane subvencii na dovoz.

Dovoz výrobkov zaznamenaný na účte výrobkov a služieb zahraničia sa oceňuje cenami fob, t. j. po hranicu vyvážajúcej krajiny. Vývoz výrobkov sa tiež oceňuje v cenách fob.

Keď dopravné a poisťovacie služby zahrnuté do ceny fob pri dovoze výrobkov (t. j. medzi závozom a hranicou vyvážajúcej krajiny) poskytujú rezidentské jednotky, treba ich zahrnúť do hodnoty vývozu služieb hospodárstva dovážajúceho výrobky. Naopak, keď dopravné a poisťovacie služby zahrnuté do ceny fob pri vývoze výrobkov poskytujú nerezidentské jednotky, treba ich zahrnúť do hodnoty dovozu služieb hospodárstva vyvážajúceho výrobky.

Účet prvotných dôchodkov a bežných transferov zahraničia (V.II)

8.70. Účelom účtu prvotných dôchodkov a bežných transferov zahraničia je určiť saldo bežných transakcií so zahraničím, ktoré v štruktúre systému zodpovedá úsporám inštitucionálnych sektorov. Tento účet je zhustenou verziou postupnosti účtov pre inštitucionálny sektor, rozšírený od účtu rozdelenia prvotných dôchodkov až po účet použitia dôchodkov.

8.71. Účet prvotných dôchodkov a bežných transferov zahraničia zobrazuje na strane zdrojov saldo bežných transakcií so zahraničím. Zaznamenáva tiež – na strane zdrojov alebo použitia – všetky rozdeľovacie transakcie, ktoré sa môžu týkať zahraničia, okrem kapitálových transferov.

ÚČTY AKUMULÁCIE ZAHRANIČIA (V.III)**Účet kapitálu (V.III.1)**

8.72. Účet kapitálu zahraničia zaznamenáva nadobudnutie mínus úbytok neprodukovaných nefinančných aktív nerezidentskými jednotkami a meria zmeny čistého majetku v dôsledku úspor a kapitálových transferov.

8.73. Bilancujúcou položkou na kapitálovom účte sú čisté pôžičky poskytnuté alebo prijaté zahraničím. Rovná sa, ale má opačné znamienko, súčtu čistých pôžičiek poskytnutých alebo prijatých rezidentskými inštitucionálnymi sektormi.

Finančný účet (V.III.2)

8.74. Usporiadanie finančného účtu zahraničia je totožné s usporiadaním finančného účtu inštitucionálnych sektorov.

Účet ostatných zmien aktív (V.III.3)

8.75. Vzhľadom na to, že zmeny čistého majetku v dôsledku ostatných zmien objemu aktív a v dôsledku nominálnych ziskov a strát na majetku sú pre inštitucionálne sektory určované postupne, samotné zisky a straty na majetku sa členia na neutrálne a reálne zisky a straty na majetku.

8.76. Absencia produkovaných aktív na účtoch akumulácie a v súvahách zahraničia je dôsledkom konvencie, na základe ktorej sa vytvorí fiktívna inštitucionálna jednotka a zahraničie sa považuje za jednotku, ktorá získala finančné aktíva – a naopak – za aktíva vo vlastníctve rezidentských jednotiek v iných hospodárstvách.

SÚVAHY (V.IV)

- 8.77. Súvahy zahraničia obsahujú finančné aktíva a pasíva. Na strane aktív zaznamenávajú celkové nadobudnutie mínus úbytok peňažného zlata a zvláštnych práv čerpania medzi nerezidentskými a rezidentskými jednotkami.

Tabuľka 8.16 – Postupnosť účtov pre zahraničie (transakcie so zahraničím)

V.I: Účet výrobkov a služieb zahraničia

Použitie			Zdroje		
P.6	Vývoz výrobkov a služieb	536	P.7	Dovoz výrobkov a služieb	497
P.61	Vývoz výrobkov	462	P.71	Dovoz výrobkov	392
P.62	Vývoz služieb	74	P.72	Dovoz služieb	105
B.11	Saldo vývozu a dovozu výrobkov a služ.	- 39			

V.II: Účet prvotných dôchodkov a bežných transferov zahraničia

Použitie			Zdroje		
D.1	Odmeny zamestnancov	6	B.11	Saldo vývozu a dovozu výrobkov a služ	- 39
D.11	Mzdy a platy	6			
			D.1	Odmeny zamestnancov	2
D.2	Dane z produkcie a dovozu	0	D.11	Mzdy a platy	2
D.21	Dane z produktov	0	D.12	Sociálne príspevky zamestnávateľov	0
D.211	Dane typu dane z pridanej hodnoty (DPH)	0	D.121	Skut. soc. prisp. zamestnávateľov	0
D.212	Dane z dovozu a dovozné clá okrem DPH	0	D.122	Imputované soc. prisp. zamestnávateľov	0
D.2121	Dovozné clá	0			
D.2122	Dane z dov. okrem DPH a dov. ciel	0	D.2	Dane z produkcie a dovozu	0
			D.21	Dane z produktov	0
D.214	Dane z produktov okrem DPH a dani z dovozu	0	D.211	Dane typu dane z pridanej hodnoty (DPH)	0
D.29	Ostatné dane z produkcie	0	D.212	Dane z dovozu a dovozné clá okrem DPH	0
			D.2121	Dovozné clá	0
D.3	Subvencie	0	D.2122	Dane z dov. okrem DPH a dov. ciel	0
D.31	Subvencie na produkty	0			
D.311	Subvencie na dovoz	0	D.214	Dane z produktov okrem DPH a dani z dovozu	0
			D.29	Ostatné dane z produkcie	0
D.319	Ostatné subvencie na produkty	0			
D.39	Ostatné subvencie na produkciu	0	D.3	Subvencie	0
			D.31	Subvencie na produkty	0
D.4	Dôchodky z majetku	66	D.311	Subvencie na dovoz	0
D.41	Úroky	16			
D.42	Rozdelené dôchodky korporácií	36	D.319	Ostatné subvencie na produkty	0

Použitie			Zdroje		
D.421	Dividendy	0	D.39	Ostatné subvencie na produkciu	0
D.422	Výbery z dôchodkov kvázi korporácií	36			
D.43	Reinvestované zisky z priam. zahran. invest.	14	D.4	Dôchodky z majetku	39
			D.41	Úroky	22
D.5	Bežné dane z dôchodkov, majetku, atď'	1	D.42	Rozdelené dôchodky korporácií	17
D.51	Dane z dôchodkov	1	D.421	Dividendy	14
D.59	Ostatné bežné dane	0	D.422	Výbery z dôchodkov kvázi korporácií	3
			D.43	Reinvestované zisky z priam. zahran. invest.	0
D.61	Sociálne príspevky	0	D.44	Dôchodky z majetku patr. držít. poisťiek	0
D.611	Skutočné sociálne príspevky	0			
D.6111	Sklut. soc. prisp. zamestnávateľov	0	D.5	Bežné dane z dôchodkov, majetku, atď'.	0
D.61111	Povinné skul. soc. prisp. zamestnávateľov	0	D.51	Dane z dôchodkov	0
D.61112	Dobrovoľné skut. soc. prisp. zamestnávateľov	0	D.59	Ostatné bežné dane	0
D.6112	Sociálne príspevky zamestnancov	0			
D.61121	Povinné soc. prisp. zamestnancov	0	D.61	Sociálne príspevky	0
D.61122	Dobrov. soc. prisp. zamestnancov	0	D.611	Skutočné sociálne príspevky	0
D.612	Imputované sociálne príspevky	0	D.6111	Skut. soc. prisp. zamestnávateľov	0
			D.61111	Povinné skut. soc. prisp. zamestnávateľov	0
D.62	Soc. dávky okr. natur. sociálnych transferov	0	D.61112	Dobrovoľné skut. soc. prisp. zamestnávateľov	0
D.622	Soc. dávky financované zo súkr. fondov	0	D.6112	Sociálne príspevky zamestnancov	0
D.623	Soc. dávky zamestnancom nefin. z fondov	0	D.61121	Povinné soc. prisp. zamestnancov	0
D.7	Ostatné bežné transfery	9	D.61122	Dobrov. soc. prisp. zamestnancov	0
D.71	Poistné neživotného poistenia	2	D.612	Imputované sociálne príspevky	0
D.73	Bežné transfery v rámci štátnej správy	4			
D.74	Bežná medzinárodná spolupráca	1	D.62	Soc. dávky okr. natur. sociálnych transferov	0
D.75	Rôzne bežné transfery	2	D.621	Peňažné dávky soc. zabezpečenia	0
			D.622	Soc. dávky financovane zo súkr. fondov	0
D.8	Upravy vyplývajúce zo zmien čistého majetku domácnosti v rezervách penzijných fondov	0	D.624	Peňažné sociálne podpory	0
			D.7	Ostatné bežné transfery	39

Použitie		Zdroje	
		D.72	Nároky z neživotného poistenia 3
		D.73	Bežné transfery y rámci štátnej správy 4
		D.74	Bežná medzinárodná spolupráca 31
		D.75	Rôzne bežne transfery 1
		D.8	Upravy vyplývajúce zo zmien čistého majetku domácnosti v rezervách penzijných fondov 0
B.12	Saldo bežných transakcií so zahraničím - 41		

V.III: Účty akumulácie

V.III.1: Kapitálový účet

V.III.1.1: Účet zmien čistého majetku v dôsledku úspor a kapitálových transferov

Použitie		Zdroje	
B.10.1	Zmeny čistého majetku v dôsledku úspor a kapitálových transferov - 38	B.12	Saldo bežných transakcií so zahraničím - 41
		D.9	Kapitálové transfery, prijaté 4
		D.91	Dane z kapitálu 0
		D.92	Investičné dotácie 4
		D.99	Ostatné kapitálové transfery 0
		D.9	Kapitálové transfery, platené - 1
		D.91	Dane z kapitálu 0
		D.92	Investičné dotácie 0
		D.99	Ostatné kapitálové transfery - 1

V.III.1.2: Účet nadobudnutia nefinančných aktív

Zmeny aktív		Zmeny pasív a čistého majetku	
K.2	Nadobudnutie minus úbytok nefinančných neprodukovaných aktív 0	B.10.1	Zmeny čistého majetku v dôsledku úspor a kapitálových transferov - 38
K.21	Nadobudnutie minus úbytok pôdy a ost. hmotných neprodukovaných aktív 0		
K.22	Nadobudnutie minus úbytok nehmotných neprodukovaných aktív 0		
B.9	Čisté pôžičky poskytnuté (+) / prijaté (-) - 38		

V.III.2: Finančný účet

Zmeny aktív**Zmeny pasív a čistého majetku**

F	Čistý prírastok finančných aktív	50	F	Čistý vznik pasív	88
F.1	Menové zlato a zvláštne práva čerp. (ZPČ)	1			
F.2	Obeživo a vklady	11	F.2	Obeživo a vklady	- 2
F.21	Obeživo	3	F.21	Obeživo	2
F.22	Prevoditeľné vklady	2	F.22	Prevoditeľné vklady	- 1
F.29	Ostatné vklady	6	F.29	Ostatné vklady	- 3
F.3	Cenné papiere okrem akcií	5	F.3	Cenné papiere okrem akcií	20
F.4	Pôžičky	10	F.4	Pôžičky	37
F.41	Krátkodobé pôžičky	3	F.41	Krátkodobé pôžičky	10
F.42	Dlhodobé pôžičky	7	F.42	Dlhodobé pôžičky	27
F.5	Akcie a ostatné podiely	2	F.5	Akcie a ostatné podiely	3
F.6	Poistnotechnické rezervy	0	F.6	Poistnotechnické rezervy	0
F.61	Čistý majetok domácnosti v rezervách život. poistenia a penzijných fondov	0	F.61	Čistý majetok domácnosti v rezervách život. poistenia a penzijných fondov	0
F.611	Čistý majetok domácnosti v rezervách životného poistenia	0	F.612	Čistý majetok domácnosti v rezervách penzijných fondov	0
F.62	Vopred zaplatené poisťné a nevyrovnané poisťné nároky	0			
F.7	Ostatné pohľadávky a záväzky	21	F.7	Ostatné pohľadávky a záväzky	30
F.71	Obchodný úver a preddavky	18	F.71	Obchodný úver a preddavky	18
F.79	Ostatné pohľadávky a záväzky okrem obchodného úveru a preddavkov	3	F.79	Ostatné pohľadávky a záväzky okrem obchodného úveru a preddavkov	12
			B.9	Čisté pôžičky poskytnuté (+) / prijaté (-)	- 38

V.III.3: Účty ostatných zmien aktiv

V.III.3.1: Účet ostatných zmien objemu aktiv

Zmeny aktiv			Zmeny pasív a čistého majetku		
AN	Nefinančné aktiva	0	AF	Pasiva	0
AN.2	Neprodukované aktiva	0	K.7	Straty spôsobené živelnými pohromami	0
K.8	Konfiškácia majetku bez náhrady	0	K.8	Konfiškácia majetku bez náhrad	0
K.12	Zmeny klasifikácií a štruktúry	0	K.10	Ostatné zmeny objemu finančných aktiv a pasív inde neuvedené	0
K.12.2	Zmeny klasifikácií aktiva a pasív	0	K.12	Zmeny klasifikácií a štruktúry	0
K.12.22	Zmeny klasifikácií aktiva a pasív okrem monetizácie a demon. zlata	0	K.12.1	Zmeny sektorovej klasifikácie a štruktúry	0
z čoho:			K.12.2	Zmeny klasifikácie aktiv a pasív	0
AN.21	Hmotné neprodukované aktiva	0	K.12.22	Zmeny klasifikácií aktiva a pasív okrem monetizácie a demon. zlata	0
AN.22	Nehmotné neprodukované aktiva	0	z čoho:		
AF	Finančné aktiva	0	AF.2	Obeživo a vklady	0
K.7	Straty spôsobené živelnými pohromami	0	AF.3	Cenné papiere okrem akcií	0
K.8	Konfiškácia majetku bez náhrad	0	AF.4	Pôžičky	0
K.10	Ostatné zmeny objemu finančných aktiv a pasív inde neuvedené	0	AF.5	Akcie a ostatné podiely	0
K.12	Zmeny klasifikácií a štruktúry	0	AF.6	Poistnotechnické rezervy	0
K.12.2	Zmeny klasifikácie aktiv a pasív	0	AF.7	Ostatné pohľadávky a záväzky	0
K.12.22	Zmeny klasifikácií aktiva a pasív okrem monetizácie a demon. zlata	0			
z čoho:					
AF.1	Menové zlato a zvláštne práva čerpania	0			
AF.2	Obeživo a vklady	0			
AF.3	Cenné papiere okrem akcií	0			
AF.4	Pôžičky	0			
AF.5	Akcie a ostatné podiely	0			
AF.6	Poistnotechnické rezervy	0			
AF.7	Ostatné pohľadávky a záväzky	0			
			B.10.2	Zmeny čistého majetku v dôsledku ostat. zmien objemu aktiv	0

V.III.3.2: Účet precenenia

Zmeny aktiv			Zmeny pasív a čistého majetku		
K.11	Nominálne zisky(+)/straty na majetku (-)		K.11	Nominálne zisky(+)/straty na majetku (-)	
AN.2	Neprodukované aktiva	0	AF	Pasiva	3

Zmeny aktiv			Zmeny pasív a čistého majetku		
AN.21	Hmotné neprodukované aktiva	0	AF.2	Obeživo a vklady	0
AN.22	Nehmotné neprodukované aktiva	0	AF.3	Cenné papiere okrem akcií	2
			AF.4	Pôžičky	0
AF	Finančné aktiva	7	AF.5	Akcie a ostatné podiely	0
AF.1	Menové zlato a zvláštne práva čerpania	0	AF.6	Poistnotechnické rezervy	0
AF.2	Obeživo a vklady	0	AF.7	Ostatné pohľadávky a záväzky	0
AF.3	Cenné papiere okrem akcií	4			
AF.4	Pôžičky	0			
AF.5	Akcie a ostatné podiely	3			
AF.6	Poistnotechnické rezervy	0			
AF.7	Ostatné pohľadávky a záväzky				
			B.10.3.	Zmeny čistého majetku v dôsledku nominálnych ziskov/strát na majetku	4

V.III.3.2.1: Účet neutrálnych ziskov / strát na majetku

Zmeny aktiv			Zmeny pasív a čistého majetku		
K.11.1	Neutralne zisky (+)/ straty na majetku (-)		K.11.1	Neutralne zisky (+)/ straty na majetku (-)	
AN.2	Neprodukované aktiva	0	AF	Pasiva	6
AN.21	Hmotné neprodukované aktiva	0	AF.2	Obeživo a vklady	2
AN.22	Nehmotné neprodukované aktiva	0	AF.3	Cenné papiere okrem akcií	2
			AF.4	Pôžičky	0
AF	Finančné aktiva	11	AF.5	Akcie a ostatné podiely	0
AF.1	Menové zlato a zvláštne práva čerpania	0	AF.6	Postnotechnické rezervy	1
AF.2	Obeživo a vklady	2	AF.7	Ostatné pohľadávky a záväzky	1
AF.3	Cenné papiere okrem akcií	3			
AF.4	Pôžičky	1			
AF.5	Akcie a ostatné podiely	2			
AF.6	Poistnotechnické rezervy	1			
AF.7	Ostatné pohľadávky a záväzky	3			
			B.10.31	Zmeny čistého majetku v dôsledku neutrálnych ziskov/strát na majetku	6

V.III.3.2.2: Účet reálnych ziskov/strat na majetku

Zmeny aktív			Zmeny pasív a čistého majetku		
K.11.2	Realne zisky (+)/straty na majetku (-)		K.11.2	Realne zisky (+)/straty na majetku (-)	
AN.2	Neprodukované aktíva	0	AF	Pasíva	- 3
AN.21	Hmotné neprodukované aktíva	0	AF.2	Obeživo a vklady	- 2
AN.22	Nehmotné neprodukované aktíva	0	AF.3	Cenné papiere okrem akcií	1
			AF.4	Pôžičky	0
AF	Finančné aktíva	- 5	AF.5	Akcie a ostatné podiely	0
AF.1	Menové zlato a zvláštne práva čerpania	0	AF.6	Poistnotechnické rezervy	- 1
AF.2	Obeživo a vklady	- 2	AF.7	Ostatné pohľadavky a záväzky	- 1
AF.3	Cenné papiere okrem akcií	1			
AF.4	Pôžičky	- 1			
AF.5	Akcie a ostatné podiely	0			
AF.6	Poistnotechnické rezervy	- 1			
AF.7	Ostatné pohľadavky a záväzky	- 3			
			B.10.32	Zmeny čisteného majetku a výsledku reálnych ziskov/strat na majetku	4

V.IV: Účet aktív a pasív zahraničia

V.IV.1: Počiatočná súvaha

Aktíva			Pasíva a čistý majetok		
AN	Nefinančné aktíva	0	AF	Pasíva	297
AN.2	Neprodukované aktíva	0	AF.2	Obeživo a vklady	116
AN.21	Hmotné neprodukované aktíva	0	AF.3	Cenné papiere okrem akcií	77
AN.22	Nehmotné neprodukované aktíva	0	AF.4	Pôžičky	17
			AF.5	Akcie a ostatné podiely	3
AF	Finančné aktíva	573	AF.6	Poistnotechnické rezervy	25
AF.1	Menové zlato a zvláštne práva čerpania	0	AF.7	Ostatné pohľadavky a záväzky	59
AF.2	Obeživo a vklady	105			
AF.3	Cenné papiere okrem akcií	125			

Aktiva		Pasiva a čistý majetok	
AF.4	Pôžičky	70	
AF.5	Akcie a ostatné podiely	113	
AF.6	Poistnotechnické rezervy	26	
AF.7	Ostatné pohľadavky a záväzky	134	
		B.90	Cistý majetok 276

V.IV.2: Zmeny v súvahe

Aktiva		Pasiva a čistý majetok	
Zmeny v aktivách spolu		Zmeny v pasivách spolu	
AN	Nefinančné aktiva	0	AF Pasiva 91
AN.2	Neprodukované aktiva	0	AF.2 Obeživo a vklady - 2
AN.21	Hmotné neprodukované aktiva	0	AF.3 Cenné papiere okrem akcií 22
AN.22	Nehmotné neprodukované aktiva	0	AF.4 Pôžičky 37
			AF.5 Akcie a ostatné podiely 3
AF	Finančné aktiva	57	AF.6 Postnotechnické rezervy 0
AF.1	Menové zlato a zvláštne práva čerpania	1	AF.7 Ostatné pohľadavky a záväzky 30
AF.2	Obeživo a vklady	11	
AF.3	Cenné papiere okrem akcií	9	
AF.4	Pôžičky	10	
AF.5	Akcie a ostatné podiely	5	
AF.6	Poistnotechnické rezervy	0	
AF.7	Ostatné pohľadavky a záväzky	21	
		B.10	Zmeny osteno majetku spolu v dôsledku - 34
		B.10.1	Úspor a kapitálových transferov - 38
		B.10.2	Ostatných zmien objemu aktív 0
		B.10.3	Nominalných ziskov/strat na majetku 4
		B.10.31	Neutrálnych ziskov/strat na majetku 6
		B.10.32	Reálnych ziskov/strat na majetku - 1

V.IV.3: Konečná súvaha

Aktiva			Pasíva a čistý majetok		
AN	Nefinančné aktiva	0	AF	Pasíva	388
AN.2	Neprodukované aktiva	0	AF.2	Obeživo a vklady	114
AN.21	Hmotné neprodukované aktiva	0	AF.3	Cenné papiere okrem akcií	99
AN.22	Nehmotné neprodukované aktiva	0	AF.4	Pôžičky	54
			AF.5	Akcie a ostatné podiely	6
AF	Finančné aktiva	630	AF.6	Poistnotechnické rezervy	25
AF.1	Menové zlato a zvláštne práva čerpania	0	AF.7	Ostatné pohľadavky a záväzky	89
AF.2	Obeživo a vklady	116			
AF.3	Cenné papiere okrem akcií	134			
AF.4	Pôžičky	80			
AF.5	Akcie a ostatné podiely	118			
AF.6	Poistnotechnické rezervy	26			
AF.7	Ostatné pohľadavky a záväzky	155			
			B.90	Čistý majetok	242

Účet výrobkov a služieb (0)

- 8.78. Účelom účtu výrobkov a služieb je ukázať – podľa skupiny výrobkov a za celé hospodárstvo – ako sú disponibilné výrobky použité.
- 8.79. Zobrazuje teda – podľa skupín výrobkov a za celé hospodárstvo – zdroje (výrobu a dovoz) a použitie výrobkov a služieb (medzispotrebu, konečnú spotrebu, hrubú tvorbu fixného kapitálu, zmenu stavu zásob, nadobudnutie mínus úbytok cenností, vývoz).
- 8.80. Ak vychádzame z toho, že sa výroba oceňuje v základných cenách a použitie v cenách odberateľov, dane mínus subvencie na výrobky musia byť zahrnuté na stranu zdrojov.
- 8.81. Použitie sa zaznamenáva na pravej strane účtu výrobkov a služieb a zdroje na ľavej strane, t. j. na opačnej strane v porovnaní s bežnými účtami inštitucionálnych sektorov, vzhľadom na to, že toky výrobkov sú protipoložkami peňažných tokov.
- 8.82. Účet výrobkov a služieb je podľa definície vybilancovaný a neobsahuje preto bilancujúcu položku.

Tabuľka 8.17 – Účet 0: Účet výrobkov a služieb

Zdroje			Použitie		
P.1	Produkcia	3 595	P.2	Medzispotreba	1 904
P.11	Trhová produkcia	3 048			
P.12	Produkcia pri vlastnej konečnej spotrebe	171	P.3/P.4	Výdavky na konečnú spotrebu/ Skutočná konečná spotreba	1 371
P.13	Ostatná netrhová produkcia	376	P.31/P.41	Výdavky na individuálnu spotrebu/ Skutočná individualna spotreba	1 215

Zdroje		Použitie		
D.21	Dane z produktov	141	P.32/P.42 Výdavky na kolektívnu spotrebu/ Skutočná kolektívna spotreba	156
D.31	Subvencie na produkty	- 8		
			P.51 Hrubá tvorba fixného kapitálu	376
P.7	Dovoz výrobkov a služieb	497	P.511 Nadobudnutie minus úbytok hmotného investičného majetku	303
P.71	Dovoz výrobkov	392	P.5111 Nadobudnutie nového hmotného investičného majetku	305
P.72	Dovoz služieb	105	P.5112 Nadobudnutie existujúceho hmotného investičného majetku	11
			P.5113 Úbytok existujúceho hmotného investičného majetku	- 13
			P.512 Nadobudnutie minus úbytok nehmotného investičného majetku	51
			P.5121 Nadobudnutie nového nehmotného investičného majetku	53
			P.5122 Nadobudnutie existujúceho nehmotného investičného majetku	6
			P.5123 Úbytok existujúceho nehmotného investičného majetku	- 8
			P.513 Prirastok hodnoty neprodukovaných nefinančných aktív	22
			P.5131 Vačšie zlepšenia neprodukovaných nefinančných aktív	5
			P.5132 Náklady na prevod vlastníctva neprodu- kovaných nefinančných aktív	17
			P.52 Zmena stavz zásob	28
			P.53 Nadobudnutie minus úbytok cenností	10
			P.6 Vývoz výrobkov a služieb	536
			P.61 Vývoz výrobkov	462
			P.62 Vývoz služieb	74

INTEGROVANÉ EKONOMICKÉ ÚČTY

8.83. Integrované ekonomické účty poskytujú stručný prehľad účtov hospodárstva: bežných účtov, účtov akumulácie a súvah.

V tej istej tabuľke integrujú účty za všetky inštitucionálne sektory, za celé hospodárstvo a zahraničie a vybilancovávajú sa všetky toky a všetky aktíva a pasíva. Tiež umožňujú priamo určiť agregované ukazovatele.

8.84. V tabuľke integrovaných ekonomických účtov sa použitie, aktíva a zmeny aktív zachytávajú na ľavej strane, zatiaľ čo zdroje, pasíva, zmeny pasív a čistý majetok sa zaznamenávajú na pravej strane.

8.85. Pretože tabuľka dáva obraz o celom hospodárskom procese, sú kvôli lepšej čitateľnosti použité také úrovne agregácie, ktoré sú čo najviac kompatibilné s pochopením štruktúry systému.

8.86. Stĺpce tabuľky reprezentujú inštitucionálne sektory, a to: nefinančné korporácie, finančné korporácie, štátnu správu, neziskové organizácie poskytujúce služby domácnostiam a domácnosti. Tabuľka obsahuje aj stĺpec pre národné hospodárstvo spolu, stĺpec pre zahraničie a stĺpec, ktorý bilancuje použitie a zdroje výrobkov a služieb.

8.87. Riadky tabuľky reprezentujú rôzne kategórie transakcií, aktív a pasív, bilancujúcich položiek a určitých agregovaných ukazovateľov.

Tabuľka 8.18 – Integrované ekonomické účty

BEŽNÉ ÚČTY

Použitie

Zdroje

Účty	Zdroje										Účty		
	Spolu	Výrobky a služby (zdroje)	Zahraničné	S.1 Národné hospod. spolu	S.15 Nezisk. organiz. slúžiac domácn.	S.14 Domácnosti	S.13 Štátna správa	S.12 Finanč. korpor.	S.11 Nefin. korpor.	Kod		Transakcie, iné toky, sady a bilancujúce položky	
I. Účet produkcie/ účet výrobkov a služieb zahraničia	497	497								P.7	Dovoz výrobkov a služieb	497	I. Účet produkcie/ účet výrobkov a služieb zahraničia
	536	536								P.6	Vývoz výrobkov a služieb	536	
	3 595	3 595								P.1	Produkcija	3 595	
	1 904			1 904	6	694	246	29	881	P.2	Medzis potreba	1 904	
	133	133								D.21-D.31	Dane minus subvencie na produkciu	133	
	1 824			1 824	31	575	188	73	872	B.1g/B.1*g	Pridaná hodnota, hruba/ hrubý domáci produkt	1 824	
	222			222	3	42	30	10	137	K.1	Spotreba fixného kapitálu	222	
	1 602			1 602	28	533	158	63	735	B.1n/B.1*n	Pridaná hodnota, čistá/ čistý domáci produkt	1 602	
	- 39									B.11	Saldo vývozu a dovozu výrobkov a služieb	- 39	
II.1.1. Účet tvorby dôchodkov	768	6	762	23	39	140	15	545	D.1	Odmeny zamestnancov	768	II.1.1. Účet tvorby dôchodkov	
	191	0	191	0	2	2	3	51	D.2-D.3	Dane z produkcie a dovozu bez subvencií	191		
	133	0	133						D.21-D.31	Dane z produktov bez subvencií	133		
	58	0	58	0	2	2	3	51	D.29-D.39	Ostatné dane z produkcie be z subvencií	58		
	429		429	8	8	92	46	55	279	B.2g	Hrubý prevádzkový prebytok	429	

Tabuľka 8.18 – Integrované ekonomické účty (pokračovanie)

BEŽNÉ ÚČTY
Použitie

Zdroje

Účty	Spolu	Výrobky a služby (zúroje)	Zahraničie	S.1 Národné hospod. spolu	S.15 Nezisk. organiz. slúžiace domácn.	S.14 Domácnosti	S.13 Štátna správa	S.12 Finanč. korpor.	S.11 Nefin. korpor.	Kod	Transakcie, líne tovar, sady a bilancujúce položky	Zdroje							Účty		
												S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11	S.1		S.15	S.14
	1 826			1 826	40	1 187	382	32	185	B.6g	Hrubý disponibilný dôchodok		185	32	382	1 187	40	1 826		1 826	II.3. Účet znovurozdeľovania naturálnych dôchodkov
	1 604			1 604	37	1 145	352	22	48	B.6n	Čistý disponibilný dôchodok		48	22	352	1 145	37	1 604		1 604	
II.3. Účet znovurozdeľovania naturálnych dôchodkov	219			219	13	206				D.63	Naturálne sociálne transfery				219					219	
	1 826			1 826	27	1 406	176	32	185	B.7g	Hrubý upravený disponibilný dôchodok		185	32	176	1 406	27	1 826		1 826	II.4. Účet použitia dôchodkov
	1 604			1 604	24	1 364	146	22	48	B.7n	Čistý upravený disponibilný dôchodok		48	22	146	1 364	24	1 604		1 604	
II.4. Účet použitia dôchodkov										B.6g	Hrubý disponibilný dôchodok		185	32	382	1 187	40	1 826		1 826	
										B.6n	Čistý disponibilný dôchodok		48	22	352	1 145	37	1 604		1 604	
	1 371			1 371	1	215	156			P.4	Skutočná konečná spotreba								1 371	1 371	
	1 371			1 371	13	996	362			P.3	Výdavky na konečnú spotrebu								1 371	1 371	
	11			11	0	0	0	11	0	D.8	Upravy vyplývajúce zo zmien čistého majetku domácností v rezervách penzijných fondov				11				11	11	

Tabuľka 8.18 – Integrované ekonomické účty (pokračovanie)

Účty	Zdroje										Spolu	Účty	
	Spolu	Výrobky a služby (zároje)	Zahranice	S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11	Kod			Transakcie, iné toky, savy a bilancujúce položky
	455				455	27	202	20	21	185	B.8g	Hrubé úspory	
	233			233	24	160	-10	11	48	B.8n	Čisté úspory		
	-41		-41							B.12	Saldo bežných transakcií so zahraničím		

ÚČTY AKUMULÁCIE

Zmeny v aktívach

Zmeny v pasivách a čistý majetok

III.1.1. Účet zmien čistého majetku v dôsledku úspor a kapitálových transferov	48	11	-10	160	24	233	233	III.1.1. Účet zmien čistého majetku v dôsledku úspor a kapitálových transferov
B.8n	48	11	-10	160	24	233	233	233
B.12								-41
D.9	33	0	6	23	0	62	66	66
D.9	-16	-7	-34	-5	-3	-65	-66	-66
B.10.1	65	4	-38	178	21	230	192	192
P.51								376
K.1								376

III.1.2. Účet nadobudnutia nefinančných aktív

Tabuľka 8.18 – Integrované ekonomické účty (pokračovanie)

ÚČTY AKUMULÁCIE		Zmeny v pasivách a čistý majetok											Účty							
Zmny v aktívach		Zmeny v pasivách a čistý majetok											Účty							
Účty	Spolu	Výrobky a služby (zároky)	Zahraničné	S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11	Transakcie, ine toky, stavu a bilancujúce položky	Kod	S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Zahraničné	Výrobky a služby (použitie)	Spolu
				Národné hospod. spolu	Nezisk. organiz. sídliace domáci.	Domácnosti	Štátna správa	Finanč. korpor.	Nefin. korpor.			Nefin. korpor.	Finanč. korpor.	Štátna správa	Domácnosti	Nezisk. organiz. sídliace domáci.	Národné hospod. spolu			
	28			28	0	2	0	0	26	Zmena stavu záseb	P.5.2	0	0	0	2	0	0	26	28	28
	10			10	0	5	3	0	2	Nadobudnutie minus úbytok cennosti	P.5.3	0	0	3	0	0	0	2	10	10
	0			0	0	1	4	2	0	Nadobudnutie minus úbytok nefinančných neprodukovateľných aktív	K.2	0	0	2	4	0	0	0	0	0
	0			0	38	4	148	-50	5	Čisté pôžičky poskytnuté (+)/ prijaté (-)	B.9	5	-69	-50	148	4	38	-38	-69	-38
III.2. Finančný účet	691			50	641	32	181	120	237	Čisté prírastky finančných aktív	F	71	237	120	181	32	641	237	691	691
	0			0	1	-1	0	-1	-1	Čisté prírastky pasív	F	0	-1	0	0	0	0	0	0	0
	130			11	119	12	68	7	15	Menové zlato a zviažne práva čerpania (ZPČ)	F.1	17	15	7	68	12	119	15	-2	130
	143			5	138	12	29	26	53	Obeživa a vklady	F.2	18	53	26	29	12	138	53	20	143
	254			10	244	0	5	45	167	Cenné papiere okrem akcií	F.3	27	167	45	5	0	244	167	37	254
	46			2	44	0	3	36	3	Pôžičky	F.4	2	3	36	0	0	44	3	3	46
										Akcie a ostatné podiely	F.5	2	3	36	0	0	43	3	3	46

Tabuľka 8.18 – Integrované ekonomické účty (pokračovanie)

ÚČTY AKUMULÁCIE																			
Zmeny v pasivách a čistý majetok																			
Účty	Zmeny v aktívach										Spolu	Účty							
	Výrobky a služby (zdroje)	Zahraničné	S.1 Národné hospod. spolu	S.15 Nezisk. organiz. slúžiace domácn.	S.14 Domácnosti	S.13 Štátna správa	S.12 Finanč. korpor.	S.11 Nefin. korpor.	Kod	Transakcie, iné tožr. sady a bilančujúce položky									
	36	0	36	0	36	0	0	0	F.6	Poistnostechnické rezervy	0	36	0	36					
	82	21	61	8	40	6	0	0	F.7	Ostatné pohľadávky a záväzky	37	0	10	5	0	52	30	82	
III.3.1. Účet ostatných zmien objemu aktív	15	0	15	0	2	1	-2	14	K.3-10 a K.12	Ostatné objemové zmeny spolu	-3	2	-1	0	0	-2	0	-2	III.3.1. Účet ostatných zmien objemu aktív
	24	0	24	0	0	0	0	24	K.3	Ekonomický vznik neprodukovateľných aktív	0	0	0	0	0	0	0	0	
	3	0	3	0	0	3	0	0	K.4	Ekonomický vznik produkovaných aktív	0	0	0	0	0	0	0	0	
	4	0	4	0	0	4	0	0	K.5	Prírodný prírastok nepestovaných biologických zdrojov	0	0	0	0	0	0	0	0	
	-9	0	-9	0	0	-2	0	-7	K.6	Ekonomický zánik neprodukovateľných aktív	0	0	0	0	0	0	0	0	
	-11	0	-11	0	0	-6	0	-5	K.7	Straty spôsobené zivelnými pohromami a vojnovými udalosťami	0	0	0	0	0	0	0	0	
	0	0	0	0	0	8	-3	-5	K.8	Konfiskácia majetku baz náhrady	0	0	0	0	0	0	0	0	
	1	0	1	0	0	0	0	1	K.9	Ostatné zmeny objemu nefinančných aktív inde neuvedené	-4	2	0	0	0	-2	0	-2	
	3	0	3	0	2	0	1	0	K.10	Ostatné zmeny objemu finančných aktív a pasív inde neuvedené	-4	2	0	0	0	-2	0	-2	

Tabuľka 8.18 – Integrované ekonomické účty (pokračovanie)

ÚČTY AKUMULÁCIE		Zmeny v pasivách a čistý majetok											Účty										
Zmany v aktívach		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Zahraníče	Výrobky a služby (zároje)	Zahraníče	S.1	S.15	S.14	S.15	S.1	Zahraníče	Výrobky a služby (použitie)	Spolu	Účty				
Účty	Spolu	Nefin. korpor.	Finanč. korpor.	Štata správa	Domácnosti	Nezisk. organiz. služiace domácn.	Národné hospod. spolu			Nefin. korpor.	Finanč. korpor.	Štata správa	Domácnosti	Nezisk. organiz. služiace domácn.	Národné hospod. spolu								
	0	0	0	-6	0	0	0	0	0	1	0	-1	0	0	0	0	0	0	0				
		6	0	0	0	0	0	0	0	Zmeny klasifikácií a štruktúry										0			
		z toho:																					
	10	12	-2	0	0	0	0	0	0	Nefinančné aktíva										-2			
	-7	-2	-2	-3	0	0	-7	0	0	Produkované aktíva										0			
	17	14	0	3	0	0	17	0	0	Neprodukované aktíva										0			
	5	2	0	1	2	0	5	0	2	Finančné aktíva/pasíva										-2			
		B.10.2	Zmeny čistého majetku v dôsledku ostatných zmien objemu aktív																			17	
III.3.2. Účet preценenia		K.11	Nominálne zisky/straty na majetku																				III.3.2. Účet preценenia
	280	AN	144	4	44	8	280	8	80	Nefinančné aktíva													
	126	AN.1	63	2	20	5	126	5	35	Produkovane aktíva													
	154	AN.2	81	2	23	3	154	3	45	Neprodukované aktíva													
	91	AF	8	57	2	1	84	1	16	Finančné aktíva/pasíva										78			
		B.10.3	Zmeny čistého majetku v dôsledku nominálnych ziskov (+)/ strát na majetku (-)																			134	
III.3.2. Účet preценenia			III.3.2. Účet preценenia																				III.3.2. Účet preценenia
																						78	
																						292	

Tabuľka 8.18 – Integrované ekonomické účty (pokračovanie)

SÚVAHOVÉ ÚČTY		Pasíva											Účty
Aktíva	Spolu	Výrobky a služby (zároje)	Zahraničné	S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11	Kod	Transakcie, iné toky, zásoby a bilancujúce položky	Spolu	Účty
IV.1. Poči- aľočná súvaha	9 922	0	9 922	324	2 822	1 591	144	5 041	AN.	Nefinančné aktíva		IV.1. Poči- aľočná súvaha	
	6 047	6 047	243	1 698	1 001	104	3 001	AN.1	Produkovateľné aktíva				
	3 875	0	3 875	81	1 124	590	40	2 040	AN.2	Neprodukovateľné aktíva			
	7 365	573	6 792	172	1 819	396	3 508	897	AF	Finančné aktíva/pasíva			
									B.90	Čistý majetok			
IV.2. Zmeny v súvahe	482	0	482	25	110	56	1	290	AN	Zmeny v aktívach spolu		IV.2. Zmeny v súvahe	
	289		289	21	61	25	-1	182	AN.1	Nefinančné aktíva			
	193	0	193	4	49	30	2	108	AN.2	Produkovateľné aktíva			
	787	57	730	33	199	123	294	81	AF	Finančné aktíva/pasíva			
									B.10	Zmeny čisteného majetku spolu			
									B.10.1	Úspory a kapitálové transfery			

Tabuľka 8.18 – Integrované ekonomické účty (pokračovanie)

SÚVAHOVÉ ÚČTY

Aktíva

Pasíva

Účty	Spolu	Výrobky a služby (zdroj)	Zahraničné	S.1 Národné hospod. spolu	S.15 Nezisk. organiz. slúžiace domácn.	S.14 Domácnosti	S.13 Štátna správa	S.12 Finanč. korpor.	S.11 Nefin. korpor.	Transakcie, iné toky, zásoby a bilančujúce položky	Kod	Pasíva							Účty				
												S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11	S.1		S.15	S.14	S.13	S.12
											B.10.2	Ostatné zmeny objemu aktív	17	- 4	2	2	0	17	0	17		17	
											B.10.3	Nominálne zisky/straty na majetku	134	10	38	96	10	288	4	292		292	
IV.3. Záverečná súvaha											AN	Nefinančné aktíva	0 10 404	349	2 932	1 647	145 5 331	145 5 331				IV.3. Záverečná súvaha	
	6 336			6 336	264	1 759	1 026	103 3 183	103 3 183		AN.1	Produkované aktíva	4068	0	4 068	85	1 173	620	42 2 148	42 2 148			
	8152			630 7 522	205	2 018	519	3 802	978		AF	Finančné aktíva / pasíva	4068	630	7 522	205	2 018	519	3 802	978	7 362		
											B.90	Čistý majetok	4 337	278	1 302	4 628	406 10 951	406 10 951	242	11 193			

AGREGOVANÉ UKAZOVATELE

8.88. Agregované ukazovatele sú súhrnné ukazovatele výsledku činnosti za celé hospodárstvo a predstavujú kľúčové veličiny pre účely makroekonomickej analýzy a porovnávaní v čase a priestore.

HRUBÝ DOMÁCI PRODUKT V TRHOVÝCH CENÁCH (HDP)

8.89. Hrubý domáci produkt v trhových cenách je konečným výsledkom výrobnéj činnosti rezidentských výrobných jednotiek. Môže byť vymedzený tromi spôsobmi:

- a) HDP je súčtom hrubej pridanej hodnoty rôznych inštitucionálnych sektorov alebo rôznych odvetví plus dane a mínus subvencie na výroby (ktoré nie sú alokované na sektory a odvetvia). Je tiež bilancujúcou položkou účtu výroby za celé hospodárstvo;
- b) HDP je súčtom konečného domáceho použitia výrobkov a služieb (skutočná konečná spotreba a hrubá tvorba kapitálu) plus vývoz a mínus dovoz výrobkov a služieb;
- c) HDP je súčtom použitia na účte tvorby dôchodkov za celé hospodárstvo (odmeny zamestnancov, dane z výroby a dovozu mínus subvencie, hrubý prevádzkový prebytok a zmiešané dôchodky za celé hospodárstvo).

8.90. Po odpočítaní spotreby fixného kapitálu od HDP získame čistý domáci produkt v trhových cenách (ČDP).

PREVÁDZKOVÝ PREBYTOK ZA CELÉ HOSPODÁRSTVO

8.91. Hrubý (alebo čistý) prevádzkový prebytok za celé hospodárstvo je súčtom hrubých (alebo čistých) prevádzkových prebytkov jednotlivých odvetví alebo jednotlivých inštitucionálnych sektorov.

ZMIEŠANÉ DÔCHODKY ZA CELÉ HOSPODÁRSTVO

8.92. Hrubé (alebo čisté) zmiešané dôchodky za celé hospodárstvo sú totožné s hrubými (alebo čistými) zmiešanými dôchodkami sektora domácností.

PODNIKATEĽSKÉ DÔCHODKY ZA CELÉ HOSPODÁRSTVO

8.93. Hrubé (alebo čisté) podnikateľské dôchodky za celé hospodárstvo sú súčtom hrubých (alebo čistých) podnikateľských dôchodkov za jednotlivé sektory.

NÁRODNÝ DÔCHODOK (V TRHOVÝCH CENÁCH)

8.94. Hrubý (alebo čistý) národný dôchodok (v trhových cenách) reprezentuje celkové prvotné dôchodky prijaté rezidentskými inštitucionálnymi jednotkami: odmeny zamestnancov, dane z výroby a dovozu mínus subvencie, dôchodky z majetku (prijaté mínus platené), (hrubý alebo čistý) prevádzkový prebytok a (hrubé alebo čisté) zmiešané dôchodky.

Hrubý národný dôchodok (v trhových cenách) sa rovná HDP mínus prvotné dôchodky platené rezidentskými jednotkami nerezidentským jednotkám plus prvotné dôchodky prijaté rezidentskými jednotkami zo zahraničia.

Hrubý národný dôchodok (v trhových cenách) je pojmovo totožný s hrubým národným produktom (HNP) (v trhových cenách); takto sa to vo všeobecnosti dodnes chápe v národných účtoch.

HNP sa však v metodike ESA 1979 počítal odlišne ⁽⁶⁾.

Národný dôchodok nie je vymedzený podľa produkčného konceptu, ale podľa dôchodkového konceptu, ktorý je významnejší vtedy, ak sa ukazovateľ vyjadruje ako čistý, t. j. po odpočítaní spotreby fixného kapitálu.

NÁRODNÝ DISPONIBILNÝ DÔCHODOK

- 8.95. Hrubý (alebo čistý) národný disponibilný dôchodok je súčtom hrubých (alebo čistých) disponibilných dôchodkov inštitucionálnych sektoroch. Hrubý (alebo čistý) národný disponibilný dôchodok sa rovná hrubému (alebo čistému) národnému dôchodku (v trhových cenách) mínus bežné transfery (bežné dane z dôchodkov, majetku atď., sociálne príspevky, sociálne dávky a ostatné bežné transfery) platené nerezidentským jednotkám, plus bežné transfery prijaté rezidentskými jednotkami zo zahraničia.

ÚSPORY

- 8.96. Tento agregovaný ukazovateľ meria tú časť národného disponibilného dôchodku, ktorá nie je použitá na výdavky pre konečnú spotrebu. Hrubé (alebo čisté) národné úspory sú sumou hrubých (alebo čistých) úspor rôznych inštitucionálnych sektorov.

SALDO BEŽNÝCH TRANSAKCIÍ SO ZAHRANIČÍM

- 8.97. Bilancujúca položka na účte prvotných dôchodkov a bežných transferov zahraničia reprezentuje prebytok (ak je záporný) alebo deficit (ak je kladný), za celé hospodárstvo, ktorý vyplýva z jej bežných transakcií (obchod s výrobkami a službami, prvotné dôchodky, bežné transfery) so zahraničím.

ČISTÉ PÔŽIČKY POSKYTNUTÉ (+) ALEBO PRIJATÉ (-) ZA CELÉ HOSPODÁRSTVO

- 8.98. Čisté pôžičky poskytnuté (+) alebo prijaté (-) za celé hospodárstvo sú súčtom čistých pôžičiek poskytnutých alebo prijatých inštitucionálnymi sektormi. Reprezentujú čisté zdroje, ktoré celé hospodárstvo poskytuje zahraničiu (ak sú kladné) alebo získava zo zahraničia (ak sú záporné). Čisté pôžičky poskytnuté (+) alebo prijaté (-) za celé hospodárstvo sa rovnajú, ale s opačným znamienkom, čistým pôžičkám prijatým (-) alebo poskytnutým (+) zahraničím.

ČISTÝ MAJETOK ZA CELÉ HOSPODÁRSTVO

- 8.99. Čistý majetok za celé hospodárstvo je súčet čistého majetku inštitucionálnych sektorov. Reprezentuje hodnotu nefinančných aktív za celé hospodárstvo mínus saldo finančných aktív a pasív zahraničia.

MATICOVÉ ZOBRAZENIE

- 8.100. Predchádzajúca časť tejto kapitoly prezentovala postupnosť tzv. (T-) účtov. Pojmy a definície systému umožňujú však súčasne aj ďalšie metódy zobrazenia. Slúžia na to, aby umožnili dodatočné pochopenie systému a umožnili rôzne typy analýzy.

- 8.101. Input-output tabuľka je široko používaný maticový systém, ktorý poskytuje podrobné a koherentne usporiadané informácie o tokoch výrobkov a služieb a o štruktúre výrobných nákladov. Táto matica obsahuje viac informácií ako T-účty pre výroby a služby, výrobu a tvorbu dôchodkov; napríklad, výdavky na konečnú spotrebu sú uvedené podľa skupín výrobkov alebo odvetví pôvodu a medzispotreba je uvedená aj

⁽⁶⁾ V metodike ESA 1979 sa HNP (v trhových cenách) počítá pripočítaním odmien zamestnancov a dôchodkov z majetku prijatých zo zahraničia a odpočítaním rovnakých položiek hradených do zahraničia, k hrubému domácejmu produktu (v trhových cenách).

podľa skupín výrobkov alebo odvetví pôvodu a podľa skupín výrobkov alebo odvetví určenia. Dezagregované väzby medzi týmito účtami sú ďalej rozvinuté v tabuľkách dodávok a použitia systému ESA prostredníctvom špecifikovania výroby za skupiny výrobkov podľa odvetví.

- 8.102. V zostavajúcej časti tohto oddielu bude najskôr demonštrované, že úplná postupnosť účtov a bilancujúcich položiek môže byť prezentovaná aj v maticovej forme. V takejto tabuľke sú prezentované všetky transakcie za celé hospodárstvo, resp. za zahraničie. Okrem toho je zahrnutý aj agregovaný účet výrobkov a služieb.
- 8.103. Predmetom ďalšej diskusie budú všeobecné účely, na ktoré sa môže matica účtov použiť. Jej dôležitou vlastnosťou je široký rozsah možností na rozšírenie alebo kondenzovanie takejto matice v súlade so špecifickými okolnosťami a potrebami. Nakoniec bude ilustrované, ako sa takáto matica zostavuje v praxi. Zvlášť budú spracované vzťahy medzi tabuľkami dodávok a použitia a sektorovými účtami pomocou zaradenia účtov práce, aby sa dospelo k schéme matice sociálneho účtovníctva (SAM – Social Accounting Matrix). Matica SAM slúži okrem iného na to, aby umožnila integrovanejšiu analýzu problémov hospodárskej a sociálnej politiky, vrátane nezamestnanosti.

MATICOVÉ ZOBRAZENIE ÚČTOV ESA

- 8.104. Tabuľka VIII. x1 zobrazuje úplnú postupnosť účtov a bilancujúcich položiek v matici. Pre tento účel neboli účty prvotného rozdelenia dôchodkov, použitia dôchodkov a ostatných zmien aktív rozčlenené. Okrem toho je ponechaná otvorená možnosť, či zlúčiť alebo nezlúčiť účet znovurozdelenia naturálnych dôchodkov s druhotným rozdelením dôchodkov. Nakoniec sa zaviedol účet, ktorý zaznamenáva čistý majetok.
- 8.105. Čísla, ktoré sú prezentované v tabuľkách v tejto časti, presne zodpovedajú numerickému príkladu vypracovanému v predchádzajúcej časti tejto kapitoly. Vo všetkých maticiach sú prvky, obsahujúce bilancujúcu položku, orámované plnými čiarami.
- 8.106. Maticové zobrazenie umožňuje prezentovať každú transakciu samostatnou položkou a charakter transakcie odvodíť z jej pozície. Každý účet reprezentuje dvojica riadku a stĺpca, pričom podľa konvencie sú zdroje uvedené v riadkoch a použitie je uvedené v stĺpcoch. Napríklad čistý domáci produkt (1602) je platený hospodárskymi výrobcami a prijatý na účte prvotného rozdelenia dôchodkov. Tabuľka VIII.x1 zachytáva túto transakciu v prvku (3,2), t. j. v riadku 3 a stĺpci 2. Vzhľadom na to, že táto tabuľka rozlišuje transakcie so zahraničím na osobitnom účte, jej diagonálne položky, t. j. prvky (3,3), (4,4), (5,5), (6,6), (7,7) a (8,8), obsahujú iba transakcie medzi rezidentskými inštitucionálnymi jednotkami.
- 8.107. Riadkové a stĺpcové súčty neboli pomenované. Ich hlavnou funkciou v matici účtov je zabezpečiť, aby všetky účty skutočne reprezentovali plné vybilancovanie v tom zmysle, že celkové príjmy (riadkové súčty) sa rovnajú celkovým výdavkom (stĺpcovým súčtom). A napokon, významné bilancujúce položky, ktoré prepájajú po sebe nasledujúce účty, môžu byť odvodené, len keď je táto podmienka splnená.
- 8.108. Riadok 1 zobrazuje použitie výrobkov a služieb v cenách odberateľov: medzispotrebu (1904) v stĺpci 2, konečnú spotrebu (1371) v stĺpci 5, hrubú tvorbu kapitálu (414) v stĺpci 7 a vývoz (536) v stĺpci 14.
- 8.109. Súčet prvkov v 1. riadku tvorí celkový objem použitia výrobkov a služieb v cenách odberateľov (4225). Stĺpec 1 predstavuje dodávky výrobkov a služieb (samozrejme tiež v súčte 4225). Výroba (v základných cenách) plus dane mínus subvencie na výrobky (3728) je uvedená na priesečníku s riadkom 2. Dovozy (497) pochádzajú z účtu výrobkov a služieb zahraničia (riadok 14).
- 8.110. Riadok 2 zobrazuje výrobu (v základných cenách) plus dane mínus subvencie na výrobky. V dôsledku tohto ocenenia súčet riadku 2 (3728) a sprievodný súčet stĺpca 2 sú včítané daní bez subvencií na výrobky. Toto zabezpečuje, že tieto dane sú zahrnuté do bilancujúcej položky účtu 2, čistého domáceho produktu (ČDP), pozri prvok (3,2). Väčšina bilancujúcich položiek môže byť vypočítaná ako hrubé alebo čisté. V tejto matici sú všetky bilancujúce položky uvedené ako čisté. Spotreba fixného kapitálu (222) je daná priamo na kapitálový podúčet pre nadobudnutie nefinančných aktív (riadok 7 a stĺpec 2).

- 8.111. Riadok 3 zobrazuje príjmy z prvotných dôchodkov prijaté celým hospodárstvom: čistý domáci produkt v prvku (3,2), dôchodky z majetku z ostatných rezidentských sektorov (341) na diagonále a toky prvotných dôchodkov zo zahraničia (72) v prvku (3,15). Pretože táto matica ďalej nečlení účet pre rozdelenie prvotných dôchodkov, nerozčleňuje pridanú hodnotu platenú výrobcami do rôznych kategórií pridanej hodnoty, ako je to zaznamenané na účte tvorby dôchodkov.
- 8.112. Okrem diagonálnej položky obsahuje stĺpec 3 prvotné dôchodky platené do zahraničia (41) v prvku (15,3) a bilancujúcu položku, čistý národný dôchodok (1633), ktorý prepája tento účet s nasledujúcim účtom.
- 8.113. Táto matica necháva otvorenú možnosť voľby, či zlúčiť alebo nezlúčiť účet znovurozdelenia naturálnych dôchodkov s účtom druhotného rozdelenia dôchodkov. Ak sa neuvádza znovurozdelenie naturálnych dôchodkov, potom diagonála obsahuje bežné transfery a naturálne sociálne transfery medzi rezidentskými sektormi sú vylúčené (1096). Tieto transfery obsahujú bežné dane z dôchodkov, majetku, atď., sociálne príspevky a dávky iné ako naturálne sociálne transfery a ostatné bežné transfery. Ak sa zaradi znovurozdelenie naturálnych dôchodkov, potom diagonála účtu 4 zaznamenáva aj naturálne sociálne transfery; po agregovaní s ostatnými transferovými tokmi sa táto položka rovná 1315. V oboch prípadoch riadok 4 začína čistým národným dôchodkom, zatiaľ čo bežné transfery zo zahraničia (10) sú zaznamenané v prvku (4,15). Stĺpec 4 ukazuje okrem diagonálnej položky bežné transfery do zahraničia (39) v prvku (15,4), zatiaľ čo bilancujúca položka (upravený) čistý disponibilný dôchodok (1604) je daná na účet použitia (upraveného) disponibilného dôchodku.
- 8.114. Ak sa začlení znovurozdelenie naturálneho dôchodku, potom účet 5 bude účtom použitia upraveného disponibilného dôchodku. V opačnom prípade bude tento účet účtom použitia disponibilného dôchodku. Na agregovanej úrovni je to len terminologická záležitosť, pretože celkový disponibilný dôchodok sa rovná celkovému upravenému disponibilnému dôchodku a výdavky na celkovú konečnú spotrebu sa rovnajú celkovej skutočnej konečnej spotrebe. Ak odhliadneme od disponibilného dôchodku, riadok tohto účtu zaznamenáva na diagonále úpravu pre zmeny čistého majetku domácností v rezidentských penzijných fondoch (11) a úpravu pre zmeny čistého majetku domácností v nerezi-dentských penzijných fondoch (0) v stĺpci 15. Stĺpec obsahuje okrem konečnej spotreby (1371) a diagonálnej položky úpravu pre zmeny čistého majetku nerezi-dentských domácností z rezidentských penzijných fondov (0), pozri prvok (15,5) a bilancujúcu položku čisté úspory (233), ktorá je uvedená na prvom kapitálovom podúčte (účet 6).
- 8.115. Pre účet kapitálu sa rozlíšili dva podúčty. Po prvé, v riadku účtu zmien čistého majetku v dôsledku úspor a kapitálových transferov sú čisté úspory zväčšené o kapitálové transfery prijaté z rezidentských sektorov (61), pozri prvok (6,6) a zo zahraničia (1), pozri prvok (6,16).
- V stĺpci tohto účtu sú uvedené kapitálové transfery platené rezidentským sektorom a do zahraničia (4), pozri prvok (16,6). Výsledkom je bilancujúca položka zmeny čistého majetku v dôsledku úspor a kapitálových transferov (230), ktorá je presunutá na účet zmien v súvahe (účet 11).
- 8.116. Po druhé, riadok účtu nadobudnutia nefinančných aktív prezentuje spotrebu fixného kapitálu (prvok 7,2), nadobudnutie mínus úbytok neprodu-kovaných nefinančných aktív rezidentskými jednotkami (0), pozri prvok (7,7) a nerezi-dentskými jednotkami (0), pozri prvok (7,17) a zmeny aktív v dôsledku úspor a kapitálových transferov (833), pozri prvok (7,12). To dáva celkovú sumu, ktorá je k dispozícii rezidentom na nadobudnutie aktív. Nadobudnutie je uvedené v dvoch fázach: prvá fáza predstavuje nadobudnutie nefinančných aktív v stĺpci tohto účtu a druhá potom nadobudnutie finančných aktív (včítane zahraničných finančných aktív) v stĺpci ďalšieho účtu. Stĺpec tohto účtu, účtu 7, obsa-huje teda hrubú tvorbu kapitálu (prvok 1,7), diagonálnu položku (7,7) charakterizovanú vyššie, zmeny pasív v dôsledku úspor a kapitálových transferov (603), pozri prvok (12,7) a bilancujúcu položku čisté pôžičky za celé hospodárstvo (38), ktorá sa prenáša na nasledujúci účet pre finančné transakcie.
- 8.117. Účet 8, finančný účet, začína čistými pôžičkami celého hospodárstva (prvok 8,7) a pridáva finančné transakcie medzi rezidentskými sektormi (553) na diagonálu a tiež čistý vznik zahraničných pasív (50), pozri prvok (8,18). Stĺpec obsahuje diagonálnu položku a čisté nadobudnutie zahraničných finančných aktív (88) v prvku (18,8). Čistý vznik zahraničných pasív plus čisté pôžičky celého hospodárstva sa samozrejme rov-najú čistému nadobudnutiu zahraničných finančných aktív, takže na tomto účte sa tiež zachováva vybilancovanosť medzi riadkovým a stĺpcovým súčtom.

- 8.118. Účet ostatných zmien aktív, účet 9, zaznamenáva v riadku zmeny aktív v dôsledku ostatných zmien (379), pozri prvok (9,12) a v stĺpci zaznamenáva zmeny pasív v dôsledku ostatných zmien (74), pozri prvok (12,9) a bilancujúcu položku zmeny čistého majetku v dôsledku ostatných zmien (305), pozri prvok (11,9).
- 8.119. Posledné štyri účty za celé hospodárstvo sa týkajú súvah a zmien v nich. Po prvé – počiatočná súvaha – uvádza v riadku počiatočný stav aktív (16714), pozri prvok (10,12) a v stĺpci počiatočný stav pasív (6298), pozri prvok (12,10) a počiatočný čistý majetok (10416), pozri prvok (13,10). Ďalej účet zmien v súvahe zaznamenáva obe zložky týchto zmien v riadku, pozri prvky (11,6) a (11,9) a celkové zmeny čistého majetku (535) v stĺpci, pozri prvok (13,11). Potom konečná súvaha prezentuje v riadku počiatočný stav pasív (prvok 12,10), obe zložky zmien pasív (prvky 12,7 a 12,9) a konečný čistý majetok (10951), pozri prvok (12,13). Samozrejme súčet týchto prvkov sa rovná konečnému stavu aktív, ktorý je tiež vypočítaný v stĺpci tohto účtu: počiatočný stav aktív (prvok 10,12) plus obe zložky zmien aktív, pozri prvky (7,12) a (9,12). Nakoniec osobitný účet pre čistý majetok uvádza počiatočnú čistú hodnotu (prvok 13,10) a celkové zmeny čistého majetku (prvok 13,11) v riadku a konečný čistý majetok v stĺpci (prvok 12,13).
- 8.120. Pre zahraničie sa zaviedli rovnaké účty ako pre celé hospodárstvo, aj keď v agregovanejšej forme. Po prvé, účet výrobkov a služieb zahraničia obsahuje v riadku dovoz celého hospodárstva (prvok 14,1) a v stĺpci: vývoz (prvok 1,14) a bilancujúcu položku (prvok 15,14), saldo vývozu a dovozu výrobkov a služieb (-39). Treba si všimnúť, že všetky bilancujúce položky účtov zahraničia sa posudzujú z hľadiska zahraničia. Aby sa získali relevantné agregované ukazovatele za celé hospodárstvo, znamienka musia byť opačné.
- 8.121. Po druhé, účet prvotných dôchodkov zahraničia a bežných transferov zaznamenáva bilancujúcu položku z predchádzajúceho účtu a tiež prvotné dôchodky, bežné transfery a úpravu zohľadňujúcu zmenu čistého majetku domácností týkajúcu sa penzijných fondov, a to do a zo zahraničia. Tieto položky boli charakterizované už v predchádzajúcom texte. Všetko toto vyúsťuje do salda bežných transakcií so zahraničím (-41) uvedeného v prvku (16,15).
- 8.122. Po tretie, kapitálový účet zahraničia bol tiež rozdelený do dvoch podúčtov: jeden pre saldo bežných transakcií so zahraničím, kapitálové transfery do a zo zahraničia a pre bilancujúcu položku, zmeny v čistej finančnej pozícii zahraničia v, dôsledku salda bežných transakcií so zahraničím a kapitálových transferov (-38), pozri položku (21,16); ďalší podúčet slúži pre zmeny aktív v dôsledku salda bežných transakcií so zahraničím a kapitálových transferov (50), pozri prvok (17,22), nadobudnutie mínus úbytok neprodukovateľných nefinančných aktív nerezidentskými jednotkami, pozri prvok (7,17), zmeny pasív v dôsledku bežného zahraničného salda a kapitálových transferov (88), pozri prvok (22,17) a pre bilancujúcu položku čisté pôžičky zahraničia (-38), prevedenú na ďalší účet.
- 8.123. Po štvrté, finančný účet poskytuje čisté nadobudnutie zahraničných finančných aktív (prvok 18,8) a čisté pôžičky zahraničia (prvok 18,17) v riadku a čistý vznik zahraničných pasív (prvok 8,18) v stĺpci. Po piate, účet ostatných zmien aktív prezentuje v riadku ostatné zmeny aktív (7), pozri prvok (19,22) a v stĺpci ostatné zmeny pasív (3), pozri prvok (22,19) a tiež bilancujúcu položku, zmeny čistej finančnej pozície zahraničia v dôsledku ostatných zmien (4), pozri prvok (21,19).
- 8.124. Nakoniec, súvahy pre zahraničie sú analogické so súvahami za celé hospodárstvo. Prvky, ktoré doteraz ešte neboli spomenuté, sú tieto: počiatočný stav zahraničných aktív (573), pozri prvok (20,22), počiatočný stav zahraničných pasív (297), pozri prvok (22,20), počiatočná čistá finančná pozícia zahraničia vo vzťahu k celému hospodárstvu (276), pozri prvok (23,20), celkové zmeny čistej finančnej pozície zahraničia (-34), pozri prvok (23,21) a konečná finančná pozícia zahraničia voči celkovému hospodárstvu (242), pozri prvok (22,23).
- 8.125. V ďalšom kroku môže byť tento redukovaný formát matice dezagregovaný, aby sa ukázala úplná postupnosť účtov včítane podrobností pre transaktorov a kategórie transakcií. Celkový potenciál matice účtov sa môže realizovať, aj keď nie všetky účty sú detailizované rovnakým

spôsobom, ale namiesto toho sa pre každý účet vyberie najdôležitejšia klasifikácia. S touto vlastnosťou sa budeme zaoberať podrobnejšie v ďalšej časti.

VLASTNOSTI MATÍC ÚČTOV

- 8.126. Každá položka v agregovanej matici, takej ako je tabuľka VIII.x1, sa môže považovať za celkový súčet submatice, v ktorej sú kategórie príslušných transaktorov uvedené na jednej strane a sledované transakcie na strane druhej. V maticovej prezentácii účtov je veľmi užitočná možnosť volby, t. j. možno vybrať rôzne typy transaktorov a ich zoskupení na každom účte bez toho, aby sa narušila koherencia a integrácia celého systému účtov. To znamená, že možno použiť „násobné členenie podľa aktérov a násobné členenie podľa sektorov“ na základe výberu jednotky a klasifikácie jednotiek v každom účte, ktoré sú najdôležitejšie pre sústavu sledovaných ekonomických tokov.
- 8.127. V zásade môže byť každý účet rozdelený dvomi pomerne rôznymi spôsobmi: rozdelením celého hospodárstva do skupín jednotiek alebo priradením kategórií transakcií uvedených na účte rôznym podúčtom. Napríklad rozdelenie celého hospodárstva do prvých piatich účtov by mohlo prebiehať takto:
- Rozlíšiť výrobky na účte výrobkov a služieb a klasifikovať ich podľa skupín výrobkov;
 - Rozlíšiť miestne činnostné jednotky na účte výroby a klasifikovať ich podľa odvetví;
 - Rozlíšiť inštitucionálne jednotky na účtoch rozdelenia prvotných dôchodkov a druhotného rozdelenia dôchodkov a použitia dôchodkov a klasifikovať ich podľa inštitucionálnych (sub)sektorov.
- 8.128. Takéto podrobnejšie členenie má dva hlavné dôsledky. Po prvé, pre všetky kategórie transakcií, ktoré sa rozlišujú v jednotlivých prvkoch týchto účtov, sa dá zistiť, čo a s ktorou skupinou prijímajúcich jednotiek vymenila príslušná skupina platiacich jednotiek. Po druhé, ukazuje vzájomné vzťahy medzi ekonomickými tokmi prostredníctvom podrobnej prierezovej klasifikácie. Napríklad, v príklade uvedenom v predchádzajúcom bode je uvedený jednoduchý obeh toku dôchodkov na mezo-úrovni podľa nasledujúceho rozvrhnutia:
- Submatice (3,2) ukazuje, ktorý inštitucionálny subsektor, a z ktorých odvetví, dostáva čistú pridanú hodnotu;
 - Submatice (4,3) a (5,4) ukazujú, ktorý inštitucionálny subsektor dostáva, a z ktorého inštitucionálneho sektora, prvotné dôchodky a disponibilné dôchodky (prirodzene na účtoch rozdelenia dôchodkov a na účte použitia dôchodkov možno použiť rôzne klasifikácie a potom tieto submatice nie sú už diagonálnymi);
 - Submatica (1,5) ukazuje, ktorá skupina výrobkov, ktorými inštitucionálnymi subsektormi, je spotrebovaná; a
 - Submatica (2,1) ukazuje, ktoré odvetvie aké skupiny výrobkov vytvára.
- 8.129. Pri zostavovaní takejto matice je vhodné začať s navrhnutím štruktúry účtov, ktorá je dôležitá z hľadiska predpokladaného použitia. Potom sa v každom účte vyberú najvhodnejšie jednotky a klasifikácie jednotiek. V praxi to však bude interaktívny proces. Predpokladajme napríklad, že je daná kategória transakcií, pre ktorú sú známe len celkové príjmy a platby transaktorov (riadkové a stĺpcové súčty submatice) a nie je známe, kto komu platí (vnútorná štruktúra submatice). Tento problém možno riešiť vložením nečleneného, fiktívneho účtu.
- 8.130. K všeobecným vlastnostiam maticovej prezentácie účtov patria:
- Podrobná maticová prezentácia je vhodná pre matematické riešenie využívajúce maticovú algebru; môže byť tiež nápomocná pri vybilancovaní účtov;
 - Podrobná matica prezentuje simultánne rozčlenenie vzájomne súvisiacich transakcií podľa platiacich a prijímajúcich jednotiek; v dôsledku toho je to vhodný formát, ktorý umožní odhaliť vzájomné vzťahy medzi ekonomickými tokmi na mezo-úrovni; zahŕňa tie toky, ktoré

obsahujú dva rôzne typy jednotiek (napr. výdavky na konečnú spotrebu rôznych kategórií výrobkov a služieb podľa radu subsektorov domácností);

- c) Pre množinu účtov, poskytujúcich členenie transakcií podľa platiacich a prijímajúcich jednotiek, je maticová prezentácia výstižnejšia než ostatné metódy prezentácie; platba jednej jednotky a príjem platby inou jednotkou obsiahnuté v každej transakcii, sú prezentované jednou položkou.

8.131. Agregovaná matica pre celé hospodárstvo sa môže použiť ako informačná tabuľka pre ďalšie, podrobnejšie tabuľky. Keď sa čitateľ začne oboznamovať s podrobnou prezentáciou častí systému (tabuľky dodávok a použitia, sektorové účty atď.), vzťah podrobných submatic k agregovanej matici by mal byť jasný prostredníctvom systému kódov. Maticový formát je zvlášť výhodný vtedy, keď nie je možné alebo žiadúce ukázať rovnako podrobnú klasifikáciu vo všetkých účtoch systému.

8.132. Maticová prezentácia je vhodným nástrojom pre skúmanie flexibility systému. Napríklad možno ďalej pracovať na vzájomných vzťahoch medzi sociálnymi a hospodárskymi aspektmi systému, aby sme sa dostali na úroveň matice sociálneho účtovníctva. Prístup SAM je vysvetlený a ilustrovaný v ďalšej časti tejto kapitoly.

PRISPŔOBIENIE REDUKOVANEJ FORMY MATICE NA ŠPECIFICKÉ TYPY ANALÝZY

8.133. Tabuľky dodávok a použitia používajú klasifikáciu riadkov a stĺpcov, ktorá je najvhodnejšia na popis skúmaných hospodárskych procesov, hlavne procesov tvorby a použitia výrobkov. Tieto matice však neobsahujú vzájomné vzťahy medzi pridanou hodnotou a konečnými výdavkami. Keď sa rozšíri tabuľka dodávok a použitia alebo vstup-výstup tabuľka tak, aby sa ukázal úplný kolobeh toku dôchodkov na mezzó-úrovni, získajú sa podstatné črty matice sociálneho účtovníctva (SAM).

8.134. Matica SAM je tu definovaná takto: Prezentácia ESA účtov v matici, ktorá vytvára väzby medzi tabuľkou dodávok a použitia a sektorovými účtami. Matice SAM sa osobitne sústreďujú na úlohu ľudí v hospodárstve, čo môže byť zobrazené, okrem iného, pomocou osobitného rozdelenia sektora domácností a dezagregovanou prezentáciou trhu práce (t. j. rozlíšenie rôznych kategórií zamestnaných osôb).

8.135. Dôležitou sociálnou oblasťou je úroveň a štruktúra (ne)zamestnanosti. Matica SAM obyčajne poskytuje dodatočné informácie k tomuto problému prostredníctvom rozdelenia odmien zamestnancov podľa typu zamestnaných osôb. Toto rozdelenie sa aplikuje na použitie pracovných síl podľa odvetví, ako je to uvedené v tabuľkách dodávok a použitia, a na ponuku pracovných síl podľa sociálno-ekonomických podskupín, ako je uvedené na účte rozdelenia prvotných dôchodkov sektora domácností. Z toho vyplýva, že matica prezentuje nielen ponuku a použitie rôznych skupín výrobkov, ale aj ponuku a použitie rôznych kategórií pracovných služieb.

8.136. Klasifikácia (samostatne) zárobkovo činných osôb môže byť založená na kombinácii predpokladov a (hlavných) charakteristík pracovného miesta, ako sú pohlavie, vzdelanie, vek a miesto pobytu na jednej strane a zamestnanie, druh pracovnej zmluvy (na plný/čiastočný úväzok, trvalý/dočasný úväzok) a región a subsektor zamestnania na strane druhej. Okrem iného možno uvažovať, že odchýlky mzdových taríf vo vnútri skupiny sú menšie ako odchýlky mzdových taríf medzi skupinami. Odvetvová klasifikácia zamestnanosti je menej dôležitá, pretože je už uvedená v matici SAM podľa prierezovej klasifikácie pridanej hodnoty.

8.137. Obe skupiny – rezidenti zamestnaní v nerezidentských podnikoch a nerezidenti pracujúci pre rezidentské podniky plus zamestnanci pracujúci dočasne v zahraničí, by mali byť uvedené osobitne. Týmto spôsobom možno zamestnanosť odhadnúť sčítaním počtu (národných) jednotiek zamestnaných osôb. Je zrejmé, že tento počet zahŕňa samostatne zárobkovo činné osoby, pre ktoré môže byť pracovný vstup -imputované odmeny – potom oddelený od zvyšku čistých zmiešaných dôchodkov v matici SAM.

Tabuľka 8.19 – Matica prezentácie úplnej postupnosti účtov

Účet	0. Výrobky a služby	I-IV. EKONOMIKA SPOLU										
		I. Produkcía	II.1. Prvotné rozdelenie dôchodkov	II.2./3. Druhotné (prejrozdelenie) dôchodkov (natúrálnejch)	II.4. Použitie (upraveného) disponibilného dôchodku	III.1.1. Uspory a kapitálové transfery	III.1.2. Nadobudnutie nefinančných aktív	III.2. Finančný účet	III.3. Iné zmeny v aktívach	IV.1. Počiatočná súvaha	IV.2. Zmeny v súvahe	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
V.1. Výrobky a služby	14	Dovoz výrobkov a služieb 497										
V.2. Prvotné dôchodky a bežné transfery	15		Prvotné dôchodky do zahraničia	Bežné transfery do zahraničia	Úprava vzhľadom na zmenu čistého majetku domác. v penz. v. fond do zahraničia							
			41	39	0							
V.3.1.1. Uspory a kapitálové transfery	16					Kapitálove transfery do zahraničia						
						4						
V.3.1.2. Nadobudnutie nefinančných aktív	17											
V.3.2. Finančný účet	18							Čisté nadobudnutie fin. aktív do zahraničia				
								88				
V.3.3. Ostatné zmeny v aktívach	19											
V.4.1. Počiatočná súvaha	20											
V.4.2. Zmeny v súvahe	21											
V.4.3. Konečná súvaha	22											
Čistý majetok	23											
Spolu		4 225	3 728	2 015	2 739	1 615	295	1 055	641	379	16 714	535

a bilancujúcich položiek pre celú ekonomiku (pokračovanie)

IV.3. Konečná súvaha	Čistý majetok	V.1. Výrobky a služby	V.2. Prvotné dôchodky a bežné transfery	V.3.1.1. Uspory a kapitálové transfery	V.3.1.2. Nadobudnutie nefinančných aktív	V. ZAHRANICIE					Čistý majetok	Spolu	
						V.3.2. Finančný účet	V.3.3. Ostatné zmeny v aktívach	V.4.1. Počiatočná súvaha	V.4.2. Zmeny v súvahe	V.4.3. Konečná súvaha			
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23		
												497	
		Saldo vyvozu a dovozu výrobkova služieb											41
		- 39											
		Saldo bežnych transakcií so zahraničím											- 37
		- 41											
										Zmeny zahraničných aktív v dôsledku sáka bežných transakcií a kap. transferov		50	50
										50			
						Čisté pozície so zahraničím							50
						- 38							
										Zmeny zahraničných aktív v dôsledku iných zmien		7	7
										7			
										Stav zahraničných aktív na zač. obdobia		573	573
										573			
				Zmena čist. zahraničných fin. pozícií v dôsledku salda bežnych transakcií kapitálových transferov				Zmena čist. zahraničných fin. pozícií v dôsledku iných zmien					- 34
				- 38				4					
				Zmeny v zahraničných pasívach v dôsledku salda bež. transakcií a kap. transferov				Stav zahraničných pasív na začiatku obdobia				Hodnota čistej zahraničnej pozície na kon. obdobia	630
				88				297				242	630
								3					
										Hodnota čistej zahraničnej pozície na zač. obdobia			
										276			242
										- 34			
										630			
											242		
17 926	10 951	497	41	- 37	50	50	7	573	- 34	630	242		

- 8.138. Porovnávanie (1) pracovných dôchodkov všetkých zamestnaných osôb ako je to uvedené v SAM, (2) rozloženie týchto dôchodkov na odpracované hodiny a na priemerné hodinové mzdy podľa taríf, (3) potenciálna ponuka práce podľa typu osôb a skupín domácností (vyjadrená ekvivalentom „plnej pracovnej doby“) poskytuje podrobné informácie o štruktúre nezamestnanosti a agregovaný ukazovateľ („ekvivalent plnej pracovnej doby nezamestnanosti“), ktorý je konzistentný z hľadiska pojmového vymedzenia a aj číselne s ostatnými makroekonomickými ukazovateľmi; to všetko sa dá odvodiť zo schémy matice SAM. Navyše porovnanie počtu zamestnaných osôb (s vylúčením cudzincov) s potenciálnymi pracovnými silami v tomto súbore údajov odhaľuje nezamestnanosť tak, ako je podľa konvencie vymedzená.
- 8.139. V tomto štádiu je azda užitočné vypracovať ilustratívnu maticu SAM. Pre tento účel je tabuľka VIII.x2 príkladom zostavenia matice SAM, ktorá zaznamenáva všetky transakcie rozlíšené v systéme (to znamená, všetky toky s výnimkou „ostatných zmien aktív“). Hlavná novinka sa týka nového významu, ktorý sa uplatňuje na účte tvorby dôchodkov, aby sa zjednodušilo prepojenie podrobných analýz trhu práce a národných účtov. Agregovaná matica SAM, ktorá je tu uvedená, je považovaná za súčtovú tabuľku, ku ktorej sa postupne môžu priradovať ďalšie, podrobnejšie tabuľky. Možné typy klasifikácií sú v každom účte uvedené v zátvorkách v hlavičke riadkov a stĺpcov.
- 8.140. Postupnosť účtov v tejto matici je rovnaká ako v tabuľke VIII. x1. Transformácia tejto matice do agregovanej matice SAM prezentovanej na tomto mieste v sebe zahŕňa:
- zrušenie účtu ostatných zmien aktív, počiatkovej súvahy, zmien v súvahe, konečnej súvahy a účtu čistého majetku pre celé hospodárstvo aj pre zahraničie a zrušenie finančného účtu zahraničia;
 - podrobnejšie dezagregovanie účtu rozdelenia prvotných dôchodkov a druhého kapitálového podúčtu; a
 - skombinovanie oboch kapitálových podúčtov (s výnimkou hrubej tvorby kapitálu) a skombinovanie účtu výrobkov a služieb zahraničia s účtom prvotných dôchodkov a bežných transferov zahraničia.
- 8.141. Prvé dva riadky a stĺpce tabuľky VIII.x2 obsahujú agregovanú verziu tabuľky dodávok a použitia, ktoré sú na tomto mieste explicitne spojené s ostatnými účtami systému. Treba si všimnúť, že riadky a stĺpce tabuľky dodávok (prvok II, I) boli transponované.
- 8.142. Tretí účet zaznamenáva tvorbu dôchodkov a má dôležitú úlohu. Je klasifikovaný podľa kategórií prvotných vstupov: (1) odmeny za jednotlivé kategórie zamestnancov, (2) ostatné dane mínus subvencie na výrobu, (3) čistý prevádzkový prebytok a (4) čisté zmiešané dôchodky.
- 8.143. Tento účet prepája transakcie medzi dvomi rôznymi typmi jednotiek. Týka sa to najmä odmien zamestnancov, ktoré sú zaznamenané ako transakcia (práca za odmenu) medzi inštitucionálnou jednotkou (zamestnávateľ) a osobou (zamestnanec). V matici SAM sa zamestnané osoby považujú za samostatné jednotky, ktoré dostávajú odmeny zamestnancov na účte tvorby dôchodkov a rozdeľujú tieto dôchodky svojej domácnosti na účte rozdelenia prvotných dôchodkov. Tieto jednotky sú ďalej klasifikujú na skupiny samostatne zárobkovo činných osôb. Toto zobrazenie slúži na integráciu analýz trhu práce a národných účtov.
- 8.144. (Reziduálne) zmiešané dôchodky a prevádzkový prebytok zostávajú vo vyrábajúcej jednotke, ale klasifikácia vyrábajúcich jednotiek nemusí byť taká istá, aká je použitá na účte výroby. V skutočnosti určitá klasifikácia podľa inštitucionálnych subsektorov je obzvlášť dôležitá pre prevádzkový prebytok a zmiešané dôchodky. To vedie k prierezovej klasifikácii zložiek pridanej hodnoty podľa odvetvi a inštitucionálnych subsektorov v matici SAM.
- 8.145. Keďže bilancujúca položka obsiahnutá v prvku (III,II) sa rovná celkovej domácej pridanej hodnote, kategórie prvotných vstupov zahrnujú všetky osoby zamestnané v rezidentských podnikoch. V stĺpci III sú odmeny nerezidentských osôb zamestnaných v rezidentských podnikoch prevedené do zahraničia. Významná národná bilancujúca položka sa získa na účte III, keď sa pripočítajú odmeny rezidentov zamestnaných v

nerezidentských podnikoch. To je urobené v riadku III a pre tento účel sa môže vytvoriť osobitná kategória — rezidenti zamestnaní v nerezidentských podnikoch. Dodatočnou výhodou zavedenia tejto kategórie je to, že uľahčuje odhadnúť zamestnanosť vymedzenú podľa konvencie.

- 8.146. Výsledkom tohto všetkého je, že účet tvorby dôchodkov uzatvára nová bilancujúca položka (I 473), nachádzajúca sa medzi celkovou čistou pridanou hodnotou a čistým národným dôchodkom. Táto bilancujúca položka, nazvaná celkový čistý vytvorený dôchodok v základných cenách, poskytuje celkové dôchodky získané rezidentskými inštitucionálnymi jednotkami ako výsledok ich výrobnjej činnosti.
- 8.147. Účet rozdelenia prvotných dôchodkov v podrobne členenej matici SAM prezentuje pracovné dôchodky domácností ako príspevok jedného alebo viacerých (samostatne) zárobkovo činných členov domácnosti. Okrem iného vyjadruje, v akom rozsahu každá skupina domácností závisí od viacerých zdrojov (pracovných) dôchodkov. Odhladiac od toho, kategórie transakcií na účtoch rozdelenia a použitia dôchodkov sú rovnaké ako v predchádzajúcej tabuľke.
- 8.148. V návrhu tejto matice SAM boli kapitálové a finančné účty vzájomne prepojené tým, že finančný účet bol klasifikovaný nie podľa inštitucionálnych sektorov, ale podľa typu finančných aktív. Dôsledkom tohto by dezagregácia tejto matice SAM mohla ukázať nadobudnutie mínus úbytok rôznych typov finančných aktív, pozri prvok (IX.VII) a vznik mínus splatenie rôznych druhov pasív, pozri prvok (VII,IX) podľa inštitucionálnych subsektorov. Tieto dve kategórie transakcií boli skombinované, pretože sa zahrnulo aj zahraničie. To slúži na začlenenie bilancujúcej položky čisté pôžičky poskytnuté v tabuľke VIII.x2, ale s opačným znamienkom, z hľadiska národného hospodárstva (prvok IX,XI).
- 8.149. Veľká časť celkového objemu zmien čistého majetku pravdepodobne obsahuje prírastky fixného kapitálu. V prípade osobitného záujmu o dynamiku hospodárstva je dôležité ukázať, v ktorých odvetviach boli rozšírené výrobné kapacity. To je účelom účtu tvorby kapitálu (účet VIII), ktorý sa vkladá do tejto matice SAM. Podrobnejšia tabuľka by mohla prezentovať:
- kto a kde investuje, v riadkoch tohto účtu — prvok (VIII,VII); a
 - kde subjekt investuje a čo, v stĺpcoch — prvok (I,VIII).

V tomto prípade, „kto“ sa vzťahuje na inštitucionálny subsektor, „kde“ sa vzťahuje na odvetvie a „čo“ sa vzťahuje na skupinu výrobkov. Týmto účtom tvorby fixného kapitálu ukazuje matica SAM väzby na mezo-úrovni, ktoré existujú medzi tvorbou fixného kapitálu podľa inštitucionálnych sektorov, ako je to prezentované na kapitálovom účte a tvorbou fixného kapitálu podľa skupín výrobkov, ako je to obsiahnuté v tabuľkách dodávok a použitia.

- 8.150. Tabuľka VIII.x3 slúži na ilustráciu toho, aký druh informácií môže byť odvodený z podrobnejšej matice SAM. Jej hlavným účelom je ukázať:
- Kolobeh toku dôchodkov, včítane podrobnejšieho rozdelenia pracovných dôchodkov podľa niekoľkých kategórií zamestnaných osôb; to umožní podrobnejšiu analýzu väzby medzi pridanou hodnotou odvetví a prvotnými dôchodkami rôznych podskupín domácností;
 - Vzájomnú závislosť medzi rozdelením dôchodkov a štruktúrou výroby; okrem iného to súvisí s rôznou štruktúrou dopytu v jednotlivých podskupinách domácností;
 - Subsektorové rozdelenie úspor vrátane rozdelenia tvorby fixného kapitálu podľa investujúcich odvetví; to umožní podrobnejšiu analýzu prepojenia medzi tvorbou fixného kapitálu subsektorov a tvorbou fixného kapitálu podľa skupín výrobkov.

Pre účely prezentácie sa počet skupín na každom účte udržuje na minime. Samozrejme, plne rozvinutá matica SAM by mohla rozlišovať viac kategórií pripadajúcich na jeden účet.

- 8.151. Keďže matica SAM integruje dôchodkové a výdavkové toky ako aj tabuľky dodávok a použitia na mezo-úrovni, môže slúžiť ako rámec pre odhad rozsiahleho súboru účtov. Prístup matice SAM je obzvlášť užitočný, ak chce niekto zosúladiť podrobné informácie, napríklad výrobu a

zahraničný obchod so základnými údajmi, napríklad zo zisťovania pracovných síl, zisťovania rodinných účtov a zisťovania o investíciách podľa odvetví. Okrem toho zostavenie účtov do schémy matice SAM umožňuje použiť maticový počet na ich vybilancovanie.

- 8.152. Integrácia viacerých základných údajov umožňuje monitorovať a analyzovať viac politických problémov, ktoré vzájomne súvisia. Navyše prepojenie aspektov zamestnanosti a rozdeľovania dôchodkov s makroekonomickými ukazovateľmi, ako je rast národného domáceho produktu, vyváženosť platobnej bilancie, úroveň stabilných cien atď. sa dosiahne v rámci matice SAM. Okrem toho matica SAM poskytuje rámec a konzistentné údaje (základného roka) pre rozsiahle ekonomické modely (všeobecnej rovnováhy) s podrobnými klasifikáciami účastníkov, vrátane odvetví, typov práce a podskupín domácností.
- 8.153. Tabuľka VIII.x4 zobrazuje časť informácií obsiahnutých v plne rozvinutej matici SAM. Poskytuje pohľad na celkový objem čistej pridanej hodnoty, t. j. prvok (3,2) agregovanej tabuľky VIII.x2, cez zväčšovací sklo. Aby sa umožnilo prepojenie s klasifikáciou tabuliek dodávok a použitia, sú odvetvia klasifikované len podľa oddielov klasifikácie NACE. Pracovné dôchodky mužov a žien sa rozdelia podľa kategórií zamestnania a miesta pobytu zamestnanej osoby. Čistý prevádzkový prebytok je uvedený podľa (sub)sektoru podniku, do ktorého závodová jednotka patrí, a čisté zmiešané dôchodky podľa umiestnenia podniku sektora domácností. V tomto príklade zmiešané dôchodky stále zahrnujú imputované odmeny za prácu samostatne zárobkovo činných osôb. Samozrejme, súčty čísel v tejto tabuľke sa rovnajú zodpovedajúcim súčtom uvedeným v tabuľkách VIII.x2 a VIII.x3. Napríklad, celková čistá pridaná hodnota sa nachádza v pravom dolnom rohu.
- 8.154. Z takejto tabuľky sa môžu dodatočnou analýzou získať nasledujúce položky:
- Podiel pracovných dôchodkov žien podľa odvetví a regiónov;
 - Stupeň koncentrácie pracovných dôchodkov žien v určitej kategórii zamestnania, podľa odvetví a regiónov;
 - Zloženie pracovných dôchodkov podľa zamestnaní v každom odvetví a regióne pre obe pohlavia;
 - Regionálne rozčlenenie zmiešaných dôchodkov podľa odvetví;
 - Podiel verejných podnikov a korporácií pod zahraničnou kontrolou na prevádzkovom prebytku v každom odvetví.
- 8.155. V tejto tabuľke podrobné informácie o odmenách zamestnancov pochádzajú zo štatistiky práce; ich integrácia do schémy národných účtov zvýši význam ako aj spoľahlivosť tak tohto zdroja ako aj národných účtov.

Pracovné dôchodky, tak ako sú prezentované v tejto tabuľke, môžu byť dekomponované na objemovú a cenovú zložku podľa typu práce a odvetvia:

ekvivalent zamestnanosti plnej pracovnej doby, resp. mzdové tarify (vážené, ekvivalentom plnej pracovnej doby). Okrem toho, plne rozvinutá matica SAM obsahuje aj tabuľku, ktorá zobrazuje umiestnenie týchto pracovných vstupov a odpovedajúcu zamestnanosť podľa skupín domácností. Podobné transakcie sa môžu zachytiť pre imputované pracovné dôchodky samostatne zárobkovo činných osôb.

Množina údajov, ktorá obsahuje odhad imputovaných pracovných dôchodkov samostatne zárobkovo činných osôb, rovnako ako aj rozčlenenie všetkých pracovných dôchodkov na objemovú a cenovú zložku, dáva podrobné údaje o pracovných silách, ktoré sú pomerne užitočné pre všetky druhy analýz a ktoré sú priamo prepojené so všetkými dôležitými makroekonomickými ukazovateľmi vrátane zamestnanosti (t. j. celkový počet jednotiek zamestnaných osôb) a zamestnanosti prepočítanej na plnú pracovnú dobu (t. j. celkový objem pracovných vstupov).

Tabuľka 8.20 – Schématická prezentácia matice sociálneho účtovníctva

ÚČET	0. Výrobky a služby (produkty)	EKONOMIKA SPOLU								ZAFRANIČIE		SPOLU
		I. Produkcia	II.1.1 Tvorba dochodkov prvotných vstupov)	II.1.2 Rozdelení prvotných dochodkov (institucionálne sektory)	II.2 Druhotné rozdelenie dochodkov (institucionálne sektory)	II.4 Použitie disponibilného dochodku (institucionálne sektory)	Kapitálový účet (institucionálne sektory)	Tvorba fixného kapitálu (odvetvia)	III.2 Finančný účet (finančné aktíva)	Bežný účet	Kapitálový účet	
	I = 1	II = 2	III = 3a	IV = 3b	V = 4	VI = 5	VII = 6/7a	VIII = 7b	IX = 8	X = 14/15	XI = 16/17	
0. Výrobky a služby (produkty)	I = 1	Medzipotreba				Konečná spotreba	Zmena stavu zásob ⁽¹⁾	Hrubá tvorba fixného kapitálu		Vývoz výrobky a služieb		4 225
		0	1 904			1 371	38	376		536		
I. Produkcia (odvetvia)	II = 2											
												3 595
II.1.1 Tvorba dochodkov (kategórie prvotných vstupov)	III = 3a	ČISTÁ PRIDANA HODNOTA (ZÁKLADNÉ CENY)								Odmeny zamestnan-cov zo zahrani- ničia		
		1 469								6		1 475
II.1.2 Rozde- lení prvotných dochodkov (institucio- nálne sek- tory)	IV = 3b		ČISTÁ TVORBA DÓCHOD- KOV (ZÁKLADNÉ CENY)	Dôchodky z majetku						Dôchodky z majetku a dane minus subvencie na výroby		
			1 473	341						66		2 013
		133										

E K O N O M I K A

S P O L U

ÚČET		EKONOMIKA SPOLU								ZAHRAANIČIE		SPOLU	
		0. Výrobky a služby (produkty)	I. Produkcia	II.1.1 Tvorba dochodkov (kategórie prvotných vstupov)	II.1.2 Rozdelení prvotných dochodkov (institucionálne sektory)	II.2 Druhotné rozdelenie dochodkov (institucionálne sektory)	II.4 Použitie disponibilného dochodku (institucionálne sektory)	Kapitálový účet (institucionálne sektory)	Tvorba fixného kapitálu (odvetvia)	III.2 Finančný účet (finančné aktíva)	Bežný účet		Kapitálový účet
		I = 1	II = 2	III = 3a	IV = 3b	V = 4	VI = 5	VII = 6/7a	VIII = 7b	IX = 8	X = 14/15	XI = 16/17	
II.2 Druhotné rozdelenie dochodkov (institucionálne sektory)	V = 4				ČISTÝ NARODNÝ DŮCHODOK 1 633	Bežné transfery 1 096					Bežne transfery zo zahraničia 10		2 739
II.4 Použitie disponibilného dochodku (institucionálne sektory)	VI = 5					ČISTÝ DISPONIBILNÝ DŮCHODOK 1 604	Uprava vzhľadom na zmenu čistého majetku domácnosti v penzij. fond.				Uprava vzhľadom na zmenu čistého majetku domácnosti v penzij. fond. zo zahraničia 0		1 615
Kapitálový účet (institucionálne sektory)	VII = 6/7a						ČISTÉ ÚSPORY 233	Kapitálové transfery (2) 61		Čistý vznik pasív 603		Kapitálové transfery zo zahraničia (2) 1	898
Tvorba fixného kapitálu (odvetvia)	VIII = 7b			Špotreba fixného kapitálu 222				Čistá tvorba fixného kapitálu 154					376
III.2 Finančný účet (finančné aktíva)	IX = 8							Čisté prírastky finančných aktív 641				ČISTÉ POZIČKY ZAHRAANIČIA - 38	603

ÚČET	EKONOMIKA SPOLU							ZAHRANIČIE		SPOLU	
	0. Výrobky a služby (produkty)	I. Produkcia	II.1.1 Tvorba dôchodkov (kategórie prvotných vstupov)	II.1.2 Rozdelení prvotných dôchodkov (inštitucionálne sektory)	II.2 Druhotné rozdelenie dôchodkov (inštitucionálne sektory)	II.4 Použitie disponibilného dôchodku (inštitucionálne sektory)	Kapitálový účet (inštitucionálne sektory)	Tvorba fixného kapitálu (odvetvia)	III.2 Finančný účet (finančné aktíva)		Bežný účet
	I = 1	II = 2	III = 3a	IV = 3b	V = 4	VI = 5	VII = 6/7a	VIII = 7b	IX = 8	X = 14/15	XI = 16/17
Bežný účet	Dovoz výrobkov a služieb		Odmeny zamestnancov zo zahraničia	Dôchodky z majetku a dane minus subvencie na produkciu zo zahraničia	Bežné transfery do zahraničia	Uprava vzhladom na zmenu čistého majetku domácnosti v penzij. fond. do zahraničia					
	497	2	39	39	0					577	
Kapitálový účet							Kapitálové transfery do zahraničia			SALDO BEZ- NYCH TRANSAKCIÍ SO ZAHRA- NIČM	
							4			- 41	
Spolu	4 225	3 595	1 475	2 013	2 739	1 615	898	376	603	577	- 37

Z A H R A N I Č I E

⁽³⁾ Včítane nadobudnutia minus úbytku cenosti.⁽⁴⁾ Včítane nadobudnutia minus úbytku neprodukovateľných nefinančných aktív.

Tabuľka 8.22 – Příklad podrobnej submatice:

					PRIEMYSEL					
					Poľnoh. poľovníctvo	Rybolov	Ťažba a dolovanie	Priem. výroba	Dodávky elektr. plynu a vody	
					Ila1	Ila2	Ilb1	Ilb2	Ilb3	
Odmeny zamestnancov	DOMACI	Rezidenti muži	Poľnohospodárski prac.	vidiek	IIIa1	6,2	0,5	0,0	0,0	0,0
			mesto	IIIa2	0,2	0,2	0,0	0,0	0,0	
		Manuálni pracovníci	vidiek	IIIa3	0,2	0,0	3,2	21,1	0,6	
			mesto	IIIa4	0,0	0,0	1,8	105,3	9,8	
		Úradníci. prac. v obchode, v službách	vidiek	IIIa5	0,2	0,0	0,5	5,9	0,0	
			mesto	IIIa6	0,0	0,1	1,5	35,6	2,1	
		Duševne pracujúci. manageri. atď.	vidiek	IIIa7	0,1	0,0	1,7	17,7	0,2	
			mesto	IIIa8	0,0	0,0	2,5	47,7	2,7	
		Rezidenti ženy	Poľnohospodárski prac.	vidiek	IIIb1	1,0	0,1	0,0	0,0	0,0
			mesto	IIIb2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
	Manuálni pracovníci		vidiek	IIIb3	0,0	0,0	0,0	5,7	0,0	
			mesto	IIIb4	0,0	0,0	0,0	13,6	0,0	
	Úradníci. prac. v obchode, v. službách		vidiek	IIIb5	0,0	0,0	0,4	5,6	0,1	
			mesto	IIIb6	0,0	0,0	1,2	49,6	2,9	
	Duševne pracujúci. manageri. atď.		vidiek	IIIb7	0,0	0,0	0,0	1,3	0,0	
			mesto	IIIb8	0,0	0,0	0,1	7,3	0,1	
	Zamestnanci – nerezidenti		IIIc	0,1	0,1	0,1	0,9	0,0		
	Rezidenti v nerezidentských podnikoch		IIId							
	Ostatné dane minus subvencie na produkciu		IIIe	- 2,0	0,0	- 2,0	41,1	4,9		
	Prevádzkový prebytok	Domácnosti (bývanie vo vlastných domoch)		III f1						
NISD a nekorporatívne podniky štátnej správy		III f2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			
Korporácie		Verejné	III f3	0,1	0,0	2,7	8,0	9,0		
		Národné súkromné	III f4	10,7	0,2	0,4	13,0	0,1		
		Zahraničné	III f5	0,0	0,0	1,4	6,0	0,0		
Čisté zmiešané dôchodky	vidiek	III g1	12,3	1,4	0,0	65,4	0,0			
	mesto	III g2	0,2	0,2	0,0	161,6	0,0			
Medzisúčty:										
Odmeny zamestnancov (platené rezidentskými výrobcami)						8,0	1,0	13,0	317,3	18,5
— Rezidenti muži					IIIa	6,9	0,8	11,1	233,3	15,4
— Rezidenti ženy					IIIb	1,0	0,1	1,7	83,1	3,0
— nerezidenti					IIIc	0,1	0,1	0,1	0,9	0,0
Zmiešané dôchodky a prevádzkový prebytok						23,2	1,8	4,5	254,0	9,1
— Čistý prevádzkový prebytok					III f	10,8	0,2	4,5	27,0	9,1
— Čisté zmiešané dôchodky					III g	12,4	1,6	0,0	227,0	0,0
Čista pridaná hodnota spolu					III	29,2	2,8	15,5	612,4	32,5

Čistá pridaná hodnota (základné ceny)

(podľa oddielov NACE)											Spolu
Stavebníctvo	Veľkoobch., maloobch., oprava mot. vozidiel spotreb. tovarov	Hotely a reštaurácie	Doprava, skladov., spoje	Finančné sprostredkovanie	Služby v oblasti nehnuteľ. prenájmu a podnik.	Verejná správa, obrana a povinné soc. zabezpeč.	Školstvo	Zdrav. a soc. starost.	Ostatné spoloč., social. a osobné služby	Služby finanč. sprostred. nepriamo merané	II
IIb4	IIc1	IIc2	IIc3	IIc4	IIc5	IIc6	IIc7	IIc8	IIc9	IIc10	II
0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0		6,8
0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0		0,5
12,4	1,9	0,1	2,8	0,6	0,1	0,2	0,8	0,2	1,8		46,0
27,4	4,0	0,4	7,9	1,5	0,4	0,9	1,0	0,8	4,7		165,9
0,9	3,0	0,2	0,5	3,7	0,6	1,5	0,6	0,0	2,4		20,0
3,7	6,6	0,5	1,8	6,9	3,0	5,8	0,6	0,4	7,3		75,9
2,6	0,7	0,2	0,3	1,8	1,3	2,7	14,0	1,0	1,8		46,1
4,4	1,3	0,4	1,0	5,6	5,9	10,6	20,1	4,1	4,7		111,0
0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		1,1
0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		0,0
0,0	0,1	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1	0,4	0,2	0,8		7,5
0,1	0,2	0,2	0,1	0,3	0,2	0,3	0,4	0,8	2,6		18,8
1,3	6,2	0,6	0,4	1,6	0,8	1,8	4,3	0,6	24,2		47,8
4,6	14,3	2,5	1,0	8,8	4,7	9,0	4,9	2,0	36,6		142,1
0,1	0,2	0,0	0,0	1,0	0,3	0,9	9,3	2,4	5,5		21,0
0,3	0,3	0,1	0,0	3,6	1,1	4,8	10,6	9,8	11,2		49,3
0,2	0,2	0,0	0,1	0,0	0,0	0,3	0,0	0,0	0,0		2,0
5,0	0,0	0,0	- 6,0	8,3	3,7	1,0	0,0	0,0	4,0		58,0
					60,0						60,0
0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	21,0		21,0
1,1	- 12,1	0,1	3,6	1,5	1,0		0,0	6,2	10,1	- 5,0	26,3
21,9	6,0	2,7	7,1	14,8	49,0		0,0	1,3	11,5	- 35,0	103,7
0,4	0,5	0,3	1,8	2,2	1,5		0,0	0,0	0,0	- 8,0	6,1
9,4	10,7	0,5	0,5	3,0	32,9	0,0	0,0	3,4	2,1		141,6
25,6	20,4	4,3	2,5	2,0	61,1	0,0	0,0	7,6	4,9		290,4
58,0	39,0	5,3	15,9	35,5	18,4	39,1	67,0	22,3	103,6		761,8
51,4	17,5	1,8	14,3	20,1	11,3	21,9	37,1	6,5	22,7		472,2
6,4	21,3	3,5	1,5	15,4	7,1	16,9	29,9	15,8	80,9		287,6
0,2	0,2	0,0	0,1	0,0	0,0	0,3	0,0	0,0	0,0		2,0
58,4	25,5	8,0	15,5	23,5	205,5	0,0	0,0	18,5	49,6	- 48,0	649,1
23,4	- 5,6	3,1	12,5	18,5	111,5	0,0	0,0	7,5	42,6	- 48,0	217,1
35,0	31,1	4,9	3,0	5,0	94,0	0,0	0,0	11,0	7,0		432,0
121,4	64,5	13,3	25,4	67,3	227,6	40,1	67,0	40,8	157,2	- 48,0	1 468,9

KAPITOLA 9

SYSTÉM VSTUP-VÝSTUP TABULIEK

9.01. Systém vstup-výstup tabuliek obsahuje tri typy tabuliek:

- a) tabulky dodávok a použitia;
- b) tabulky zabezpečujúce väzbu tabuliek dodávok a použitia so sektorovými účtami;
- c) symetrické vstup-výstup tabulky.

9.02. Tabulky dodávok a použitia sú matice v členení podľa odvetví a podľa výrobkov, ktoré veľmi podrobne popisujú procesy domácej výroby a transakcie s výrobkami v národnom hospodárstve. Tieto tabulky zobrazujú:

- a) nákladovú štruktúru výroby a dôchodkov vytvorených v procese výroby;
- b) toky výrobkov a služieb vyrobených v danom hospodárstve;
- c) toky výrobkov a služieb vo vzťahu so zahraničím.

9.03. Tabuľka dodávok zobrazuje dodávky výrobkov a služieb v členení podľa výrobkov a podľa typov dodávateľov, pričom sa rozlišuje medzi výrobou v členení podľa domácich odvetví a dovozom. Zjednodušený príklad tabuľky dodávok je vyjadrený v tabuľke IX.1.

Tabuľka IX.1 – Zjednodušená tabuľka dodávok

Dodávky		Odvetvia	Zahranície	Spolu
		(1)	(2)	(3)
Výrobky	(1)	Výroba podľa výrobkov a odvetví	Dovoz podľa výrobkov	Dodávky spolu podľa výrobkov
Spolu	(2)	Výroba spolu podľa odvetví	Dovoz spolu	Dodávky spolu

9.04. Tabuľka použitia charakterizuje použitie výrobkov a služieb v členení podľa výrobkov a podľa smerov použitia, t. j. na medzispotrebu (členenú podľa odvetví), konečnú spotrebu, hrubú tvorbu kapitálu alebo vývoz. Ďalej tabuľka zobrazuje zložky hrubej pridanej hodnoty, t. j. odmeny zamestnancov, ostatné dane zmenšené o subvencie na výrobu, čistý zmiešaný dôchodok, čistý prevádzkový prebytok a spotrebu fixného kapitálu. Zjednodušený príklad tabuľky použitia je uvedený v tabuľke IX.2.

Tabuľka IX.2 – Zjednodušená tabuľka použitia

Použitie		Odvetvia	Zahranície	Konečná spotreba	Hrubá tvorba kapitálu	Spolu
		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
Výrobky	(1)	Medzispotreba podľa výrobkov a odvetví	Vývoz	Výdavky na konečnú spotrebu	Hrubá tvorba kapitálu	Použitie spolu podľa výrobkov
Zložky pridanej hodnoty	(2)	Pridaná hodnota podľa zložiek a odvetví				
Spolu	(3)	Vstupy spolu podľa odvetví				

9.05. Medzi tabuľkou dodávok a použitia platia dva druhy identít (ak sú dodávky a použitie ocenené konzistentne, pozri tabuľky IX.5 a IX.6):

- a) Identita pre odvetvia: Výroba v členení podľa odvetví = vstupom v členení podľa odvetví. Ak použijeme označenie z našich zjednodušených tabuľiek dodávok a použitia znamená to, že riadkový vektor označený ako (2,1) v tabuľke IX.1 sa rovná riadkovému vektoru označenému (3,1) v tabuľke IX.2.

Pre každé odvetvie teda platí:

$$\text{Výroba} = \text{Medzispotreba} + \text{Pridaná hodnota};$$

- b) Identita pre výrobky: Dodávky spolu v členení podľa výrobkov = Použitie spolu v členení podľa výrobkov.

Ak použijeme označenie z našich zjednodušených tabuľiek, stĺpcový vektor označený ako (1,3) v tabuľke IX.1 by sa mal rovnať stĺpcovému vektoru označenému (1,5) z tabuľky IX.2.

Pre každý výrobok teda platí:

$$\text{Výroba} + \text{Dovoz} = \text{Medzispotreba} + \text{Vývoz} + \text{Výdavky na konečnú spotrebu} + \text{Hrubá tvorba kapitálu}.$$

Uvedené identity pre odvetvia a výrobky možno použiť na kontrolu a zlepšenie konzistencie a na doplnenie odhadov (pozri bod 9.11.).

9.06. Tabuľky dodávok a použitia tvoria centrálny rámec pre všetky tabuľky v členení podľa odvetví, napr. pre tabuľky zamestnanosti, hrubej tvorby fixného kapitálu a stavu investičného majetku.

9.07. Tabuľky dodávok a použitia zahŕňujú všetky toky z nasledovných účtov:

- z účtu výrobkov a služieb;
- z účtu výroby;
- z účtu tvorby dôchodkov.

9.08. Tabuľky dodávok a použitia možno skombinovať a prezentovať ako jednu tabuľku. Možno to urobiť tak, že pridáme dva riadky a jeden stĺpec k tabuľke použitia, a to pre výrobu a dovoz (pozri tabuľku IX.3). Všimnite si, že riadky a stĺpce z tabuľky dodávok zobrazenej v bode 9.03. boli transponované.

Tabuľka IX.3 – Zjednodušená kombinovaná tabuľka dodávok a použitia

		Výrobky	Odvetvia	Zahranície	Konečná spotreba	Hrubá tvorba kapitálu	Spolu
		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
Výrobky	(1)	—	Medzispotreba	Vývoz	Výdavky na konečnú spotrebu	Hrubá tvorba kapitálu	Použitie spolu podľa výrobkov
Odvetvia	(2)	Výroba	—	—	—	—	Výroba spolu
Zložky pridanej hodnoty	(3)	—	Pridaná hodnota				
Zahranície	(4)	Dovoz	—				
Spolu	(5)	Dodávky spolu podľa výrobkov	Vstupy spolu podľa odvetví				

9.09. Symetrická vstup-výstup tabuľka je buď matica v členení výroby x výrobky alebo odvetvia x odvetvia, ktorá popisuje veľmi podrobne procesy domácej výroby a transakcie s výrobkami v národnom hospodárstve. Symetrická vstup-výstup tabuľka predstavuje určité preusporiadanie oboch tabuľiek dodávok aj použitia do jednej tabuľky. Medzi symetrickou vstup-výstup tabuľkou a kombinovanou tabuľkou dodávok a použitia je jeden hlavný koncepčný rozdiel: v tabuľke dodávok a použitia štatistické položky vyjadrujú vzťah medzi výrobkami a odvetviami, kým v symetrickej vstup-výstup tabuľke štatistické položky vyjadrujú vzťah výrobkov k výrobkom alebo odvetví k odvetviam. Teda v symetrickej vstup-výstup tabuľke sa používa buď klasifikácia výrobkov alebo klasifikácia podľa odvetví, ktorá sa aplikuje tak pre riadky ako aj pre stĺpce (pozri tabuľku IX.4).

Tabuľka IX.4 – Zjednodušená symetrická vstup-výstup tabuľka (výrobky na výrobky)

		Výrobky	Zahraničie	Výdavky na konečnú spotrebu	Hrubá tvorba kapitálu	Spolu
		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
Výrobky	(1)	Medzispotreba	Vývoz	Výdavky na konečnú spotrebu	Hrubá tvorba kapitálu	Použitie spolu podľa výrobkov
Zložky pridanej hodnoty	(2)	Pridaná hodnota	—	—	—	—
Zahraničie	(3)	Dovoz	—	—	—	—
Spolu	(4)	Dodávky spolu podľa výrobkov	—	—	—	Dodávky spolu = Použitie spolu

9.10. Väčšina štatistických informácií, ktoré možno získať od výrobných jednotiek vyjadruje, aký druh výrobkov tieto jednotky predali a obvykle menej podrobne, aký druh výrobkov nakúpili/použili. Formát tabuliek dodávok a použitia bol navrhnutý tak, aby vyhovoval tomuto typu štatistických informácií (t. j. odvetvie x výrobok). Naproti tomu informácie v členení výrobky x výrobky alebo odvetvia x odvetvia, ktoré sú potrebné pre symetrické vstup-výstup tabuľky, často nie sú k dispozícii. Napr. odvetvové štatistické zisťovania obvykle poskytujú informácie o druhoch výrobkov, ktoré sa použili a o výrobkoch, ktoré sa vyrobili. Avšak informácie o vstupoch v členení podľa výrobkov a o zložkách pridanej hodnoty pre každý vyrobený výrobok sa obvykle nedajú zistiť (v ideálnom prípade by administratíva podniku mohla poskytnúť všetky náklady alokované na rôzne druhy výroby a súčasne aj členenie medzispotreby podľa druhov výrobkov). V praxi sú preto informácie usporiadané do tabuliek dodávok a použitia praktickým východiskom pre konštruovanie symetrických vstup-výstup tabuliek, ktoré obsahujú viac analytických informácií. Informácie v členení na odvetvia x výrobky z tabuliek dodávok a použitia možno prekonvertovať na štatistické položky v členení na výrobky x výrobky (odvetvia x odvetvia) tak, že sa pridajú mimoriadne štatistické informácie o štruktúre vstupov, alebo že sa predpokladá, že štruktúra vstupov v členení podľa výrobkov alebo podľa odvetví bude konštantná (pozri bod 9.54.-9.60.).

9.11. Tabuľky dodávok a použitia sa používajú na štatistické a analytické účely.

Najdôležitejšie smery použitia pre štatistické účely sú nasledovné:

- a) identifikovanie oblastí nepokrytých údajmi a nekonzistencií v zdrojoch základných údajov;
- b) váženie a výpočet indexov a cenových a objemových mier;
- c) odhadovanie pomocou reziduálnych veličín (odhadovanie premennej tým spôsobom, že sa najskôr odhadnú všetky ostatné premenné v identite), napr. pre odhad výroby alebo konečnej spotreby špecifických výrobkov;
- d) kontrola a zlepšenie konzistencie, spoľahlivosti a úplnosti údajov v tabuľkách dodávok a použitia a v údajoch, ktoré boli z nich odvodené (ako sú údaje na účtoch výroby). V dôsledku toho by sa proces bilancovania nemal obmedzovať iba na tabuľky dodávok a použitia v bežných cenách:
 - 1) Keď zostavíme tabuľky dodávok a použitia v bežných a stálych cenách za dva alebo viac rokov, potom možno simultánne bilancovať odhady zmien fyzických objemov, hodnotových ukazovateľov a cien: v porovnaní s integrujúcimi tabuľkami dodávok a použitia za izolovaný rok ide o významné zvýšenie efektívnosti integračného rámca.
 - 2) Na základe tabuliek, ktoré ukazujú prepojenie so sektorovými účtami, možno ich priamo porovnať s informáciami zo sektorových účtov, napr. s informáciami o rozdelení dôchodkov, o úsporách, o čistých pôžičkách prijatých alebo poskytnutých (ktoré sú výsledkom finančných transakcií). To minimálne zabezpečuje, že po vybilancovaní budú tabuľky dodávok a použitia a sektorové účty konzistentné.

- 3) Pri odvodzovaní symetrických vstup-výstup tabuliek z tabuliek dodávok a použitia sa môžu odhaliť určité nekonzistencie a slabé miesta aj v tabulkách dodávok a použitia. Z tohto hľadiska preto existuje aj spätná väzba medzi symetrickými vstup-výstup tabulkami a tabulkami dodávok a použitia;
- e) odhadovanie údajov za obdobia, za ktoré máme k dispozícii menej spoľahlivé údaje, napr. odhadovanie ročných údajov na základe podrobných údajov o dodávkach a použití za základný rok alebo odhadovanie štvrtročných údajov na základe ročných tabuliek dodávok a použitia.
- 9.12. Tabulky dodávok a použitia a symetrické vstup-výstup tabulky poskytujú podrobný obraz o zložení dodávok a použitia výrobkov a služieb, práce a prvotných dôchodkov. Tieto tabulky a podiely, ktoré z nich možno odvodiť, ako napr. údaje o produktivite, sú významným podkladom pre ekonomické analýzy.
- 9.13. Tabulky dodávok a použitia a vstup-výstup tabulky možno tiež použiť ako nástroj na ekonomické analýzy. Oba typy tabuliek majú svoje výhody. Na výpočet priamych a nepriamych efektov je potrebné prispôsobiť tabulky dodávok a použitia určitým špecifickým predpokladom alebo mimoriadnym štatistickým informáciami. Na výpočet kumulatívnych účinkov sú tieto predpoklady alebo požiadavky na mimoriadne údaje overia prísnejšie. V podstate požiadavky na výpočet kumulatívnych účinkov z tabuliek dodávok a použitia sa rovnajú zostaveniu symetrickej vstup-výstup tabulky. Preto preferovaným nástrojom na výpočet kumulovaných efektov, sú symetrické vstup-výstup tabulky. Na výpočet priamych účinkov a prvostupňových efektov sa však zasa preferujú tabulky dodávok a použitia upravené na základe vybraného počtu predpokladov (alebo mimoriadnych štatistických informácií), pretože:
- a) výpočet je menej závislý od predpokladov;
 - b) tabulky dodávok a použitia poskytujú údaje v podrobnejšom členení ako symetrické vstup-výstup tabulky;
 - c) informácie z tabuliek dodávok a použitia majú lepšiu väzbu na ostatné druhy štatistických údajov.

Uvedené charakteristiky sú užitočné aj vtedy, keď sa tabulky dodávok a použitia integrujú do makroekonomického modelu: výsledný súhrnný model má bližšie k základnej štatistike, umožňuje podrobnejšie zobrazit' realitu a možno ho relatívne ľahko prepojiť s inými oblasťami, za ktoré máme dostatok štatistických údajov (napr. s trhom práce alebo so životným prostredím).

- 9.14. Tabulky dodávok a použitia a symetrické vstup-výstup tabulky možno použiť na výpočet:
- a) vplyvu zmeny cien alebo daňových sadzieb na hodnoty dodávok alebo použitia;
 - b) vplyvu zmeny fyzických objemov na hodnoty dodávok alebo použitia;
 - c) vplyvu zmeny cien dodávok na ceny použitia;
 - d) vplyvu zmeny fyzického objemu použitia na fyzický objem dodávok;
 - e) vplyvu zmeny fyzického objemu dodávok na fyzický objem použitia.

Uvedené výpočty môžu ukázať práve tak nepriame ako priame účinky. Napr. podstatné zvýšenie cien energie ovplyvní nielen tie odvetvia, ktoré intenzívne používajú energiu, ale aj tie odvetvia, ktoré používajú výrobu vyrobenú výrobcami s vysokou spotrebou energie. Pomocou určitých predpokladov možno z tabuliek dodávok a použitia a symetrických tabuliek odhadnúť vernosť týchto nepriamych účinkov. Príkladom bežne používaných predpokladov sú tieto predpoklady:

- a) konštantná štruktúra vstupov pri hodnotových ukazovateľoch;
- b) konštantné zloženie hodnoty výroby podľa odvetví a výrobkov;
- c) konštantné zloženie hodnoty výdavkov na konečnú spotrebu domácností podľa výrobkov.

Uvedené predpoklady sú pomerne nepružné, pretože predpokladajú, že relatívne ceny sa nemenia, že výrobný proces zostáva technicky rovnaký a že neexistuje substitúcia medzi kategóriami výdavkov na konečnú spotrebu podľa domácností. Tieto všeobecné predpoklady však možno modifikovať tak, že sa najskôr pripustia zmeny relatívnych cien, napr. Leontiefov cenový model. Tento model možno ďalej rozšíriť o

ekonometrické alebo iné odhady vplyvu relatívnych cien a ostatných premenných na technické koeficienty alebo na výdavky na konečnú spotrebu domácností.

Výpočty sa nemusia obmedzovať iba na tabuľky dodávok a použitia výrobkov a služieb. Možno ich uplatniť aj na tabuľky dodávok a použitia práce a zložky pridanej hodnoty.

- 9.15. Tabuľky dodávok a použitia a symetrické vstup-výstup tabuľky možno integrovať do makroekonomických modelov, pre ktoré poskytujú podrobnú mezzo-ekonomickú základňu. Tabuľky dodávok a použitia a symetrické vstup-výstup tabuľky sa používajú na špecifické typy analýz, napr.:
- a) na analýzu výroby, nákladovej štruktúry a produktivity;
 - b) na analýzu cien;
 - c) na analýzu zamestnanosti;
 - d) na analýzu štruktúry tvorby kapitálu, konečnej spotreby, vývozu atď.;
 - e) na analýzu vzťahu medzi domácou výrobou a životným prostredím (napr. s ohľadom na použitie špeciálnych výrobkov ako sú palivá, papier a sklo);
 - f) na analýzu dovozu z hľadiska energetickej náročnosti;
 - g) na analýzu dôsledkov zavádzania nových technológií;
 - h) na analýzu senzitivity účinkov zmien v daňových sadzbách a predpisoch.

TABUĽKY DODÁVOK A POUŽITIA

- 9.16. Tabuľky IX.5 a IX.6 zobrazujú tabuľky dodávok a použitia v podrobnejšom členení.
- 9.17. Na klasifikovanie odvetví sa používa klasifikácia NACE. Rev.1 a na klasifikovanie použitých výrobkov sa používa klasifikácia CPA; uvedené klasifikácie sú navzájom plne prevoditeľné; na každej úrovni agregácie CPA zobrazuje hlavné výrobky odvetví podľa klasifikácie NACE. Rev.1.
- 9.18. V tabuľkách dodávok a použitia musí byť klasifikácia výrobkov minimálne v takom členení ako klasifikácia odvetví, t. j. na úrovni 3-miestnej klasifikácie CPA a 2-miestnej klasifikácie NACE. Rev.1.
- 9.19. Rozlišovať medzi trhovou výrobou, výrobou pre vlastné konečné použitie a ostatnou netrhovou výrobou sa odporúča iba pre celkovú výrobu členenú podľa odvetví; takéto rozlišovanie sa nevyžaduje pre každú skupinu výrobkov.
- 9.20. Rozlišovanie medzi trhovými výrobcami a výrobcami vyrábajúcimi výrobu pre vlastné konečné použitie na jednej strane a ostatnými netrhovými výrobcami na strane druhej sa týka iba tých odvetví, v ktorých existujú oba typy výrobcov v rámci jedného odvetvia. Preto sa všeobecne takéto členenie na subkategórie používa iba vo veľmi obmedzenom počte odvetví, napr. v zdravotníctve a školstve (pozri bod 3.66.).
- 9.21. Dovozy a vývoz by sa mal členiť na:
- a) dodávky v rámci Európskej únie;
 - b) dovoz a vývoz s ostatnými krajinami.

- 9.22. V tabuľke dodávok sú toky výrobkov a služieb ocenené v základných cenách. V tabuľke použitia sa toky výrobkov a služieb vyjadrujú v cenách odberateľov. Aby sa dosiahla rovnosť medzi dodávkami a použitím, tabuľka IX.5 obsahuje aj údaje potrebné na prevod dodávok vyjadrených v základných cenách na dodávky vyjadrené v cenách odberateľov. Keďže dodávky by sa mali rovnať použitiu, tabuľka ukazuje aj prevod použitia vyjadreného v cenách odberateľov na použitie vyjadrené v základných cenách. Potom možno z tohto prevodu odvodiť dve identity:
- a) dodávky v cenách odberateľov sa rovnajú použitiu v cenách odberateľov;
 - b) dodávky v základných cenách sa rovnajú použitiu v základných cenách.
- 9.23. Pridaná hodnota sa vyjadruje v základných cenách. Je to čistý výsledok medzi výrobou vyjadrenou v základných cenách mínus medzispotreba ocenená v cenách odberateľov.
- 9.24. Ukazovateľ pridanej hodnoty vyjadrený v cenách výrobných faktorov sa v ESA nepoužíva. Možno ho však odvodiť z pridanej hodnoty vyjadrenej v základných cenách odpočítaním ostatných daní zmenšených o subvencie na výrobu.
- 9.25. HDP sa vyjadruje v trhových cenách. Tento agregát možno odvodiť z tabuliek dodávok a použitia troma rôznymi spôsobmi:
- a) súčet výroby v základných cenách podľa odvetví mínus súčet medzispotreby v cenách odberateľov podľa odvetví plus čisté dane z výrobkov (výrobná metóda); medzispotreba v členení podľa odvetví zahŕňa použitie služieb finančného sprostredkovania nepriamo meraných, ktoré sú zachytené v nominálnom odvetví (pozri bod 9.33);
 - b) súčet jednotlivých zložiek pridanej hodnoty v základných cenách podľa odvetví mínus použitie služieb finančného sprostredkovania nepriamo meraných (sú zachytené v nominálnom odvetví, pozri bod 9.33.) plus čisté dane z výrobkov (dôchodková metóda);
 - c) súčet kategórií konečného použitia mínus dovoz: vývoz – dovoz + výdavky na konečnú spotrebu + hrubá tvorba kapitálu (všetko v cenách odberateľov) (spotrebná metóda).
- 9.26. Tabuľka použitia IX.6 obsahuje aj niektoré doplnkové informácie: hrubú tvorbu fixného kapitálu, stav investičného majetku a pracovné vstupy podľa odvetví. Tieto informácie sú základom pre analýzu produktivity a môžu byť použité aj pre niektoré ďalšie typy analýz (napr. analýzu zamestnanosti).
- 9.27. Podľa ESA sa stavy investičného majetku oceňujú v trhových cenách, ktoré prevládali v čase zostavenia súvahy. Pre investičný majetok nakúpený v predchádzajúcich obdobiach to znamená, že spotrebu fixného kapitálu z predchádzajúcich rokov treba odpočítať od bežných trhových cien nového investičného majetku toho istého typu a kvality. Uvedený netto koncept zachytenia stavu investičného majetku možno použiť pre výpočet intenzity kapitálu. Pre analýzu produktivity sa však častejšie používa špecifický hrubý koncept stavu investičného majetku. Podľa tohto hrubého konceptu treba všetok investičný majetok oceniť bežnými trhovými cenami platnými pre nový investičný majetok rovnakého typu a kvality; žiaden odpočet za spotrebu kapitálu v poslednom a predchádzajúcich rokoch sa nerobí. Tento hrubý koncept vyjadrenia stavu investičného majetku nie je štandardným konceptom ESA, ale možno ho ľahko vypočítať pomocou Metódy Permanentnej Inventarizácie (PIM – the Perpetual Inventory Method). Pretože tieto hrubé údaje sa používajú pomerne často, odporúča sa zahrnúť oba koncepty, hrubé aj čisté údaje o stave investičného majetku, ako doplnkové informácie.
- 9.28. Na analýzu produktivity sa odporúča radšej používať ukazovateľ odpracované hodiny ako premennú, ktorá charakterizuje pracovné vstupy. Na odvodenie záverov o zamestnaných osobách však možno ako relevantný ukazovateľ použiť aj počet pracovných miest. Obe premenné možno ďalej členiť na subkategórie, napr. na časť týkajúcu sa zamestnancov a samostatne zárobkovo činných osôb.
- 9.29. Pre správne zostavenie a pochopenie tabuliek dodávok a použitia je dôležité zhrnúť určité účtovné konvencie, ktoré sa používajú v ESA:
- a) Výroba pomocných činností sa nezachytáva osobitne; všetky vstupy, ktoré spotrebovali pomocné aktivity, sa považujú za vstupy do tej hlavnej alebo vedľajšej činnosti, ktorú tieto pomocné činnosti podporujú. Medzi pomocné činnosti patria napr. marketing, účtovníctvo, skladovanie a upratovanie (pozri body 3.12 a 3.13).

- b) Výrobky a služby vyrobené a spotrebované v rámci rovnakého účtovného obdobia a v tej istej miestnej činnostnej jednotke sa neidentifikujú osobitne. Nezaznamenávajú sa preto ako súčasť výroby alebo medzispotreby tejto miestnej činnostnej jednotky. Týka sa to najmä:
1. semien a priesad na sadenie a presádzanie;
 2. uhlia spotrebovaného na výrobu brikiet v uholných baniach;
 3. elektrickej energie spotrebovanej v elektrárnach.
- c) Menšie opracovanie, údržba, služby alebo opravy v prospech iných miestnych činnostných jednotiek sa zachytávajú na základe netto princípu, t. j. zmenšené o hodnotu príslušných výrobkov. Naproti tomu, ak tieto výrobky sú predmetom podstatnej fyzickej zmeny, transakcia by sa mala zachytiť na základe hrubého princípu, t. j. ako nákup a predaj príslušného výrobku.
- d) Tovary dlhodobej spotreby môžu byť prenajímané alebo sú predmetom operačného leasingu. V týchto prípadoch sa evidujú ako tvorba fixného kapitálu a stav investičného majetku v tom odvetví, ktoré ich vlastní; v tom odvetví, v ktorom sa používajú, sa čiastka, ktorá sa platí za ich prenájom, zachytiť ako medzispotreba.
- e) Osoby pracujúce prostredníctvom agentúr sprostredkujúcich dočasné zamestnanie sa zachytia tak, ako keby boli zamestnané v tom odvetví, do ktorého boli tieto agentúry zaradené, a nie v tých odvetviach, v ktorých skutočne pracovali. V dôsledku toho sa v odvetviach, v ktorých dané osoby skutočne pracovali, platby týmto osobám zachytia ako medzispotreba (a nie ako odmeny zamestnancov). Práca bez pracovnej zmluvy sa zachyti obdobným spôsobom.
- f) Zamestnanosť a odmeny zamestnancov sú v ESA vymedzené širšie:
1. Zamestnanosť zo sociálnych dôvodov sa tiež považuje za zamestnanosť; uplatňuje sa napr. na pracovné zaradenie invalidov, projekty zamestnanosti pre dlhodobo nezamestnaných a programy zamestnanosti pre mladých ľudí hľadajúcich prácu. Na základe toho sa príslušné osoby považujú za zamestnancov a dostávajú odmeny zamestnancov (a nie sociálne transfery), aj napriek tomu, že ich produktivita môže byť (oveľa) nižšia ako produktivita ostatných zamestnancov.
 2. Za zamestnanosť sa považujú aj také prípady, keď sa od príslušných osôb vôbec neočakáva, že budú pracovať; sú to napr. prepustení pracovníci, ktorí budú po určité obdobie dostávať od svojho bývalého zamestnávateľa určité platby. Pracovný vstup, ak je vyjadrený pomocou odpracovaných hodín, nebude na základe tejto koncepcie skreslený, pretože v skutočnosti žiadne hodiny neboli odpracované.
- 9.30. Kvôli tomu, aby bol dovoz v tabuľkách dodávok a použitia a v sektorových účtoch vyjadrený v rovnakom ocenení, treba tabuľky dodávok a použitia rozšíriť o dve korekčné položky (pozri aj tabuľku 9.5 a 9.6.).
- V tabuľke dodávok sa dovoz výrobkov oceňuje cenami cif. Dochádza tu k nadhodnoteniu nákladov na dovoz v tom prípade, keď dopravné a poisťovacie služby, ktoré sa zahrňujú do hodnoty cif, poskytli rezidenti (napr. doprava vo vlastnej réžii alebo doprava vykonaná špecializovanými dopravcami-rezidentmi). Aby sme zabezpečili správne vybilancovanie medzi dovozom a vývozom, treba aj vývoz služieb zvýšiť o sumu, o ktorú bol nadhodnotený dovoz. V sektorových účtoch sa však dovoz výrobkov oceňuje cenami fob. Aj v tomto prípade dochádza k určitému nadhodnoteniu dovozu ako pri ocenení v cenách cif. V prípade ocenenia pomocou cien fob je však toto nadhodnotenie menšie, čo znamená, že aj imputované zvýšenie vývozu bude menšie. Výsledkom použitia rôznych princípov ocenenia potom bude, že síce ukazovateľ čistý dovoz spolu bude rovnaký, ale oba ukazovatele – dovoz spolu a vývoz spolu budú v prípade použitia cien cif vyššie. Tieto dva rôzne princípy ocenenia možno zladit' v tabuľkách dodávok a použitia tým spôsobom, že ukazovateľ dovozu aj vývozu rozšírime o korekčné položky. Tieto korekčné položky by sa mali rovnať hodnote dopravných a poisťovacích služieb poskytovaných rezidentmi, ktoré sa zahrňujú do ceny cif, ale nie do ceny fob, t. j. týkajú sa dopravy a poistenia z hranice vyvážajúceho štátu na hranicu dovážajúceho štátu. Keď sa už raz tieto korekčné položky zahrnú do tabuliek dodávok a použitia, pri štruktúrnych výpočtoch im už netreba venovať ďalšiu pozornosť.
- 9.31. Transfer existujúcich výrobkov sa v tabuľke použitia zachytáva ako záporný výdavok u predajcu a kladný výdavok u nákupcu. V príslušnej skupine výrobkov sa transfer existujúceho výrobku rovná reklasifikácii v oblasti použitia. Iba náklady spojené s touto transakciou sa reklasifikujú: zachytia sa ako použitie podnikateľských alebo odborných služieb. Pre účely popisu a analýzy môže byť užitočné, aby sa pri niektorých skupinách výrobkov vykazovala osobitne veľkosť transferu existujúcich výrobkov, napr. má to význam pri ojazdených autách a recyklovateľnom papieri a pod.
- 9.32. Priame nákupy rezidentov v cudzine a nákupy nerezidentov na domácom území sa obvykle odhadujú v procese štatistického zostavovania účtov osobitne. Zahrňujú sa ako korekčné položky do počiatočných odhadov dovozu a vývozu a o tú časť nákupov rezidentov v cudzine, ktorá zodpovedá ich spotrebe, sa upraví položka výdavky na konečnú spotrebu. Kvôli zachovaniu rovnováhy medzi dodávkami a použitím v členení podľa výrobkov treba zabezpečiť, aby všetky tieto nákupy boli rozčlenené do jednotlivých skupín výrobkov. Pre tie skupiny výrobkov, pre ktoré sú tieto typy nákupov významné, by bolo užitočné zabezpečiť ich ďalšie členenie na subkategórie, napr. výdavky na ubytovanie.

- 9.33. V tabulkách dodávok a použitia bola odvetvová klasifikácia NACE. Rev.1 rozšírená o nominálne odvetvie, v ktorom sa zobrazuje použitie nepriamo meraných služieb finančného sprostredkovania. V tabulke dodávok sa v tomto odvetví nezaznamenávajú žiadne transakcie. V tabulke použitia sa použitie nepriamo meraných služieb finančného sprostredkovania zachytáva ako medzispotreba tohto nominálneho odvetvia. Keďže nominálne odvetvie neobsahuje žiadne ďalšie transakcie, jeho čistý prevádzkový prebytok bude záporný a bude sa rovnať čiastke jeho medzispotreby; všetky ostatné zložky pridanej hodnoty budú rovné nule. V dôsledku toho sa jeho hrubá pridaná hodnota spolu bude rovnať jeho (zápornému) čistému prevádzkovému prebytku.
- 9.34. Prevod dodávok a použitia zo základných cien do cien odberateľov zahŕňa:
- rozvrhnutie obchodného rozpätia;
 - rozvrhnutie dopravného rozpätia;
 - pripočítanie daní z výrobkov (okrem odpočítateľnej DPH);
 - odpočítanie subvencií na výrobky.
- Odhad tohto prevodu je dôležitou časťou bilančného procesu. Samostatné tabuľky môžu tento prevod zobrazit' podrobnejšie (pozri tabuľky IX.7 a IX.8). Tieto tabuľky môžu slúžiť aj na dôležité analytické účely, ako napr. na analýzu cien a analýzu dôsledkov zmeny sadzieb daní z výrobkov.
- 9.35. Všeobecne platí, že pri príprave tabuliek dodávok a použitia a pri vlastnom bilancovaní týchto dvoch stránok, si vždy možno vybrať z dvoch protikladných možností úpravy štatistických údajov:
- Dodávky každého výrobku v základných cenách možno prepočítať do cien odberateľov, aby sme ich mohli vybilancovať s použitím vyjadreným v cenách odberateľov;
 - Každý smer použitia vyjadrený v cenách odberateľov možno prepočítať do základných cien, aby ho bolo možné porovnať s dodávkami vyjadrenými v základných cenách.
- 9.36. V praxi je potrebné používať oba typy bilancií pri zostavovaní tabuliek dodávok a použitia. V oboch alternatívach sa jedná o, alebo sa vyžadujú, podobné typy úprav, t. j. úprava daní zmenšených o subvencie na výrobky a obchodného a dopravného rozpätia podľa výrobkov. V skutočnosti prvá alternatíva nie je možná bez druhej, pretože obvykle nemožno určiť stĺpce daní z výrobkov, subvencií na výrobky a obchodného a dopravného rozpätia v členení podľa výrobkov pre tabuľku dodávok, ak nepoznáme rozdelenie individuálnych výrobkov medzi jednotlivé smery použitia z tabuľky použitia vyjadrenej v cenách odberateľov (tabuľka IX.6).
- 9.37. Bilančný proces sa týka nasledovných tabuliek:
- tabuliek dodávok a použitia IX.5 a IX.6, ktoré zobrazujú konečný výsledok bilancovania dodávok spolu a použitia spolu v členení podľa výrobkov v cenách odberateľov a v základných cenách;
 - tabuliek obchodného a dopravného rozpätia a daní zmenšených o subvencie na výrobky (tabuľky IX.7 a IX.8).
- 9.38. Prepočet dodávok a použitia zo základných cien do cien odberateľov (pozri bod 9.34) zodpovedá rozvrhnutiu obchodného rozpätia: ocenenie v základných cenách znamená, že obchodné rozpätie sa zachytí ako súčasť výrobku „obchod“, kým ocenenie v cenách odberateľov znamená, že obchodné rozpätie bolo alokované na tie výrobky, ktorých sa týka. Analogická situácia platí aj pre dopravné rozpätie.
- 9.39. Obchodné rozpätie spolu podľa výrobkov sa rovná celkovému obchodnému rozpätiu spolu podľa odvetví obchodu plus vedľajšie obchodné rozpätie podľa ostatných odvetví. Analogická rovnica platí aj pre dopravné rozpätie.

Tabuľka IX.7 – Zjednodušená tabuľka obchodného a dopravného rozpätia

		1 2 3 ...	Odvetvia (NACE) ... n	Σ (1)	Konečné použitie a) b) c) d) e) f)	Σ (3)	Σ (1) + Σ (3)
		(1)	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
Produkty (CPA)	1 2 3 . . .	(1)	Obchod. a doprav. rozpätie na medzispotrebu podľa produktov a odvetví		Obchodné a dopravné rozpätie na konečné použitie: Výdavky na konečné použitie: a) domácností b) NZI slúžiacich domácnostiam c) štátnej správy Hrubá tvorba kapitálu: d) Hrubá tvorba fixného kapitálu a cennosti e) Zmena stavu zásob f) Vývoz		
	Σ (1)	(2)	Obchodné a dopravné rozpätie pre medzispotrebu podľa odvetví		Obchod. a doprav. rozpätie pre konečné použitie podľa smerov		Obchod. a doprav. rozpätie spolu

Tabuľka IX.8 – Zjednodušená tabuľka daní zmenšených o subvencie na produkty

		1 2 3 ...	Odvetvia (NACE) ... n	Σ (1)	Konečné použitie a) b) c) d) e) f)	Σ (3)	Σ (1) + Σ (3)
		(1)	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
Produkty (CPA)	1	(1)	Dane – subvencie na produkty na medzi- spotrebu podľa produktov a odvetví		Dane minus subvencie na produkty na konečné použitie: Výdavky na konečné použitie: a) domácností b) NZI slúžiacich domácnostiam c) štátnej správy Hrubá tvorba kapitálu: d) Hrubá tvorba fixného kapitálu a cen- nosti e) Zmena stavu zásob f) Vývoz		
	2						
	3						
	.						
	.						
.							
.							
.							
.							
m							
Σ (1)	(2)		Dane minus subvencie na produkty pre medzi-spotrebu podľa odvetví		Dane minus subvencie na produkty pre konečné použitie podľa smerov		Dane minus subvencie na produkty spolu

9.40. Dopravné rozpätie obsahuje všetky dopravné náklady, ktoré sa započítavajú do použitia výrobkov vyjadreného v cenách odberateľov, ale nezapočítavajú sa do základných cien, v ktorých je vyjadrená výroba výrobcov ani do obchodného rozpätia veľkoobchodu alebo maloobchodu. Dopravné rozpätie zahŕňa najmä:

- a) dopravu výrobkov z miesta, kde boli vyrobené na miesto, kde kupujúci prevezme dodávku, ak výrobca platí za dopravu tretej strane;
- b) dopravu výrobkov organizovanú takým spôsobom, že kupujúci musí zaplatiť dopravné náklady osobitne, aj vtedy, keď dopravu uskutoční sám výrobca alebo veľkoobchodník alebo maloobchodník.

Všetky ostatné náklady spojené s dopravou výrobkov sa nezachytávajú ako dopravné rozpätie, napr.:

- a) ak výrobca prepravuje výrobky sám, potom si tieto dopravné náklady započíta do základných cien, v ktorých je vyjadrená výroba výrobkov; táto doprava predstavuje pomocnú činnosť a individuálne náklady na dopravu sa nepovažujú za dopravné náklady;
- b) ak si výrobca zabezpečí dopravu výrobkov, ale dopravné služby sa nefakturujú osobitne, potom sa tieto dopravné náklady budú zahrňovať do základných cien, v ktorých je vyjadrená výroba výrobcu; tieto dopravné náklady možno identifikovať osobitne a zachytia sa ako medzi-spotreba výrobcu;
- c) ak veľkoobchodníci alebo maloobchodníci organizujú prepravu výrobkov z miesta prevzatia dodávky na miesto, kde ju prevezme iný kupujúci, potom si tieto náklady zahrnú do obchodného rozpätia vtedy, ak kupujúcemu neúčtujú žiadny osobitný poplatok za dopravu. Tak ako v prípade výrobcov, tieto náklady predstavujú pomocnú činnosť veľkoobchodníkov alebo maloobchodníkov alebo nákup sprostredkovateľskej služby, sú teda súčasťou obchodného rozpätia, a nie dopravného rozpätia;
- d) ak si domácnosť kupuje výrobky pre účely konečnej spotreby a prepravu zabezpečuje tretia strana, potom sa tieto dopravné náklady zachytia ako výdavky na konečnú spotrebu za služby (a nezapočítajú sa do obchodného ani do dopravného rozpätia).

9.41. Tabuľka IX.7 ukazuje do určitej miery zjednodušené zobrazenie matice obchodného a dopravného rozpätia, pretože:

- a) Explicitne nerozlišuje medzi obchodným a dopravným rozpätím. Oba typy rozpätia možno zobrazit' podľa skupín výrobkov. Iná možnosť riešenia je zostaviť osobitné tabuľky: jednu pre obchodné rozpätie a druhú pre dopravné rozpätie.
- b) V prípade obchodného rozpätia treba rozlišovať medzi veľkoobchodom a maloobchodom, aby sme mohli brať do úvahy rozdiely medzi cenami. Pri zostavovaní tabuliek treba mať na pamäti, že veľkoobchodníci môžu predávať aj priamo domácnostiam (napr. nábytok) a maloobchodníci zasa môžu predávať aj odvetviám (napr. kaviarňam a reštauráciám).
- c) Pre výpočet a analýzu obchodného rozpätia vzťahujúceho sa na výrobky treba pri výdavkoch na konečnú spotrebu domácností rozlišovať pre každú skupinu výrobkov najdôležitejšie distribučné kanály, aby sme mohli zohľadniť rozdiely v cenách; rozdiel medzi veľkoobchodom a maloobchodom je v skutočnosti dosť hrubý. Napr. výrobky a služby si domácnosti môžu kupovať v samoobsluže, v potravinách, kvetinarstve, obchodnom dome, v cudzine alebo ich môžu získať ako naturálny dôchodok. Okrem toho, pre niektoré výrobky môže byť veľmi významný vedľajší predaj, napr. u cigariet je to predaj v kaviarňach, reštauráciách a na benzínových pumpách. Samozrejme, že takéto jemné rozlišovanie možno použiť iba v tom prípade, ak dostupné zdroje údajov poskytujú primerané informácie aspoň pre hrubé odhady významu každého z distribučných kanálov.
- d) Pre výpočet dopravného rozpätia je užitočné rozlišovať medzi rôznymi druhmi dopravy (napr. železničná, letecká, námorná/vnútrozemská vodná alebo cestná doprava).

9.42. Dane z výroby a dovozu obsahujú:

- a) dane z výrobkov (D21):
 1. dane typu dane z pridanej hodnoty (DPH) (D211);
 2. dane a clá z dovozu, okrem DPH (D212);
 3. dane z výrobkov, okrem DPH a dovozných daní (D214);
- b) ostatné dane z výroby (D29).

Podobné kategórie rozlišujeme aj pre subvencie na výrobu a dovoz. Subvencie sa zachytia ako keby boli záporné dane z výroby a dovozu.

Pojmy všetkých uvedených kategórií sú uvedené v bodoch 4.17.–4.24.

- 9.43. Dodávky v základných cenách obsahujú ostatné čisté dane z výroby (t. j. zmenšené o ostatné subvencie na výrobu). Keď chceme zabezpečiť prepočet zo základných do cien odberateľov (alebo naopak; pozri bod 9.34.), musíme pripočítať rozličné dane z výrobkov a odpočítať subvencie na výrobky (alebo naopak).
- 9.44. DPH môže byť odpočítateľná, neodpočítateľná alebo neaplikovateľná:
- Odpočítateľná DPH sa obvykle aplikuje na väčšinu medzispotreby, väčšinu hrubej tvorby fixného kapitálu a na časť zmeny stavu zásob;
 - Neodpočítateľná DPH sa často aplikuje na výdavky na konečnú spotrebu, na časť hrubej tvorby fixného kapitálu, časť zmeny stavu zásob a na časť medzispotreby;
 - DPH sa všeobecne neuplatňuje:
 - na vývoz (minimálne na vývoz do krajín mimo Európskej únie);
 - na výrobky a služby, ktoré majú nulovú sadzbu DPH bez ohľadu na ich použitie;
 - na všetkých výrobcov, ktorí sa nemusia registrovať ako plátiči DPH (malé podniky, náboženské organizácie a pod.).
- 9.45. V ESA sa DPH zaznamenáva na základe netto princípu: všetky dodávky sa oceňujú v základných cenách, t. j. bez fakturovanej DPH; medzispotreba a konečné použitie sú zachytené v cenách odberateľov, t. j. s vylúčením odpočítateľnej DPH.
- 9.46. Tabuľka IX.8, zobrazujúca dane zmenšené o subvencie na výrobky, je zjednodušená, pretože:
- nerozlišuje rôzne typy daní z výrobkov a subvencie nie sú uvedené osobitne;
 - rozličné daňové sadzby a subvencie možno uplatniť na rôzne distribučné kanály; z toho dôvodu možno subvencie rozlišovať iba vtedy, ak o nich existujú relevantné a primerané informácie.
- 9.47. Dane a subvencie z výrobkov sú čiastky, ktoré musia byť povinne zaplatené, len keď boli zaevidované v daňových výmeroch, priznaniach atď. alebo sú to čiastky, ktoré boli skutočne zaplatené (pozri bod 4.27.). Dane (a subvencie) z výrobkov sa obvykle odhadujú pre každý výrobok, a to na základe oficiálnych daňových (subvenčných) sadzieb, ktoré sa aplikujú na jednotlivé toky. Potom treba analyzovať rozdiely medzi daňovými výmery a skutočne zaplatenými čiastkami.
- Niektoré z týchto rozdielov naznačujú, že počiatočný odhad daní z výrobkov nezodpovedá definíciám podľa ESA:
 - preto v prípade oslobodenia od daňovej povinnosti treba počiatočný odhad daní z výrobkov znížiť;
 - v prípade vyhýbania sa povinnosti zaplatiť daň z výrobkov (napr. platba daní je povinná, ale neexistuje na ne žiaden daňový výmer), treba znížiť odhad dane z výrobkov;
 - v prípade pokút treba odhad daní z výrobkov zvýšiť.
- Zmeny v odhadoch daní z výrobkov vplyvajú na tie premenné, ktoré sa odhadujú pomocou pripočítania alebo odpočítania odhadov daní z výrobkov. Napr. výrobu určitej skupiny výrobkov v základných cenách možno odhadnúť tak, že sa odpočítajú zodpovedajúce dane z výrobkov z odhadnutého použitia v cenách odberateľov. Odhad výroby v základných cenách však možno kombinovať aj so zodpovedajúcim odhadom daní z výrobkov a na základe toho odhadnúť použitie v cenách spotrebiteľov.
- Niektoré ďalšie rozdiely nie je potrebné vysvetľovať v súvislosti s tabuľkami dodávok a použitia, napr.:
 - rozdiely v čase, napr. platba sa môže vzťahovať na daňové výmery za niekoľko rokov;
 - podniky môžu byť neschopné zaplatiť (bankroty): tento prípad sa zachytí ako ostatná zmena objemu finančných aktív a pasív, t. j. nezobrazí sa v tabuľke dodávok a použitia;
 - V niektorých prípadoch môžu tieto rozdiely naznačovať, že počiatočný odhad daní a subvencií na výrobky bol chybný, napr. preto, že produkcia nejakého výrobku bola podhodnotená. Potom treba modifikovať odhady tokov výrobkov a služieb.

Pri prevode použitia v členení podľa výrobkov vyjadreného v cenách odberateľov do základných cien, možno modifikáciu počiatočného odhadu daní a subvencií na výrobky uviesť ako samostatnú položku. Pre všetky štruktúrne prepočty však potom bude treba rozvrhnúť túto položku na všetky výrobky aj v tom prípade, keď toto rozvrhnutie možno uskutočniť iba pomocou jednoduchého matematického aparátu (t. j. proporcionálne rozvrhnutie).

- 9.48. Tabuľka použitia IX.6 nezobrazuje, v akom rozsahu boli použité výrobky a služby vyrobené na domácom území alebo boli dovezené. Túto informáciu potrebujeme pre všetky druhy analýz, v ktorých hrá určitú úlohu väzba medzi dodávkami a použitím výrobkov a služieb v rámci národného hospodárstva. O to ide pri analýze vplyvu zmeny vývozu alebo výdavkov na konečnú spotrebu na dovoz, domácu výrobu a podobné premenné, ako napr. na zamestnanosť. V podstate sa aplikuje pri väčšine analýz uvedených v bodoch 9.14. a 9.15. Preto systém vstup-výstup tabuliek obsahuje aj tabuľku použitia za dovezené výrobky a tabuľku za výrobky a služby vyrobené na domácom území (pozri tabuľky IX.9 a IX. 10).
- 9.49. Na zostavenie tabuľky použitia za dovážané výrobky by sa mali využiť všetky dostupné informácie o použití dovozu, napr. u niektorých výrobkov poznáme hlavné podniky, ktoré ich dovážajú a od niektorých výrobcov zasa získame informácie o hodnote ich dovozu. Všeobecne však platí, že priame štatistické informácie o použití dovozu sú vzácne. Preto sa tieto informácie obvykle dopĺňujú o predpoklady týkajúce sa skupín výrobkov.
- 9.50. Tabuľku použitia pre výrobky a služby vyrobené na domácom území potom možno získať odpočítaním tabuľky použitia za dovážané výrobky od všeobecnej tabuľky použitia.

Tabuľka IX.9 – Tabuľka použitia pre dovoz

		1 2 3 ...	Odvetvia (NACE) ... n	Σ (1)	Konečné použitie a) b) c) d) e) f)	Σ (3)	Σ (1) + Σ (3)
			(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
Produkty (CPA)	1	Pre dovážané produkty: medzispotreba v cenách cif podľa produktov a odvetví	(1)		Pre dovážané produkty: Konečné použitie v cenách odberateľov: Výdavky na konečné použitie: a) domácnosti b) NZI slúžiacich domácnostiam c) štátnej správy Hrubá tvorba kapitálu: d) Hrubá tvorba fixného kapitálu a cen- nosti e) Zmena stavu zásob f) Vývoz		
	2						
	3						
	.						
	.						
	.						
	m						
Σ (1)		Medzispotreba dovážaných produktov spolu podľa odvetví	(2)		Konečné použitie dovážaných produktov spolu podľa smerov použitia		Dovoz spolu

Tabuľka IX.10 – Tabuľka použitia pre domácu produkciu v základných cenách

	1 2 3 ...	Odvetvia (NACE) ... n	Σ (1)	Konečné použítie a) b) c) d) e) f)	Σ (3)	Σ (1) + Σ (3)
		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
Produkty (CPA)	(1)	Pre domácu produkciu: Medzispotreba v základných cenách podľa produktov a odvetví		Pre domácu produkciu: Konečné použítie v základných cenách: Výdavky na konečné použítie: a) domácností b) NZI slúžiacich domácnostiam c) štátnej správy Hrubá tvorba kapitálu: d) Hrubá tvorba fixného kapitálu a cen- nosti e) Zmena stavu zásob f) Vývoz		
Σ (1)	(2)	Medzispotreba domácej produkcie spolu v základ, cenách podľa odvetví		Konečné použítie domácej produkcie v základných cenách		Domáca produkcia spolu
Použitie dovezených produktov	(3)	Medzispotreba dovezených produktov spolu podľa odvetví		Konečné použítie dovezených produktov v základných cenách		Dovoz spolu
Čisté dane z produktov	(4)	Čisté dane z produktov pre medzispotrebu podľa odvetví		Čisté dane z produktov pre konečné použitie		Čisté dane z produktov spolu
Σ (1) + (3) + (4)	(5)	Medzispotreba spolu v cenách odberat. podľa odvetví		Konečné použítie spolu podľa smerov		Použitie spolu
Odmeny zamestnancov	(6)	Zložky pridanej hodnoty podľa odvetví				
Ostat. čisté dane z produkcie						
Spotreba fixného kapitálu						
Prevádzkový prebytok čistý						
Σ (6)	(7)	Pridaná hodnota podľa odvetví				
Σ (1) + (3) + (4) + Σ (6)	(8)	Produkcia v základ. cenách podľa odvetví				
Tvorba fixného kapitálu	(9)					
Stav invest. majetku						
Pracovné vstupy						

9.51. Aby sa mohli tabuľky dodávok a použitia použiť na viaceré špecifické účely, možno ich modifikovať zavedením alternatívnych alebo doplnkových klasifikácií. Ide o tieto významné prípady:

- a) podrobnejšia klasifikácia výrobkov a odvetví, ktorá sa opiera o špecifické národné klasifikácie a berie do úvahy špecifické účely, napr. na analýzu úlohy, ktorú hrá výskum a vývoj v národnom hospodárstve;
- b) podrobnejšie geografické členenie dovozu a vývozu, napr. obchod medzi krajinami Európskej únie možno ďalej členiť podľa krajín a obchod s nečlenskými krajinami Európskej únie ďalej členiť podľa hospodárskych regiónov a určitých špecifických krajín, ako sú USA a Japonsko;
- c) klasifikácia dovozu na:
 1. dovoz výrobkov, ktoré sa vyrábajú aj na domácom území (konkurenčný dovoz);
 2. dovoz výrobkov, ktoré sa na domácom území nevyrábajú (doplnkový dovoz).

Možno očakávať, že oba typy dovozu sú v rôznej relácii a že pre dané hospodárstvo majú rôzny význam. Konkurenčný dovoz môže byť predmetom analýzy (a hospodárskej politiky), pretože konkurenčný dovoz možno nahradiť domácou výrobou; mohol by sa teda zahrnúť do tabuľky použitia ako samostatná kategória (potencionálneho) konečného použitia. V prípade doplnkového dovozu možno analýzy zamerať najmä na vplyv zmeny cien alebo fyzického objemu dovozu na národné hospodárstvo (napr. v prípade ropnej krízy).

- d) klasifikovanie odmien zamestnancov podľa kritérií, ako sú úroveň vzdelania, plný alebo čiastkový úväzok, vek a pohlavie. Túto klasifikáciu možno potom použiť aj ako doplnkové informácie o zamestnanosti. Týmto spôsobom možno tabuľky dodávok a použitia využiť aj na všetky druhy analýz trhu práce;
- e) členenie odmien zamestnancov na:
 1. mzdy a platy, z toho:
 - príspevky na sociálne zabezpečenie podľa zamestnancov (globálny odhad tohto ukazovateľa je potrebný najmä vtedy, keď sociálne príspevky zamestnanca závisia nielen od miezd a plátov, ale aj napr. od ostatných príjmov zamestnanca, jeho veku a stavu);
 2. príspevky na sociálne zabezpečenie zamestnávateľov.

Toto členenie umožňuje analyzovať, akú úlohu majú sociálne príspevky pri určení ceny pracovných vstupov a pri presune týchto nákladov do hrubého prevádzkového prebytku;

- f) klasifikovanie konečnej spotreby podľa účelu (pre domácnosti: COICOP a pre štátnu správu: COFOG). Klasifikovanie týchto výdavkov podľa funkcie umožňuje odhadnúť vplyv každej z uvedených funkcií na zvyšok hospodárstva. Napr. možno odhadnúť význam verejných a súkromných výdavkov na zdravotnú starostlivosť, dopravu a vzdelanie. V inom prípade ide o analýzu vplyvu výdavkov štátnej správy na obranu na niektoré domáce odvetvia, najmä na výrobcov lietadiel, nákladných áut a zbraní;
- g) reklasifikovanie tvorby fixného kapitálu a stavu investičného majetku za ten investičný majetok, ktorý bol jeho vlastníkom prenajatý, napr. pri operačnom leasingu: tento investičný majetok možno zachytiť rovnako ako keby ho vlastnil užívateľ (nie ako v štandardnom postupe podľa ESA). Cieľom tejto reklasifikácie je, aby nákladová štruktúra odvetví, ktoré si prenajímajú investičný majetok bola porovnateľná s nákladovou štruktúrou tých odvetví, ktoré vlastnia podobný investičný majetok. Kvôli konzistencii zobrazenia na účtoch táto reklasifikácia vyžaduje modifikovať aj medzispotrebu u prenajímateľa a výrobu u nájomcu o čiastku nájomného za tento investičný majetok;
- h) reklasifikovanie zamestnanosti a odmien zamestnancov za prácu vykonávanú mimo závodu (práca vo mzde) a za osoby pracujúce prostredníctvom agentúr sprostredkujúcich dočasné zamestnanie: cieľom tejto reklasifikácie je, aby štruktúra nákladov v odvetviach bola viac porovnateľná. Robí sa to tak, že dotyčné osoby sa zachytia ako zamestnanci tých odvetví, „kde skutočne pracujú“. Táto reklasifikácia vyžaduje modifikovať ukazovatele medzispotreby a výroby v príslušných odvetviach.

TABULKY ZABEZPEČUJÚCE VÄZBU TABULIEK DODÁVOK A POUŽITIA SO SEKTOROVÝMI ÚČTAMI

- 9.52. Informácie obsiahnuté v tabulkách dodávok a použitia by mali byť prepojené so sektorovými účtami, aby sa zabezpečilo, že tabulky dodávok a použitia budú konzistentné so sektorovými účtami. Dosiachneme to zavedením takých tabuliek, v ktorých premenné budú klasifikované kombinovane podľa odvetví a sektorov (pozri tabuľku IX.11).

Tabuľka IX.11. – Tabuľka zabezpečujúca väzbu tabuliek dodávok a použitia so sektorovými účtami

		Odvetvia (NACE)		Súčet
		1 2 3 n	Σ (1)
		(1)		(2)
I. Nefinančné korporácie	(1)			
<i>Výroba spolu</i>				
Trhová výroba				
Výroba pre vlastné konečné použitie				
Ostatná netrhová výroba				
<i>Medzispotreba Hrubá pridaná hodnota</i>				
<i>Odmeny zamestnancov</i>				
Ostatné čisté dane z výroby				
Spotreba fixného kapitálu				
Prevádzkový prebytok čistý				
<i>Hrubá tvorba fixného kapitálu</i>				
II. Finančné korporácie				
<i>Výroba spolu</i>				
...				
<i>Hrubá tvorba fixného kapitálu</i>				
III. Štátna správa				
IV. Domácnosti				
V. Neziskové organizácie poskytujúce služby domácnostiam				
Sektory spolu	(2)			
<i>Výroba</i>				
...				
<i>Hrubá tvorba fixného kapitálu</i>				

SYMETRICKÉ VSTUP-VÝSTUP TABULKY

- 9.53. V ESA sa vstup-výstup tabuľka v členení výroby x výrobky považuje za najdôležitejšiu symetrickú vstup-výstup tabuľku; popis tejto tabuľky je uvedený v tejto časti kapitoly.
- 9.54. Vstup-výstup tabuľku v členení výroby x výrobky (pozri tabuľky IX.4 a IX. 12) možno zostaviť konvertovaním tabuliek dodávok a použitia, pričom obe tabuľky sú vyjadrené v základných cenách. Táto konverzia zahŕňa zmenu formátu, t. j. prechod od dvoch nesymetrických tabuliek k jednej symetrickej tabuľke (pozri bod 9.09.). Konverzia sa uskutočňuje v troch krokoch:
- alokovanie vedľajších výrobkov v tabuľke dodávok do tých odvetví, ktoré tieto výrobky vyrábajú ako hlavné výrobky;

- b) preusporiadanie stĺpcov v tabuľke použitia zo vstupov do odvetví na vstupy do homogénnych odvetví (bez agregovania riadkov);
 - c) agregovanie jednotlivých výrobkov (riadkov) v novej tabuľke použitia do homogénnych odvetví uvedených v stĺpcoch, ak je to vhodné.
- 9.55. Krok a) zahŕňa transfer výroby vo forme vedľajších výrobkov v tabuľke dodávok. Pretože vedľajšie výrobky sú v tabuľke dodávok zachytené ako mimo-diagonálne vstupy, je tento druh transferu pomerne jednoduchý. Tieto vedľajšie výrobky sa považujú za prírastok v tých odvetviach, pre ktoré sú hlavným výrobkom a z tých odvetví, v ktorých boli vyrobené, ich treba vylúčiť.
- 9.56. Krok b) je komplikovanejší, pretože základné údaje sa viažu na odvetvia, a nie na každý individuálny výrobok vyrobený v každom odvetví. Tento druh konverzie zahŕňa transfer vstupov vynaložených na výrobu vedľajšej výroby z odvetvia, v ktorom bola táto vedľajšia výroba vyrobená, do odvetvia, kam svojím charakterom patrí. Tento transfer možno uskutočniť dvomi spôsobmi:
1. na základe doplnkových štatistických a technických informácií;
 2. na základe predpokladov.
- 9.57. Doplnkové štatistické a technické informácie by sa mali využívať v maximálnej miere. Napr. bolo by možné získať špecifické informácie o vstupoch, ktoré sú potrebné na výrobu určitých druhov výroby. Informácie tohto druhu však bývajú zvyčajne neúplné. Nakoniec je obvykle potrebné uchýliť sa k jednoduchým predpokladom, aby sa mohol tento transfer uskutočniť.

Tabuľka IX.12 – Symetrická input-output tabuľka v základných cenách (produkty na produkty)

	1 2 3 ...	Produkty (CPA) ... n	Σ (1)	Konečné použitie a) b) c) d) e) f)	Σ (3)	Σ (1) + Σ (3)
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	
	(1)	Medzis potreba v základných cenách v produkty na produkty členení		Konečné použitie v základných cenách: Výdavky na konečné použitie:		
	1			a) domácností		
	2			b) NZI slúžiacich domácnostiam		
	3			c) štátnej správy		
	.			Hrubá tvorba kapitálu:		
	.			d) Hrubá tvorba fixného kapitálu a cen-		
	.			nosti		
	.			e) Zmena stavu zásob		
	n			f) Vývoz		
Σ (1)		Medzis potreba spolu v základných cenách podľa produktov		Konečné použitie v základných cenách podľa smerov		Použitie spolu v základných cenách
Dane z produktov Subvencie na produkty (-)		Čisté dane z produktov podľa produktov		Čisté dane z produktov podľa smerov konečného použitia		Čisté dane z produktov spolu
Σ (1) + (3)		Medzis potreba spolu v cenách odberateľov podľa produktov		Konečné použitie spolu podľa smerov v cenách odberateľov		Použitie spolu v cenách odberateľov
Odmeny zamestnancov Ostatné čisté dane z produkcie Spotreba fixného kapitálu Prevádzkový prebytok čistý		Zložky pridanej hodnoty podľa produktov				
Σ (5)		Pridaná hodnota podľa produktov				
Σ (1) + (3) + Σ (5)		Produkcia v základ. cenách podľa produktov				
Dovoz		Dovoz v cif podľa produktov				
(7) + (8)		Dodávky v základných cenách podľa produktov				
Tvorba fixného kapitálu Stav invest. majetku Pracovné vstupy						

- 9.58. Predpoklady, ktoré sa používajú pri prevode výroby a vstupov s ňou spojených, sa opierajú o dva typy technologických predpokladov:
1. odvetvová technológia, ktorá predpokladá, že všetky výrobky vyrobené v miestnej činnostnej jednotke patriacej do určitého odvetvia boli vyrobené tak, že majú rovnakú štruktúru vstupov;
 2. technológia pre výrobky, ktorá predpokladá, že všetky výrobky patriace do nejakej skupiny výrobkov majú rovnakú štruktúru vstupov bez ohľadu na odvetvie, ktoré ich vyrába.

Výber najlepšieho predpokladu, ktorý by bolo možné uplatniť v každom prípade, nie je jednoduchý. V skutočnosti tento výber musí závisieť od štruktúry národných odvetví, napr. od stupňa špecializácie, a od homogenity národných technológií, ktoré sa používajú na výrobu výrobkov patriacich do rovnakej skupiny výrobkov. Napr. topánky sa môžu vyrábať z kože alebo z umelej usne. Použitie predpokladu rovnakej technológie na všetky topánky (alebo ak sa použije vyššia agregácia napr. pre obuv) môže byť dosť problematické. V tom prípade bude teda použitie predpokladu odvetvovej technológie lepšou alternatívou.

Jednoduché uplatňovanie predpokladu technológie pre výrobky vedie často k výsledkom, ktoré sú neakceptovateľné až do tej miery, že odvodené technické koeficienty sú niekedy nepravdepodobné alebo aj nereálne (napr. záporné koeficienty). Nepravdepodobné koeficienty môžu vzniknúť v dôsledku chýb pri meraní a v dôsledku heterogenity (zmiešania viacerých výrobkov) v tom odvetví, v ktorom sa presunutý výrobok považuje za hlavný výrobok. Tento problém možno preklenúť dodatočnými úpravami, ktoré sa opierajú o doplnkové informácie alebo v maximálnej možnej miere využívajú expertné úsudky. Samozrejme, ako ďalšia možnosť sa dá uplatniť alternatívny predpoklad odvetvovej technológie. V praxi sa využitie predpokladov zmiešanej technológie, ktoré sa kombinujú s doplnkovými informáciami, považuje za najlepšiu stratégiu pre odvodenie symetrických vstup-výstup tabuliek.

- 9.59. Význam úlohy, ktorú majú predpoklady, závisí od rozsahu vedľajšej výroby, ktorá je zasa závislá nielen od spôsobu organizácie výroby v hospodárstve, ale aj od podrobnosti členenia na výrobky. Čím detailnejšie je členenie na výrobky, tým viac vedľajšej výroby možno očakávať.
- 9.60. Krok c) zahŕňa agregovanie výrobkov v novej tabulke použitia do odvetví, ktoré ich vyrábajú v súlade s krokom a); výsledkom tohto kroku je symetrická vstup-výstup tabuľka s kombinovanou klasifikáciou výroby x výrobky. Kým tieto úpravy vychádzajú z údajov zodpovedajúcich miestnym činnostným jednotkám, výsledné údaje sú robené tak, aby zodpovedali „homogénnym jednotkám výroby“.
- 9.61. Klasifikácie použité v symetrických vstup-výstup tabuľkách sú zhodné s tými klasifikáciami, ktoré sa používajú v tabuľkách dodávok a použitia, pretože symetrické tabuľky vznikli transformáciou tabuliek dodávok a použitia (samozrejme okrem klasifikácie odvetvia / homogénne odvetvia).
- 9.62. Symetrickú vstup-výstup tabuľku IX. 12 treba doplniť minimálne o dve tabuľky:
- a) o maticu charakterizujúcu použitie dovezenej výroby; formát tejto tabuľky je rovnaký ako formát tabuľky dovozu, ktorá dopĺňa tabuľky dodávok a použitia (pozri tabuľku IX. 10), s výnimkou toho, že sa použije klasifikácia výrobok x výrobok;
 - b) o symetrickú vstup-výstup tabuľku pre domácu výrobu (tabuľka IX. 13).

Symetrická tabuľka pre domácu výrobu by sa mala používať na výpočet kumulovaných koeficientov, t. j. Leontieovej inverzie. Ak použijeme označenie z tabuľky IX. 13, Leontieova inverzia je inverzia rozdielu medzi jednotkovou maticou 1 a maticou uvedenou v políčku (1,1). Leontieovu inverziu možno tiež vypočítať za domácu výrobu a konkurenčný dovoz (pozri bod 9.51). V tom prípade treba predpokladať, že konkurenčný dovoz sa vyrába rovnakým spôsobom ako konkurenčná domáca výroba.

Tabuľka IX.13 – Symetrická input-output tabuľka pre domácu produkciu (produkt na produkt)

	1 2 3 ...	Produkty (CPA) ... n	Σ (1)	Konečné použitie a) b) c) d) e) f)	Σ (3)	Σ (1) + Σ (3)
	(1)	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
Produkty (CPA)	1 2 3 . . . n	Pre domácu produkciu: Medzispotreba v základných cenách v produkty na produkty členení		Pre domácu produkciu: Konečné použitie v základných cenách: Výdavky na konečné použitie: a) domácností b) NZI slúžiacich domácnostiam c) štátnej správy Hrubá tvorba kapitálu: d) Hrubá tvorba fixného kapitálu a cen-nosti e) Zmena stavu zásob f) Vývoz		
Σ (1)	(2)	Medzispotreba domácej produkcie spolu v základ. cenách podľa produktov		Konečné použitie domácej produkcie v základných cenách		Domáca produkcia spolu
Použitie dovezených produktov	(3)	Medzispotreba dovezených produktov spolu podľa produktov		Konečné použitie dovezených produktov v základných cenách		Dovoz spolu
Čisté dane z produktov	(4)	Čisté dane z produktov pre medzispo-trebu podľa produktov		Čisté dane z produktov pre konečného použítie		Čisté dane z produktov spolu
Σ (2) + (3) + (4)	(5)	Medzispotr. spolu v cen. odberat. podľa produktov		Konečné použitie spolu podľa smerov		Použitie spolu
Odmeny zamestnancov	(6)	Zložky pridanej hodnoty podľa produktov				
Ostat. čisté dane z produkcie						
Spotreba fixného kapitálu						
Prevádzkový prebytok čistý						
Σ 5	(7)	Pridaná hodnota podľa produktov				
Σ (1) + (3) + Σ (5)	(8)	Produkcia v základ. cenách podľa produk-tov				
Tvorba fixného kapitálu	(9)					
Stav invest. majetku						
Pracovné vstupy						

KAPITOLA 10

MERANIE ZMENY CIEN A FYZICKÝCH OBJEMOV

10.01. V systéme ekonomických účtov sa všetky toky a stavy vyjadrujú v peňažných jednotkách. Peňažná jednotka je jediným spoločným menovateľom, ktorý možno použiť na ocenenie rôznorodých transakcií, ktoré sú zachytené na účtoch a odvodiť z nich bilancujúce položky, ktoré majú zmysel.

Problémom pri použití peňažnej jednotky na meranie hodnôt je skutočnosť, že táto jednotka nie je ani stabilná a nie je ani medzinárodne uznaným štandardom. Pri ekonomických analýzach sa hlavný problém sústreďuje na meranie hospodárskeho rastu medzi rôznymi obdobiami pomocou objemových ukazovateľov. Je teda nevyhnutné, aby sa pri meraní zmien hodnôt určitých ekonomických agregátov rozlišovalo medzi zmenami, ktoré vznikajú iba v dôsledku cenových zmien a zvyškom, ktorý označujeme ako „zmeny fyzického objemu“.

Ekonomické analýzy sú často zamerané na priestorové porovnania, t. j. porovnania rôznych národných hospodárstiev. Tieto porovnania sú zamerané na medzinárodné porovnanie úrovne výroby a dôchodkov vyjadrených vo fyzických jednotkách, ale predmetom ich záujmu býva aj úroveň cien. Preto je potrebné rozdiely medzi hodnotami ekonomických agregátov dvojice krajín alebo skupiny krajín rozdeliť na činitele, ktoré vyjadrujú rozdiely vo fyzickom objeme a rozdiely v úrovni cien.

10.02. Pri časových porovnaní tokov a stavov by sa mal rovnaký dôraz klásť na spoľahlivé meranie zmeny cien, ako sa kladie na meranie zmeny fyzických objemov. Z krátkodobého pohľadu je sledovanie cenových zmien rovnako dôležité ako meranie objemu dopytu a ponuky. Z dlhodobého hľadiska treba pri štúdiu hospodárskeho rastu brať do úvahy aj pohyby relatívnych cien u rôznych druhov výrobkov a služieb.

Prvoradým cieľom nie je poskytnúť iba vyčerpávajúce miery na meranie zmeny cien a fyzických objemov hlavných agregátov systému, ale vytvoriť systém nezávislých mier, ktoré umožnia uskutočňovať systematické a detailné analýzy inflácie, hospodárskeho rastu a fluktuácie.

10.03. Všeobecným pravidlom pre porovnávanie v priestore je, aby boli vytvorené spoľahlivé miery na meranie oboch zložiek ekonomických agregátov, tak fyzických objemov ako aj cien. Keďže rozpätie medzi Laspeyresovým a Paascheho vzorcom hrá dôležitú úlohu pri porovnaníach v priestore, vzorec Fisherovho indexu je jediným indexom, ktorý je na tieto účely prijateľný.

10.04. Ekonomické účty majú tú výhodu, že na jednej strane poskytujú vhodný rámec pre vytvorenie systému indexov fyzického objemu a cenových indexov a zároveň zabezpečujú konzistenciu štatistických údajov.

Výhody prístupu národných účtov možno zhrnúť do nasledovných bodov:

- a) Na koncepcnej úrovni použitie rámca národných účtov, ktorý pokrýva celý hospodársky systém vyžaduje, aby boli ceny a fyzické jednotky pre rôzne výrobky a toky v systéme určené konzistentne. V takto vymedzenom systéme je napr. záväzné, aby koncept ceny a fyzického objemu bol pre danú skupinu výrobkov definovaný rovnako tak pre zdroje ako pre použitie;
 - b) Zo štatistického hľadiska prináša použitie systému ekonomických účtov určité účtovné obmedzenia, ktoré treba rešpektovať tak v bežných ako aj v stálych cenách. Obvykle sa vyžadujú určité úpravy, ktoré treba urobiť, aby sa zabezpečila konzistencia cien a objemových údajov;
 - c) Vytvorenie integrovaného systému cenových indexov a indexov fyzického objemu v kontexte systému ekonomických účtov poskytuje pracovníkovi národných účtov možnosť ďalšej kontroly. Ak predpokladáme, že existuje vybilancovaný systém tabuliek dodávok a použitia v bežných cenách, zostavenie vybilancovaných tabuliek dodávok a použitia v stálych cenách znamená, že automaticky možno odvodiť aj systém implicitných cenových indexov. Overovanie, či takto odvodené indexy sú prijateľné, môže viesť k revízii a korekcii údajov v stálych cenách a v určitých prípadoch aj k revízii a korekcii údajov v bežných cenách;
 - d) A nakoniec, prístup národných účtov umožňuje merať zmeny ceny a fyzického objemu za určité bilancujúce položky národných účtov, pričom zmeny fyzického objemu možno odvodiť na základe pojmu z ostatných prvkov národných účtov.
- 10.05. Napriek výhodám, ktoré poskytuje integrovaný systém, založený na vybilancovaní transakcií s výrobkami a službami – tak za celé hospodárstvo ako aj podľa odvetví – musíme priznať, že indexy cien a fyzického objemu, ktoré sme takto získali, neuspokojujú všetky potreby alebo nedávajú odpoveď na všetky možné otázky, čo spôsobilo zmenu cien alebo fyzických objemov. Obmedzenia národných účtov a výber vzorca pre výpočet cenových indexov a indexov fyzického objemu napriek tomu, že sú podstatné pri konštruovaní koherentného systému, môžu byť niekedy na prekážku. Potrebné sú aj informácie za kratšie obdobia, napr. za mesiace alebo štvrťroky. V týchto prípadoch sa môže ukázať, že iné formy cenových indexov a indexov fyzického objemu by azda mohli byť užitočnejšie.

UPLATNENIE CENOVÝCH INDEXOV A INDEXOV FYZICKÉHO OBJEMU V SYSTÉME NÁRODNÝCH ÚČTOV

10.06. Medzi tokmi, ktoré sú zachytené na ekonomických účtoch v bežných cenách, sú niektoré toky – najmä tie, ktoré sa týkajú výrobkov – u ktorých sa rozdiel medzi zmenami ceny a fyzického objemu podobá na zmeny, ktoré prebiehajú na mikroekonomickej úrovni. U mnohých ďalších tokov v systéme je však tento rozdiel oveľa menej zrejмый.

V prvom prípade tieto toky zahrnujú skupinu elementárnych transakcií s výrobkami a službami, pričom sa hodnota každej transakcie rovná výrobku vyjadrenému v určitom počte fyzických jednotiek a zodpovedajúcej cene za jednotku. V tomto prípade stačí poznať rozdelenie skúmaného toku na elementárne transakcie, aby sme mohli určiť priemernú zmenu ceny a fyzického objemu.

V druhom prípade – ktorý sa týka rozdeľovacích transakcií a transakcií finančného sprostredkovania, rovnako ako bilancujúcich položiek, napr. pridanej hodnoty – je ťažké alebo dokonca nemožné priamo rozdeliť bežné hodnoty na cenovú a objemovú zložku, a preto bude treba prijať mimoriadne riešenia.

Takisto je potrebné merať reálnu kúpnu silu radu agregátov, ako sú napr. odmeny zamestnancov, disponibilný dôchodok domácností a Národný Dôchodok. Reálnu kúpnu silu možno merať napr. na základe deflovania týchto agregátov indexom cien výrobkov a služieb, ktoré za ne možno nakúpiť.

10.07. Treba zdôrazniť, že cieľ a postupy, ktoré sa používajú v poslednom prípade, sa zásadne líšia od tých cieľov a postupov, ktoré sa použijú v ostatných dvoch prípadoch. Pre prvé dva prípady možno skonštruovať integrovaný systém cenových indexov a indexov fyzického objemu, ktorý je okrem iného užitočný pre meranie hospodárskeho rastu. Na precenenie poslednej skupiny tokov do reálnych hodnôt sa používajú celkom iné cenové indexy tokov, ako boli tie, o ktorých sme dosiaľ uvažovali, pričom indexy sa môžu líšiť aj v závislosti od cieľa analýzy: môže ísť iba o konvenciu a precenenie sa nemusí robiť iba jediným spôsobom v rámci integrovaného systému cenových indexov a indexov fyzického objemu.

INTEGROVANÝ SYSTÉM CENOVÝCH INDEXOV A INDEXOV FYZICKÉHO OBJEMU

10.08. Systematické rozdelenie zmien bežných hodnôt na zložky „zmena ceny“ a „zmena fyzického objemu“ sa obmedzuje na toky, ktoré reprezentujú transakcie zachytené na účtoch výrobkov a služieb (0) a účtoch výroby (I); uskutočňuje sa tak na údajoch týkajúcich sa jednotlivých odvetví ako aj na údajoch za celé hospodárstvo. Toky, ktoré reprezentujú bilancujúce položky, napr. pridanú hodnotu, nemožno priamo rozdeliť na cenovú a objemovú zložku; možno ich rozdeliť iba nepriamo, ak použijeme relevantné toky transakcií.

Použitie rámca národných účtov kladie na výpočet údajov dva druhy obmedzení:

- a) Pre ľubovoľné dva po sebe nasledujúce roky treba dosiahnuť vybilancovanie na účte výrobkov a služieb v stálych a bežných cenách;
- b) Každý tok na úrovni celého hospodárstva sa musí rovnať súčtu zodpovedajúcich tokov za jednotlivé odvetvia.

Tretím obmedzením, ktoré nesúvisí s použitím systému národných účtov, ale je výsledkom uváženeho výberu je, aby každá zmena hodnoty transakcie bola priradená buď zmene cien, alebo fyzického objemu alebo kombinácii oboch.

Ak budú splnené uvedené tri požiadavky, potom precenenie účtov výrobkov a služieb a účtov výroby do stálych cien znamená, že môžeme získať integrovanú sústavu cenových indexov a indexov fyzického objemu.

10.09. Pri konštrukcii takejto integrovanej sústavy treba uvažovať nasledujúce položky:

Transakcie s výrobkami		
Výroba	P.1	
Trhová výroba		P.11
Výroba pre vlastné konečné použitie		P.12
Ostatná netrhová výroba		P.13
Medzispotreba	P.2	
Výdavky na konečnú spotrebu	P.3	
Výdavky na individuálnu konečnú spotrebu		P.31
Výdavky na kolektívnu konečnú spotrebu		P.32
Skutočná konečná spotreba	P.4	
Skutočná individuálna konečná spotreba		P.41
Skutočná kolektívna konečná spotreba		P.42
Hrubá tvorba kapitálu	P.5	
Hrubá tvorba fixného kapitálu		P.51
Zmena stavu zásob		P.52
Nadobudnutie mínus úbytok cenností		P.53
Vývoz výrobkov a služieb	P.6	
Vývoz výrobkov		P.61
Vývoz služieb		P.62
Dovoz výrobkov a služieb	P.7	
Dovoz výrobkov		P.71
Dovoz služieb		P.72
Dane a subvencie na výrobky		
Dane z výrobkov, okrem DPH		D.21 časť
Subvencie na výrobky		D.31
DPH z výrobkov		D.21 časť
Spotreba fixného kapitálu	K.1	
Bilancujúce položky		
Pridaná hodnota v základných cenách	B.1	
HDP v trhových cenách	B.1*g	

INDEXY CIEN A FYZICKÉHO OBJEMU PRE OSTATNÉ AGREGÁTY

10.10. Ako doplnok k vyššie uvedeným cenovým indexom a indexom fyzického objemu možno aj nasledujúce agregáty dekomponovať na ich cenovú a objemovú zložku. Ciele pre takéto merania sú rôzne.

Zásoby	AN.12
Stav produkovaného investičného majetku	AN.11
Odmeny zamestnancov	D.1

Niekedy je potrebné vyjadriť zásoby na začiatku a na konci každého obdobia v stálych cenách, aby sa mohla odhadnúť zmena fyzického objemu zásob počas daného obdobia.

Stav produkovaného investičného majetku treba vypočítať v stálych cenách preto, aby sa mohol odhadnúť podiel kapitálu na výrobe a aby sme získali základ pre odhad spotreby fixného kapitálu v stálych cenách.

Odmeny zamestnancov treba vypočítať v stálych cenách za tým účelom, aby sme mohli merať produktivitu a v niektorých prípadoch aj preto, aby sme mohli odhadnúť výrobu na základe údajov o vstupoch vyjadrených v stálych cenách.

10.11. Odmeny zamestnancov sú súčasťou dôchodkov. Pre účely merania kúpnej sily ich možno vyjadriť v reálnych hodnotách, a to deflovaním pomocou indexu, do ktorého sa premietajú ceny výrobkov, ktoré nakúpili zamestnanci. Aj ostatné zložky dôchodkov, napr. disponibilný dôchodok domácností a národný dôchodok možno vyjadriť rovnakým spôsobom v reálnych hodnotách.

VŠEOBECNÉ ZÁSADY PRE MERANIE CENOVÝCH INDEXOV A INDEXOV FYZICKÉHO OBJEMU

POJEM CIEN A FYZICKÝCH OBJEMOV TRHOVÝCH VÝROBKOV

- 10.12. Vytvorenie integrovaného systému cenových indexov a indexov fyzického objemu je založené na predpoklade, že na úrovni jediného homogénneho výrobku alebo služby sa hodnota (v) rovná cene za jednotku množstva (p) násobenej počtom kvantitatívnych jednotiek (q), tzn.

$$v = p \times q$$

- 10.13. *Pojem:* Cena je vymedzená ako hodnota za jednu jednotku výrobku. Pre tento výrobok sú množstvá plne homogénne nielen vo fyzickom zmysle, ale aj vzhľadom na ostatné charakteristiky, ktoré sú uvedené v bode 10.16. Aby boli doplnujúce v ekonomickom zmysle, jednotky množstva musia byť rovnaké a musia mať rovnakú cenu za jednotku výrobku. Pre každý agregát transakcií s výrobkami a službami, ktorý je zachytený na účtoch, treba konštruovať miery cien a množstva takým spôsobom, aby

$$\text{hodnotový index} = \text{cenový index} * \text{index fyzického objemu.}$$

To znamená, že každá zmena hodnoty daného toku musí byť priradená buď zmene ceny alebo zmene fyzického objemu alebo kombinácii oboch.

- 10.14. Pre transakcie s výrobkami je v mnohých prípadoch ľahké definovať fyzickú jednotku, ktorá je zapojená do transakcie, a teda aj cenu za jednotku výrobku. V mnohých prípadoch, napr. pri unikátnych kapitálových tovaroch, ich možno definovať ťažšie, a preto sa musia prijať špeciálne riešenia.

Pre transakcie so službami je často oveľa ťažšie špecifikovať charakteristiky, ktoré určujú fyzické jednotky; na kritériá, ktoré treba uplatniť, môžu byť rôzne názory. To sa môže týkať takých dôležitých odvetví, ako sú napr. služby finančného sprostredkovania, veľkoobchod a maloobchod, služby pre podniky, vzdelanie, výskum a vývoj, zdravotníctvo a rekreačné služby. Vzhľadom na rastúci význam odvetví služieb je podstatné, aby sa našlo spoločné riešenie problému výberu fyzických jednotiek, aj keď to bude iba riešenie na základe konvencie.

ROZDIELY V KVALITE A ROZDIELY V CENE

- 10.15. Na fyzických a ďalších charakteristikách, ktoré treba vziať do úvahy pri identifikovaní výrobkov, sú založené rozdiely v kvalite, ktoré hrajú dôležitú úlohu; zároveň však spôsobujú aj vážne štatistické problémy.

V skutočnosti pre mnohé výrobky a služby, ktoré sú určené na špecifické účely, existuje široká škála výrobkov, ktoré sa líšia kvalitou, pričom každej kvalite zodpovedá vlastná cena.

- 10.16. *Definícia:* Rozdiely v kvalite sa vyjadrujú pomocou týchto činiteľov:

- a) Fyzické charakteristiky;
- b) Dodávky v rôznych lokalitách;
- c) Dodávky v rôznom čase dňa alebo v rôznych obdobiach roka;
- d) Rozdiely v podmienkach predaja alebo okolnosti alebo prostredie, za ktorých sú výrobky alebo služby dodávané.

Pri daných fyzických charakteristikách rozdiely v ďalších činiteľoch znamenajú, že fyzické jednotky nie sú totožné v ekonomickom zmysle a že sa hodnoty za jednotku budú líšiť. Takéto rozdiely v cene za jednotku sa považujú za rozdiely vo fyzickom objeme, a nie za rozdiely v cene.

Platba, ktorá sa uskutoční v čase, keď bol výrobok zakúpený, v skutočnosti nezahŕňa iba cenu za výrobok, ale aj cenu za službu, ktorá je spojená s dodávkou výrobkov. To znamená, že v podstate rovnaké výrobky, ktoré sa predávajú za rôzne ceny a za rôznych podmienok, by sa mali považovať za rôzne výrobky. Tento záver explicitne potvrdzujú tabuľky dodávok a použitia, v ktorých sa hodnota obchodného a dopravného rozpätia – ktoré predstavuje hlavné služby spojené s obstaraním výrobkov – zobrazuje osobitne.

- 10.17. V rámci daného trhu a v danom období sa koexistencia niekoľkých hodnôt za jednotku výrobku – okrem prípadov, ktoré sú uvedené v bode 10.19. – môže považovať za dôkaz existencie kvalitatívnych rozdielov. Preto rôzne modely áut a aj rôzne verzie rovnakého modelu auta treba považovať za rôzne výrobky, podobne ako treba rozlišovať medzi prvou a druhou triedou pri cestách železnicou.

Na účely výpočtu cenových a objemových zmien je potrebné používať pokiaľ možno čo najpodrobnejšiu klasifikáciu výrobkov, aby každý výrobok bol identifikovaný ako maximálne homogénny, bez ohľadu na to, na akej úrovni podrobnosti sa budú výsledky prezentovať.

- 10.18. Kvalitu treba brať do úvahy aj vtedy, keď sa sledujú zmeny v čase. Zmena v kvalite, ktorá bola spôsobená napr. modifikovaním fyzických charakteristík výrobku, sa musí považovať za zmenu fyzického objemu, a nie za zmenu ceny. Rovnako treba uvažovať aj s účinkami agregácie. Zmeny v zložení tokov, ktoré napr. znamenajú posun v prospech nadpriemernej kvality, treba zachytiť ako zvýšenie objemu, a nie ako zvýšenie ceny. Z toho vyplýva, že pri výrobe treba vplyv posunov medzi trhmi, ktoré sa líšia cenami, napr. domáci trh verus zahraničné trhy, alebo priemyselné použitie verus trhy so spotrebnými tovarmi, považovať za zmeny objemu, a nie za zmeny ceny. Z toho ďalej vyplýva, že zmena ceny pre daný tok sa vyskytuje iba v prípade zmeny cien na úrovni individuálnych transakcií.
- 10.19. *Pojem:* Existencia pozorovaných rozdielov v cenách za jednotku výrobku sa nepovažuje za indikátor kvalitatívnych rozdielov, ak okolnosti, ktoré z toho vyplývajú, znamenajú — hlavne pre nedostatok informácií — cenovú diskrimináciu odzrkadľujúcu určité obmedzenia pokiaľ ide o slobodu výberu a existenciu paralelných trhov. V týchto prípadoch sa rozdiely v cene za jednotku produktu považujú za rozdiely v cene.
- 10.20. Nedostatok informácií znamená, že kupujúci nemusí byť vždy náležite informovaný o existujúcich cenových rozdieloch, a preto z nepozornosti môže nakúpiť tovar za vyššie ceny. Tento alebo opačný prípad sa môže vyskytnúť aj v situácii, keď jednotliví kupujúci a predávajúci sa dohodnú na určitej cene alebo na zvýhodnenej cene. Na druhej strane by sa rozdiel medzi priemernou cenou výrobku, ktorý bol kúpený na trhu alebo v bazáre, kde sa takéto zvýhodnenia vyskytujú najčastejšie, a cenou za rovnaký výrobok predávaný v rôznych typoch maloobchodných predajní, ako sú napr. rôzne oddelenia obchodných domov, mal normálne riešiť tým spôsobom, ako keby išlo o kvalitatívne rozdiely vyvolané rozdielnymi podmienkami predaja.
- 10.21. Cenová diskriminácia znamená, že predajcovia môžu byť v takom postavení, že budú účtovať za rovnaké výrobky a služby predávané rôznymi kategóriami kupujúcich rôzne ceny, aj keď sú predávané za presne rovnakých podmienok. V týchto prípadoch neexistuje žiadna alebo iba obmedzená sloboda výberu na strane kupujúceho, ktorý patrí k špeciálnej kategórii. Bola prijatá zásada, že zmeny v cene sa považujú za cenovú diskrimináciu vtedy, keď sa za rovnaké jednotky predávané za presne rovnakých podmienok účtujú na jasne separovateľných trhoch rôzne ceny. Odchýlky cien, ktoré boli vyvolané takouto diskrimináciou, sa nepovažujú za rozdiely vo fyzickom objeme.

Možnosť znovu obchodovať s výrobkami na danom trhu znamená, že môžeme predpokladať, že vo väčšine prípadov je cenová diskriminácia pre tieto typy výrobkov nepodstatná. Cenové rozdiely, ktoré pri výrobkoch môžu existovať, sa obvykle interpretujú ako rozdiely spôsobené nedostatkom informácií alebo existenciou paralelných trhov.

V odvetviach služieb, napr. v doprave, môžu výrobcovia účtovať nižšie ceny skupinám jednotlivcov s typicky nižšími príjmami, ako sú napr. dôchodcovia alebo študenti. Ak sa jednotlivci môžu slobodne rozhodnúť, v akom čase budú cestovať, treba tento prípad považovať za cenovú diskrimináciu. Ale ak platia nižšie cestovné iba vtedy, ak budú cestovať iba v určitom čase, obvykle mimo špičky, poskytuje sa im doprava nižšej kvality.

- 10.22. Paralelné trhy môžu existovať z viacerých dôvodov. Kupujúci nemusí mať možnosť nakúpiť si toľko, koľko by chcel za nižšie ceny, pretože zásoby výrobkov, ktoré sú za túto cenu k dispozícii, nie sú dostatočné a môže existovať sekundárny, paralelný trh, na ktorom platia vyššie ceny. Je tu aj taká možnosť, že existuje paralelný trh, kde predávajúci môžu účtovať nižšie ceny, pretože sa tým môžu vyhnúť určitým daniam. Aj v týchto prípadoch sa cenové odchýlky považujú za rozdiel v cene, a nie za rozdiel vo fyzickom objeme.
- 10.23. Zmena štruktúry tokov, ktorá ovplyvní jeho celkovú hodnotu, sa môže vyskytovať vtedy, keď v podmienkach nedostatočných informácií, cenovej diskriminácie a existencie paralelných trhov, sa rovnaké výrobky predávajú za rôzne ceny.

Predpokladajme, že určité množstvo daného výrobku alebo služby sa predá za nižšiu cenu určitej kategórii kupujúcich bez toho, že by bol nejaký rozdiel vo vlastnostiach ponúkaného výrobku alebo služby, v lokalite, čase alebo v podmienkach predaja alebo v iných činiteľoch. Nasledujúce zníženie podielu tovarov, ktoré boli predané za nižšiu cenu, zvýši priemernú cenu, ktorá bola zaplatená za nákup výrobkov a služieb. Tento prípad treba považovať za zvýšenie ceny, a nie za zvýšenie fyzického objemu.

ZÁSADY PLATNÉ PRE NETRHOVÉ SLUŽBY

- 10.24. Budovanie úplného systému cenových indexov a indexov fyzického objemu, ktorý by pokrýval všetky dodávky a smery použitia výrobkov a služieb, naráža na určité ťažkosti v prípade merania poskytovania netrhových služieb. Tieto služby sa líšia od trhových služieb v tom zmysle, že sa nepredávajú za trhové ceny a ich hodnota v bežných cenách sa podľa konvencie vypočíta ako súčet vynaložených nákladov. Tieto náklady obsahujú medzispotrebu, odmeny zamestnancov, ostatné dane mínus subvencie na výrobu a spotrebu fixného kapitálu.
- 10.25. Pri absencii trhovej ceny za jednotku výroby sa môže zmena „nákladov na jednotku výroby“ v prípade netrhových služieb považovať za aproximáciu zmeny ceny. Ak netrhové služby spotrebujú jednotlivci, je v podstate možné odhadnúť množstvá, ktoré sú homogénne a ktoré vyja-

drujú použitie týchto služieb a potom použiť náklady na jednotku výroby v základnom roku na prepočet údajov do stálych cien. Na základe tohto spôsobu merania výroby bude možné analyzovať zmeny v produktivite za individuálne netrhové služby. Pre kolektívne služby všeobecne nemožno určiť náklady na jednotku výroby a množstvá, ktoré by vyjadrovali ich použitie. Ak sa budú robiť určité pokusy, aby sa zohľadnili zmeny v produktivite kolektívnych služieb pomocou nepriamych metód, treba o nich informovať užívateľov.

- 10.26. V kontexte ekonomických účtov má prvoradý význam, aby sa prijala zásada, že výroba a spotreba netrhových služieb musí byť – podobne ako výroba a spotreba trhových služieb – definovaná na základe skutočných tokov týchto výrobkov a služieb, a nie na základe konečných výsledkov, ktoré sa získajú z ich použitia. Keďže tieto výsledky závisia aj od radu ďalších činiteľov, nie je možné merať napr. objem učiteľských služieb pomocou zvýšenia úrovne vzdelávania, alebo objem zdravotníckych služieb na základe zlepšenia zdravotného stavu obyvateľstva.

ZÁSADY PLATNÉ PRE PRIDANÚ HODNOTU V ZÁKLADNÝCH CENÁCH A PRE HRUBÝ DOMÁCI PRODUKT

- 10.27. Pridaná hodnota v základných cenách, bilancujúca položka na účte výroby, je jedinou bilancujúcou položkou, ktorá tvorí súčasť integrovaného systému cenových indexov a indexov fyzického objemu. Je však potrebné zdôrazniť osobitné charakteristiky tejto položky, rovnako ako význam indexov fyzického objemu a cenových indexov, ktoré zodpovedajú tejto položke.

Na rozdiel od rôznych tokov výrobkov a služieb, pridaná hodnota nepredstavuje nejakú samostatnú kategóriu transakcií. Preto ju nemožno priamo rozdeliť na cenovú a objemovú zložku.

- 10.28. *Pojem:* Pridaná hodnota v stálych cenách je vymedzená ako rozdiel medzi výrobou v stálych cenách a medzispotrebou v stálych cenách.

$$VA = \sum P(0)Q(1) - \sum p(0)q(1)$$

kde P a Q sú ceny a množstvá pre výrobu a p a q sú ceny a množstvá pre medzispotrebu. Teoreticky správnou metódou na výpočet pridanej hodnoty v stálych cenách je metóda dvojitej deflácie, tzn. osobitné deflovanie dvoch tokov na účte výroby (výroby a medzispotreby) a určenie rozdielu medzi týmito dvomi precenenými tokmi.

- 10.29. V niektorých prípadoch, keď štatistické údaje sú nekompletné alebo nedostatočne spoľahlivé, bude treba použiť jediný ukazovateľ. Ak sú údaje o pridanej hodnote v bežných cenách dobré, ako jedna alternatíva metódy dvojitej deflácie je deflovať pridanú hodnotu v bežných cenách priamo pomocou cenového indexu výroby. To znamená prijať predpoklad, že ceny medzispotreby sa menia v rovnakom pomere ako cenové indexy výroby. Ďalší možný postup je extrapolovať pridanú hodnotu zo základného roka indexom fyzického objemu výroby. Tento index fyzického objemu možno vypočítať buď priamo z kvantitatívnych údajov alebo deflovaním hodnoty výroby v bežných cenách zodpovedajúcim cenovým indexom.

Uvedená metóda v skutočnosti predpokladá, že zmeny fyzického objemu sú rovnaké pre výrobu aj pre medzispotrebu.

Pre určité odvetvia trhových a netrhových služieb, ako sú napr. financie, služby v oblasti podnikania, vzdelanie alebo obrana, sa nedajú získať uspokojivé odhady cenových a objemových zmien za výrobu. V týchto prípadoch možno pohyby pridanej hodnoty v stálych cenách odhadnúť na základe zmeny ukazovateľov odmeny zamestnancov pri konštantných mzdových sadzbách a spotreba fixného kapitálu v stálych cenách. Pracovníci, ktorí zostávajú údaje, budú musieť prijať určité pomocné riešenia aj v tom prípade, ak sa nedá predpokladať, že sa nezmení produktivita práce v krátkodobom alebo v dlhodobom pohľade.

- 10.30. Zo samej podstaty týchto indexov preto vyplýva, že indexy fyzického objemu a cenové indexy pre pridanú hodnotu sa líšia od zodpovedajúcich indexov pre toky výrobkov a služieb.

Rovnaký postup sa používa pre výpočet cenových indexov a indexov fyzického objemu agregátnych bilancujúcich položiek, ako napr. pre hrubý domáci produkt v trhových cenách. Tento ukazovateľ sa rovná súčtu všetkých pridaných hodnôt mínus FISIM – t. j. súčtu bilancujúcich položiek – plus dane zmenšené o subvencie na výrobky. Z iného uhla pohľadu reprezentuje bilancujúcu položku medzi celkovým konečným použitím a dovozom.

PROBLÉMY PRI APUKOVANÍ UVEDENÝCH ZÁSAD

- 10.31. Aby bolo možné uplatniť uvedené zásady týkajúce sa cien a fyzických objemov na rôzne toky v systéme, je potrebné špecifikovať určité riešenia, ktoré bude potrebné prijať, aby sa vyriešili mnohé problémy, ktoré v tejto súvislosti vznikajú.

VŠEOBECNÁ APLIKÁCIA

- 10.32. Potreba určiť, ktorý z množstva faktorov uvedených v predchádzajúcej časti vysvetľuje rozdiely v cene vzniká vtedy, keď študujeme časové rady hodnotových údajov a musíme separovať zmeny cien a zmeny fyzického objemu. Z toho vyplýva, že aj na veľmi podrobnej úrovni môžu rady kvantitatívnych údajov poskytovať iba hrubé miery na meranie zmeny fyzických objemov, pretože vhodným spôsobom neodrzka-dlujú tie zmeny, ktoré sa môžu vyskytnúť v prípade, keď sa zmiešajú výrobky rôznej kvality. To znamená, že napr. pri konštantnom počte fyzických jednotiek, ktoré sú zachytené v určitom toku, sa podhodnotia zmeny fyzického objemu v tom prípade, ak sa zmenilo jeho zloženie v prospech jednotiek s vyššou kvalitou. Tento posun znamená zmenu priemernej kvality a treba ho zaregistrovať ako zvýšenie indexu fyzic-kého objemu. Všeobecne platí, že najlepšou metódou na odhad zmien fyzického objemu pri tokoch výrobkov a služieb je deflovať hodnotové údaje cenovými indexmi. Pretože všetky zmeny v priemernej kvalite sa správne premietli do hodnotových časových radov, ak ich vydělíme príslušným cenovým indexom, ktorý je upravený o kvalitatívne zmeny, dostaneme správny index fyzického objemu.
- 10.33. V praxi nemusí byť vždy najlepším riešením deflovať cenovými indexmi, a preto sa budú musieť použiť aj ďalšie metódy odhadu. Hodnotové časové rady možno vytvoriť napr. vynásobením cien a kvantitatívnych údajov, potom údaje v stálych cenách získame tak, že použijeme ceny zo základného roka. Alebo druhá alternatíva je, že niektoré hodnotové časové rady sú menej kvalitné alebo že máme problémy so získaním spoľahlivých cenových indexov. Potom možno robiť odhady na základe kvantitatívnych ukazovateľov. V týchto prípadoch treba zabezpečiť, aby sa množstvá týkali výrobkov, ktoré sú pokiaľ možno homogénne. Ak sa nedá uplatniť ani jedna z vyššie uvedených metód, možno údaje o výrobe v stálych cenách vypočítať na základe odhadu vstupov v stálych cenách.
- 10.34. V prípade netrhových služieb nemožno deflovať hodnoty pomocou cenových indexov, a preto treba použiť iné riešenia. Tieto riešenia sú uve-dené v bodoch 10.41.–10.46. nižšie.

APLIKÁCIA NA ŠPECIFICKÉ TOKY

Toky výrobkov a trhových služieb

- 10.35. Zo všetkých tokov v hospodárstve sa zmeny hodnoty tokov výrobkov a trhových služieb dajú najdrahšie rozdeliť na zmeny cien a fyzického objemu. V tomto kontexte treba jasne rozlišovať:
- toky, ktoré reprezentujú transakcie, ktoré sa skutočne realizovali na trhu za určitú cenu;
 - toky, ktoré reprezentujú výrobu pre vlastné konečné použitie (t. j. výroba poľnohospodárskych výrobkov pre vlastné použitie a služby, ktoré sami sebe poskytujú vlastníci domov a bytov);
 - toky, ktorých hodnota je definovaná ako rozdiel medzi transakciami výrobkov a služieb (t. j. obchodné rozpätia);
 - toky, ktorých hodnota je vymedzená ako rozdiel medzi rozdeľovacími a/alebo finančnými transakciami (t. j. služby finančného sprostred-kovania nepriamo merané a poisťovacie služby).
- 10.36. Toky v kategórii a) sú najpočetnejšie a najbežnejšie. Zmeny hodnoty týchto tokov možno, vzhľadom na ich povahu, rozdeliť na zmeny fyzic-kého objemu a zmeny cien. Všeobecná metóda definovania bežných hodnôt týchto tokov cenovými indexmi sa môže použiť vo všetkých prípadoch, keď výrobky a služby možno vyjadriť v jednotkách, z ktorých väčšina je z roka na rok homogénna.
- 10.37. Pre toky v kategórii b), ktoré sú fiktívnymi transakciami, je typická absencia skutočnej ceny za transakciu. Patria sem také výrobky, ako poľno-hospodárske výrobky pre vlastné konečné použitie a výrobky pre vlastnú tvorbu fixného kapitálu. Pokiaľ ide o služby, najdôležitejší typ sa týka domov a bytov obývaných vlastníckmi domov a bytov. Hodnoty za tieto imputované toky dostaneme tak, že použijeme ceny podobných výrobkov, pokiaľ sa podobné výrobky predávajú na trhu a potom deflátor sa bude rovnať týmto cenám. Pretože obvykle sa výroba stavebníc-tva vo vlastnej rézii vyjadruje radšej pomocou výrobných nákladov než pomocou cien, treba upraviť deflátor vzhľadom na túto skutočnosť.
- 10.38. Najdôležitejšie toky v kategórii iii) sú toky, ktorých hodnota v bežných cenách sa získa ako rozdiel medzi hodnotami dvoch tokov výrobkov. Takýto prípad vzniká v prípade obchodného rozpätia, ktorého hodnota v bežných cenách sa určí ako rozdiel medzi skutočnou alebo imputo-vanou cenou tovaru, ktorý veľkoobchod a maloobchod nakúpi za účelom ďalšieho predaja a cenou, ktorú by distribútor mal zaplatiť, ak by chcel znova nakúpiť tieto tovary v tom istom čase, kedy bol tovar predaný alebo inak použitý. Preto podľa jednej metódy obchodné rozpätie v stálych cenách možno odhadnúť na základe rozdielu, ktorý dostaneme, ak od hodnoty tovarov v stálych cenách, ktoré boli predané obchodnými organizáciami, odpočítame hodnotu tovarov v stálych cenách, ktoré boli nakúpené za účelom ďalšieho predaja. Alternatívna metóda merania predpokladá extrapolovať obchodné rozpätie v základnom roku buď objemom predaja alebo objemom nákupov, ktoré usku-točnil veľkoobchod a maloobchod. Aby sme boli presní, táto alternatíva musí brať do úvahy skutočnosť, že obchodné rozpätie sa mení podľa toho, o aký výrobok ide a na čo bude použitý. To je explicitne vyjadrené v tabulkách dodávok a použitia.

- 10.39. Kategória c) zahrňuje aj poskytovanie služieb cestovných kancelárií, ktorá sa meria ako hodnota poplatkov za poskytnuté služby a (poplatkov a provízií). Tieto služby možno tiež merať ako rozdiel dvoch tokov — rozdiel medzi plnou platbou, ktorú uskutočnil kupujúci a výdavkami za dopravu a ubytovanie, ktoré mal výrobca. Mieru fyzického objemu potom dostaneme ako rozdiel medzi uvedenými tokmi v stálych cenách. Alebo druhý spôsob, pri ktorom sa poplatok alebo provízia považuje za cenu za jednotku sprostredkovej dopravy určitého typu alebo ubytovania; ukazovateľ fyzického objemu pre poplatky za služby sa potom bude vyvíjať rovnako ako sa vyvíjajú tieto toky.
- 10.40. Toky v kategórii d) zahrňujú služby finančného sprostredkovania, poplatky za služby poistenia vrátane penzijných fondov. Služby finančného sprostredkovania poskytujú banky a ostatné finančné korporácie a zahrňujú požičiavanie peňazí na podnikanie a domácnostiam, poskytovanie bezpečných a výhodných foriem sporenia, poskytovanie bezpečnostnej ochrany pri manipulácii s peniazmi a ostatnými cennosťami, nákup a predaj valút, clearingové šeky, poskytovanie všeobecných ekonomických informácií pri transakciách s cennými papiermi a poskytovanie poradenstva pri investovaní. V niektorých prípadoch sa tieto služby dajú ľahko vymedziť, pretože sa za tieto služby platia osobitné poplatky, ako napr. v prípade prenájmu priestorov v bankových trezoroch alebo poplatkov za vydávanie akcií, obligácií alebo úverov. V tom prípade možno definovať tak bežnú hodnotu transakcií, ako aj ceny a množstvá, ktoré sú potrebné pre určenie cenových a objemových mier. Naproti tomu rozdelenie služieb finančného sprostredkovania meraných nepriamym spôsobom a služieb poisťovníctva na cenovú a objemovú zložku, závisí obvykle na momentálnom rozhodnutí, aj keď by sa malo opierať o nejaké konvencie.

Toky netrhových služieb

- 10.41. Netrhové služby, ktoré produkuje štátna správa a neziskové organizácie poskytujúce služby domácnostiam (NISD), zahrňujú širokú škálu služieb, ktoré sú potrebné a užitočné pre spoločnosť. Rozdeľujeme ich na dve hlavné kategórie:
- Na služby poskytované jednotlivcom, t. j. služby, v prípade ktorých možno individuálne identifikovať osoby, ktoré ich spotrebávajú alebo ktoré z nich majú prospech. Spotreba týchto služieb si vyžaduje individuálnu iniciatívu zo strany osôb, ktorých sa týkajú;
 - Na čisté kolektívne služby, t. j. služby, ktoré spoločne spotrebávajú všetci obyvatelia.
- 10.42. Služby poskytované jednotlivcom možno poskytovať buď jednotlivcom (napr. lekársku starostlivosť) alebo skupinám jednotlivcov (napr. vzdelanie). V závislosti od svojej povahy sa tieto služby môžu dodávať na trhovom alebo netrhovom základe; v mnohých prípadoch môže jednotlivec získať služby tohto druhu buď tak, že sa obráti so žiadosťou na trhový jednotku (a zaplatí cenu) alebo sa obráti na netrhovú jednotku štátnej správy alebo NISD (a dostane službu zdarma alebo takmer zdarma).

Pre trhové jednotky by sa mala používať metóda deflovania bežných hodnôt cenovými indexmi, pretože zmeny v zložení výrobkov s rôznymi cenami by správne mali ovplyvniť fyzické objemy, a nie ceny. Pre netrhové služby poskytované jednotlivcom sa odhady výroby opierajú o ukazovatele fyzického objemu. V prípade vzdelania ich možno odvodiť od počtu hodín, ktoré žiaci strávili v triedach alebo s individuálnym domácim učiteľom a v prípade netrhových zdravotníckych služieb by ukazovatele mali vyjadrovať starostlivosť, ktorá bola poskytnutá v nemocniciach alebo návštevy lekárov alebo zdravotných sestier. V oboch prípadoch existuje kvalitatívny rozmer, ktorý sa prejaví v množstve zdrojov, ktoré boli poskytnuté jednému žiakovi alebo pacientovi. Musíme dbať na to, aby sa používali údaje v podrobnom členení tak, aby každý ukazovateľ, pre ktorý robíme výpočty, bol pokiaľ možno homogénny z hľadiska nákladov. Platí to iba vtedy, ak sa zmeny v zložení výrobkov správne zachytia ako zmeny fyzického objemu.

V prípade služieb poskytovaných jednotlivcom by sa zmeny objemu ich výroby a spotreby mali v zásade merať podľa toho, ako sa tieto služby použijú; tak sa vyhneme používaniu rôznych kritérií na rovnaké služby v závislosti od toho, či ide o trhové alebo netrhové služby. Samozrejme každá zmena v kvalite sa musí považovať za zmenu fyzického objemu; uvedené platí rovnako pre trhové ako pre netrhové služby poskytované jednotlivcom.

- 10.43. Čisté kolektívne služby poskytuje štátna správa v prospech všetkých obyvateľov. V skutočnosti zahrňujú širokú škálu činnosti, ako napr. verejné služby, národnú obranu, zahraničné veci, súdnictvo a políciu, rozvoj miest a životné prostredie, hospodársku politiku apod. Keďže tieto služby sa spotrebávajú kolektívne, nepriamo a neprestajne, nemožno merať objem poskytovania týchto služieb podľa toho, ako sa využívajú.
- 10.44. V praxi niekedy nie je možné získať spoľahlivé kvantitatívne ukazovatele za netrhové služby poskytované jednotlivcom, a preto tieto služby bude treba merať v objemových jednotkách pomocou rovnakých metód ako rýdze kolektívne služby. V tom prípade bude potrebné začať s precenením jednotlivých druhov nákladov vynaložených na túto výrobu do stálych cien, t. j.:
- medzispotreby;
 - odmien zamestnancov;

- c) ostatných daní zmenšených o subvencie na výrobu;
- d) spotrebu fixného kapitálu.

Ak sa na aproximovanie výroby použijú miery pre vstupy, potom nebude možné uskutočniť analýzu produktivity.

- 10.45. S výpočtom medzispotreby v stálych cenách základného roka nie sú spojené žiadne osobitné teoretické problémy, pretože medzispotreba sa týka výrobkov a trhových služieb. Tento výpočet možno uskutočniť buď deflovaním bežných hodnôt cenovými indexmi pre medzispotrebu alebo na základe kvantitatívnych údajov, ktoré preceníme do cien základného roka.
- 10.46. Výpočet odmien zamestnancov a spotreby fixného kapitálu v stálych cenách pre odvetvia netrhových služieb sa uskutoční pomocou všeobecných metód, ktoré sú popísané nižšie v bodoch 10.53. a 10.54. Ostatné dane na výrobu sú často takého druhu, ktorý sa viaže na ukazovateľ fyzického objemu, napr. na objem zamestnanosti, počet používaných áut.

Dane a subvencie na výrobky a dovoz

10.47. Hoci sa integrovaný systém cenových a objemových indexov obmedzuje hlavne na transakcie s výrobkami a službami, nevyklučuje tým možnosť určiť miery pre zmeny cien a fyzického objemu aj pre určité ďalšie transakcie. Táto možnosť existuje najmä v prípade daní a subvencií, ktoré sa priamo viažu na množstvo alebo hodnotu výrobkov a služieb, ktoré sú predmetom určitých transakcií. V tabulkách dodávok a použitia je hodnota týchto položiek vyjadrená explicitne. Uplatňovaním pravidiel, ktorých popis je uvedený nižšie, možno získať cenové a objemové miery za kategórie daní a subvencií, ktoré sú zachytené na účtoch výrobkov a služieb. Sú to:

- a) dane z výrobkov okrem dane z pridanej hodnoty (DPH) (časť D.21);
- b) subvencie na výrobky (D.31);
- c) DPH z výrobkov (časť D.21).

10.48. Najjednoduchším prípadom sú také dane, ktoré predstavujú fixnú čiastku na jednotku množstva určitého výrobku, ktorý je predmetom transakcie. Hodnota príjmov z týchto daní potom závisí:

- a) od množstva výrobkov, ktoré sú zapojené do transakcie;
- b) od čiastky, ktorou je zaťažená jednotka výroby, t. j. od ceny zdanenia.

Rozdelenie zmeny hodnoty na dve zložky je v podstate bezproblémové. Zmeny vo fyzickom objeme určíme na základe zmeny v množstve výrobkov, ktoré podliehajú zdaneniu; zmena ceny zodpovedá zmene čiastky, ktorou je jednotka výroby zaťažená, t. j. zmene ceny zdanenia.

10.49. Častejšie sa vyskytujú prípady, keď daň predstavuje určité percento z hodnoty transakcie. Hodnota príjmov z týchto daní potom závisí:

- a) od množstva výrobkov, ktoré sú zapojené do transakcie;
- b) od ceny výrobkov, ktoré sú zapojené do transakcie;
- c) od daňovej sadzby (ako percento).

Cenu zdanenia potom určíme tak, že sadzbu dane budeme uplatniť na cenu výrobku. Aj zmenu hodnoty daňových príjmov z dani tohto typu môžeme rozdeliť na zmenu fyzického objemu, ktorú určíme na základe zmeny v množstve zdaňovaných výrobkov a na zmenu ceny, ktorá zodpovedá zmene ceny zdanenia ($b \times c$).

10.50. Suma daní z výrobkov (okrem DPH) (časť D.21) sa určí v objemových jednotkách tak, že na množstvách vyrobených alebo dovezených výrobkov budeme uplatniť ceny zdanenia zo základného roka, alebo na hodnotu výroby alebo dovozu, vyjadrenú v cenách základného roka daňové sadzby v základnom roku. Pozornosť treba venovať tej skutočnosti, že ceny zdanenia môžu byť pre rôzne smery použitia odlišné. Túto skutočnosť zohľadňujú tabuľky dodávok a použitia.

10.51. Podobným spôsobom sa meria aj suma subvencií na výrobky (D.31) v objemových jednotkách — na množstvách vyrobených alebo dovezených výrobkov sa aplikuje cena subvencie zo základného roka alebo na hodnotu výroby alebo dovozu, vyjadrenú v cenách základného roka, sa aplikuje sadzba subvencie zo základného roka, pričom treba brať do úvahy, že pre rôzne smery použitia platia rôzne ceny subvencií.

- 10.52. DPH z výrobkov (časť D.21) sa vypočíta – tak za celé hospodárstvo ako aj za jednotlivé odvetvia a ostatných užívateľov – na základe netto princípu, teda zohľadňuje sa iba neodpočítateľná DPH. Neodpočítateľná DPH sa definuje ako rozdiel medzi fakturovanou DPH z výrobkov a DPH, ktorú si užívatelia týchto výrobkov môžu odpočítať. Alebo iným spôsobom, DPH možno definovať ako súčet všetkých neodpočítateľných čiastok, ktoré užívatelia musia zaplatiť.

Neodpočítateľnú DPH v stálych cenách možno vypočítať tak, že sadzby DPH, ktoré platia v základnom roku budeme uplatniť na toky vyjadrené v cenách základného roka. Každá zmena sadzby DPH v bežnom roku sa potom prejaví v cenovom indexe, a nie v indexe fyzického objemu pre neodpočítateľnú DPH.

Podiel odpočítateľnej DPH vo fakturovanej DPH, a teda neodpočítateľná DPH, sa môže meniť:

- a) buď preto, že sa zmení právo odpočítať si DPH, čo vyplýva zo zmeny daňových zákonov alebo pravidiel, ktoré nadobúdajú účinnosť s určitým časovým oneskorením alebo bez časového oneskorenia;
- b) alebo preto, že sa mení štruktúra použitia výrobkov (napr. zvýši sa podiel tých smerov použitia, pri ktorých si možno odpočítať DPH).

Zmena čiastky, predstavujúca odpočítateľnú DPH, ktorá vyplýva zo zmeny práva odpočítať si DPH, sa na základe uvedenej metódy považujú za zmenu ceny zdanenia rovnako ako zmena sadzby fakturovanej DPH.

Na druhej strane zmena čiastky, zodpovedajúca odpočítateľnej DPH, ktorá vyplýva zo zmeny štruktúry použitia výrobkov, predstavuje zmenu fyzického objemu odpočítateľnej DPH, a treba ju zohľadniť v indexe fyzického objemu pri DPH z výrobkov.

Spotreba fixného kapitálu

- 10.53. Výpočet objemových mier pre spotrebu fixného kapitálu spôsobuje v prípade, že sú k dispozícii kvalitné údaje o štruktúre kapitálových statkov, iba málo problémov. Metóda permanentnej inventarizácie, ktorú používa väčšina krajín, znamená, že pre odhad spotreby fixného kapitálu v bežných cenách bolo treba uskutočniť aj výpočet stavu kapitálových statkov v stálych cenách. Aby sme prešli z ocenenia v historických cenách na reprodukčné náklady, je najskôr potrebné oceniť kapitálové statky, ktoré boli nadobudnuté v priebehu niekoľkých rôznych období, na homogénnom základe, t. j. v cenách základného roka. Cenové indexy a indexy fyzického objemu odvodené v tomto procese potom možno použiť na výpočet hodnoty spotreby fixného kapitálu v stálych cenách a príslušného cenového indexu.

Tam, kde sa nerobí permanentná inventarizácia stavu kapitálových statkov, možno zmenu spotreby fixného kapitálu v stálych cenách určiť na základe deflovania údajov v bežných cenách cenovými indexmi, ktoré boli odvodené z údajov o hrubej tvorbe fixného kapitálu v členení podľa výrobkov. V tom prípade treba vziať do úvahy aj vekovú štruktúru nadobudnutých kapitálových statkov.

Odmeny zamestnancov

- 10.54. Na účely merania objemu vstupov práce zamestnancov, možno pri ukazovateli odmeny zamestnancov považovať za jednotku množstva hodinovú prácu určitého druhu a pri danej úrovni kvalifikácie. Podobne ako v prípade výrobkov a služieb, sa rozlišujú práce rôznej kvality a im zodpovedajúce množstvá, ktoré sa vypočítajú za každý druh práce osobitne. Cenu pre každý druh práce tvorí odmena vyplatená za hodinu práce, pričom cena práce sa samozrejme môže meniť v závislosti od druhu práce. Mieru fyzického objemu vykonanej práce možno vypočítať ako vážený priemer zodpovedajúcich množstiev za všetky druhy práce, pričom váhami budú hodnoty odmien zamestnancov v predchádzajúcom roku alebo vo fixne určenom základnom roku. Alebo druhým spôsobom — pre prácu sa vypočíta index mzdovej sadzby ako vážený priemer proporcionálnych zmien hodinových sadzieb pre odmeny za rôzne druhy práce, pričom ako váhy sa opäť použijú odmeny zamestnancov. Ak sa index fyzického objemu typu Laspeyresa vypočíta nepriamym spôsobom, t. j. deflovaním zmeny v odmenách zamestnancov vyjadrenej v bežnej hodnote indexom priemernej zmeny hodinovej odmeny, druhý index by mal byť Paascheho typu.
- 10.55. Pre účely merania reálnej kúpnej sily ukazovateľa odmeny zamestnancov možno tento tok deflovať indexom, v ktorom sa zohľadní, na čo boli tieto zárobky použité. Ako cenový index sa pre tieto účely obvykle volí implicitný deflátor pre výdavky na individuálnu spotrebu alebo index spotrebiteľských cien.

Stav produkovaného investičného majetku a stav zásob

- 10.56. Údaje v stálych cenách sú potrebné pre ukazovateľ stav produkovaného investičného majetku ako aj pre stav zásob. Pokiaľ ide o stav produkovaného investičného majetku, údaje, ktoré sú potrebné na výpočet podielu kapitálu na výrobe, sú k dispozícii v tom prípade, ak sa používa metóda permanentnej inventarizácie. V ostatných prípadoch sa informácie o hodnote stavu investičného majetku získavajú od výrobcov a deflujú sa pomocou cenových indexov, ktoré sa používajú pre tvorbu fixného kapitálu, pričom treba brať do úvahy vekovú štruktúru investičného majetku.

Zmeny stavu zásob sa merajú na základe hodnoty vstupov do zásob mínus hodnota výberov zo zásob a hodnoty všetkých opakujúcich sa strát na tovaroch, ktoré sú v priebehu daného obdobia súčasťou zásob. Prepočty do stálych cien možno uskutočniť deflovaním uvedených zložiek. V prípade, že zmeny fyzického objemu a cien zásob sú pomerne pravidelné, možno odhady zmeny stavu zásob získať vynásobením fyzickej zmeny stavu zásob priemernou cenou za bežný alebo základný rok. Ako druhá alternatíva, resp. pre kontrolné účely sa odhady zmeny stavu zásob určia ako rozdiel medzi stavom zásob na konci a na začiatku obdobia. Pre tento účel treba hodnotu stavu zásob mínus precenenie podľa evidencie výrobcov preceniť a vyjadriť v priemerných cenách, ktoré sa vzťahujú buď k bežnému alebo základnému roku. Ak sa týkajú bežného roka, hodnota bude merať zmeny fyzického objemu u zásob v bežných cenách. Ak sa priemerné ceny týkajú základného roka, hodnota zodpovedá zmenám fyzického objemu u zásob v cenách základného roka.

Miery reálneho dôchodku za celé hospodárstvo

- 10.57. Dôchodkové toky nemožno rozdeliť na cenovú a objemovú zložku, a preto cenové a objemové miery nemožno definovať rovnakým spôsobom ako pre toky a zásoby, ktoré boli uvedené vyššie. Dôchodkové toky možno vyjadriť v reálnych hodnotách iba vtedy, ak sa zvolí určitý vybraný koš tovarov a služieb, na ktoré sa dôchodok obvykle/typicky/spotrebuje; cenový index pre tento koš sa použije ako deflátor bežných dôchodkov. Výber koša býva vždy ľubovoľný v tom zmysle, že dôchodok sa zriedka spotrebuje na špecifické nákupy v danom období. Časť dôchodkov možno ušetriť na nákupy, ktoré budú realizované v neskorších obdobiach alebo nákupy v danom období môžu byť čiastočne financované z úspor, ktoré sa realizovali skôr.
- 10.58. Hrubý domáci produkt v stálych cenách meria celkovú výrobu (mínus medzispotrebu) v objemových jednotkách za celé hospodárstvo. Celkový reálny dôchodok rezidentov závisí nielen od tohto objemu výroby, ale aj od pomeru vývozu a dovozu zo zahraničia. Ak sa hodnoty obchodu zlepšujú, bude potrebný nižší vývoz na to, aby sa zaplatil daný objem dovozu, takže pri danej úrovni domácej výroby možno výrobky a služby „určené“ na vývoz presunúť do spotreby alebo použiť na tvorbu kapitálu.
- 10.59. Reálny hrubý domáci dôchodok sa vypočíta tak, že k objemovým údajom o hrubom domácom produkte pripočítame tzv. obchodné zisky. Obchodné zisky – ale môžu sa vyskytnúť aj obchodné straty – sa definujú ako:

$$T = \frac{X - M}{P} - \left[\frac{X}{P_x} - \frac{M}{P_m} \right]$$

t. j. bežné saldo vývozu mínus dovoz, deflované cenovým indexom P, mínus rozdiel medzi deflovanou hodnotou vývozu a deflovanou hodnotou dovozu. Výber vhodného deflátoru P pre bežnú obchodnú bilanciu by sa v danej krajine mal ponechať na odborníkov-štatistikov, ktorí zohľadnia osobitné podmienky tejto krajiny. V prípade určitej neistoty pokiaľ ide o výber deflátoru bude pravdepodobne najvhodnejším deflátorom priemer z cenových indexov dovozu a vývozu.

- 10.60. Jednotlivé agregáty reálnych dôchodkov sa zisťujú a definujú tak, ako je to uvedené v nasledujúcej tabuľke.

Hrubý domáci produkt v stálych cenách

plus	obchodný zisk alebo strata zo zmeny obchodných podmienok
=	reálny hrubý domáci dôchodok
plus	reálne prvotné dôchodky prijaté zo zahraničia
mínus	reálne prvotné dôchodky zaplatené do zahraničia
=	reálny hrubý národný dôchodok
plus	reálne bežné transfery prijaté zo zahraničia
mínus	reálne bežné transfery zaplatené do zahraničia
=	reálny hrubý národný disponibilný dôchodok
mínus	spotreba fixného kapitálu v stálych cenách
=	reálny čistý národný disponibilný dôchodok.

Aby sme mohli vyjadriť rôzne agregáty národného dôchodku v reálnom vyjadrení, odporúča sa, aby prijaté a zaplatené prvotné dôchodky a transfery zo zahraničia a do zahraničia boli deflované pomocou indexu hrubých domácich konečných výdavkov. Reálny národný disponibilný dôchodok by mal byť vyjadrený na čistej báze, na základe odpočítania spotreby fixného kapitálu v stálych cenách od jeho hrubej hodnoty.

VÝBER VZORCA PRE VÝPOČET INDEXOV A VÝBER ZÁKLADNÉHO ROKA

- 10.61. Konštruovanie integrovaného systému cenových indexov a indexov fyzického objemu vyžaduje, aby sa dobre uvážil výber indexov, ktoré sa budú používať.
- 10.63. Pri meraní zmeny cien medzi jednotlivými rokmi sa dáva prednosť Fischerovmu cenovému indexu. Cenové zmeny za dlhšie obdobie získame reťazením cenových pohybov za jednotlivé roky.
- 10.64. Reťazové indexy, ktoré používajú Laspeyresove indexy fyzického objemu na meranie zmeny fyzického objemu a Paascheho cenové indexy na meranie cenových pohybov za jednotlivé roky, sú prijateľnou alternatívou za Fischerove indexy.
- 10.65. Hoci sa pri meraní fyzického objemu a zmeny cien preferuje reťazový index, treba pripustiť, že skutočnosť, že reťazový index nie je aditívne konzistentný, môže pri mnohých druhoch analýz predstavovať závažnú nevýhodu.

Agregát je definovaný ako súčet jednotlivých položiek agregátu. Aditivita vyžaduje zachovať túto identitu aj vtedy, ak hodnoty agregátu a jeho zložky boli v určitom referenčnom období extrapolované v čase pomocou množiny indexov fyzického objemu.

- 10.66. Preto sa odporúča, aby sa ako doplnok k reťazovým indexom za hlavné agregáty zostavovali aj dezagregované údaje v stálych cenách – t. j. priamo precenené množstvá z bežného obdobia cenami základného roka.

Aby údaje v rámci integrovaného systému cenových a objemových mier boli konzistentné odporúča sa, aby sa údaje z národných účtov v stálych cenách odhadovali pokiaľ možno na čo najpodrobnejšej úrovni. Tabuľky dodávok a použitia tvoria centrálny, koncepčný a štatistický rámec pre všetky miery v stálych cenách. Doplnkové údaje sa nachádzajú v doplnkových tabuľkách.

Napriek tomu bude treba po určitom čase prepočítať časové rady v stálych cenách k inému základu. ESA prijala zásadu, aby sa počínajúc rokom 1995 každých päť rokov menil základný rok. Ak sa zmení základný rok je zvykom prepojiť údaje vzťahujúce sa k starému základu s údajmi vzťahujúcimi sa k novému základu radšej, ako spätne prepočítavať staré údaje k novému základu. Ak sa aktualizuje základný rok, v dôsledku spájania sa stráca aditivita.

- 10.67. Ak sa hodnoty zo základného roka extrapolujú pomocou reťazových indexov fyzického objemu, bude potrebné vysvetliť užívateľom, prečo v tabuľkách neexistuje aditivita.

Neaditívne údaje „v stálych cenách“ sa publikujú bez akýchkoľvek úprav. Táto metóda je transparentná a užívateľov upozorní na rozsah problému.

Tým sa nevylučuje možnosť, že niekedy sa môžu vyskytnúť také okolnosti, kedy zostavovatelia usúdia, že kvôli zlepšeniu celkovej konzistencie údajov je výhodnejšie eliminovať tieto diskrepancie.

CENOVÉ INDEXY A INDEXY FYZICKÉHO OBJEMU PRE POROVNANIA V PRIESTORE

- 10.68. Porovnanie cien a fyzických objemov medzi krajinami musia navyše riešiť aj problém porovnania rôznych národných mien. Keďže výmenné kurzy buď nie sú na tieto účely dostatočne stabilné alebo správnym spôsobom nezohľadňujú rozdiely v kúpnej sile, je potrebné použiť podobnú metodológiu ako sa používa pri časových porovnaníach v rámci jednej krajiny. Cenové indexy a indexy fyzického objemu sa preto musia počítať vždy pre dvojicu krajín, pričom pre výpočet indexov sa používajú rovnaké typy vzorcov, ako na meranie zmien medzi časovými obdobiami. Každá z dvojice krajín A a B pritom poskytuje váhy. Potom – vychádzajúc z uhla pohľadu cez krajinu A – sa môže vypočítať index Laspeyresovho typu s váhami používanými v krajine A a Paascheho index, v ktorom sa použijú váhy z krajiny B.
- 10.69. Ak sa hospodárstva dvoch porovnávaných krajín navzájom veľmi líšia, rozpätie medzi týmito dvomi indexmi môže byť pomerne veľké a výsledky budú do značnej miery závisieť od výberu indexu. Preto pre binárne porovnanie ESA vyžaduje, aby sa používal priemer uvedených dvoch indexov vo forme Fischerovho indexu.

- 10.70. Uskutočňovať priame kvantitatívne porovnania medzi ekonomickými situáciami, ktoré majú navzájom málo spoločného, je v podstate veľmi ťažké, a preto sa ako najlepšia alternatíva javí metóda deflovania bežných hodnôt cenovými indexmi. Táto metóda sa aplikuje častejšie pri medzinárodných porovnaníach ako pri porovnaníach v čase. Na základe starostlivej špecifikácie a identifikácie výrobkov, možno cenové relácie vypočítať z informácií, ktoré každá krajina zisťuje v rámci zisťovania zameraných na ceny. Pretože ceny sú uvedené v národných menách, pre interpretáciu cenových relácií sa zaviedol pojem parity kúpnej sily (PPP). Pre daný výrobok sa PPP pre dve meny platné v krajinách A a B definuje ako počet menových jednotiek platných v krajine B, ktoré sú v krajine B potrebné na nákup rovnakého množstva výrobku, ktorý by sme v krajine A nakúpili za jednu menovú jednotku platnú v krajine A. PPP sa za jednotlivé skupiny výrobkov, a postupne vždy za vyššie úrovne agregácie až po HDP, získajú vážením PPP za výrobky podielom týchto výrobkov na výdavkoch. Aby sme odvodili medzinárodný cenový index pre dvojicu krajín, musíme vydeliť index PPP bežným výmenným kurzom, ktorý platí pre príslušné dve meny.
- 10.71. V prípade netrhových služieb sa pri medzinárodných porovnaníach stretávame s rovnakými problémami ako pri porovnaníach v čase. To znamená, že výrobu meriame ako súčet vstupov. Základom metódy, ktorá sa v súčasnosti používa pre priestorové porovnania, je určitý PPP pre všetky významné prvky vstupov na báze cenových relácií. Táto metóda, ktorá je založená na porovnaní fyzických objemov vstupov, neberie v úvahu rozdiely v produktivite netrhových služieb medzi porovnávanými krajinami. Preto je dôležité, aby sa vyvinuli také metódy, ktoré namiesto vstupov budú porovnávať fyzické objemy poskytovania netrhových služieb. V prípade individuálnych netrhových služieb sa to dá v podstate zabezpečiť rovnakým spôsobom, ako sa to zabezpečuje pri zodpovedajúcich porovnaníach v čase.
- 10.72. ESA poukazuje na potrebu uskutočňovať medzinárodné porovnania cien a fyzických objemov medzi krajinami. Hlavným cieľom týchto porovnaní je porovnávať fyzické objemy HDP a jeho užitie, pričom sa musí dodržať podmienka tranzitívnosti. Tranzitívnosť znamená, že priamy index pre krajinu C, keď základom (ku ktorému porovnáваме) je krajina A, sa rovná nepriamemu indexu, ktorý získame vynásobením priameho indexu za krajinu B, základom ktorého je krajina A, priamym indexom pre krajinu C so základom ku krajine B.
- 10.73. Prístup, ktorý bol v ESA prijatý na výpočet množiny multilaterálnych mier fyzického objemu a PPP, navrhuje začať s binárnym porovnávaním za všetky možné dvojice uvažovaných krajín. Fischerove indexy, ktoré sa na tento účel používajú, nie sú tranzitívne, je však možné z nich odvodiť množinu tranzitívnych indexov, ktoré sa podobajú na Fischerove indexy tak verne, ako je to len možné, a to použitím tradičného kritéria najmenších štvorcov. Minimalizácia odchýlok medzi originálnymi Fischerovými indexmi a požadovanými tranzitívnymi indexmi vyústila do tzv. EKS vzorca.
- 10.74. Index EKS využíva všetky nepriame indexy, ktoré spájajú krajinu / s krajinou k a priamy index za uvedené krajiny. Medzi krajinami / a k platí geometrický priemer priameho indexu medzi krajinami /a ka všetkých možných nepriamych indexov, ktoré spájajú krajiny / a k. Priamy index je daný ako dvojnásobok váhy všetkých nepriamych indexov. Tranzitívnosť dosiahneme zahrnutím každej ďalšej krajiny do indexu EKS za každú danú dvojicu krajín.

KAPITOLA XI

OBYVATELSTVO A PRACOVNÉ VSTUPY

- 11.01. Niektoré porovnania medzi krajinami alebo medzi odvetviami alebo sektormi v rámci toho istého hospodárstva sa stávajú zmysluplnými, len keď agregáty v národných účtoch (napríklad, hrubý domáci produkt, konečná spotreba domácností, pridaná hodnota odvetvia, odmeny zamestnancov) sa uvažujú vo vzťahu k premenným, ako sú počet obyvateľov a pracovné vstupy. Je preto potrebné mať definície celkového počtu obyvateľov, zamestnanosti, práce, celkového počtu odpracovaných hodín, prepočtu na plnú pracovnú dobu a pracovných vstupov zamestnancov prepočítaných na konštantnú odmenu, ktoré úzko súvisia s pojmami používanými v národných účtoch.
- 11.02. Tieto pojmy sú v systéme vymedzené na základe konceptu hospodárskeho územia a centra záujmu.
- 11.03. Pracovné vstupy sa musia klasifikovať na základe rovnakých štatistických jednotiek, aké sú používané pri analýzach výroby, konkrétne miestna činnosťná jednotka a inštitucionálna jednotka.
- 11.04. Agregáty, ku ktorým sa vzťahujú čísla za obyvateľstvo a pracovné vstupy, sú ročné úhrny. Preto by sa mali použiť priemerné stavy za obyvateľstvo a priemerné pracovné vstupy.

Keď sa zisťovanie vykonáva niekoľkokrát v priebehu roka, číslo ktoré sa použije, je priemerom z výsledkov získaných k jednotlivým časovým okamihom.

Keď sa robí jedno zisťovanie, je dôležité overiť, či použité obdobie je plne reprezentatívne; pri odhade údajov za celý rok by sa mala využiť posledná informácia o zmenách v priebehu roka. Napríklad, keď sa odhaduje priemerná zamestnanosť, mali by sa urobiť určité úpravy vzhľadom na skutočnosť, že niektorí ľudia nepracujú počas celého roka (príležitostní a/alebo sezónni pracovníci).

CELKOVÝ POČET OBYVATEĽOV

- 11.05. *Pojem:* K danému dátumu, celkový počet obyvateľov krajiny pozostáva zo všetkých osôb, domácich alebo cudzincov, ktorí sú trvalo usídlení na hospodárskom území krajiny, a to aj vtedy, keď dočasne nie sú v nej prítomní. Pre niektoré účely predstavuje ročný priemer počtu hláv (osôb) adekvátny základ pre odhad premenných národných účtov alebo pre použitie ako menovateľa v porovnaníach.
- 11.06. Pojem celkový počet obyvateľov je v národných účtoch vymedzený podľa konceptu príslušnosti k hospodárskemu územiu (pozri kapitolu jednotky a zoskupenia jednotiek).

Osoba, ktorá má pobyt alebo má úmysel sa usadiť na hospodárskom území krajiny na jeden rok alebo dlhšie, sa považuje za osobu s trvalým pobytom v tejto krajine.

Osoba sa považuje za osobu dočasne neprítomnú, ak má trvalý pobyt v krajine, ale pobýva alebo mieni pobývať v zahraničí po dobu kratšiu ako jeden rok.

Všetci jednotlivci, ktorí patria k tej istej domácnosti ⁽¹⁾, sú rezidentmi tam, kde má domácnosť centrum svojich ekonomických záujmov: je to tam, kde má domácnosť obydlie alebo ďalšie obydlia, ktoré členovia domácnosti udržiavajú a používajú ako svoje hlavné sídlo. Člen rezidentskej domácnosti zostáva rezidentom aj vtedy, keď tento jednotlivec vykonáva časté cesty mimo hospodárskeho územia, pretože jeho centrum ekonomických záujmov zostáva v hospodárstve, v ktorej domácnosť je rezidentom.

- 11.07. Do pojmu celkový počet obyvateľov danej krajiny sa zahrnujú:

- a) občania sídliači v krajine;
- b) občania-civili, ktorí majú pobyt v zahraničí po dobu kratšiu ako jeden rok (príhraniční pracovníci, sezónni pracovníci, turisti, pacienti atď.);

⁽¹⁾ Pojem domácnosti je vymedzený v kapitole „Jednotky a zoskupenia jednotiek“.

- c) cudzinci-civili, ktorí majú pobyt v danej krajine jeden rok alebo dlhšie (vrátane zamestnancov ⁽²⁾ Inštitúcií Európskych spoločenstiev a medzinárodných civilných organizácií umiestnených na geografickom území krajiny);
- d) zahraničný vojenský personál ⁽²⁾ pracujúci pre medzinárodné vojenské organizácie umiestnené na geografickom území krajiny;
- e) zahraničný personál technickej pomoci ⁽²⁾ na dlhodobé úlohy, ktorý pracuje v krajine a ktorý vláda hostujúcej krajiny považuje za zamestnancov pracujúcich v prospech vlády alebo medzinárodnej organizácie, ktorá v skutočnosti financuje ich prácu.

Podľa konvencie, sa do pojmu celkový počet obyvateľov zahrnujú, bez ohľadu na dĺžku pobytu mimo krajiny, aj:

- a) tuzemskí študenti ⁽²⁾, bez ohľadu na to, ako dlho študujú v zahraničí;
- b) príslušníci ⁽²⁾ armády danej krajiny umiestnení v zahraničí;
- c) občania ⁽²⁾, ktorí sú zamestnaní v národných vedeckých základniach zriadených mimo geografické územie krajiny;
- d) občania ⁽²⁾, ktorí sú zamestnaní v diplomatických misiách v zahraničí;
- e) občania ⁽²⁾, ktorí sú členmi posádok rybárskych lodí, iných lodí, leteckých a plávajúcich základní pôsobiacich čiastočne alebo úplne mimo hospodárske územie.

11.08. Naopak, do pojmu celkový počet obyvateľov danej krajiny sa nezahrnujú:

- a) zahraniční civili, ktorí pobývajú na území danej krajiny kratšie ako jeden rok (prihraniční pracovníci, sezónni pracovníci, turisti, pacienti, atď.);
- b) občania-civili, ktorí majú pobyt v zahraničí po dobu jedného roka alebo dlhšie;
- c) národný vojenský personál pracujúci pre medzinárodné organizácie umiestnené v zahraničí;
- d) národný personál technickej pomoci pracujúci na dlhodobých úlohách v zahraničí a ktorý vláda hostujúcej krajiny považuje za zamestnancov pracujúcich v prospech vlády alebo medzinárodnej organizácie, ktorá skutočne financuje ich prácu.

Tiež sem, podľa konvencie, nepatria:

- a) zahraniční študenti, akokoľvek dlho študujúci v krajine;
- b) členovia ozbrojených síl cudzej krajiny, ktoré sú rozmiestnené v krajine;
- c) zahraničný personál zahraničných vedeckých základní umiestnených na geografickom území krajiny;
- d) členovia zahraničných diplomatických misií sídlacích v krajine.

11.09. Vyššie uvedené pojmy sa líšia od prítomného (alebo de facto) obyvateľstva, ktoré pozostáva z osôb skutočne prítomných na geografickom území krajiny k danému dátumu.

EKONOMICKY AKTÍVNE OBYVATELSTVO

11.10. *Pojem:* Ekonomicky aktívne obyvateľstvo zahŕňa všetky osoby oboch pohlaví, nad určitú vekovú hranicu, ktoré dodávajú pracovnú silu pre výrobné činnosti (patriace do vymedzenia rozsahu výroby), počas zadaného referenčného časového obdobia.

Zahŕňa všetky osoby, ktoré spĺňajú požiadavky pre ich zahrnutie medzi zamestnaných (zamestnanci alebo samostatne zárobkovo činné osoby) alebo nezamestnaných.

⁽²⁾ Vrátane sprevádzajúcich členov ich domácnosti.

„Zamestnanci“ alebo „samostatne zárobkovo činné osoby“ sú vymedzené pod nadpisom „zamestnanosť“.

„Nezamestnaní“ sú vymedzení pod nadpisom „nezamestnanosť“.

ZAMESTNANOSŤ

11.11. *Pojem:* Zamestnanosť pokrýva všetky osoby – zamestnancov a samostatne zárobkovo činné osoby – zapojené do niektorej hospodárskej činnosti, ktorá spadá do vymedzenia rozsahu výroby.

ZAMESTNANCI ⁽³⁾

11.12. *Definícia:* Zamestnanci sú vymedzení ako všetky osoby, ktoré na základe zmluvy pracujú pre inú rezidentskú inštitucionálnu jednotku a dostávajú odmenu (zaznamenanú ako D1 odmeny zamestnancov).

Vzťah zamestnanca k zamestnávateľovi existuje, keď existuje zmluva, ktorá môže byť oficiálna alebo neoficiálna, medzi podnikom a osobou, do ktorej obidve strany vstupujú dobrovoľne, podľa ktorej osoba pracuje pre podnik za odmenu v hotovosti alebo v naturáliách.

Sú tu zaradení zamestnanci, ktorí nie sú vo svojej hlavnej činnosti súčasne samostatne zárobkovo činnými osobami; v takom prípade sú zaradení pod písmeno b).

11.13. Patria sem nasledovné kategórie:

- a) osoby (manuálni aj nemanuálni pracovníci, riadiaci personál, domáci personál, ľudia, ktorí vykonávajú platenú výrobnú činnosť v rámci programov zamestnanosti), prijaté zamestnávateľom v rámci pracovnej zmluvy;
- b) štátni úradníci a iní zamestnanci štátnej správy, u ktorých sú vzťahy a podmienky zamestnania stanovené zákonom;
- c) armáda – ozbrojené sily, t. j. tí, ktorí podpísali dlhodobú alebo krátkodobú zmluvu a tiež branci (vrátane brancov pracujúcich pre civilné účely);
- d) cirkevní zamestnanci (služobníci), ak sú priamo platení štátnou správou alebo neziskovou organizáciou;
- e) majitelia korporácií alebo kvázi-korporácií, ak priamo pracujú v týchto podnikoch;
- f) študenti, ktorí majú oficiálny záväzok, na základe ktorého prispievajú svojou prácou ako vstupom do výrobného procesu podniku za odmenu, a (alebo) poskytujú vzdelávacie služby;
- g) externí pracovníci ⁽⁴⁾, ak existuje explicitná dohoda, že externý pracovník je odmeňovaný na základe vykonanej práce, t. j. množstva práce, ktorou prispieva ako vstupom do určitého výrobného procesu;
- h) invalidní pracovníci, ak existuje oficiálny alebo neoficiálny vzťah medzi zamestnávateľom a zamestnancom;
- i) osoby zamestnané agentúrami sprostredkujúcimi dočasné zamestnanie, ktoré by mali byť zahrnuté do odvetvia agentúry, ktorá ich zamestnáva, a nie do odvetvia podniku, pre ktorý v skutočnosti pracujú. Avšak pre vstup-výstup analýzy je možné uvažovať s preklasifikovaním týchto ľudí a všetkých príslušných nákladov (pozri bod 9.51. „systém vstup-výstup tabuliek“).

11.14. Osoby, ktoré dočasne nepracujú, tiež považujeme za zamestnancov za predpokladu, že majú oficiálny pracovný vzťah. Tento formálny pracovný vzťah by mal byť určený podľa jedného alebo niekoľkých z nasledujúcich kritérií:

- a) pretrvávajúci príjem mzdy alebo platu;

⁽³⁾ Pojem „zamestnanci“ zodpovedá pojmu „platená zamestnanosť“ podľa Medzinárodného úradu práce.

⁽⁴⁾ Externý pracovník je osoba, ktorá súhlasí s prácou pre konkrétny podnik alebo súhlasí s tým, že dodá určité množstvo výrobkov alebo služieb pre konkrétny podnik na základe predbežného dojednania alebo zmluvy s týmto podnikom, ale ktorej pracovné miesto je mimo podniku.

- b) záruka návratu do práce po ukončení nepredvídanej okolnosti, alebo dohoda ohľadne dátumu návratu;
- c) uplynutá doba neprítomnosti v práci, ak je závažná, môže byť doba, počas ktorej pracovníci môžu dostávať odmeny bez povinnosti prijať inú prácu.

Zahrňujú sa tu osoby, ktoré dočasne nie sú v práci pre chorobu alebo zranenie, sú na dovolenke alebo sú uvoľnené z práce, štrajkujú alebo majú výluku, majú študijné alebo výcvikové voľno, materskú alebo rodičovskú dovolenku, v dôsledku obmedzenia hospodárskej činnosti, dočasnej dezorganizácie alebo prerušenia práce v dôsledku takých dôvodov ako je zlé počasie, mechanická alebo elektrická havária alebo nedostatok surovín alebo palív, alebo pre inú dočasnú neprítomnosť so súhlasom alebo bez.

SAMOSTATNE ZÁROBKOVO ČINNÉ OSOBY

- 11.15. *Pojem:* Samostatne zárobkovo činné osoby sú vymedzené ako osoby, ktoré sú samostatní vlastníci alebo spoloční vlastníci nekorporatívnych podnikov, v ktorých pracujú, okrem tých nekorporatívnych podnikov, ktoré sú klasifikované ako kvázi-korporácie. Sú tu zahrnuté osoby samostatne činné, ak vo svojej hlavnej činnosti nie sú platenými zamestnancami: v takomto prípade sú klasifikované pod bod a).

Môžu byť dočasne neprítomní v práci počas referenčného obdobia z ľubovoľného dôvodu. Odmena za zamestnávanie seba samého sa nazýva zmiešaný dôchodok.

- 11.16. Do skupiny samostatne zárobkovo činných osôb patria ja tieto kategórie:

- a) neplatení rodinní pracovníci vrátane tých, ktorí pracujú v nekorporatívnych podnikoch zaoberajúcich sa úplne alebo čiastočne trhovou výrobou;
- b) externí pracovníci, ktorých príjem závisí na hodnote výroby určitého výrobného procesu, za ktorý sú zodpovední (ktorého sa zúčastnili), či už bolo doňho vložené veľa alebo málo práce;
- c) pracovníci zúčastňujúci sa výroby vykonávanej plne pre svoju vlastnú konečnú spotrebu alebo vlastnú tvorbu kapitálu, buď individuálne alebo kolektívne. Medzi osoby samostatne zárobkovo činné sú zahrnutí neplatení dobrovoľní pracovníci, ak výsledkom ich dobrovoľných činností sú výrobky, t. j. stavba domu, kostola alebo inej budovy. Avšak, ak výsledkom ich dobrovoľných činností sú služby, t. j. bezplatná opatera alebo upratovanie, tieto osoby nie sú zahrnuté do pojmu zamestnanosť, pretože tieto dobrovoľné služby sú vylúčené z výroby (pozri 3.08).

Žiadne pracovné vstupy nevchádzajú do poskytovania služieb bývania, ktoré poskytujú vlastníci obývaných domov sami sebe. Títo vlastníci domov poskytujúci služby bývania sami sebe sa ako takí nepovažujú za samostatne zárobkovo činné osoby.

ZAMESTNANOSŤ A PRÍSLUŠNOSŤ K HOSPODÁRSKEMU ÚZEMIU

- 11.17. Výsledky činnosti výrobných jednotiek sa môžu porovnávať len so zamestnanosťou, ktorá zahrňuje rezidentov a nerezidentov, ktorí pracujú pre rezidentské výrobné jednotky.

Zamestnanosť preto zahrňuje aj nasledovné kategórie:

- a) nerezidentských prihraničných pracovníkov, t. j. osoby, ktoré prekračujú hranice denne, aby pracovali na hospodárskom území;
- b) nerezidentských sezónnych pracovníkov, t. j. osoby, ktoré dochádzajú na hospodárske územie a zotrvávajú tam po dobu kratšiu ako jeden rok, aby pracovali v odvetviach, ktoré pravidelne vyžadujú dodatočnú prácu;
- c) príslušníkov ozbrojených síl krajiny, umiestnených v zahraničí;
- d) občanov, ktorí sú zamestnancami národných vedeckých základní, vytvorených mimo geografické územie krajiny;
- e) občanov, ktorí sú zamestnancami diplomatických misí v zahraničí;

- f) členov posádok rybárskych lodí, iných lodí, leteckých a plávajúcich základní, prevádzkovaných rezidentskými jednotkami;
- g) miestnych zamestnancov orgánov štátnej správy umiestnených mimo hospodárske územie.

11.18. Na druhej strane, zo zamestnanosti sa vylučujú:

- a) rezidenti – príhraniční robotníci alebo sezónni robotníci, t. j. ktorí pracujú na inom hospodárskom území;
- b) občania, ktorí sú členmi posádok rybárskych lodí, iných lodí, leteckých alebo plávajúcich základní, prevádzkovaných nerezidentskými jednotkami;
- c) miestni zamestnanci zahraničných vládnych agentúr umiestnených na geografickom území krajiny;
- d) personál Inštitúcie Európskych spoločenských a medzinárodných civilných organizácií umiestnených na geografickom území krajiny (vrátane priamo získaných miestnych zamestnancov);
- e) členovia ozbrojených síl pracujúci pre medzinárodné vojenské organizácie, ktoré sú umiestnené na geografickom území krajiny;
- f) občania pracujúci v zahraničných vedeckých základniach vytvorených na hospodárskom území.

11.19. Aby bolo možné prejsť ku konceptom, ktoré sa všeobecne používajú v štatistike práce (zamestnanosť na národnom základe), požaduje ESA, aby sa nasledujúce položky prezentovali separátne:

- a) branci (nie sú zahrnutí v štatistike práce, ale v ESA sú zahrnutí v rámci služieb štátnej správy);
- b) rezidenti, ktorí pracujú pre nerezidentské výrobné jednotky (zahrnuté v štatistike práce, ale nezahrnuté do zamestnanosti podľa pojmu v ESA);
- c) nerezidenti, pracujúci pre rezidentské výrobné jednotky (nezahrnuté v štatistike práce, ale zahrnuté do zamestnanosti podľa pojmu v ESA);
- d) rezidentskí pracovníci, ktorí žijú nepretržite v inštitúcii;
- e) rezidentskí pracovníci pod vekovou hranicou, s ktorou sa uvažuje v štatistike práce.

NEZAMESTNANOSŤ

11.20. *Pojem:* V súlade s normami, ktoré boli ustanovené Medzinárodným úradom práce (trinásť Medzinárodná konferencia štatistikov práce), do pojmu „nezamestnaní“ sa zahrňujú všetky osoby nad určený vek, ktoré počas referenčného obdobia boli:

- a) „bez práce“, t. j. neboli medzi platenou zamestnanosťou alebo samostatnou činnosťou;
- b) „bezprostredne k dispozícii pre prácu“, t. j. boli k dispozícii pre platené zamestnanie alebo pre samostatnú činnosť počas referenčného obdobia; a
- c) „hľadajúci prácu“, t. j. vykonali určité kroky v určenom poslednom období pri hľadaní plateného zamestnanie alebo samostatnej činnosti.

Registrácia vo verejnej alebo súkromnej sprostredkovateľni práce môže zahrňovať určité kroky; žiadosť u zamestnávateľa; registrovanie na pracovných miestach, farmách, v továrňach, trhovách alebo iných zhromažďovacích miestach; podanie inzerátu alebo odpoveď na novinový inzerát; hľadanie pomoci u priateľov alebo príbuzných; hľadanie pôdy, budovy, strojov alebo zariadení na vytvorenie vlastného podniku; vybavovanie finančných zdrojov; podanie žiadosti o povolenie alebo licencie, atď.

11.21. *Pojem:* Miere nezamestnanosti predstavujú nezamestnané osoby vyjadrené percentom z ekonomicky aktívneho obyvateľstva.

Obvykle sa počítajú pre skupiny podľa pohlavia a veku a niekedy sú ďalej triedené podľa ďalších demografických premenných, ako je rodinný stav, kvalifikácia alebo národnosť.

PRACOVNÉ MIESTO

11.22. *Pojem:* Pracovné miesto (práca) je vymedzené ako explicitná alebo implicitná zmluva ⁽⁵⁾ medzi osobou a rezidentskou inštitucionálnou jednotkou na vykonanie práce ⁽⁶⁾ za odmenu ⁽⁷⁾ počas definovaného obdobia alebo po nasledujúcu výpoveď.

Táto definícia zahŕňa tak pracovné miesta zamestnancov, ako aj samostatne zárobkovo činných osôb: t. j. pracovné miesto zamestnanca, ak táto osoba patrí inej inštitucionálnej jednotke ako zamestnávateľ a pracovné miesto samostatne zárobkovo činnnej osoby, ak táto osoba patrí k tej istej inštitucionálnej jednotke ako zamestnávateľ.

11.23. Pojem pracovného miesta (práce) sa líši od pojmu zamestnanosť, ako bolo vymedzené vyššie:

- a) Zahŕňa druhé, tretie, atď. pracovné miesto tej istej osoby. Druhé, tretie, atď. pracovné miesta osoby môžu nasledovať postupne za sebou v danom referenčnom období (obvykle týždeň) alebo sa môžu vykonávať paralelne, ak niekto má večernú prácu ako aj dennú prácu.
- b) Na druhej strane, nezahŕňa osoby, ktoré dočasne nepracujú, ale ktoré majú „formálny vzťah k svojej práci“ v podobe, napríklad „istoty návratu do práce alebo zmluvy k dátumu návratu“. Takáto dohoda medzi zamestnávateľom a osobou, ktorá je dočasne uvoľnená alebo sa zúčastňuje odborného vzdelávania, sa neráta do počtu pracovných miest v rámci systému.

PRACOVNÉ MIESTA A PRÍSLUŠNOSŤ K HOSPODÁRSKEMU ÚZEMIU

11.24. Pracovné miesto na hospodárskom území krajiny je explicitná alebo implicitná zmluva medzi osobou (ktorá môže byť rezidentom na inom hospodárskom území) a inštitucionálnou jednotkou-rezidentom v krajine.

Pre meranie pracovného vstupu do hospodárskej činnosti je dôležitá len príslušnosť k hospodárskemu územiu výrobných inštitucionálnych jednotky, pretože jedine rezidentskí výrobcovia prispievajú k hrubému domácejmu produktu.

11.25. Okrem toho:

- a) Do počtu pracovných miest na hospodárskom území sú zahrnuté pracovné miesta, keď zamestnanci rezidentského výrobcu dočasne pracujú na inom hospodárskom území a keď povaha a trvanie činnosti ju neopravňuje považovať za fiktívnu rezidentskú jednotku tohto iného územia.
- b) Z počtu pracovných miest na hospodárskom území sa vylúčia pracovné miesta, keď sú vykonávané pre nerezidentské inštitucionálne jednotky, t. j. pre jednotky s centrom záujmu v inej krajine, ktoré nemajú úmysel byť aktívnymi na domácom území počas jedného roka alebo dlhšie.
- c) Do počtu sa nezahrnú pracovné miesta zamestnancov medzinárodných organizácií a tých zamestnancov, ktorých získali zahraničné vyslanectvá, pretože zamestnávajúca jednotka nie je rezidentom.

CELKOVÝ POČET ODPRACOVANÝCH HODÍN

11.26. *Pojem:* Celkový počet odpracovaných hodín predstavuje úhrnný počet hodín skutočne odpracovaných zamestnancom alebo samostatne zárobkovo činnou osobou počas účtovného obdobia, pokiaľ ich produkcia patrí do vymedzeného rámca výroby.

⁽⁵⁾ Explicitná alebo implicitná zmluva súvisí s poskytnutím pracovného vstupu a nie s dodávkou výroby výrobku alebo služby.

⁽⁶⁾ Práca znamená ľubovoľnú činnosť, ktorá prispieva k výrobe výrobkov a služieb v rámci výrobného systému. Legálnosť práce a vek pracovníka sú, v podstate, irelevantné.

⁽⁷⁾ Odmena tu musí byť interpretovaná v širšom zmysle, vrátane zmiešaných dôchodkov samostatne zárobkovo činných osôb.

Kvôli širokému vymedzeniu pojmu zamestnancov, ktorý zahŕňa osoby dočasne nepracujúce, ale majúce oficiálny vzťah (zmluvu), a pracovníkov s čiastkovým úväzkom, ESA odporúča, aby príslušnou jednotkou pre výpočet produktivity nebol počet hláv (osôb) ale celkový počet odpracovaných hodín.

Ako jednotka pracovných vstupov sa v systéme preferuje celkový počet odpracovaných hodín.

- 11.27. V súlade s normami ustanovenými Medzinárodným úradom práce (desiata Medzinárodná konferencia štatistikov práce), celkový počet odpracovaných hodín zahŕňa:
- hodiny skutočne odpracované počas normálneho pracovného času;
 - hodiny odpracované navyše k hodinám odpracovaným počas normálneho pracovného času, obvykle platené vyššou sadzbou ako normálnou (nadčas);
 - čas, ktorý je strávený na pracovisku pri takých úlohách, ako je príprava pracoviska, oprava a údržba, príprava a čistenie nástrojov a vyhovovanie potvrdeniek, faktúr, výkazov o odpracovanom čase a iných záznamov;
 - stratový čas strávený na pracovisku čakaním alebo prestojmi kvôli napríklad, dočasnému nedostatku práce, poruche strojného zariadenia alebo nehôd, alebo čas strávený na pracovisku, počas ktorého nie je urobená žiadna práca, avšak za ktorú je zaplatené podľa garantovanej zamestnaneckej zmluvy;
 - čas, ktorý odpovedá krátkym prestávkam na oddych na pracovisku, vrátane prestávok na občerstvenie.
- 11.28. Na druhej strane, počet odpracovaných hodín nezahrňuje:
- hodiny, ktoré sú zaplatené ale neodpracované, také ako platené ročné dovolenky, úradné sviatky alebo práceneschopnosť;
 - prestávky na jedlo;
 - čas strávený cestovaním medzi bydliskom a pracoviskom, aj keď je platený (stavební robotníci). Ak však, takéto cestovanie je organizované počas pracovnej doby, zahrnie sa do počtu odpracovaných hodín.
- 11.29. Celkový počet odpracovaných hodín je úhrnný počet skutočne odpracovaných hodín počas účtovného obdobia v pracovných miestach zamestnancov a samostatne zárobkovo činných osôb v rámci hospodárskeho územia
- vrátane práce mimo hospodárskeho územia pre rezidentské zamestnávateľské inštitucionálne jednotky, ktoré tam nemajú centrum ekonomického záujmu;
 - s vylúčením práce pre zahraničné zamestnávateľské inštitucionálne jednotky, ktoré nemajú centrum ekonomického záujmu na danom hospodárskom území.
- 11.30. Mnohé zisťovania v podnikoch zachytávajú zaplatené hodiny a nie odpracované hodiny.
- V takých prípadoch sa musí odhadnúť počet odpracovaných hodín za každú skupinu pracovných miest, s využitím akýchkoľvek vhodných informácií o platenom voľne, atď.
- 11.31. Pre konjunktúrne analýzy podnikov môže byť užitočné upraviť počet odpracovaných hodín pomocou štandardného počtu pracovných dní v roku.

EKVIVALENT PLNEJ PRACOVNEJ DOBY

- 11.32. *Pojem:* Zamestnanosť prepočítaná na plnú pracovnú dobu, ktorá sa rovná počtu pracovných miest prepočítaných na plnú pracovnú dobu, je vymedzená ako celkový počet odpracovaných hodín vydelený priemerným ročným počtom odpracovaných hodín v pracovných miestach s plnou pracovnou dobou na danom hospodárskom území.
- 11.33. Tento pojem nepopisuje nutne, ako sa tento koncept odhaduje: keďže dĺžka plnej pracovnej doby pracovného miesta sa mení v priebehu času a líši sa medzi odvetviami, je treba použiť metódy, ktoré stanovujú priemerný podiel a priemerný počet hodín pracovných miest s kratšou pracovnou dobou ako je plná pracovná doba za každú skupinu pracovných miest. Najprv treba odhadnúť normálny plný pracovný týždeň pre každú skupinu pracovných miest. Ak je to možné, skupina pracovných miest by mala byť vymedzená v rámci odvetvia podľa pohlavia a

(alebo) druhu práce. Vhodné kritériá pre určenie týchto čísel tvoria zmluvne dohodnuté hodiny za pracovné miesta zamestnancov. Ekvivalent plnej pracovnej doby sa vypočíta pre každú skupinu pracovných miest zvlášť a potom sa zosumarizuje

- 11.34. Napriek skutočnosti, že celkový počet odpracovaných hodín je najlepšou jednotkou pracovných vstupov, má ekvivalent plnej pracovnej doby niektoré výhody: môže sa odhadnúť ľahšie, čo uľahčuje medzinárodné porovnania s krajinami, ktoré sú schopné odhadnúť len zamestnanosť prepočítanú na plnú pracovnú dobu.

PRACOVNÝ VSTUP ZAMESTNANCOV V STÁLEJ ODMENE

- 11.35. *Pojem:* Pracovný vstup zamestnancov v stálej odmene meria bežné pracovné vstupy ocenené na úrovni odmien zamestnancov pracovných miest platných počas zvoleného základného obdobia.
- 11.36. Odmena zamestnancov v bežných cenách vydelená pracovným vstupom zamestnancov v stálych cenách poskytuje implicitný cenový index porovnateľný s implicitným cenovým indexom konečného použitia.
- 11.37. Účelom konceptu pracovného vstupu zamestnancov v stálej odmene je vyjadriť zmeny v skladbe pracovnej sily, napríklad od nízko platených k vysoko plateným pracovníkom. Aby bola takáto analýza účinná, mala by byť vykonaná na odvetvovom základe.
-

KAPITOLA XII

ŠTVRŤROČNÉ EKONOMICKÉ ÚČTY

- 12.01. Štvrťročné ekonomické účty tvoria integrálnu časť systému národných účtov a okrem iného sa používajú hlavne na analýzu v bežnom roku a na výpočet predbežných odhadov za minulý rok. Štvrťročné ekonomické účty tvorí koherentná sústava transakcií, účtov a bilancujúcich položiek, vymedzená tak pre nefinančnú ako pre finančnú sféru, ktorá je zachytená na štvrťročnom základe. Štvrťročné účty vychádzajú z rovnakých zásad, definícií a štruktúr ako ročné národné účty, aj keď podliehajú určitým modifikáciám vzhľadom na časové obdobie, ktoré pokrývajú.
- 12.02. Význam štvrťročných ekonomických účtov sa odvodzuje najmä z úvahy, že sú jedinou koherentnou sústavou ukazovateľov, ktoré sú k dispozícii s krátkym časovým oneskorením, ktorá je schopná poskytovať krátkodobý vyčerpávajúci obraz tak o nefinančnej ako o finančnej hospodárskej činnosti.
- 12.03. Časové obdobie, na ktoré sa štvrťročné účty vzťahujú a potreba mať k dispozícii spoľahlivé údaje pokiaľ možno čo najrýchlejšie, determinuje určité typické charakteristiky týchto účtov. Medzi ich špecifiká patria štatistické metódy zostavovania účtov, sezónnosť a jej riešenie, konzistencia štvrťročných a ročných účtov a niektoré zvláštnosti ich zobrazenia vzhľadom na referenčné obdobie. Tieto typické charakteristiky budú podrobnejšie analyzované v manuáli o štvrťročných účtoch, ktorý chce Eurostat uverejniť pred tým, ako sa začne táto metodológia používať.
- 12.04. Štatistické metódy, ktoré sa používajú na zostavovanie štvrťročných účtov, sa môžu výraznejšie líšiť od tých metód, ktoré sa používajú pre ročné účty. Tieto metódy možno rozdeliť na dve hlavné kategórie: na priame a nepriame postupy. Priame postupy sa opierajú, pri určitých zjednodušeníach, o podobné zdroje, aké sa používajú pre zostavenie ročných účtov za predpokladu, že údaje sú dostupné v štvrťročných intervaloch. Naproti tomu nepriame postupy sú založené na časovej dezagregácii údajov ročných účtov pomocou matematických alebo štatistických metód využívajúcich referenčné ukazovatele, ktoré umožňujú extrapoláciu za bežný rok. Pri výbere niektorého z nepriamych postupov musíme predovšetkým brať v úvahu tú skutočnosť, aby sa minimalizovali chyby, ktorých sa pri prognóze za bežný rok dopúšťame, aby predbežné ročné odhady korešpondovali pokiaľ možno čo najviac s finálnymi údajmi. Výber konkrétneho postupu závisí okrem iného od informácií, ktoré sú k dispozícii na štvrťročnej úrovni.
- 12.05. Časové rady štvrťročných účtov pomerne často vykazujú krátkodobé výkyvy spôsobené počasím, určitými zvyklosťami, legislatívou a pod., ktoré sa obvykle definujú ako sezónne výkyvy. Hoci sezónnosť je súčasťou štvrťročných údajov, je často na závädu pri správnej identifikácii a analýze cyklickej trendovej zložky. Z týchto úvah vyplýva potreba zostavovať dvojité účty – neupravené a sezónne upravené účty. Pritom treba zabezpečiť konzistentnosť sezónne upravených údajov z hľadiska národných účtov. So sezónnymi úpravami úzko súvisí aj problém, ako upraviť pracovné dni, ktorý si vyžaduje ďalšie riešenie v manuáli Eurostatu.
- 12.06. Pretože štvrťročné účty prijali rovnaké pravidlá a pojmy ako ročné účty, musia byť s nimi konzistentné v čase. To znamená, že v prípade tokových premenných sa za každý rok musí súčet štvrťročných údajov rovnať ročným údajom. V podstate neexistujú prekážky pre splnenie tejto podmienky za predchádzajúce roky. V bežnom roku sa však stretávame s problémom časovej priority medzi štvrťročnými a ročnými údajmi, pretože štvrťročné dáta sú obvykle k dispozícii skôr ako ročné dáta. Tento problém možno riešiť dohodou, na základe ktorej predbežné odhady ročných údajov získame agregovaním štvrťročných údajov. Keď budú k dispozícii nové ročné informácie, v dôsledku ktorých bude treba uskutočniť revíziu predbežných údajov, musia sa na základe týchto informácií modifikovať štvrťročné údaje. V rámci toho istého systému sú ročné účty vedľajším produktom systému štvrťročných účtov a nemusia sa odhadovať osobitne.
- 12.07. Musí sa zabezpečiť časová konzistencia neupravených údajov a sezónne upravených údajov, a to v súlade s postupmi, ktoré sa použili na úpravy sezónnosti.

- 12.08. Aj keď sa v podstate väčšina operácií a bilancujúcich položiek rozdeľuje s určitou pravidelnosťou medzi všetky štvrťroky, predsa môžu existovať nejaké operácie, ktoré sú koncentrované do jedného alebo dvoch štvrťrokov daného roka. Tento prípad nastáva pri daniach z príjmov, dividendách, úrokoch, a pod. Spôsob, akým sa tieto prípady riešia, závisí do značnej miery od príslušného procesu tvorby.
- 12.09. Z teoretického hľadiska nič nebráni tomu, aby sa pre štvrťročné účty použila rovnaká schéma ako pre ročné účty. V praxi však bude užitočné zjednodušiť a zagregovať túto schému, aby sme získali spoľahlivé štvrťročné údaje tak rýchlo, ako je to len možné (pozri program tabuliek a údajov, ktoré treba dodať v rámci ESA-95).
-

KAPITOLA XIII

REGIONÁLNE ÚČTY

- 13.01. Regionálne účty sú regionálnou špecifikáciou zodpovedajúcich účtov za celé hospodárstvo. Regionálne účty používajú rovnaké pojmy, ktoré používajú účty za celé hospodárstvo, ak to nebolo v tejto časti naznačené inak.
- 13.02. Úplná množina účtov na regionálnej úrovni znamená, že každý región sa považuje za samostatnú hospodársku jednotku. V tom zmysle sa transakcie s ostatnými regiónmi stávajú druhom vonkajších transakcií. V rámci vonkajších transakcií určitého regiónu treba samozrejme rozlišovať transakcie s ostatnými regiónmi danej krajiny a transakcie so zahraničím.
- 13.03. Koncepcné problémy (pozri bod 13.10. – 13.14.) čiastočne vysvetľujú, prečo sa regionálne účty obmedzujú iba na zachytenie výrobných činností podľa odvetví a na účty za určité inštitucionálne sektory, ako sú za domácnosti.

REGIONÁLNE ÚZEMIE

- 13.04. Hospodárstvo určitého regiónu nejakej krajiny je časťou celého hospodárstva tejto krajiny. Celé hospodárstvo je vymedzené z hľadiska inštitucionálnych jednotiek. Obsahuje všetky inštitucionálne jednotky, ktoré majú centrum záujmu na hospodárskom území krajiny (pozri bod 2.04.). Hospodárske územie, hoci zahŕňa najmä zemepisné územie, sa s ním presne nezhoduje (pozri bod 2.05.). Hospodárske územie krajiny možno rozdeliť na regionálne územia a na extra-regionálne územie (územie mimo daného regiónu).
- 13.05. Regionálne územie zahŕňa:
- región, ktorý je súčasťou geografického územia krajiny;
 - všetky voľné zóny, vrátane colných skladov a obchodných staníc, ktoré sú pod colnou kontrolou v danom regióne.
- 13.06. Extra-regionálne územie tvoria tie časti hospodárskeho územia krajiny, ktoré nemôžu byť priamo priradené k jedinému regiónu. Obsahuje:
- národný vzdušný priestor, teritoriálne vody a kontinentálne pobrežie ležiace v medzinárodných vodách, nad ktorým má daná krajina exkluzívne práva;
 - teritoriálne enklávy (t. j. geografické územia nachádzajúce sa v zahraničí a používané, na základe medzinárodných dohôd alebo dohôd medzi štátmi, vládnymi agentúrami krajiny (veľvyslanectvá, konzuláty, vojenské základne, vedecké základne atď.);
 - ložiská nafty, zemného plynu atď. v medzinárodných vodách, mimo kontinentálneho pobrežia danej krajiny, prevádzkované rezidentskými jednotkami.
- 13.07. Nomenklatúra teritoriálnych jednotiek pre štatistiku (NUTS) poskytuje jediné jednotné členenie hospodárskeho územia pre Európsku úniu. NUTS je teritoriálnou klasifikáciou pre zostavovanie regionálnych účtov.

JEDNOTKY A ÚZEMNÁ PRÍSLUŠNOSŤ

- 13.08. Rozlišujú sa dva typy jednotiek. Sú to predovšetkým miestne činnosťné jednotky, ktoré sa používajú na analýzu tokov vyskytujúcich sa v procese výroby a použitia výrobkov a služieb. Po druhé, sú to inštitucionálne jednotky, ktoré sa používajú na analýzu tokov, ktoré ovplyvňujú dôchodkové, kapitálové a finančné transakcie, ostatné toky a súvahy.
- 13.09. Miestna činnosťná jednotka je súčasťou činnosťnej jednotky, ktorá zodpovedá miestnej jednotke. Miestna jednotka je inštitucionálnou jednotkou, ktorá vyrába výrobky a služby alebo je časťou tejto jednotky nachádzajúcou sa na nejakom geograficky identifikovanom mieste (pozri bod 2.106.). Preto v zásade možno jednoznačne určiť regionálnu príslušnosť miestnej činnosťnej jednotky.

Ak uvažujeme transakcie vo vzťahu k výrobným činnostiam, je potrebné zachytiť toky medzi miestnymi činnosťami jednotkami, ktoré patria do tej istej inštitucionálnej jednotky a sú umiestnené v rôznych regiónoch. ESA odporúča, aby sa dodávky medzi miestnymi činnosťami jednotkami zahrňovali do pojmu výroby; toto doporučené má v regionálnych účtoch mimoriadny význam.

13.10. V prípade inštitucionálnych jednotiek uvažujeme v súvislosti s regionálnymi účtami s dvoma typmi inštitucionálnych jednotiek. Predovšetkým sú to jedno-regionálne jednotky, ktorých centrum ekonomického záujmu je v jednom regióne a väčšina ich činností sa odohráva v tomto regióne. Medzi jedno-regionálne jednotky patria domácnosti, korporácie, ktorých miestne činnosťami jednotky sa všetky nachádzajú v tom istom regióne, miestna a regionálna štátna správa, aspoň časť sociálneho zabezpečenia a mnohé neziskové organizácie poskytujúce služby domácnostiam.

Po druhé, existujú multi-regionálne jednotky, ktoré majú centrum ekonomického záujmu vo viac ako jednom regióne. Mnohé korporácie a množstvo neziskových organizácií je v takomto postavení. Vo väčšom rozsahu sem patria aj inštitucionálne jednotky, ktorých činnosti zasahujú celú krajinu, ako napr. ústredná štátna správa a malý počet korporácií, obyčajne v monopolnom alebo kvázi monopolnom postavení, ako sú národné železnice alebo národná korporácia pre výrobu a rozvod elektriny.

13.11. Všetky transakcie jedno-regionálnych inštitucionálnych jednotiek sa nachádzajú v tom regióne, v ktorom majú svoje centrum ekonomického záujmu. V prípade domácností je centrum ich ekonomického záujmu v tom regióne, kde bývajú, a nie v tom regióne, kde pracujú. Ostatné jedno-regionálne jednotky majú svoje centrum ekonomického záujmu v tom regióne, kde sú umiestnené.

13.12. Časť transakcií multi-regionálnych jednotiek sa v presnom slova zmysle nedá rozdeliť do regiónov, čo vyplýva z ich definície. To platí pre väčšinu rozdeľovacích a finančných transakcií. V dôsledku toho bilančné položky multi-regionálnych jednotiek nemusia byť jednoznačne vymedzené na regionálnej úrovni pre multi-regionálne jednotky.

13.13. Niektorí by mohli uvažovať o alokovaní všetkých transakcií multi-regionálnych jednotiek do jednotlivých regiónov od oka. Takéto riešenie by sa však jednoducho nemalo považovať za praktickú aplikáciu. Znamená koncepčnú úpravu ESA, pretože dôvody, ktoré bránia tomu, aby sa úplná postupnosť účtov pre miestne činnosťami jednotky/odvetvia zahrnula do centrálného rámca, v podstate bránia aj tomu, aby sa všetky inštitucionálne jednotky a ich účty kompletne rozdelili medzi regióny; v tomto prípade by to v podstate znamenalo zostaviť úplnú množinu účtov pre miestne činnosťami jednotky.

13.14. Na základe vyššie uvedených úvah sa systém regionálnych účtov obmedzuje na:

a) regionálne odvetvové agregáty týkajúce sa výrobných činností:

1. hrubá pridaná hodnota;
2. odmeny zamestnancov;
3. zamestnanosť;
4. zamestnanci;
5. hrubá tvorba fixného kapitálu;

b) hrubý domáci produkt za región (HDPR);

c) regionálne účty za domácnosti.

METÓDY REGIONALIZÁCIE

13.15. Základom regionálnych účtov sú transakcie jednotiek, ktoré sú rezidentmi na nejakom regionálnom území. Všeobecne sa regionalizácia môže uskutočňovať pomocou metódy zdola-nahor, metódy zhora-nadol alebo pomocou zmiešaných metód. Tieto metódy možno popísať nasledovne:

a) Metódy zdola-nahor:

Odhady metódou zdola-nahor využívajú informácie o jednotkách, ktoré sú rezidentmi v danom regióne a postupuje sa smerom hore postupným pripočítavaním, až kým nedostaneme regionálnu hodnotu agregátu. Súčet regionálnych hodnôt sa musí rovnať zodpovedajúcej národnej hodnote.

b) Metódy zhora-nadol:

Metóda zhora-nadol zahŕňa rozdelenie národných údajov do jednotlivých regiónov bez toho, aby sme sa pokúšali vyčleniť rezidentské jednotky, a to pomocou nejakého rozdeľovacieho kľúča, ktorý pokiaľ možno čo najbližšie vyjadruje charakteristiku, ktorá má byť odhadnutá. Metóda sa preto nazýva metódou zhora-nadol, pretože agregát sa alokuje do nejakého regiónu, a nie na jednotlivé jednotky. Treba však zaviesť pojem rezidentskej jednotky, aby sme získali správne regionálne pokrytie pre kľúč, ktorý sa použije.

c) Zmiešané metódy:

S metódou zdola-nahor sa v čistej podobe stretávame zriedka. Preto možno uvažovať aj so zmiešanými metódami. Napr. stáva sa, že nejaká premenná alebo agregát premenných môže byť rozdelený do regiónov pomocou metódy zdola-nahor na úrovni NUTS-1. Pre ďalšie rozdelenie do regiónov na úrovni NUTS-2 alebo NUTS-3 sa musí použiť metóda zhora-nadol.

- 13.16. Výhodou metódy zdola-nahor je v podstate to, že priamo využíva príslušné zdroje na regionálnej úrovni. Výhodou metód zhora-nadol je, že zaručujú numerickú konzistenciu medzi národnými a regionálnymi účtami. Ich nevýhodou je, že odhady sa nerobia z priamych údajov, ale pomocou kľúča, o ktorom sa predpokladá, že je v korelácii s javom, ktorý meriame.
- 13.17. Kedykoľvek je to možné, regionálne hodnoty, ktoré podľa definície priamo zodpovedajú národným hodnotám, by sa mali odhadovať pomocou metódy zdola-nahor. Postup zhora-nadol neposkytuje úplnú, spoľahlivú údajovú základňu na posúdenie presnosti odhadnutých hodnôt, naproti tomu pri metóde zdola-nahor sa pozornosť upriami na možnú divergenciu v porovnaní s národnými súhrnnými hodnotami.

AGREGÁTY PODĽA ODVETVÍ

- 13.18. Odvetvie v nejakom regióne tvorí skupina miestnych činnostných jednotiek, ktoré uskutočňujú rovnaký alebo podobný druh činnosti (pozri bod 2.108.). Miestna činnosťná jednotka je jednotka, ktorá je založená na údajoch týkajúcich sa výrobných činností (výroba, medzispotreba atď.).
- 13.19. Všeobecným pravidlom je, že agregáty vzťahujúce sa na výrobné činnosti by sa mali alokovať do tých regiónov, kde táto jednotka uskutočňuje príslušné transakcie ako rezident. Územná príslušnosť miestnej činnostnej jednotky je podstatným kritériom pre rozdelenie týchto agregátov do jednotlivých regiónov.
- 13.20. Všeobecnou zásadou pre alokovanie hrubej tvorby fixného kapitálu do jednotlivých regiónov je – rovnako ako v účtoch za celé hospodárstvo – vlastníctvo (pozri bod 2.05., poznámku 1). Investičný majetok, ktorý vlastní multi-regionálna jednotka, sa alokuje do tých miestnych činnostných jednotiek, kde sa používa. Tak ako v národných účtoch sa investičný majetok nadobudnutý prostredníctvom operačného leasingu zachytí v regióne vlastníka a investičný majetok nadobudnutý pomocou finančného leasingu sa zachytí v regióne užívateľa.
- 13.21. V praxi sa môže stať, že sú k dispozícii iba informácie na úrovni jednotiek, ktoré zahrňujú niekoľko miestnych činnostných jednotiek, ktoré sú zapojené do rôznych činností a/alebo sú v rôznych regiónoch. V tom prípade treba na rozdelenie údajov podľa odvetví do regiónov použiť tie ukazovatele, ktoré sú k dispozícii (napr. odmeny zamestnancov alebo zamestnanosť v regióne).
- 13.22. Pri vymedzení miestnej činnostnej jednotky môžu nastať tri situácie:
- Výrobná činnosť s významným⁽¹⁾ pracovným vstupom na pevne určenom mieste je bez problémov. V niektorých prípadoch je však potrebné ďalšie objasnenie (pozri body 13.24–13.27).
 - Výrobná činnosť bez významného pracovného vstupu na pevne určenom mieste sa nepovažuje za samostatnú miestnu činnosťnú jednotku a výroba by sa mala priradiť tej miestnej jednotke, ktorá je zodpovedná za riadenie tejto výroby.

⁽¹⁾ Za významný pracovný vstup treba v tomto kontexte považovať minimálne ročný ekvivalent pracovného času jednej osoby pracujúcej na polovičný úväzok.

c) Pre výrobnú činnosť bez pevne určeného miesta treba uplatniť princíp územnej príslušnosti na národnej úrovni.

13.23. Pomocné činnosti sa neoddelujú za tým účelom, aby vytvorili osobitné organizačné jednotky a ani sa neoddelujú od hlavných alebo vedľajších činností alebo organizačných jednotiek, ktoré obsluhujú (pozri bod 2.104.). Preto by pomocné činnosti mali byť integrované do tej miestnej činnostnej jednotky, ktorej poskytujú služby.

Pomocné činnosti možno uskutočňovať na samostatných miestach, ktoré sa nachádzajú v inom regióne ako miestna činnostná jednotka, ktorej slúžia. Prísne uplatňovanie vyššie uvedeného pravidla o geografickom rozdelení pomocných činností by mohlo mať za následok podhodnotenie odhadu agregátov v tých regiónoch, kde sú koncentrované pomocné činnosti. Preto na základe princípu územnej príslušnosti sa musia činnosti alokovať do toho regiónu, v ktorom sa pomocné činnosti nachádzajú; zostávajú v rovnakom odvetví ako miestna činnostná jednotka, ktorej poskytujú služby.

13.24. Pre niektoré odvetvia treba bližšie objasniť metódy regionalizácie. Sú to tieto odvetvia:

- a) stavebníctvo;
- b) doprava, skladovanie a spoje;
- c) finančné sprostredkovanie.

13.25. Pre odvetvie stavebníctva treba považovať budovanie stavenísk za nezávislú miestnu činnostnú jednotku, ak je táto činnosť významná (pozri bod 2.09, poznámku 1). Ak sa niektoré zariadenie, napr. baranidlá a žeriavy, presúva medzi viaceré miestne jednotky tej istej činnostnej jednotky a chýbajú informácie na úrovni stanovíšť, odporúča sa alokovať hrubú tvorbu fixného kapitálu takéhoto zariadenia do ústredia príslušnej činnostnej jednotky.

13.26. Pre odvetvia dopravy vrátane potrubnej dopravy je podstatné definovať miestne činnostné jednotky, ktorým by sa mala priradiť výroba a tvorba kapitálu. Pre odvetvia pozemnej dopravy (okrem železníc) by sa výroba a tvorba kapitálu mala priradiť tým staniciam alebo podobným miestnym činnostným jednotkám, kde má toto zariadenie svoju základňu. Pre odvetvia vodnej dopravy treba výrobu a mobilné zariadenie alokovať tam, kde má táto jednotka domácu základňu. Siete potrubí sa musia priradiť do tej miestnej činnostnej jednotky, ktorá ich využíva.

Pre odvetvia železničnej a leteckej dopravy treba použiť metódy zhora-dole, ktoré členia národné agregáty do regiónov pomocou vhodných ukazovateľov. Odmeny zamestnancov treba alokovať do toho regiónu, v ktorom sú ľudia zamestnaní. Hrubý prevádzkový prebytok by sa mal alokovať do regiónov podľa ukazovateľov, ktoré sa vzťahujú na činnosť železničných alebo leteckých dráh.

Pokiaľ ide o odvetvia spojov, telefónne búdky, telefónne aparáty, telekomunikačné linky atď., hrajú iba pomocnú úlohu. Preto netvorí osobitné organizačné jednotky a musia sa priradiť do tej miestnej činnostnej jednotky, ktorá je zodpovedná za ich riadenie. Investície do infraštruktúry by sa mali tiež alokovať do týchto miestnych jednotiek.

13.27. Pre odvetvia finančného sprostredkovania by sa pridaná hodnota mala alokovať podľa dôchodkovej metódy. Odmeny zamestnancov by sa mali alokovať do tých miestnych činnostných jednotiek, v ktorých sú ľudia zamestnaní. Hrubý prevádzkový prebytok úverových inštitúcií by sa mal rozdeliť medzi miestne činnostné jednotky proporcionálne k súčtu pôžičiek a vkladov a hrubý prevádzkový prebytok poisťovacích inštitúcií proporcionálne k prijatému poistnému. Hrubú tvorbu fixného kapitálu tvoria hlavne budovy; preto ich treba alokovať do tých regiónov, v ktorých sa tieto budovy nachádzajú.

13.28. Výrobu treba oceniť základnými cenami (pozri bod 3.47.). Výrobky použité pre medzispotrebu sa oceňujú cenami odberateľov v čase, kedy vstupujú do výrobného procesu (pozri bod 3.72.). V dôsledku toho sa hrubá pridaná hodnota za odvetvie oceňuje v základných cenách.

Hrubá tvorba fixného kapitálu sa oceňuje v cenách odberateľov vrátane nákladov na inštalovanie a ostatných nákladov spojených s transferom vlastníctva. Ak boli vyrobené vo vlastnej réžii, oceňujú sa základnými cenami ako podobný investičný majetok alebo výrobnými nákladmi, ak tieto ceny nie sú k dispozícii (pozri bod 3.113.).

13.29. Regionálnym ekvivalentom HDP je HDPR (hrubý domáci produkt za región). HDPR sa oceňuje v trhových cenách, ktoré dostaneme pripočítaním regionalizovaných daní zmenšených o subvencie na výrobky a dovoz k pridanej hodnote za región v základných cenách. Súčet HDPR v trhových cenách za región vrátane HDPR z extra-regionálneho územia sa rovná HDP v trhových cenách.

ÚČTY DOMÁCNOSTÍ

13.30. Hrubý domáci produkt za región je výsledkom výrobných činností tých miestnych činnostných jednotiek, ktoré sú rezidentmi v regióne. Procesy rozdelenia a znovurozdelenia dôchodkov vyúsťujú do iných významných bilancujúcich položiek, najmä do prvotných dôchodkov a disponibilných dôchodkov. Na základe úvah uvedených v 13.10–13.14. sa v regionálnych účtoch tieto koncepty dôchodkov vzťahujú iba na domácnosti.

13.31. Regionálne účty za domácnosti sú regionálnou špecifikáciou zodpovedajúcich účtov na národnej úrovni. Z praktických dôvodov sa tieto účty obmedzujú:

- a) na účet rozdelenia prvotných dôchodkov;
- b) na účet druhotného rozdelenia dôchodkov.

Všeobecne povedané, cieľom regionálnych účtov domácností je merať prvotné dôchodky a disponibilný dôchodok domácností, ktoré sú rezidentmi v nejakom regióne.

13.32. Základom regionálnych účtov za domácnosti sú tie domácnosti, ktoré sú rezidentmi na nejakom území regiónu. Na vymedzenie domácností ako inštitucionálnych jednotiek a na vymedzenie inštitucionálneho sektora domácností poukazujú body 2.13., 2.16., 2.75. a 2.76. Počet osôb, ktoré sú členmi rezidentských domácností sa rovná celkovému počtu obyvateľov, ktorí sú rezidentmi v danom regióne.

13.33. Všeobecne boli pravidlá pre určovanie územnej príslušnosti domácností na národnej úrovni uplatňované aj na regionálne účty domácností. Ale pokiaľ ide o územnú príslušnosť študentov a dlhodobo chorých pacientov, robí sa výnimka v prípade, že sa hostiteľský región nachádza v tej istej krajine. V regionálnych účtoch sa tieto osoby považujú za rezidentov hostiteľského regiónu vtedy, ak tam zostali dlhšie ako jeden rok.

13.34. V súvislosti s regionálnymi účtami domácnosti treba uviesť dve úvahy, ktoré sa týkajú domácností, ktoré vlastnia nekorporatívny podnik, pôdu a/alebo druhý dom alebo byt v inom regióne.

- a) *Domácnosť, ktorá je vlastníkom nekorporatívneho podniku (ktorý sa nepovažuje za kvázi-korporáciu na národnej úrovni) v inom regióne.*

Nekorporatívny podnik sa považuje za rezidenta (fiktívnu jednotku) v hostiteľskom regióne. V dôsledku toho je zmiešaný dôchodok, ktorý sa odvodí v procese zostavovania agregátov podľa odvetví, časťou zmiešaného dôchodku hostiteľského regiónu. Avšak zmiešaný dôchodok registrovaný na účte rozdelenia prvotných dôchodkov domácností za región by sa mal rovnať celkovým zmiešaným dôchodkom, ktoré prijali domácnosti – rezidenti v nejakom regióne, bez ohľadu na región, v ktorom tieto dôchodky boli vytvorené.

- b) *Domácnosť, ktorá vlastní pôdu a/alebo druhý dom alebo byt v inom regióne.*

V tomto prípade sa pôda a/alebo druhý dom alebo byt tiež považujú za fiktívnu jednotku so sídlom v hostiteľskom regióne. Teda renty a nájomné, ktoré platí prenajímateľ pôdy a/alebo domu alebo bytu sa platia tejto fiktívnej jednotke. Ak druhý dom alebo byt používa jeho vlastník na vlastnú konečnú spotrebu, hodnota nájomného by sa mala registrovať ako vývoz medzi regiónmi – z regiónu, kde sa dom alebo byt nachádza do toho regiónu, ktorého je vlastník rezidentom. Tento druhý región teda dováža tieto služby a používa ich na výdavky na konečnú spotrebu domácností. Ako v prípade zmiešaných dôchodkov, prevádzkový prebytok odvodený z procesu výroby, sa bude líšiť od prevádzkového prebytku na účtoch rozdelenia prvotných dôchodkov domácností; za celé hospodárstvo sa oba prevádzkové prebytky budú rovnať.

PRÍLOHA 1

SLUŽBY FINANČNÉHO SPROSTREDKOVANIA MERANÉ NEPRIAMO

ZMENY, KTORÉ TREBA VYKONAŤ V KAPITOLÁCH MANUÁLU ESA, AK SA ALOKUJE FISIM

Kapitola 1.

1.13.	<p>Zrušiť</p> <p>„zachytávanie použitia služieb finančného sprostredkovania meraných nepriamo ako medzis potreba nominálneho sektora (odvetvia).“</p>	<p>Pridať a Nahradiť</p> <p>„Alokovanie použitia služieb finančného sprostredkovania meraných nepriamo (FISIM) do užívateľských sektorov/odvetví.“</p>
1.25.	<p>„Niektoré hlavné rozdiely v poňatí sú:“</p> <p>„– Použitie služieb finančného sprostredkovania nepriamo meraných je teraz alokované do užívateľských sektorov/odvetví namiesto nominálneho sektora (odvetvia). Dôsledkom toho je, že podľa konvencie už nie je použitie FISIM-u ďalej zachytávané úplne ako medzis potreba, ale môže to byť aj konečná spotreba a vývoz. Z toho vyplýva, že sa môže vyskytnúť aj dovoz FISIM-u.“</p>	

Kapitola 3.

3.70. j)	<p>Zrušiť</p> <p>„iba pokiaľ ide o celkové hospodárstvo: všetky služby finančného sprostredkovania merané nepriamo (FISIM) poskytované rezidentskými výrobcami.“</p>	<p>Pridať a Nahradiť</p> <p>„použitie služieb finančného sprostredkovania nepriamo meraných rezidentskými výrobcami.“</p>
3.76. pism. e)	<p>„finančné služby priamo platené“:</p> <p>„a časť služieb finančného sprostredkovania meraných nepriamo, použitých na účely konečnej spotreby domácností;“</p>	
3.142.	<p>„–Finančné služby podľa výšky explicitných provízií a poplatkov:“</p> <p>„– Časť služieb finančného sprostredkovania meraných nepriamo, použitých nerezidentmi“</p>	

Kapitola 4.

4.51

Zrušiť

„Hodnota služieb poskytnutá finančnými sprostredkovateľmi, ktorá nie je alokovaná jednotlivým zákazníkom, skutočné platby úrokov finančným sprostredkovateľom alebo príjmy úrokov od finančných sprostredkovateľov sa neupravujú aby sa vylúčilo úrokové rozpätie, ktoré predstavuje implicitné poplatky finančných sprostredkovateľov. Upravujúca položka je potrebná na účte rozdelenia prvotných dôchodkov finančných sprostredkovateľov a fiktívneho odvetvia, ktorému sa, podľa konvencie, alokuje celé poskytovanie finančného sprostredkovania ako medzis potreba.“

Pridať a Nahradit'

„Hodnota služieb poskytnutá finančnými sprostredkovateľmi, ktorá je alokovaná jednotlivým zákazníkom, skutočné platby úrokov finančným sprostredkovateľom alebo príjmy úrokov od finančných sprostredkovateľov sa musia upraviť, aby sa vylúčilo úrokové rozpätie, ktoré predstavuje implicitné poplatky finančných sprostredkovateľov. Sumy úrokov platené požičiavajúcimi si finančným sprostredkovateľom musia byť znížené o odhadnutú hodnotu platených poplatkov, kým sumy úrokov prijatých vkladateľmi sa musia podobným spôsobom zvýšiť. Hodnota poplatkov sa považuje za platby za služby poskytované finančnými sprostredkovateľmi svojim klientom a nie za platby úrokov.“

Kapitola 8.

8.09.

Pridajte tabuľky 1 a 2 s cieľom ukázať dôsledky alokovania FISIM-u na údaje prezentované v kapitole 8 – postupnosť účtov (numerický príklad).

8.14.

Zrušiť

„Keďže služby finančného sprostredkovania merané nepriamo (FISIM) nie sú alokované do užívateľských sektorov, celá hodnota výroby FISIM-u sa považuje za medzis potrebu nominálneho sektora s nulovou výrobou a zápornou pridanou hodnotou, čo do veľkosti rovnou medzis potrebe, avšak s opačným znamienkom. Týmto spôsobom sa celková pridaná hodnota za všetky sektory a odvetvia spolu redukuje o túto čiastku. Pre zjednodušenie prezentácie účtov je možné namiesto vkladania dodatočného stĺpca pre nominálny sektor zachytiť príslušný údaj v stĺpci národné hospodárstvo.“

Pridať a Nahradit'

„Keďže služby finančného sprostredkovania merané nepriamo (FISIM) sú umiestnené do užívateľských odvetví, určité časti úrokových platieb sú reklasifikované ako platby za služby. Táto reklasifikácia má dôsledky na hodnoty výroby a medzis potreby (ako aj na hodnoty dovozu, vývozu a konečnej spotreby)“.

8.24.

Zrušiť

„Keďže služby finančného sprostredkovania merané nepriamo (FISIM) nie sú alokované do užívateľských sektorov, položky, ktoré zobrazujú úroky sú tie, ktoré zodpovedajú skutočným úrokom plateným a prijatým. Úprava sa vykoná v zdrojoch v stĺpci finančné korporácie (so záporným znamienkom) a v stĺpci nominálneho sektora (s kladným znamienkom). Pre zjednodušenie prezentácie účtov je možné namiesto vloženia dodatočného stĺpca pre nominálny sektor, prezentovať zodpovedajúci údaj v stĺpci národné hospodárstvo spolu.“

Pridať a Nahradiť

„Keďže služby finančného sprostredkovania merané nepriamo (FISIM) sú alokované do užívateľských sektorov, položka ‚úroky‘ na účte prvotného rozdelenia dôchodkov zodpovedá úrokom plateným a prijatým po tom, čo bol FISIM odpočítaný od skutočných platieb vyplatených, vypožičiavateľmi a pripočítaný k skutočným platbám prijatým požičiavajúcimi.“

Kapitola 9.

9.25. a)

Zrušiť

„medzispotreba podľa odvetví zahrňuje použitie služieb finančného sprostredkovania meraných nepriamo, ktoré sú zachytené v nominálnom odvetví (pozri bod 9.33)“

9.25. b)

Zrušiť

„mínus použitie služieb finančného sprostredkovania meraných nepriamo (zachytených v nominálnom odvetví, pozri bod 9.33.)“

9.33.

Zrušiť

„V tabulkách dodávok a použitia bola odvetvová klasifikácia NACE Rev.1 ... V dôsledku toho sa jeho hrubá pridaná hodnota spolu bude rovnať jeho (zápornému) čistému prevádzkovému prebytku.“

Tabuľka A.1.1 – Efekt. alokácie FISIMu do inštitucionálnych sektorov, vrátane zmien týkajúcich sa netrhových výrobcov

Použitie	Zdroje											Účty									
	Spolu	S.2	S.1	S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11	Transakcie a bilancujúce položky	S.11		S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	S.1	S.2	Výrobky a služby (použitie)	Spolu
I. Účet produkcie/účet zahraničia	2	2								P.72								2	2	2	I. Účet produkcie/účet zahraničia
	4	4								P.62								4	4	4	
	27		27	3	0	6	0	18		P.1							48	6	3	57	
	30		30					-18		P.2							48			30	
	30									B.1							-18			30	
II.1.1. Účet tvorby dôchodkov	30		30					-18		B.2							48			30	
	230	13	217	6	14	35	106	56		D.41							106	14	7	209	21
	22		22	1	35	-21	48	-41		B.5							48	-21	35	1	22
II.1.2. Účet rozdelenia prvotných dôchodkov	22									B.6							-41	-21	35	1	22
II.2. Účet druhého rozdelenia dôchodkov	22							-41									-41	-21	35	1	22

Tabuľka A.1.2 – Efekt. alokácie FISIMu iba do nominálneho sektora

Účty	Zdroje											Účty															
	Spolu	Výrobky a služby (zdroje)	S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11	Nominálny sektor	Transakcie a bilancujúce položky	Nominálny sektor		S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	Zahraničné	Spolu	Výrobky a služby (použitie)	Zahraničné	S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11
II.1.2. Účet rozdelenia prvotných dôchodkov	222	16	206	7	17	39	77	66	D.41 Úroky	D.41	Úroky	66	39	77	48	25	125	12	33	5	200	22	222	II.1.2. Účet rozdelenia prvotných dôchodkov			
II.2. Účet druhého rozdelenia dôchodkov									P.119 Úprava pre FISIM	P.119	Úprava pre FISIM				48		-48							II.2. Účet druhého rozdelenia dôchodkov			
									B.5 Saldo prvotných dôchodkov	B.5	Saldo prvotných dôchodkov	-41	16	48	-41	-41	48	-27	16	-2	-6			II.2. Účet druhého rozdelenia dôchodkov			
									B.6 Disponibilný dôchodok	B.6	Disponibilný dôchodok	-41	16	48	-41	-41	48	-27	16	-2	-6			II.2. Účet druhého rozdelenia dôchodkov			
II.4. Účet použitia dôchodkov									B.8n Čisté úspory/saldo so zahraničím	B.8n	Čisté úspory/saldo so zahraničím	6	-6	48	-41	6	-6	-27	16	-2	48			II.4. Účet použitia dôchodkov			

PRÍLOHA 2

LEASING A SPLÁTKOVÝ OBCHOD S PREDMETMI DLHODOBEJ SPOTREBY

DEFINÍCIE

1. Okrem priameho nákupu môžu inštitucionálne jednotky získať predmety dlhodobej spotreby na používanie aj nasledovným spôsobom: na základe operačného leasingu, finančného leasingu a nákupom na splátky. Vo všetkých troch prípadoch získa daná inštitucionálna jednotka právo používať príslušný predmet dlhodobej spotreby, aj keď právne tento výrobok zostáva majetkom inej jednotky.

Leasing

2. Ak inštitucionálna jednotka A vlastní predmet dlhodobej spotreby a previedie právo na používanie tohoto predmetu na inú jednotku B, hovoríme, že A je „prenajímateľ“ a B je „nájomca“. Platby jednotky B jednotke A výmenou za transfer užívateľských práv sa nazývajú „platby nájomného“. Prenajímateľom môže byť jednotka identická s výrobcom alebo s predajcom (alebo jednotka, ktorá je im pridružená), avšak prenájomcom môže byť aj úplne nezávislá jednotka, ktorá nie je nijako spätá s výrobcom alebo predajcom. Všetky druhy predmetov dlhodobej spotreby, od budov a stavieb až po spotrebitelské predmety, môžu byť predmetom leasingu a akýkoľvek druh inštitucionálnej jednotky môže použiť leasing na získanie užívateľského práva na predmety dlhodobej spotreby. Dva typy leasingu, operačný a finančný, sú v systéme ponímané úplne odlišným spôsobom.

Operačný leasing

3. Nájomca získa právo na používanie predmetu dlhodobej spotreby počas určitého časového obdobia, ktoré môže byť dlhé alebo krátke a nemusí byť nevyhnutne stanovené vopred. Keď leasingové obdobie uplynie, prenájomca očakáva, že dostane svoj výrobok naspäť vo viac-menej takom istom stave v akom bol, keď ho prenajal, nehľadiac na normálne opotrebovanie. Prenajímateľ tento tovar potom pravdepodobne prenajme inému nájomcovi alebo ho použije ináč. To teda znamená, že obdobie leasingu nepokrýva celú alebo prevládajúcu časť ekonomickej životnosti daného výrobku.

Jednotky zaoberajúce sa operačným leasingom disponujú odbornými znalosťami o druhoch predmetov dlhodobej spotreby, ktoré prenajímajú. Udržujú zásoby týchto výrobkov, aby ich boli schopní prenajať na základe dopytu alebo okamžite na požiadanie. Obyčajne ponúkajú celú paletu modelov, z ktorých si môže zákazník vybrať. Za účelom udržania svojich predmetov dlhodobej spotreby v dobrom prevádzkovom stave, prenájomca musí vykonávať údržbu a servis výrobkov, ktoré sú preurčené na prenájom. Nájomcovia taktiež predpokladajú zodpovednosť prenájomcu za opravy a údržbu výrobku, ako aj jeho náhradu v prípade poškodenia daného výrobku počas jeho prenájmu nájomcovi.

Operačný leasing nepokrýva situácie, kedy vlastník zariadenia poskytuje aj personál na obsluhu daného zariadenia, alebo poskytuje prenájom neprodukovaných aktív, keďže tieto činnosti sú klasifikované na inom mieste (pozri bod 7.).

Finančný leasing

4. Nájomca získa právo na používanie predmetu dlhodobej spotreby výmenou za platby nájomného počas vopred určeného a predĺženého časového obdobia. Ak je všetko riziko a úžitok z vlastníctva de facto, aj keď nie de jure, prevedené z prenájomcu na nájomcu, ide o finančný leasing. V prípade finančného leasingu, obdobie leasingu pokrýva celú alebo takmer celú ekonomickú životnosť predmetu dlhodobej spotreby. Nájomca má často možnosť na konci leasingového obdobia daný výrobok kúpiť za nominálnu cenu. Prenajímateľ nepotrebuje disponovať žiadnymi odbornými vedomosťami o danom výrobku. Prenajímateľ neposkytuje nájomcovi opravy, údržbu alebo servis náhradných dielov. Za normálnych okolností si nájomca vyberie príslušný výrobok, ktorý je mu priamo dodaný prostredníctvom výrobcu alebo predajcu. Úloha nájomcu je teda čisto finančná.

Systém ESA chápe ekonomickú realitu, skrytú za finančným leasingom, na základe nasledovného spôsobu zaznamenania: Prenajímateľ poskytne nájomcovi pôžičku, ktorá nájomcovi umožní kúpu predmetu dlhodobej spotreby, ktorého sa de facto stane majiteľom. Systém teda považuje predmet dlhodobej spotreby za taký, ako keby bol vlastnený nájomcom od začiatku obdobia leasingu. Nájomné, ktoré je skutočne platené nájomcom prenájomcovi, musí byť rozčlenené na splátky istiny a na úrokové platby, vzťahujúce sa k imputovanej pôžičke.

Obchod na splátky

5. Predmet dlhodobej spotreby je predaný kupujúcemu výmenou za dohodnuté budúce splátky. Kupujúci preberá vlastníctvo výrobku okamžite, aj keď právne tento výrobok zostáva stále majetkom predávajúceho alebo financujúceho ako zaistenie resp. záruka dovtedy, pokiaľ všetky dohodnuté platby nebudú vykonané. Obchod na splátky je obvyčajne obmedzený na spotrebiteľské predmety dlhodobej spotreby a väčšina kupujúcich sú domácnosti. Typickými financovateľmi obchodu na splátky sú samostatné inštitucionálne jednotky, vykonávajúce činnosť v úzkejšej spolupráci s predajcami predmetov dlhodobej spotreby.

SPÔSOB ZACHYTENIA NA ÚČTOCH

Operačný leasing

6. Predmet dlhodobej spotreby zakúpený prenajímateľom za účelom leasingu predstavuje časť hrubej tvorby fixného kapitálu prenajímateľa (P.51) a je zobrazený ako hmotný investičný majetok (AN.111) v súvahe prenajímateľa počas celej jeho ekonomickej životnosti. Následná spotreba kapitálu (K.1), s ohľadom na predmet dlhodobej spotreby, je zachytená na účtoch prenajímateľa.

Platby nájomného prijaté prenajímateľom sú uvedené na jeho účte výroby ako poskytovanie leasingových služieb (P.1). Ak je nájomca výrobcom, nájomné tvorí časť jeho medzispotreby (P.2). Ak je nájomca domácnosť, vystupujúca ako konečný spotrebiteľ, potom sú platby nájomného časťou jeho výdavkov na konečnú spotrebu (P.3).

7. V klasifikácii NACE Rev.1 je operačný leasing nehnuteľnosti klasifikovaný v triede 70.20. „Prenájom vlastného majetku“. Operačný leasing ostatných predmetov dlhodobej spotreby je klasifikovaný v oddieli 71 „Prenájom strojov a zariadení bez obsluhy a prenájom spotrebných predmetov domácností“. Operačný leasing nezahŕňa prenájom strojov a zariadení s obslužným personálom, čo je klasifikované vzhľadom na služby poskytované zariadením a personálom. Napríklad, prenájom nákladného auta so šoférom je klasifikovaný v triede 60.24 „Cestná nákladná doprava“. Z inštitucionálneho hľadiska sú korporácie zaoberajúce sa operačným leasingom klasifikované v sektore S.11 „Nefinančné korporácie“, avšak poskytovateľov operačného leasingu možno nájsť aj v sektore S.14 „Domácnosti“.

Ak je prenajímateľ rezidentom, kým nájomca je nerezident, potom sú platby nájomného zobrazené ako vývoz služieb (P.62). Keďže prenajatý výrobok zostáva v súvahe rezidentskej jednotky (prenajímateľ), daný výrobok sa neobjaví na žiadnom účte zahraničia. Ak je prenajímateľ nerezident, potom je nájomné zachytené ako dovoz služieb (P.72). V tomto prípade sa výrobok chápe tak, ako keby nevstúpil na príslušné hospodárske územie (na hospodárske územie vstúpili iba služby s ním spojené). Z tohto dôvodu sa prenajatý výrobok neobjaví ani na účtoch zahraničia ani na žiadnom inom účte.

Finančný leasing

8. Ak je nájomca výrobcom, potom je predmet dlhodobej spotreby zobrazený ako hrubá tvorba fixného kapitálu (P.51) nájomcu na začiatku leasingového obdobia. Počas obdobia leasingu je výrobok zachytený ako hmotný investičný majetok (AN.111) v súvahe nájomcu (s výnimkou toho, ak by nájomca neplatil nájomné). Následná spotreba kapitálu (K.1) je zobrazená na účtoch nájomcu. Na konci leasingového obdobia si nájomca buď kúpi daný výrobok za jeho zostatkovú cenu, a výrobok zostane zachytený v jeho súvahe, alebo výrobok sa vráti prenajímateľovi, čo sa zachytí ako negatívna hrubá tvorba fixného kapitálu nájomcu a výrobok teda prestane byť zachytený v súvahe nájomcu a môže sa zachytiť v súvahe prenajímateľa alebo tretej strany, ktorej prenajímateľ daný výrobok predal.
9. Ak je nájomcom domácnosť, vystupujúca ako konečný spotrebiteľ, potom je predmet dlhodobej spotreby považovaný za taký, ako keby bol kúpený nájomcom pre účely konečnej spotreby na začiatku leasingového obdobia. To znamená, že nákupná cena prenajatého výrobku je časťou výdavkov na konečnú spotrebu nájomcu (P.3) na začiatku leasingového obdobia a že výrobok sa objaví iba ako spotrebiteľský predmet dlhodobej spotreby v informatívnej položke v jeho súvahe.

Pôžička (F.4) je imputovaná od prenajímateľa k nájomcovi. Istina tejto pôžičky predstavuje nákupnú cenu prenajímaného výrobku plus prevádzkové náklady (ak nejaké sú). Zostávajúca imputovaná pôžička (AF.4) je uvedená v súvahách prenajímateľa a nájomcu ako finančné aktívum, resp. pasívum. Platby nájomného sú považované za

platby, ktoré obsahujú dva prvky, splátku istiny (F.4) a úrok (D.41) s konečnou splátkou zhodujúcou sa s ukončením finančného leasingu.

10. Úroková miera na imputovanú pôžičku je implicitne určená tak, že akumulované splátky sa počas leasingového obdobia presne rovnajú istine. Ak nájomné zostane konštantné z obdobia na obdobie, potom bude časť nájomného predstavujúca úrok klesať v čase, kým časť predstavujúca splátky zodpovedajúcim spôsobom narastie pre pôžičku splatnú v rovnakých splátkach. Ak je pre každý kontrakt známa istina, nájomné a dĺžka leasingového obdobia, potom je jednoducho možné vypočítať úrokovú mieru, úrokové platby a splátky podľa štandardného vzorca. Ak nie sú k dispozícii detailné údaje pre každý leasingový kontrakt, čo sa v praxi často stáva, potom je potrebné prijať rozumné predpoklady s cieľom vykonať tieto výpočty. Podnikové účtovníctvo v mnohých krajinách zachytáva finančný leasing podobným spôsobom, ako sme na tomto mieste popísali, čo zjednodušuje situáciu s údajmi.
11. Výrobná činnosť poskytovateľa finančného leasingu predstavuje finančné sprostredkovanie. Obyčajne prenajímatelia explicitne nepoberajú poplatky za služby finančného sprostredkovania. Ich výroba je preto tvorená hlavne alebo výlučne službami finančného sprostredkovania, nepriamo meranými (FISIM), ktorá sa vypočíta podobne ako pre iné finančné sprostredkovanie: dôchodok z majetku prijatý mínus platené úroky, s vylúčením akéhokoľvek dôchodku z majetku prijatého z investovania vlastných fondov⁽¹⁾. Niektorí finanční prenajímatelia preberajú na seba finančné záväzky iba voči svojim materským spoločnostiam, kde môže byť obtiažne sledovať platené úroky. V tomto prípade môže byť potrebné odhadnúť objem platených úrokov pomocou použitia vhodnej úrokovej miery.

Korporácie zaoberajúce sa finančným leasingom sú klasifikované do inštitucionálneho subsektora S.123 „Ostatní finanční sprostredkovatelia okrem poisťovacích korporácií a penzijných fondov“. Klasifikácia činností je NACE Rev.1, trieda 65.21 „Finančný leasing“.

12. Spôsob zachytenia finančného leasingu v systéme ESA implikuje, že prenajímaný výrobok sa neobjaví na žiadnom účte prenajímateľa. To, či je prenajímateľ rezidentom alebo nerezydentom, teda nemá vplyv na spôsob zachytenia výrobku. Ak je výrobca alebo predajca výrobku rezidentom, kým nájomca je nerezydent, potom je prenajímaný výrobok považovaný za taký, ako keby bol vyvážaný (P.61), v prípade, že nájomca preberá jeho vlastníctvo, t. j. na začiatku leasingového obdobia. Ak je výrobca/predajca nerezydentom, zatiaľ čo nájomca je rezidentom, potom je výrobok považovaný za dovezený (P.71), na začiatku leasingového obdobia.

Ak je prenajímateľ rezidentom, zatiaľ čo nájomca nie, potom je pôžička (F.4/AF.4) imputovaná od rezidentskej jednotky (prenajímateľ) nerezidentskej jednotke (nájomca). Ak je prenajímateľ nerezydentom a nájomca je rezidentom, potom je pôžička imputovaná od nerezidentskej jednotky (prenajímateľ) rezidentskej jednotke (nájomca). Tak ako v prípade leasingových transakcií medzi rezidentmi, platby nájomného sú členené na úrok (D.41) a splátky istiny (F.4).

Obchod na splátky

13. Predmet dlhodobej spotreby sa zaznamenáva ako keby bol zakúpený kupujúcim v deň, kedy kupujúci preberá jeho vlastníctvo, v cene, ktorú by kupujúci za neho zaplatil v hotovosti. Kupujúci získa imputovanú pôžičku (F.4/AF.4) v ekvivalentnej hodnote. Systém ESA rozdeľuje platby smerujúce od kupujúceho k financujúcemu na splátky istiny (F.4) a úrokové platby (D.41), pri použití tej istej metódy ako bola uplatňovaná na finančný leasing.

Výrobná činnosť vykonávaná tými, ktorí financujú kontrakty obchodu na splátky, je finančné sprostredkovanie. Keďže obyčajne prenajímatelia explicitne nepoberajú poplatky za služby finančného sprostredkovania, ich výroba je tvorená hlavne alebo výlučne službami finančného sprostredkovania, nepriamo meranými (FISIM), ktorá sa vypočíta ako dôchodok z majetku prijatý mínus platené úroky, s vylúčením akéhokoľvek dôchodku z majetku prijatého z investovania vlastných fondov. Podobne ako v prípade finančného leasingu, objem platených úrokov môže byť obtiažne sledovať a musí byť preto odhadnutý.

14. V klasifikácii NACE Rev.1 sú tí, ktorí financujú kontrakty obchodu na splátky klasifikovaní v triede 65.22 „Poskytovanie ostatných úverov“. Korporácie zaoberajúce sa obchodom na splátky sú klasifikované do inštitucionálneho sub-

⁽¹⁾ Pozri kapitolu III, bod 3.63.

sektora S.123 „Ostatní finanční sprostředkovatelé okrem poisťovacích korporácií a penzijných fondov“ avšak s tými, ktorí financujú kontrakty obchodu na splátky sa môžeme stretnúť aj sektore S.14 „Domácnosti“.

Ak je kupujúci nerezident, zatiaľ čo financujúci je rezident, potom je daný výrobok považovaný za vyvezený (P.61) vtedy, keď kupujúci preberie jeho vlastníctvo. V tomto prípade financujúci poskytuje pôžičku (F.4/AF.4) nerezidentskej jednotke (kupujúcemu). Ak je kupujúci rezidentskou jednotkou, zatiaľ čo financujúci nie, potom je výrobok zachytený ako dovezený (P.71) vtedy, keď je dodaný kupujúcemu, ktorý v tom istom čase obdrží pôžičku (F.4/AF.4) od nerezidentského financujúceho. Splátky istiny (F.4) a úrokových platieb (D.41) sú vymedzené rovnako ako v prípade finančného leasingu zahrňujúceho nerezidentské jednotky.

PRÍLOHA 3

POISŤOVNÍCTVO

ÚVOD

1. Rozlišujeme dva hlavné typy poistenia: sociálne poistenie a ostatné poistenie.

Sociálne poistenie môžeme ďalej členiť na:

- a) systémy sociálneho zabezpečenia štátnej správy;
- b) súkromné systémy sociálneho poistenia financované z fondov; a
- c) systémy sociálneho poistenia, prevádzkované zamestnávateľmi, nefinancované z fondov.

Ostatné poistenie môžeme ďalej členiť na:

- a) ostatné životné poistenie; a
- b) ostatné neživotné poistenie.

Zaisťovacími a poisťovacími pomocnými inštitúciami sa zaoberajú samostatné časti tejto prílohy. Tieto témy sa hlavne vzťahujú k ostatnému poisteniu, ale môžu sa vzťahovať aj k sociálnemu poisteniu.

POJMY

Sociálne poistenie

2. Systémy sociálneho poistenia sú systémy, v ktorých sú sociálne príspevky platené zamestnancami alebo inými osobami, prípadne zamestnávateľmi v prospech svojich zamestnancov s cieľom zabezpečiť nárok na dávky sociálneho poistenia pre zamestnancov alebo pre iných prispievateľov, pre nimi vyživované osoby, alebo pre pozostalých. Systémy sociálneho poistenia pokrývajú sociálne riziká alebo potreby ⁽¹⁾. Na rozdiel od dávok sociálnej výpomoci, dávky sociálneho poistenia sú podmienené účasťou v danom systéme.
3. Systémy sociálneho poistenia sú často organizované kolektívne, takže tí, ktorí sú účastníkmi takéhoto systému, si nemusia uzatvárať individuálne poisťky vo svojom mene. Avšak niektoré systémy sociálneho poistenia dovoľujú alebo dokonca vyžadujú, aby si zúčastnené osoby uzavreli poisťky vo svojom mene. Individuálne poisťky sú považované za súčasť systému sociálneho poistenia, ak pokrývajú sociálne riziká alebo potreby a ak je splnená aspoň jedna z nasledujúcich podmienok:
 - a) účasť v systéme je povinná buď zo zákona, alebo vyplýva z pracovných podmienok;
 - b) systém je prevádzkovaný v prospech určitej skupiny a je obmedzený na členov tejto skupiny;
 - c) zamestnávateľ prispieva do systému v prospech zamestnanca.

Systémy sociálneho zabezpečenia štátnej správy.

4. Tieto systémy sú zavedené, kontrolované a financované jednotkami štátnej správy a pokrývajú celú spoločnosť alebo veľké časti spoločnosti. Systémy sociálneho zabezpečenia štátnej správy môžu byť financované alebo nefinancované z fondov. Tam, kde možno identifikovať samostatné fondy, zostávajú tieto systémy majetkom štátnej správy a nie tých, ktorým tieto systémy prinášajú úžitok. Príjmy systémov sociálneho zabezpečenia pozostávajú hlavne z príspevkov platených jednotlivcami a zamestnávateľmi v prospech svojich zamestnancov, ale môžu obsahovať aj transfery od iných jednotiek štátnej správy. Účasť v systémoch sociálneho zabezpečenia je obyčajne, aj keď nie vždy, povinná. Dávky platené jednotlivcom nie sú nevyhnutne určené čiastkami, ktoré boli predtým zaplatené prostredníctvom príspevkov.

⁽¹⁾ Pozri kapitolu IV, bod 4.83.-4.86., kde je uvedená definícia sociálnych rizík alebo potrieb.

Je treba poznamenať, že systémy sociálneho zabezpečenia, organizované jednotkami štátnej správy pre svojich vlastných zamestnancov, sa neklasifikujú ako systémy sociálneho zabezpečenia, ale ako súkromné systémy sociálneho poistenia financované z fondov alebo nefinancované z fondov.

Súkromné systémy sociálneho poistenia financované z fondov

- Existujú dve kategórie takýchto systémov. Prvá sa skladá zo systémov, v ktorých sú sociálne príspevky platené poisťovňami alebo autonómnym penzijným fondom, ktoré sú samostatnými inštitucionálnymi jednotkami pozostávajúcimi zo zamestnávateľov a zo zamestnancov. Poisťovne a autonómne penzijné fondy sú zodpovedné za riadenie vložených fondov a za platenie sociálnych dávok. Druhá kategória pozostáva zo systémov, v ktorých zamestnávateľia udržiavajú špeciálne rezervy na vyplatenie sociálnych dávok. Tieto rezervy sú vyčlenené z ostatných rezerv zamestnávateľov, avšak nevytvárajú samostatné inštitucionálne jednotky zo zamestnávateľov a označujú sa ako autonómne penzijné fondy.

Systémy sociálneho poistenia, prevádzkované zamestnávateľmi, nefinancované z fondov

- Ide o systémy, v ktorých zamestnávateľia platia dávky svojim zamestnancom, bývalým zamestnancom alebo nimi vyživovaným osobám zo svojich vlastných zdrojov, bez toho, aby na tento účel vytvárali špeciálne rezervy.

Ostatné poistenie

- Ostatné poistenie poskytuje individuálnym inštitucionálnym jednotkám vystaveným určitým rizikám finančnú ochranu proti následkom výskytu určitých špecifických udalostí. Je to aj forma finančného sprostredkovania, v rámci ktorej sa zhromažďujú fondy od držiteľov poisťiek a investujú sa do finančných alebo iných aktív, ktoré sú držané ako technické rezervy určené na splnenie budúcich nárokov, vyplývajúcich z výskytu udalostí špecifikovaných v poisťkách.

Ostatné poisťky, ktorých držiteľmi sú domácnosti, môžu pokrývať tie isté riziká alebo potreby ako tie, ktoré sú pokryté systémami sociálneho poistenia. Ostatné poisťky, ktorých držiteľmi sú domácnosti, sa však od poisťiek sociálneho poistenia odlišujú tým, že boli uzavreté z vlastnej iniciatívy príslušných domácností a vo svoj vlastný prospech, nezávisle od ich zamestnávateľov alebo od štátnej správy.

Ostatné životné poistenie

- Držiteľmi poisťiek ostatného životného poistenia sú výlučne domácnosti, rezidentské alebo nerezidentské. Držiteľ poisťky vykonáva pravidelné platby poisťovateľovi, ktorý mu za to garantuje poskytnutie určitej peňažnej dávky k danému dátumu, alebo aj pred ním v prípade, že držiteľ poisťky umrie pred týmto stanoveným dátumom. Ak držiteľ poisťky zruší poisťku pred uplynutím dohodnutého času, potom má nárok na alikvotnú peňažnú čiastku od poisťovateľa. To teda znamená, že príslušná peňažná čiastka sa držiteľovi poisťky, resp. jeho pozostalým vypláti vždy. Poisťky, ktoré poskytujú peňažnú dávku v prípade smrti v rámci daného časového obdobia avšak za žiadnych iných okolností, obvyčajne nazývané termínované poisťky, sa nepovažujú za ostatné životné poistenie, ale za ostatné neživotné poistenie. Vzhľadom na spôsob akým poisťovacie spoločnosti vedú svoj systém účtov, nemusí byť v praxi vždy možné oddeliť termínovanú poisťku od ostatného životného poistenia. Za týchto okolností možno z čisto praktických dôvodov posudzovať termínovanú poisťku tak isto, ako v prípade životného poistenia.

Nárok životného poistenia možno vyplatiť ako paušálnu sumu, alebo ako (doživotnú) rentu. Nárok môže byť viazaný, alebo jeho výška môže kolísať v závislosti od získaného dôchodku z investovania poisťného počas daného obdobia, pre ktoré je poisťka v platnosti (sú to tzv. „poisťky s účasťou na zisku“). Špeciálnym druhom poisťky je tzv. poisťka viazaná na jednotku, pri ktorej výška poisťného nároku kolíše vzhľadom na hodnotu vyčleneného fondu.

Ostatné neživotné poistenie

- Všetky druhy inštitucionálnych jednotiek môžu byť držiteľmi poisťiek ostatného neživotného poistenia. Ostatné neživotné poistenie zahŕňa termínované poistenie a poistenie proti každému riziku inému ako smrť, napr. nehody, choroba alebo požiar. Poistné nároky sa obvyčajne vyplácajú ako paušálne sumy, avšak môžu sa vyplácať aj ako renty resp. splátky, (spravidla ročné). Pokiaľ ide o poisťky ostatného neživotného poistenia, poistný nárok nie je vždy vyplatený. Typickým prípadom je to, že počet nárokovateľov je podstatne nižší ako počet držiteľov poisťiek. Pre individuálneho držiteľa poisťky neexistuje vzťah medzi vyplateným poistným a prijatými poistnými nárokmi, dokonca ani z dlhodobého hľadiska.

Zaistenie

10. Poistovacia spoločnosť, ktorá uzavrela poistenie s držiteľmi poistiek, často prenáša časť rizika, ktorému je vystavená, na iné poistovacie spoločnosti. Tieto transakcie medzi poistovacími spoločnosťami sa nazývajú zaistenie.

Účastníkmi zaistovacích transakcií sú poisťovatelia, poskytujúci tak životné ako aj neživotné poistenie. Poistovacie spoločnosti, ktoré akceptujú zaistenie, sa môžu zaoberať zaistovaním ako aj poisťovaním držiteľov poistiek alebo môžu byť špecialistami na zaistovanie.

Pomocné poisťovacie inštitúcie

11. Pomocné poisťovacie inštitúcie sú jednotky, ktoré sa prevažne zaoberajú činnosťami úzko spätými s poisťovaním, ktoré sa však samé o sebe nevystavujú riziku. Pomocné poisťovacie inštitúcie zahŕňujú najmä:
- a) poisťovacích maklérov
 - b) súkromné neziskové organizácie poskytujúce služby poisťovacím spoločnostiam a penzijným fondom
 - c) jednotky, ktorých hlavná činnosť spočíva v tom, že vystupujú ako dozorné orgány poisťovacích spoločností a poisťovacích trhov.

SPÔSOB ZACHYTENIA NA ÚČTOCH

12. Pre zjednodušenie sa nasledovný popis rôznych typov poistenia sústreďuje iba na prípady, v ktorých sú zahrnuté rezidentské jednotky. Na konci každej časti sú uvedené špeciálne charakteristiky, ktoré sa týkajú prípadov vzťahujúcich sa na nerezidentské jednotky.

Sociálne poistenie

Systémy sociálneho zabezpečenia štátnej správy

13. Výroba produkovaná tými, ktorí sa zaoberajú riadením týchto systémov je súčasťou výroby štátnej správy, ocenená na základe nákladov na výrobu. Z toho vyplýva, že pre systémy sociálneho zabezpečenia štátnej správy sa nepočíta žiadny poplatok za služby.

Príspevky zamestnávateľov do systémov sociálneho zabezpečenia štátnej správy (D121) sa považujú za časť odmiene zamestnancov, ktoré sú zobrazené ako platené sektorom zamestnávateľov na účte tvorby dôchodkov a ako prijaté v sektore domácností, na účte rozdelenia prvotných dôchodkov. Príspevky zamestnávateľov sa znovu objavujú na účte druhotného rozdelenia dôchodkov ako časť skutočných sociálnych príspevkov zamestnávateľov (D.6111), ktoré sú platené sektorom domácností a prijaté štátnou správou. Príspevky zamestnancov (D 6112) a príspevky samostatne zárobkovo činných a nepracujúcich osôb (D 6113) sú taktiež zachytávané na účte druhotného rozdelenia dôchodkov ako platené sektorom domácností a prijaté štátnou správou. Peňažné dávky sociálneho zabezpečenia (D.621) sú zobrazené na účte druhotného rozdelenia dôchodkov, ako platené štátnou správou a prijaté domácnosťami, kým naturálne dávky sociálneho zabezpečenia sú zobrazené ako položka D.6311 a D.6312, platené štátnou správou a prijaté domácnosťami na účte znovurozdelenia naturálnych dôchodkov.

14. Jednotky spravujúce systémy sociálneho zabezpečenia štátnej správy sú klasifikované v subsektore S.1314 „Fondy sociálneho zabezpečenia“. Pokiaľ ide o klasifikáciu činnosti podľa NACE Rev.1, je to trieda 75.30 „Činnosti povinného sociálneho zabezpečenia“.

Ak rezident pracuje pre nerezidentského zamestnávateľa, potom sú príspevky zamestnávateľov zobrazené ako platené zahraničím na účte prvotných dôchodkov a bežných transferov zahraničia. Ak sa zamestnanec zúčastňuje systému sociálneho zabezpečenia prevádzkovaného nerezidentskou štátnou správou, všetky prijaté a platené dávky, ktoré sa za normálnych okolností týkajú sektora štátnej správy, sú prijaté resp. platené sektorom zahraničia a sú zachytené na účte prvotných dôchodkov a bežných transferov zahraničia. V systéme ESA sa však naturálne sociálne transfery vyskytujú iba medzi rezidentskými jednotkami. Akékoľvek dávky z nerezidentských systémov sociálneho zabezpečenia rezidentom sú preto podľa pojmu sociálnymi dávkami okrem naturálnych sociálnych transferov (D62).

Ak nerezident pracuje pre rezidentského zamestnávateľa, potom sú príspevky zamestnávateľov zachytené ako prijaté zahraničím na účte prvotných dôchodkov a bežných transferov zahraničia. Ak je nerezidentský zamestnanec

pokrytý rezidentským systémom sociálneho zabezpečenia, potom sú transakcie medzi zamestnancom a sektorom štátnej správy zachytené na účte prvotných dôchodkov a bežných transferov zahraničia. Podľa definície sú akékoľvek dávky nerezidentským zamestnancom považované za ostatné naturálne sociálne transfery (D62).

Príklad tokov, zachytených pre systémy sociálneho zabezpečenia štátnej správy je uvedený v tabuľke AI.1.

Súkromné systémy sociálneho poistenia financované z fondov

15. Spôsob zaobchádzania so systémami financovanými autonómnymi fondmi je odlišný od spôsobu ponímania systémov financovaných neautonómnymi fondmi. Pre autonómne fondy sa poplatok za služby počíta ako

celkové získané skutočné príspevky
 plus celkové dodatočné príspevky
 mínus splatné dávky(A)
 mínus prírastky (plus úbytky) rezerv penzijných fondov.

16. Všetky štyri položky sú zachytené bez ziskov a strát na majetku. Celkové dodatočné príspevky sa rovnajú dôchodku z majetku patriacemu držiteľom poisťiek, čo predstavuje dôchodok získaný súkromnými fondmi sociálneho zabezpečenia na základe investovania ich technických a dôchodkových rezerv. Systém ESA považuje tieto rezervy za rezervy vlastnené držiteľmi poisťiek, ktorí z tohoto dôvodu prijímajú dôchodok vytvorený týmito rezervami. Poplatok za službu je za autonómne fondy zachytený ako výroba (P.1) a za sektor domácností ako výdavky na konečnú spotrebu (P.3).

Za neautonómne fondy sa poplatok za služby nevypočítava. Náklady na riadenie resp. správu týchto fondov sú zahrnuté spolu s ostatnými nákladovými druhmi na účte výroby zamestnávateľov:

17. Zostávajúce transakcie sa týkajú tak autonómných ako aj neautonómných fondov. Skutočné príspevky zamestnávateľov (D121) sú zobrazené ako časť odmien zamestnancov, ktoré sú platené sektorom zamestnávateľov, na účte tvorby dôchodkov a prijaté domácnosťami zamestnancov na účte prvotného rozdelenia dôchodkov. Sektor zamestnávateľov môže byť akýkoľvek inštitucionálny sektor, vrátane štátnej správy a domácností (ako zamestnávateľov). Dôchodky z majetku patriace držiteľom poisťiek (časť z D.4) sú zobrazené na účte prvotného rozdelenia dôchodkov ako platené sektorom fondov a prijaté sektorom domácnosti. Rezidentské autonómne fondy sú umiestnené v subsektore poisťovacích spoločností a penzijných fondov (S.125). Neautonómne fondy samozrejme patria do toho istého sektora ako daný zamestnávateľ. Klasifikácia NACE Rev.1 klasifikuje činnosť penzijných fondov v triede 66.02 „Penzijné fondy“.

18. Skutočné príspevky zamestnávateľov sa znovu zaznamenávajú na účte druhotného rozdelenia dôchodkov ako časť položky D.6111, platené domácnosťami a prijaté sektorom fondov. Príspevky zamestnancov (D.6112) a príspevky samostatne zárobkovo činných a nezamestnaných osôb (D 6113) sa taktiež zachytávajú na účte druhotného rozdelenia dôchodkov ako príspevky platené sektorom domácností a prijaté sektorom fondov. Príspevky platené zamestnancami a samostatne zárobkovo činnými a nezamestnanými osobami sa rovnajú priamym realizovaným platbám plus dôchodky z majetku patriace držiteľom poisťiek mínus poplatky za službu (posledná položka je pre neautonómne fondy nulová). Sociálne dávky financované zo súkromných fondov, vrátane dôchodkov, sú zobrazené na účte druhotného rozdelenia dôchodkov ako dávky platené fondmi a prijaté domácnosťami. Podľa pojmu sú všetky sociálne dávky financované zo súkromných fondov časťou položky D.62, sociálne dávky okrem naturálnych sociálnych transferov.

19. Položka na finančnom účte pozostáva z dvoch zložiek:

- a) vopred zaplatené poistné a nevyrovnané poistné nároky (F.62), ktorá zahŕňa všetky rozdiely medzi príspevkami, ktoré majú byť zaplatené a prijatými príspevkami a medzi povinnými dávkami a splatnými dávkami ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Skutočné získané príspevky, ktoré pokrývajú riziká, ktorým je poistenec vystavený počas daného obdobia sa obvyčajne líšia od skutočných platených príspevkov. Platené príspevky často pokrývajú riziká tak v bežnom ako aj v nasledujúcich obdobiach. Podobne, povinné dávky sa nie vždy rovnajú plateným dávkam. Povinné dávky vzhľadom na skutočnosť, ktorá nastala v jednom účtovnom období, nemusia byť splatné až do ďalšieho obdobia.

- b) čistý majetok domácností v rezervách penzijných fondov (F.612) je taktiež uvedený ako zmena (ak je to potrebné ako negatívna zmena) v záväzkoch fondov a v rezervách domácností. Táto zložka sa rovná príspevkom zamestnancov a zamestnávateľov pokiaľ ide dôchodku, tak ako sú zachytené na účte druhotného rozdeľovania dôchodkov, mínus vyplatené dôchodky.

20. Ako dôsledok položky na finančnom účte sa položky F.612 a F.62 objavia v súvahe sektora domácnosti (ako aktívum) a v sektore fondov (ako pasívum).

Na účte použitia disponibilného dôchodku je úprava zohľadňujúca zmeny čistého majetku domácnosti v rezervách penzijných fondov (D.8) zachytená ako prijatá domácnosťami a platená fondmi. Táto položka sa rovná druhej zložke na finančnom účte.

Zamestnávateľa a štátna správa príležitostne vykonávajú mimoriadne platby do súkromných fondov sociálneho poistenia s cieľom zvýšiť rezervy týchto fondov. Takéto platby sú zachytené na kapitálovom účte ako ostatné kapitálové transfery (D99), platené sektorom zamestnávateľov, alebo sektorom štátnej správy a prijaté sektorom fondov. Keďže rezervy fondov sociálneho zabezpečenia sú považované za to, ako keby boli vlastnené sektorom domácnosti, je potrebná príslušná úprava medzi sektorom fondov a sektorom domácností. Táto úprava je zachytená ako ostatné kapitálové transfery (D99), platené sektorom fondov a prijaté sektorom domácností.

21. Ak rezidentský zamestnanec pracuje pre nerezidentského zamestnávateľa, potom sú skutočné príspevky zamestnávateľa (D 121) zachytené ako časť odmien zamestnancov, platené zahraničím a prijaté domácnosťami. Ak je zamestnávateľ nerezydent, akýkoľvek neautonómny fond sociálneho poistenia bude taktiež nerezidentský, kým autonómny fond môže byť rezidentský ako aj nerezidentský. Ak je zamestnanec pokrytý nerezidentským fondom, potom sú všetky toky medzi sektorom domácností a sektorom fondov zobrazené ako transakcie medzi sektorom domácnosti a zahraničím. Poplatky za službu (v prípade autonómnych, nerezidentských fondov) sú uvedené ako dovoz služieb (P.72). Zmena čistého majetku v poisťovno-technických rezervách (F.6) je zobrazená na finančnom účte zahraničia, kým zostávajúce toky sú uvedené na účte prvotných dôchodkov a bežných transferov zahraničia.

22. Ak nerezidentský zamestnanec pracuje pre rezidentského zamestnávateľa, potom sú skutočné príspevky zamestnávateľov (D121) časťou odmien zamestnancov, platených sektorom zamestnávateľov a prijatých zahraničím. Ak je nerezidentský zamestnanec pokrytý rezidentským fondom sociálneho poistenia, akékoľvek poplatky za služby sú zachytené ako vývoz služieb (P.62). Všetky ostatné toky medzi fondom a zamestnancom sú zobrazené ako toky medzi sektorom fondov a zahraničím. Všetky potrebné údaje nie sú vždy k dispozícii, obzvlášť vtedy, ak sú zahrnuté nerezidentské jednotky. Výpočty niektorých položiek, ktoré sa musia v systéme zachytiť, musia byť niekedy založené na odhadoch, resp. predpokladoch.

Príklad tokov, zaznamenaných za súkromné systémy sociálneho poistenia financované z fondov, je uvedený v tabuľke AI.2.

Systémy sociálneho poistenia, prevádzkované zamestnávateľmi, nefinancované z fondov.

23. Podobne, ako pri systémoch financovaných z neautonómnych fondov sú náklady na správu a riadenie systémov sociálneho poistenia, nefinancovaných z fondov zahrnuté medzi ostatné nákladové druhy na účte výroby zamestnávateľov. To teda znamená, že sa nevypočítava žiadny poplatok za služby.

Keďže systémy sociálneho poistenia nefinancované z fondov nevytvárajú samostatné inštitucionálne jednotky zo zamestnávateľov, ktorí ich prevádzkujú, všetky transakcie sa realizujú medzi sektorom zamestnávateľov a sektorom domácností.

24. Systém ESA chápe zamestnávateľa prevádzkujúceho systém nefinancovaný z fondov tak, ako keby vykonával imputovaný príspevok do systému v prospech svojich zamestnancov. Tento imputovaný sociálny príspevok (D 122) je časťou odmien zamestnancov a je zobrazený ako platený zamestnávateľom na účte tvorby dôchodkov a ako prijatý domácnosťami na účte prvotného rozdelenia dôchodkov. Imputovaný príspevok zamestnávateľov je opätovne zobrazený na účte druhotného rozdelenia dôchodkov ako položka D.162, ako príspevok platený domácnosťami a prijatý zamestnávateľom. Objem tohto príspevku musí byť určený vzhľadom na budúce záväzky zamestnávateľa týkajúce sa poskytovania dávok. V praxi sa však obyčajne tento príspevok stanoví ako príspevok rovnajúci sa plateným dávkam v bežnom období (mínus sociálne príspevky zamestnancov).
25. Skutočné príspevky zamestnancov, ak nejaké sú, sú zobrazené ako časť položky D.6112, platené domácnosťami a prijaté sektorom zamestnávateľov. Účet druhotného rozdelenia dôchodkov poskytuje obraz aj o dôchodkoch a ostatných dávkach ako súčasť položky D.62, prijatých domácnosťami a platených zamestnávateľom.

Systémy sociálneho poistenia nefinancované z fondov pochopiteľne patria do toho istého inštitucionálneho sektora ako daný zamestnávateľ. Klasifikácia NACE Rev. 1. ich považuje za pomocné činnosti.

26. Ak rezident pracuje pre nerezidentského zamestnávateľa, prevádzkujúceho systémy sociálneho poistenia nefinancované z fondov, potom všetky transakcie prebiehajú medzi sektorom domácností a zahraničím a sú zachytené na účte prvotných dôchodkov a bežných transferov zahraničia. Ak pre rezidentského zamestnávateľa prevádzkujúceho takýto systém pracuje nerezident, potom všetky transakcie prebiehajú medzi zahraničím a sektorom zamestnávateľov a sú zobrazené na účte prvotných dôchodkov a bežných transferov zahraničia.

Príklad tokov, zaznamenaných za systémy sociálneho poistenia, prevádzkované zamestnávateľmi a nefinancované z fondov, je uvedený v tabuľke AI.3.

Iné poistenie

27. Poskytovanie ostatných poisťovacích služieb, ktoré sa týka sa životného, ako aj neživotného poistenia, sa vypočíta takto:

skutočné získané poistné
 plus dodatočné poistné
 mínus splatné poistné nároky (B)
 mínus prírastky (plus úbytky) technických rezerv na pokrytie zostávajúcich rizík a technických rezerv pre poistenie s účasťou na zisku.

28. Skutočné získané poistné predstavuje skutočné poistné, ktoré pokrýva riziká, ktorým je poistenec vystavený počas daného obdobia. Skutočné získané poistné sa obyčajne nerovná skutočnému prijatému poistnému, keďže druhé v poradí často pokrýva riziká v bežnom ako aj nasledujúcich obdobiach.

Dodatočné poistné sa rovná dôchodku z majetku patriaceho držiteľom poistiek, čo predstavuje celkový dôchodok získaný poisťovacími spoločnosťami na základe investovania ich poistno-technických rezerv, s vylúčením akéhokoľvek dôchodku z vlastných fondov poisťovacích spoločností. Poistno-technické rezervy obsahujú dve zložky: i) vopred platené poistné a rezervy na nevyrovnané poistné nároky, vyplývajúce z rozdielu medzi získaným poistným a prijatým poistným a medzi poistnými nárokmi platenými a splatnými a ii) technické rezervy na pokrytie zostávajúcich rizík a technické rezervy na poistenie s účasťou na zisku. Posledná z uvedených zložiek sa vzťahuje iba na životné poistenie. Poistno-technické rezervy sú obyčajne investované do finančných aktív, ktoré prinášajú dôchodok vo forme úrokov alebo dividend. Tieto rezervy však môžu byť investované aj napr. do nehnuteľností; v tomto prípade sa dôchodok získava ako prevádzkový prebytok.

29. Splatné poistné nároky pokrývajú udalosti, ktoré sa vyskytnú v bežnom období. Často sa stáva, že nároky nie sú platené skôr ako v období nasledujúcom po období, kedy došlo k udalosti, ktorá vyvolala poistný nárok. Splatné nároky sa preto nerovnajú vyplateným poistným nárokom.

Zmeny technických rezerv na pokrytie zostávajúcich rizík a technických rezerv pre poistenie s účasťou na zisku sa skladajú z alokovania poistiek voči zostávajúcim rizikám a poistiek s účasťou na zisku za účelom vytvorenia kapi-

tálu, garantujúceho tieto poisťky. Tieto rezervy sa vzťahujú iba na životné poistenie.

Všetky štyri položky v rovnici (B) musia byť merané s vylúčením ziskov a strát na majetku.

Ostatné životné poistenie

30. Celková výroba ostatného životného poistenia sa vypočíta podľa rovnice (B) a je zobrazená ako položka P.1 na účte výroby subsektora poisťovacích spoločností a penzijných fondov. Pokiaľ táto výroba nie je spotrebovaná nerezidentskými domácnosťami, a poskytovanie ostatného životného poistenia je použitá úplne ako konečná spotreba rezidentských domácností. Poskytovanie služieb životného poistenia musí byť rozdelená medzi sektor domácností a zahraničie proporcionálne k poistnému platenému rezidentskými a nerezidentskými domácnosťami. Služby životného poistenia spotrebované rezidentmi sú zobrazené ako časť výdavkov na konečnú spotrebu domácností (P.3), kým služby spotrebované nerezidentmi sú časťou vývozu služieb (P.62).
31. V súvislosti s ostatným životným poistením sa zachytávajú ešte ďalšie dve transakcie. Na účte prvotného rozdelenia dôchodkov je dôchodok z majetku patriaci držiteľom poisťiek (časť z položky D.4), zobrazený ako platený sektorom poisťovacích spoločností a prijatý domácnosťami. Na finančnom účte je položka čistý majetok domácností v rezervách životného poistenia zobrazená ako zmena aktív domácností (v prípade potreby ako negatívna zmena) a zmena pasív poisťovacích spoločností, realizujúcich životné poistenie. Zmena v čistom majetku domácností je dôsledkom zmien v rezervách životného poistenia, t. j. v technických rezervách voči zostávajúcim rizikám a technickým rezervám pre poistenie s účasťou na zisku (F.611). Zmena v čistom majetku sa preto rovná skutočnému platenému poistnému (nie získanému) plus dodatočné poistné mínus prijaté poistné nároky (nie splatné) a mínus poplatok za služby.
32. V dôsledku toho, že sa táto položka nachádza na finančnom účte, je položka F.611 zobrazená aj v súvahe sektora domácností (ako aktívum) a sektora poisťovní (ako pasívum).

Tak ako v prípade poplatku za službu, aj dôchodok z majetku patriaci držiteľom poisťiek (= dodatočné poistné) musí byť rozdelený medzi sektor domácností a zahraničie proporcionálne vzhľadom na poistné.

Pokiaľ ide o klasifikáciu inštitucionálnych jednotiek, poisťovne životného poistenia sú klasifikované v S.125 „Poisťovacie korporácie a penzijné fondy“. Vzhľadom na klasifikáciu činností podľa NACE Rev.1 je to trieda 66.01 „Životné poistenie“.

33. Ak rezidentská poisťovňa životného poistenia poskytuje služby nerezidentským domácnostiam, potom je poplatok za služby zachytený ako vývoz služieb (P.62). Dôchodok z majetku patriaci držiteľom poisťiek je zobrazený ako platený sektorom poisťovníctva a ako prijatý sektorom zahraničia, na účte prvotných dôchodkov a bežných transferov zahraničia. Zmena čistého majetku nerezidentských domácností v rezervách životného poistenia je uvedená na finančnom účte ako zmena aktív zahraničia a zmena pasív sektora poisťovníctva.

Ak si rezidentská domácnosť kúpi poistné krytie od nerezidentských poisťovní, poskytujúcich životné poistenie, potom je celá procedúra v princípe priamočiara: poplatok za službu je zachytený ako dovoz služieb (P.72), dôchodok z majetku patriaci držiteľom poisťiek je zobrazený na účte prvotných dôchodkov a bežných transferov zahraničia ako platený zahraničím a prijatý domácnosťami a zmena čistého majetku je uvedená ako zmena aktív domácností a zmena pasív zahraničia. Údaje, ktoré sú na výpočet týchto položiek potrebné, nie sú však za normálnych okolností k dispozícii; obyčajne poznáme iba platené poistné. Z tohto dôvodu sú potrebné určité predpoklady, napr. uplatňovanie pomerov poplatku za služby k poistnému a dôchodku z majetku patriacemu držiteľom poisťiek k poistnému u rezidentských poisťovateľov, poskytujúcich životné poistenie ku poistnému platenému rezidentskými domácnosťami voči nerezidentským poisťovateľom, poskytujúcim životné poistenie.

Príklad tokov, zachytených vzhľadom na ostatné životné poistenia, je zobrazený v tabuľke AI.4.

Ostatné neživotné poistenie

34. Výroba (P.1) podnikov poskytujúcich ostatné neživotné poistenie sa vypočíta podľa rovnice (B) a je zobrazená na účte výroby sektora poisťovacích spoločností a penzijných fondov. Služby neživotného poistenia môžu byť použité ako medzis potreba (P.2) akéhokoľvek rezidentského sektora, ako výdavky na konečnú spotrebu domácností (P.3)

alebo ako vývoz (P.62). Služby neživotného poistenia použité ako medzispotreba musia byť členené podľa odvetví.

Rovnicu (B) treba použiť na odhad celkovej hodnoty poskytovania neživotného poistenia. Výroba musí byť potom rozdelená medzi užívateľské sektory a odvetvia proporcionálne k skutočnému platenému poistnému každým sektorom. Zatiaľ čo všetky rezidentské sektory okrem domácností používajú služby neživotného poistenia iba na medzispotrebu, sektor domácností ich používa na konečnú spotrebu ako aj na medzispotrebu. Použitie služieb neživotného poistenia domácnosťami musí byť rozčlenené na medzispotrebu a konečnú spotrebu proporcionálne vzhľadom na skutočné platené poistné. Poistné, ktoré je evidentne späté s výrobnou činnosťou nekorporatívnych podnikov, je treba považovať za poistné, ktoré sa vzťahuje k medzispotrebe, kým zostávajúce poistné platené domácnosťami treba považovať za poistné súvisiace s konečnou spotrebou.

35. Na účte prvotného rozdelenia dôchodkov je dôchodok z majetku patriaci držiteľom poistiek zachytený ako časť položky D.4, platený sektorom poisťovníctva a prijatý sektormi držiteľov poistiek. V ideálnom prípade musí byť dôchodok z majetku patriaci držiteľom poistiek rozdelený medzi sektory proporcionálne k rezervám patriacim každému sektoru držiteľov poistiek, avšak toto je v praxi ťažko realizovateľné. Dôchodok z majetku patriaci držiteľom poistiek musí byť preto rozdelený proporcionálne vzhľadom na skutočné platené poistné každým sektorom držiteľov poistiek.
36. Na účte druhotného rozdelenia dôchodkov je čisté získané poistné uvedené ako platené všetkými sektormi držiteľov poistiek a prijaté sektorom poisťovníctva. Čisté poistné získané sa počíta ako skutočné získané poistné plus dôchodok z majetku patriaci držiteľom poistiek mínus hodnota spotrebovaných služieb. Podľa rovnice (B) sa čisté získané poistné rovná splatným poistným nárokom.⁽¹⁾ Účet druhotného rozdelenia dôchodkov taktiež zobrazuje splatné poistné nároky ako platené sektorom poisťovníctva a prijaté všetkými sektormi držiteľov poistiek. Obe položky, čisté získané poistné a splatné poistné nároky sú časťou položky D.7, Ostatné bežné transfery. Niektoré nároky vznikajú v dôsledku škody alebo poškodenia, ktoré držiteľ poistky spôsobí na majetku tretích osôb, alebo priamo týmto osobám. V takýchto prípadoch sú splatné poistné nároky zachytené ako keby boli platené priamo poisťovacími spoločnosťami poškodeným stranám a nie nepriamo prostredníctvom držiteľa poistky.
37. Na finančnom účte je čistý majetok držiteľov poistiek v rezervách neživotného poistenia uvedený ako zmena aktív sektorov držiteľov poistiek a zmena pasív sektora poisťovníctva. Zmena čistého majetku, klasifikovaná ako F.62, sa vzťahuje na vopred platené poistné a rezervy na zostávajúce nároky. V súvahe poisťovateľov poskytujúcich neživotné poistenie sa položka F.62 objavuje ako pasívum a v súvahách držiteľov poistiek sa vyskytuje ako aktívum.

Podniky poskytujúce neživotné poistenie patria do NACE Rev.1, trieda 66.03, „Neživotné poistenie“. Ich inštitucionálnym sektorom je sektor S.125, „Poisťovacie korporácie a penzijné fondy“.

38. Ak si nerezidentské jednotky kúpia poistné krytie od rezidentských poisťovateľov poskytujúcich neživotné poistenie, potom je poplatok za služby zobrazený ako vývoz služieb (P.62). Dôchodok z majetku patriaci držiteľom poistiek, čisté získané poistné a splatné poistné nároky sú všetky zaznamenané na účte prvotných dôchodkov a bežných transferov zahraničia, kým čistý majetok držiteľov poistiek v rezervách neživotného poistenia je uvedený na finančnom účte zahraničia. V tomto prípade nie sú výpočty pre sektor zahraničia o nič zložitejšie ako pre akýkoľvek sektor rezidentských držiteľov poistiek.

Ak sú rezidentské jednotky poistené nerezidentskými poisťovateľmi neživotného poistenia, situácia týkajúca sa údajov je omnoho zložitejšia; normálne sú k dispozícii iba údaje o platenom poistnom a prijatých poistných nárokoch. Z tohoto dôvodu sa používa zjednodušená metóda, ignorujúca rezervy neživotného poistenia a ich následný dôchodok z majetku: Poplatok za služby, ktorý je zachytený ako dovoz služieb (P.72), sa vypočíta ako platené poistné

⁽¹⁾ Splatné poistné nároky predstavujú splatné čiastky, ktoré majú byť prevedené na nárokovateľov. Splatné poistné nároky teda nepredstavujú to isté ako „vynaložené poistné“ v účtovníctve poisťovacích spoločností, keďže vynaložené poistné zahŕňa aj výdavky na správu poistných nárokov, čo v národných účtoch tvorí buď časť medzispotreby alebo odmien zamestnancov.

mínus prijaté poistné nároky ⁽¹⁾. Čisté platené poistné sa vypočíta ako platené poistné mínus poplatok za službu, a teda rovná sa prijatým poistným nárokom. Obe položky, čisté platené poistné a prijaté poistné nároky, sú uvedené na účte prvotných dôchodkov a bežných transferov zahraničia.

Príklad tokov zachytených pre ostatné neživotné poistenie je ilustrovaný v tabuľke AI.5.

Zaistenie

39. Systém ESA zachytáva zaistovacie transakcie jednoduchším spôsobom ako priame poisťovacie transakcie (priame poisťovacie transakcie tu chápeme ako transakcie medzi poisťovacími spoločnosťami a bežnými držiteľmi poisťiek). Namiesto separátneho zobrazenia zahrnutých tokov (získané poistné, splatné poistné nároky, provízie a pod.), zaistovacie transakcie sú jednoducho uvedené ako služba poskytnutá zaistovateľom priamemu poisťovateľovi. Hodnota tejto služby je meraná ako saldo všetkých tokov vyskytujúcich sa medzi zaistovateľom a priamym poisťovateľom.

Za rezidentské poisťovacie spoločnosti, poskytujúce životné a neživotné poistenie, sú produkované zaistovacie služby zobrazené ako výroba (P.1), kým prijaté zaistovacie služby sú v systéme uvedené ako medzipotreba (P.2). Zaistovacie služby poskytnuté rezidentskými zaistovateľmi nerezidentským poisťovateľom sú zobrazené ako vývoz služieb (P.62), kým služby poskytnuté nerezidentskými zaistovateľmi rezidentským poisťovateľom sú zachytené ako dovoz služieb (P.72).

40. Pokiaľ ide o údaje za rezidentské poisťovacie spoločnosti týkajúce sa výroby a medzipotreby zaistovacích služieb, možno ich získať zo štatistiky poisťovníctva. Výpočet dovozu a vývozu zaistovacích služieb môže byť obtiažnejší, v závislosti hlavne od dostupnosti a kvality údajov platobnej bilancie. Avšak bilancia zaistovacích služieb zahraničia môže byť jednoducho odvodená zo štatistiky poisťovníctva.

Zaistovacie transakcie medzi rezidentskými poisťovacími spoločnosťami sú často konsolidované. Avšak, aby sa zabezpečil súlad s nariadeniami Európskej Rady, týkajúcimi sa poisťovníctva, systém ESA doporučuje zachytávať zaistovacie služby bez konsolidácie. To, či sú zaistovacie služby medzi rezidentmi zachytené ako konsolidované alebo nie, ovplyvňuje úroveň poskytovania poisťovacích služieb, ale bilancujúce položky ako je pridaná hodnota, prevádzkový prebytok a úspory nie sú ovplyvnené.

Poisťovacie pomocné inštitúcie

41. Výroba pomocných poisťovacích inštitúcií je ocenená na základe účtovaných poplatkov alebo provízií. V prípade neziskových organizácií, fungujúcich ako podnikateľské združenia pre poisťovacie spoločnosti a penzijné fondy, je ich výroba ocenená na základe členského poplatku zaplateného členmi združenia. Táto výroba sa používa ako medzipotreba členov združenia.

Inštitucionálne jednotky, ktoré sa hlavne zaoberajú pomocnými poisťovacími službami, sú klasifikované v sektore S.124 „Finančné pomocné inštitúcie“. Pokiaľ ide o klasifikáciu činností podľa NACE Rev.1, ide o triedu 67.20, „Pomocné činnosti pre poisťovníctvo a penzijné fondy“.

⁽¹⁾ Ak sú k dispozícii údaje o získanom poistnom a splatných poistných nárokoch, treba ich uprednostniť pred použitím údajov o platenom poistnom a o prijatých poistných nárokoch.

POISŤOVNÍCTVO: NUMERICKÝ PŘÍKLAD

A.III.1 – Systémy sociálneho zabezpečenia štátnej správy

Použitie		Zdroje											Spolu				
Spolu	Zodpovedajúce vstupy	S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11	S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Zodpovedajúce vstupy		Spolu	
														Účtu výrobných a služieb	Účtu zahraničnými		
155	0	155	8	0	45	4	98						155	0	155		155
155	0	155		155						155			155	0	155		155
76	0	76		76						76			76	0	76		76
32	0	32		32						32			32	0	32		32
232	0	232			232								232	0	232		232
78		78			78								78		78		78
65		65			65								65		65		65

Zdroje

Použitie	Zodpovedajúce vstupy		S.1 Národné hospod. spolu	S.15 Nezisk. organiz. slúžiace domácn.	S.14 Domácnosti	S.13 Štátna správa	S.12 Finanč. korpor.	S.11 Nefin. korpor.	Transakcie a bilancujúce položky	Zdroje		Spolu
	Účtu výrobov a služieb	Účtu zahraničia								S.11 Finanč. korpor.	S.15 Nezisk. organiz. slúžiace domácn.	
11			11		11		10		Finančný účet F.612 Čistý majetok domácnosti v rezervách penzijných fondov		0	11
1			1		1		1		F.62 Vopred zaplatené poisťné a nevyrovnané poisťné nároky			1

A.III.3 – Systémy nefinancované z fondov prevádzkovaných zamestnávateľmi

Zdroje

Použitie	Zodpovedajúce vstupy		S.1 Národné hospod. spolu	S.15 Nezisk. organiz. slúžiace domácn.	S.14 Domácnosti	S.13 Štátna správa	S.12 Finanč. korpor.	S.11 Nefin. korpor.	Transakcie a bilancujúce položky	Zdroje		Spolu
	Účtu výrobov a služieb	Účtu zahraničia								S.11 Finanč. korpor.	S.15 Nezisk. organiz. slúžiace domácn.	
19	0		19	1	0	5	1	12	Účet tvorby dôchodkov D.122 Imputované sociálne príspevky zamestnávateľov Účet rozdelenia prvotných dôchodkov D.122 Imputované sociálne príspevky zamestnávateľov		0	19
19	0		19		19		1	12	Účet druhotného rozdelenia dôchodkov D.612 Imputované sociálne príspevky		0	19
19	0		19	1	0	5	1	12	Sociálne dávky zamestnancom nefinanc. z fondov		0	19

A.III.5 – Ostatné neživotné poistenie

Použitie		Zdroje											Spolu								
		Zodpovedajúce vstupy		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11	S.12	S.11	S.12		S.13	S.14	S.15	S.1	Zodpovedajúce vstupy		Spolu	
Spolu	Účtu výrobkov a služieb	Účtu zahraničia	Národné hospod. spolu	Nezisk. organiz. slúžiace domácn.	Domácnosti	Štátna správa	Finanč. korpor.	Nefin. korpor.	Finanč. korpor.	Nefin. korpor.	Štátna správa	Finanč. korpor.	S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	Národné hospod. spolu	Účtu zahraničia		Účtu výrobkov a služieb
0	0	0																		0	0
0	0	0																		0	0
6	6	6																			6
4	4	0	4	0	3	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	3	0	6	0	4	4
6	6	0	6	0	0	0	6														6
45	2	2	43	0	31	4	0	8	0	0	4	0	0	0	0	0	0	45	2	2	45
45	0	0	45				45													3	45
2			2		2															2	2
2		0	2	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	2	0	2	2

PRÍLOHA IV

KLASIFIKÁCIE A ÚČTY
KLASIFIKÁCIE

KLASIFIKÁCIA INŠTITUCIONÁLNYCH SEKTOROV (S)

S.1	Hospodárstvo celkom
S.11	<i>Nefinančné korporácie</i>
S.11001	Verejné nefinančné korporácie
S.11002	Národné súkromné nefinančné korporácie
S.11003	Nefinančné korporácie kontrolované zahraničím
S.12	<i>Finančné korporácie</i>
S.121	Centrálna banka
S.122	Ostatné menové finančné inštitúcie
S.12201	Verejnoprávne
S.12202	Národné súkromné
S.12203	Kontrolované zahraničím
S.123	Ostatní finanční sprostredkovatelia, s výnimkou poisťovacích korporácií a penzijných fondov
S.12301	Verejnoprávne
S.12302	Národné súkromné
S.12303	Kontrolované zahraničím
S.124	Podniky pomocných finančných služieb
S.12401	Verejnoprávne
S.12402	Národné súkromné
S.12403	Kontrolované zahraničím
S.125	Poisťovacie korporácie a penzijné fondy
S.12501	Verejnoprávne
S.12502	Národné súkromné
S.12503	Kontrolované zahraničím
S.13	<i>Vláda všeobecne</i>
S.1311	Ústredná vláda
S.1312	Štátna správa
S.1313	Miestna štátna správa
S.1314	Fondy sociálneho zabezpečenia
S.14	<i>Domácnosti</i>
S.141 + S.142	Zamestnávateľia (vrátane SZČO)
S.143	Zamestnanci
S.1441	Poberatelia majetkovej renty
S.1442	Poberatelia dôchodkov
S.1443	Poberatelia ostatných prerozdelených príjmov
S.145	Ostatní
S.15	<i>Neziskové organizácie poskytujúce služby domácnostiam</i>
S.2	<i>Zvyšok sveta</i>
S.21	Európska únia
S.211	Členské krajiny EÚ
S.212	Inštitúcie EÚ
S.22	Tretie krajiny a medzinárodné organizácie

KLASIFIKÁCIA TRANSAKCIÍ A OSTATNÝCH TOKOV

Transakcie s tovarom a službami (výrobky) (P)

P.1	Výstup (výrobok)
P.11	Trhový výstup
P.119	Úprava o Fisim (nepriamo merané služby finančného sprostredkovania)
P.12	Výstup pre vlastné konečné použitie
P.13	Iný netrhový výstup
P.2	Medzispotreba
P.3	Výdavky konečnej spotreby
P.31	Výdavky individuálnej spotreby
P.32	Výdavky kolektívnej (skupinovej) spotreby
P.4	Skutočná konečná spotreba
P.41	Skutočná individuálna spotreba
P.42	Skutočná kolektívna (skupinová) spotreba
P.5	Tvorba hrubého kapitálu
P.51	Tvorba hrubého fixného kapitálu
P.511	Akvízie po odpočítaní odpredaja hmotných fixných aktív
P.5111	Akvízie nových hmotných fixných aktív
P.5112	Akvízie existujúcich hmotných fixných aktív
P.5113	Odpredaje existujúcich hmotných fixných aktív
P.512	Akvízie po odpočítaní odpredaja nehmotných fixných aktív
P.5121	Akvízie nových nehmotných fixných aktív
P.5122	Akvízie existujúcich nehmotných fixných aktív
P.5123	Odpredaje existujúcich nehmotných fixných aktív
P.513	Dotatky k hodnote nefinančných nevyprodukovaných aktív
P.5131	Významné zlepšenia nefinančných nevyprodukovaných aktív
P.5132	Náklady transferu vlastníctva k nefinančným a nevyprodukovaným aktívam
P.52	Zmeny v zásobách
P.53	Akvízie po odpočítaní cenností
P.6	Vývoz tovarov a služieb
P.61	Vývoz tovarov
P.62	Vývoz služieb
P.7	Dovoz tovarov a služieb
P.71	Dovoz tovarov
P.72	Dovoz služieb

Distribučné transakcie

D.1	Kompenzácie zamestnancom
D.11	Mzdy a výplaty
D.12	Sociálne príspevky zamestnávateľov
D.121	Skutočné sociálne príspevky zamestnávateľov
D.122	Odvožené sociálne príspevky zamestnávateľov
D.2	Dane z výroby a dovozov
D.21	Dane z výrobkov
D.211	Dane typu DPH

D.212	Dane a clá na dovozy okrem DPH
D.214	Dane z výrobkov, okrem DPH a dovozných daní
D.29	Ostatné dane z výroby
D.3	Dotácie
D.31	Dotácie do výrobkov
D.311	Dotácie na dovoz
D.319	Ostatné dotácie do výrobkov
D.39	Ostatné dotácie do výroby
D.4	Príjmy z majetku
D.41	Úroky
D.42	Distribučný príjem korporácií
D.421	Dividendy
D.422	Výbery z príjmov kvázi-korporácií
D.43	Reinvestovaný príjem z priamych zahraničných investícií
D.44	Majetkový príjem viazaný na držiteľov poisťovacích zmlúv
D.45	Renty
D.5	Bežné dane z príjmu, bohatstva, atď.
D.51	Dane z príjmu
D.59	Ostatné bežné dane
D.6	Sociálne príspevky a dávky
D.61	Sociálne príspevky
D.611	Skutočné sociálne príspevky
D.6111	Skutočné sociálne príspevky zamestnávateľov
D.61111	Povinné skutočné sociálne príspevky zamestnávateľov
D.61112	Dobrovoľné skutočné sociálne príspevky zamestnávateľov
D.6112	Skutočné sociálne príspevky zamestnancov
D.61121	Povinné skutočné sociálne príspevky zamestnancov
D.61122	Dobrovoľné skutočné sociálne príspevky zamestnancov
D.6113	Sociálne príspevky SZČO a nezamestnaných
D.61131	Povinné sociálne príspevky SZČO a nezamestnaných
D.61132	Dobrovoľné sociálne príspevky SZČO a nezamestnaných
D.612	Odvođené sociálne príspevky
D.62	Sociálne dávky iné ako sociálne transfery v naturáliách
D.621	Dávky sociálneho zabezpečenia v hotovosti
D.622	Súkromne financované sociálne dávky
D.623	Nefinancované sociálne dávky na zamestnanca
D.624	Dávky sociálnej pomoci v hotovosti
D.63	Sociálne transfery v naturáliách
D.631	Sociálne dávky v naturáliách
D.6311	Dávky sociálneho zabezpečenia, kompenzácie
D.6312	Ostatné dávky sociálneho zabezpečenia v naturáliách
D.6313	Dávky sociálnej pomoci v naturáliách
D.632	Transfery jednotlivých netrhových tovarov alebo služieb
D.7	Ostatné bežné transfery
D.71	Čisté platby neživotného poistenia
D.72	Nároky vyplatenia neživotného poistenia
D.73	Bežné transfery v rámci všeobecnej vlády

D.74	Bežná medzinárodná spolupráca
D.75	Rôzne bežné transfery
D.8	Úprava zmeny majetku domácností v rezervách penzijných fondov
D.9	Kapitálové transfery
D.91	Kapitálové dane
D.92	Investičné granty
D.99	Ostatné kapitálové transfery

Transakcie s finančnými nástrojmi (F) (čistá akvizícia finančných aktív/čisté záväzky)

F.1	Menové zlato a zvláštne práva čerpania (ZPČ)
F.11	Menové zlato
F.12	Zvláštne práva čerpania (ZPČ)
F.2	Mena a vklady
F.21	Mena
F.22	Prevoditeľné vklady
F.29	Ostatné vklady
F.3	Cenné papiere okrem akcií
F.33	Cenné papiere okrem akcií, s výnimkou finančných derivátov
F.331	Krátkodobé cenné papiere okrem akcií, s výnimkou finančných derivátov
F.332	Dlhodobé cenné papiere okrem akcií, s výnimkou finančných derivátov
F.34	Finančné deriváty
F.4	Pôžičky ^(a)
F.41	Krátkodobé pôžičky
F.42	Dlhodobé pôžičky
F.5	Akcie a ostatné vlastný kapitál ^(a)
F.51	Akcie a ostatný vlastný kapitál, s výnimkou akcií podielových fondov
F.511	Kótované akcie
F.512	Nekótované akcie
F.513	Ostatný vlastný kapitál
F.52	Akcie podielových fondov
F.6	Technické rezervy poistenia
F.61	Čistý majetok domácností v rezervách životného poistenia a rezervách penzijných fondov
F.611	Čistý majetok domácností v rezervách životného poistenia
F.612	Čistý majetok domácností v rezervách penzijných fondov
F.62	Platby poistného vopred a rezervy v nevyplatených nárokoch
F.7	Ostatné pohľadávky/záväzky a) ^(a)
F.71	Obchodné úvery a zálohy
F.79	Ostatné pohľadávky/záväzky, s výnimkou obchodných úverov a záloh

Ostatné akumulované vstupy (K)

K.1	Spotreba fixného kapitálu
K.2	Akvizície po odpočítaní nevyrobených nefinančných aktív
K.21	Akvizície po odpočítaní odpredaja pôdy a ostatných hmotných nevyrobených aktív
K.211	Akvizície pôdy a ostatných hmotných nevyrobených aktív
K.212	Odpredaj pôdy a ostatných hmotných nevyrobených aktív

^(a) Položka poznámok F.m: Priame zahraničné investície.

K.22	Akvizície po odpočítaní odpredaja nehmotných nevyrobených aktív
K.221	Akvizície nehmotných nevyrobených aktív
K.222	Odpredaj nehmotných nevyrobených aktív
K.3	Hospodársky výskyt nevyrobených aktív
K.4	Hospodársky výskyt vyrobených aktív
K.5	Prírodný rast nekultivovaných biologických zdrojov
K.6	Hospodársky zánik nevyrobených aktív
K.61	Vyčerpanie prírodných hospodárskych aktív
K.62	Iný hospodársky zánik nevyrobených aktív
K.7	Straty z katastrof
K.8	Zabratia bez kompenzácie
K.9	Ostatné zmeny v objeme nefinančných aktív n.e.c.
K.10	Ostatné zmeny v objeme finančných aktív a záväzkov n.e.c.
K.11	Nominálne zisky/straty z cenných papierov
K.11.1	Neutrálne zisky/straty z držby
K.11.2	Reálne zisky/straty z držby
K.12	Zmeny v klasifikácii a štruktúre
K.12.1	Zmeny v sektorovej klasifikácii a štruktúre
K.12.2	Zmeny v klasifikácii aktív a záväzkov
K.12.21	Monetizácia/demonetizácia zlata
K.12.22	Zmeny v klasifikácii aktív alebo záväzkov okrem monetizácie/demonetizácie zlata

KLASIFIKÁCIA SÚVAHOVÝCH POLOŽIEK ^(b) B

B.1	Pridaná hodnota/b.1* Domáci produkt
B.2	Prevádzkový prebytok
B.3	Zmiešaný príjem
B.4	Príjem z podnikania
B.5	Bilancia primárnych príjmov/B.5* Národný dôchodok
B.6	Disponibilný príjem
B.7	Upravený disponibilný príjem
B.8	Úspora
B.9	Čisté pôžičky/výpožičky
B.10	Zmeny čistej hodnoty
B.10.1	Zmeny čistej hodnoty v dôsledku úspor a kapitálových transferov ^(c) , ^(d)
B.10.2	Zmeny čistej hodnoty v dôsledku ostatných zmien v objeme aktív

^(b) Všetky súvahové položky môžu merané pred alebo po odpočítaní spotreby fixného kapitálu. Kód „hrubej“ súvahovej položky sa skladá z kódu tejto položky a písmena „g“. Obdobne označuje písmeno „n“ pro kóde položky čistou hodnotu.

^(c) „Zmeny čistej hodnoty v dôsledku úspor a kapitálových transferov“ nie sú súvahovou položkou v štruktúre systému. Je to súhrn pravej strany kapitálového účtu. Ako dôležitá časť zmeny čistej hodnoty sú však kódované spolu s ostatnými typmi zmien.

^(d) „Zmeny čistej hodnoty v dôsledku úspor a kapitálových transferov“ v zvyšku sveta sa vzťahujú na zmeny čistej hodnoty v dôsledku zahraničného salda bežných transakcií a kapitálových transferov.

B.10.3	Zmeny čistej hodnoty v dôsledku nominálnych ziskov/strát z držby
B.10.31	Zmeny čistej hodnoty v dôsledku neutrálnych ziskov/strát z držby
B.10.32	Zmeny čistej hodnoty v dôsledku reálnych ziskov/strát z držby
B.11	Zahraničná bilancia tovarov a služieb
B.12	Bežná zahraničná bilancia
B.90	Čistá hodnota
BF.90	Čisté finančné aktíva

KLASIFIKÁCIA AKTÍV (A)

Nefinančné aktíva (AN)

AN.1	Vyrobené aktíva
AN.11	Fixné aktíva
AN.111	Hmotné fixné aktíva
AN.1111	Obydlia
AN.1112	Ostatné budovy a stavby
AN.11121	Neobytné budovy
AN.11122	Ostatné stavby
AN.1113	Stroje a zariadenia
AN.11131	Prepravné stroje a zariadenia
AN.11132	Ostatné stroje a zariadenia
AN.1114	Kultivované aktíva
AN.11141	Dobytok na chov, mlieko, jatočný dobytok
AN.11142	Vinohrady, sady a iné výsadby stromov s opakovanou úrodou
AN.112	Nehmotné fixné aktíva
AN.1121	Prieskum (vyhľadávanie) nerastov
AN.1122	Počítačový software
AN.1123	Zábavné, literárne alebo umelecké pôvodiny
AN.1129	Ostatné nehmotné fixné aktíva
AN.12	Zásoby
AN.121	Materiál a dodávky
AN.122	Rozpracovaná výroba
AN.1221	Rozpracovaná výroba v kultivovaných aktívach
AN.1222	Ostatná rozpracovaná výroba
AN.123	Dokončená výroba
AN.124	Tovar na opätovný predaj
AN.13	Cennosti
AN.131	Vzácne kovy a umelecké predmety
AN.132	Starožitnosti a ostatné umelecké predmety
AN.139	Ostatné cennosti
AN.2	Nevyrobené aktíva
AN.21	Hmotné nevyrobené aktíva
AN.211	Pôda
AN.2111	Pôda pod budovami a stavbami
AN.2112	Pôda kultivovaná
AN.2113	Pôda na rekreáciu a s ňou spojená povrchová voda
AN.212	Podzemné aktíva

AN.2121	Zásoby uhlia, ropy a zemného plynu
AN.2122	Zásoby rudných nerastov
AN.213	Nekultivované biologické zdroje
AN.214	Vodné zdroje
AN.22	Nehmotné nevyrobené aktíva
AN.221	Patentované subjekty
AN.222	Prenájmu a ostatné prevoditeľné zmluvy
AN.223	Nakúpený goodwill
AN.229	Ostatné nehmotné nevyrobené aktíva

Finančné aktíva/pasíva (AF)

AF.1	Menové zlato a práva čerpania (ZPČ)
AF.11	Menové zlato
AF.12	Zvláštne práva čerpania (ZPČ)
AF.2	Mena a vklady
AF.21	Mena
AF.22	Prevoditeľné vklady
AF.29	Ostatné vklady
AF.3	Cenné papiere okrem akcií
AF.33	Cenné papiere okrem akcií, s výnimkou finančných derivátov
AF.331	Krátkodobé cenné papiere okrem akcií, s výnimkou finančných derivátov
AF.332	Dlhodobé cenné papiere okrem akcií, s výnimkou finančných derivátov
AF.34	Finančné deriváty
AF.4	Pôžičky ^(e)
AF.41	Krátkodobé pôžičky
AF.42	Dlhodobé pôžičky
AF.5	Akcie a ostatný vlastný kapitál ^(e)
AF.51	Akcie a ostatný vlastný kapitál, s výnimkou akcií podielových fondov
AF.511	Kótované akcie
AF.512	Nekótované akcie
AF.513	Ostatný vlastný kapitál
AF.52	Akcie podielových fondov
AF.6	Technické rezervy poistenia
AF.61	Čistý majetok domácností v rezervách životného poistenia a rezervách penzijných fondov
AF.611	Čistý majetok domácností v rezervách životného poistenia
AF.612	Čistý majetok domácností v rezervách penzijných fondov
AF.62	Platby poistného vopred a rezervy v nevyplatených nárokoch
AF.7	Ostatné pohľadávky/záväzky
AF.71	Obchodné úvery a zálohy
AF.79	Ostatné pohľadávky/záväzky, s výnimkou obchodných úverov a záloh

^(e) Položka poznámok AF.m: Priame zahranične investície.

PRESKUPENIE A KÓDOVANIE ODVETVÍ (A), VÝROBKOV (P) A INVESTÍCIÍ (TVORBA FIXNÉHO KAPITÁLU) (P1)

A60

Kód	Popis	Odkaz na NACE rev.1
01	Poľnohospodárstvo, poľovníctvo a s nimi spojené činnosti služieb	01
02	Lesníctvo, drevárstvo a s nimi spojené činnosti služieb	02
05	Rybárstvo: prevádzka rybných liahní a rybných fariem; činnosti služieb spojených s rybárstvom	05
10	Ťažba uhlia a lignitu; ťažba rašeliny	10
11	Ťažba surovej ropy a zemného plynu; činnosti služieb spojených s ťažbou ropy a plynu s výnimkou prieskumu	11
12	Ťažba uránových a tóriových rúd	12
13	Ťažba rúd kovov	13
14	Ostatné baníctvo a ťažba	14
15	Výroba potravín a nápojov	15
16	Výroba tabakových výrobkov	16
17	Výroba textilu	17
18	Výroba odevov; úprava a farbenie kožušiny	18
19	Činenie a úprava kože; výroba kufrov, príručných tašiek, sediel, jazdeckých postrojov a obuvi	19
20	Výroba dreva a výrobkov z dreva a korku, okrem nábytku; výroba slamených a pletených artiklov	20
21	Výroba buničiny, papierov a výrobkov z papiera	21
22	Vydavateľstvo, tlač a reprodukcia záznamových nosičov	22
23	Výroba koksu, výrobkov z rafinovanej ropy a nukleárneho paliva	23
24	Výroba chemikálií a chemických výrobkov	24
25	Výroba gumy a plastových výrobkov	25
26	Výroba ostatných výrobkov z nekovových nerastných	26
27	Výroba základných kovov	27
28	Výroba prefabrikovaných kovových výrobkov, s výnimkou strojov a zariadení	28
29	Výroba strojov a zariadení n.e.c.	29
30	Výroba kancelárskych zariadení a počítačov	30
31	Výroba elektrických strojov a zariadení	31
32	Výroba rádiových, televíznych a komunikačných zariadení a prístrojov	32
33	Výroba lekárskeho, presných a optických prístrojov, hodínok a hodín	33
34	Výroba motorových vozidiel, ťahačov a polotahačov	34
35	Výroba ostatných prepravných zariadení	35
36	Výroba nábytku; výroba n.e.c.	36
37	Recyklácia	37
40	Dodávky elektrickej energie, plynu, pary a teplej vody	40
41	Zber, čistenie a distribúcia vody	41
45	Výstavba	45
50	Predaj, údržba a oprava motorových vozidiel a motocyklov; maloobchodný predaj automobilových palív	50

Kód	Popis	Odkaz na NACE rev.1
51	Veľkoobchod a komisionálny predaj, okrem motorových vozidiel a motocyklov	51
52	Maloobchod, okrem motorových vozidiel a motocyklov; oprava osobných a domácich spotrebičov	52
55	Hotely a reštaurácie	55
60	Pozemná preprava; preprava cez potrubia	60
61	Vodná doprava	61
62	Letecká doprava	62
63	Podpora a pomocné prepravné činnosti; činnosti cestovných kancelárií	63
64	Pošta a telekomunikácie	64
65	Finančné sprostredkovanie, s výnimkou poisťovního a dôchodkového financovania	65
66	Poisťovní a dôchodkové financovanie, s výnimkou povinného sociálneho zabezpečenia	66
67	Pomocné činnosti finančného sprostredkovania	67
70	Realitné činnosti	70
71	Nájom strojov a zariadení bez operátora, a nájom osobných a domácich spotrebičov	71
72	Počítače a s nimi spojené činnosti	72
73	Výskum a vývoj	73
74	Ostatné podnikateľské činnosti	74
75	Verejná správa a obrana; povinné sociálne zabezpečenie	75
80	Školstvo	80
85	Zdravotníctvo a sociálna práca	85
90	Vodné a odpadové hospodárstvo, sanitačné a podobné činnosti	90
91	Činnosti členských organizácií, n.e.c.	91
92	Rekreačné, kultúrne a športové činnosti	92
93	Ostatné činnosti služieb	93
95	Súkromné domácnosti so zamestnávanými osobami	95
99	Zahraničné organizácie a orgány	99

A31

Kód	Popis	Odkaz na NACE rev.1
AA	Poľnohospodárstvo, poľovníctvo a lesníctvo	A
BB	Rybárstvo	B
CA	Ťažba a dobývanie materiálov produkujúcich energiu	CA
CB	Ťažba a dobývanie okrem materiálov produkujúcich energiu	CB
DA	Výroba potravín, nápojov a tabakových výrobkov	DA
DB	Výroba textilu a textilných výrobkov	DB
DC	Výroba kože a kožených výrobkov	DC
DD	Výroba dreva a drevených výrobkov	DD
DE	Výroba buničiny, papiera a papierových výrobkov; vydavateľstvo a tlač	DE
DF	Výroba koksu, výrobkov z rafinovanej ropy a nukleárných palív	DF
DG	Výroba chemikálií, chemických výrobkov a umelých vlákien	DG

Kód	Popis	Odkaz na NACE rev.1
DH	Výroba gumených a plastových výrobkov	DH
DI	Výroba ostatných výrobkov z nekovových nerastov	DI
DJ	Výroba základných kovov a prefabrikovaných kovových výrobkov	DJ
DK	Výroba strojov a zariadení n.e.c.	DK
DL	Výroba elektrických a optických zariadení	DL
DM	Výroba dopravných zariadení	DM
DN	Výroba n.e.c.	DN
EE	Dodávka elektrickej energie, plynu a vody	E
FF	Výstavba	F
GG	Veľkoobchod a maloobchod; oprava motorových vozidiel, motocyklov a osobných a domácich spotrebičov	G
HH	Hotely a reštaurácie	H
II	Preprava, skladovanie a komunikácia	I
JJ	Finančné sprostredkovanie	J
KK	Realitné, nájomné a podnikateľské aktivity	K
LL	Verejná správa a obrana; povinné sociálne zabezpečenie	L
MM	Vzdelávanie	M
NN	Zdravotníctvo a sociálna práca	N
OO	Ostatné komunitné, sociálne činnosti a činnosti osobných služieb	O
PP	Súkromné domácnosti so zamestnávanými osobami	P
QQ	Zahraničné organizácie a orgány	Q

A17

Kód	Popis	Odkaz na NACE rev.1
A	Poľnohospodárstvo, poľovníctvo a lesníctvo	A
B	Rybárstvo	B
C	Ťažba a dobývanie	C
D	Výroba	D
E	Dodávka elektrickej energie, plynu a vody	E
F	Výstavba	F
G	Veľkoobchod a maloobchod; oprava motorových vozidiel, motocyklov a osobných a domácich spotrebičov	G
H	Hotely a reštaurácie	H
I	Preprava, skladovanie a komunikácia	I
J	Finančné sprostredkovanie	J
K	Realitné, nájomné a podnikateľské aktivity	K
L	Verejná správa a obrana; povinné sociálne zabezpečenie	L
M	Vzdelávanie	M
N	Zdravotníctvo a sociálna práca	N
O	Ostatné komunitné, sociálne činnosti a činnosti osobných služieb	O
P	Súkromné domácnosti so zamestnávanými osobami	P
Q	Zahraničné organizácie a orgány	Q

P60

Kód	Popis	Odkaz na NACE rev.1
01	Výrobky poľnohospodárstva, poľovníctva a s nimi spojených služieb	01
02	Výrobky lesníctva, drevárstva a s nimi spojených služieb	02
05	Výrobky rybárstva a ostatné rybárske výrobky, služby spojené s rybárstvom	05
10	Uhlie a lignit; rašelina	10
11	Ťažba surovej ropy a zemného plynu; činnosti služieb spojených s ťažbou ropy a plynu s výnimkou prieskumu	11
12	Uránové a tóriové rudy	12
13	Rudy kovov	13
14	Ostatné výrobky baníctva a ťažby	14
15	Potraviny a nápoje	15
16	Tabakové výrobky	16
17	Textil	17
18	Odevy; kožušiny	18
19	Koža a kožené výrobky	19
20	Drevo a výrobky z dreva a korku, okrem nábytku; slamené a pletené artikly	20
21	Buničina, papier a výrobky z papiera	21
22	Tlačoviny a záznamové nosiče	22
23	Koks, výrobky z rafinovanej ropy a nukleárne palivo	23
24	Chemikálie a chemické výrobky	24
25	Gumové a plastové výrobky	25
26	Ostatné výrobky z nekovových nerastných	26
27	Základné kovy	27
28	Prefabrikované kovové výrobky s výnimkou strojov a zariadení	28
29	Stroje a zariadenia n.e.c.	29
30	Kancelárske zariadenia a počítače	30
31	Elektrické stroje a zariadenia	31
32	Rádiové, televízne a komunikačné zariadenia a prístroje	32
33	Lekárske, presné a optické prístroje, hodinky a hodiny	33
34	Motorové vozidlá, ťahače a polotahače	34
35	Ostatné prepravné zariadenia	35
36	Nábytok; ostatné vyrobené tovary, n.e.c.	36
37	Recyklované druhotné suroviny	37
40	Elektrická energia, plyn, para a teplá voda	40
41	Stočená a vyčistená voda, služby distribúcie vody	41
45	Stavebné práce	45
50	Predaj, údržba a oprava motorových vozidiel a motocyklov; maloobchodný predaj automobilových palív	50
51	Veľkoobchod a komisionálny predaj, okrem motorových vozidiel a motocyklov	51
52	Maloobchod, okrem motorových vozidiel a motocyklov; oprava osobných a domácich spotrebičov	52
55	Služby hotelov a reštaurácií	55
60	Služby pozemnej prepravy a potrubnej prepravy	60
61	Služby vodnej dopravy	61
62	Služby leteckej dopravy	62

Kód	Popis	Odkaz na NACE rev.1
63	Podpora a pomocné prepravné činnosti; činnosti cestovných kancelárií	63
64	Služby pôšt a telekomunikácií	64
65	Služby finančného sprostredkovania, s výnimkou služieb poisťného a dôchodkového financovania	65
66	Služby poisťného a dôchodkového financovania, s výnimkou služieb povinného sociálneho zabezpečenia	66
67	Služby pomocných činností finančného sprostredkovania	67
70	Realitné služby	70
71	Nájom strojov a zariadení bez operátora, a nájom osobných a domácich spotrebičov	71
72	Počítačové služby a s nimi spojené činnosti	72
73	Služby výskumu a vývoja	73
74	Ostatné podnikateľské služby	74
75	Služby verejnej správy a obrany; služby povinného sociálneho zabezpečenia	75
80	Služby školstva	80
85	Služby zdravotníctva a sociálnej práce	85
90	Služby vodného a odpadového hospodárstva, sanitačné a podobné služby	90
91	Služby členských organizácií, n.e.c.	91
92	Rekreačné, kultúrne a športové služby	92
93	Ostatné služby	93
95	Súkromné domácnosti so zamestnávanými osobami	95
99	Služby poskytované zahraničnými organizáciami a orgánmi	99

P31

Kód	Popis	Odkaz na NACE rev.1
AA	Výrobky poľnohospodárstva, poľovníctva a lesníctva	A
BB	Ryby	B
CA	Uhlie a lignit; surová ropa a zemný plyn; urán a tórium	CA
CB	Kovové rudy a ostatné výrobky ťažby a dobývania	CB
DA	Potraviny, nápoje a tabakové výrobky	DA
DB	Textil a textilné výrobky	DB
DC	Koža a kožené výrobky	DC
DD	Drevo a drevené výrobky	DD
DE	Buničina, papier a papierové výrobky; záznamové nosiče, tlačiarenské služby	DE
DF	Koks, výrobky z rafinovanej ropy a nukleárne palivá	DF
DG	Chemikálie, chemické výrobky a umelé vlákna	DG
DH	Gumové a plastové výrobky	DH
DI	Ostatný výrobky z nekovových nerastov	DI
DJ	Základné kovy a prefabrikované kovové výrobky	DJ
DK	Stroje a zariadenia n.e.c.	DK
DL	Elektrické a optické zariadenia	DL
DM	Dopravné zariadenia	DM

Kód	Popis	Odkaz na NACE rev.1
DN	Ostatné vyrobené tovary n.e.c.	DN
EE	Elektrická energia, plyn, para a teplá voda	E
FF	Stavebné práce	F
GG	Veľkoobchod a maloobchod; oprava motorových vozidiel, motocyklov a osobných a domácich spotrebičov	G
HH	Služby hotelov a reštaurácií	H
II	Dopravné, skladovacie a komunikačné služby	I
JJ	Služby finančného sprostredkovania	J
KK	Realitné, nájomové a podnikateľské služby	K
LL	Služby verejnej správy a obrany; služby povinného sociálneho zabezpečenia	L
MM	Služby školstva	M
NN	Zdravotnícke a sociálne služby	N
OO	Ostatné komunitné, sociálne činnosti a činnosti osobných služieb	O
PP	Súkromné domácnosti so zamestnávanými osobami	P
QQ	Služby poskytované zahraničnými organizáciami a orgánmi	Q

P17

Kód	Popis	Odkaz na NACE rev.1
A	Výrobky poľnohospodárstva, poľovníctva a lesníctva	A
B	Ryby	B
C	Výrobky ťažby a dobývania	C
D	Vyrobené výrobky	D
E	Elektrická energia, plyn, para a teplá voda	E
F	Stavebné práce	F
G	Veľkoobchod a maloobchod; oprava motorových vozidiel, motocyklov a osobných a domácich spotrebičov	G
H	Služby hotelov a reštaurácií	H
I	Prepravné, skladovacie a komunikačné služby	I
J	Služby finančného sprostredkovania	J
K	Realitné, nájomové a podnikateľské služby	K
L	Služby verejnej správy a obrany; povinné sociálne zabezpečenie	L
M	Služby školstva	M
N	Zdravotnícke a sociálne služby	N
O	Ostatné komunitné, sociálne činnosti a činnosti osobných služieb	O
P	Súkromné domácnosti so zamestnávanými osobami	P
Q	Služby poskytované zahraničnými organizáciami a orgánmi	Q

A6–A3

A6		
Kód	Popis	Odkaz na NACE rev.1
1	Poľnohospodárstvo, poľovníctvo a lesníctvo; rybárstvo a prevádzka rybných liahní a rybných fariem	A+B
2	Priemysel vrátane energetiky	C+D+E
3	Výstavba	F
4	Veľkoobchod a maloobchod; oprava motorových vozidiel a domácich spotrebičov, hotely a reštaurácie, preprava a komunikácie	G+H+I
5	Finančné, realitné, nájomové a podnikateľské činnosti	J+K
6	Ostatné činnosti služieb	L až P

A3

A3		
Kód	Popis	Odkaz na NACE rev.1
1	Poľnohospodárstvo, poľovníctvo a lesníctvo; rybárstvo a prevádzka rybných liahní a rybných fariem	A+B
2	Priemysel vrátane energetiky a výstavby	C+D+E+F
3	Činnosti služieb	G až P

P6–P3

P6		
Kód	Popis	Odkaz na NACE rev.1
1	Výrobky poľnohospodárstva, lesníctva, rybárstva a vodného hospodárstva	A+B
2	Výrobky ťažby a dobývania, vyrobené výrobky, výrobky energetiky	C+D+E
3	Stavebné práce	F
4	Veľkoobchod a maloobchod; oprava motorových vozidiel a domácich spotrebičov, hotely a reštaurácie, preprava a komunikácie	G+H+I
5	Finančné, realitné, nájomové a podnikateľské služby	J+K
6	Ostatné služby	L až P

P3

P3		
Kód	Popis	Odkaz na NACE rev.1
1	Výrobky poľnohospodárstva, lesníctva, rybárstva a vodného hospodárstva	A+B
2	Výrobky ťažby a dobývania, vyrobené výrobky, výrobky energetiky a stavebných prác	C+D+E+F
3	Služby	G až P

Pi6-Pi3

Pi6		
Kód	Popis	Odkaz na NACE rev.1
1	Výrobky poľnohospodárstva, lesníctva, rybárstva a vodného hospodárstva Zariadenia:	01+02+05 —
2	Výrobky a stroje z kovu	28 až 33 + 36
3	Prepravné zariadenia Výstavba:	34+35 45
4	Z toho bývanie	—
5	Z toho ostatné stavby	—
6	Ostatné výrobky	zostávajúce rozdelenia

Pi3		
Kód	Popis	Odkaz na NACE rev.1
1	Výrobky a stroje z kovu, prepravné zariadenia	28 až 36
2	Výstavba	45
3	Ostatné výrobky	zostávajúce rozdelenia

KLASIFIKÁCIA INDIVIDUÁLNEJ SPOTREBY PODĽA ÚČELU (Coicop) (*)

(Jedno- a dvojciferné úrovne)

1. **Potraviny, nápoje a tabak**
 - 1.1. Potraviny
 - 1.2. Nápoje
 - 1.3. Tabak
2. **Odevy a obuv**
 - 2.1. Odevy
 - 2.2. Obuv
3. **Bývanie, voda, elektrina, plyn a ostatné palivá**
 - 3.1. Hrubé nájomné
 - 3.2. Pravidelná údržba a oprava obydlia
 - 3.3. Ostatné služby týkajúce sa obydlia
 - 3.4. Elektrina, plyn, a ostatné palivá
4. **Zariadenie, vybavenie domácnosti a bežná údržba domu**
 - 4.1. Nábytok, zariadenie a dekorácie, koberce a ostatné pokrývky podlahy a opravy
 - 4.2. Domáce textilie
 - 4.3. Vykurovacie spotrebiče a spotrebiče na varenie, chladničky, umývačky riadu a podobné hlavné domáce spotrebiče, vrátane fittingov a opráv
 - 4.4. Sklo, predmety stolovania a domáce náčinie (riady)
 - 4.5. Nástroje a zariadenia pre dom a záhradu
 - 4.6. Tovary a služby pre bežnú údržbu domácnosti
5. **Zdravie**
 - 5.1. Lekárske a farmaceutické výrobky a terapeutické zariadenia a vybavenie
 - 5.2. Mimo nemocničné (alternatívne) lekárske a zdravotnícke služby
 - 5.3. Nemocničné služby
 - 5.4. Služby poistenia pri chorobe a úraze
6. **Doprava**
 - 6.1. Nákup vozidiel
 - 6.2. Prevádzka osobného prepravného zariadenia
 - 6.3. Dopravné služby
7. **Voľný čas, zábava a kultúra**
 - 7.1. Vybavenia a doplnky, vrátane opráv
 - 7.2. Rekreačné a kultúrne služby
 - 7.3. Noviny, knihy a papierenský tovar
8. **Vzdelávanie**
 - 8.1. Vzdelávacie služby
 - 8.2. Vzdelávacie materiály
 - 8.3. Pomocné (pridružené) vzdelávacie služby
9. **Hotely, kaviarne a reštaurácie**
 - 9.1. Stravovanie
 - 9.2. Ubytovacie služby

(*) Klasifikácia sa v súčasnosti reviduje.

- 10. **Rôzne tovary a služby**
- 10.1. Osobná starostlivosť
- 10.2. Osobné predmety (majetok), n.e.c.
- 10.3. Komunikácia
- 10.4. Sociálne služby
- 10.5. Finančné služby, n.e.c.
- 10.6. Ostatné služby, n.e.c.

KLASIFIKÁCIA FUNKCIÍ VLÁDY (*)

- 01. **Všeobecné verejné služby**
- 01.1. Výkonné a legislatívne orgány, finančné a fiškálne záležitosti, zahraničné veci okrem zahraničnej pomoci
- 01.2. Zahraničná hospodárska pomoc
- 01.3. Záležitosti a služby základného výskumu
- 01.4. Všeobecné služby
- 01.5. Všeobecné verejné služby, n.e.c.
- 02. **Služby a záležitosti obrany**
- 02.1. Správa a prevádzka vojenskej a civilnej obrany
- 02.2. Zahraničná vojenská pomoc
- 02.3. Aplikovaný výskum a experimentálny vývoj spojený s obranou
- 02.4. Obranné záležitosti, n.e.c.
- 03. **Záležitosti verejného poriadku a bezpečnosti**
- 03.1. Polícia a požiarna ochrana
- 03.2. Súdny
- 03.3. Správa a prevádzka väznic
- 03.4. Záležitosti verejného poriadku a bezpečnosti
- 04. **Záležitosti a služby vzdelávania**
- 04.1. Záležitosti a služby predškolského a prvostupňového školského vzdelávania (úrovne Isced 0 a 1)
- 04.2. Záležitosti a služby druhostupňového (stredného) školského vzdelávania (úrovne Isced 2 a 3)
- 04.3. Záležitosti a služby tretostupňového (univerzitného) školského vzdelávania (úrovne Isced 5, 6 a 7)
- 04.4. Služby vzdelávania nevymedzené podľa úrovne (úroveň Isced 9)
- 04.5. Pridružené vzdelávacie služby
- 04.6. Záležitosti a služby vzdelávania, n.e.c.
- 05. **Záležitosti a služby zdravotníctva**
- 05.1. Záležitosti a služby nemocníc
- 05.2. Klinickí, lekárski, zubní a zdravotnícki pracovníci
- 05.3. Záležitosti a služby verejného zdravia
- 05.4. Lieky, protézy, lekárske vybavenia a zariadenia alebo iné výrobky týkajúce sa zdravia
- 05.5. Aplikovaný výskum a experimentálny vývoj týkajúci sa zdravia a systému lekárskej starostlivosti
- 05.6. Záležitosti a služby zdravia, n.e.c.
- 06. **Záležitosti a služby sociálneho zabezpečenia a starostlivosti**
- 06.1. Záležitosti a služby sociálneho zabezpečenia
- 06.2. Záležitosti a služby starostlivosti
- 06.3. Záležitosti sociálneho zabezpečenia a starostlivosti, n.e.c.

(*) Klasifikácia sa v súčasnosti reviduje.

- 07. **Záležitosti a služby obytného a verejnoprospešného vybavenia**
 - 07.1. Rozvoj bývania a verejného blaha
 - 07.2. Záležitosti a služby dodávky vody
 - 07.3. Záležitosti a služby hygieny (sanity) vrátane zníženia a kontroly znečisťovania
 - 07.4. Záležitosti a služby verejného pouličného osvetlenia
 - 07.5. Záležitosti a služby obytného a verejnoprospešného vybavenia. n.e.c.
- 08. **Záležitosti a služby rekreačné, kultúrne a náboženské**
 - 08.0. Záležitosti a služby rekreačné, kultúrne a náboženské
- 09. **Záležitosti a služby palív a energie**
 - 09.1. Záležitosti a služby palív
 - 09.2. Elektrina a ostatné zdroje energie
 - 09.3. Záležitosti a služby palív a energie, n.e.c.
- 10. **Záležitosti a služby poľnohospodárstva, lesníctva, rybárstva a poľovníctva**
 - 10.1. Záležitosti a služby poľnohospodárstva
 - 10.2. Záležitosti a služby lesníctva
 - 10.3. Záležitosti a služby rybárstva a poľovníctva
 - 10.4. Poľnohospodársky výskum a vývoj, n.e.c.
 - 10.5. Záležitosti a služby poľnohospodárstva, lesníctva, rybárstva a poľovníctva
- 11. **Záležitosti a služby baníctva a nerastných zdrojov, okrem palív; záležitosti a služby výroby, a záležitosti a služby výstavby**
 - 11.1. Záležitosti a služby baníctva a nerastných zdrojov, okrem palív
 - 11.2. Záležitosti a služby výroby
 - 11.3. Záležitosti a služby výstavby
 - 11.4. Záležitosti a služby baníctva a nerastných zdrojov n.e.c.; záležitosti a služby výroby n.e.c., a záležitosti a služby výstavby n.e.c.
- 12. **Záležitosti a služby prepravy a komunikácie**
 - 12.1. Záležitosti a služby cestnej prepravy
 - 12.2. Záležitosti a služby vodnej dopravy
 - 12.3. Záležitosti a služby železničnej dopravy
 - 12.4. Záležitosti a služby leteckej dopravy
 - 12.5. Záležitosti a služby potrubnej prepravy a iných dopravných systémov
 - 12.6. Záležitosti a služby dopravného systému, n.e.c.
 - 12.7. Záležitosti a služby komunikácie
 - 12.8. Záležitosti a služby prepravy a komunikácie, n.e.c.
- 13. **Ostatné hospodárske záležitosti a služby**
 - 13.1. Záležitosti a služby distribučného obchodu, vrátane uchovávanía a skladovania; záležitosti a služby hotelov a reštaurácií
 - 13.2. Záležitosti a služby cestovného ruchu
 - 13.3. Záležitosti a služby projektov viacúčelového rozvoja
 - 13.4. Záležitosti a služby všeobecného hospodárskeho a obchodného charakteru, okrem záležitostí práce všeobecne
 - 13.5. Záležitosti a služby práce (pracovnej sily) všeobecne
 - 13.6. Ostatné hospodárske záležitosti a služby, n.e.c.
- 14. **Výdavky neklasifikované podľa hlavných skupín**
 - 14.0. Výdavky neklasifikované podľa hlavných skupín

ÚČTY

Tabuľka A.IV.1 – Účet 0: účet tovarov a služieb

Použitia		Zdroje	
P.1	Výstup	3 595	P.2 Medzispotreba 1 904
P.11	Trhový výstup	3 048	
P.12	Výstup pre vlastné použitie	171	P.3/P.4 Výdavky konečnej spotreby/skutočná konečná spotreba 1 371
			P.31/P.41 Výdavky individuálnej spotreby/skutočná individuálna spotreba 1 215
P.13	Ostatný netrhový výstup	376	P.32/P.42 Výdavky kolektívnej spotreby/skutočná kolektívna spotreba 156
D.21	Dane z výrobkov	141	
D.31	Dotácie do výrobkov	-8	P.51 Tvorba hrubého fixného kapitálu 376
			P.511 Akvizície po odpočítaní odpredaja hmotných fixných aktív 303
P.7	Dovoz tovarov a služieb	497	P.5111 Akvizície nových hmotných fixných aktív 305
P.71	Dovoz tovarov	392	P.5112 Akvizície existujúcich hmotných fixných aktív 11
P.72	Dovoz služieb	105	P.5113 Odpredaje existujúcich hmotných fixných aktív -13
			P.512 Akvizície po odpočítaní odpredaja nehmotných fixných aktív 51
			P.5121 Akvizície nových nehmotných fixných aktív 53
			P.5122 Akvizície existujúcich nehmotných fixných aktív 6
			P.5123 Odpredaje existujúcich nehmotných fixných aktív -8
			P.513 Pridanie hodnoty nevyrobených nefinančných aktív 22
			P.5131 Hlavné zlepšenia nevyrobených nefinančných aktív 5
			P.5132 Náklady prevodu vlastníctva nevyrobených nefinančných aktív 17
			P.52 Zmeny v zásobách 28
			P.53 Akvizície po odpočítaní odpredaja cenností 10
			P.6 Vývozu tovarov a služieb 536
			P.61 Vývoz tovaru 462
			P.62 Vývoz služieb 74

Tabuľka A.IV.2 – Úplná súslednosť účtov za hospodárstvo celkom

I: Výrobný účet

Použitia		Zdroje	
P.2	Medzispotreba	1 904	P.1 Výstup 3 595
			P.11 Trhový výstup 3 048
			P.12 Výstup pre vlastné použitie 171

Použitia		Zdroje		
		P.13	Ostatný netrhový výstup	376
		D.21– D.31	Dane po odpočítaní dotácií do výrobkov	133
B.1*g	Hrubý domáci produkt	1 824		
K.1	Spotreba fixného kapitálu	222		
B.1*n	Čistý domáci produkt	1 602		

II: Distribúcia a použitie príjmových účtov

II.1: Primárna distribúcia príjmového účtu

II.1.1: Tvorba príjmového účtu

Použitia		Zdroje		
D.1	Kompenzácie zamestnancom	762	B.1* Domáci produkt	1602
D.11	Mzdy a platy	569		
D.12	Sociálne príspevky zamestnávateľov	193		
D.121	Skutočné sociálne príspevky zamestnávateľov	174		
D.122	Odvožené sociálne príspevky zamestnávateľov	19		
D.2	Dane z výroby a dovozov	235		
D.21	Dane z výrobkov	141		
D.211	Dane typu DPH	121		
D.212	Dane a clá na dovozy okrem DPH	17		
D.2121	Dovozné clá	17		
D.2122	Dane z dovozov okrem DPH a ciel	0		
D.214	Dane z výrobkov, okrem DPH a dovozných daní	3		
D.29	Ostatné dane z výroby	94		
D.3	Dotácie	- 44		
D.31	Dotácie do výrobkov	-8		
D.311	Dotácie na dovoz	0		
D.319	Ostatné dotácie do výrobkov	- 8		
D.39	Ostatné dotácie do výroby	- 36		
B.2	Prevádzkový prebytok	217		
B.3	Zmiešaný príjem	432		

II.1.2: Alokácia účtu primárneho príjmu

Použitia		Zdroje		
D.4	Príjmy z majetku	380	B.2 <i>Prevádzkový prebytok</i>	217
D.41	Úroky	206	B.3 <i>Zmiešaný príjem</i>	432
D.42	Distribučovaný príjem korporácií	84		
D.421	Dividendy	60	D.1 <i>Kompenzácie zamestnancom</i>	766
D.422	Výbery z príjmov kvázi-korporácií	24	D.11 <i>Mzdy a platy</i>	573
D.43	Reinvestovaný príjem z priamych zahraničných investícií	0	D.12 <i>Sociálne príspevky zamestnávateľov</i>	193
D.44	Majetkový príjem viazaný na držiteľov poisťných zmlúv	25	D.121 <i>Skutočné sociálne príspevky zamestnávateľov</i>	174
D.45	Renty	65	D.122 <i>Odvožené sociálne príspevky zamestnávateľov</i>	19
			D.2 <i>Dane z výroby a dovozov</i>	235
			D.21 <i>Dane z výrobkov</i>	141
			D.211 <i>Dane typu DPH</i>	121
			D.212 <i>Dane a clá na dovozy okrem DPH</i>	17
			D.2121 <i>Dovozné clá</i>	17
			D.2122 <i>Dane z dovozov okrem DPH a ciel</i>	0
			D.214 <i>Dane z výrobkov, okrem DPH a dovozných daní</i>	3
			D.29 <i>Ostatné dane z výroby</i>	94
			D.3 <i>Dotácie</i>	-44
			D.31 <i>Dotácie do výrobkov</i>	-8
			D.311 <i>Dotácie na dovoz</i>	0
			D.319 <i>Ostatné dotácie do výrobkov</i>	-8
			D.39 <i>Ostatné dotácie do výroby</i>	-36
			D.4 <i>Príjmy z majetku</i>	407
			D.41 <i>Úroky</i>	200
			P.119 <i>Úprava pre Fisim</i>	0
			D.42 <i>Distribučovaný príjem korporácií</i>	103
			D.421 <i>Dividendy</i>	46
			D.422 <i>Výbery z príjmov kvázi-korporácií</i>	57
			D.43 <i>Reinvestovaný príjem z priamych zahraničných investícií</i>	14
			D.44 <i>Majetkový príjem viazaný na držiteľov poisťných zmlúv</i>	25
			D.45 <i>Renty</i>	65
B.5*	<i>Národný dôchodok</i>	1 633		

II.1.2.1: Účet príjmov z podnikania

Použitia			Zdroje		
D.4	Príjmy z majetku	217	B.2	Prevádzkový prebytok	217
D.41	Úroky	147	B.3	Zmiešaný príjem	432
D.44	Majetkový príjem viazaný na držiteľov poistných zmlúv	25			
D.45	Renty	45	D.4	Príjmy z majetku	247
			D.41	Úroky	150
			P.119	Úprava pre Fisim	0
			D.42	Distribučný príjem korporácií	37
			D.421	Dividendy	37
			D.422	Výbery z príjmov kvázi-korporácií	0
			D.43	Reinvestovaný príjem z priamych zahraničných investícií	11
			D.44	Majetkový príjem viazaný na držiteľov poistných zmlúv	5
			D.45	Renty	44
B.4	Príjmy z podnikania	679			

II.1.2.2: Alokácia ostatných účtov primárnych príjmov

Použitia			Zdroje		
D.4	Príjmy z majetku	163	B.4	Príjem z podnikania	679
D.41	Úroky	59			
D.42	Distribučný príjem korporácií	84	D.1	Kompenzácie zamestnancom	766
D.421	Dividendy	60	D.11	Mzdy a platy	573
D.422	Výbery z príjmov kvázi-korporácií	24	D.12	Sociálne príspevky zamestnávateľov	193
D.43	Reinvestovaný príjem z priamych zahraničných investícií	0	D.121	Skutočné sociálne príspevky zamestnávateľov	174
D.45	Renty	20	D.122	Odvodené sociálne príspevky zamestnávateľov	19
			D.2	Dane z výroby a dovozov	235
			D.21	Dane z výrobkov	141
			D.211	Dane typu DPH	121
			D.212	Dane a clá na dovozy okrem DPH	17
			D.2121	Dovozné clá	17
			D.2122	Dane z dovozov okrem DPH a ciel	0
			D.214	Dane z výrobkov, okrem DPH a dovozných daní	3
			D.29	Ostatné dane z výroby	94

Použitia		Zdroje		
		D.3	Dotácie	-44
		D.31	Dotácie do výrobkov	-8
		D.311	Dotácie na dovoz	0
		D.319	Ostatné dotácie do výrobkov	-8
		D.39	Ostatné dotácie do výroby	-36
		D.4	Príjmy z majetku	160
		D.41	Úroky	50
		D.42	Distribučný príjem korporácií	66
		D.421	Dividendy	9
		D.422	Výbery z príjmov kvázi-korporácií	57
		D.43	Reinvestovaný príjem z priamych zahraničných investícií	3
		D.44	Majetkový príjem viazaný na držiteľov poisťovních zmlúv	20
		D.45	Renty	21
B.5*	Národný dôchodok	1 633		

II.2: Sekundárna distribúcia príjmového účtu

Použitia		Zdroje		
D.5	Bežné dane z príjmu, bohatstva, atď.	212	B.5* Národný dôchodok	1 633
D.51	Dane z príjmu	203		
D.59	Ostatné bežné dane	9	D.5 Bežné dane z príjmu, bohatstva, atď.	213
			D.51 Dane z príjmu	204
D.61	Sociálne príspevky	322	D.59 Ostatné bežné dane	9
D.611	Skutočné sociálne príspevky	303	D.61 Sociálne príspevky	322
D.6111	Skutočné sociálne príspevky zamestnávateľov	174	D.611 Skutočné sociálne príspevky	303
D.61111	Povinné skutočné sociálne príspevky zamestnávateľov	160	D.6111 Skutočné sociálne príspevky zamestnávateľov	174
D.61112	Dobrovoľné skutočné sociálne príspevky zamestnávateľov	14	D.61111 Povinné skutočné sociálne príspevky zamestnávateľov	160
D.6112	Sociálne príspevky zamestnancov	97	D.61112 Dobrovoľné skutočné sociálne príspevky zamestnávateľov	14
D.61121	Povinné sociálne príspevky zamestnancov	85	D.6112 Sociálne príspevky zamestnancov	97
D.61122	Dobrovoľné sociálne príspevky zamestnancov	12	D.61121 Povinné sociálne príspevky zamestnancov	85
D.6113	Sociálne príspevky SZČO a nezamestnaných osôb	32	D.61122 Dobrovoľné sociálne príspevky zamestnancov	12
D.61131	Povinné sociálne príspevky SZČO a nezamestnaných osôb	22	D.6113 Sociálne príspevky SZČO a nezamestnaných osôb	32
D.61132	Dobrovoľné sociálne príspevky SZČO a nezamestnaných osôb	10	D.61131 Povinné sociálne príspevky SZČO a nezamestnaných osôb	22
D.612	Ovodené sociálne príspevky	19	D.61132 Dobrovoľné sociálne príspevky SZČO a nezamestnaných osôb	10

Použitia		Zdroje			
		D.612	Ovodené sociálne príspevky	19	
D.62	Sociálne dávky iné ako sociálne transfery v naturáliách	332			
D.621	Dávky sociálneho zabezpečenia v hotovosti	232	D.62	Sociálne dávky iné ako sociálne transfery v naturáliách	332
D.622	Súkromne financované sociálne dávky	29	D.621	Dávky sociálneho zabezpečenia v hotovosti	232
D.623	Nefinancované sociálne dávky na zamestnanca	19	D.622	Súkromne financované sociálne dávky	29
D.624	Dávky sociálnej pomoci v hotovosti	52	D.623	Nefinancované sociálne dávky na zamestnanca	19
			D.624	Dávky sociálnej pomoci v hotovosti	52
D.7	Ostatné bežné transfery	269			
D.71	Čisté platby neživotného poistenia	43	D.7	Ostatné bežné transfery	239
D.72	Nároky vyplatenia neživotného poistenia	45	D.71	Čisté platby neživotného poistenia	45
D.73	Bežné transfery v rámci všeobecnej vlády	96	D.72	Nároky vyplatenia neživotného poistenia	42
D.74	Bežná medzinárodná spolupráca	31	D.73	Bežné transfery v rámci všeobecnej vlády	96
D.75	Rôzne bežné transfery	54	D.74	Bežná medzinárodná spolupráca	1
			D.75	Rôzne bežné transfery	55
B.6	Disponibilný príjem	1 604			

II.3: Redistribúcia účtu príjmov v naturáliách

Použitia		Zdroje			
D.63	Sociálne transfery v naturáliách	219	B.6	Disponibilný príjem	1 604
D.631	Sociálne dávky v naturáliách	162			
D.6311	Dávky sociálneho zabezpečenia, kompenzácie	78	D.63	Sociálne transfery v naturáliách	219
D.6312	Ostatné dávky sociálneho zabezpečenia v naturáliách	65	D.631	Sociálne dávky v naturáliách	162
D.6313	Dávky sociálnej pomoci v naturáliách	19	D.6311	Dávky sociálneho zabezpečenia, kompenzácie	78
D.632	Transfery jednotlivých netrhových tovarov alebo služieb	57	D.6312	Ostatné dávky sociálneho zabezpečenia v naturáliách	65
			D.6313	Dávky sociálnej pomoci v naturáliách	19
			D.632	Transfery jednotlivých netrhových tovarov alebo služieb	57
B.7	Upravený disponibilný príjem	1 604			

II.4: Použitie účtu príjmov

II.4.1: Použitie účtu disponibilných príjmov

Použitia		Zdroje			
P.3	Výdavky konečnej spotreby	1 371	B.6	Disponibilný príjem	1 604
P.31	Výdavky individuálnej spotreby	1 215			
P.32	Výdavky kolektívnej spotreby	156	D.8	Úprava zmeny majetku domácností v rezervách penzijných fondov	11
D.8	Úprava zmeny majetku domácností v rezervách penzijných fondov	11			
B.8	Úspory	233			

II.4.2: Použitie účtu upravených disponibilných príjmov

Použitia		Zdroje	
P.4	Skutočná konečná spotreba	1371	B.7 Disponibilný príjem 1 604
P.41	Skutočná individuálna spotreba	1 215	
P.42	Skutočná kolektívna spotreba	156	D.8 Úprava zmeny majetku domácností v rezervách penzijných fondov 11
D.8	Úprava zmeny majetku domácností v rezervách penzijných fondov	11	
B.8	Úspory	233	

III: Účty akumulácie

III.1: Kapitálový účet

III.1.1: Účet zmeny čistej hodnoty v dôsledku úspora kapitálových transferov

Zmeny v aktívach		Zmeny v pasívach a čistej hodnote	
B.10.	Zmeny čistej hodnoty v dôsledku úspor a kapitálových transferov	230	B.8n Čisté úspory 233
			D.9 Kapitálové transfery, pohľadávky 62
			D.91 Kapitálové dane 2
			D.92 Investičné granty 23
			D.99 Ostatné kapitálové transfery 37
			D.9 Kapitálové transfery, záväzky -65
			D.91 Kapitálové dane -2
			D.92 Investičné granty -27
			D.99 Ostatné kapitálové transfery -36

III.1.2: Účet akvizície nefinančných aktív

Zmeny v aktívach		Zmeny v pasívach a čistej hodnote	
P.51	Tvorba hrubého fixného kapitálu	376	B.10.1 Zmeny čistej hodnoty v dôsledku úspor a kapitálových transferov 230
P.511	Akvizície po odpočítaní odpredaja hmotných fixných aktív	303	
P.5111	Akvizície nových hmotných fixných aktív	305	
P.5112	Akvizície existujúcich hmotných fixných aktív	11	
P.5113	Odpredaje existujúcich hmotných fixných aktív	-13	
P.512	Akvizície po odpočítaní odpredaja nehmotných fixných aktív	51	
P.5121	Akvizície nových nehmotných fixných aktív	53	
P.5122	Akvizície existujúcich nehmotných fixných aktív	6	
P.5123	Odpredaje existujúcich nehmotných fixných aktív	-8	

Zmeny v aktívach			Zmeny v pasívach a čistej hodnote	
P.513	Pridanie hodnoty nevyrobených nefinančných aktív	22		
P.5131	Hlavné zlepšenia nevyrobených nefinančných aktív	5		
P.5132	Náklady prevodu vlastníctva nevyrobených nefinančných aktív	17		
K.1	Spotreba fixného kapitálu	- 222		
P.52	Zmeny v zásobách	28		
P.53	Akvizície po odpočítaní cenností	10		
K.2	Akvizície po odpočítaní nevyrobených nefinančných aktív	0		
K.21	Akvizície po odpočítaní odpredaja pôdy a ostatných hmotných nevyrobených aktív	0		
K.22	Akvizície po odpočítaní odpredaja nehmotných nevyrobených aktív	0		
B.9	Čisté požičiavanie (+)/čisté vypožičiavanie (-)	38		

III.2: Finančný účet

Zmeny v aktívach			Zmeny v pasívach a čistej hodnote		
F	Čistá akvizícia finančných aktív	641	F	Čisté záväzky	603
F.1	Menové zlato a zvláštne práva čerpania (ZPČ)	- 1			
F.2	Mena a vklady	119	F.2	Mena a vklady	132
F.21	Mena	34	F.21	Mena	35
F.22	Prevoditeľné vklady	62	F.22	Prevoditeľné vklady	65
F.29	Ostatné vklady	23	F.29	Ostatné vklady	32
F.3	Cenné papiere okrem akcií	138	F.3	Cenné papiere okrem akcií	123
F.4	Pôžičky	244	F.4	Pôžičky	217
F.41	Krátkodobé pôžičky	83	F.41	Krátkodobé pôžičky	76
F.42	Dlhodobé pôžičky	161	F.42	Dlhodobé pôžičky	141
F.5	Akcie a ostatné imanie	44	F.5	Akcie a vlastný kapitál	43
F.6	Technické rezervy poistenia	36	F.6	Technické rezervy poistenia	36

Zmeny v aktívach			Zmeny v pasívach a čistej hodnote		
F.61	Čistý majetok domácností v rezervách životného poistenia a rezervách penzijných fondov	33	F.61	Čistý majetok domácností v rezervách životného poistenia a rezervách penzijných fondov	33
F.611	Čistý majetok domácností v rezervách životného poistenia	22	F.611	Čistý majetok domácností v rezervách životného poistenia	22
F.612	Čistý majetok domácností v rezervách penzijných fondov	11	F.612	Čistý majetok domácností v rezervách penzijných fondov	11
F.62	Platby poistného vopred a rezervy v nevyplatených nárokoch	3	F.62	Platby poistného vopred a rezervy v nevyplatených nárokoch	3
F.7	Ostatné záväzky	61	F.7	Ostatné pohľadávky	52
F.71	Obchodné úvery a zálohy	18	F.71	Obchodné úvery a zálohy	18
F.79	Ostatné pohľadávky/záväzky, s výnimkou obchodných úverov a záloh	43	F.79	Ostatné pohľadávky/záväzky, s výnimkou obchodných úverov a záloh	34
			B.9	Čisté požičiavanie (+)/čisté vypožičiavanie (-)	38

III.3: Ostatné zmeny na účte aktív

III.3.1: Ostatné zmeny na účte objemu aktív

Zmeny v aktívach			Zmeny v pasívach a čistej hodnote		
AN	Nefinančné aktíva	10	AF	Pasíva	- 2
AN.1	Vyrobené aktíva	- 7	K.7	Straty z katastrof	0
K.4	Hospodársky výskyt vyrobených aktív	3	K.8	Zabratia bez kompenzácie	0
K.7	Straty z katastrof	- 9	K.10	Ostatné zmeny v objeme nefinančných aktív n.e.c.	- 2
K.8	Zabratia bez kompenzácie	0	K.12	Zmeny v klasifikácii a štruktúre	0
K.9	Ostatné zmeny v objeme nefinančných aktív n.e.c.	1	K.12.1	Zmeny v sektorovej klasifikácii a štruktúre	0
K.12	Zmeny v klasifikácii a štruktúre	- 2	K.12.2	Zmeny v klasifikácii aktív a záväzkov	0
K.12.1	Zmeny v sektorovej klasifikácii a štruktúre	0	K.12.22	Zmeny v klasifikácii aktív alebo záväzkov okrem monetizácie/demonetizácie zlata	0
K.12.2	Zmeny v klasifikácii aktív a záväzkov	- 2			
K.12.21	Monetizácia/demonetizácia zlata	- 2	Z čoho:		
			AF.2	Mena a vklady	0
K.12.22	Zmeny v klasifikácii aktív alebo záväzkov okrem monetizácie/demonetizácie zlata	0	AF.3	Cenné papiere okrem akcií	0
			AF.4	Pôžičky	- 4
Z čoho:			AF.5	Akcie a ostatný vlastný kapitál	0
AN.11	Fixné aktíva	- 4	AF.6	Technické rezervy poistenia	2
AN.12	Zásoby	- 1	AF.7	Ostatné záväzky	0
AN.13	Cennosti	- 2			
AN.2	Nevyrobené aktíva	17			

Zmeny v aktívach			Zmeny v pasívach a čistej hodnote
K.3	Hospodársky výskyt nevyrobených aktív	24	
K.5	Hospodársky výskyt vyrobených aktív	4	
K.6	Hospodársky zánik nevyrobených aktív	-9	
K.61	Vyčerpanie prírodných hospodárskych aktív	-8	
K.62	Iný hospodársky zánik nevyrobených aktív	-1	
K.7	Straty z katastrof	-2	
K.8	Zabratia bez kompenzácie	0	
K.9	Ostatné zmeny v objeme nefinančných aktív n.e.c.	0	
K.12	Zmeny v klasifikácii a štruktúre	0	
K.12.1	Zmeny v sektorovej klasifikácii a štruktúre	0	
K.12.2	Zmeny v klasifikácii aktív a záväzkov	0	
K.12.22	Zmeny v klasifikácii aktív alebo záväzkov okrem monetizácie/demonetizácie zlata	0	
Z čoho			
AN.21	Hmotné nevyrobené aktíva	17	
AN.22	Nehmotné nevyrobené aktíva	0	
AF	Finančné aktíva	5	
K.7	Straty z katastrof	0	
K.8	Zabratia bez kompenzácie	0	
K.10	Ostatné zmeny v objeme finančných aktív a záväzkov n.e.c.	3	
K.12	Zmeny v klasifikácii a štruktúre	2	
K.12.1	Zmeny v sektorovej klasifikácii a štruktúre	0	
K.12.2	Zmeny v klasifikácii aktív a záväzkov	2	
K.12.21	Monetizácia/demonetizácia zlata	2	
K.12.22	Zmeny v klasifikácii aktív alebo záväzkov okrem monetizácie/demonetizácie zlata	0	
Z čoho:			
AF.1	Menové zlato a ZPČ	7	
AF.2	Mena a vklady	0	
AF.3	Cenné papiere okrem akcií	0	
AF.4	Pôžičky	-4	
AF.5	Akcie a ostatný vlastný kapitál	0	
AF.6	Technické rezervy poistenia	2	
AF.7	Ostatné záväzky	0	
	B.10.2	Zmeny čistej hodnoty v dôsledku iných zmien v objeme aktív	17

III.3.2: Účet precenenia

Zmeny v aktívach**Zmeny v pasívach a čistej hodnote**

Zmeny v aktívach			Zmeny v pasívach a čistej hodnote		
K.11	Nominálne zisky(+)/straty(-) z držby		K.11	Nominálne zisky(+)/straty(-) z držby	
AN	Nefinančné aktíva	280	AF	Pasíva	76
AN.1	Vyrobené aktíva	126	AF.2	Mena a vklady	0
AN.11	Fixné aktíva	111	AF.3	Cenné papiere okrem akcií	42
AN.12	Zásoby	7	AF.4	Pôžičky	0
AN.13	Cennosti	8	AF.5	Akcie a ostatný vlastný kapitál	34
AN.2	Nevyrobené aktíva	154	AF.6	Technické rezervy poistenia	0
AN.21	Hmotné nevyrobené aktíva	152	AF.7	Ostatné záväzky	0
AN.22	Nehmotné nevyrobené aktíva	2			
AF	Finančné aktíva	84			
AF.1	Menové zlato a ZPČ	12			
AF.2	Mena a vklady	0			
AF.3	Cenné papiere okrem akcií	40			
AF.4	Pôžičky	0			
AF.5	Akcie a ostatný vlastný kapitál	31			
AF.6	Technické rezervy poistenia	0			
AF.7	Ostatné pohľadávky	0			
			B.10.3	Zmeny čistej hodnoty v dôsledku nominálnych ziskov/strát z držby	288

III.3.2.1: Účet neutrálnych ziskov/strát z držby

Zmeny v aktívach**Zmeny v pasívach a čistej hodnote**

Zmeny v aktívach			Zmeny v pasívach a čistej hodnote		
K.11.1	Neutrálne zisky(+)/straty(-) z držby		K.11.1	Neutrálne zisky(+)/straty(-) z držby	
AN	Nefinančné aktíva	198	AF	Pasíva	126
AN.1	Vyrobené aktíva	121	AF.2	Mena a vklady	29
AN.11	Fixné aktíva	111	AF.3	Cenné papiere okrem akcií	26
AN.12	Zásoby	5	AF.4	Pôžičky	29
AN.13	Cennosti	5	AF.5	Akcie a ostatný vlastný kapitál	28
AN.2	Nevyrobené aktíva	78	AF.6	Technické rezervy poistenia	7
AN.21	Hmotné nevyrobené aktíva	76	AF.7	Ostatné záväzky	6
AN.22	Nehmotné nevyrobené aktíva	1			
AF	Finančné aktíva	136			

Zmeny v aktívach			Zmeny v pasívach a čistej hodnote	
AF.1	Menové zlato a ZPČ	15		
AF.2	Mena a vklady	30		
AF.3	Cenné papiere okrem akcií	25		
AF.4	Pôžičky	28		
AF.5	Akcie a ostatný vlastný kapitál	26		
AF.6	Technické rezervy poistenia	7		
AF.7	Ostatné pohľadávky	5		
			B.10.31	Zmeny čistej hodnoty v dôsledku neutrálnych ziskov/strát z držby
				208

III.3.2.2: Účet reálnych ziskov/strát z držby

Zmeny v aktívach			Zmeny v pasívach a čistej hodnote	
K.11.2	Reálne zisky(+)/straty(-) z držby		K.11.2	Nominálne zisky(+)/straty(-) z držby
AN	Nefinančné aktíva	81	AF	Pasíva
				- 50
AN.1	Vyrobené aktíva	5	AF.2	Mena a vklady
				- 29
AN.11	Fixné aktíva	0	AF.3	Cenné papiere okrem akcií
				16
AN.12	Zásoby	3	AF.4	Pôžičky
				- 29
AN.13	Cennosti	2	AF.5	Akcie a ostatný vlastný kapitál
				6
AN.2	Nevyrobené aktíva	77	AF.6	Technické rezervy poistenia
				- 7
AN.21	Hmotné nevyrobené aktíva	76	AF.7	Ostatné záväzky
				- 6
AN.22	Nehmotné nevyrobené aktíva	1		
AF	Finančné aktíva	- 52		
AF.1	Menové zlato a ZPČ	- 3		
AF.2	Mena a vklady	- 30		
AF.3	Cenné papiere okrem akcií	15		
AF.4	Pôžičky	- 28		
AF.5	Akcie a ostatný vlastný kapitál	5		
AF.6	Technické rezervy poistenia	- 7		
AF.7	Ostatné pohľadávky	- 5		
			B.10.32	Zmeny čistej hodnoty v dôsledku reálnych ziskov/strát z držby
				80

IV: Súvahy

IV.1: Počiatočná súvaha

Aktíva			Pasíva a čistá hodnota		
AN	Nefinančné aktíva	9 922	AF	Pasíva	6 298
AN.1	Vyrobené aktíva	6 047	AF.2	Mena a vklady	1 471
AN.11	Fixné aktíva	5 544	AF.3	Cenné papiere okrem akcií	1 311
AN.12	Zásoby	231	AF.4	Pôžičky	1 437
AN.13	Cennosti	272	AF.5	Akcie a ostatný vlastný kapitál	1 406
AN.2	Nevyrobené aktíva	3 875	AF.6	Technické rezervy poistenia	371
AN.21	Hmotné nevyrobené aktíva	3 809	AF.7	Ostatné záväzky	302
AN.22	Nehmotné nevyrobené aktíva	66			
AF	Finančné aktíva	6 792			
AF.1	Menové zlato a ZPČ	770			
AF.2	Mena a vklady	1 482			
AF.3	Cenné papiere okrem akcií	1 263			
AF.4	Pôžičky	1 384			
AF.5	Akcie a ostatný vlastný kapitál	1 296			
AF.6	Technické rezervy poistenia	370			
AF.7	Ostatné pohľadávky	227			
			B.10.32	Čistá hodnota	10 416

IV.2: Súvahové zmeny

Aktíva			Pasíva a čistá hodnota		
Celková zmena aktív			Celková zmena pasív		
AN	Nefinančné aktíva	482	AF	Pasíva	677
AN.1	Vyrobené aktíva	289	AF.2	Mena a vklady	132
AN.11	Fixné aktíva	239	AF.3	Cenné papiere okrem akcií	165
AN.12	Zásoby	34	AF.4	Pôžičky	213
AN.13	Cennosti	16	AF.5	Akcie a ostatný vlastný kapitál	77
AN.2	Nevyrobené aktíva	193	AF.6	Technické rezervy poistenia	38
AN.21	Hmotné nevyrobené aktíva	191	AF.7	Ostatné záväzky	52
AN.22	Nehmotné nevyrobené aktíva	2			
AF	Finančné aktíva	730			
AF.1	Menové zlato a ZPČ	18			
AF.2	Mena a vklady	119			

Aktíva		Pasíva a čistá hodnota	
AF.3	Cenné papiere okrem akcií	178	
AF.4	Pôžičky	240	
AF.5	Akcie a ostatný vlastný kapitál	75	
AF.6	Technické rezervy poistenia	38	
AF.7	Ostatné pohľadávky	61	
		B.10	Zmeny čistej hodnoty celkom, v dôsledku: 535
		B.10.1	Úspor a kapitálových transferov 230
		B.10.2	Ostatné zmeny v objeme aktív 17
		B.10.3	Nominálne zisky/straty z držby 288
		B.10.31	Neutrálne zisky/straty z držby 208
		B.10.32	Reálne zisky/straty z držby 80

IV.3: Konečná (záverečná) súvaha

Aktíva		Pasíva a čistá hodnota	
AN	Nefinančné aktíva	10 404	AF Pasíva 6 975
AN.1	Vyrobené aktíva	6 336	AF.2 Mena a vklady 1 603
AN.11	Fixné aktíva	5 783	AF.3 Cenné papiere okrem akcií 1 476
AN.12	Zásoby	265	AF.4 Pôžičky 1 650
AN.13	Cennosti	288	AF.5 Akcie a ostatný vlastný kapitál 1 483
AN.2	Nevyrobené aktíva	4 068	AF.6 Technické rezervy poistenia 409
AN.21	Hmotné nevyrobené aktíva	4 000	AF.7 Ostatné záväzky 354
AN.22	Nehmotné nevyrobené aktíva	68	
AF	Finančné aktíva	7 522	
AF.1	Menové zlato a ZPČ	788	
AF.2	Mena a vklady	1 601	
AF.3	Cenné papiere okrem akcií	1 441	
AF.4	Pôžičky	1 624	
AF.5	Akcie a ostatný vlastný kapitál	1 371	
AF.6	Technické rezervy poistenia	408	
AF.7	Ostatné pohľadávky	288	
		B.90	Čistá hodnota 10 951

Tabuľka A.IV.3 – Úplná súslednosť účtov za nefinančné korporácie

I: Výrobný účet

Použitia		Zdroje		
P.2	Medzispotreba	881	P.1 Výstup	1 753
			P.11 Trhový výstup	1 722
			P.12 Výstup pre vlastné použitie	31
B.1g	Hrubá pridaná hodnota	872		
K.1	Spotreba fixného kapitálu	137		
B.1n	Čistá pridaná hodnota	735		

II: Distribúcia a použitie príjmových účtov

II.1: Primárna distribúcia príjmového účtu

II.1.1: Tvorba príjmového účtu

Použitia		Zdroje		
D.1	Kompenzácie zamestnancom	545	B.1n Čistá pridaná hodnota	735
D.11	Mzdy a platy	421		
D.12	Sociálne príspevky zamestnávateľov	124		
D.121	Skutočné sociálne príspevky zamestnávateľov	112		
D.122	Odvodené sociálne príspevky zamestnávateľov	12		
D.29	Ostatné dane z výroby	86		
D.39	Ostatné dotácie do výroby	- 35		
B.2	Prevádzkový prebytok	139		

II.1.2: Alokácia účtu primárneho príjmu

Použitia		Zdroje		
D.4	Príjmy z majetku	145	B.2 Prevádzkový prebytok	139
D.41	Úroky	66		
D.42	Distribuívaný príjem korporácií	48	D.4 Príjmy z majetku	78
D.421	Dividendy	24	D.41 Úroky	25
D.422	Výbery z príjmov kvázi-korporácií	24	D.42 Distribuívaný príjem korporácií	3
D.43	Reinvestovaný príjem z priamych zahraničných investícií	0	D.421 Dividendy	3
D.45	Renty	31	D.422 Výbery z príjmov kvázi-korporácií	0
			D.43 Reinvestovaný príjem z priamych zahraničných investícií	4
			D.44 Majetkový príjem viazaný na držiteľov poisťných zmlúv	5
			D.45 Renty	41
B.5	Bilancia primárnych príjmov	72		

II.1.2.1: Účet príjmov z podnikania

Použitia			Zdroje		
D.4	Príjmy z majetku	97	B.2	Prevádzkový prebytok	139
D.41	Úroky	66			
D.45	Renty	31	D.4	Príjmy z majetku	78
			D.41	Úroky	25
			D.42	Distribučovaný príjem korporácií	3
			D.421	Dividendy	3
			D.422	Výbery z príjmov kvázi-korporácií	0
			D.43	Reinvestovaný príjem z priamych zahraničných investícií	4
			D.44	Majetkový príjem viazaný na držiteľov poisťovních zmlúv	5
			D.45	Renty	41
B.4	Príjmy z podnikania	120			

II.1.2.2: Alokácia o statných účtov primárnych príjmov

Použitia			Zdroje		
D.4	Príjmy z majetku	48	B.4	Príjem z podnikania	120
D.42	Distribučovaný príjem korporácií	48			
D.421	Dividendy	24			
D.422	Výbery z príjmov kvázi-korporácií	24			
D.43	Reinvestovaný príjem z priamych zahraničných investícií	0			
B.5	Bilancia primárnych príjmov	72			

II.2: Sekundárna distribúcia príjmového účtu

Použitia			Zdroje		
D.5	Bežné dane z príjmu, bohatstva, atď.	24	B.5	Bilancia primárnych príjmov	72
D.51	Dane z príjmu	20			
D.59	Ostatné bežné dane	4	D.61	Sociálne príspevky	14
			D.611	Skutočné sociálne príspevky	2
D.62	Sociálne dávky iné ako sociálne transfery v naturáliách	13	D.6111	Skutočné sociálne príspevky zamestnávateľov	1
D.622	Súkromne financované sociálne dávky	1	D.61111	Povinné skutočné sociálne príspevky zamestnávateľov	1
D.623	Nefinancované sociálne dávky na zamestnanca	12	D.61112	Dobrovoľné skutočné sociálne príspevky zamestnávateľov	1
			D.6112	Sociálne príspevky zamestnancov	1
D.7	Ostatné bežné transfery	11	D.61121	Povinné sociálne príspevky zamestnancov	1
D.71	Čisté platby neživotného poistenia	8	D.61122	Dobrovoľné sociálne príspevky zamestnancov	0
D.75	Rôzne bežné transfery	3	D.612	Odvođené sociálne príspevky	12

Použitia		Zdroje	
		D.7	Ostatné bežné transfery 10
		D.72	Nároky vyplatenia neživotného poistenia 6
		D.75	Rôzne bežné transfery 4
B.6	Disponibilný príjem 48		

II.4: Použitie účtu príjmov

II.4.1: Použitie účtu disponibilných príjmov

Použitia		Zdroje	
D.8	Úprava zmeny majetku domácností v rezervách penzijných fondov 0	B.6	Disponibilný príjem 48
B.8	Úspory 48		

III: Účty akumulácie

III.1: Kapitálový účet

III.1.1: Účet zmeny čistej hodnoty v dôsledku úspor a kapitálových transferov

Zmeny v aktívach		Zmeny v pasívach a čistej hodnote	
B.10.1	Zmeny čistej hodnoty v dôsledku úspor a kapitálových transferov 65	B.8n	Čisté úspory 48
		D.9	Kapitálové transfery, pohľadávky 33
		D.92	Investičné granty 23
		D.99	Ostatné kapitálové transfery 10
		D.9	Kapitálové transfery, záväzky - 16
		D.91	Kapitálové dane 0
		D.99	Ostatné kapitálové transfery - 16

III.1.2: Účet akvizície nefinančných aktív

Zmeny v aktívach		Zmeny v pasívach a čistej hodnote	
P.51	Tvorba hrubého fixného kapitálu 250	B.10.1	Zmeny čistej hodnoty v dôsledku úspor a kapitálových transferov 65
P.511	Akvizície po odpočítaní odpredaja hmotných fixných aktív 209		
P.5111	Akvizície nových hmotných fixných aktív 211		
P.5112	Akvizície existujúcich hmotných fixných aktív 4		
P.5113	Odpredaje existujúcich hmotných fixných aktív - 6		
P.512	Akvizície po odpočítaní odpredaja nehmotných fixných aktív 21		
P.5121	Akvizície nových nehmotných fixných aktív 21		
P.5122	Akvizície existujúcich nehmotných fixných aktív 1		
P.5123	Odpredaje existujúcich nehmotných fixných aktív - 1		

Zmeny v aktívach			Zmeny v pasívach a čistej hodnote	
P.513	Pridanie hodnoty nevyrobených nefinančných aktív	20		
P.5131	Hlavné zlepšenia nevyrobených nefinančných aktív	3		
P.5132	Náklady prevodu vlastníctva nevyrobených nefinančných aktív	17		
K.1	Spotreba fixného kapitálu	- 137		
P.52	Zmeny v zásobách	26		
P.53	Akvizície po odpočítaní cenností	2		
K.2	Akvizície po odpočítaní nevyrobených nefinančných aktív	- 7		
K.21	Akvizície po odpočítaní odpredaja pôdy a ostatných hmotných nevyrobených aktív	- 6		
K.22	Akvizície po odpočítaní odpredaja nehmotných nevyrobených aktív	- 1		
B.9	Čisté požičiavanie (+)/čisté vypožičiavanie (-)	- 69		

III.2: Finančný účet

Zmeny v aktívach			Zmeny v pasívach a čistej hodnote		
F	Čistá akvizícia finančných aktív	71	F	Čisté záväzky	140
F.2	Mena a vklady	17	F.2	Mena a vklady	0
F.21	Mena	5	F.22	Prevoditeľné vklady	0
F.22	Prevoditeľné vklady	10	F.29	Ostatné vklady	0
F.29	Ostatné vklady	2	F.3	Cenné papiere okrem akcií	6
F.3	Cenné papiere okrem akcií	18	F.4	Pôžičky	71
F.4	Pôžičky	27	F.41	Krátkodobé pôžičky	16
F.41	Krátkodobé pôžičky	16	F.42	Dlhodobé pôžičky	55
F.42	Dlhodobé pôžičky	11	F.5	Akcie a vlastný kapitál	26
F.5	Akcie a ostatné imanie	2	F.6	Technické rezervy poistenia	0
F.6	Technické rezervy poistenia	0	F.61	Čistý majetok domácností v rezervách životného poistenia a rezervách penzijných fondov	0
F.62	Platby poisťovního vopred a rezervy v nevyplatených nárokoch	0	F.612	Čistý majetok domácností v rezervách penzijných fondov	0

Zmeny v aktívach			Zmeny v pasívach a čistej hodnote		
F.7	Ostatné záväzky	7	F.7	Ostatné pohľadávky	37
F.71	Obchodné úvery a zálohy	6	F.71	Obchodné úvery a zálohy	8
F.79	Ostatné pohľadávky/záväzky, s výnimkou obchodných úverov a záloh	1	F.79	Ostatné pohľadávky/záväzky, s výnimkou obchodných úverov a záloh	29
			B.9	Čisté požičiavanie (+)/čisté vypožičiavanie (-)	-69

III.3: Ostatné zmeny na účte aktív

III.3.1: Ostatné zmeny na účte objemu aktív

Zmeny v aktívach			Zmeny v pasívach a čistej hodnote		
AN	Nefinančné aktíva	12	AF	Pasíva	- 3
AN.1	Vyrobené aktíva	- 2	K.7	Straty z katastrof	0
K.4	Hospodársky výskyt vyrobených aktív	0	K.8	Zabratia bez kompenzácie	0
K.7	Straty z katastrof	- 5	K.10	Ostatné zmeny v objeme finančných aktív a záväzkov n.e.c.	- 4
K.8	Zabratia bez kompenzácie	- 1	K.12	Zmeny v klasifikácii a štruktúre	1
K.9	Ostatné zmeny v objeme nefinančných aktív n.e.c.	1	K.12.1	Zmeny v sektorovej klasifikácii a štruktúre	1
K.12	Zmeny v klasifikácii a štruktúre	3	K.12.2	Zmeny v klasifikácii aktív a záväzkov	0
K.12.1	Zmeny v sektorovej klasifikácii a štruktúre	3	K.12.22	Zmeny v klasifikácii aktív alebo záväzkov okrem monetizácie/demonetizácie zlata	0
K.12.2	Zmeny v klasifikácii aktív a záväzkov	0	Z čoho: Mena a vklady	0	
K.12.22	Zmeny v klasifikácii aktív alebo záväzkov okrem monetizácie/demonetizácie zlata	0	AF.2		
Z čoho:			AF.3	Cenné papiere okrem akcií	0
AN.11	Fixné aktíva	- 1	AF.4	Pôžičky	- 3
AN.12	Zásoby	- 1	AF.5	Akcie a ostatný vlastný kapitál	0
AN.13	Cennosti	0	AF.6	Technické rezervy poistenia	0
AN.2	Nevyrobené aktíva	14	AF.7	Ostatné záväzky	0
K.3	Hospodársky výskyt nevyrobených aktív	24			
K.5	Hospodársky výskyt vyrobených aktív	0			
K.6	Hospodársky zánik nevyrobených aktív	- 7			
K.61	Vyčerpanie prírodných hospodárskych aktív	- 6			
K.62	Iný hospodársky zánik nevyrobených aktív	- 1			
K.7	Straty z katastrof	0			
K.8	Zabratia bez kompenzácie	- 4			
K.9	Ostatné zmeny v objeme nefinančných aktív n.e.c.	0			

Zmeny v aktívach			Zmeny v pasívach a čistej hodnote	
K.12	Zmeny v klasifikácii a štruktúre	1		
K.12.1	Zmeny v sektorovej klasifikácii a štruktúre	1		
K.12.2	Zmeny v klasifikácii aktív a záväzkov	0		
K.12.22	Zmeny v klasifikácii aktív alebo záväzkov okrem monetizácie/demonetizácie zlata	0		
Z čoho				
AN.21	Hmotné nevyrobené aktíva	14		
AN.22	Nehmotné nevyrobené aktíva	0		
AF	Finančné aktíva	2		
K.7	Straty z katastrof	0		
K.8	Zabratia bez kompenzácie	0		
K.10	Ostatné zmeny v objeme finančných aktív a záväzkov n.e.c.	0		
K.12	Zmeny v klasifikácii a štruktúre	2		
K.12.1	Zmeny v sektorovej klasifikácii a štruktúre	2		
K.12.2	Zmeny v klasifikácii aktív a záväzkov	0		
K.12.22	Zmeny v klasifikácii aktív alebo záväzkov okrem monetizácie/demonetizácie zlata	0		
Z čoho				
AF.2	Mena a vklady	0		
AF.3	Cenné papiere okrem akcií	0		
AF.4	Pôžičky	0		
AF.5	Akcie a ostatný vlastný kapitál	2		
AF.6	Technické rezervy poistenia	0		
AF.7	Ostatné záväzky	0		
			B.10.2	Zmeny čistej hodnoty v dôsledku iných zmien v objeme aktív
				17

III.3.2: Účet precenenia

Zmeny v aktívach			Zmeny v pasívach a čistej hodnote	
K.11	Nominálne zisky(+)/straty(-) z držby		K.11	Nominálne zisky(+)/straty(-) z držby
AN	Nefinančné aktíva	144	AF	Pasíva
AN.1	Vyrobené aktíva	63	AF.2	Mena a vklady
AN.11	Fixné aktíva	58	AF.3	Cenné papiere okrem akcií
AN.12	Zásoby	4	AF.4	Pôžičky
AN.13	Cennosti	1	AF.5	Akcie a ostatný vlastný kapitál
AN.2	Nevyrobené aktíva	81	AF.6	Technické rezervy poistenia
AN.21	Hmotné nevyrobené aktíva	80	AF.7	Ostatné záväzky
AN.22	Nehmotné nevyrobené aktíva	1		

Zmeny v aktívach			Zmeny v pasívach a čistej hodnote	
AF	Finančné aktíva	8		
AF.2	Mena a vklady	0		
AF.3	Cenné papiere okrem akcií	3		
AF.4	Pôžičky	0		
AF.5	Akcie a ostatný vlastný kapitál	5		
AF.6	Technické rezervy poistenia	0		
AF.7	Ostatné pohľadávky	0		
			B.10.3	Zmeny čistej hodnoty v dôsledku nominálnych ziskov/ strát z držby
				134

III.3.2.1: Účet neutrálnych ziskov/strát z držby

Zmeny v aktívach			Zmeny v pasívach a čistej hodnote	
K.11.1	Neutrálne zisky(+)/straty(-) z držby		K.11.1	Neutrálne zisky(+)/straty(-) z držby
AN	Nefinančné aktíva	101	AF	Pasíva
AN.1	Vyrobené aktíva	60	AF.2	Mena a vklady
AN.11	Fixné aktíva	58	AF.3	Cenné papiere okrem akcií
AN.12	Zásoby	2	AF.4	Pôžičky
AN.13	Cennosti	1	AF.5	Akcie a ostatný vlastný kapitál
AN.2	Nevyrobené aktíva	41	AF.6	Technické rezervy poistenia
AN.21	Hmotné nevyrobené aktíva	40	AF.7	Ostatné záväzky
AN.22	Nehmotné nevyrobené aktíva	1		
AF	Finančné aktíva	18		
AF.2	Mena a vklady	8		
AF.3	Cenné papiere okrem akcií	2		
AF.4	Pôžičky	1		
AF.5	Akcie a ostatný vlastný kapitál	4		
AF.6	Technické rezervy poistenia	1		
AF.7	Ostatné pohľadávky	3		
			B.10.31	Zmeny čistej hodnoty v dôsledku neutrálnych ziskov/ strát z držby
				82

III.3.2.2: Účet reálnych ziskov/strát z držby

Zmeny v aktívach			Zmeny v pasívach a čistej hodnote	
K.11.2	Reálne zisky(+)/straty(-) z držby		K.11.2	Nominálne zisky(+)/straty(-) z držby
AN	Nefinančné aktíva	43	AF	Pasíva
				-18

Zmeny v aktívach			Zmeny v pasívach a čistej hodnote		
AN.1	Vyrobené aktíva	3	AF.2	Mena a vklady	- 1
AN.11	Fixné aktíva	0	AF.3	Cenné papiere okrem akcií	1
AN.12	Zásoby	3	AF.4	Pôžičky	- 18
AN.13	Cennosti	0	AF.5	Akcie a ostatný vlastný kapitál	3
AN.2	Nevyrobené aktíva	40	AF.6	Technické rezervy poistenia	0
AN.21	Hmotné nevyrobené aktíva	40	AF.7	Ostatné záväzky	- 3
AN.22	Nehmotné nevyrobené aktíva	0			
AF	Finančné aktíva	- 10			
AF.2	Mena a vklady	- 8			
AF.3	Cenné papiere okrem akcií	1			
AF.4	Pôžičky	- 1			
AF.5	Akcie a ostatný vlastný kapitál	1			
AF.6	Technické rezervy poistenia	- 1			
AF.7	Ostatné pohľadávky	- 3			
			B.10.32	Zmeny čistej hodnoty v dôsledku reálnych ziskov/strát z držby	51

IV. Súvahy

IV.1: Počiatočná súvaha

Aktíva			Pasíva a čistá hodnota		
AN	Nefinančné aktíva	5 041	AF	Pasíva	1 817
AN.1	Vyrobené aktíva	3 001	AF.2	Mena a vklady	40
AN.11	Fixné aktíva	2 878	AF.3	Cenné papiere okrem akcií	44
AN.12	Zásoby	85	AF.4	Pôžičky	897
AN.13	Cennosti	38	AF.5	Akcie a ostatný vlastný kapitál	687
AN.2	Nevyrobené aktíva	2 040	AF.6	Technické rezervy poistenia	12
AN.21	Hmotné nevyrobené aktíva	1 989	AF.7	Ostatné záväzky	137
AN.22	Nehmotné nevyrobené aktíva	51			
AF	Finančné aktíva	897			
AF.2	Mena a vklady	382			
AF.3	Cenné papiere okrem akcií	90			
AF.4	Pôžičky	50			
AF.5	Akcie a ostatný vlastný kapitál	200			
AF.6	Technické rezervy poistenia	25			
AF.7	Ostatné pohľadávky	150			
			B.90	Čistá hodnota	4 121

IV.2: Súvahové zmeny

Aktíva			Pasíva a čistá hodnota		
Celková zmena aktív			Celková zmena pasív		
AN	Nefinančné aktíva	290	AF	Pasíva	155
AN.1	Vyrobené aktíva	182	AF.2	Mena a vklady	0
AN.11	Fixné aktíva	150	AF.3	Cenné papiere okrem akcií	7
AN.12	Zásoby	29	AF.4	Pôžičky	68
AN.13	Cennosti	3	AF.5	Akcie a ostatný vlastný kapitál	42
AN.2	Nevyrobené aktíva	108	AF.6	Technické rezervy poistenia	0
AN.21	Hmotné nevyrobené aktíva	108	AF.7	Ostatné záväzky	37
AN.22	Nehmotné nevyrobené aktíva	0			
AF	Finančné aktíva	81			
AF.2	Mena a vklady	17			
AF.3	Cenné papiere okrem akcií	21			
AF.4	Pôžičky	27			
AF.5	Akcie a ostatný vlastný kapitál	9			
AF.6	Technické rezervy poistenia	0			
AF.7	Ostatné pohľadávky	7			
			B.10	Zmeny čistej hodnoty celkom, v dôsledku:	216
			B.10.1	Úspor a kapitálových transferov	65
			B.10.2	Ostatné zmeny v objeme aktív	17
			B.10.3	Nominálne zisky/straty z držby	134
			B.10.31	Neutrálne zisky/straty z držby	82
			B.10.32	Reálne zisky/straty z držby	51

IV.3: Konečná (záverečná) súvaha

Aktíva			Pasíva a čistá hodnota		
AN	Nefinančné aktíva	5 331	AF	Pasíva	1 972
			AF.2	Mena a vklady	40
AN.1	Vyrobené aktíva	3 183	AF.3	Cenné papiere okrem akcií	51
AN.11	Fixné aktíva	3 028	AF.4	Pôžičky	965
AN.12	Zásoby	114	AF.5	Akcie a ostatný vlastný kapitál	729
AN.13	Cennosti	41	AF.6	Technické rezervy poistenia	12
AN.2	Nevyrobené aktíva	2 148	AF.7	Ostatné záväzky	174
AN.21	Hmotné nevyrobené aktíva	2 097			
AN.22	Nehmotné nevyrobené aktíva	51			

Aktíva		Pasíva a čistá hodnota	
AF	Finančné aktíva	978	
AF.2	Mena a vklady	389	
AF.3	Cenné papiere okrem akcií	111	
AF.4	Pôžičky	77	
AF.5	Akcie a ostatný vlastný kapitál	209	
AF.6	Technické rezervy poistenia	25	
AF.7	Ostatné pohľadávky	157	
		B.90	Čistá hodnota 4 337

Tabulka A.IV.4. – Úplná súslednosť účtov za finančné korporácie

I: Výrobný účet

Použitia		Zdroje	
P.2	Medzispotreba	29	P.1 Výstup 102
			P.11 Trhový výstup 102
			P.12 Výstup pre vlastné použitie 0
B.1g	Hrubá pridaná hodnota	73	
K.1	Spotreba fixného kapitálu	10	
B.1n	Čistá pridaná hodnota	63	

II: Distribúcia a použitie príjmových účtov

II.1: Primárna distribúcia príjmového účtu

II.1.1: Tvorba príjmového účtu

Použitia		Zdroje	
D.1	Kompenzácie zamestnancom	15	B.1n Čistá pridaná hodnota 63
D.11	Mzdy a platy	10	
D.12	Sociálne príspevky zamestnávateľov	5	
D.121	Skutočné sociálne príspevky zamestnávateľov	4	
D.122	Odvožené sociálne príspevky zamestnávateľov	1	
D.29	Ostatné dane z výroby	3	
D.39	Ostatné dotácie do výroby	0	
B.2	Prevádzkový prebytok	45	

II.1.2: Alokácia účtu primárneho príjmu

Použitia		Zdroje	
D.4	Príjmy z majetku	138	B.2 Prevádzkový prebytok 45
D.41	Úroky	77	
D.42	Distribuovaný príjem korporácií	36	D.4 Príjmy z majetku 160

Použitia			Zdroje		
D.421	Dividendy	36	D.41	Úroky	125
			P.119	Úprava pre Fisim	- 48
D.422	Výbery z príjmov kvázi-korporácií	0	D.42	Distribučovaný príjem korporácií	25
D.43	Reinvestovaný príjem z priamych zahraničných investícií	0	D.421	Dividendy	25
D.44	Majetkový príjem viazaný na držiteľov poisťných zmlúv	25	D.422	Výbery z príjmov kvázi-korporácií	0
D.45	Renty	0	D.43	Reinvestovaný príjem z priamych zahraničných investícií	7
			D.44	Majetkový príjem viazaný na držiteľov poisťných zmlúv	0
			D.45	Renty	3
B.5	<i>Bilancia primárnych príjmov</i>	19			

II.1.2.1: Účet príjmov podnikania

Použitia			Zdroje		
D.4	Príjmy z majetku	102	B.2	<i>Prevádzkový prebytok</i>	45
D.41	Úroky	77			
D.44	Majetkový príjem viazaný na držiteľov poisťných zmlúv	25	D.4	Príjmy z majetku	160
D.45	Renty	0	D.41	Úroky	125
			P.119	Úprava pre Fisim	- 48
			D.42	Distribučovaný príjem korporácií	25
			D.421	Dividendy	25
			D.422	Výbery z príjmov kvázi-korporácií	0
			D.43	Reinvestovaný príjem z priamych zahraničných investícií	7
			D.44	Majetkový príjem viazaný na držiteľov poisťných zmlúv	0
			D.45	Renty	3
B.4	<i>Príjmy z podnikania</i>	55			

II.1.2.2: Alokácia ostatných účtov primárnych príjmov

Použitia			Zdroje		
D.4	Príjmy z majetku	36	B.4	<i>Príjem z podnikania</i>	55
D.42	Distribučovaný príjem korporácií	36			
D.421	Dividendy	36			
D.422	Výbery z príjmov kvázi-korporácií	0			
D.43	Reinvestovaný príjem z priamych zahraničných investícií	0			
B.5	<i>Bilancia primárnych príjmov</i>	19			

II.2: Sekundárna distribúcia príjmového účtu

Použitia		Zdroje	
D.5	Bežné dane z príjmu, bohatstva, atď.	10	B.5 Bilancia primárnych príjmov 19
D.51	Dane z príjmu	7	
D.59	Ostatné bežné dane	3	D.61 Sociálne príspevky 39
			D.611 Skutočné sociálne príspevky 38
D.62	Sociálne dávky iné ako sociálne transfery v naturáliách	29	D.6111 Skutočné sociálne príspevky zamestnávateľov 18
D.622	Súkromne financované sociálne dávky	28	D.61111 Povinné skutočné sociálne príspevky zamestnávateľov 15
D.623	Nefinancované sociálne dávky na zamestnanca	1	D.61112 Dobrovoľné skutočné sociálne príspevky zamestnávateľov 3
			D.6112 Sociálne príspevky zamestnancov 20
D.7	Ostatné bežné transfery	46	D.61121 Povinné sociálne príspevky zamestnancov 15
D.71	Čisté platby neživotného poistenia	0	D.61122 Dobrovoľné sociálne príspevky zamestnancov 5
D.72	Nároky vyplatenia neživotného poistenia	45	D.612 Odvođené sociálne príspevky 1
D.75	Rôzne bežné transfery	1	
			D.7 Ostatné bežné transfery 49
			D.71 Čisté platby neživotného poistenia 45
			D.72 Nároky vyplatenia neživotného poistenia 0
			D.75 Rôzne bežné transfery 4
B.6	Disponibilný príjem	22	

II.4: Použitie účtu príjmov

II.4.1: Použitie účtu disponibilných príjmov

Použitia		Zdroje	
D.8	Úprava zmeny majetku domácností v rezervách penzijných fondov	11	B.6 Disponibilný príjem 22
B.8	Úspory	11	

III: Účty akumulácie

III.1: Kapitálový účet

III.1.1: Účet zmeny čistej hodnoty v dôsledku úspor a kapitálových transferov

Zmeny v aktívach		Zmeny v pasívach a čistej hodnote	
B.10.1	Zmeny čistej hodnoty v dôsledku úspor a kapitálových transferov	4	B.8n Čisté úspory 11
			D.9 Kapitálové transfery, pohľadávky 0
			D.92 Investičné granty 0
			D.99 Ostatné kapitálové transfery 0
			D.9 Kapitálové transfery, záväzky -7
			D.91 Kapitálové dane 0
			D.99 Ostatné kapitálové transfery -7

III.1.2: Účet akvizície nefinančných aktív

Zmeny v aktívach			Zmeny v pasívach a čistej hodnote		
P.51	Tvorba hrubého fixného kapitálu	9	B.10.1	Zmeny čistej hodnoty v dôsledku úspor a kapitálových transferov	4
P.511	Akvizície po odpočítaní odpredaja hmotných fixných aktív	8			
P.5111	Akvizície nových hmotných fixných aktív	7			
P.5112	Akvizície existujúcich hmotných fixných aktív	1			
P.5113	Odpredaje existujúcich hmotných fixných aktív	0			
P.512	Akvizície po odpočítaní odpredaja nehmotných fixných aktív	1			
P.5121	Akvizície nových nehmotných fixných aktív	1			
P.5122	Akvizície existujúcich nehmotných fixných aktív	0			
P.5123	Odpredaje existujúcich nehmotných fixných aktív	0			
P.513	Pridanie hodnoty nevyrobených nefinančných aktív	0			
P.5131	Hlavné zlepšenia nevyrobených nefinančných aktív	0			
P.5132	Náklady prevodu vlastníctva nevyrobených nefinančných aktív	0			
K.1	Spotreba fixného kapitálu	-10			
P.52	Zmeny v zásobách	0			
P.53	Akvizície po odpočítaní cenností	0			
K.2	Akvizície po odpočítaní nevyrobených nefinančných aktív	0			
K.21	Akvizície po odpočítaní odpredaja pôdy a ostatných hmotných nevyrobených aktív	0			
K.22	Akvizície po odpočítaní odpredaja nehmotných nevyrobených aktív	0			
B.9	Čisté požičavanie (+)/čisté vypožičiavanie (-)	5			

III.2: Finančný účet

Zmeny v aktívach			Zmeny v pasívach a čistej hodnote		
F	Čistá akvizícia finančných aktív	237	F	Čisté záväzky	232
F.1	Menové zlato a ZPČ	- 1			
F.2	Mena a vklady	15	F.2	Mena a vklady	130
F.21	Mena	15	F.21	Mena	35
F.22	Prevoditeľné vklady	0	F.22	Prevoditeľné vklady	63

Zmeny v aktívach			Zmeny v pasívach a čistej hodnote		
F.29	Ostatné vklady	0	F.29	Ostatné vklady	32
F.3	Cenné papiere okrem akcií	53	F.3	Cenné papiere okrem akcií	53
F.4	Pôžičky	167	F.4	Pôžičky	0
F.41	Krátkodobé pôžičky	63	F.41	Krátkodobé pôžičky	0
F.42	Dlhodobé pôžičky	104	F.42	Dlhodobé pôžičky	0
F.5	Akcie a vlastný kapitál	3	F.5	Akcie a ostatné imanie	13
F.6	Technické rezervy poistenia	0	F.6	Technické rezervy poistenia	36
F.62	Platby poistného vopred a rezervy v nevyplatených nárokoch	0	F.61	Čistý majetok domácností v rezervách životného poistenia a rezervách penzijných fondov	33
			F.611	Čistý majetok domácností v rezervách životného poistenia	22
F.7	Ostatné záväzky	0	F.612	Čistý majetok domácností v rezervách penzijných fondov	11
F.71	Obchodné úvery a zálohy	0	F.62	Platby poistného vopred a rezervy nevysporiadaných nárokov	3
F.79	Ostatné pohľadávky/záväzky, s výnimkou obchodných úverov a záloh	0			
			F.7	Ostatné pohľadávky	0
			F.71	Obchodné úvery a zálohy	0
			F.79	Ostatné pohľadávky/záväzky, s výnimkou obchodných úverov a záloh	0
			B.9	Čisté požíčkovanie (+)/čisté vypožíčkovanie (-)	5

III.3: Ostatné zmeny na účte aktív

III.3.1: Ostatné zmeny na účte objemu aktív

Zmeny v aktívach			Zmeny v pasívach a čistej hodnote		
AN	Nefinančné aktíva	-2	AF	Pasíva	2
AN.1	Vyrobené aktíva	-2	K.7	Straty z katastrof	0
K.4	Hospodársky výskyt vyrobených aktív	0	K.8	Zabratia bez kompenzácie	0
K.7	Straty z katastrof	0	K.10	Ostatné zmeny v objeme finančných aktív a záväzkov n.e.c.	2
K.8	Zabratia bez kompenzácie	0	K.12	Zmeny v klasifikácii a štruktúre	0
K.9	Ostatné zmeny v objeme nefinančných aktív n.e.c.	0	K.12.1	Zmeny v sektorovej klasifikácii a štruktúre	0
K.12	Zmeny v klasifikácii a štruktúre	-2	K.12.2	Zmeny v klasifikácii aktív a záväzkov	0
K.12.1	Zmeny v sektorovej klasifikácii a štruktúre	0	K.12.22	Zmeny v klasifikácii aktív alebo záväzkov okrem monetizácie/demonetizácie zlata	0

Zmeny v aktívach			Zmeny v pasívach a čistej hodnote		
K.12.2	Zmeny v klasifikácii aktív a záväzkov	- 2			
K.12.21	Monetizácia/demonetizácia zlata	- 2	Z čoho:		
			AF.2	Mena a vklady	0
K.12.22	Zmeny v klasifikácii aktív alebo záväzkov okrem monetizácie/demonetizácie zlata	0	AF.3	Cenné papiere okrem akcií	0
			AF.4	Pôžičky	0
Z čoho:			AF.5	Akcie a ostatný vlastný kapitál	0
AN.11	Fixné aktíva	0			
AN.12	Zásoby	0	AF.6	Technické rezervy poistenia	2
AN.13	Cennosti	- 2	AF.7	Ostatné záväzky	0
AN.2	Nevyrobené aktíva	0			
K.3	Hospodársky výskyt nevyrobených aktív	0			
K.5	Hospodársky výskyt vyrobených aktív	0			
K.6	Hospodársky zánik nevyrobených aktív	0			
K.61	Vyčerpanie prírodných hospodárskych aktív	0			
K.62	Iný hospodársky zánik nevyrobených aktív	0			
K.7	Straty z katastrof	0			
K.8	Zabratia bez kompenzácie	0			
K.9	Ostatné zmeny v objeme nefinančných aktív n.e.c.	0			
K.12	Zmeny v klasifikácii a štruktúre	0			
K.12.1	Zmeny v sektorovej klasifikácii a štruktúre	0			
K.12.2	Zmeny v klasifikácii aktív a záväzkov	0			
K.12.22	Zmeny v klasifikácii aktív alebo záväzkov okrem monetizácie/demonetizácie zlata	0			
Z čoho					
AN.21	Hmotné nevyrobené aktíva	0			
AN.22	Nehmotné nevyrobené aktíva	0			
AF	Finančné aktíva	0			
K.7	Straty z katastrof	0			
K.8	Zabratia bez kompenzácie	- 3			
K.10	Ostatné zmeny v objeme finančných aktív a záväzkov n.e.c.	1			
K.12	Zmeny v klasifikácii a štruktúre	2			
K.12.1	Zmeny v sektorovej klasifikácii a štruktúre	0			
K.12.2	Zmeny v klasifikácii aktív a záväzkov	2			
K.12.21	Monetizácia/demonetizácia zlata	2			
K.12.22	Zmeny v klasifikácii aktív alebo záväzkov okrem monetizácie/demonetizácie zlata	0			
Z čoho:					
AF.1	Menové zlato a ZPČ	7			
AF.2	Mena a vklady	0			

Zmeny v aktívach			Zmeny v pasívach a čistej hodnote	
AF.3	Cenné papiere okrem akcií	- 3		
AF.4	Pôžičky	- 4		
AF.5	Akcie a ostatný vlastný kapitál	0		
AF.6	Technické rezervy poistenia	0		
AF.7	Ostatné záväzky	0		
			B.10.2	Zmeny čistej hodnoty v dôsledku iných zmien v objeme aktív -4

III.3.2: Účet precenenia

Zmeny v aktívach			Zmeny v pasívach a čistej hodnote	
K.11	Nominálne zisky(+)/straty(-) z držby		K.11	Nominálne zisky(+)/straty(-) z držby
AN	Nefinančné aktíva	4	AF	Pasíva 51
AN.1	Vyrobené aktíva	2	AF.2	Mena a vklady 0
AN.11	Fixné aktíva	2	AF.3	Cenné papiere okrem akcií 34
AN.12	Zásoby	0	AF.4	Pôžičky 0
AN.13	Cennosti	0	AF.5	Akcie a ostatný vlastný kapitál 17
AN.2	Nevyrobené aktíva	2	AF.6	Technické rezervy poistenia 0
AN.21	Hmotné nevyrobené aktíva	1	AF.7	Ostatné záväzky 0
AN.22	Nehmotné nevyrobené aktíva	0		
AF	Finančné aktíva	57		
AF.1	Menové zlato a ZPČ	11		
AF.2	Mena a vklady	0		
AF.3	Cenné papiere okrem akcií	30		
AF.4	Pôžičky	0		
AF.5	Akcie a ostatný vlastný kapitál	16		
AF.6	Technické rezervy poistenia	0		
AF.7	Ostatné pohľadávky	0		
			B.10.3	Zmeny čistej hodnoty v dôsledku nominálnych ziskov/strát z držby 10

III.3.2.1: Účet neutrálneho zisku/strát z držby

Zmeny v aktívach			Zmeny v pasívach a čistej hodnote	
K.11.1	Neutrálne zisky(+)/straty(-) z držby		K.11.1	Neutrálne zisky(+)/straty(-) z držby
AN	Nefinančné aktíva	3	AF	Pasíva 68
AN.1	Vyrobené aktíva	2	AF.2	Mena a vklady 26

Zmeny v aktívach			Zmeny v pasívach a čistej hodnote		
AN.11	Fixné aktíva	2	AF.3	Cenné papiere okrem akcií	21
AN.12	Zásoby	0	AF.4	Pôžičky	0
AN.13	Cennosti	0	AF.5	Akcie a ostatný vlastný kapitál	14
AN.2	Nevyrobené aktíva	1	AF.6	Technické rezervy poistenia	7
AN.21	Hmotné nevyrobené aktíva	1	AF.7	Ostatné záväzky	0
AN.22	Nehmotné nevyrobené aktíva	0			
AF	Finančné aktíva	70			
AF.1	Menové zlato a ZPČ	14			
AF.2	Mena a vklady	0			
AF.3	Cenné papiere okrem akcií	19			
AF.4	Pôžičky	24			
AF.5	Akcie a ostatný vlastný kapitál	13			
AF.6	Technické rezervy poistenia	1			
AF.7	Ostatné pohľadávky	0			
			B.10.31	Zmeny čistej hodnoty v dôsledku neutrálnych ziskov/strát z držby	5

III.3.2.2: Účet reálnych ziskov/strát z držby

Zmeny v aktívach			Zmeny v pasívach a čistej hodnote		
K.11.2	Reálne zisky(+)/straty(-) z držby		K.11.2	Nominálne zisky(+)/straty(-) z držby	
AN	Nefinančné aktíva	1	AF	Pasíva	- 17
AN.1	Vyrobené aktíva	0	AF.2	Mena a vklady	- 26
AN.11	Fixné aktíva	0	AF.3	Cenné papiere okrem akcií	13
AN.12	Zásoby	0	AF.4	Pôžičky	0
AN.13	Cennosti	0	AF.5	Akcie a ostatný vlastný kapitál	3
AN.2	Nevyrobené aktíva	1	AF.6	Technické rezervy poistenia	- 7
AN.21	Hmotné nevyrobené aktíva	1	AF.7	Ostatné záväzky	0
AN.22	Nehmotné nevyrobené aktíva	0			
AF	Finančné aktíva	- 13			
AF.1	Menové zlato a ZPČ	- 3			
AF.2	Mena a vklady	0			
AF.3	Cenné papiere okrem akcií	11			
AF.4	Pôžičky	- 24			
AF.5	Akcie a ostatný vlastný kapitál	3			

Zmeny v aktívach			Zmeny v pasívach a čistej hodnote	
AF.6	Technické rezervy poistenia	- 1		
AF.7	Ostatné pohľadávky	0		
			B.10.32	Zmeny čistej hodnoty v dôsledku reálnych ziskov/strát z držby
				5

IV: Súvahy

IV.1: Počiatočná súvaha

Aktíva			Pasíva a čistá hodnota		
AN	Nefinančné aktíva	144	AF	Pasíva	3 384
AN.1	Vyrobené aktíva	104	AF.2	Mena a vklady	1 281
AN.11	Fixné aktíva	99	AF.3	Cenné papiere okrem akcií	1 053
AN.12	Zásoby	0	AF.4	Pôžičky	0
AN.13	Cennosti	5	AF.5	Akcie a ostatný vlastný kapitál	715
AN.2	Nevyrobené aktíva	40	AF.6	Technické rezervy poistenia	335
AN.21	Hmotné nevyrobené aktíva	37	AF.7	Ostatné záväzky	0
AN.22	Nehmotné nevyrobené aktíva	3			
AF	Finančné aktíva	3 508			
AF.1	Menové zlato a ZPČ	690			
AF.2	Mena a vklady	0			
AF.3	Cenné papiere okrem akcií	950			
AF.4	Pôžičky	1 187			
AF.5	Akcie a ostatný vlastný kapitál	651			
AF.6	Technické rezervy poistenia	30			
AF.7	Ostatné pohľadávky	0			
			B.90	Čistá hodnota	268

IV.2: Súvahové zmeny

Aktíva			Pasíva a čistá hodnota		
	Celková zmena aktív			Celková zmena pasív	
AN	Nefinančné aktíva	1	AF	Pasíva	285
AN.1	Vyrobené aktíva	- 1	AF.2	Mena a vklady	130
AN.11	Fixné aktíva	1	AF.3	Cenné papiere okrem akcií	87
AN.12	Zásoby	0	AF.4	Pôžičky	0
AN.13	Cennosti	- 2	AF.5	Akcie a ostatný vlastný kapitál	30
AN.2	Nevyrobené aktíva	2	AF.6	Technické rezervy poistenia	38
AN.21	Hmotné nevyrobené aktíva	1	AF.7	Ostatné záväzky	0

Aktíva			Pasíva a čistá hodnota		
AN.22	Nehmotné nevyrobené aktíva	0			
AF	Finančné aktíva	294			
AF.1	Menové zlato a ZPČ	17			
AF.2	Mena a vklady	15			
AF.3	Cenné papiere okrem akcií	80			
AF.4	Pôžičky	163			
AF.5	Akcie a ostatný vlastný kapitál	19			
AF.6	Technické rezervy poistenia	0			
AF.7	Ostatné pohľadávky	0			
			B.10	Zmeny čistej hodnoty celkom, v dôsledku:	10
			B.10.1	Úspor a kapitálových transferov	4
			B.10.2	Ostatné zmeny v objeme aktív	-4
			B.10.3	Nominálne zisky/straty z držby	10
			B.10.31	Neutrálne zisky/straty z držby	5
			B.10.32	Reálne zisky/straty z držby	5

IV.3: Konečná (záverečná) súvaha

Aktíva			Pasíva a čistá hodnota		
AN	Nefinančné aktíva	145	AF	Pasíva	3 669
AN.1	Vyrobené aktíva	103	AF.2	Mena a vklady	1 411
AN.11	Fixné aktíva	100	AF.3	Cenné papiere okrem akcií	1 140
AN.12	Zásoby	0	AF.4	Pôžičky	0
AN.13	Cennosti	3	AF.5	Akcie a ostatný vlastný kapitál	745
AN.2	Nevyrobené aktíva	42	AF.6	Technické rezervy poistenia	373
AN.21	Hmotné nevyrobené aktíva	38	AF.7	Ostatné záväzky	0
AN.22	Nehmotné nevyrobené aktíva	3			
AF	Finančné aktíva	3 802			
AF.1	Menové zlato a ZPČ	707			
AF.2	Mena a vklady	15			
AF.3	Cenné papiere okrem akcií	1 030			
AF.4	Pôžičky	1 350			
AF.5	Akcie a ostatný vlastný kapitál	670			
AF.6	Technické rezervy poistenia	30			
AF.7	Ostatné pohľadávky	0			
			B.90	Čistá hodnota	278

Tabuľka A.IV.5. – Úplná súslednosť účtov za vládu všeobecne

I: Výrobný účet

Použitia		Zdroje		
P.2	Medzispotreba	246	P.1 Výstup	434
			P.11 Trhový výstup	74
			P.12 Výstup pre vlastné použitie	0
			P.13 Ostatný netrhový výstup	360
B.1g	Hrubá pridaná hodnota	188		
K.1	Spotreba fixného kapitálu	30		
B.1n	Čistá pridaná hodnota	158		

II: Distribúcia a použitie príjmových účtov

II.1: Primárna distribúcia príjmového účtu

II.1.1: Tvorba príjmového účtu

Použitia		Zdroje		
D.1	Kompenzácie zamestnancom	140	B.1n Čistá pridaná hodnota	158
D.11	Mzdy a platy	87		
D.12	Sociálne príspevky zamestnávateľov	53		
D.121	Skutočné sociálne príspevky zamestnávateľov	48		
D.122	Odvožené sociálne príspevky zamestnávateľov	5		
D.29	Ostatné dane z výroby	2		
D.39	Ostatné dotácie do výroby	0		
B.2	Prevádzkový prebytok	16		

II.1.2: Alokácia účtu primárneho príjmu

Použitia		Zdroje		
D.4	Príjmy z majetku	46	B.2 Prevádzkový prebytok	16
D.41	Úroky	39		
D.42	Distribuovaný príjem korporácií	0	D.2 Dane z výroby a dovozov	235
D.422	Výbery z príjmov kvázi-korporácií	24	D.21 Dane z výrobkov	141
D.43	Reinvestovaný príjem z priamych zahraničných investícií	0	D.211 Dane typu DPH	121
D.45	Renty	7	D.212 Dane a clá na dovozy okrem DPH	17
			D.2121 Dovožné clá	17
			D.2122 Dane z dovozov okrem DPH a ciel	0
			D.214 Dane z výrobkov, okrem DPH a dovozných daní	3
			D.29 Ostatné dane z výroby	94

Použitia		Zdroje		
		D.3	Dotácie	-44
		D.31	Dotácie do výrobkov	-8
		D.311	Dotácie na dovoz	0
		D.319	Ostatné dotácie do výrobkov	-8
		D.39	Ostatné dotácie do výroby	-36
		D.4	Príjmy z majetku	30
		D.41	Úroky	12
		D.42	Distribučovaný príjem korporácií	18
		D.421	Dividendy	5
		D.422	Výbery z príjmov kvázi-korporácií	13
		D.43	Reinvestovaný príjem z priamych zahraničných investícií	0
		D.44	Majetkový príjem viazaný na držiteľov poisťných zmlúv	0
		D.45	Renty	0
B.5	Bilancia primárnych príjmov	191		

II.1.2.1: Účet príjmov z podnikania

Použitia		Zdroje			
D.4	Príjmy z majetku	9	B.2	Prevádzkový prebytok	16
D.41	Úroky	2			
D.45	Renty	7	D.4	Príjmy z majetku	4
			D.41	Úroky	0
			D.42	Distribučovaný príjem korporácií	4
			D.421	Dividendy	4
			D.422	Výbery z príjmov kvázi-korporácií	0
			D.43	Reinvestovaný príjem z priamych zahraničných investícií	0
			D.44	Majetkový príjem viazaný na držiteľov poisťných zmlúv	0
			D.45	Renty	0
B.4	Príjmy z podnikania	11			

II.1.2.2: Alokácia ostatných účtov primárnych príjmov

Použitia		Zdroje			
D.4	Príjmy z majetku	37	B.4	Príjem z podnikania	11
D.41	Úroky	37			
			D.2	Dane z výroby a dovozov	235
			D.21	Dane z výrobkov	141
			D.211	Dane typu DPH	121

Použitia		Zdroje		
		D.212	Dane a clá na dovozy okrem DPH	17
		D.2121	Dovozné clá	17
		D.2122	Dane z dovozov okrem DPH a ciel	0
		D.214	Dane z výrobkov, okrem DPH a dovozných daní	3
		D.29	Ostatné dane z výroby	94
		D.3	Dotácie	- 44
		D.31	Dotácie do výrobkov	- 8
		D.311	Dotácie na dovoz	0
		D.319	Ostatné dotácie do výrobkov	- 8
		D.39	Ostatné dotácie do výroby	- 36
		D.4	Príjmy z majetku	26
		D.41	Úroky	12
		D.42	Distribúovaný príjem korporácií	14
		D.421	Dividendy	1
		D.422	Výbery z príjmov kvázi-korporácií	13
B.5	<i>Bilancia primárnych príjmov</i>	191		

II.2: Sekundárna distribúcia príjmového účtu

Použitia		Zdroje			
D.5	Bežné dane z príjmu, bohatstva, atď.	0	B.5 <i>Bilancia primárnych príjmov</i>	191	
D.59	Ostatné bežné dane	0			
			D.5	Bežné dane z príjmu, bohatstva, atď.	213
D.62	Sociálne dávky iné ako sociálne transfery v naturáliách	289	D.51	Dane z príjmu	204
D.621	Dávky sociálneho zabezpečenia v hotovosti	232	D.59	Ostatné bežné dane	9
D.622	Súkromne financované sociálne dávky	0			
D.623	Nefinancované sociálne dávky na zamestnanca	5	D.61	Sociálne príspevky	268
D.624	Dávky sociálnej pomoci v hotovosti	52	D.611	Skutočné sociálne príspevky	263
			D.6111	Skutočné sociálne príspevky zamestnávateľov	155
D.7	Ostatné bežné transfery	139	D.61111	Povinné skutočné sociálne príspevky zamestnávateľov	144
D.71	Čisté platby neživotného poistenia	4	D.61112	Dobrovoľné skutočné sociálne príspevky zamestnávateľov	11
D.73	Bežné transfery v rámci vlády všeobecne	96	D.6112	Sociálne príspevky zamestnancov	76
D.74	Bežná medzinárodná spolupráca	31	D.61121	Povinné sociálne príspevky zamestnancov	69
D.75	Rôzne bežné transfery	8	D.61122	Dobrovoľné sociálne príspevky zamestnancov	7
			D.6113	Sociálne príspevky samostatne zárobkovo činných osôb a nezamestnaných	32
			D.61131	Povinné sociálne príspevky samostatne zárobkovo činných osôb a nezamestnaných	22

Použitia		Zdroje		
		D.61132	Dobrovoľné sociálne príspevky samostatne zárobkovo činných osôb a nezamestnaných	10
		D.612	Odvođené sociálne príspevky	5
		D.7	Ostatné bežné transfery	108
		D.72	Nároky vyplatenia neživotného poistenia	1
		D.73	Bežné transfery v rámci vlády všeobecne	96
		D.74	Bežná medzinárodná spolupráca	1
		D.75	Rôzne bežné transfery	10
B.6	Disponibilný príjem	352		

II.3: Redistribúcia účtu príjmov v naturáliách

Použitia		Zdroje		
D.63	Sociálne transfery v naturáliách	206	B.6 Disponibilný príjem	352
D.631	Sociálne dávky v naturáliách	162		
D.6311	Dávky sociálneho zabezpečenia, kompenzácie	78		
D.6312	Ostatné dávky sociálneho zabezpečenia v naturáliách	65		
D.6313	Dávky sociálnej pomoci v naturáliách	19		
D.632	Transfery jednotlivých netrhových tovarov alebo služieb	44		
B.7	Upravený disponibilný príjem	146		

II.4: Použitie účtu príjmov

II.4.1: Použitie účtu u disponibilných príjmov

Použitia		Zdroje		
P.3	Výdavky konečnej spotreby	362	B.6 Disponibilný príjem	352
P.31	Výdavky individuálnej spotreby	206		
P.32	Výdavky kolektívnej spotreby	156		
D.8	Úprava zmeny majetku domácností v rezervách penzijných fondov	0		
B.8	Úspory	- 10		

II.4.2: Použitie účtu upravených disponibilných príjmov

Použitia		Zdroje		
P.4	Skutočná konečná spotreba	156	B.7 Upravený disponibilný príjem	1 468
P.42	Skutočná kolektívna spotreba	156		
D.8	Úprava zmeny majetku domácností v rezervách penzijných fondov	0		
B.8	Úspory	- 10		

III: Účty akumulácie

III.1: Kapitálový účet

III.1.1: Účet zmeny čistej hodnoty v dôsledku úspor a kapitálových transferov

Zmeny v aktívach		Zmeny v pasívach a čistej hodnote	
B.10.1	Zmeny čistej hodnoty v dôsledku úspor a kapitálových transferov	B.8n	Čisté úspory
	- 38		- 10
		D.9	Kapitálové transfery, pohľadávky
			6
		D.91	Kapitálové dane
			2
		D.92	Investičné granty
			0
		D.99	Ostatné kapitálové transfery
			4
		D.9	Kapitálové transfery, záväzky
			- 34
		D.91	Kapitálové dane
			0
		D.92	Investičné granty
			- 27
		D.99	Ostatné kapitálové transfery
			- 7

III.1.2: Účet akvizície nefinančných aktív

Zmeny v aktívach		Zmeny v pasívach a čistej hodnote	
P.51	Tvorba hrubého fixného kapitálu	B.10.1	Zmeny čistej hodnoty v dôsledku úspor a kapitálových transferov
	37		- 38
P.511	Akvizície po odpočítaní odpredaja hmotných fixných aktív		
	23		
P.5111	Akvizície nových hmotných fixných aktív		
	24		
P.5112	Akvizície existujúcich hmotných fixných aktív		
	1		
P.5113	Odpredaje existujúcich hmotných fixných aktív		
	- 2		
P.512	Akvizície po odpočítaní odpredaja nehmotných fixných aktív		
	12		
P.5121	Akvizície nových nehmotných fixných aktív		
	12		
P.5122	Akvizície existujúcich nehmotných fixných aktív		
	2		
P.5123	Odpredaje existujúcich nehmotných fixných aktív		
	-2		
P.513	Pridanie hodnoty nevyrobených nefinančných aktív		
	2		
P.5131	Hlavné zlepšenia nevyrobených nefinančných aktív		
P.5132	Náklady prevodu vlastníctva nevyrobených nefinančných aktív		
	0		
K.1	Spotreba fixného kapitálu		
	- 30		
P.52	Zmeny v zásobách		
	0		
P.53	Akvizície po odpočítaní cien		
	3		

Zmeny v aktívach			Zmeny v pasívach a čistej hodnote	
K.2	Akvízie po odpočítaní nevyrobených nefinančných aktív	2		
K.21	Akvízie po odpočítaní odpredaja pôdy a ostatných hmotných nevyrobených aktív	2		
K.22	Akvízie po odpočítaní odpredaja nehmotných nevyrobených aktív	0		
B.9	Čisté požíčavanie (+)/čisté vypožíčavanie (-)	- 50		

III.2: Finančný účet

Zmeny v aktívach			Zmeny v pasívach a čistej hodnote		
F	Čistá akvizícia finančných aktív	120	F	Čisté záväzky	170
F.1	Menové zlato a zvláštne práva čerpania (ZPČ)	0			
F.2	Mena a vklady	7			
F.2	Mena a vklady	2			
F.21	Mena	2	F.21	Mena	0
F.22	Prevoditeľné vklady	4	F.22	Prevoditeľné vklady	2
F.29	Ostatné vklady	1	F.29	Ostatné vklady	0
F.3	Cenné papiere okrem akcií	26	F.3	Cenné papiere okrem akcií	64
F.4	Pôžičky	45	F.4	Pôžičky	94
F.41	Krátkodobé pôžičky	1	F.41	Krátkodobé pôžičky	32
F.42	Dlhodobé pôžičky	44	F.42	Dlhodobé pôžičky	62
F.5	Akcie a ostatné imanie	36	F.5	Akcie a vlastný kapitál	0
F.6	Technické rezervy poistenia	0	F.6	Technické rezervy poistenia	0
F.62	Platby poisťného vopred a rezervy v nevyplatených nárokoch	0	F.61	Čistý majetok domácností v rezervách životného poistenia a rezervách penzijných fondov	0
			F.612	Čistý majetok domácností v rezervách penzijných fondov	0
F.7	Ostatné záväzky	6			
F.71	Obchodné úvery a zálohy	1	F.7	Ostatné pohľadávky	10
F.79	Ostatné pohľadávky/záväzky, s výnimkou obchodných úverov a záloh	5	F.71	Obchodné úvery a zálohy	6
			F.79	Ostatné pohľadávky/záväzky, s výnimkou obchodných úverov a záloh	4
			B.9	Čisté požíčavanie (+)/čisté vypožíčavanie (-)	- 50

III.3: Ostatné zmeny na účte aktív

III.3.1: Ostatné zmeny na účte objemu aktív

Zmeny v aktívach			Zmeny v pasívach a čistej hodnote		
AN	Nefinančné aktíva	0	AF	Pasíva	- 1
AN.1	Vyrobené aktíva	- 3	K.7	Straty z katastrof	0
K.4	Hospodársky výskyt vyrobených aktív	3	K.8	Zabratia bez kompenzácie	0
K.7	Straty z katastrof	- 4	K.10	Ostatné zmeny v objeme finančných aktív a záväzkov n.e.c.	0
K.8	Zabratia bez kompenzácie	1	K.12	Zmeny v klasifikácii a štruktúre	- 1
K.9	Ostatné zmeny v objeme nefinančných aktív n.e.c.	0	K.12.1	Zmeny v sektorovej klasifikácii a štruktúre	- 1
K.12	Zmeny v klasifikácii a štruktúre	- 3	K.12.2	Zmeny v klasifikácii aktív a záväzkov	0
K.12.1	Zmeny v sektorovej klasifikácii a štruktúre	- 3	K.12.22	Zmeny v klasifikácii aktív alebo záväzkov okrem monetizácie/demonetizácie zlata	0
K.12.2	Zmeny v klasifikácii aktív a záväzkov	0			
K.12.21	Monetizácia/demonetizácia zlata	0	Z čoho: AF.2	Mena a vklady	0
K.12.22	Zmeny v klasifikácii aktív alebo záväzkov okrem monetizácie/demonetizácie zlata	0	AF.3	Cenné papiere okrem akcií	0
			AF.4	Pôžičky	- 1
Z čoho: AN.11	Fixné aktíva	- 3	AF.5	Akcie a ostatný vlastný kapitál	0
AN.12	Zásoby	0	AF.6	Technické rezervy poistenia	0
AN.13	Cennosti	0	AF.7	Ostatné záväzky	0
AN.2	Nevyrobené aktíva	3			
K.3	Hospodársky výskyt nevyrobených aktív	0			
K.5	Hospodársky výskyt vyrobených aktív	4			
K.6	Hospodársky zánik nevyrobených aktív	- 2			
K.61	Vyčerpanie prírodných hospodárskych aktív	- 2			
K.62	Iný hospodársky zánik nevyrobených aktív	0			
K.7	Straty z katastrof	- 2			
K.8	Zabratia bez kompenzácie	4			
K.9	Ostatné zmeny v objeme nefinančných aktív n.e.c.	0			
K.12	Zmeny v klasifikácii a štruktúre	- 1			
K.12.1	Zmeny v sektorovej klasifikácii a štruktúre	- 1			
K.12.2	Zmeny v klasifikácii aktív a záväzkov	0			
K.12.22	Zmeny v klasifikácii aktív alebo záväzkov okrem monetizácie/demonetizácie zlata	0			
Z čoho AN.21	Hmotné nevyrobené aktíva	3			
AN.22	Nehmotné nevyrobené aktíva	0			

Zmeny v aktívach			Zmeny v pasívach a čistej hodnote	
AF	Finančné aktíva	1		
K.7	Straty z katastrof	0		
K.8	Zabratia bez kompenzácie	3		
K.10	Ostatné zmeny v objeme finančných aktív a záväzkov n.e.c.	0		
K.12	Zmeny v klasifikácii a štruktúre	- 2		
K.12.1	Zmeny v sektorovej klasifikácii a štruktúre	- 2		
K.12.2	Zmeny v klasifikácii aktív a záväzkov	0		
K.12.21	Monetizácia/demonetizácia zlata	0		
K.12.22	Zmeny v klasifikácii aktív alebo záväzkov okrem monetizácie/demonetizácie zlata	0		
Z čoho:				
AF.1	Menové zlato a ZPČ	0		
AF.2	Mena a vklady	0		
AF.3	Cenné papiere okrem akcií	3		
AF.4	Pôžičky	0		
AF.5	Akcie a ostatný vlastný kapitál	- 2		
AF.6	Technické rezervy poistenia	0		
AF.7	Ostatné záväzky	0		
			B.10.2	Zmeny čistej hodnoty v dôsledku iných zmien v objeme aktív 2

III.3.2: Účet precenenia

Zmeny v aktívach			Zmeny v pasívach a čistej hodnote	
K.11	Nominálne zisky(+)/straty(-) z držby		K.11	Nominálne zisky(+)/straty(-) z držby
AN	Nefinančné aktíva	44	AF	Pasíva 7
AN.1	Vyrobené aktíva	20	AF.2	Mena a vklady 0
AN.11	Fixné aktíva	18	AF.3	Cenné papiere okrem akcií 7
AN.12	Zásoby	1	AF.4	Pôžičky 0
AN.13	Cennosti	1	AF.5	Akcie a ostatný vlastný kapitál 0
AN.2	Nevyrobené aktíva	23	AF.6	Technické rezervy poistenia 0
AN.21	Hmotné nevyrobené aktíva	23	AF.7	Ostatné záväzky 0
AN.22	Nehmotné nevyrobené aktíva	0		
AF	Finančné aktíva	2		
AF.1	Menové zlato a ZPČ	1		
AF.2	Mena a vklady	0		
AF.3	Cenné papiere okrem akcií	0		

Zmeny v aktívach			Zmeny v pasívach a čistej hodnote	
AF.4	Pôžičky	0		
AF.5	Akcie a ostatný vlastný kapitál	0		
AF.6	Technické rezervy poistenia	0		
AF.7	Ostatné pohľadávky	0		
			B.10.3	Zmeny čistej hodnoty v dôsledku nominálnych ziskov/ strát z držby
				38

III.3.2.1: Účet neutrálnych ziskov/strát z držby

Zmeny v aktívach			Zmeny v pasívach a čistej hodnote	
K.11.1	Neutrálne zisky(+)/straty(-) z držby		K.11.1	Neutrálne zisky(+)/straty(-) z držby
AN	Nefinančné aktíva	32	AF	Pasíva
AN.1	Vyrobené aktíva	20	AF.2	Mena a vklady
AN.11	Fixné aktíva	18	AF.3	Cenné papiere okrem akcií
AN.12	Zásoby	1	AF.4	Pôžičky
AN.13	Cennosti	1	AF.5	Akcie a ostatný vlastný kapitál
AN.2	Nevyrobené aktíva	12	AF.6	Technické rezervy poistenia
AN.21	Hmotné nevyrobené aktíva	12	AF.7	Ostatné záväzky
AN.22	Nehmotné nevyrobené aktíva	0		
AF	Finančné aktíva	8		
AF.1	Menové zlato a ZPČ	2		
AF.2	Mena a vklady	3		
AF.3	Cenné papiere okrem akcií	0		
AF.4	Pôžičky	2		
AF.5	Akcie a ostatný vlastný kapitál	0		
AF.6	Technické rezervy poistenia	0		
AF.7	Ostatné pohľadávky	0		
			B.10.31	Zmeny čistej hodnoty v dôsledku neutrálnych ziskov/ strát z držby
				26

III.3.2.2: Účet reálnych ziskov/strát z držby

Zmeny v aktívach			Zmeny v pasívach a čistej hodnote	
K.11.2	Reálne zisky(+)/straty(-) z držby		K.11.2	Nominálne zisky(+)/straty(-) z držby
AN	Nefinančné aktíva	12	AF	Pasíva
AN.1	Vyrobené aktíva	0	AF.2	Mena a vklady
AN.11	Fixné aktíva	0	AF.3	Cenné papiere okrem akcií
				- 7
				- 2
				3

Zmeny v aktívach			Zmeny v pasívach a čistej hodnote		
AN.12	Zásoby	0	AF.4	Pôžičky	-7
AN.13	Cennosti	0	AF.5	Akcie a ostatný vlastný kapitál	0
AN.2	Nevyrobené aktíva	12	AF.6	Technické rezervy poistenia	0
AN.21	Hmotné nevyrobené aktíva	12	AF.7	Ostatné záväzky	0
AN.22	Nehmotné nevyrobené aktíva	0			
AF	Finančné aktíva	-6			
AF.1	Menové zlato a ZPČ	0			
AF.2	Mena a vklady	-3			
AF.3	Cenné papiere okrem akcií	0			
AF.4	Pôžičky	-2			
AF.5	Akcie a ostatný vlastný kapitál	0			
AF.6	Technické rezervy poistenia	0			
AF.7	Ostatné pohľadávky	0			
			B.10.32	Zmeny čistej hodnoty v dôsledku reálnych ziskov/strát z držby	12

IV: Súvahy

IV.1: Počiatočná súvaha

Aktíva			Pasíva a čistá hodnota		
AN	Nefinančné aktíva	1 591	AF	Pasíva	687
AN.1	Vyrobené aktíva	1 001	AF.2	Mena a vklady	102
AN.11	Fixné aktíva	913	AF.3	Cenné papiere okrem akcií	212
AN.12	Zásoby	47	AF.4	Pôžičky	328
AN.13	Cennosti	41	AF.5	Akcie a ostatný vlastný kapitál	4
AN.2	Nevyrobené aktíva	590	AF.6	Technické rezervy poistenia	19
AN.21	Hmotné nevyrobené aktíva	578	AF.7	Ostatné záväzky	22
AN.22	Nehmotné nevyrobené aktíva	12			
AF	Finančné aktíva	396			
AF.1	Menové zlato a ZPČ	80			
AF.2	Mena a vklady	150			
AF.3	Cenné papiere okrem akcií	0			
AF.4	Pôžičky	115			
AF.5	Akcie a ostatný vlastný kapitál	12			
AF.6	Technické rezervy poistenia	20			
AF.7	Ostatné pohľadávky	19			
			B.90	Čistá hodnota	1 300

IV.2: Súvahové zmeny

Aktíva			Pasíva a čistá hodnota		
Celková zmena aktív			Celková zmena pasív		
AN	Nefinančné aktíva	56	AF	Pasíva	176
AN.1	Vyrobené aktíva	25	AF.2	Mena a vklady	2
AN.11	Fixné aktíva	20	AF.3	Cenné papiere okrem akcií	71
AN.12	Zásoby	1	AF.4	Pôžičky	93
AN.13	Cennosti	4	AF.5	Akcie a ostatný vlastný kapitál	0
AN.2	Nevyrobené aktíva	30	AF.6	Technické rezervy poistenia	0
AN.21	Hmotné nevyrobené aktíva	30	AF.7	Ostatné záväzky	10
AN.22	Nehmotné nevyrobené aktíva	0			
AF	Finančné aktíva	123			
AF.1	Menové zlato a ZPČ	1			
AF.2	Mena a vklady	7			
AF.3	Cenné papiere okrem akcií	29			
AF.4	Pôžičky	45			
AF.5	Akcie a ostatný vlastný kapitál	34			
AF.6	Technické rezervy poistenia	0			
AF.7	Ostatné pohľadávky	6			
			B.10	Zmeny čistej hodnoty celkom, v dôsledku:	2
			B.10.1	Úspor a kapitálových transferov	-38
			B.10.2	Ostatné zmeny v objeme aktív	2
			B.10.3	Nominálne zisky/straty z držby	38
			B.10.31	Neutrálne zisky/straty z držby	26
			B.10.32	Reálne zisky/straty z držby	12

IV.3: Konečná (záverečná) súvaha

Aktíva			Pasíva a čistá hodnota		
AN	Nefinančné aktíva	1 647	AF	Pasíva	863
AN.1	Vyrobené aktíva	1 026	AF.2	Mena a vklady	104
AN.11	Fixné aktíva	933	AF.3	Cenné papiere okrem akcií	283
AN.12	Zásoby	48	AF.4	Pôžičky	421
AN.13	Cennosti	45	AF.5	Akcie a ostatný vlastný kapitál	4
AN.2	Nevyrobené aktíva	620	AF.6	Technické rezervy poistenia	19
AN.21	Hmotné nevyrobené aktíva	608	AF.7	Ostatné záväzky	32

Aktíva			Pasíva a čistá hodnota	
AN.22	Nehmotné nevyrobené aktíva	12		
AF	Finančné aktíva	519		
AF.1	Menové zlato a ZPČ	81		
AF.2	Mena a vklady	157		
AF.3	Cenné papiere okrem akcií	29		
AF.4	Pôžičky	160		
AF.5	Akcie a ostatný vlastný kapitál	46		
AF.6	Technické rezervy poistenia	20		
AF.7	Ostatné pohľadávky	25		
			B.90	Čistá hodnota 1 302

Tabuľka A.IV.6. – Úplná súslednosť účtov za domácnosti

I: Výrobný účet

Použitia			Zdroje	
P.2	Medzispotreba	694	P.1	Výstup 1 269
			P.11	Trhový výstup 1 129
			P.12	Výstup pre vlastné použitie 140
B.1g	Hrubá pridaná hodnota	575		
K.1	Spotreba fixného kapitálu	42		
B.1n	Čistá pridaná hodnota	533		

II: Distribúcia a použitie príjmových účtov

II.1: Primárna distribúcia príjmového účtu

II.1.1: Tvorba príjmového účtu

Použitia			Zdroje	
D.1	Kompenzácie zamestnancom	39	B.1n	Čistá pridaná hodnota 533
D.11	Mzdy a platy	39		
D.12	Sociálne príspevky zamestnávateľov	0		
D.121	Skutočné sociálne príspevky zamestnávateľov	0		
D.122	Odvožené sociálne príspevky zamestnávateľov	0		
D.29	Ostatné dane z výroby	3		
D.39	Ostatné dotácie do výroby	- 1		
B.2	Prevádzkový prebytok	60		
B.3	Zmiešaný príjem	432		

II.1.2: Alokácia účtu primárneho príjmu

Použitia		Zdroje		
D.4	Príjmy z majetku	44	B.2 <i>Prevádzkový prebytok</i>	60
D.41	Úroky	17	B.3 <i>Zmiešaný príjem</i>	432
D.45	Renty	27		
			D.1 <i>Kompenzácie zamestnancom</i>	766
			D.11 <i>Mzdy a platy</i>	573
			D.12 <i>Sociálne príspevky zamestnávateľov</i>	193
			D.121 <i>Skutočné sociálne príspevky zamestnávateľov</i>	174
			D.122 <i>Ovodené sociálne príspevky zamestnávateľov</i>	19
			D.4 <i>Príjmy z majetku</i>	134
			D.41 <i>Úroky</i>	33
			D.42 <i>Distribučovaný príjem korporácií</i>	57
			D.421 <i>Dividendy</i>	13
			D.422 <i>Výbery z príjmov kvázi-korporácií</i>	44
			D.43 <i>Reinvestovaný príjem z priamych zahraničných investícií</i>	3
			D.44 <i>Majetkový príjem viazaný na držiteľov poistných zmlúv</i>	20
			D.45 <i>Renty</i>	21
B.5	<i>Bilancia primárnych príjmov</i>	1 348		

II.1.2.1: Účet príjmov z podnikania

Použitia		Zdroje		
D.4	Príjmy z majetku	7	B.2 <i>Prevádzkový prebytok</i>	60
D.41	Úroky	0	B.3 <i>Zmiešaný príjem</i>	432
D.45	Renty	7		
			D.4 <i>Príjmy z majetku</i>	5
			D.41 <i>Úroky</i>	0
			D.42 <i>Distribučovaný príjem korporácií</i>	5
			D.421 <i>Dividendy</i>	5
			D.422 <i>Výbery z príjmov kvázi-korporácií</i>	0
			D.44 <i>Majetkový príjem viazaný na držiteľov poistných zmlúv</i>	0
B.4	<i>Príjmy z podnikania</i>	490		

II.1.2.2: Alokácia ostatných účtov primárnych príjmov

Použitia		Zdroje		
D.4	Príjmy z majetku	37	B.4 <i>Príjem z podnikania</i>	490
D.41	Úroky	17		
D.45	Renty	20	D.1 <i>Kompenzácie zamestnancom</i>	766

Použitia		Zdroje		
		D.11	Mzdy a platy	573
		D.12	Sociálne príspevky zamestnávateľov	193
		D.121	Skutočné sociálne príspevky zamestnávateľov	174
		D.122	Odvodené sociálne príspevky zamestnávateľov	19
		D.4	Príjmy z majetku	129
		D.41	Úroky	33
		D.42	Distribučný príjem korporácií	52
		D.421	Dividendy	8
		D.422	Výbery z príjmov kvázi-korporácií	44
		D.43	Reinvestovaný príjem z priamych zahraničných investícií	3
		D.44	Majetkový príjem viazaný na držiteľov poisťovních zmlúv	20
		D.45	Renty	21
B.5	Bilancia primárnych príjmov	1 348		

II.2: Sekundárna distribúcia príjmového účtu

Použitia		Zdroje			
D.5	Bežné dane z príjmu, bohatstva, atď.	178	B.5	Národný dôchodok	1348
D.51	Dane z príjmu	176			
D.59	Ostatné bežné dane	2	D.61	Sociálne príspevky	0
			D.611	Skutočné sociálne príspevky	0
D.61	Sociálne príspevky	322	D.6111	Skutočné sociálne príspevky zamestnávateľov	0
D.611	Skutočné sociálne príspevky	303	D.61111	Povinné skutočné sociálne príspevky zamestnávateľov	0
D.6111	Skutočné sociálne príspevky zamestnávateľov	174	D.61112	Dobrovoľné skutočné sociálne príspevky zamestnávateľov	0
D.61111	Povinné skutočné sociálne príspevky zamestnávateľov	160	D.6112	Sociálne príspevky zamestnancov	0
D.61112	Dobrovoľné skutočné sociálne príspevky zamestnávateľov	14	D.61121	Povinné sociálne príspevky zamestnancov	0
D.6112	Sociálne príspevky zamestnancov	97	D.61122	Dobrovoľné sociálne príspevky zamestnancov	0
D.61121	Povinné sociálne príspevky zamestnancov	85			
D.61122	Povinné sociálne príspevky zamestnancov	12	D.62	Sociálne dávky iné ako sociálne transfery v naturáliách	332
D.6113	Sociálne príspevky SZČO a nezamestnaných osôb	32	D.621	Dávky sociálneho zabezpečenia v hotovosti	232
D.61131	Povinné sociálne príspevky SZČO a nezamestnaných osôb	22	D.622	Súkromne financované sociálne dávky	29
D.61132	Dobrovoľné sociálne príspevky SZČO a nezamestnaných osôb	10	D.623	Nefinancované sociálne dávky na zamestnanca	19
D.612	Odvodené sociálne príspevky	19	D.624	Dávky sociálnej pomoci v hotovosti	52

Použitia			Zdroje		
D.62	Sociálne dávky iné ako sociálne transfery v naturáliách	0	D.7	Ostatné bežné transfery	36
D.622	Súkromne financované sociálne dávky	0	D.72	Čisté platby neživotného poistenia	35
			D.75	Rôzne bežné transfery	1
D.7	Ostatné bežné transfery	71			
D.71	Čisté platby neživotného poistenia	31			
D.75	Rôzne bežné transfery	40			
B.6	Disponibilný príjem	1 145			

II.3: Redistribúcia účtu príjmov v naturáliách

Použitia			Zdroje		
			B.6	Disponibilný príjem	1145
			D.63	Sociálne transfery v naturáliách	219
			D.631	Sociálne dávky v naturáliách	162
			D.6311	Dávky sociálneho zabezpečenia, preplácanie	78
			D.6312	Ostatné dávky sociálneho zabezpečenia v naturáliách	65
			D.6313	Dávky sociálnej pomoci v naturáliách	19
			D.632	Transfery jednotlivých nethových tovarov alebo služieb	57
B.7	Upravený disponibilný príjem	1 364			

II.4: Použitie účtu príjmov

II.4.1: Použitie účtu disponibilných príjmov

Použitia			Zdroje		
P.3	Výdavky konečnej spotreby	996	B.6	Disponibilný príjem	1 145
P.31	Výdavky individuálnej spotreby	996			
			D.8	Úprava zmeny majetku domácností v rezervách penzijných fondov	11
B.8	Úspory	160			

II.4.2: Použitie účtu upravených disponibilných príjmov

Použitia			Zdroje		
P.4	Skutočná konečná spotreba	1215	B.7	Upravený disponibilný príjem	1 364
P.41	Skutočná individuálna spotreba	1 215			
			D.8	Úprava zmeny majetku domácností v rezervách penzijných fondov	11
B.8	Úspory	160			

III: Účty akumulácie

III.1: Kapitálový účet

III.1.1: Účet zmeny čistej hodnoty v dôsledku úspor a kapitálových transferov

Zmeny v aktívach

Zmeny v pasívach a čistej hodnote

B.10.1	Zmeny čistej hodnoty v dôsledku úspor a kapitálových transferov	178	B.8n	Čisté úspory	160
			D.9	Kapitálové transfery, pohľadávky	23
			D.92	Investičné granty	0
			D.99	Ostatné kapitálové transfery	23
			D.9	Kapitálové transfery, záväzky	- 5
			D.91	Kapitálové dane	- 2
			D.99	Ostatné kapitálové transfery	- 3

III.1.2: Účet akvizície nefinančných aktív

Zmeny v aktívach

Zmeny v pasívach a čistej hodnote

P.51	Tvorba hrubého fixného kapitálu	61	B.10.1	Zmeny čistej hodnoty v dôsledku úspor a kapitálových transferov	178
P.511	Akvizície po odpočítaní odpredaja hmotných fixných aktív	49			
P.5111	Akvizície nových hmotných fixných aktív	50			
P.5112	Akvizície existujúcich hmotných fixných aktív	4			
P.5113	Odpredaje existujúcich hmotných fixných aktív	- 5			
P.512	Akvizície po odpočítaní odpredaja nehmotných fixných aktív	12			
P.5121	Akvizície nových nehmotných fixných aktív	9			
P.5122	Akvizície existujúcich nehmotných fixných aktív	3			
P.5123	Odpredaje existujúcich nehmotných fixných aktív	0			
P.513	Pridanie hodnoty nevyrobených nefinančných aktív	0			
P.5131	Hlavné zlepšenia nevyrobených nefinančných aktív	0			
P.5132	Náklady prevodu vlastníctva nevyrobených nefinančných aktív	0			
K.1	Spotreba fixného kapitálu	- 42			
P.52	Zmeny v zásobách	2			
P.53	Akvizície po odpočítaní cenností	5			
K.2	Akvizície po odpočítaní nevyrobených nefinančných aktív	4			

Zmeny v aktívach			Zmeny v pasívach a čistej hodnote	
K.21	Akvizície po odpočítaní odpredaja pôdy a ostatných hmotných nevyrobených aktív	3		
K.22	Akvizície po odpočítaní odpredaja nehmotných nevyrobených aktív	1		
B.9	Čisté požičiavanie (+)/čisté vypožičiavanie (-)	148		

III.2: Finančný účet

Zmeny v aktívach			Zmeny v pasívach a čistej hodnote		
F	Čistá akvizícia finančných aktív	181	F	Čisté záväzky	33
F.2	Mena a vklady	68	F.2	Mena a vklady	0
F.21	Mena	10	F.22	Prevoditeľné vklady	0
F.22	Prevoditeľné vklady	41	F.29	Ostatné vklady	0
F.29	Ostatné vklady	17			
			F.3	Cenné papiere okrem akcií	0
F.3	Cenné papiere okrem akcií	29			
			F.4	Pôžičky	28
F.4	Pôžičky	5	F.41	Krátkodobé pôžičky	11
F.41	Krátkodobé pôžičky	3	F.42	Dlhodobé pôžičky	17
F.42	Dlhodobé pôžičky	2			
			F.7	Ostatné pohľadávky	5
F.5	Akcie a ostatné imanie	3	F.71	Obchodné úvery a zálohy	4
			F.79	Ostatné pohľadávky/záväzky, s výnimkou obchodných úverov a záloh	1
F.6	Technické rezervy poistenia	36			
F.61	Čistý majetok domácností v rezervách životného poistenia a rezervách penzijných fondov	33			
F.611	Čistý majetok domácností v rezervách životného poistenia	22			
F.612	Čistý majetok domácností v rezervách penzijných fondov	11			
F.62	Platby poistného vopred a rezervy v nevyplatených nárokoch	3			
F.7	Ostatné záväzky	40			
F.71	Obchodné úvery a zálohy	11			
F.79	Ostatné pohľadávky/záväzky, s výnimkou obchodných úverov a záloh	29			
			B.9	Čisté požičiavanie (+)/čisté vypožičiavanie (-)	148

III.3: Ostatné zmeny na účte aktív

III.3.1: Ostatné zmeny na účte objemu aktív

Zmeny v aktívach			Zmeny v pasívach a čistej hodnote		
AN	Nefinančné aktíva	0	AF	Pasíva	0
AN.1	Vyrobené aktíva	0	K.7	Straty z katastrof	0
K.4	Hospodársky výskyt vyrobených aktív	0	K.8	Zabratia bez kompenzácie	0
K.7	Straty z katastrof	0	K.10	Ostatné zmeny v objeme finančných aktív a záväzkov n.e.c.	0
K.8	Zabratia bez kompenzácie	0	K.12	Zmeny v klasifikácii a štruktúre	0
K.9	Ostatné zmeny v objeme nefinančných aktív n.e.c.	0	K.12.1	Zmeny v sektorovej klasifikácii a štruktúre	0
K.12	Zmeny v klasifikácii a štruktúre	0	K.12.2	Zmeny v klasifikácii aktív a záväzkov	0
K.12.1	Zmeny v sektorovej klasifikácii a štruktúre	0	K.12.22	Zmeny v klasifikácii aktív alebo záväzkov okrem monetizácie/demonetizácie zlata	0
K.12.2	Zmeny v klasifikácii aktív a záväzkov	0			
K.12.21	Monetizácia/demonetizácia zlata	0	Z čoho: AF.2	Mena a vklady	0
K.12.22	Zmeny v klasifikácii aktív alebo záväzkov okrem monetizácie/demonetizácie zlata	0	AF.3	Cenné papiere okrem akcií	0
			AF.4	Pôžičky	0
Z čoho: AN.11	Fixné aktíva	0	AF.7	Ostatné záväzky	0
AN.12	Zásoby	0			
AN.13	Cennosti	0			
AN.2	Nevyrobené aktíva	0			
K.3	Hospodársky výskyt nevyrobených aktív	0			
K.5	Hospodársky výskyt vyrobených aktív	0			
K.6	Hospodársky zánik nevyrobených aktív	0			
K.61	Vyčerpanie prírodných hospodárskych aktív	0			
K.62	Iný hospodársky zánik nevyrobených aktív	0			
K.7	Straty z katastrof	0			
K.8	Zabratia bez kompenzácie	0			
K.9	Ostatné zmeny v objeme nefinančných aktív n.e.c.	0			
K.12	Zmeny v klasifikácii a štruktúre	0			
K.12.1	Zmeny v sektorovej klasifikácii a štruktúre	0			
K.12.2	Zmeny v klasifikácii aktív a záväzkov	0			
K.12.22	Zmeny v klasifikácii aktív alebo záväzkov okrem monetizácie/demonetizácie zlata	0			
Z čoho AN.21	Hmotné nevyrobené aktíva	0			
AN.22	Nehmotné nevyrobené aktíva	0			

Zmeny v aktívach			Zmeny v pasívach a čistej hodnote	
AF	Finančné aktíva	2		
K.7	Straty z katastrof	0		
K.8	Zabratia bez kompenzácie	0		
K.10	Ostatné zmeny v objeme finančných aktív a záväzkov n.e.c.	2		
K.12	Zmeny v klasifikácii a štruktúre	0		
K.12.1	Zmeny v sektorovej klasifikácii a štruktúre	0		
K.12.2	Zmeny v klasifikácii aktív a záväzkov	0		
K.12.22	Zmeny v klasifikácii aktív alebo záväzkov okrem monetizácie/demonetizácie zlata	0		
Z čoho:				
AF.2	Mena a vklady	0		
AF.3	Cenné papiere okrem akcií	0		
AF.4	Pôžičky	0		
AF.5	Akcie a ostatný vlastný kapitál	0		
AF.6	Technické rezervy poistenia	2		
AF.7	Ostatné záväzky	0		
			B.10.2	Zmeny čistej hodnoty v dôsledku iných zmien v objeme aktív
				2

III.3.2: Účet precenenia

Zmeny v aktívach			Zmeny v pasívach a čistej hodnote	
K.11	Nominálne zisky(+)/straty(-) z držby		K.11	Nominálne zisky(+)/straty(-) z držby
AN	Nefinančné aktíva	80	AF	Pasíva
AN.1	Vyrobené aktíva	35	AF.2	Mena a vklady
AN.11	Fixné aktíva	28	AF.3	Cenné papiere okrem akcií
AN.12	Zásoby	2	AF.4	Pôžičky
AN.13	Cennosti	5	AF.7	Ostatné záväzky
AN.2	Nevyrobené aktíva	45		
AN.21	Hmotné nevyrobené aktíva	45		
AN.22	Nehmotné nevyrobené aktíva	0		
AF	Finančné aktíva	16		
AF.2	Mena a vklady	0		
AF.3	Cenné papiere okrem akcií	6		
AF.4	Pôžičky	0		
AF.5	Akcie a ostatný vlastný kapitál	10		
AF.6	Technické rezervy poistenia	0		
AF.7	Ostatné pohľadávky	0		
			B.10.3	Zmeny čistej hodnoty v dôsledku nominálnych ziskov/strát z držby
				96

III.3.2.1: Účet neutrálnych ziskov/strát z držby

Zmeny v aktívach			Zmeny v pasívach a čistej hodnote		
K.11.1	Neutrálne zisky(+)/straty(-) z držby		K.11.1	Neutrálne zisky(+)/straty(-) z držby	
AN	Nefinančné aktíva	56	AF	Pasíva	6
AN.1	Vyrobené aktíva	34	AF.2	Mena a vklady	0
AN.11	Fixné aktíva	28	AF.3	Cenné papiere okrem akcií	0
AN.12	Zásoby	2	AF.4	Pôžičky	3
AN.13	Cennosti	4	AF.5	Akcie a ostatný vlastný kapitál	0
AN.2	Nevyrobené aktíva	22	AF.7	Ostatné záväzky	2
AN.21	Hmotné nevyrobené aktíva	22			
AN.22	Nehmotné nevyrobené aktíva	0			
AF	Finančné aktíva	36			
AF.2	Mena a vklady	17			
AF.3	Cenné papiere okrem akcií	4			
AF.4	Pôžičky	0			
AF.5	Akcie a ostatný vlastný kapitál	8			
AF.6	Technické rezervy poistenia	6			
AF.7	Ostatné pohľadávky	1			
			B.10.31	Zmeny čistej hodnoty v dôsledku neutrálnych ziskov/strát z držby	87

III.3.2.2: Účet reálnych ziskov/strát z držby

Zmeny v aktívach			Zmeny v pasívach a čistej hodnote		
K.11.2	Reálne zisky(+)/straty(-) z držby		K.11.2	Reálne zisky(+)/straty(-) z držby	
AN	Nefinančné aktíva	24	AF	Pasíva	- 6
AN.1	Vyrobené aktíva	1	AF.2	Mena a vklady	0
AN.11	Fixné aktíva	0	AF.3	Cenné papiere okrem akcií	0
AN.12	Zásoby	0	AF.4	Pôžičky	- 3
AN.13	Cennosti	1	AF.7	Ostatné záväzky	- 2
AN.2	Nevyrobené aktíva	22			
AN.21	Hmotné nevyrobené aktíva	22			
AN.22	Nehmotné nevyrobené aktíva	0			
AF	Finančné aktíva	- 20			
AF.2	Mena a vklady	- 17			

Zmeny v aktívach		Zmeny v pasívach a čistej hodnote	
AF.3	Cenné papiere okrem akcií	2	
AF.4	Pôžičky	0	
AF.5	Akcie a ostatný vlastný kapitál	2	
AF.6	Technické rezervy poistenia	-6	
AF.7	Ostatné pohľadávky	-1	
		B.10.32	Zmeny čistej hodnoty v dôsledku reálnych ziskov/strát z držby
			9

IV: Súvahy

IV.1: Počiatočná súvaha

Aktíva		Pasíva a čistá hodnota	
AN	Nefinančné aktíva	2 822	AF Pasíva 289
AN.1	Vyrobené aktíva	1 698	AF.2 Mena a vklady 10
AN.11	Fixné aktíva	1 423	AF.3 Cenné papiere okrem akcií 2
AN.12	Zásoby	97	AF.4 Pôžičky 169
AN.13	Cennosti	178	AF.7 Ostatné záväzky 108
AN.2	Nevyrobené aktíva	1 124	
AN.21	Hmotné nevyrobené aktíva	1 124	
AN.22	Nehmotné nevyrobené aktíva	0	
AF	Finančné aktíva	1 819	
AF.2	Mena a vklady	840	
AF.3	Cenné papiere okrem akcií	198	
AF.4	Pôžičky	24	
AF.5	Akcie a ostatný vlastný kapitál	411	
AF.6	Technické rezervy poistenia	291	
AF.7	Ostatné pohľadávky	55	
		B.90	Čistá hodnota 4 352

IV.2: Súvahové zmeny

Aktíva		Pasíva a čistá hodnota	
Celková zmena aktív		Celková zmena pasív	
AN	Nefinančné aktíva	110	AF Pasíva 33
AN.1	Vyrobené aktíva	61	AF.2 Mena a vklady 0
AN.11	Fixné aktíva	47	AF.3 Cenné papiere okrem akcií 0

Aktíva			Pasíva a čistá hodnota		
AN.12	Zásoby	4	AF.4	Pôžičky	28
AN.13	Cennosti	10	AF.7	Ostatné záväzky	5
AN.2	Nevyrobené aktíva	49			
AN.21	Hmotné nevyrobené aktíva	48			
AN.22	Nehmotné nevyrobené aktíva	1			
AF	Finančné aktíva	199			
AF.2	Mena a vklady	68			
AF.3	Cenné papiere okrem akcií	35			
AF.4	Pôžičky	5			
AF.5	Akcie a ostatný vlastný kapitál	13			
AF.6	Technické rezervy poistenia	38			
AF.7	Ostatné pohľadávky	40			
			B.10	Zmeny čistej hodnoty celkom, v dôsledku:	276
			B.10.1	Úspor a kapitálových transferov	178
			B.10.2	Ostatné zmeny v objeme aktív	2
			B.10.3	Nominálne zisky/straty z držby	96
			B.10.31	Neutrálne zisky/straty z držby	87
			B.10.32	Reálne zisky/straty z držby	9

IV.3: Konečná (záverečná) súvaha

Aktíva			Pasíva a čistá hodnota		
AN	Nefinančné aktíva	2 932	AF	Pasíva	322
AN.1	Vyrobené aktíva	1 759	AF.2	Mena a vklady	10
AN.11	Fixné aktíva	1 470	AF.3	Cenné papiere okrem akcií	2
AN.12	Zásoby	101	AF.4	Pôžičky	197
AN.13	Cennosti	188	AF.7	Ostatné záväzky	113
AN.2	Nevyrobené aktíva	1 173			
AN.21	Hmotné nevyrobené aktíva	1 172			
AN.22	Nehmotné nevyrobené aktíva	1			
AF	Finančné aktíva	2 018			
AF.2	Mena a vklady	908			
AF.3	Cenné papiere okrem akcií	233			
AF.4	Pôžičky	29			
AF.5	Akcie a ostatný vlastný kapitál	424			
AF.6	Technické rezervy poistenia	329			
AF.7	Ostatné pohľadávky	95			
			B.90	Čistá hodnota	4 628

Tabuľka A.IV.7 – Úplná súslednosť účtov za neziskové organizácie poskytujúce služby domácnostiam

I: Výrobný účet

Použitia			Zdroje		
P.2	Medzispotreba	6	P.1	Výstup	37
			P.11	Trhový výstup	21
			P.12	Výstup pre vlastné konečné	0
			P.13	Ostatný netrhový výstup	16
B.1g	Hrubá pridaná hodnota	31			
K.1	Spotreba fixného kapitálu	3			
B.1n	Čistá pridaná hodnota	28			

II: Distribúcia a použitie príjmových účtov

II.1: Primárna distribúcia príjmového účtu

II.1.1: Tvorba príjmového účtu

Použitia			Zdroje		
D.1	Kompenzácie zamestnancom	23	B.1n	Čistá pridaná hodnota	28
D.11	Mzdy a platy	12			
D.12	Sociálne príspevky zamestnávateľov	11			
D.121	Skutočné sociálne príspevky zamestnávateľov	10			
D.122	Odvožené sociálne príspevky zamestnávateľov	1			
D.29	Ostatné dane z výroby	0			
D.39	Ostatné dotácie do výroby	0			
B.2	Prevádzkový prebytok	5			

II.1.2: Alokácia účtu primárneho príjmu

Použitia			Zdroje		
D.4	Príjmy z majetku	7	B.2	Prevádzkový prebytok	5
D.41	Úroky	7			
D.42	Distribučný príjem korporácií	0	D.4	Príjmy z majetku	5
D.422	Výbery z príjmov kvázi-korporácií	0	D.41	Úroky	5
D.43	Reinvestovaný príjem z priamych zahraničných investícií	0	D.42	Distribučný príjem korporácií	0
D.44	Majetkový príjem viazaný na držiteľov poisťovních zmlúv	0	D.421	Dividendy	0
D.45	Renty	0	D.422	Výbery z príjmov kvázi-korporácií	0
			D.43	Reinvestovaný príjem z priamych zahraničných investícií	0
			D.44	Majetkový príjem viazaný na držiteľov poisťovních zmlúv	0
			D.45	Renty	0
B.5	Bilancia primárnych príjmov	3			

II.1.2.1: Účet príjmov z podnikania

Použitia			Zdroje		
D.4	Príjmy z majetku	2	B.2	Prevádzkový prebytok	5
D.41	Úroky	2			
D.45	Renty	0	D.4	Príjmy z majetku	0
			D.41	Úroky	0
			D.42	Distribučovaný príjem korporácií	0
			D.421	Dividendy	0
			D.422	Výbery z príjmov kvázi-korporácií	0
B.4	Príjmy z podnikania	3			

II.1.2.2: Alokácia ostatných účtov primárnych príjmov

Použitia			Zdroje		
D.4	Príjmy z majetku	5	B.4	Príjem z podnikania	3
D.41	Úroky	5			
D.45	Renty	0	D.4	Príjmy z majetku	5
			D.41	Úroky	5
			D.42	Distribučovaný príjem korporácií	0
			D.421	Dividendy	0
			D.422	Výbery z príjmov kvázi-korporácií	0
			D.43	Reinvestovaný príjem z priamych zahraničných investícií	0
			D.44	Majetkový príjem viazaný na držiteľov poisťovních zmlúv	0
			D.45	Renty	0
B.5	Bilancia primárnych príjmov	3			

II.2: Sekundárna distribúcia príjmového účtu

Použitia			Zdroje		
D.5	Bežné dane z príjmu, bohatstva, atď.	0	B.5	Bilancia primárnych príjmov	3
D.59	Ostatné bežné dane	0			
			D.61	Sociálne príspevky	1
D.62	Sociálne dávky iné ako sociálne transfery v naturáliách	1	D.611	Skutočné sociálne príspevky	0
D.622	Súkromne financované sociálne dávky	0	D.6111	Skutočné sociálne príspevky zamestnávateľov	0
D.623	Nefinancované sociálne dávky na zamestnanca	1	D.61111	Povinné skutočné sociálne príspevky zamestnávateľov	0
			D.6112	Sociálne príspevky zamestnancov	0
D.7	Ostatné bežné transfery	2	D.61121	Povinné sociálne príspevky zamestnancov	0
D.71	Čisté platby neživotného poistenia	0	D.61122	Dobrovoľné sociálne príspevky zamestnancov	0
D.75	Rôzne bežné transfery	2	D.612	Odvođené sociálne príspevky	1

Použitia		Zdroje	
		D.7	Ostatné bežné transfery 36
		D.72	Nároky vyplatenia neživotného poistenia 0
		D.75	Rôzne bežné transfery 36
B.6	Disponibilný príjem 37		

II.3: Redistribúcia účtu príjmov v naturáliách

Použitia		Zdroje	
D.63	Sociálne transfery v naturáliách 13	B.6	Disponibilný príjem 37
D.631	Sociálne dávky v naturáliách 0		
D.6313	Sociálne pomoci v naturáliách 0		
D.632	Transfery jednotlivých netrhových tovarov alebo služieb 13		
B.7	Upravený disponibilný príjem 24		

II.4: Použitie účtu príjmov

II.4.1: Použitie účtu disponibilných príjmov

Použitia		Zdroje	
P.3	Výdavky konečnej spotreby 13	B.6	Disponibilný príjem 37
P.31	Výdavky individuálnej spotreby 13		
D.8	Úprava zmeny majetku domácností v rezervách penzijných fondov 0		
B.8	Úspory 24		

II.4.2: Použitie účtu upravených disponibilných príjmov

Použitia		Zdroje	
D.8	Úprava zmeny majetku domácností v rezervách penzijných fondov 0	B.7	Upravený disponibilný príjem 24
B.8	Úspory 24		

III: Účty akumulácie

III.1: Kapitálový účet

III.1.1: Účet zmeny čistej hodnoty v dôsledku úspora kapitálových transferov

Zmeny v aktívach		Zmeny v pasívach a čistej hodnote	
B.10.1	Zmeny čistej hodnoty v dôsledku úspor a kapitálových transferov 21	B.8n	Čisté úspory 24
		D.9	Kapitálové transfery, pohľadávky 0
		D.92	Investičné granty 0
		D.99	Ostatné kapitálové transfery 0

Zmeny v aktívach		Zmeny v pasívach a čistej hodnote		
		D.9	Kapitálové transfery, záväzky	- 3
		D.91	Kapitálové dane	0
		D.99	Ostatné kapitálové transfery	- 3

III.1.2: Účet akvizície nefinančných aktív

Zmeny v aktívach			Zmeny v pasívach a čistej hodnote		
P.51	Tvorba hrubého fixného kapitálu	19	B.10.1	Zmeny čistej hodnoty v dôsledku úspor a kapitálových transferov	21
P.511	Akvizície po odpočítaní odpredaja hmotných fixných aktív	14			
P.5111	Akvizície nových hmotných fixných aktív	13			
P.5112	Akvizície existujúcich hmotných fixných aktív	1			
P.5113	Odpredaje existujúcich hmotných fixných aktív	0			
P.512	Akvizície po odpočítaní odpredaja nehmotných fixných aktív	5			
P.5121	Akvizície nových nehmotných fixných aktív	10			
P.5122	Akvizície existujúcich nehmotných fixných aktív	0			
P.5123	Odpredaje existujúcich nehmotných fixných aktív	- 5			
P.513	Pridanie hodnoty nevyrobených nefinančných aktív	0			
P.5131	Hlavné zlepšenia nevyrobených nefinančných aktív	0			
P.5132	Náklady prevodu vlastníctva nevyrobených nefinančných aktív	0			
K.1	Spotreba fixného kapitálu	- 3			
P.52	Zmeny v zásobách	0			
P.53	Akvizície po odpočítaní cenností	0			
K.2	Akvizície po odpočítaní nevyrobených nefinančných aktív	1			
K.21	Akvizície po odpočítaní odpredaja pôdy a ostatných hmotných nevyrobených aktív	1			
K.22	Akvizície po odpočítaní odpredaja nehmotných nevyrobených aktív	0			
B.9	Čisté požičiavanie (+)/čisté vypožičiavanie (-)	4			

III.2: Finančný účet

Zmeny v aktívach			Zmeny v pasívach a čistej hodnote		
F	Čistá akvizícia finančných aktív	32	F	Čisté záväzky	28
F.2	Mena a vklady	12	F.2	Mena a vklady	0
F.21	Mena	2	F.22	Prevoditeľné vklady	0
F.22	Prevoditeľné vklady	7	F.29	Ostatné vklady	0

Zmeny v aktívach			Zmeny v pasívach a čistej hodnote		
F.29	Ostatné vklady	3			
			F.3	Cenné papiere okrem akcií	0
F.3	Cenné papiere okrem akcií	12			
			F.4	Pôžičky	24
F.4	Pôžičky	0	F.41	Krátkodobé pôžičky	17
F.41	Krátkodobé pôžičky	0	F.42	Dlhodobé pôžičky	7
F.42	Dlhodobé pôžičky	0			
			F.5	Akcie a ostatné imanie	4
F.5	Akcie a ostatné imanie	0	F.6	Technické rezervy poistenia	0
F.6	Technické rezervy poistenia	0	F.61	Čistý majetok domácností v rezervách životného poistenia a rezervách penzijných fondov	0
F.62	Platby poistného vopred a rezervy v nevyplatených nárokoch	0	F.612	Čistý majetok domácností v rezervách penzijných fondov	0
F.7	Ostatné záväzky	8	F.7	Ostatné pohľadávky	0
F.71	Obchodné úvery a zálohy	0	F.71	Obchodné úvery a zálohy	0
F.79	Ostatné pohľadávky/záväzky, s výnimkou obchodných úverov a záloh	8	F.79	Ostatné pohľadávky/záväzky, s výnimkou obchodných úverov a záloh	0
			B.9	Čisté požičiavanie (+)/čisté vypožičiavanie (-)	4

III.3: Ostatné zmeny na účte aktív

III.3.1: Ostatné zmeny na účte objemu aktív

Zmeny v aktívach			Zmeny v pasívach a čistej hodnote		
AN	Nefinančné aktíva	0	AF	Pasíva	0
AN.1	Vyrobené aktíva	0	K.7	Straty z katastrof	0
K.4	Hospodársky výskyt vyrobených aktív	0	K.8	Zabratia bez kompenzácie	0
K.7	Straty z katastrof	0	K.10	Ostatné zmeny v objeme finančných aktív a záväzkov n.e.c.	0
K.8	Zabratia bez kompenzácie	0	K.12	Zmeny v klasifikácii a štruktúre	0
K.9	Ostatné zmeny v objeme nefinančných aktív n.e.c.	0	K.12.1	Zmeny v sektorovej klasifikácii a štruktúre	0
K.12	Zmeny v klasifikácii a štruktúre	0	K.12.2	Zmeny v klasifikácii aktív a záväzkov	0
K.12.1	Zmeny v sektorovej klasifikácii a štruktúre	0	K.12.22	Zmeny v klasifikácii aktív alebo záväzkov okrem monetizácie/demonetizácie zlata	0
K.12.2	Zmeny v klasifikácii aktív a záväzkov	0			
K.12.22	Zmeny v klasifikácii aktív alebo záväzkov okrem monetizácie/demonetizácie zlata	0	Z čoho:		
			AF.2	Mena a vklady	0
			AF.3	Cenné papiere okrem akcií	0
Z čoho:			AF.4	Pôžičky	0
AN.11	Fixné aktíva	0	AF.5	Akcie a ostatný vlastný kapitál	0
AN.12	Zásoby	0	AF.6	Technické rezervy poistenia	0
AN.13	Cennosti	0			

Zmeny v aktívach			Zmeny v pasívach a čistej hodnote		
AN.2	Nevyrobené aktíva	0	AF.7	Ostatné záväzky	0
K.3	Hospodársky výskyt nevyrobených aktív	0			
K.5	Hospodársky výskyt vyrobených aktív	0			
K.6	Hospodársky zánik nevyrobených aktív	0			
K.61	Vyčerpanie prírodných hospodárskych aktív	0			
K.62	Iný hospodársky zánik nevyrobených aktív	0			
K.7	Straty z katastrof	0			
K.8	Zabratia bez kompenzácie	0			
K.9	Ostatné zmeny v objeme nefinančných aktív n.e.c.	0			
K.12	Zmeny v klasifikácii a štruktúre	0			
K.12.1	Zmeny v sektorovej klasifikácii a štruktúre	0			
K.12.2	Zmeny v klasifikácii aktív a záväzkov	0			
K.12.22	Zmeny v klasifikácii aktív alebo záväzkov okrem monetizácie/demonetizácie zlata	0			
Z čoho					
AN.21	Hmotné nevyrobené aktíva	0			
AN.22	Nehmotné nevyrobené aktíva	0			
AF	Finančné aktíva	0			
K.7	Straty z katastrof	0			
K.8	Zabratia bez kompenzácie	0			
K.10	Ostatné zmeny v objeme finančných aktív a záväzkov n.e.c.	0			
K.12	Zmeny v klasifikácii a štruktúre	0			
K.12.1	Zmeny v sektorovej klasifikácii a štruktúre	0			
K.12.2	Zmeny v klasifikácii aktív a záväzkov	0			
K.12.22	Zmeny v klasifikácii aktív alebo záväzkov okrem monetizácie/demonetizácie zlata	0			
Z čoho:					
AF.2	Mena a vklady	0			
AF.3	Cenné papiere okrem akcií	0			
AF.4	Pôžičky	0			
AF.5	Akcie a ostatný vlastný kapitál	0			
AF.6	Technické rezervy poistenia	0			
AF.7	Ostatné záväzky	0			
			B.10.2	Zmeny čistej hodnoty v dôsledku iných zmien v objeme aktív	0

III.3.2: Účet precenenia

Zmeny v aktívach			Zmeny v pasívach a čistej hodnote		
K.11	Nominálne zisky(+)/straty(-) z držby		K.11	Nominálne zisky(+)/straty(-) z držby	
AN	Nefinančné aktíva	8	AF	Pasíva	0
AN.1	Vyrobené aktíva	5	AF.2	Mena a vklady	0
AN.11	Fixné aktíva	5	AF.3	Cenné papiere okrem akcií	0
AN.12	Zásoby	0	AF.4	Pôžičky	0
AN.13	Cennosti	0	AF.5	Akcie a ostatný vlastný kapitál	0
AN.2	Nevyrobené aktíva	3	AF.6	Technické rezervy poistenia	0
AN.21	Hmotné nevyrobené aktíva	3	AF.7	Ostatné záväzky	0
AN.22	Nehmotné nevyrobené aktíva	0			
AF	Finančné aktíva	2			
AF.2	Mena a vklady	0			
AF.3	Cenné papiere okrem akcií	1			
AF.4	Pôžičky	0			
AF.5	Akcie a ostatný vlastný kapitál	1			
AF.6	Technické rezervy poistenia	0			
AF.7	Ostatné pohľadávky	0			
			B.10.3	Zmeny čistej hodnoty v dôsledku nominálnych ziskov/strát z držby	10

III.3.2.1: Účet neutrálnych ziskov/strát z držby

Zmeny v aktívach			Zmeny v pasívach a čistej hodnote		
K.11.1	Neutrálne zisky(+)/straty(-) z držby		K.11.1	Neutrálne zisky(+)/straty(-) z držby	
AN	Nefinančné aktíva	7	AF	Pasíva	2
AN.1	Vyrobené aktíva	5	AF.2	Mena a vklady	1
AN.11	Fixné aktíva	5	AF.3	Cenné papiere okrem akcií	0
AN.12	Zásoby	0	AF.4	Pôžičky	1
AN.13	Cennosti	0	AF.5	Akcie a ostatný vlastný kapitál	0
AN.2	Nevyrobené aktíva	2	AF.6	Technické rezervy poistenia	0
AN.21	Hmotné nevyrobené aktíva	2	AF.7	Ostatné záväzky	1
AN.22	Nehmotné nevyrobené aktíva	0			
AF	Finančné aktíva	3			
AF.2	Mena a vklady	2			
AF.3	Cenné papiere okrem akcií	1			
AF.4	Pôžičky	0			

Zmeny v aktívach			Zmeny v pasívach a čistej hodnote	
AF.5	Akcie a ostatný vlastný kapitál	0		
AF.6	Technické rezervy poistenia	0		
AF.7	Ostatné pohľadávky	0		
			B.10.31	Zmeny čistej hodnoty v dôsledku neutrálnych ziskov/strát z držby
				8

III.3.2.2: Účet reálnych ziskov/strát z držby

Zmeny v aktívach			Zmeny v pasívach a čistej hodnote	
K.11.2	Reálne zisky(+)/straty(-) z držby		K.11.2	Reálne zisky(+)/straty(-) z držby
AN	Nefinančné aktíva	2	AF	Pasíva
				- 2
AN.1	Vyrobené aktíva	0	AF.2	Mena a vklady
				- 1
AN.11	Fixné aktíva	0	AF.3	Cenné papiere okrem akcií
				0
AN.12	Zásoby	0	AF.4	Pôžičky
				- 1
AN.13	Cennosti	0	AF.5	Akcie a ostatný vlastný kapitál
				0
AN.2	Nevyrobené aktíva	2	AF.6	Technické rezervy poistenia
				0
AN.21	Hmotné nevyrobené aktíva	2	AF.7	Ostatné záväzky
				- 1
AN.22	Nehmotné nevyrobené aktíva	0		
AF	Finančné aktíva	- 2		
AF.2	Mena a vklady	- 2		
AF.3	Cenné papiere okrem akcií	0		
AF.4	Pôžičky	0		
AF.5	Akcie a ostatný vlastný kapitál	0		
AF.6	Technické rezervy poistenia	0		
AF.7	Ostatné pohľadávky	0		
			B.10.32	Zmeny čistej hodnoty v dôsledku reálnych ziskov/strát z držby
				2

IV: Súvahy

IV.1: Počiatočná súvaha

Aktíva			Pasíva a čistá hodnota	
AN	Nefinančné aktíva	324	AF	Pasíva
				121
AN.1	Vyrobené aktíva	243	AF.2	Mena a vklady
				38
AN.11	Fixné aktíva	231	AF.3	Cenné papiere okrem akcií
				0
AN.12	Zásoby	2	AF.4	Pôžičky
				43
AN.13	Cennosti	10	AF.5	Akcie a ostatný vlastný kapitál
				0
AN.2	Nevyrobené aktíva	81	AF.6	Technické rezervy poistenia
				5
AN.21	Hmotné nevyrobené aktíva	81	AF.7	Ostatné záväzky
				35

Aktíva			Pasíva a čistá hodnota	
AN.22	Nehmotné nevyrobené aktíva	0		
AF	Finančné aktíva	172		
AF.2	Mena a vklady	110		
AF.3	Cenné papiere okrem akcií	25		
AF.4	Pôžičky	8		
AF.5	Akcie a ostatný vlastný kapitál	22		
AF.6	Technické rezervy poistenia	4		
AF.7	Ostatné pohľadávky	3		
			B.90	Čistá hodnota 375

IV.2: Súvahové zmeny

Aktíva			Pasíva a čistá hodnota		
Celková zmena aktív			Celková zmena pasív		
AN	Nefinančné aktíva	25	AF	Pasíva	28
AN.1	Vyrobené aktíva	21	AF.2	Mena a vklady	0
AN.11	Fixné aktíva	21	AF.3	Cenné papiere okrem akcií	0
AN.12	Zásoby	0	AF.4	Pôžičky	24
AN.13	Cennosti	0	AF.5	Akcie a ostatný vlastný kapitál	4
AN.2	Nevyrobené aktíva	4	AF.6	Technické rezervy poistenia	0
AN.21	Hmotné nevyrobené aktíva	4	AF.7	Ostatné záväzky	0
AN.22	Nehmotné nevyrobené aktíva	0			
AF	Finančné aktíva	33			
AF.2	Mena a vklady	12			
AF.3	Cenné papiere okrem akcií	13			
AF.4	Pôžičky	0			
AF.5	Akcie a ostatný vlastný kapitál	1			
AF.6	Technické rezervy poistenia	0			
AF.7	Ostatné pohľadávky	8			
			B.10	Zmeny čistej hodnoty celkom, v dôsledku:	31
			B.10.1	Úspor a kapitálových transferov	21
			B.10.2	Ostatné zmeny v objeme aktív	0
			B.10.3	Nominálne zisky/straty z držby	10
			B.10.31	Neutrálne zisky/straty z držby	8
			B.10.32	Reálne zisky/straty z držby	2

IV.3: Konečná (záverečná) súvaha

Aktíva		Pasíva a čistá hodnota		
AN	Nefinančné aktíva	349	AF Pasíva	149
AN.1	Vyrobené aktíva	264	AF.2 Mena a vklady	38
AN.11	Fixné aktíva	252	AF.3 Cenné papiere okrem akcií	0
AN.12	Zásoby	2	AF.4 Pôžičky	67
AN.13	Cennosti	10	AF.5 Akcie a ostatný vlastný kapitál	4
AN.2	Nevyrobené aktíva	85	AF.6 Technické rezervy poistenia	5
AN.21	Hmotné nevyrobené aktíva	85	AF.7 Ostatné záväzky	35
AN.22	Nehmotné nevyrobené aktíva	0		
AF	Finančné aktíva	205		
AF.2	Mena a vklady	122		
AF.3	Cenné papiere okrem akcií	38		
AF.4	Pôžičky	8		
AF.5	Akcie a ostatný vlastný kapitál	23		
AF.6	Technické rezervy poistenia	4		
AF.7	Ostatné pohľadávky	11		
			B.90 Čistá hodnota	406

PRÍLOHA B

PROGRAM PRENOS NÁRODNÝCH ÚČTOVNÝCH ÚDAJOV

Prehľad tabuliek

Prvý prenos	Posun t+ mesiac	Prenos za roky	Obsah (predmet) tabuliek	Tabulka č.
1999	4	95-98	Hlavné agregáty, ročné,	1
1999	4	95-98	Hlavné agregáty, štvrtročné	1
1999	8	95-98	Hlavné agregáty, vláda všeobecne	2
2000	9	95-99	Tabulky podľa odvetví	3
2000	9	95-99	Vývozy a dovozy podľa krajín EÚ/tretích krajín	4
2000	9	95-99	Výdavky konečnej spotreby domácností podľa účelu	5
2000	9	95-99	Finančné účty podľa sektorov (transakcií)	6
2000	9	95-99	Súvahy finančných aktív a pasív	7
2000	12	95-99	Nefinančné účty podľa sektorov	8
2000	12	95-99	Podrobné daňové výnosy podľa sektorov	9
2000	24	95-98	Tabulky odvetví a regiónov, NUTS II, A17	10
2001	12	95-00	Všeobecné vládne výdavky podľa funkcie	11
2001	24	95-99	Tabulky odvetví a regiónov, NUTS III, A3	12
2001	24	95-99	Účty domácností podľa regiónov, NUTS II	13
2001	24	95-99	Fixné aktíva za hospodárstvo celkom a podľa výrobkov, Pi3	14
2002	36	95-99	Tabulky ponuky v základných cenách vrátane transformácie na kúpne ceny, A60 × P60	15
2002	36	95-99	Tabulka použitia v nákupných cenách, A60 × P60	16
2002	36	95 (*)	Symetrická tabulka vstup-výstup v základných cenách, P60 × P60, päťkrát ročne	17
2002	36	95 (*)	Symetrická tabulka vstup-výstup pre domáci produkt v základných cenách, P60 × P60, päťkrát ročne	18
2002	36	95 (*)	Symetrická tabulka vstup-výstup pre dovozy v základných cenách, P60 × P60, päťkrát ročne	19
2003	36	00	Křížová klasifikácia fixných aktív podľa odvetví a výrobkov, A31 × Pi3, päťkrát ročne	20
2003	36	00	Křížová klasifikácia účtu výroby podľa odvetví a sektorov, A60 × (S11, S12, S13, S14, S15), päťkrát ročne	21
2003	36	00	Křížová klasifikácia tvorby hrubého fixného kapitálu podľa odvetví a výrobkov, A31 × P60, päťkrát ročne	22
pozri tabulku	pozri tabulku	pozri tabulku	Spätné prepočty	23

t = referenčný rok.

(*) päť ročných tabuliek za rok 2000 musí byť dodaných v roku 2003.

Tabuľka 1 – Hlavné agregáty – štvrtročný a ročný výkaz

Kód	Zoznam premenných	Rozčlenenie	Bežné ceny	Stále Ceny
Pridaná hodnota a hrubý domáci produkt				
B.1g	1. Hrubá pridaná hodnota v základných cenách	A6	x	x
D.21–D.31	2. Dane po odpočítaní dotácií do výrobkov		x	x
P.119	3. Fisim		x	x
B.1*g	4. Hrubý domáci produkt v trhových cenách		x	x
Výdavky hrubého domáceho produktu				
P.3	5. Celkové výdavky konečnej spotreby		x	x
P.3	6. a) Výdavky konečnej spotreby domácnosti (domáci koncept)		x	x
P.3	6. b) Výdavky konečnej spotreby domácností (národný koncept)		x	x
P.3	7. Výdavky konečnej spotreby NISD		x	x
P.3	8. Výdavky konečnej spotreby vlády		x	x
P.31	a) výdavky individuálnej spotreby		x	x
P.32	b) výdavky kolektívnej spotreby		x	x
P.4	9. Skutočná konečná spotreba domácností		x	x
P.41	a) skutočná individuálna spotreba		x	x
P.5	10. Tvorba hrubého kapitálu		x	x
P.51	a) tvorba hrubého fixného kapitálu	Pi6	x	x
P.52	b) zmeny v zásobách		x	x
P.53	c) akvizície po odpočítaní odpredaja cenností		x	x
P.6	11. Vývozy tovaru (fob) a služieb		x	x
P.7	12. Dovozy tovaru (fob) a služieb		x	x
Príjmy, úspory a čistá hodnota pôžičiek				
B.5	13. Bilancia primárnych príjmov so zvyškom sveta		x	x
B.5*g	14. Hrubý národný dôchodok v trhových cenách		x	(x)
K.1	15. Spotreba fixného kapitálu		x	x
B.5*n	16. Čistý národný dôchodok v trhových cenách		x	x
D.5, D.6, D.7	17. Čisté bežné transfery so zvyškom sveta		x	
B.6n	18. Čistý disponibilný príjem		x	(x)
B.8n	19. Čisté domáce úspory		x	
D.9	20. Čisté kapitálové transfery so zvyškom sveta		x	
B.9	21. Čistá hodnota výpožičiek alebo pôžičiek za krajinu		x	

Kód	Zoznam premenných	Rozčlenenie	Bežné ceny	Stále Ceny
Obyvateľstvo, zamestnanosť, kompenzácie zamestnancom				
	22. Údaje o obyvateľstve a zamestnanosti			
	a) celkový počet obyvateľov (v tisíckach)			
	b) celkový počet nezamestnaných (v tisíckach)			
	c) zamestnanosť, národný a domáci koncept (v tisíckach)			
	— SZČO	A6 **		
	— zamestnanci	A6 **		
D.1	23. Kompenzácie zamestnancom, národný a domáci koncept	A6 **	x	
D.11	a) hrubé platy a mzdy	A6 **	x	

+ ak nie je uvedené žiadne rozčlenenie, myslí sa hospodárstvo celkom.

** A6 iba pre domáci produkt.

(x) v reálnych cenách.

Tabuľka 2 – Hlavné agregáty – vláda všeobecne

P.1	Výstup – výrobok
P.11 + P.12	— trhový výstup a výstup pre vlastné použitie
P.13	— ostatný netrhový výstup
P.2	Medzispotreba
B.1g	Hrubá pridaná hodnota
K.1	Spotreba fixného kapitálu
B.1n	Čistá pridaná hodnota
D.1	Zaplatené kompenzácie zamestnancom
D.29–D.39	Ostatné zaplatené dane z výroby – ostatné obdržané dotácie do výroby
B.2n	Čistý prevádzkový prebytok
D.2	Obdržané dane z výroby a dovozov
D.4	Obdržaný príjem z majetku
D.3	Zaplatené dotácie
D.4	Zaplatený príjem z majetku
D.41	— úroky
D.42 + D.43 + D.44 + D.45	— ostatné
B.5n	Čistá bilancia primárnych príjmov
D.5	Obdržané bežné dane z príjmu a bohatstva
D.61	Obdržané sociálne príspevky
D.611	— skutočné sociálne príspevky
D.612	— odvodené sociálne príspevky
D.7	Ostatné obdržané bežné transfery
D.5	Zaplatené bežné dane z príjmu a bohatstva
D.62	Zaplatené sociálne dávky okrem sociálnych transferov v naturáliách

D.7	Ostatné zaplatené bežné transfery
B.6n	Čistý disponibilný príjem
P.3	Výdavky konečnej spotreby
P.31	— výdavky individuálnej spotreby
P.32	— výdavky kolektívnej spotreby
D.8	Úprava zmeny čistého majetku domácností v penzijných fondoch
B.8	Čisté úspory
K.1	Spotreba fixného kapitálu
D.9	Obdržané kapitálové transfery
D.91	— kapitálové dane
D.92 + D.99	— ostatné
D.9	Platené kapitálové transfery
P.5	Tvorba hrubého kapitálu
P.51	— tvorba hrubého fixného kapitálu
P.52 + P.53 + K.2	— zmeny v zásobách a akvizície po odpočítaní odpredajov zásob a akvizície nevyrobených nefinančných aktív
B.9	Čisté požíčovanie (+)/čisté vypožíčovanie (-)

Tabulka 3 – Tabulky podľa odvetví – ročný výkaz

Kód	Zoznam premenných	Rozčlenenie	Bežné ceny	Stále Ceny
Pridaná hodnota				
P.1	1. Výstup v základných cenách podľa odvetví	A31	x	
P.2	2. Medzispotreba v nákupných cenách podľa odvetví	A31	x	
B.1g	3. Hrubá pridaná hodnota v základných cenách	A31	x	x
K.1	4. Spotreba fixného kapitálu podľa odvetví	A31	x	x
Tvorba kapitálu				
P.5	5. Tvorba hrubého kapitálu			
P.51	a) tvorba hrubého fixného kapitálu	A31	x	x
P.52	b) zmeny v zásobách	A31	x	x
P.53	c) akvizície po odpočítaní odpredaja cenností	A31	x	x
Zamestnanosť a kompenzácie zamestnancom, domáci koncept				
	6. Zamestnanosť podľa odvetví			
	a) SZČO podľa odvetví	A31		
	b) zamestnanci podľa odvetví	A31		
	c) odpracované hodiny podľa odvetví (*)	A31		
D.1	7. Kompenzácie zamestnancom podľa odvetví	A31	x	
D.11	a) mzdy a platy podľa odvetví	A31	x	

(*) do roku 2003 voliteľné.

Tabuľka 4 – Vývozy a dovozy podľa krajín EÚ/tretích krajín

Kód	Zoznam premenných	Rozčlenenie	Bežné ceny	Stále Ceny
Pridaná hodnota				
P.6	1. Vývozy tovarov a služieb	Za celé hospodárstvo	x	x
	a) krajiny EÚ		x	x
	b) tretie krajiny		x	x
P.7	2. Dovozy tovarov a služieb		x	x
	a) krajiny EÚ		x	x
	b) tretie krajiny		x	x

Tabuľka 5 – Výdavky konečnej spotreby domácností podľa účelu

Kód	Zoznam premenných	Rozčlenenie	Bežné ceny	Stále Ceny
P.3	Výdavky konečnej spotreby domácností podľa účelu	dve číslice COICOP	x	x

Tabuľka 9 – Podrobné daňové výnosy podľa sektorov

Kód SNA	Vláda všeobecne	Ústredná vláda	Štátna správa	Miestna št.správa	Fondy soc. zab.	Inštitúcie EÚ	Celkom
Podrobné daňové výnosy podľa sektorov							
D.5						—	
	Bežné dane z príjmu, bohatstva, atď.						
D.51						—	
	Dane z príjmu						
D.51a						—	
	Dane z príjmu jednotlivcov alebo domácností						
	...						
D.51b						—	
	Dane z príjmu korporácií						
	...						
D.51c						—	
	Dane z kapitálových ziskov						
	...						
D.51d						—	
	Dane z výhier lotérií a stávkových hier						
	...						
D.59						—	
	Ostatné bežné dane						
D.59.1						—	
	Bežné kapitálové dane						
D.59.1a							
	Bežné dane z pôdy a budov						
	...						
D.59.1b							
	Bežné dane z čistého bohatstva						
	...						
D.59.1c							
	Bežné dane z ostatných aktív						
	...						
D.59.2						—	
	Rôzne bežné dane						
D.59.2a						—	
	Dane z hlavy						
	...						
D.59.2b						—	
	Dane z výdavkov						
	...						
D.59.2c						—	
	Platby domácností na získanie určitých povolení						
	...						
D.59.2d						—	
	Dane z medzinárodných transakcií						
	...						
D.2							
	Dane z výroby a dovozov						
D.21							
	Dane z výrobkov						
	...						
D.212							
	Dane typu DPH						
D.2121							
	Dovozné clá						
	...						
D.2122							
	Dane z dovozov, s výnimkou DPH a ciel						
D.2122a							
	Všeobecné obrátové dane						
	...						
D.2122b							
	Spotrebné dane						
	...						
D.2122c							
	Dane zo špecifických služieb						
	...						

Kód SNA	Vláda všeobecne	Ústredná vláda	Štátna správa	Miestna št.správa	Fondy soc. zab.	Inštitúcie EÚ	Celkom
D.2122d	Zisky dovozných monopolov						
	...						
D.2122e	Dane vyplývajúce z viacnásobných devízových kurzov						
	...						
D.214	Dane z výrobkov, s výnimkou DPH a dovozných daní						
D.214a	Všeobecné obrátové dane						
	...						
D.214b	Spotrebné dane						
	...						
D.214c	Dane zo špecifických služieb						
	...						
D.214d	Dane z finančných a kapitálových transakcií						
	...						
D.214e	Zisky fiškálnych monopolov						
	...						
D.29	Ostatné dane z výroby						
D.29a	Dane zo mzdy (zo ZČ)						
	...						
D.29b	Dane z pôdy, budov alebo iných stavieb						
	...						
D.29c	Podnikateľské a odborné licencie (povolenia)						
	...						
D.29d	Dane z použitia fixných aktív alebo iných činností						
	...						
D.29e	Kolkové poplatky						
	...						
D.29f	Dane zo znečisťovania prostredia						
	...						
D.29g	Dane z medzinárodných transakcií						
	...						
D.91	Kapitálové dane					—	
D.91a	Kapitálové poplatky					—	
	...					—	
D.91b	Dane z kapitálových transferov					—	
	...					—	
D.611	Skutočné sociálne príspevky					—	
D.6111	— Skutočné sociálne príspevky zamestnávateľov					—	
D.6112	— Sociálne príspevky zamestnancov					—	
D.6113	Sociálne príspevky platené SZČO a nezamestnanými osobami					—	
	Celkové daňové výnosy						

Tabulka 10 – Tabuľky podľa odvetví a regiónov (NUTS II), bežné ceny

Kód	Zoznam	Rozčlenenie	T +mesiac
B1.g	1. Hrubá pridaná hodnota v základných cenách	A17	24
B1.g	2. Hrubá pridaná hodnota v základných cenách	—	18
D.1	3. Kompenzácie zamestnancom	A17	24
P.51	4. Tvorba hrubého fixného kapitálu	A17	24
	5. Zamestnanosť		
	— celkom	A17	24
	— zamestnanci	A17	24

Tabuľka 12 – Tabuľky podľa odvetví a regiónov (NUTS III), bežné ceny

Kód	Rozčlenenie	Rozčlenenie	T + mesiac
B1.g	1. Hrubá pridaná hodnota v základných cenách	A3	24
	2. Zamestnanosť		
	— celkom	A3	18
	— zamestnanci	A3	18

Tabuľka 13 – Účty domácností podľa regiónov (NUTS III), bežné ceny

Alokácia účtu primárnych príjmov domácností

	Použitia		Zdroje
D.4	Príjem z majetku	B.2/B.3	Prevádzkový prebytok/zmiešaný príjem
		D.1	Kompenzácie zamestnancom
B.5	Primárny príjem	D.4	Príjem z majetku

Sekundárna distribúcia účtu príjmov domácností

	Použitia		Zdroje
D.5	Bežné dane z príjmu, bohatstva, atď.	B.5	Primárny príjem
D.61	Sociálne príspevky	D.62	Sociálne dávky okrem sociálnych dávok v naturáliách
D.7	Ostatné bežné transfery	D.7	Ostatné bežné transfery
B.6	Disponibilný príjem		

Tabuľka 14 – Fixné aktíva za hospodárstvo celkom, a podľa výrobkov, Pi3

Kód	Zoznam premenných	Rozčlenenie
AN.11	Fixné aktíva	Pi3

Tabuľka 16 – Tabuľka použitia v nákupných cenách

Ceny: bežné a stále

n = 60, m = 60

	1 2 3 ...	Odvetvia (NACE) ... n	Σ (1)	Konečné použitia a), b), c), d), e), f)	Σ (3)	Σ (1) + Σ (3)
		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
Výrobky ...	(1)	Medzispotreba v nákupných cenách podľa výroby a podľa odvetvia		Konečné použitia v nákupných cenách Výdavky konečnej spotreby: a) domácností b) NISD (t+12 spolu s písm. a) c) vlády d) tvorba hrubého kapitálu e) zmeny v zásobách a cennostiach f) vývozy: — v rámci EÚ — mimo EÚ		
(položky úpravy)						
Σ (1)	(2)	Celková medzispotreba podľa odvetvia		Celkové konečné použitia podľa typu		Celkové použitie
Kompenzácie zamestnancom						
Príspevky sociálneho zabezpečenia zamestnávateľov	(3)	Komponenty pridanej hodnoty podľa odvetvia				
Ostatné čisté dane z výroby						
Spotreba fixného kapitálu						
Čistý prevádzkový prebytok						
Σ (3)	(4)	Pridaná hodnota podľa odvetvia				
Σ (1) + Σ (3)	(5)	Výstup v základných cenách podľa odvetvia				

Tabuľka 17 – Symetrická tabuľka vstup-výstup v základných cenách (podľa výrobkov)

Ceny: bežné a stále

n = 60

		1	2	3	...	n	Σ (1)	Konečné použitia a), b), c), d), e), f)	Σ (3)	Σ (1) + Σ (3)	
		Odvetvia (NACE)					(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
		1	2	3	...	n					
Výrobky	(1)	Medzispotreba v nákupných cenách (podľa výrobkov)							Konečné použitia v nákupných cenách Výdavky konečnej spotreby: a) domácností b) NISD (+12 spolu s a) c) vlády tvorba hrubého kapitálu d) tvorba hrubého fixného kapitálu e) zmeny v zásobách a cennostiach f) vývozy: — v rámci EÚ — mimo EÚ		
Σ (1)	(2)	Celková medzispotreba v základných cenách podľa výrobku							Celkové použitie v základných cenách podľa typu		Celkové použitie v základných cenách
Dane z výrobkov	(3)	Čisté dane z výrobkov podľa výrobku							Čisté dane z výrobkov podľa typu konečného použitia		Celková čistá daň z výroby
Dotácie do výrobkov (-)	(4)	Celková medzispotreba v nákupných cenách podľa výrobku							Celkové konečné použitia podľa typu v nákupných cenách		Celkové použitie v nákupných cenách
Σ (1) + (3)	(5)	Komponenty pridanej hodnoty podľa výrobku									
Kompenzácie zamestnancom	(6)	Pridaná hodnota podľa výrobku									
Ostatné dane z výroby	(7)	Výstup v základných cenách podľa výrobku									
Spotreba fixného kapitálu	(8)	Dovozy podľa výrobku v cif									
Čistý prevádzkový prebytok	(9)	Ponuka v základných cenách podľa výrobku									
Σ (5)	(10)										
Σ (1) + (3) + Σ (5)											
Dovozy											
(7) + (8)											
Tvorba fixného kapitálu											
Zásoby fixného kapitálu											
Pracovné vstupy											

Tabuľka 18 – Symetrická tabuľka vstup-výstup pre domáci v základných cenách (podľa výrobkov)

Ceny: bežné a stále

n = 60

1	2	3	...	n	Σ (1)	Σ (3)	Σ (1) + Σ (3)
					(1)	(3)	(5)
					Odvětvia (NACE)	Konečné použitia a), b), c), d), e), f)	
Výrobky	(1)	Pre domáci výstup: Medzis potreba v nákupných cenách (podľa výrobkov)				Konečné použitia v nákupných cenách Výdavky konečnej spotreby: a) domácností b) NISD (t+12 spolu s písm. a) c) vlády tvorba hrubého kapitálu d) tvorba hrubého fixného kapitálu e) zmeny v zásobách a cennostiach f) vývozy: — v rámci EÚ — mimo EÚ	
Σ (1)	(2)	Celková medzis potreba domáceho výstupu podľa výrobku				Konečné použitie domáceho výstupu	Celkový domáci výstup
Použitie dovezených výrobkov	(3)	Celková medzis potreba v dovezených výrobkov podľa výrobku, v cif				Konečné použitie dovezených výrobkov, cif	Celkové dovozy
Čisté dane z výrobkov	(4)	Čisté dane z výrobkov do medzis potreby podľa výrobku				Čisté dane z výrobkov pre konečné použitie	Celkové čisté dane z výrobkov
Σ (1) + (3) + (4)	(5)	Celková medzis potreba v nákupných cenách podľa výrobku				Celkové konečné použitia podľa typu v nákupných cenách	Celkové použitie
Kompenzácie zamestnancom							
Ostatné dane z výroby	(6)	Komponenty pridanej hodnoty podľa výrobku					
Spotreba fixného kapitálu							
Čistý prevádzkový prebytok							
Σ (6)	(7)	Pridaná hodnota podľa výrobku					
Σ (1) + (3) + (4) + Σ (6)	(8)	Výstup v základných cenách podľa výrobku					
Tvorba fixného kapitálu							
Zásoby fixného kapitálu							
Pracovné vstupy	(9)						

Tabuľka 19 – Symetrická tabuľka vstup-výstup pre dovozy v základných cenách (podľa výrobkov), cíf

Ceny: bežné a stále

n = 60

	1 2 3	n	Σ (1)	Konečné použitia a), b), c), d), e), f)	Σ (3)	Σ (1) + Σ (3)
	(1)	(1)	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
Výrobky ...	(1)	Pre dovozy: Medzis potreba v základných cenách (podľa výrobkov)			Konečné použitia v nákupných cenách Výdavky konečnej spotreby: Výdatki na spozýcie: a) domácností b) NISD (+12 spolu s písm. a) c) vlády tvorba hrubého kapitálu d) tvorba hrubého fixného kapitálu e) zmeny v zásobách a cennostiach f) vývozy: — v rámci EÚ — mimo EÚ		
Σ (1)	(2)	Celková medzis potreba dovozov v základných cenách podľa výrobku			Konečné použitia dovozov v základných cenách		Celkový dovoz

Tabulka 20 – **Křížová klasifikácia fixných aktív podľa odvetvia a podľa výrobku**

Odvetvia:	A31 NACE rev.1
Výrobky:	Pi3 CPA
Premenné:	hrubé fixné aktíva čisté fixné aktíva
Ceny:	bežné náklady nahradenia hodnota minulých nákladov stále náklady nahradenia

Tabulka 21 – **Křížová klasifikácia účtu výroby podľa odvetvia a podľa sektora**

Odvetvia:	A60 NACE rev.1
Sektory:	S11 S12 S13 S14 S15
Premenné:	výstup — trhový — pre vlastné konečné použitie — ostatný netrhový medzispotreba Hrubá pridaná hodnota — kompenzácie zamestnancom — ostatné dane po odpočítaní dotácií do výroby — čistý prevádzkový prebytok — spotreba fixného kapitálu
Ceny:	bežné

Tabulka 22 – **Křížová klasifikácia hrubého fixného kapitálu podľa odvetvia a podľa výrobku**

Odvetvia:	A31 NACE rev.1
Výrobky:	P60 CPA
Premenné:	tvorba hrubého fixného kapitálu
Ceny:	bežné a stále

Tabuľka 23 – Spätné prepočty

Tabuľky s predpokladanými prepočtami	Ročné		Štvrťročné	
	Obdobia	Prenosy	Obdobia	Prenosy
	88–94	Apríl 1999	88–94	Apríl 1999
Tabuľka 1: hlavné agregáty	70–87	December 1999	80–87	December 1999
Tabuľka 2: hlavné agregáty vlády všeobecne	70–94	December 1999		
Tabuľka 3: tabuľky podľa odvetví	70–94	December 2000		
Tabuľka 5: výdavky konečnej spotreby domácností podľa účelu	80–94	December 2000		
Tabuľka 8: nefinančné účty podľa sektorov	90–94	December 1999		
	80–89	December 2000		
Tabuľka 11: Výdavky vlády všeobecne podľa funkcií	90–94	December 2001		

VÝNIMKY TÝKAJÚCE SA TABULIEK, KTORÉ SA MAJÚ DODÁVAŤ V RÁMCI DOTAZNÍKA „ESÚ – 95“ PODĽA KRAJINY

1. RAKÚSKO

1.1. Výnimky pre tabuľky

Tabuľka č.	Tabuľka	Výnimka	Do
1	Hlavné agregáty, ročná	Posun: t + 9 mesiacov	1999
1	Hlavné agregáty, ročná	Spätné prepočty: roky 88–94 dodať do decembra 2000	2000
1	Hlavné agregáty, ročná	Spätné prepočty: roky 80–87 neprepočítavať	2005
1	Hlavné agregáty, štvrťročná	Posun: t + 12 mesiacov	1999
1	Hlavné agregáty, štvrťročná	Spätné prepočty: roky 88–94 dodať do decembra 2000	2000
1	Hlavné agregáty, štvrťročná	Spätné prepočty: roky 80–87 neprepočítavať	2005
2	Hlavné agregáty, vláda všeobecne	Posun: t + 9 mesiacov	1999
2	Hlavné agregáty, vláda všeobecne	Spätné prepočty: prepočítavať iba roky 88–94	2005
3	Tabuľky podľa odvetví	Posun: t + 12 mesiacov	1999
3	Tabuľky podľa odvetví	Spätné prepočty: prepočítavať iba roky 88–94	2005
5	Výdavky konečnej spotreby domácností podľa účelu	Spätné prepočty: prepočítavať iba roky 88–94	2005
11	Výdavky vlády všeobecne podľa funkcií	Spätné prepočty: roky 90–94 neprepočítavať	2005
12	Tabuľky podľa odvetví a regiónov NUTS III, A3	Prvý prenos 2002	2002
13	Účty domácností podľa regiónov, NUTS II	Prvý prenos 2005	2005
15	Tabuľka ponuky v základných cenách vrátane prevodu na nákupné ceny, A60×P60	Prvý prenos 2003 a iba dvakrát ročne	2003
16	Tabuľka použitia v nákupných cenách A60×P60	Prvý prenos 2003 a iba dvakrát ročne	2003
17	Symetrická tabuľka vstup-výstup v základných cenách, P60×P60, päťkrát ročne	Prvý prenos 2003	2003
18	Symetrická tabuľka vstup-výstup pre domáci výstup v základných cenách, P60×P60, päťkrát ročne	Prvý prenos 2003	2003
19	Symetrická tabuľka vstup-výstup pre dovozy v základných cenách, P60×P60, päťkrát ročne	Prvý prenos 2003	2003

1.2. Výnimky pre jednotlivé premenné/sektory v tabuľkách

Tabuľka č.	Tabuľka	Premenná/ktor	Výnimka	Do
1	Hlavné agregáty, štvrtročná	Výdavky individuálnej spotreby	Neprepočítavať	2005
1	Hlavné agregáty, štvrtročná	Výdavky kolektívnej spotreby	Neprepočítavať	2005
1	Hlavné agregáty, štvrtročná	Skutočná individuálna spotreba	Neprepočítavať	2005
1	Hlavné agregáty, štvrtročná	Akvízie po odpočítaní odpredajov ceností	Neprepočítavať	2005
1	Hlavné agregáty, štvrtročná	Celková populácia	Posun: t + 9 mesiacov	2005
1	Hlavné agregáty, ročná	Výdavky individuálnej spotreby	Posun: t + 12 mesiacov	2005
1	Hlavné agregáty, ročná	Výdavky kolektívnej spotreby	Posun: t + 12 mesiacov	2005
1	Hlavné agregáty, ročná	Skutočná individuálna spotreba	Posun: t + 12 mesiacov	2005
1	Hlavné agregáty, ročná	Akvízie po odpočítaní odpredajov ceností	Prvý prenos 2003	2003
1	Hlavné agregáty, ročná	Celková populácia	Posun: t + 9 mesiacov	2005
3 8	Tabuľky podľa odvetví Nefinančné účty podľa sektorov	Spotreba fixného kapitálu podľa odvetvia alebo sektora	Prvý prenos 2002	2002
8	Nefinančné účty podľa sektorov	Rozčlenenie korporácií podľa vlastníka	Prvý prenos 2005	2005
8	Nefinančné účty podľa sektorov	Rozčlenenie súkromných domácností podľa skupín	Prvý prenos 2005	2005
16 18	Tabuľka použitia v nákupných cenách A60×P60 Symetrická tabuľka vstup-výstup pre domáci výstup v základných cenách, P60×P60, päťkrát ročne	Spotreba fixného kapitálu podľa odvetvia	Prvý prenos 2003	2003

2. DÁNSKO

2.1. Výnimky pre tabuľky

Tabuľka č.	Tabuľka	Výnimka	Do
6	Finančné účty podľa sektorov	Posun: t + 13 mesiacov	2005
7	Súvahy finančných aktív a pasív	Posun: t + 12 mesiacov	2005
20	Křížová klasifikácia fixných aktív podľa odvetvia a výrobu, A31×Pi3, päťkrát ročne	Prvý prenos 2003	2005

2.2. Výnimka pre jednotlivé premenné/sektory v tabuľkách

Tabuľka nr	Tabuľka	Premenná/sektor	Výnimka	Do
1	Hlavné agregáty, štvrtročná a ročná	Zamestnanosť	Iba domáci koncept	2005
3	Tabuľky podľa odvetvia	Mzdy a platy podľa odvetvia	Nepodáva sa	2005
3	Tabuľky podľa odvetvia	Spotreba fixného kapitálu podľa odvetvia	Posun: t + 36 mesiacov	2005
3	Tabuľky podľa odvetvia	Tvorba hrubého fixného kapitálu podľa odvetvia	Posun: t + 36 mesiacov	2005
3	Tabuľky podľa odvetvia	Zmeny v zásobách podľa odvetvia	Posun: t + 36 mesiacov	2005
3	Tabuľky podľa odvetvia	Akvizície po odpočítaní odpredaja ceností podľa odvetvia	Posun: t + 36 mesiacov	2005
3	Tabuľky podľa odvetvia	SZČO podľa odvetvia	Posun: t + 36 mesiacov	2005
3	Tabuľky podľa odvetvia	Zamestnanci podľa odvetvia	Posun: t + 36 mesiacov	2005
3	Tabuľky podľa odvetvia	Odpracované hodiny podľa odvetvia	Posun: t + 36 mesiacov	2005
3	Tabuľky podľa odvetvia	Kompenzácie zamestnancom podľa odvetvia	Posun: t + 36 mesiacov	2005
9	Podrobné daňové výnosy podľa sektora	Všeobecné obrátové dane (dane z výrobkov a dovozov)	Obe premenné spolu	2005
9	Podrobné daňové výnosy podľa sektora	Spotrebné dane (dane z výrobkov a dovozov)	Obe premenné spolu	2005
9	Podrobné daňové výnosy podľa sektora	Dane zo špecifických služieb (dane z výrobkov a dovozov)	Obe premenné spolu	2005
17	Symetrická tabuľka vstup-výstup v základných cenách, P60×P60, päťkrát ročne	Spotreba fixného kapitálu, čistý prevádzkový prebytok	Obe premenné spolu na P60	2005
18	Symetrická tabuľka vstup-výstup pre domáci výstup v základných cenách, P60×P60, päťkrát ročne			
19	Symetrická tabuľka vstup-výstup pre dovozy v základných cenách, P60×P60, päťkrát ročne			
21	Křížová klasifikácia účtu výroby podľa odvetvia a sektora, päťkrát ročne			

Tabuľka nr	Tabuľka	Premenná/sektor	Výnimka	Do
17	Symetrická tabuľka vstup-výstup v základných cenách, P60×P60, päťkrát ročne	Tvorba fixného kapitálu	Iba P31	2005
18	Symetrická tabuľka vstup-výstup pre domáci výstup v základných cenách, P60×P60, päťkrát ročne			
19	Symetrická tabuľka vstup-výstup pre dovozy v základných cenách, P60×P60, päťkrát ročne			
17	Symetrická tabuľka vstup-výstup v základných cenách, P60×P60, päťkrát ročne	Zásoba fixného kapitálu	Nepodáva sa	2005
18	Symetrická tabuľka vstup-výstup pre domáci výstup v základných cenách, P60×P60, päťkrát ročne			
19	Symetrická tabuľka vstup-výstup pre dovozy v základných cenách, P60×P60, päťkrát ročne			
21	Křížová klasifikácia účtu výroby podľa odvetvia a sektora, päťkrát ročne A60×(S11,S12, S13, S14, S15) päťkrát ročne	Sektor súkromných domácností Sektor NISD	Oba sektory spolu	2005

3. NEMECKO

3.1. Výnimky pre tabuľky

Tabuľka č.	Tabuľka	Výnimka	Do
1	Hlavné agregáty, štvrtročná	Spätne prepočty: prepočítavať iba roky 91–94	2005
1	Hlavné agregáty, ročná	Spätne prepočty: prepočítavať iba roky 91–94	2005
2	Hlavné agregáty vláda všeobecne	Spätne prepočty: prepočítavať iba roky 91–94	2005
3	Tabuľky podľa odvetví	Spätne prepočty: prepočítavať iba roky 91–94	2005
3	Tabuľky podľa odvetví	T + 9 mesiacov, iba A17, A31 s posunom t + 21 mesiacov	2005
5	Výdavky konečnej spotreby domácností podľa účelu	Spätne prepočty: prepočítavať iba roky 91–94	2005
5	Výdavky konečnej spotreby domácností podľa účelu	Čiastočne iba jednociferné pozície	2005
8	Nefinančné účty podľa sektorov	Spätne prepočty: prepočítavať iba roky 91–94	2005
9	Podrobné daňové výnosy podľa sektorov	Žiadne umiestnenie písmena na konci kódu	2005
10	Tabuľky podľa odvetví a regiónov NUTS II, A17	Iba NUTS I a A6	2005
11	Výdavky vlády všeobecne podľa funkcií	Spätne prepočty: prepočítavať iba roky 91–94	2005
12	Tabuľky podľa odvetví a regiónov NUTS III, A3	Posun: t + 30 mesiacov, iba dvakrát ročne	2005

Tabuľka č.	Tabuľka	Výnimka	Do
13	Účty domácností podľa regiónov, NUTS II	Posun: t + 30 mesiacov, iba NUTS 1	2005
15	Tabuľka ponuky v základných cenách vrátane prevodu na nákupné ceny, A60×P60	Iba dvakrát ročne	2005
16	Tabuľka použitia v nákupných cenách A60×P60	Iba dvakrát ročne	2005
21	Krížová klasifikácia účtu výroby podľa odvetvia a sektora, päťkrát ročne, A60× (S11,S12, S13, S14, S15) päťkrát ročne	Žiadne stále ceny	2005

3.2. Výnimky pre jednotlivé premenné/sektory v tabuľkách

Tabuľka nr	Tabuľka	Premenná/sektor	Výnimka	Do
1	Hlavné agregáty, štvrtročná a ročná	Tvorba hrubého fixného kapitálu	Pi6; žiadne štvrtročné údaje, ročné s posunom t + 12 mesiacov	2005
1	Hlavné agregáty, štvrtročná a ročná	Populácia celkom	Posun: t + 12 mesiacov	2005
3	Tabuľky podľa odvetvia	Akvizície po odpočítaní odpredaja cieností podľa odvetvia, zmeny zásob podľa odvetvia	Obe premenné spolu, nie podľa odvetvia	2005
6 7	Finančné účty sektorov (transakcie) súvahy finančných aktív a pasív	Sektor vlády všeobecne	S.1311/S.1312 a S.1313 iba spolu	2005
10	Tabuľky podľa odvetví a regiónov, NUTS II, A17	Tvorba hrubého fixného kapitálu	Posun: t + 30 mesiacov	2005

4. GRÉCKO

4.1. Výnimky pre tabuľky

Tabuľka nr	Tabuľka	Výnimka	Do
1	Hlavné agregáty, štvrtročná	Prvý prenos 2000	2000
1	Hlavné agregáty, štvrtročná	Spätné prepočty: roky 88–94 dodať do decembra 2000	2000
1	Hlavné agregáty, štvrtročná	Spätné prepočty: roky 80–87 neprepočítavať	2005
1	Hlavné agregáty, ročná	Posun: t + 9 mesiacov	2005
1	Hlavné agregáty, štvrtročná a ročná	Prvý prenos 2000	2000
2	Hlavné agregáty, vláda všeobecne	Posun: t + 9 mesiacov	2005

Tabuľka nr	Tabuľka	Výnimka	Do
3	Tabuľky podľa odvetví	Spätné prepočty: prepočítavať iba roky 88–94	2005
5	Výdavky konečnej spotreby domácností podľa účelu	Spätné prepočty: prepočítavať iba roky 88–94	2005
6	Finančné účty podľa sektora	Prvý prenos: v súčasnosti odpoveď nie je známa	2005
6	Finančné účty podľa sektora	Posun: v súčasnosti odpoveď nie je známa	2005
7	Súvahy finančných aktív a pasív	Prvý prenos 2001	2005
8	Nefinančné účty podľa sektora	Spätné prepočty: prepočítavať iba roky 88–94	2005
8	Nefinančné účty podľa sektora	Spätné prepočty: roky 80–89 neprepočítavať	2005
11	Výdavky vlády všeobecne podľa funkcie	Spätné prepočty: prepočítavať iba roky 88–94	2005
20	Křížová klasifikácia fixných aktív podľa odvetvia a výrobu, A31×Pi3, päťkrát ročne	Prvý prenos 2005	2005

4.2. Výnimky pre jednotlivé premenné/sektory v tabuľkách

Tabuľka nr	Tabuľka	Premenná/sektor	Výnimka	Do
3	Tabuľky podľa odvetví	Akvizície po odpočítaní odpredaja cenností	Prvý prenos 2005	2005
3	Tabuľky podľa odvetví	Odpracované hodiny podľa odvetvia	Prvý prenos 2005	2005
8	Nefinančné účty podľa sektora	Rozčlenenie korporácia podľa vlastníka	Prvý prenos 2005	2005
8	Nefinančné účty podľa sektora	Rozčlenenie súkromných domácností podľa skupín	Prvý prenos 2005	2005

5. ŠPANIELSKO

5.1. Výnimky pre tabuľky

Tabuľka nr	Tabuľka	Výnimka	Do
11	Výdavky vlády všeobecne podľa funkcie	Posun: t + 21 mesiacov	2005

5.2. Výnimky pre jednotlivé premenné/sektory v tabuľkách

Tabuľka nr	Tabuľka	Premenná/ktor	Výnimka	Do
1	Hlavné agregáty, štvrtročná	Výdavky konečnej spotreby NISD	Nedodáva sa	2005
1	Hlavné agregáty, štvrtročná	Rozčlenenie výdavkov konečnej spotreby vlády na individuálnu a kolektívnu	Nedodáva sa	2005
1	Hlavné agregáty, štvrtročná	Skutočná konečná spotreba	Nedodáva sa	2005
1	Hlavné agregáty, štvrtročná	Skutočná individuálna spotreba	Nedodáva sa	2005
1	Hlavné agregáty, štvrtročná	Akvizície po odpočítaní odpredajov cien	Spolu so zmenami v zásobách	2005
1	Hlavné agregáty, ročná	Výdavky konečnej spotreby NISD	Posun: t + 9 mesiacov	2005
1	Hlavné agregáty, ročná	Rozčlenenie výdavkov konečnej spotreby vlády na individuálnu a kolektívnu	Posun: t + 9 mesiacov	2005
1	Hlavné agregáty, ročná	Skutočná konečná spotreba	Posun: t + 9 mesiacov	2005
1	Hlavné agregáty, ročná	Skutočná individuálna spotreba	Posun: t + 9 mesiacov	2005
1	Hlavné agregáty, ročná	Akvizície po odpočítaní odpredajov cien	Prvý prenos 2005	2005
3	Tabuľky podľa odvetví	Spotreba fixného kapitálu podľa odvetvia	Prvý prenos 2005	
3	Tabuľky podľa odvetví	Akvizície po odpočítaní odpredajov cien podľa odvetvia	Prvý prenos 2005	2005
3	Tabuľky podľa odvetví	Odpracované hodiny podľa odvetvia	Prvý prenos 2005	2005
8	Nefinančné účty podľa sektorov	Akvizície po odpočítaní odpredajov cien	Prvý prenos 2005	2005
9	Podrobné daňové výnosy podľa sektora	Rozčlenenie bežných daní z príjmu, bohatstva, atď. daní a ciel z dovozov okrem DPH a ostatných daní z výroby na subsektory štátnej správy S.1312 a miestnej št. správy S.1313	Posun: t + 21 mesiacov	2005
16	Tabuľka použitia v nákupných cenách, A60×P60	Spotreba fixného kapitálu podľa odvetvia	Prvý prenos 2005	2005
17	Symetrická tabuľka vstup-výstup v základných cenách, P60×P60, päťkrát ročne	Spotreba fixného kapitálu(P60)	Prvý prenos 2005	2005
18	Symetrická tabuľka vstup-výstup pre domáci výstup v základných cenách, P60×P60, päťkrát ročne			
19	Symetrická tabuľka vstup-výstup pre dovozy v základných cenách, P60×P60, päťkrát ročne			

Tabuľka nr	Tabuľka	Premenná/ktor	Výnimka	Do
17	Symetrická tabuľka vstup-výstup v základných cenách, P60×P60, päťkrát ročne	Zásoba fixného kapitálu(P60)	Prvý prenos 2005	2005
18	Symetrická tabuľka vstup-výstup pre domáci výstup v základných cenách, P60×P60, päťkrát ročne			
19	Symetrická tabuľka vstup-výstup pre dovozy v základných cenách, P60×P60, päťkrát ročne			

6. FRANCÚZSKO

6.1. Výnimky pre tabuľky

Tabuľka nr	Tabuľka	Výnimka	Do
10	Tabuľky podľa odvetvia a regiónu, NUTS II, A17	Posun: t + 36 mesiacov	2005
12	Tabuľky podľa odvetvia a regiónu, NUTS III, A3	Posun: t + 36 mesiacov	2005
13	Účty domácností podľa regiónu NUTS II	Posun: t + 42 mesiacov	2005

6.2. Výnimky pre jednotlivé premenné/sektory v tabuľkách

Tabuľka nr	Tabuľka	Premenná/ktor	Výnimka	Do
3	Tabuľky podľa odvetví	Všetky premenné	Rozčlenenie do odborov, ktoré treba prepočítať pre homogénne odbory	2005
10	Tabuľky podľa odvetvia a regiónu, NUTS II, A17			
12	Tabuľky podľa odvetvia a regiónu, NUTS III, A3			
15	Tabuľka ponuky v základných cenách vrátane prevodu na nákupné ceny, A60×P60			
16	Tabuľka použitia v nákupných cenách, A60×P60			
20	Křížová klasifikácia fixných aktív podľa výroby, A31×Pi3, päťkrát ročne odvetvia a			
21	Křížová klasifikácia účtu výroby podľa odvetvia a sektora, päťkrát ročne, A60×(S11,S12, S13, S14, S15) päťkrát ročne			
22	Křížová klasifikácia tvorby hrubého fixného kapitálu podľa odvetvia a výroby A31× A60, päťkrát ročne			

7. ÍRSKO

7.1. Výnimky pre tabuľky

Tabuľka č.	Tabuľka	Výnimka	Do
1	Hlavné agregáty, štvrtročná	Prvý prenos 2002	2002
1	Hlavné agregáty, štvrtročná	Spätné prepočty: roky 88–94 neprepočítavať	2005
1	Hlavné agregáty, štvrtročná	Spätné prepočty: roky 80–87 neprepočítavať	2005
1	Hlavné agregáty, ročná	Posun: t + 6 mesiacov	2005
1	Hlavné agregáty, ročná	Spätné prepočty: prepočítavať iba roky 85–94	2005
2	Hlavné agregáty, vláda všeobecne	Spätné prepočty: prepočítavať iba roky 85–94	2005
3	Tabuľky podľa odvetví	Prvý prenos 2005	2005
3	Tabuľky podľa odvetví	Spätné prepočty: roky 70–94 neprepočítavať	2005
5	Výdavky konečnej spotreby domácností podľa účelu	Spätné prepočty: prepočítavať iba roky 85–94	2005
6	Finančné účty podľa sektora(transakcie)	Prvý prenos 2005	2005
7	Súvahy finančných aktív a pasív	Prvý prenos 2005	2005
8	Nefinančné účty podľa sektora	Prvý prenos 2005	2005
8	Nefinančné účty podľa sektora	Spätné prepočty: roky 90–94 neprepočítavať	2005
8	Nefinančné účty podľa sektora	Spätné prepočty: roky 80–89 neprepočítavať	2005
15	Tabuľka ponuky v základných cenách vrátane prevodu na nákupné ceny, A60×P60	Prvý prenos 2005	2005
16	Tabuľka použitia v nákupných cenách A60×P60	Prvý prenos 2005	2005
17	Symetrická tabuľka vstup-výstup v základných cenách, P60×P60, päťkrát ročne	Prvý prenos 2005	2005
18	Symetrická tabuľka vstup-výstup pre domáci výstup v základných cenách, P60×P60, päťkrát ročne	Prvý prenos 2005	2005
19	Symetrická tabuľka vstup-výstup pre dovozy v základných cenách, P60×P60, päťkrát ročne	Prvý prenos 2005	2005
20	Krížová klasifikácia fixných aktív podľa výrobu, A31×Pi3, päťkrát ročne odvetvia a	Prvý prenos 2005	2005
21	Krížová klasifikácia účtu výroby podľa odvetvia a sektora, päťkrát ročne, A60× (S11,S12, S13, S14, S15) päťkrát ročne	Prvý prenos 2005	2005
22	Krížová klasifikácia tvorby hrubého fixného kapitálu podľa odvetvia a výrobu A31× A60, päťkrát ročne	Prvý prenos 2005	2005

7.2. Výnimky pre jednotlivé premenné/sektory v tabuľkách

Tabuľka nr	Tabuľka	Premenná/ktor	Výnimka	Do
1	Hlavné agregáty, ročná štvrtročná	Výdavky konečnej spotreby NISD	Nedodáva sa	2005
2	Hlavné agregáty vlády všeobecne	P52+P53+K2	Nedodáva sa	2003

8. TALIANSKO

8.1. Výnimky pre tabuľky

Tabuľka nr	Tabuľka	Výnimka	Do
1	Hlavné agregáty, štvrtročná	Posun: t + 6 mesiacov	1999
1	Hlavné agregáty, štvrtročná	Spätné prepočty: roky 80–87 dodať do decembra 2000	2000
1	Hlavné agregáty, štvrtročná	Spätné prepočty: roky 70–87 dodať do decembra 2000	2000
2	Hlavné agregáty, ročná	Spätné prepočty: roky 70–94 sa nedodávajú	2005
2	Hlavné agregáty, ročná	Spätné prepočty: roky 80–94 dodať do decembra 2001	2001
2	Hlavné agregáty, vláda všeobecne	Posun: t + 6 mesiacov	2005
20	Křížová klasifikácia fixných aktív podľa odvetvia a sektora , A31×Pi3, päťkrát ročne	Neprepočítavať	2005
22	Křížová klasifikácia tvorby hrubého fixného kapitálu podľa odvetvia a výroby A31× A60, päťkrát ročne	Prvý prenos 2005	2005

8.2. Výnimky pre jednotlivé premenné/sektory v tabuľkách

Tabuľka nr	Tabuľka	Premenná/ktor	Výnimka	Do
1	Hlavné agregáty, štvrtročná	Výdavky individuálnej spotreby vlády	Posun: t + 16 mesiacov	2005
1	Hlavné agregáty, štvrtročná	Výdavky kolektívnej spotreby	Posun: t + 16 mesiacov	2005
1	Hlavné agregáty, štvrtročná	Skutočná konečná spotreba	Posun: t + 16 mesiacov	2005
1	Hlavné agregáty, štvrtročná	Skutočná individuálna spotreba	Posun: t + 16 mesiacov	2005
1	Hlavné agregáty, štvrtročná	Akvízie po odpočítaní odpredajov cenností	Posun: t + 16 mesiacov	2005

Tabuľka nr	Tabuľka	Premenná/ktor	Výnimka	Do
1	Hlavné agregáty, štvrťročná	Spotreba fixného kapitálu	Prvý prenos december 2001	2001
1	Hlavné agregáty, štvrťročná	Čistý národný dôchodok	Prvý prenos december 2001	2001
1	Hlavné agregáty, ročná	Výdavky individuálnej spotreby vlády	Posun: t + 9 mesiacov	2005
1	Hlavné agregáty, ročná	Výdavky kolektívnej spotreby	Posun: t + 9 mesiacov	2005
1	Hlavné agregáty, ročná	Skutočná konečná spotreba	Posun: t + 9 mesiacov	2005
1	Hlavné agregáty, ročná	Skutočná individuálna spotreba	Posun: t + 9 mesiacov	
1	Hlavné agregáty, ročná	Akvizície po odpočítaní odpredajov cien	Spolu so zmenami v zásobách	2005
3	Tabuľky podľa odvetví	Spotreba fixného kapitálu podľa odvetvia	Rozčlenenie A17, prvý prenos 2005	2002
3	Tabuľky podľa odvetví	Spotreba fixného kapitálu podľa odvetvia	Rozčlenenie A31, prvý prenos 2005	2005
3	Tabuľky podľa odvetví	Akvizície po odpočítaní odpredajov cien podľa odvetvia	Spolu so zmenami v zásobách	2005
8	Nefinančné účty podľa sektora	Akvizície po odpočítaní odpredajov cien podľa odvetvia	Spolu so zmenami v zásobách	2005

9. LUXEMBURSKO

9.1. Výnimky pre tabuľky

Tabuľka nr	Tabuľka	Výnimka	Do
1	Hlavné agregáty, štvrťročná	Spätné prepočty: roky 95–98 sa neprepočitavajú	2005
1	Hlavné agregáty, štvrťročná	Spätné prepočty: roky 88–94 sa neprepočitavajú	2005
1	Hlavné agregáty, štvrťročná	Spätné prepočty: roky 95–98 sa neprepočitavajú	2005
1	Hlavné agregáty, ročná	Spätné prepočty: prepočítať iba roky 80–87	2005
2	Hlavné agregáty, ročná	Spätné prepočty: prepočítať iba roky 90–94	2005
3	Hlavné agregáty, vláda všeobecne	Spätné prepočty: prepočítať iba roky 80–94	2005

Tabuľka nr	Tabuľka	Výnimka	Do
6	Krížová klasifikácia fixných aktív podľa výrobu, A31×Pi3, päťkrát ročne odvetvia a	Prvý prenos 2005	2005
7	Súvahy finančných aktív a pasív	Prvý prenos 2005	2005
8	Nefinančné účty podľa sektora	Spätné prepočty: roky 90–94 sa neprepočítavajú	2005
8	Nefinančné účty podľa sektora	Spätné prepočty: roky 80–89 sa neprepočítavajú	2005
10	Tabuľky podľa odvetvia a regiónu, NUTS II, A17	Neprepočítavať	2005
11	Výdavky vlády všeobecne podľa funkcií	Spätné prepočty: roky 90-94 sa neprepočítavajú	2005
12	Tabuľky podľa odvetvia a regiónu, NUTS III, A3	Neprepočítavať	2005
13	Účty domácnosti podľa regiónu, NUTS II	Neprepočítavať	2005

9.2. Výnimky pre jednotlivé premenné/sektory v tabuľkách

Tabuľka nr	Tabuľka	Premenná/ktor	Výnimka	Do
1	Hlavné agregáty, ročná	Tvorba hrubého fixného kapitálu	Rozčlenenie Pi3	2005
1	Hlavné agregáty, ročná	Bilancia primárneho príjmu so zvyškom sveta	Posun: t + 9 mesiacov	2005
1	Hlavné agregáty, ročná	Hrubý národný dôchodok v trhových cenách	Posun: t + 9 mesiacov	2005
1	Hlavné agregáty, ročná	Spotreba fixného kapitálu	Posun: t + 9 mesiacov	2005
1	Hlavné agregáty, ročná	Čistý národný dôchodok v trhových cenách	Posun: t + 9 mesiacov	2005
1	Hlavné agregáty, ročná	Čisté bežné transfery so zvyškom sveta	Posun: t + 9 mesiacov	2001
1	Hlavné agregáty, ročná	Čistý disponibilný príjem	Posun: t + 9 mesiacov	2001
1	Hlavné agregáty, ročná	Čisté národné úspory	Posun: t + 9 mesiacov	2005
1	Hlavné agregáty, ročná	Čisté kapitálové transfery so zvyškom sveta	Posun: t + 9 mesiacov	2005
1	Hlavné agregáty, ročná	Čisté domáce požičiavanie/vypožičiavanie	Posun: t + 9 mesiacov	2005
1	Hlavné agregáty, ročná	Akvízie po odpočítaní odpredajov cenovností	Prvý prenos 2005	2005
1	Hlavné agregáty, štvrtročná	Tvorba hrubého fixného kapitálu	Žiadne členenie Pi3	2005

Tabuľka nr	Tabuľka	Premenná/ktor	Výnimka	Do
1	Hlavné agregáty, štvrtročná	Spotreba fixného kapitálu	Prvý prenos 2005	2001
1	Hlavné agregáty, štvrtročná	Čistý národný dôchodok v trhových cenách	Prvý prenos 2005	2001
1	Hlavné agregáty, štvrtročná	Čisté bežné transfery so zvyškom sveta	Prvý prenos 2005	2005
1	Hlavné agregáty, štvrtročná	Čistý disponibilný príjem	Prvý prenos 2005	2005
1	Hlavné agregáty, štvrtročná	Čisté národné úspory	Prvý prenos 2005	2005
1	Hlavné agregáty, štvrtročná	Čisté kapitálové transfery so zvyškom sveta	Prvý prenos 2005	2005
1	Hlavné agregáty, štvrtročná	Čisté domáce požičiavanie/vypožičiavanie	Prvý prenos 2005	2005
1	Hlavné agregáty, štvrtročná	Akvizície po odpočítaní odpredajov cieností	Prvý prenos 2005	2005
3	Tabuľky podľa odvetví	Tvorba hrubého fixného kapitálu podľa odvetvia	Posun: t + 36 mesiacov	2005
3	Tabuľky podľa odvetví	Akvizície po odpočítaní odpredajov cieností	Prvý prenos 2005	2005
8	Nefinančné účty podľa sektora	S11,S12,S14+45, S211, S212	Prvý prenos 2005	
20	Krížová klasifikácia fixných aktív podľa odvetvia a sektora , A60× (S11,S12,S13,S14,S15), päťkrát ročne	Tabuľka podľa historickej úrovne nákladov	Prvý prenos 2005	2005

10. HOLANDSKO

10.1. Výnimky pre tabuľky

Tabuľka nr	Tabuľka	Výnimka	Do
1	Hlavné agregáty, štvrtročná	Spätne prepočty: roky 86–94 sa dodajú v októbri 2001	2001
1	Hlavné agregáty, štvrtročná	Spätne prepočty: roky 80–85 sa dodajú v marci 2002	2002
1	Hlavné agregáty, ročná	Spätne prepočty: roky 86–94 sa dodajú v júli 2001	2001
1	Hlavné agregáty, ročná	Spätne prepočty: roky 70–85 sa dodajú v decembri 2001	2001
2	Hlavné agregáty vlády všeobecne	Spätne prepočty: roky 86–94 sa dodajú v júli 2002	2001

Tabuľka nr	Tabuľka	Výnimka	Do
2	Hlavné agregáty vlády všeobecne	Spätné prepočty: roky 70–85 sa dodajú v decembri 2001	2001
3	Tabuľky podľa odvetvia	Spätné prepočty: roky 86–94 sa dodajú v júli 2001	2001
3	Tabuľky podľa odvetvia	Spätné prepočty: roky 70–85 sa dodajú v decembri 2001	2001
5	Výdavky konečnej spotreby domácností podľa účelu	Spätné prepočty: roky 86–94 sa dodajú v júli 2001	2001
5	Výdavky konečnej spotreby domácností podľa účelu	Spätné prepočty: roky 80–85 sa dodajú v decembri 2001	2001
7	Súvahy finančných aktív a pasív	Posun: t + 19 mesiacov	2003
8	Nefinančné účty podľa sektora		2001
10	Tabuľky podľa odvetvia a regiónu, NUTS II, A17	Posun: t + 30 mesiacov	2005
13	Účty domácností podľa regiónu, NUTS II	Posun: t + 36 mesiacov	2005

10.2. Výnimky pre jednotlivé premenné/sektory v tabuľkách

Tabuľka nr	Tabuľka	Premenná/sektor	Výnimka	Do
10	Tabuľky podľa odvetvia a regiónu, NUTS II, A17	Tvorba hrubého fixného kapitálu podľa regiónu	Neprepočítava sa	2005
10	Tabuľky podľa odvetvia a regiónu, NUTS II, A17	Celková zamestnanosť podľa regiónu	Neprepočítava sa	2005
12	Tabuľky podľa odvetvia a regiónu, NUTS III, A3			

11. PORTUGALSKO

11.1. Výnimky pre tabuľky

Tabuľka nr	Tabuľka	Výnimka	Do
1	Hlavné agregáty, ročná	Spätné prepočty: roky 88–94 sa dodajú v decembri 1999	1999
1	hlavné agregáty, ročná	Spätné prepočty: roky 77–87 sa dodajú v decembri 2000	2005/ 2000
2	Hlavné agregáty vlády všeobecne	Spätné prepočty: roky 77–94 sa dodajú v decembri 2000	2005/ 2000

Tabuľka nr	Tabuľka	Výnimka	Do
3	Tabuľky podľa odvetvia	Spätné prepočty: prepočítavajú sa iba roky 77–94	2005
5	Výdavky konečnej spotreby domácností podľa účelu	Spätné prepočty: neprepočítava sa	2005
5	Výdavky konečnej spotreby domácností podľa účelu	Spätné prepočty: nedodáva sa	2005
6	Finančné účty podľa sektora (transakcie)	Posun: t + 12 mesiacov	2005
7	Súvahy finančných aktív a pasív	Posun: t + 12 mesiacov	2005
8	Nefinančné účty podľa sektora	Spätné prepočty: roky 90–94 sa dodajú v decembri 1999	1999
11	Výdavky vlády všeobecne podľa funkcií	Spätné prepočty: neprepočítava sa	2005

12. FÍNSKO

12.1. Výnimky pre tabuľky

Tabuľka nr	Tabuľka	Výnimka	Do
2	Hlavné agregáty vlády všeobecne	Spätné prepočty: prepočítavajú sa iba roky 75–94	2005
3	Tabuľky podľa odvetvia	Spätné prepočty: prepočítavajú sa iba roky 75–94	2005

12.2. Výnimky pre jednotlivé premenné/sektory v tabuľkách

Tabuľka nr	Tabuľka	Premenná/sektor	Výnimka	Do
1	Hlavné agregáty, štvrťročná	Výdavky individuálnej spotreby	Neprepočítava sa	2005
1	Hlavné agregáty, štvrťročná	Výdavky kolektívnej spotreby	Neprepočítava sa	2005
1	Hlavné agregáty, štvrťročná	Skutočná individuálna spotreba	Neprepočítava sa	2005
1	Hlavné agregáty, štvrťročná	Skutočná konečná spotreba	Neprepočítava sa	2005
1	Hlavné agregáty, štvrťročná	Zmeny v zásobách	Neprepočítava sa	2005
1	Hlavné agregáty, ročná a štvrťročná	Akvizície po odpočítaní odpredaja cieností	Neprepočítava sa	2005
3	Tabuľky podľa odvetvia	Akvizície po odpočítaní odpredaja cieností	Neprepočítava sa	2005

Tabuľka nr	Tabuľka	Premenná/sektor	Výnimka	Do
15	Tabuľka ponuky v základných cenách vrátane prevodu na nákupné ceny, A60×P60	Všetky	Rozčlenenie A31 a P31 iba v bežných cenách	2005
16	Tabuľka použitia v nákupných cenách A60×P60	Všetky		
17	Symetrická tabuľka vstup-výstup v základných cenách, P60×P60, päťkrát ročne	Všetky		
18	Symetrická tabuľka vstup-výstup pre domáci výstup v základných cenách, P60×P60, päťkrát ročne	Všetky		
19	Symetrická tabuľka vstup-výstup pre dovozy v základných cenách, P60×P60, päťkrát ročne	Všetky		
21	Křížová klasifikácia účtu výroby podľa odvetvia a sektora, päťkrát ročne, A60× (S11, S12, S13, S14, S15) päťkrát ročne	Všetky	Rozčlenenie A31	2005

13. ŠVÉDSKO

13.1. Výnimky pre tabuľky

Tabuľka nr	Tabuľka	Výnimka	Do
2	Hlavné agregáty vlády všeobecne	Spätné prepočty: prepočítavajú sa iba roky 80–94	2005
3	Tabuľky podľa odvetvia	Posun: t + 12 mesiacov	2005
3	Tabuľky podľa odvetvia	Spätné prepočty: prepočítavajú sa iba roky 80–94	2005
6	Finančné účty podľa sektora (transakcie)	Posun: t + 12 mesiacov	2005
7	Súvahy finančných aktív a pasív	Posun: t + 12 mesiacov	2005
11	Výdavky vlády všeobecne podľa funkcií	Posun: t + 16 mesiacov	2005

13.2. Výnimky pre jednotlivé premenné/sektory v tabuľkách

Tabuľka nr	Tabuľka	Premenná/sektor	Výnimka	Do
1	Hlavné agregáty, ročná a štvrtročná	Akvizície po odpočítaní odpredaja ceností	Prvý prenos 2005	2005
1	Hlavné agregáty, ročná a štvrtročná	Rozčlenenie výdavkov konečnej spotreby vlády na individuálnu a kolektívnu	Posun: t + 16 mesiacov	2005
1	Hlavné agregáty, ročná a štvrtročná	Skutočná konečná spotreba domácností	Posun: t + 16 mesiacov	2005

Tabuľka nr	Tabuľka	Premenná/ktor	Výnimka	Do
1	Hlavné agregáty, štvrťročná	Skutočná individuálna spotreba	Posun: t + 16 mesiacov	2005
2	Hlavné agregáty vlády všeobecne	Akvizície po odpočítaní odpredaja cenností	Prvý prenos 2005	2005
2	Hlavné agregáty vlády všeobecne	Rozčlenenie výdavkov konečnej spotreby vlády na individuálnu a kolektívnu	Posun: t + 16 mesiacov	2005
2	Hlavné agregáty vlády všeobecne	Skutočná konečná spotreba domácností	Posun: t + 16 mesiacov	2005
2	Hlavné agregáty vlády všeobecne	Skutočná individuálna spotreba	Posun: t + 16 mesiacov	2005
3	Tabuľky podľa odvetvia	Akvizície po odpočítaní odpredaja cenností	Prvý prenos 2005	2005
3	Tabuľky podľa odvetvia	Rozčlenenie A31	Posun: t + 12 mesiacov	2005
8	Nefinančné účty podľa sektora	Akvizície po odpočítaní odpredaja cenností	Prvý prenos 2005	2005
8	Nefinančné účty podľa sektora	Rozčlenenie výdavkov konečnej spotreby vlády na individuálnu a kolektívnu	Posun: t + 16 mesiacov	2005
8	Nefinančné účty podľa sektora	Skutočná konečná spotreba domácností	Posun: t + 16 mesiacov	2005
8	Nefinančné účty podľa sektora	Skutočná individuálna spotreba	Posun: t + 16 mesiacov	2005

14. SPOJENÉ KRÁĽOVSTVO

14.1. Výnimky pre jednotlivé premenné/sektory v tabuľkách

Tabuľka nr	Tabuľka	Premenná/ktor	Výnimka	Do
1	Hlavné agregáty, ročná a štvrťročná	Akvizície po odpočítaní odpredaja cenností a vývozy a dovozy tovarov a služieb	Vylúčiť transakcie finančných inštitúcií v zlate ako uchovanie hodnoty	2005
3	Tabuľky podľa odvetvia	Akvizície po odpočítaní odpredaja cenností	Vylúčiť transakcie finančných inštitúcií v zlate ako uchovanie hodnoty	2005
4	Vývozy a dovozy EÚ/tretích krajín	Vývozy a dovozy EÚ/tretích krajín	Vylúčiť transakcie finančných inštitúcií v zlate ako uchovanie hodnoty	2005
6	Finančné účty podľa sektora (transakcie)	Menové zlato a ZPČ	Zahrnúť aj transakcie finančných inštitúcií v zlate ako uchovanie hodnoty	2005

Tabuľka nr	Tabuľka	Premenná/sektor	Výnimka	Do
6	Finančné účty podľa sektora (transakcie)	Pomocné finančné služby	Zahrnúť do nefinančných korporácií	2002
7	Súvahy finančných aktív a pasív	Menové zlato a ZPČ	Zahrnúť aj transakcie finančných inštitúcií v zlate ako uchovanie hodnoty	2005
7	Súvahy finančných aktív a pasív	Pomocné finančné služby	Zahrnúť do nefinančných korporácií	2002
8	Nefinančné účty podľa sektora	Akvízie po odpočítaní odpredaja cenností a vývozy a dovozy tovarov a služieb	Vylúčiť transakcie finančných inštitúcií v zlate ako uchovanie hodnoty	2005
10	Tabuľky podľa odvetvia a regiónu, NUTS II, A17	HDP	Pre NUTS II iba A17	2001